

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
חמישי

היכל
תשיעי

אגרות-קודש

– מתורגמות –

מאת כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש הועתק וחונס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תשס"ז

כרך שני

תרגום חפשי של האגרות באידיש
מלוקטים מכרכים ז – טו (תשי"ג – תשי"ז)

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

סניף אה"ק ת"ו – כפר חב"ד

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים ושש לכריאה

מאה וארבע שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

IGROIS KOIDESH

– METURGAMOT –

Volume II

Copyright © 2006

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

ORDERS DEPARTMENT:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / Fax: (718) 778-4148

www.kehotonline.com

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch, Inc.

All rights reserved, including the right to reproduce this book or portions thereof, including the illustrations, in any form without prior permission, in writing, from the publisher, except by a reviewer who wishes to quote brief passages in a review.

ISBN 0-8266-5841-5

Printed in Israel

בהזמנות, נא לפנות אל:

הוצאת ספרים קה"ת

כפר חב"ד, ת.ד. 3, 72915

טלפון: 03-9606-018 • פקס: 03-9606-725

נדפס בבית-ספר לדפוס „יד החמשה“, כפר-חב"ד. טלפון: 03-9606-237

פתח דבר

לרגל יום ה' במנחם-אב,

יום ההילולא של האר"י ז"ל החי, אשר אמר כי **"דוקא בדורות אלה האחרונים מותר ומצוה לגלות זאת החכמה"**¹ – פנימיות התורה,

הננו מוציאים לאור – בהמשך לכרך הראשון – כרך שני מהסדרה **'אגרות-קודש – מתורגמות'**, ובו תרגום חפשי של 441 אגרות-קודש באידיש שנדפסו בסדרת **'אגרות-קודש'** של כ"ק אדמו"ר צוקללה"ה נבג"מ זי"ע (בכרכים ז – טו).

בראש הספר באים:

א) מבוא – עם הספר.

ב) מפתח האגרות.²

* * *

תרגום האגרות נעשה ע"י הרה"ת ר' משה שי' מרינובסקי. הגהת התרגום, ועריכת הספר ע"י הרה"ת ר' שלמה מאיר יששכר שי' מארק.

* * *

ויהי רצון אשר על ידי ההוספה בלימוד ובהבנה³ בתורתו של כ"ק אדמו"ר, נזכה – תיכף ומיד ממש – להתראות עם הרבי בגאולה האמיתית והשלמה, וינחמנו וישמענו נפלאות מתורתו, תורתו של משיח – "תורה חדשה מאתי תצא".

מערכת "אוצר החסידים"

ה' במנחם-אב, ה'תשס"ו.

כפר חב"ד, אה"ק ת"ו.

-
- 1) ראה הקדמת הרח"ו לשער ההקדמות (נדפסה ג"כ בהוספה לקונטרס עץ החיים לכ"ק אדמו"ר מהורשי"ב נ"ע), ועוד.
 - 2) מפתח ענינים, שמות, ארגונים ומוסדות, ומקומות, ימצא המעוניין בכרך המקורי.
 - 3) שהיא היא עיקר הפצת מעינות החסידות חוצה. אשר **"לכשיפוצו מעינותיך חוצה"** . . . **תבוא הגאולה**, כהבטחת משיח צדקנו למורנו הבעל-שם-טוב (כש"ט בתחילתו).

מפתח כללי

*

III	פתח דבר
V	מבוא
VII	מפתח האגרות
1	אגרות-קודש

מבוא

-עם הספר-

אידיש¹ היא שפה העשירה ביותר במשמעויות, דו-משמעויות, הטעמת קריאה ודקויות הדגשי מבטא. שפה זו נבנתה מניבים ובני ניבים, מהם חדים מהם עדינים, כאשר לכל אחד מהם עושר משמעויות פנימי, המקשה ביותר על הבא לתרגם.

בבואנו לתרגם ענין, רעיון או מסר משפה אחת לרעותה, אנו נתקלים לעתים קרובות בקושי במציאת מלים הולמות, המתאימות למקור כרוחו וכלשונו. פתגם הכולל בתוכו כמה משמעויות בשפה המקורית, לא בהכרח² – בלשון המעטה – יכלול את אותן משמעויות בתרגום³.

מכך נובעת תחושת חרדת הקודש בגין האחריות העצומה הרובצת על כתפינו בבואנו לתרגם את אגרות הקודש של כ"ק אדמו"ר, חרדה ויראה שלא לשנות, חלילה, את משמעות הדברים.

לכן, מראש, הננו מודיעים בזה; התאמצנו לעשות עבודתנו נאמנה וברצינות הראויה ובתשומת לב המתאימה, אך כבכל מקום – תפיסת יד אדם היא הנותנת מקום לטעות, ואם שגינו – אתנו תלין משוגתנו.

ועוד -ועיקר-: בקשתנו הנמרצה, לתועלת הרבים, להודיע למו"ל על טעות כדי לתקנה במהדורה הבאה.

בכל אופן, אם דבר בספר זה אינו ברור דיו, יואיל נא המעיין להשוות עם המקור (לכן, צוין בראש כל אגרת מקומה המקורי, כרך ועמוד, ביאגרות-קודש, במדויק), והכוונה תהיה ברורה.

* * *

-
- (1) עיין בלקוטי-שיחות כרך כא עמ' 451-446 (ובהערות) אודות מעלת שפה זו.
 - (2) ראה אגרות-קודש כרך ה עמוד קכח.
 - (3) החילוק בין שם (שאפשר) לכאן (שא"א) – לכאורה ברור קשיים אלו הם חדים ומוחשיים בתרגום מכל שפה.

ואלה הכללים אשר הנחנו במלאכת הקודש :

א) השתדלנו מאד לתרגם באופן שהקריאה תהי' רהוטה, אך עם זאת נצמדנו למקור **עד כמה שהתאפשר**, בפרט שעמקו וכו' דברי רבינו, כנודע.

לעתים, למען ירוץ הקורא, נוספו באגרת מלים אחדות המופיעות בין חצאי אריח, כזה: []. במקום שחצאי האריח היו כן במקור, ציינו ברוב המקרים את הדבר בשולי הגליון.

ב) רובן המכריע של האגרות נכתבו בלי רבים – לנוכח – ('איר' - אתם) ולא בלשון יחיד ('דו' - אתה). על כן, האגרות שנכתבו בלשון רבים כמקובל (היינו 'איר' ולא 'דו') תורגמו לגוף שלישי (הוא), כפי שהוא בשאר האגרות שנכתבו במקורן בלה"ק. מעט האגרות שנכתבו בלשון 'דו' תורגמו ככתבן, בלשון יחיד. אלו שנכתבו בלשון 'איר' מפני שהן מופנות לרבים, תורגמו, כמוכן, בלשון רבים.

ג) ברוב המקרים: אם מחצית האגרת (לפחות) באידיש, הודפסה האגרת בשלמותה. אם פחות ממחציתה – מובא תרגום הקטע באידיש בלבד. מלים, בטוי או גם שורות בודדות במכתב – לא תורגמו בספר זה.

ד) הערות עורך האגרות-קודש', הרה"ת ר' שלום דובער שי' לוי, הובאו כמעט בשלמותן, אלא שלהבהרת מראה המקום שונו (ולעתים גם נוספו או הוסרו) מלים אחדות, וכן פוענחו כל ראשי התיבות.

כדי להבדיל בין הערות העורך לבין הערות הרבי, שונות הערות העורך (בגודלן ובצורת האות).

ה) מקום שנכתב '**אגרות-קודש כרד'** סתם, הכוונה לסדרת 'אגרות-קודש כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו'. אגרות-קודש של רבותינו נשיאינו הקודמים – צוינו בשמם.

* * *

ויהי רצון שמלאכתנו תתקבל לנחת ולרצון, ונזכה להרוות צמאון אחינו בני ישראל לתורתו והדרכתו של הרבי.

משה מרינובסקי
כפר חב"ד

שלמה מאיר יששכר מארק
מכבים-רעות

מפתח האגרות

מספר האגרת	תאריך	תוכן	עמ'
כרך ז			
איתתעו	אדר"ח מ"ח, תשי"ג	אגודת נשי ובנות חב"ד	1
איתתעז	אדר"ח מ"ח, תשי"ג	ההוראה מבראשית ברא כו'	2
איתתפב	אי מ"ח, תשי"ג	התוועדות שמחת תורה. מחשבה פועלת	3
איתתפד	גי מ"ח, תשי"ג	רבי מכבד עשירים – שליח ההשפעה	4
איתתצ	די מ"ח, תשי"ג	הקב"ה נותן פרנסה	5
איתתצו	חי מ"ח, תשי"ג	תומ"צ מקשרים האדם עם הקב"ה	6
איתתקיא	כ"ד מ"ח, תשי"ג	תכנית עבודה לאגודת נשי חב"ד מונטריאול	8
איתתקטז	כ"ה מ"ח, תשי"ג	הוראה מפעולת מכונית	9
איתתקכא	אדר"ח כסלו, תשי"ג	יוקר הזמן בגיל צעיר. לימוד התורה ומקצוע	10
איתתקכב	ראשון בכסלו, ה'תשי"ג	חגיגה שנתית – בית רבקה	11
איתתקמה	ט"ז כסלו, תשי"ג	מועדון תפילין – יחוד זה הוא נצחי	12
איתתקסא	כ"ז כסלו, תשי"ג	התוועדות י"ט כסלו. נרות חנוכה	12
איתתקסד	כ"ח כסלו, תשי"ג	כ"א מישראל – בן יחיד להקב"ה	13
איתתקסט	נר חמישי דחנוכה, ה'תשי"ג	מעלת נר חנוכה	14
איתתקעא	אדר"ח טבת, תשי"ג	אחדות. מניעת ההגירה מכפר חב"ד	15
איתתקפא	י"ח טבת, תשי"ג	מילוי השליחות. חלוקת העבודה לכמה אנשים	17
איתתקפט	כ"ו טבת, תשי"ג	תחנון ביי"ט כסלו	19
איתתקצ	כ"ו טבת, תשי"ג	פתחו לי כחודה של מחט	21
איתתקצד	כ"ו טבת, תשי"ג	צדקה. הוראה מהתהוות הנפט	21
ביכו	כ"ז שבט, ה'תשי"ג	מעלת ענין הגמ"ח. ירידת הנשמה לצורך עליה	23
בילג	די אדר, ה'תשי"ג	עשירות ניתנה כשליח למסור המעות למוסד. נדר להדפסת ספר	24
בילד	ה' אדר, תשי"ג	עזר למוסדות באה"ק	28
בימד	ט' אדר, תשי"ג	להיות על הציון	29
בימו	י"ב אדר, תשי"ג	התקשרות באילנא דחיי	30
בינא	י"ב אדר, תשי"ג	שידוכים	30
ביסא	כ"ח אדר, ה'תשי"ג	רפ"ח ניצוצות, ר"ב, פ"ו	31
ביסד	גי ניסן, תשי"ג	חירות מיצר הרע	32
ביעה	י"א ניסן, ה'תשי"ג	ניצול ימי הפסח לתעמולה	32
ביפ	י"ג ניסן, תשי"ג	מאכלי פסח. תפילין. נשיאת נשק בשבת	33
ביקיד	כ"ג אייר, תשי"ג	מעלת ההתוועדות. חלוקת העבודה. לימוד דא"ח	34
ביקכא	י"ב סיון, ה'תשי"ג	בהעלותך את הנרות שבלב כ"א – עד שתהא עולה מאל"י	35

מפתח האגרות

מספר האגרת	תאריך	תוכן	עמ'
ביקלא	ט"ו סיון, תשי"ג	תמיכת אהלי"י – אהבת ה' התורה וישראל	36
ביקמה	כ"ד סיון, תשי"ג	אלו שהניחו תפילין בצבא חזרו בשלום	37
ביקמט	כ"ז סיון, תשי"ג	חלומות בימינו – מדברים בטלים	38
ביקנו	כ"ט סיון, תשי"ג	כינוס אגוני"ח בשיקגו	39
ביקנז	בדר"ח תמוז, ה'תשי"ג	כוח האשה לבנות או לעקור ביתה	40
ביקנז*	ב' תמוז, תשי"ג	זכרון הנהגת ההורים בתומ"צ	41
ביקסב	ה' תמוז, תשי"ג	עבודת אגוני"ח בחדשי הקיץ	42
ביקעה	כ"ג תמוז, תשי"ג	מצב הישיבות באה"ק – בלי תערובת לימודי חול	43
ביקעז	כ"ה תמוז, תשי"ג	טהרת המשפחה מועיל לבנים בריאים	44
ביקצד	ז' מני"א, תשי"ג	לעמוד בנסיון ולתת צדקה	45
ביקצט	י"ב מני"א, תשי"ג	הוראות בעבודת אגוני"ח לונדון	46
ביר	י"ב מני"א, תשי"ג	הוראות בעבודת אגוני"ח פריז	47
בירג	כ"ג מני"א, תשי"ג	רק מאני"ש – מחנכים במוסדותינו	48
בירלא	ט"ז אלול, תשי"ג	נתינת צדקה בכל יום	50
בירלב	ט"ז אלול, תשי"ג	חיי אלול – חיות באלול	51
בירלח	ראשון דסליחות, ה'תשי"ג	ר"ה – יום בריאת האדם, בו מכריז: בואו ונשתחוה	52
בירמ	כ"ז אלול, תשי"ג	קיום הבטחתו לקב"ה	54
כרך ח			
בירנ	כ"ז תשרי, ה'תשי"ד	תוכן שיחת שבת בראשית. השפעת שמחת-תורה על השנה. תורת חיים	54
בירנד	ב' מ"ח, תשי"ד	נהיגת מכונית	55
בירסב	י"ד מ"ח, תשי"ד	חינוך מקסימלי יעזור לילדים בבגרותם	56
בירסה	י"ז מ"ח, תשי"ד	המנעות מהגירה לאמריקה	57
בירסו	י"ז מ"ח, תשי"ד	ע"י טהרת המשפחה זוכים לבנים	58
בירעז	כ"ו מ"ח, תשי"ד	לעודד את בעלה לנסוע בשליחות	59
בירפ	א' כסלו, תשי"ד	המנעות מדין תורה בין המלמד וההנהלה	60
בירצא	ט' כסלו, תשי"ד	הדפסת ספרים ע"י קה"ת דוקא. לימוד דא"ח של הנשיא דוקא	60
בירצה	י"ב כסלו, ה'תשי"ד	החגיגה השנתית העשירית	62
בירצו	י"ב כסלו, תשי"ד	ביהכ"נ בשכונה החדשה.	62
בישג	י"ח כסלו, תשי"ד	תמיכת קרן ההצלה לעסקנות ליובאוויטש	63
בישו	כ"ב כסלו, תשי"ד	הוראת דיני טהרת המשפחה לכלה	64
בישיח	כ"ז כסלו, תשי"ד	אמונה ובטחון – זרעא חיא וקיימא. לימוד התניא	65
		התעוררות לעבודה	65

מפתח האגרות

מספר האגרת	תאריך	תוכן	עמ'
בישכג	נר חמישי דחנוכה, ה'תשי"ד	נס חנוכה ע"י מס"נ. התי – נרות להאיר	66
בישכה	ב' טבת, תשי"ד	חייל בצבא הרבי. לימוד האותיות והנקודות	67
בישכו	ב' טבת, תשי"ד	ארגון אגודת בנות חב"ד	68
בישלב	ד' טבת, תשי"ד	בענין גילוח הזקן בסם וע"י תער	69
בישמ	י"ב טבת, תשי"ד	ויטמינים רוחניים	71
בישמו	ט"ז טבת, תשי"ד	מניעת תעניות. צדקה	72
בישמח	י"ז טבת, תשי"ד	השפעה על הבנים לנהל בית יהודי	73
בישנב	י"ז טבת, תשי"ד	להודות להשי"ת על חסדיו ואח"כ לבקש	74
בישנח	כ"א טבת, תשי"ד	מניעת העצבות. מפריע לעניני קדושה	75
בישסא	כ"ד טבת, תשי"ד	התעסקות בחינוך מביאה הצלחה	76
בישסב	כ"ה טבת, תשי"ד	שעורי תורה בביהכ"נ וביהמ"ד	77
בישסח	כ"ו טבת, תשי"ד	הוצאת לאור של ספרי הרצ"י מיסקי	78
בישצב	ו' שבט, תשי"ד	הפצת היהדות	79
בישצט	ט' שבט, תשי"ד	הרחבת אגוני"ח קליבלנד	80
ביתג	עשרה בשבט, תשי"ד	תמיכת הישיבה	81
ביתד	י"א שבט, תשי"ד	ע"י החלטה להוסיף בצדקה נפתחים הצנורות	82
ביתטו	י"ז שבט, תשי"ד	פתגם הצמח-צדק: קרא לשמש ויזרח אור	83
ביתכד	כ"ב שבט, תשי"ד	אופן התיקון תלוי בשמירת טהמ"ש של ההורים	84
ביתלג	כ"ד שבט, תשי"ד	נתינת שם ע"י ההורים	84
ביתלד	כ"ה שבט, תשי"ד	קופה לעזר לקניית פאה נכרית	85
ביתמז	א' אדר"ר, ה' תשי"ד	חינוך הבנים. צניעות	86
ביתנב	ד' אדר"ר, תשי"ד	לא לפרסם הריון – עד החדש החמישי	87
ביתנו	ה' אדר"ר, תשי"ד	לימוד דינים המצויים	88
ביתס	ו' אדר"ר, תשי"ד	בענין לתת הצעירה לפני הבכירה	88
ביתסג	י"א אדר"ר, תשי"ד	ענין פאה נכרית – שכל השערות מכוסות	89
ביתסו	י"ב אדר"ר, תשי"ד	נסיעה לחתונת הבן	89
ביתפ	כ"ג אדר"ר, תשי"ד	מעלת קרן גמ"ח	90
ביתפה	כ"ה אדר"ר, תשי"ד	חתן ששמו כשם חותנו	91
ביתפו	כ"ה אדר"ר, תשי"ד	להתעלם ממחשבות המבלבלות	91
ביתצא	כ"ו אדר"ר, תשי"ד	השפעה על הסביבה	92
ביתצט	אדר"ח אדר ב', תשי"ד	נסיעה לאה"ק – החלטה לשמור שם תומ"צ	93
ביתקח	ז' אדר ב', תשי"ד	הוספה בתומ"צ	93
ביתקכ	י"ב אדר ב', תשי"ד	נס פורים ופסח ע"י נשים	94
ביתקכא	י"ב אדר ב', תשי"ד	בטחון שהשי"ת ישמור ויתן זרעא חיא וקיימא	95

מפתח האגרות

עמ'	תוכן	תאריך	מספר האגרת
96	שמחה ובטחון	טי"ז אדר ב', תשי"ד	ב'תקכט
97	תמיכת הישיבה תביא הצלחה בעסקיו	י"ח אדר ב', תשי"ד	ב'תקלו
98	תספורת בימי הספירה	כ"א אדר שני, תשי"ד	ב'תקלט
99	העסק בפרנסה גשמית ורוחנית	כ"א אדר ב', תשי"ד	ב'תקמד
99	התורה אינה מוחלפת	כ"ד אדר ב', תשי"ד	ב'תקמח
100	קבלת עונש ע"י התלמיד	כ"ה אדר ב', תשי"ד	ב'תקנא
102	פאה נכרית	כ"ו אדר ב', תשי"ד	ב'תקנה
102	לקחת חמימות ביהכ"נ לבתים	כ"ז אדר ב', תשי"ד	ב'תקנו
103	מלחמת היצר, תיקון תשובה	ד' ניסן, תשי"ד	ב'תקעד
104	אמונה ובטחון	ו' ניסן, תשי"ד	ב'תקפ
105	תעניות ואמירת תהלים בלילה	ח' ניסן, תשי"ד	ב'תקפג
105	אמונה ובטחון – ביציאת מצרים	י"ח ניסן, תשי"ד	ב'תקצז
106	השפעה על הנשים. אי ההשתתפות במסיבותיהן	י"ט ניסן, תשי"ד	ב'תרד
107	לומד תורה – התורה מלמדת אותו	כ"ה ניסן, תשי"ד	ב'תריב
107	ספירה – געגועים למתן תורה	כ"ו ניסן, תשי"ד	ב'תרטז
108	שמחה. סעודת משיח באחרון של פסח	כ"ז ניסן, תשי"ד	ב'תריז
108	לימוד הלי שו"ב כל שנה	כ"ז ניסן, תשי"ד	ב'תרכא
109	עזרי מעם ה'	כ"ט ניסן, תשי"ד	ב'תרכב
כרך ט			
110	מחיצה בחתונה	אדר"ח אייר, תשי"ד	ב'תרכג
112	לקבלת ברכות צ"ל כלים. אמריקה אינה שונה	ד' אייר, תשי"ד	ב'תרלג
113	נס צריך לעורר הוספה בתומ"צ. פאה נכרית	ז' אייר, תשי"ד	ב'תרלז
114	התקשרות לנשיאים ע"י לימוד תורתם	ז' אייר, תשי"ד	ב'תרלט
115	שמירת בריאות הגוף – מצוה שצ"ל בשמחה	י"ד אייר, תשי"ד	ב'תרמד
115	להשתדל שתהי' החופה טהורה. אפי' באדר"ח	ט"ו אייר, תשי"ד	ב'תרנז*
115	מסיבות שבת. יותר ממה שבעה"ב עושה עם העני כו'	ט"ז אייר, תשי"ד	ב'תרנט
116	השפעה על הסביבה. תומ"צ לכ"א בשוה	כ' אייר, תשי"ד	ב'תרסז
117	אין דן יחידי אלא א' – הקב"ה	כ' אייר, תשי"ד	ב'תרסח
118	בטחון דכל מה דעביד רחמנא לטב עביד	כ"ח אייר, תשי"ד	ב'תרפג
119	מס"נ ההורים לחינוך הילדים. חובת הרב	כ"ט אייר, תשי"ד	ב'תרפה
119	תניא – לימוד השי"ך לכ"א	א' סיון, תשי"ד	ב'תרצד
120	הקדמת נשים לאנשים במתן תורה	א' סיון, תשי"ד	ב'תרצו
120	שיעורים בדיני ומנהגי ישראל	א' סיון, תשי"ד	ב'תרצז

מפתח האגרות

מספר האגרת	תאריך	תוכן	עמ'
ביתש	א' סיון, תשי"ד	בנה ימשך בלימודיו בישיבה וימתין בלימוד מקצוע	121
ביתשא	ב' סיון, תשי"ד	ההשפעה על נער שיתחיל להניח תפילין	122
ביתשו	ה' סיון, תשי"ד	חיזוק בית-הכנסת חב"ד בפתח תקוה	123
ביתשז	ח' סיון, תשי"ד	בטחון בהקב"ה עצם הטוב	124
ביתשיט	ח' סיון, תשי"ד	טהרת המשפחה. תיקון על העבר	124
ביתשכ	ט' סיון, תשי"ד	חיות הגוף תלוי בחיות הנשמה. תומ"צ. תפילין	125
ביתשכב	ט' סיון, תשי"ד	קבלת פנייה והגדלת חלקו בתמיכת עניי תומ"צ	126
ביתשלב	י"ז סיון, תשי"ד	שלום בית תלוי יותר באשה	127
ביתשלה	י"ז סיון, תשי"ד	השכיחות ותוספת ברכה שמקבלים עבור העבודה במוסדות	128
ביתשסה	כ"ט סיון, תשי"ד	יום הולדת. הנהגת מס"נ בבתי החסידים	128
ביתשסח	כ"ט סיון, תשי"ד	משניות תניא ותהלים בע"פ – בזמנים הפנויים	129
ביתשעח	א' תמוז, תשי"ד	בתר גאולת רישא גופא אזיל ע"י התקשרות	130
ביתשצו	ז' תמוז, תשי"ד	חינוך הבנים ללימוד התורה	130
ביתתח	י"ט תמוז, תשי"ד	מגבית י"ב תמוז למוסדות אהלי יוסף יצחק	131
ביתתכז	כ"ד תמוז, תשי"ד	מעלת הזריזות בצדקה	132
ביתתכח	כ"ד תמוז, תשי"ד	ענייני שידוכים. יחסי חתן וכלה לפני הנישואים	133
ביתתמט	ו' מנ"א, תשי"ד	כניסה לדירה החדשה – אחרי ט"ו באב, הכנסת סדור וחת"ת לבית	134
ביתתנ	ו' מנ"א, תשי"ד	אמירת תהלים בכ"י. לא לשחק בהימורים	135
ביתתנט	י"ז מנ"א, ה'תשי"ד	המשך העבודה בישיבה	135
ביתתסג	ח"י מנחם אב, ה'תשי"ד	פתחו לי כו' כפתחו של אולם – שפתוח תמיד	136
ביתתסד	ח"י מנחם אב, ה'תשי"ד	לא לדאוג ממיעוט הפרנסה	136
ביתתסט	כ' מנחם אב, ה'תשי"ד	עידוד בעבודתן – אגודת נשי ובנות חב"ד	138
ביתתקז	ד' אלול, תשי"ד	לימודי יהדות והשפעה על הצעירים	139
ביתתקט	ד' אלול, תשי"ד	השתלמות בלימודי יהדות – לא במסגרת הישיבה	140
ביתתקלז	ח"י אלול, ה'תשי"ד	הלואה מקופת אדמו"ר תביא הצלחה.	141
ביתתקלט	י"ט אלול, תשי"ד	ביקור בקבר אביו בתוך י"ב חודש. תיקון ח"י אמריקה אינה שונה. דיבור בעת התפילה.	141
ביתתקמד	כ"ג אלול, תשי"ד	שמו ושם אמו בברכה	142
ביתתקסג	כ"ג אלול, תשי"ד	כשהשי"ת שומר ממקרה רע – להוסיף בתומ"צ	143
	ימי הסליחות, ה'תשי"ד	חשבון הנפש מהשנה. התורה צריכה לחזור בחיי היום יום – בלי פשרות	144

מפתח האגרות

עמ'	תוכן	תאריך	מספר האגרת
כרך י			
146	על כל נשות אנ"ש ללבוש פאה נכרית	ו' תשרי, תשט"ו	ביתתקע
147	בראשית גו' התחלת עבודה כו'	ה' מ"ח, תשט"ו	ביתתקצז
148	תורשתיות. בריאות הנשמה. מסורת	ו' מ"ח, היתשט"ו	גיא
149	תמיכת ישיבת אהל"י במלבורן. להזהר ממפלגתיות	י"א מ"ח, תשט"ו	גיב
150	שמירת הבריאות ועבודה למען המוסדות	י"א מ"ח, תשט"ו	גייג
152	נוסח התפילה של אדה"י - אי מעשר הזכויות שלו	י"ב מ"ח, תשט"ו	גיכא
152	הסתדרות בחקלאות בכפר חב"ד	כ" מ"ח, תשט"ו	גילח
153	חיזוק בית-הכנסת חב"ד דפתח תקוה	כ" מ"ח, תשט"ו	גילט
154	תהו ותיקון מריש כל דרגין כו'	כ"א מ"ח, תשט"ו	גימג
156	אופן סידור אסיפות כלליות ומיוחדות	כ"ב מ"ח, תשט"ו	גימה
157	תיקון לחיסור הנחת תפילין דר"ת יום אי	כ"ז מ"ח, תשט"ו	גינח
157	טהרת המשפחה פילדלפיה - עידוד בעבודתן	כ"ט מ"ח, תשט"ו	גיסו
158	ללמוד מהמשכן שבכל חני' הקימוהו מחדש	כ"ט מ"ח, תשט"ו	גיסז
160	עבודה בטהרת המשפחה בפילדלפיה	כ"ט מ"ח, תשט"ו	גיסח
160	קרא לשמש ויזרח אור	ה' כסלו, תשט"ו	גיעח
161	התורה נקנית בדבוק חברים	ה' כסלו, תשט"ו	גיפ
162	לא אירא רע כי אתה עמדי	י"א כסלו, תשט"ו	גיצד
162	הפצת חסידות בין התל' במנציסטר	י"א כסלו, תשט"ו	גיצו
163	הישיבות תות"ל - אי מיסודות החיים היהודיים	ט"ו כסלו, היתשט"ו	גיקז
164	אף הן היו באותו הנס. סיפור הנרות	כ"ד כסלו, תשט"ו	גיקלז
165	להקשיב לסיפור נרות חנוכה	כ"ה כסלו, תשט"ו	גיקמא
166	חנוכה - מוסיף והולך	כ"ו כסלו, תשט"ו	גיקמב
166	התוועדות י"ט כסלו וחנוכה	ב' טבת, תשט"ו	גיקנז
167	תיקון ח"י - להסיח דעת	ה' טבת, תשט"ו	גיקסז
168	כשמביטים על העבר רואים נס גלוי	ו' טבת, תשט"ו	גיקעב
169	יסוד אגוני"ח בפיטסבורג	ט' טבת, תשט"ו	גיקעט
170	מחיצה בביהכ"י	י"ג טבת, תשט"ו	גיקפז
171	כ"א ארץ חפץ ולא מדבר	י"ז טבת, תשט"ו	גיקצו
173	עשר בשביל שתתעשר	י"ט טבת, היתשט"ו	גירה
174	הישיבה חיזקה יסודות היהדות בארה"ב	כ" טבת, היתשט"ו	גירט
175	התוועדות י"ט כסלו	כ" טבת, תשט"ו	גיריב
176	חינוך במוסד של יראת שמים	כ"ב טבת, תשט"ו	גיריד

מפתח האגרות

מספר האגרת	תאריך	תוכן	עמ'
גירכא	כ"ד טבת, תשט"ו	חינוך הילדים בישיבת חב"ד	177
גירכב	כ"ה טבת, תשט"ו	בניית מקוה בויניפג	177
גירל	כ"ו טבת, תשט"ו	תמיכת אחי תמימים ספרינגפילד	178
גירלד	כ"ז טבת, תשט"ו	ארגון אגוני"ח	179
גירלט	כ"ט טבת, תשט"ו	לשכת חשאיין – מעשר יותר מ-10%	180
גירמג	ר"ח שבט, ה'תשט"ו	השתתפותן בעבודת חב"ד. התוועדות בקשר ליו"ד שבט	181
גירמז	ב' שבט, תשט"ו	מלחמת היצר	182
גירעז	ט"ו שבט, תשט"ו	עבודת חקלאות בכפר חב"ד	183
גירפו	כ"א שבט, תשט"ו	חתיכת הלחם כו' שלך כמו שלי	184
גירצב	כ"א שבט, תשט"ו	עדיין לא אתחלתא דגאולה, אבל עומד אחר כתלינו	185
גישה	כ"ה שבט, ה'תשט"ו	גם 'משפטים' מיוסדים על מתן תורה	186
גישלד	ט' אדר, ה'תשט"ו	המגילה מלמדת – הצלת העם ע"י חינוך הבנים.	187
גישלה	ט' אדר, ה'תשט"ו	ט' אדר כ"ל	189
גישמו	ט"ז אדר, ה'תשט"ו	בימינו הישיבה – יסוד היהדות	190
גישמז	ט"ז אדר, ה'תשט"ו	בנין עדי עד – היסוד תומ"צ	191
גישנא	י"ז אדר, תשט"ו	שמחה ממה שנמצא עם הקב"ה	192
גישנב	טו"ב אדר, ה'תשט"ו	תמיכת בית רבקה	193
גישעד	כ"ז אדר, תשט"ו	כניסה לבית חדש לפני חג הפסח	194
גישעו	כ"ט אדר, תשט"ו	סידור ערב פורים	194
כרך יא			
גישפג	ראש חודש ניסן, תשט"ו	בזכות נשים צדקניות – גאולת מצרים	196
גישצג	ח' ניסן, תשט"ו	התחלת זמן חירותנו בעשיית מצוה – מעות חטים	196
גיתיח	כ"ו ניסן, תשט"ו	תמיכת הישיבה במלבורן. לא לערב מפלגתיות	197
גיתלב	ב' אייר, תשט"ו	השפעה על הסביבה כלי לפרנסה	198
גיתקא	כ"ג אייר, תשט"ו	הכנה לקבלת התורה. הקדמת נעשה לנשמע	199
גיתקט	כ"ה אייר, תשט"ו	נבראתי לשמש את קוני. פיתוח הישיבה במלבורן	200
גיתקיג	כ"ה אייר, תשט"ו	עצות לבלבול המחשבות	201
גיתקכז	ג' סיון, תשט"ו	השכנת שלום	201
גיתקלא	ד' סיון, תשט"ו	מסיבות שבת במונטריאול	203
גיתקלז	ח' סיון, תשט"ו	עידוד אגוני"ח קליבלנד בעבודתן	204

מפתח האגרות

מספר האגרת	תאריך	תוכן	עמ'
גיתקנח*	ט"ז סיון, תשט"ו	התוועדות חסידית. עשר בשביל שתתעשר	204
גיתקע	י"ט סיון, תשט"ו	הפצת ספרים באירופה נמסרה ללשכה	205
גיתקעא	כ"י סיון, תשט"ו	מעות צדקה מגביהות את כל הרכוש	206
גיתקפה	כ"ז סיון, תשט"ו	ביהכ"נ חב"ד בפתח תקוה	207
גיתרג	ג' תמוז, ה'תשט"ו	התוועדות בקשר לייב תמוז	208
גיתרט	ג' תמוז, תשט"ו	אסיפות אגוני"ח	209
גיתריט	ז' תמוז, תשט"ו	מסקנת המדע – שום דבר אינו בטל	210
גיתרכד	ט' תמוז, תשט"ו	בתר רישא – גאולת ייב תמוז – גופא אזיל	211
גיתרכו	י"ד תמוז, תשט"ו	כשרבים נפגשים שתהיי טובה לעוד יהודים	212
גיתרלז	ט"ו תמוז, תשט"ו	בדיקת תו"מ כל יב"ח. הבטחת אדמו"ר – צדיק גוזר	213
גיתרמה	י"ח תמוז, תשט"ו	התקשרות עם הקב"ה מזרזת הרפואה	214
גיתרנט	כ"ב תמוז, תשט"ו	הוצאות עבור הפצה צ"ל דוקא מקופת הרבי	215
גיתרעו	כ"ז תמוז, תשט"ו	פי' דברי המהרש"א שינמרצתי לי רבים	216
גיתשלח	א' אלול, תשט"ו	כשיורד לפני התיבה צריך לדעת פירוש המילות ודיני התפילה	217
גיתשמב	ג' אלול, תשט"ו	כל יכול – אם גם ב' הפכים	217
גיתשמו	ו' אלול, תשט"ו	הוראות ממצוות ביכורים	218
גיתשנג	ח' אלול, תשט"ו	בדיקת תפילין ומזוזות	220
גיתשסא	י"א אלול, תשט"ו	תענית מדברים בטלים	220
גיתשסד	י"ב אלול, תשט"ו	יחס הבנים קשור לשמירת טהמ"ש של ההורים	221
גיתשסו	י"ב אלול, תשט"ו	השפעת מצב הרוח על הבריאות	222
גיתשצ	כ"א אלול, תשט"ו	כיום כולם מכירים בחסידות	223
גיתשצז	כ"ה אלול, תשט"ו	שמחה	224
גיתתג	ימי הסליחות, ה'תשט"ו	ר"ה – ביום בריאת האדם שמגביה כל הבריאה	225
גיתתה	שלהי אלול, תשט"ו	רשימות דא"ח מעזבון אביו	227
כרך יב			
גיתתלב	י"ח תשרי, תשט"ז	אמירת תהלים אחר התפילה	228
גיתתמא	אדר"ח מ"ח, תשט"ז	עצות למחשבות-זרות ופניות	228
גיתתסד	ח' מ"ח, תשט"ז	נחיצות בדיקת התפילין. מתוך בחירה	229
גיתתפג	ט"ו מ"ח, תשט"ז	לימוד השפה האנגלית	230
גיתתפה	ט"ו מ"ח, ה'תשט"ז	תמיכת מרכז הישיבות תות"ל	231
גיתתפח	י"ז מ"ח, תשט"ז	השתדלות בנוגע לחלב ישראל	232
גיתתצד	כ"ב מ"ח, תשט"ז	התעסקות עם תלמידים בכשרונות פשוטים	232
גיתתקיג	אדר"ח כסלו, תשט"ז	נתינת צדקה בכל יום ויום	233

מפתח האגרות

מספר האגרת	תאריך	תוכן	עמ'
גיתתקטו	אדר"ח כסלו, תשט"ז	להגדיל לימוד תורה לנשים	234
גיתתקכא	ב' כסלו, תשט"ז	הולדת בנים מצוה – צ"ל בטחון	235
גיתתקלח	ח' כסלו, תשט"ז	תמיכת המוסדות בפריז	236
גיתתקמג	ט' כסלו, תשט"ז	בריאות גשמית ורוחנית	237
גיתתקמד	ט' כסלו, תשט"ז	כני"ל – גיתתקכא	238
גיתתקמט	י"ב כסלו, תשט"ז	עידוד אגוני"ח צרפת בעבודתן	238
גיתתקנה	י"ג כסלו, תשט"ז	נר חנוכה על פתח ביתו מבחוץ	239
גיתתקסב	ט"ו כסלו, ה'תשט"ז	לנטוע בלב התלמידים – שהם נרות להאיר	240
גיתתקסה	ט"ו כסלו, תשט"ז	תמיכת הישיבה לבנם	241
גיתתקסז	ט"ז כסלו, תשט"ז	נתינת תודה לה' בשמחה	242
גיתתקפח	ד' דחנוכה, תשט"ז	נסיעתו ללמוד במונטריאול – דוגמה חי' לימוד על טהרת הקודש. מסירת נפש.	244
גיתתקצד	חנוכה, נר חמישי, תשט"ז	הוראה מחנוכה	245
גיתתקצח	אדר"ח טבת, תשט"ז	עידוד אגוני"ח קליבלנד בעבודתן	246
דיכג	י"א טבת, תשט"ז	הוראה מאופן פעולת השעון	247
דימא	י"ח טבת, תשט"ז	העברת יין הבדלה על העיניים	248
דימט	כ"ד טבת, תשט"ז	שמחה ותודה לה'	248
דינ	כ"ד טבת, תשט"ז	קרא לשָׁמֵשׁ - לשָׁמֵשׁ	249
דינח	כ"ו טבת, תשט"ז	בזכות נשים צדקניות כו'	250
דיפא	ב' שבט, תשט"ז	אופני תמיכת הישיבות. ספר הרקמה	251
דיפה	ב' שבט, תשט"ז	המשפט בעיני בית הכנסת	252
דיק	ז' שבט, תשט"ז	התפתחות הישיבה במלבורן	253
דיקב	ט' שבט, תשט"ז	לא להתפעל מקשיים בקיום התורה ומצוות	254
דיקז	י"א שבט, תשט"ז	עין יפה. אהבת ישראל	255
דיקיז	י"ז שבט, תשט"ז	המשפט בעיני בית הכנסת	255
דיקכח	כ"א שבט, תשט"ז	המקבל עול תורה מעבירין ממנו עול ד"א	256
דיקכט	כ"א שבט, תשט"ז	לא להוסיף על מספר הקרואים	257
דיקלא	כ"ד שבט, ה'תשט"ז	חגיגת בית שרה.	257
דיקמח	ג' אדר, ה'תשט"ז	חלק הנשים בבניית המקדש ולא בעגל	258
דיקנא'	ז' אדר, תשט"ז	כני"ל	259
דיקנד	ט' אדר, תשט"ז	מניעת תעניות	260
דיקעב	ט' אדר, תשט"ז	ונהפוך – המנגדים לחסידות – בפורים	261
דיקעג	י"ט אדר, תשט"ז	בריאות גשמית ורוחנית	262
	י"ט אדר, תשט"ז	עסק צרכי ציבור סגולה לבריאות	263

מפתח האגרות

מספר האגרת	תאריך	תוכן	עמ' עמי
דיקפא	כ"ה אדר, תשט"ז	עידוד אגוני"ח מונטריאול בעבודתן	264
דיקפב	כ"ה אדר, תשט"ז	הישיבה פועלת יציאת מצרים וגבולים	264
דיקפג	כ"ו אדר, תשט"ז	חלוקת מצה שמורה	266
דיקצג	א' ניסן, תשט"ז	לאחרונה נהגו בפרסי ספרים לתל' פסח קשור לחינוך.	266
דיקצז	ב' ניסן, ה'תשט"ז	להפגש לפני ובתוך חג הפסח עם התלמידים	267
דיקצח	ג' ניסן, תשט"ז	טלית ע"ג הראש	269
דירי	ט' ניסן, תשט"ז	שלום בית	270
דיריב	ט' ניסן, תשט"ז	עצות לזכרון. חיזוק היהדות במלבורן	271
דירכא	י"ד ניסן, תשט"ז	סי"ת כלי בתוך כלי. ספק אם נגע גוי ביין	272
דירכד	י"א ניסן, תשט"ז	בזכות נשים צדקניות כו'	273
דירלד	י"ז ניסן, תשט"ז	שיחות בעניני יר"ש	273
דירסח	כ"ט ניסן, תשט"ז	לימוד דא"ח המביאה שמחה	274
כרך יג			
דירפ	א' אייר, תשט"ז	כ"א שליח מהשי"ת – לשמש את קוני	275
דירחצ	ו' אייר, תשט"ז	המשכת הפסח לכל השנה	276
דישכט	פסח שני, ה'תשט"ז	תמיכת בית רבקה	277
דישדמ	ח"י אייר, תשט"ז	הדפסת ספר הרקמה	278
דישנה	כ"א אייר, ה'תשט"ז	שייכות נשים לפסח ושבעות	279
דישעט	כ"ו אייר, תשט"ז	עידוד אגוני"ח מונטריאול בעבודתן	280
דישפד	כ"ז אייר, תשט"ז	כשנפגשים צ"ל טובה לכולם	281
דישפט	כ"ח אייר, תשט"ז	עצות לזכרון	282
דישצה	כ"ט אייר, תשט"ז	מעט אור דוחה הרבה חושך	282
זית	כ"ט אייר, תשט"ז	תמיכת ביה"ס למלאכה	283
דיתא	כ"ט אייר, תשט"ז	תמיכת מוסדות חב"ד באה"ק	284
דיתכח	י"ד סיון, תשט"ז	העבודה עם הנשים	285
דיתלג	י"א סיון, תשט"ז	התוועדות.	285
דיתמד	י"ג סיון, תשט"ז	אמירת תהלים בלילה, וכמה פעמים ביום	286
דיתנה	י"ז סיון, תשט"ז	שמץ השגה בהנהגת ה' ממשל רופא המנתח	287
דיתסב	י"ט סיון, תשט"ז	נבראתי לשמש את קוני	290
דיתעו	כ"ב סיון, תשט"ז	ויזה מהקב"ה בנסיעה לאה"ק	291
דיתעז	כ"ב סיון, תשט"ז	משפט המחיצה בביהכ"נ	292
דיתפ	כ"ב סיון, תשט"ז	הלימוד בהתמדה – טובתך	293
	כ"ה סיון, תשט"ז	ניצול ימי הקיץ	294

מפתח האגרות

מספר האגרת	תאריך	תוכן	עמ'י
ד'תפא	כ"ה סיון, תשט"ז	ניצול ימי הקיץ	294
ד'תפה	כ"ח סיון, תשט"ז	עבודת הכהן ושכרו	295
ד'תקג	ג' תמוז, תשט"ז	השפעה על הסביבה	297
ד'תקיא	ח' תמוז, תשט"ז	צדקה בזמנים מיוחדים	298
ד'תקטו	ח' תמוז, תשט"ז	הנהגת השי"ת עם בני"א	298
ד'תקכד	י' תמוז, תשט"ז	לימודי חול ופרנסה	300
ד'תקנט	כ"ג תמוז, תשט"ז	בניית המקוה במונטבידאו	301
ד'תקס	כ"ד תמוז, תשט"ז	הוראה מתאונת רכבת	302
ד'תקסד	כ"ה תמוז, תשט"ז	תמיכת אהלי"י במלבורן	303
ד'תקעה	כ"ט תמוז, תשט"ז	הוראה מאטום. שכמות קטנה פועלת הרבה	304
ד'תר	ה' מני"א, תשט"ז	ההסתר צריך לעורר צמאון	305
ד'תרא	ה' מני"א, תשט"ז	שלוחי המלי"ח. הפצת המעיינות	306
ד'תרט	ז' מני"א, תשט"ז	הרב זקהיים. השלוחים	307
ד'תרכב	י"ד מני"א, תשט"ז	נחת מהבנים. בטחון	308
ד'תערב	אדר"ח אלול, תשט"ז	עבודת נשי ובנות חב"ד	308
ד'תרעג	א' אלול, תשט"ז	העבודה באגוני"ח לא מחלישה את הבריאות	309
ד'תרדע	א' אלול, תשט"ז	השי"ץ ילמד תחילה פירוש המילות	310
ד'תרצב	ה' אלול, תשט"ז	קרא לשמש – לשמש	311
ד'תרצז	ז' אלול, תשט"ז	הדפסת ספר הרקמה	312
ד'תשי	י"ג אלול, ה'תשט"ז	תמיכת הישיבות תות"ל	313
ד'תשלט	ימי הסליחות, ה'תשט"ז	חשבון הנפש אינו צריך להביא לאוש אלא לעידוד	314
כרך יד			
ד'תשמז	ד' תשרי, תשי"ז	יסוד בית רבקה במלבורן	316
ד'תשפג	כ"ו תשרי, תשי"ז	בודאי התפילות נתקבלו	317
ד'תשצא	כ"ח תשרי, תשי"ז	שלום בית	318
ד'תשצה	ב' מ"ח, תשי"ז	שעורי דא"ח במלון	319
ד'יתז	ג' מ"ח, תשי"ז	הגדלת ישיבת אהלי"י ובית רבקה במלבורן	320
ד'יתיד	ו' מ"ח, תשי"ז	תהלים לפני ואחרי התפילה	321
ד'יתטו	ו' מ"ח, תשי"ז	שלום בית	322
ד'יתלט	י"ז מ"ח, תשי"ז	הרחבת אגוני"ח בכפר חב"ד	322
ד'יתתמ	י"ז מ"ח, תשי"ז	'תמים' – נר להאיר	323
ד'יתתמג	י"ז מ"ח, תשי"ז	משפט המחיצה בביהכ"נ	324
ד'יתתמז	י"ז מ"ח, תשי"ז	התמסרות ללימודי קודש	325

מפתח האגרות

עמ'	תוכן	תאריך	מספר האגרת
326	תמיכת הישיבה בפיטסבורג	כ"ד מ"ח, תשי"ז	דיתתסד
327	הרחבת העבודה של אגוני"ח	ג' כסלו, תשי"ז	דיתצג
327	הצלחה בעניינים הפרטיים והכלליים	ד' כסלו, תשי"ז	דיתצח
328	דיאטה וניתוח. הודאה לה' על החסדים	ז' כסלו, תשי"ז	דיתתקח
329	הישיבה ובית רבקה במלבורן	ז' כסלו, תשי"ז	דיתתקיא
331	תמיכת מרכז הישיבות תות"ל	ח' כסלו, תשי"ז	דיתתקיד
332	מעלת אנשים פשוטים. התוועדות י"ט כסלו	ח' כסלו, תשי"ז	דיתתקטו
332	להשתתף בחתונת קרובו	י"ד כסלו, תשי"ז	דיתתקיט
333	הפצת יהדות בארגנטינה	י"ד כסלו, תשי"ז	דיתתקלג
334	נס חנוכה ע"י אשה	ט"ו כסלו, תשי"ז	דיתתקלט
335	הרחבת המוסדות במלבורן	י"ז כסלו, תשי"ז	דיתתקמט
336	בענין הנ"ל	י"ז כסלו, תשי"ז	דיתתקנ
337	צדקה במקום שאין עניים. עלי לרגל	י"ז כסלו, תשי"ז	דיתתקנא
338	עסק בתומ"צ מבטל מחשבות זרות	י"ט כסלו, תשי"ז	דיתתקנו
339	תמיכת הישיבה. לא שינו שמם כו'	ז' טבת, תשי"ז	ה"י
340	דאגת פרנסה אינה מועילה	ט' טבת, תשי"ז	ה"ז
341	נר חנוכה בכל יום ויום מוסיף והולך	ט' טבת, תשי"ז	ה"ח
342	צריך לנצל זמנים מסוגלים	י"ב טבת, תשי"ז	ה"כט
342	הכנה מתאימה ליום ההילולא	כ"א טבת, תשי"ז	ה"נח
343	מחנה הקיץ באוסטרלי	כ"ו טבת, תשי"ז	ה"עד
344	עבודה מתוך הרחבה	כ"ז טבת, תשי"ז	ה"עט
345	התוועדות י"ט כסלו – ר"ה לחסידות	כ"ח טבת, תשי"ז	ה"פג
346	גלות – שפיזרן כו', כדי להאיר הסביבה	ר"ח שבט, תשי"ז	ה"צג
347	שמירת הבריאות	ד' שבט, תשי"ז	ה"צז
348	עזרה לגמ"ח כולל חב"ד	ד' שבט, תשי"ז	ה"צט
349	יסוד בית רבקה במלבורן	ה' שבט, תשי"ז	ה"ק
351	חלומות מהרהורי לבו. חלמא טבא חזי	ז' שבט, תשי"ז	ה"קז
352	כשמחליט להוסיף צדקה נפתחים צנורות	י"ב שבט, תשי"ז	ה"קיס
353	נעשה ונשמע. תמיכת הישיבה	י"ט שבט, תשי"ז	ה"קלח
354	מעלת הסדר	י"ט שבט, תשי"ז	ה"קלט
355	רגש כרופא לחולה. רפואה גשמית ורוחנית	כ"ה שבט, תשי"ז	ה"קס
356	שיתוף החברות בארגון השיעור	י"א אד"ר, תשי"ז	ה"קצח
356	נוסח היתר עיסקא	י"ב אד"ר, תשי"ז	ה"רא
357	בנית הבית על יסודי התורה ומצוות	י"ד אד"ר, תשי"ז	ה"רט

מפתח האגרות

מספר האגרת	תאריך	תוכן	עמ'
הירי	טי"ז אד"ר, תשי"ז	קשיים בשידוכים והנהגה לא רצוי	358
היריא	טי"ז אד"ר, תשי"ז	הכנת ספר הרקמה לדפוס	359
הירלח	ב' אד"ש, תשי"ז	לפני כל עליה יש נפילה מדרגה הא'. אך הרושם נשאר	360
הירמה	ג' אד"ש, תשי"ז	שלום בית – לא להתערב מבחוץ	361
הירמח	ד' אד"ש, תשי"ז	אם בחוקתי גוי ונתתי גשמיכם גוי	362
הירנב	ה' אד"ש, תשי"ז	ברכה כמו גשם. יראתו קודמת לחכמתו	362
הירס	טי"ת אד"ש, תשי"ז	רמקול בביהכ"נ בשבת ויום טוב	364
הירסב	י' אד"ש, תשי"ז	הדרישה להיות בשמחה	365
היערב	י"ב אד"ש, תשי"ז	פרנסה, צדקה והגירה משכונה	366
הירפב	טי"ז אד"ש, תשי"ז	הגדלת המוסדות	366
הירפט	י"ט אד"ש, תשי"ז	נתנה רשות לרופא לרפאות. לשמוע בקולו	367
הירצג	כ"א אד"ש, תשי"ז	אחר הנישואין צריך להוסיף בתומ"צ	368
הישו	כ"ד אד"ש, תשי"ז	הגירה לשכונה טובה יותר	369
הישיא	כ"ה אד"ש, תשי"ז	חלום יעקב	370
הישכ	כ"ט אד"ש, תשי"ז	סתירת גומי במקוה	371
הישכב	כ"ט אדר ב', תשי"ז	בניית מקוה. אגוני"ח. תשובה	371
כרך טו			
הישמט	ז' ניסן, תשי"ז	הוספה בתומ"צ מחזיקה הברכות	373
הישנז	י"א ניסן, תשי"ז	קירוב הבן החמישי שאינו בא לסדר	374
הישעב	י"ג ניסן, תשי"ז	המסיבה לכבוד הרב ה"צ שוסטרמן	377
הישצט	כ"ז ניסן, תשי"ז	זכות הצדקה יעמוד לבטל הישידוך' המשונה	378
היתיט	ב' אייר, תשי"ז	השפעה בעניני טהרת המשפחה	379
היתכא	ב' אייר, תשי"ז	הכנות לחגיגה לטובת הישיבה במלבורן	379
היתכה	ד' אייר, תשי"ז	בספירת העומר – כל יום מיתוסף אור	380
היתכח	ו' אייר, תשי"ז	השפעה בענין טהרת המשפחה	381
היתל	ו' אייר, תשי"ז	פגישות שידוכים באופן צנוע	382
היתלח	ט' אייר, תשי"ז	לא להתנות צדקה בקיום ברכות השי"ת	383
היתעה	כ"ב אייר, תשי"ז	לשמוע בקול הרופא – שהוא רק שליח	383
היתעו"	מוצש"ק במדבר, היתשי"ז	הוראה מנשיאת המשכן במדבר	384
היתעח	כ"ה אייר, תשי"ז	בדיקת פנים באשה. הנקה	386
היתפא	כ"ה אייר, תשי"ז	בריאות גשמית ורוחנית	387
היתפב	כ"ה אייר, תשי"ז	היתר עיסקא בהלוואה למוסדות. דילוג בתפילה. נסיעה לאה"ק	388
היתפט	כ"ט אייר, תשי"ז	תענית – מדיבורים ומאכילת תאוה	389

מפתח האגרות

עמ'	תוכן	תאריך	מספר האגרת
390	משפט המחיצה בביהכ"נ	י"ז סיון, תשי"ז	היתקבא
391	חיזוק ביהכ"נ ליובאוויטש בשיקגו	ח"י סיון, תשי"ז	היתקבג
392	אגודת בנות חב"ד הצעירות במונטריאל	י"ח סיון, תשי"ז	היתקכו
393	לשכוח מענין הכישוף	י"ט סיון, תשי"ז	היתקלב
394	הצלחת החגיגה לכבוד אהלי יוסף יצחק	כ"ה סיון, תשי"ז	היתקלח
394	אותותינו לא ראינו. בטחון	כ"ו סיון, תשי"ז	היתקמד
395	עזר בשליחות הר"י וינברג	כ"ז סיון, תשי"ז	היתקמט
396	הכוחות ניתנו לפעול	כ"ז סיון, תשי"ז	היתקנב
397	נסתרים דרכי ה'. בטחון	י"ג תמוז, תשי"ז	היתרו
398	השפעה בענין טהרת המשפחה, שבת	י"ג תמוז, תשי"ז	היתרח
399	חסידות נחלת כל ישראל	כ"ה תמוז, תשי"ז	היתריג
400	הכנסת ילד למוסד המיסיון - הריגתו	ט"ו מני"א, תשי"ז	היתרלו
401	תיקון על שנולד לו בן מאינה יהודית	ט"ז מני"א, תשי"ז	היתרמה
401	ההצלחה צריכה לעורר תוספת מרץ	ט"ז מני"א, תשי"ז	היתרמו
402	מילוי הבטחת צדקה בהתאם	י"ט מני"א, תשי"ז	היתרנה
403	נוסח אר"י בבית הכנסת ליובאוויטש	כ"ד מני"א, תשי"ז	היתרעה
404	איחוד ב' בתי הכנסת בשיקגו	כ"ו מני"א, תשי"ז	היתרפג
405	צדקה מגדילה הפרנסה	כ"ח מני"א, תשי"ז	היתרפו
405	כל ישראל ערבים - מתוקים	כ"ח מני"א, תשי"ז	היתרצ
406	מנין בביהכ"נ חב"ד בפ"ת	אדר"ח אלול, תשי"ז	היתרצו
407	ה' אורי וישעי ממי אירא	א' אלול, תשי"ז	היתשא
408	ביאור חשיבות שיעורי חת"ת	ו' אלול, תשי"ז	היתשיב
409	זכות העבודה בכפ"ח	ט' אלול, תשי"ז	היתשיט
410	רפואות ובטחון	י"ג אלול, תשי"ז	היתשל
410	לימוד הלכות הצריכות. החלטות טובות	י"ז אלול, תשי"ז	היתשמה
411	תמיכת הישיבה	טו"ב אלול, תשי"ז	היתשמז
413	לימוד תורה שבכתב - בע"פ	י"ט אלול, תשי"ז	היתשנ
414	איחור זמן תפילה עיי הכנות	י"ט אלול, תשי"ז	היתשנא
415	גם חשבון הנפש צ"ל בשמחה	י"ט אלול, תשי"ז	היתשנד
416	לימוד תורה ברבים ושמחה	כ' אלול, תשי"ז	היתשנו
417	תפילין דר"ת קשור לפנימיות התורה	כ"ד אלול, תשי"ז	היתשסא
417	קיום בני ישראל - רק תומ"צ	ימי הסליחות, תשי"ז	היתשעא

אגרות-קודש

אדמו"ר נשיא דורנו

-מתורגמות-

*

כרך שני

אגרות-קודש

אדמו"ר נשיא דורנו

-מתורגמות-

כרך שני

א'תתעו

(כרך ז עמוד ח)

ב"ה, אדר"ח מ"ח, תשי"ג

ברוקלין

מרת רחל תחי

ברכה ושלוש!

. . . הנני מקווה ששמעה בהיותה בסוכה, מה שדובר אודות ההתארגנות של נשי ובנות חב"ד; זאת אומרת: כל הנשים שיש להן איזושהי שייכות וקשר עם חב"ד, שתתכנסנה מזמן לזמן, ותלמדנה יחד את הדינים הנוגעים להנהגת בית, ענינים שיכולים לסייע [להן] לשפר את חינוך הילדים, גם ללמוד מפרשת השבוע, השיחות של חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע וכדומה. באם מקום מגורי הוא אזור יהודי, הי' ראוי שתתעניין באפשרות לארגן קבוצה כזו, והנני מקווה שבגישה המתאימה לדבר, תמצא את הדרכים כיצד לעשות זאת, וידוע הפתגם שחמי כ"ק אדמו"ר אמר בשם אביו כ"ק אדמו"ר, שחזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם,

בברכה במה שנחוץ לה ולבעלה שיחיו.

א'תתעו

רוב האגרות הן מהעתק המזכירות, וחלק מצילום האגרת. לא נסמן בהערות אלא אם מקורה אחר, או שנדפסה כבר [בלקוטי שיחות].

מרת רחל: קונין, ברונקס. אגרות נוספות אלי לקמן עמוד 71. 170.

ששמעה בהיותה בסוכה: ראה גם אגרות-קודש כרך ז אגרות א'תתצח. א'תתקד.

נשי ובנות חב"ד: ראה שם אגרת א'תתסט, ובנסמן בהערות שם.

אביו כ"ק אדמו"ר: מהורש"ב נ"ע.

שחזקה . . . ריקם: ראה גם לקמן עמוד 158. 160.

א'תתעז

(כרך ז עמוד ט)

ב"ה, אדר"ח מ"ח, תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

אגודת נשי ובנות חב"ד
ה' עליהן יחיו

ברכה ושלוש!

בעונג קבלתי את הידיעה, שהונח היסוד לעבודת נשי ובנות חב"ד
בשכונתן, והשי"ת יעזור שזו תהי' התחלה טובה לכל השנה הבעל"ט.

ודאי קבלתן החלטות טובות כיצד לחזק זאת על הבא, וכן תוכנית
עבור האסיפות הבאות. מובן מאליו שהתכנית לא צריכה להיות ערוכה
בכל הפרטים, ושיוכלו לשנותה ולהתאימה לדרישות החברות בסניפן,
שכן לא כל המקומות שווים בזה.

קוים כלליים של העבודה, ניתנו במכתבי לנשי ובנות חב"ד בארצנו
הקדושה ת"ו, ומצו"ב העתק.

רצוני רק להוסיף כמה מלים:

תורתנו הקדושה היא נצחית, ממנה ניתן ללמוד ולהפיק הוראות
והדרכות בכל הענינים, לכל סוגי הזמנים והמדינות שבהם נמצאים.

התורה מתחילה בפרשת בראשית, בה מסופר סדר בריאת העולם,
מובן מאליו שהתורה אינה סתם 'ספר מעשיות', אלא כפירוש המלה
תורה, **הוראה**, מורת-דרך בחיי היום-יום, כיצד להתנהג נכון בגשמיות
וברוחניות.

בסיפור התורה כיצד נברא העולם, בין כל הרמזים העמוקים ישנה
גם הדגשה כיצד נוצרים ענינים בעולם הפרטי.

כל עבודה וכל תנועה שנוצרת, הן ברוחניות הן בגשמיות, הינה:
בראשית, ההתחלה והעיקר בזה, לדעת ולזכור, **שאלקים ברא** את
השמים – רוחניות – ואת הארץ – גשמיות –, השי"ת יוצר זאת, אלא

א'תתעז

במכתבי . . . בארצנו הקדושה: אגרות-קודש כרך ו אגרת א'תשמ. וראה גם כרך ז
אגרת א'תתסט, ובנסמן בהערות שם.
התורה מתחילה: ראה גם שם אגרת א'תתעג, א'תתצב-ג. א'תתקמח.

שהוא רוצה שזה יעבור דרך אנשים מסויימים, שצריכים לראות את עצמם כשלוחיו למלא את רצונו.

בהתחלת הבריאה, **והארץ היתה תהו ובהו וחשך גו'**, – בהתחלה של כל עבודה או תנועה של קדושה וטובה, נדמה, שמסביב ריק, שומם וחושך, [נדמה ש]יהי קשה לבנות נכון [באופן] שיתאים למטרה, – מספרת התורה הקדושה, שמייד בהתחלת הבריאה: **ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור**, – השייט עושה שבמקום בו היי חושך, נעשה לפתע אור, ואחר-כך נוצר סדר, נברא **צומח**, אחר כך **חי** – שהם נעלים מצומח, ואז אדם הראשון – שהוא מבחר הבריאה, הנעלה בבריאה.

כך גם בכל עבודה ותנועה של קדושה (ראה ויקרא רבה פכ"ה, ג') יש להתחזק בהחלטה ש[דבר-מה] חייב להיברא, ואז אפילו במקום שבו באמת היי קודם לכן חושך, נעשה בין רגע אור, וזו היא ההתחלה של הבריאה והצמיחה שמשפרת ומתעלית, וכמאמר רז"ל מעלין בקדש, שבכל דבר שקשור בתורה ומצוות, הולכים ומשגשים מחיל אל חיל.

בברכת טוב גשמי ורוחני לכל החברות בסניפן, להן ומשפחותיהן יחיו.

א'תתפב

(כרך ז עמוד טו)

בי"ה, אי מ"ח, תשי"ג

ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לראותו בשמחת בית השואבה, אבל הייתי רגיל לראותו גם במוצאי שמחת תורה והפעם לא ראיתיו, למרות שההתוועדות נמשכה כמה שעות לאחר הבדלה – אצל אחרים – ידוע שעניינים רוחניים אינם קשורים במקום, ואפילו כאשר לעיתים נדמה שאין מרגישים זאת בגלוי, עם-כל-זה מקבלים את ההשפעה, והנני מקווה שהמחשבות הטובות אודותו הגיעו אליו, ואפילו אם הוא לא הרגיש בכך בגלוי, עם-כל-זה, זה התקבל בפנימיות ובמשך הזמן זה יבוא לידי גילוי.

חמי כ"ק אדמו"ר היי אומר שחסידיים הם פקחים, במילא אינם דוחים את מה שניתן לעשות קודם, יעזור לו השייט, שאצלו יהי זה

א'תתפב

חמי . . אומר: ראה גם 'אגרות-קודש – מתורגמות' כרך א עמוד 337. אגרות-קודש כרך ז א'חתקצג. בינז*.

כמה שיותר מוקדם בדברים טובים שמחים . . .

בברכה המחכה לבשו"ט.

א'תתפד

(כרך ז עמוד טז)

ב"ה, ג' מ"ח, תשי"ג

ברוקלין.

שלום וברכה!

בעונג נודעתי אשר לבנו מר . . . שיי נולד בן למזל טוב, רצוני להביע ברכתי מזל טוב לו ולזוגתו תחי' ו[הנני] מבקש ממנו למסור ברכת מזל טוב ממני גם לבנו וזוגתו תחי' והשי"ת יזכם להכניסו בבריתו של אברהם אבינו בשעה טובה ומוצלחת ולגדלו לתורה לחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה, וההורים של שני הצדדים ירוו מהם נחת יהודי נחת חסידי . . .

במדרש מסופר, שחז"ל נשאלו, אם השי"ת רוצה שליהודי יהי את עניין המילה, מדוע לא ברא אותו מלכתחילה מהול, וחז"ל ענו שדברים רבים בעולם נבראו באופן כזה שיצטרכו לתקן אותם, וזו היא תכלית האדם, שיתקן זאת בבריאה, מובן מאליו שהשי"ת אינו זקוק ח"ו לאדם, שכן מלמעלה קיימת האפשרות שיבוא דבר מתוקן מלכתחילה, אלא שהשי"ת רצה לזכות את ישראל, שכל דבר של בני חיי ומזוני שהוא ב"ה נותן לישראל, יהי זה לא רק מתנה, אלא גם דבר שנרכש, ולכן הוא ברוך הוא הניח מקום ויכולת שיהודי יעשה את שליחותו של הקב"ה. ובמילא, כל הדברים הטובים שיקבל אחר כך, לא יהיו נהמא דכסופא, אלא נרכש ע"י עבודת האדם להשי"ת, וככל שהקב"ה נותן ליהודי יותר טובה, זה עצמו ראוי והוכחה שיהודי זה צריך להוסיף בעבודה הנדרשת ממנו. זה גם אחד הטעמים מדוע "רבי מכבד עשירים", כי מה שעשיר נותן מכספו לצדקה לאנשים פרטיים או למוסדות, הרי לאמתו של דבר יכל השי"ת הזן את העולם כולו בטובו לתת את ההשפעה ישירות לאותם אנשים פרטים או מוסדות – אין זאת אלא שהוא עשה את העשיר לשליח שהעשיר יתן להם את חלקם הנמצא אצלו, וזה רק מחסדי השי"ת הנותן ליהודי עוד אפשרות להראות את עבודתו לעשות צדקה בכסף המונח

א'תתפד

שחז"ל נשאלו: ראה מדרש רבה בראשית פרשה יא, ו ובנושאי כליו שם.

אצלו, שלאמתו של דבר זה בהחלט שייך בכלל לאחרים, אך בו זמנית זה גם מראה, שהקב"ה סמך עליו, העשיר, שיתן את חלק הזולת, למרות שהיצר הרע עלול להשלותו שזה בכלל שלו, ועם כל זאת הוא נותן זאת לעני או למוסד, שזה לעיתים נסיון קשה, ולכן רבי מכבד עשירים, שמלמעלה מנסים את העשיר בנסיון הקשה של עשירות, וגם כי – לפום גמלא שיחנא, שיש ביכולתו לעמוד בנסיון, לכן כאשר הוא עומד בנסיון, נוסף על שכר מצות הצדקה, יש לו לעשיר גם תוספת שכר, עשר בשביל שתתעשר, שעיי נתינת הצדקה, הרי לא זו בלבד שלא נחסר מה שנתן, אלא זה עוד ממשיך תוספת עשירות על מה שהי לו עד עתה.

א'תתצ

(כרך ז עמוד כא)

בי"ה, ד' מ"ח, תשי"ג
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ וכו'
מוה"ר חיים שאול זאב שי

שלום וברכה!

בעתו קבלתי מכתבו מיי"ט אלול, ובשל הטרדות של חודש תשרי העבר, התעכב המענה שלי על המכתב (מכתבי בברכה לשנה החדשה – בטח קיבל בעתו).

אינו צריך להתנצל על שכותב בפרטיות וגם על שכותב באידיש, כי העיקר הוא תוכן הנכתב, ולא השפה שבה כותבים, וככל שכותבים יותר פשוט, זה יותר לבבי, ומסיר את ההעלם שמבדיל בין אחד לשני, ומחזק את מה שמאחד אחד עם השני.

שמחתי לקרוא במכתבו, שזוכר את הקשר החם עם חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שכפי שחז"ל אומרים לנו, צדיק לאחר הסתלקותו נמצא גם בעולם הזה, ומשפיע כאן, יותר מאשר בהיותו בגוף בעולם זה, והסיבה לכך היא, משום שהגוף, אפילו בהיותו בדרגה הגבוהה ביותר, הרי הוא מוגבל על ידי הסביבה, אבל אצל הצדיק לאחר שהוסרה הגבלת הגוף, ונשמתו בלבד רק היא השליט הבלעדי, ובפרט בנשיא הדור – יש לה – לנשמה – את הכוח ואת האפשרויות לפעול גם

א'תתצ

מוה"ר חיים שאול זאב : בְּכָר.

בעולם הזה, יותר מאשר קודם. במילא, כל הברכות שקבל מחמי כ"ק אדמו"ר עברו ועברו בני משפחתו שיחיו, בגשמיות וברוחניות, הן במלוא העוצמה והתוקף גם כעת, ואפילו אם הוא עדיין לא ראה את קיום חלק מהברכות, בודאי בקרוב יראה זאת גם בעיני בשר.

אל לו להצטער ולקחת ללב – כפי שכותב במכתבו – מכך שנמצא בעסק לא יותר מאשר זמן קצר כל יום, ולא כמו קודם שהי' רגיל להיות בעסק מהבוקר עד מאוחר בלילה, כי מה שהשם יתברך רוצה לתת בפרנסה ובעשירות, ביכולתו לתת אפילו ע"י שהות קצרה בעסק, והאשה והילדים יכולים להשלים את שאר הזמן, ויותר ממה שהשי"ת רוצה לתת, (הרי 1) לא צריך לרצות זאת, ו-2) לא תועיל השהות בחנות יותר ממה שהבריות מאפשרת. והעיקר הוא שלא ימעיט ח"ו את הנהגותיו בנוגע לתפילה, אמירת תהלים, נתינת צדקה וכדומה, שכל אלו הם ענינים שהשי"ת נתן לבחירת האדם, וזה תלוי ברצון האדם, להגדיל ולהרחיב את הנהגות הטובות, ובהגדלת דברים אלו, שהם כלים וצנורות לַבְּרָכּוֹת מהשי"ת, גדלה גם השפעת, ברכה והצלחה שהשי"ת נותן לאלו שקשורים אתו ברוך הוא . . .

בברכה לבריאות הנכונה ונחת יהודי מעצמו, מזוגתו והילדים שיחיו.

מ. שניאורסאהן

א'תצו

(כרך ז עמוד כז)

ב"ה, ח' מ"ח, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל ממנו פ"ש ע"י הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו' מוה"ר יוסף ש"י הלוי וינברג, הוא גם מסר לי את בקשתו לברכה לכך שיש לו כעת צרות וכדומה. וכאשר אה"י על ציון חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אזכירו לברכה בזה.

בטח מיותר לעוררו, ובפרט באריכות, שכאשר עושים עסקים עם השני, הרבה תלוי ברצון הטוב ומצב הרוח של הסוחר שעמו עוסקים,

כל דבר שנעשה כאן למטה, הוא השתקפות של מה שנמצא למעלה, כך הוא גם באדם ואצל יהודי בפרט,

כל אחד מאתנו, זקוק ורוצה ברכות מהשם יתברך. [אך] נחוצה לכך הכנה מסויימת, היינו ליצור אצל עצמו מצב רוח, לרצות להתקשר עם

הקב"ה. (זה לא כמו למטה, שצריך ליצור מצב רוח אצל הסוחר, כי הקדוש ברוך הוא מוכן תמיד, ורוצה לתת ברכה והצלחה תמיד, הדבר תלוי רק במקבל – שלפעמים רוצים להתקשר עם השם יתברך, ולפעמים – בגלל סיבות מסוימות, – לא),

כיצד יכולים להתקשר עם השם יתברך שהוא בורא כל העולם, כאשר זה שמבקש את הברכה הוא רק אדם בשר ודם? וע"י מה מתקשרים אתו?

אכן, האמת היא שמעצמנו לא היינו משיגים את הכוח לכך, אלא [מכיוון ש]הקב"ה רוצה שיתקשרו עמו, הוא נתן את הכוח לכך, שיוכלו להשיג זאת.

מכיון שבאמצעות השכל מבינים שלא יכול להיות קשר וערך של בורא עם נברא, אלא שזה לא יותר מאשר שכן הוא רצון הבורא, במילא מובן מזה, שהדברים המקשרים את הנברא עם הבורא, אינם נתונים תחת ההבנה בשכל והסכמת השכל לזה.

בכך מתורץ ומובן שתורה ומצוות, שהם הדברים המקשרים את האדם – יהודי עם השי"ת, הרי אי אפשר, ואין צורך, שהשכל האנושי גם הוא יתן את הסכמתו לזה, כי תורה ומצוות באים מהשם יתברך עצמו, וכאשר זוכים, נעשה גם שכלו של האדם מואר וברור יותר, שגם הוא מבין תורה ומצוות, כפי שצריך להיות. אבל גם אם עדיין לא הגיע להבנה זו, אין זה צריך למנוע מלקיים תורה ומצוות, שכן, כאמור לעיל, אין צורך בהסכמה של השכל לזה,

וזה גם הרעיון המסופר בחומש ומבואר בגמרא ומדרשים, שבמה זכו ישראל לקבל את התורה, רק ע"י זה שהקדימו נעשה לנשמע, כלומר שתחילה נעשה ואחרי כן נשמע – נבין, דהיינו שגם בלי לדעת מה יאמרו להם לעשות, ובמילא בלי לדעת האם כך יונח בשכל, הבטיחו שיעשו, ודווקא בדרך זו יכולים לקבל תורה ומצוות שהם חכמתו ורצונו של הקב"ה.

הנני מקוה, שלו עצמו הביאור לא כל-כך נחוץ, והוא שומר תורה ומצוות ובפרט שבת, תפילה, כשרות ונתינת צדקה כמו שצריך, אך ודאי נמצאים בסביבתו כאלו שיכול להשפיע עליהם להתנהג בדרך התורה ומצוות, והובטחנו מהשי"ת שכאשר עושים ורוצים לפעול, לבסוף מצליחים,

בברכה – המחכה לבשורות טובות.

א'תתקיא

(כרך ז עמוד מא)

בי"ה, כ"ד מ"ח תשי"ג

ברוקלין

אגודת נשי ובנות חב"ד אשר בעי"ת מונטריאול יע"א

ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוס!

בעונג קבלתי מכתבן מה' וירא, בו כותבות אודות אסיפתן הראשונה ביום ג', ב' חשון, אודות ההחלטות שקבלו וכן את שמות הנשים שהשתתפו באסיפה.

תקוותי, כשם שכל דבר חי – גדל, כך גם זה יגדל, הן בכמות, במספר הנשים שייטלו חלק באגודת נשי ובנות חב"ד, וגם באיכות, להרחיב את העבודה בתחומים השונים, הן רוחניות שברוחניות, בלימוד הלימודים המתאימים, והן בגשמיות שברוחניות, אודות סיוע למוסדות הקדושים, ולפי מאמר רבותינו זכרונם לברכה: אדם מקדש עצמו מעט למטה, ז"א שאדם מקדש את עצמו אפילו לא יותר ממעט בעולם הגשמי, מקדשין אותו הרבה מלמעלה – נותנים לו סיוע ומקדשים אותו במדה הרבה יותר גדולה ובכוחות מלמעלה.

מצו"ב העתק מכתבי ל'אגודת נשי ובנות חב"ד' במקומות שונים, שבאמת הרי הוא שייך לאגודת נשי ובנות חב"ד בכל המקומות שבהם הן כבר ישנן ואלו שבעזה"י עוד יתייסדו.

באיחולי ברכה והצלחה בעבודה הנ"ל, ושזה ישמש גם כצינור וכלי לברכה והצלחה בענייניהן הפרטיים, ומחכה לשמוע בשורות טובות.

א'תתקיא

אגודת נשי ובנות חב"ד: ראה כרך ז אגרת א'תתסט, ובנסמן בהערות שם.
מכתבי: דלעיל עמוד 2.

א'תתקטז

(כרך ז עמוד מה)

ב"ה, כ"ה מ"ח, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לשמוע מהרה"ג הרה"ח ווי"ח אי"א נוי"ג וכו' מוהרש"ז שי
הכט אודות ההצלה של בתו . . . תחי', והנני מקוה שזו תהי' התחלה
טובה שמכאן ואילך יהי' לכם ממנה, באופן של שמחה ומנוחה, נחת,
נחת יהודי שזהו הנחת האמיתי שיהודי יכול לרוות מילדים, כך הי'
תמיד ובפרט בזמן הזה כשישנם הרבה מהפכות ושינויים, הבטחון
והוודאות שיכולים לתת לילדים היא ע"י כך שמקשרים אותם עם בורא
העולם, שהוא ברוך הוא הוא בעל-הבית של כל העולם ומנהיג את כל
הפרטים, והקשר עם השם יתברך הוא ע"י כך שחיים חיי תורה ומצוות,
והשם יתברך יעזור לכם שתעשו זאת מתוך שמחה והרחבה.

ב) גם שמחתי לשמוע שמכיר בכך שהאירוע של בתו, הוא עניין של
השגחה פרטית, שזה צריך לחזק אצלו את ההוכחה שהשם יתברך שומר
אותו ואת בני ביתו, וכאשר מבינים פעם אחת את הרמז שניתן
מלמעלה, יוצאים בזה לתקופה ארוכה ולכל הזמן שלא יצטרכו, ח"ו,
להזכיר שוב באופן כזה, כי זוכרים לבד.

ג) מכל דבר שיהודי רואה אפשר ללמוד הוראה גם בחיים הפרטיים,
כפי ששמענו זאת פעמים רבות מחמי כ"ק אדמו"ר בשם הבעל שם טוב
הקדוש, וגם מעסקיו ניתן ללמוד רמז לכך:

ד) לפי מה שהרה"ג הכט שי' כותב לי, העסק שלו קשור ברכבים.
ענינו של רכב הוא שיש לו את החומרים ואת הכוח שבאמצעותם הוא
יכול לנוע ממקום אחד לשני, אמנם הדחיפה הראשונה באה ע"י ניצוץ
שהוא ההתחלה של כל תנועת הרכב בהמשך, אבל זה לא טוב, שאת ניצוץ
התחלה זה, יהי' צריך לתת לעתים קרובות, או לצורך כל קטע מתנועת
הרכב. כך גם באדם ובפרט אצל יהודי: התכלית של יהודי היא, שיהי'
עובד ה' – לשרת את הקדוש ברוך הוא – ולעבוד בכוחות שהשם יתברך
נתן **בתוך** הנפש האלוקית **שלו** גם עם הנפש הבהמית שלו. בתחילה, או
מזמן לזמן, הוא -האדם- מקבל ניצוץ שמתחיל את כל התהליך, אבל זה
לא טוב שיזדקקו לניצוץ הזה לעתים קרובות יותר, ובודאי שאסור
להרשות זאת, [זאת] ע"י כך שצריך להאזין לניצוץ – רמז – הראשון,
ולעבוד את השי"ת עם הכוחות האישיים שהשי"ת נתן באדם,

ה) בטח אומר תהלים לאחר תפילת שחרית בבוקר בכל יום והיי כדאי שבכל יום שני וחמישי יתן כמה סנט לצדקה, והשייית יצליחו.

בברכה.

א'תקכא

(כרך ז עמוד נב)

ב"ה, אדר"ח כסלו, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו מכ"ו תשרי, ובשל סיבות שונות התעכב המענה שלי:

במכתבו שואל אודות לימודיו בשיבה, וכן בנושא ראיית חשבון, במטרה שזה יהי אחר-כך כלי לפרנסה ושואל דעתי בזה: האם ימשיך לימודיו בהנהלת חשבונות.

אינו כותב במכתבו את העיקר, כמה זמן כבר למד הנהלת חשבונות וכמה זמן עוד נדרש לו כדי לסיים זאת,

בכלל, מובן מאליו שבשנות הנערות הזמן הרבה יותר יקר מאשר בשנים המאוחרות יותר, כי מה שנאסף בימי הנעורים, הוא כזריעה לשנים המאוחרות, שמגרעין אחד יכולים לצמוח צמחים רבים או עץ שלם.

אם הזמן הנדרש עד לסיום אינו ארוך, וגם אינו קשור בנושאים כאלו שהם בסתירה ליראת שמים, הרי כיון שכבר למד זאת במשך זמן, וזה גם רצונה של אמו תחי', כדאי לסיים זאת, אבל אם עדיין צריך להקדיש לזה זמן רב ושעות רבות ביום, עליו לחשוב על כך היטב ולחשב את השכר וההפסד בזה, והשייית יסייעו שיצליח בעניינו בגשמיות וברוחניות.

בברכה ליר"ש.

א'תתקכב

(כרך ז עמוד נג)

ב"ה, ראשון בכסלו, ה'תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

לכל מוקירי תורה ויהדות
הי עליהם יחיו

שלום וברכה!

במקומות רבים בגמרא ובמדרש מפליאים חז"ל את המעלה הגדולה ואת הזכות של האשה היהודי, עקרת הבית שמסייעת להעמיד ומייצבת את הבית היהודי על יסודי התורה והמצוה, בידי מונח, במידה רבה ביותר, חינוך הילדים בדרך של תורה ויהדות אמיתית.

"[מוסדות] **בית רבקה**" העומדים תחת פיקוח ה"מרכז לעניני חינוך" עושים עבודה חשובה ונחוצה ביותר ע"י חינוך בנות ישראל בחינוך הכשר והכנתן שתוכלנה להיות בעתיד נשים ואמהות יהודיות אחראיות.

הודות לעבודתם הבלתי נלאית והמסורה, חינוכו **מוסדות בית רבקה** באחת עשרה שנות קיומם, מאות ומאות תלמידות ברוח של תורה יראת שמים ומדות טובות, שהן לנחת להוריהן וגאוה לעם היהודי.

בשעה זו, המוסדות נמצאים במצב כלכלי קשה, ועסקני המוסדות ובראשם הרה"ח הו"ח אי"א נו"מ עוסק בצרכי ציבור בעל מרץ ורב פעלים וכו' מהור"י שי' גייקובסון, עושים את המאמצים הגדולים ביותר כדי לאפשר את המשך קיומם.

ביום ראשון, י"ג כסלו הבא עלינו לטובה, תתקיים אי"ה **החגיגה השנתית** של מוסדות **בית רבקה**, והנני פונה בקריאה של חיבה והתעוררות לכל אלו שמייקרים תורה ויהדות ומעריכים נכונה את חשיבות החינוך הכשר לבנות ישראל:

זהו חוב קדוש על כל אחד, איש ואשה, לתמוך במוסדות "בית רבקה" בכל האפשרויות.

קחו חלק בחגיגה השנתית ועזרו ליצור את האמצעים הכספיים, הנחוצים ביותר כדי להחזיק את המוסדות בית רבקה. אין זו עזרה בלבד אלא הצלה למעוז של חינוך הבנות על טהרת הקודש.

ובזכות זה השי"ת יעזור לכל המשתתפים, תומכים ומסייעים, במה שנחוץ להם – בבני חיי ומזוני רויחא בגשמיות וברוחניות.

בברכת הצלחה ורב טוב גשמי ורוחני,

מ. שניאורסאהן

א'תתקמה

(כרך ז עמוד עח)

ב"ה, ט"ז כסלו, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

בעונג קבלתי מכתבו מסוף חודש חשוון בו כותב אודות מועדון התפילין, שאת גודל העניין אין לשער. מה שנדמה לו שזהו דבר קטן, זהו מעצת היצר, וכידוע מאמר רז"ל כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא. כמדומני שכבר כתבתי לו פעם, להתבונן במה שכתוב בתניא פרק כ"ה, ויחוד זה למעלה הוא נצחי לעולם ועד כי הוא ית' ורצונו למעלה מהזמן וכן גילוי רצונו שבדבורו שהיא התורה הוא נצחי וכמ"ש ודבר א' יקום לעולם ודבריו חיים וקיימים כו' – ואקוה שזה יתן לו כוח וחיות לפעול כל מה שיכול...

בברכת חג הגאולה.

א'תתקסא

(כרך ז עמוד צג)

ב"ה, כ"ז כסלו, תשי"ג
ברוקלין.

לאנ"ש המתוועדים בסעודת יום הגאולה, גאולתנו ופדות נפשנו, י"ט כסלו, בבית המדרש נוסח אר"י, בשד' פין במונטריאול, ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בעונג קבלתי את הידיעה אודות התוועדותם ביום הבהיר י"ט כסלו.

על פי מאמר רז"ל, הרי: אכל בי עשרה שכינתא שריא, ורבנו הזקן מבאר את העניין (באגרת הקדש שלו סימן כ"ג) שכאשר מתאספים יחד עשרה אנשים מישראל, זה עצמו מביא השראת השכינה. ובפרט כאשר ההתכנסות היא כדי לחגוג את השחרור של נשיא ישראל רבנו הזקן בעל התניא והשולחן ערוך, שמסר נפשו עבור אהבת ישראל, אהבת התורה

א'תתקסא

נרפסה בלקוטי שיחות כרך י עמוד 273, והוגהה על פי העתק המזכירות. לתוכנה ראה אגרות-קודש כרך ז אגרת א'תתקנז, ובנסמן בהערות שם.

ואהבת השם, ומקבלים [על עצמם] במהלכה, החלטות טובות בנוגע לעניינים הנזכרים לעיל, הרי אז השראת השכינה ביתר שאת וביתר עז,

ובמילא ישנה אז הצלחה מיוחדת בהחלטות הטובות שמקבלים [על עצמם] שבטח ימשיכו כל השנה, על פי ההחלטות שהתקבלו – בשעת מעשה, ועוד בהוספה על כך.

זהו גם הרמז מאופן מצות נרות חנוכה, שצריך להיות מעלין בקדש מיום ליום, ובפרט בחשך של זמן הגלות.

זהו הרי אחד ההבדלים בין נרות חנוכה לבין נרות בית המקדש, שבבית המקדש מספר הנרות תמיד בשוה, ובנרות חנוכה – מוסיף והולך, שאפשר לבאר זאת בכך שאת נרות חנוכה מדליקים משתשקע החמה, לאחר השקיעה, ואת נרות בית המקדש הדליקו זמן רב לפני שקיעת החמה.

וזהו עבורנו מוסר השכל, שכאשר הסביבה אינה מוארת, אי אפשר להסתפק באותה מידה של פעולות טובות היום – כאתמול, ומחר כמו היום, אלא חייבים להתאמץ כל יום להוסיף על היום הקודם ומעלין בקדש, ובמרץ ובמאמץ המתאים מבצעים זאת, וזה הולך בהצלחה.

בברכת טוב גשמי ורוחני לכל אחד ואחד מהמתוועדים – הם ביתם וזרעם שיחיו.

א'תתקסד

(כרך ז עמוד צו)

ב"ה, כ"ח כסלו, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . כפי שהרב . . . ש"י כותב לי, משתתפים הם כולם, וגם ילדיהם בעבודה הכלל יהודית, להשפיע על הסביבה בענייני יהדות, שהזכות שבזה אין לשער, וידוע הפתגם שכ"ק מו"ח אדמו"ר מסר בשם הבעל שם טוב הק', שעד כמה שיקר בן יחיד להוריו, הרבה הרבה יותר מזה יקר כל יהודי, איש ואשה, צעיר וזקן, אצל הקדוש ברוך הוא, וכשמשערים את

א'תתקסד

פתגם: ראה גם אגרות-קודש כרך ז אגרות א'תתקפה. ב'קח*.

העונג שגורמים להורים כאשר מפגישים אותם עם הבן יחיד הזה שלא ראו זמן רב, הרי הרבה הרבה יותר מזה הוא העונג שגורמים לקדוש ברוך הוא, כאשר מקרבים יהודי – עושים [אותו] קרוב – ליהדות ולקדוש ברוך הוא, שאת השכר והזכות שבזה לא ניתן כלל להעריך,

והשם יתברך יעזור להם שיראו זאת בעיני בשר, כיצד זה בא בפועל בנחת יהודי מילדיו והוא וזוגתו תחיי יקבלו זאת בבריאות ובשמחה.

בברכה.

א'תתקסט

(כרך ז עמוד ק)

ב"ה, נר חמישי דחנוכה, ה'תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

אל נשי ובנות חב"ד
הי עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

לרגל חנוכה, נשלח להן הספר "בית רבי" – (באידיש) שזה עתה יצא לאור – כמזכרת חנוכה.

אקוה, שישתמשו הרבה בספר זה בהתכנסויות שלכן, כדי להכיר יותר מקרוב את חייהם ופעלם של כ"ק נשיאינו, "אבות חב"ד" זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, לשאוב ממעיינותיהם החיים וכך למלא טוב יותר את חובותיהן בתור נשי ובנות חב"ד, להפיץ את אור התורה ומצוות ברוח תורת חב"ד, לא רק בביתן, אלא בכל הסביבה.

כיון שהכל הוא בהשגחה פרטית, הרי גם מהעובדה שה[ספר] "בית רבי" יצא לאור בחודש הגאולה של חב"ד ובפרט בימי חנוכה, ניתן ללמוד הוראה.

ההבדל בין נרות חנוכה ונרות של שבת, שהנשים מחויבות בשניהם, הוא, בין השאר, גם בכך שאת נרות החנוכה מדליקים **לאחר** השקיעה, כאשר כבר לילה, אבל את נרות השבת מדליקים **לפני** השקיעה, כאשר

א'תתקסט

נדפסה בלקוטי שיחות כרך י עמוד 301 והושלמה על פי העתק המזכירות.
נשי ובנות חב"ד: ראה אגרות-קודש כרך ז אגרת א'תתסט, ובנסמן בהערות שם.
ללמוד הוראה: ראה גם שם אגרת א'תתקנו, ובנסמן בהערות שם.

עדיין יום. בנוסף לכך, מדליקים כל ערב-שבת אותו מספר נרות כבכל פעם, אבל מספר נרות החנוכה גדל כל לילה.

זהו רמז, שאי-אפשר להסתפק בכך שמאירים את הבית הפרטי באור תורה ומצוות ומאור שבתורה, האור הפנימי של התורה שזוהי תורת החסידות: מוכרחים להאיר גם את ה"רחוב", שעל כך רומזים נרות חנוכה (שמקומם הוא על פתח ביתו מבחוץ). יתרה מכך: בשעה שחושך ברחוב, לא די בהדלקת נרות בלבד, אלא מוכרחים להיות מוסיף והולך – להוסיף בהדרגה נרות חדשים, להגדיל את הכוחות ולהרחיב את העבודה יותר ויותר, לפי שיטת חסידות חב"ד המיוסדת על היסודות של אהבת השם, אהבת התורה ואהבת ישראל.

אקוה, שגם עבודתן תהיי כמו נרות החנוכה – מוסיף והולך, ועיי"ז תמשכנה את האור האלוקי על עצמן ועל בני-ביתן שיחיו להתברך בבני חיי ומזוני.

בברכה.

א'תתקעא

(כרך ז עמוד קז)

ב"ה, אדר"ח טבת, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו, מ' כסלו, בער"ח טבת העבר, לפני הנסיעה לאהל של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, והזכרתי שם אותו ואת בני ביתו שיחיו, למצטרך לכם.

ב) בנוגע לשאלתו, אולי יתיישב במקום אחר, בו יש אפשרות לדירה טובה וסביבה טובה, עבודה טובה ופרנסה טובה וכו', ושואל חו"ד בזה:

דעתי בזה היא – והנני מבקשו למסור זאת לאנ"ש שיחיו בכפר חב"ד, שזה ישמש כמענה גם לאחדים מהם שפנו אלי בשאלה כזו – כדלקמן:

על-פי מכתבו – וגם כולם יודעים זאת – שהנסיעה של כולכם

א'תתקעא

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יט עמוד 472.
לתוכנה ראה גם אגרות-קודש כרך ז אגרת א'תתקלט. ברמב.

לאה"ק ת"ו היתה בחייו של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע בעלמא דין, והיו לכם מכתבים מכ"ק מו"ח אדמו"ר בנוגע לאופן ההסתדרות שלכם, וכן, כפי שהוא כתב לכם פעמים רבות, שתהיו יחד ותקימו את כפר חב"ד וכו' וכו'.

ידוע מה שכתוב בחסידות במקומות רבים, שבכלל ענין הפרנסה כעת, הוא על דרך כמו שה"י המן במדבר, היינו – באופן ניסי, כי ע"פ שכל, קשין מזונותיו של אדם וכו' ובזמנים אלו בפרט, במילא זהו רק באופן ניסי, שרק בשל העלם הגלות, זה – הפרנסה – ניתן באופן כזה, שיש מקום לטעות וכו'. כן הוא גם בחוץ לארץ, ובפרט בארץ ישראל, שלע"ע היא עדיין בחורבנה, תובב"א, מובן ששם ענין הפרנסה עוד יותר קשה. לכן יש להאחז בכל הדברים שמקילים זאת, ולא לעשות ח"ו שום ענינים שעושים את הענין יותר קשה.

אחד הענינים הנעלים ביותר לקבל ברכות, הוא ענין האחדות, וכמ"ש בתניא פרק ל"ב, ומבואר בכמה מקומות בדא"ח, וגם בספרי מוסר, ומובן בשכל אנושי. עוד ענין בזה הוא, שצריך להאחז בצנור, שנשיא הדור, כ"ק מו"ח אדמו"ר, הראה, כי כאשר מנסים בצנורות משלהם, לפעמים מכוונים, ולפעמים ח"ו לא. עוד ענין שלישי בזה, שבכדי שהשפעה תעבור במילואה ע"י הצנורות, יש להאחז בהוראות ודרכים של מי שהורה על צנורות אלו, ואשר הוא הממוצע המותר מקור כל ההשפעות למקבלים.

המורם מכל הנ"ל, שענין היפך האחדות ופירוד הלבבות . . . אין זה רק היפך הרצון של נשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר, שעל ידו נמשכות כל ההשפעות, אלא כל אחד שיש לו חלק בזה, ח"ו, הוא בגדר החובל בעצמו והחובל באחרים, וידוע פתגם כ"ק אדמו"ר הצמח צדק: אליף בי"ת גימ"ל דלי"ת. אליף – אחדות (או אהבה) בי"ת – ברכה. גימ"ל – גאווה, דלי"ת – דלות.

ג) הרי זה מובן מאליו שהברכה שכ"ק מו"ח אדמו"ר משפיע, היא לכל לראש לעולים אלו מאנ"ש של מדינתנו מכפר חב"ד, ואח"כ לאלו שנתיישבו במקומות אחרים. במילא יש להשתדל בכל האפשרויות, אם ניתן לקבל את הברכה של המקום הזה, ולא להתיישב יותר רחוק, שזה יאריך את הדרך עד שהיא תבוא ותגיע לשם. קרוב הדבר לומר שישנם קצת מאנ"ש שיחיו שמקום פרנסתם אינו בכפר חב"ד, אבל על פי הנהגת

אל"ף . . . דלי"ת: ראה גם 'אגרות-קודש – מתורגמות' כרך א עמוד 208. אגרות-קודש כרך ז אגרת ב'רמב.

התורה, לכל לראש – יש ללכת בדרך הנראה להרוב, אלא שאם כבר ניסו הכל ורואים שזה בלתי אפשרי, רק אז יש לנסות דרכים אחרות.

ז) אם בכל המקומות יש להאחז בתקנות השונות של כ"ק מו"ח אדמו"ר, הרי, על אחת כמה וכמה – אלו שעדיין לא הסתדרו לגמרי ובפרט בארצנו הקדושה ת"ו, אשר שם עיני ה' אלקיך בה מרשית שנה עד אחרית שנה, צריכים שם זכות עוד יותר גדולה, לכל ענין, ודאי שיש להאחז בתקנות של כ"ק מו"ח אדמו"ר, ועיי זה לזכות לברכות והשפעות בדרך הטבע למעלה מן הטבע, שכאו"א צריך לעצמו ולכל בני ביתו.

ה) כאמור לעיל, בטח ימסור זאת לאנ"ש שיחיו מכפר חב"ד, והעיקר להדגיש את הענין הראשון, ההכרח היותר גדול בקירוב הלבבות, כמבואר במאמר החלצו עם ההוספה של כ"ק מו"ח אדמו"ר, והענין חשוב הרבה יותר באה"ק ת"ו, ובפרט לחסידים ומקושרים של נשיאי חב"ד.

בברכה שהשי"ת יתן להם הרעיון הנכון איפה להסתדר ותהי להצלחה הן בגשמיות והן ברוחני.

א'תתקפא

(כרך ז עמוד קיד)

ב"ה, י"ח טבת, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו המהיר מיום א' בו כותב ומתאונן על מצב הישיבה במחנו ושואל עצתי:

הנה אף שכבר אמרתי לו כמה פעמים ברור השקפתי על הישיבה העומדת בהנהלתו בכלל ותפקידו בה בפרט, הנני בא בזה עוד הפעם על כל פנים בקיצור כדי שתהי' השקפתי ברורה, ואכתוב באידיש אולי מרצונו לקרוא המכתב עוד בפני מי, ובהקדמה כללית לכל הנקודות הבאות להלן, שידוע פס"ד הבעש"ט שצריכה להיות עבודת השי"ת דוקא בשמחה, וידוע ג"כ פסק דין הרמב"ם בהלכות דעות ובטור שו"ע או"ח סי' רל"א ובכמה מקומות בדא"ח, שעבודת השם צ"ל בכל דרכיך דעהו, היינו בכל הענינים שבחיי היום יומיים. ונקודות השקפתי הם:

א) כבר הגיע הזמן להבין ודאי שגם הוא מבין זאת, ורואים זאת אפילו בעיני בשר, שזה שניתנה לו ההתעסקות בישיבה . . . אין זה משום שרוצים לייגע אותם ולא משום שרצו לגרש אותו לעיירה קטנה, אלא

זהו מילוי שליחותו בעלמא דין, ובמילא הרי זה הצנור שדרכו הקבי"ה נתן, נותן, ויתן ברכה והצלחה בכל מה שהוא זקוק עבור עצמו, עבור בני ביתו שיחיו בגשמיות וברוחניות. ובטח מיותר להאריך בזה, כי אפילו בהתבוננות קלה במופתים הגלויים במשך השנתיים האחרונות הן בעניני הפרטיים והן בענינים הכלליים, מבינים ורואים זאת.

ב) מכיון שזהו מילוי שליחותו, והוא שייך לקהל אנ"ש וחסידי ליובאוויטש, שדרך עבודתם היא בשמחה, דבר ברור הוא, שאילו רק לא ירצה להמשיך על עצמו מרה שחורה ולסבך את המצב, בטח יוכל לפעול את כל הענינים מתוך שמחה. אין זה סותר לכך, שלפעמים ענינים באים ע"י יגיעה, וכידוע מאמר רז"ל, לא יגעת ומצאת אל תאמין, אבל יגיעה ושמחה, לא רק שאינן סותרות זו את זו, אלא על פי רוב – וכך צריך להיות – כאשר משיגים דבר ע"י יגיעה, יש בזה יותר עונג ושמחה, מאשר כשמשיגים זאת ע"י מתנה נהמא דכסופא.

ג) מובן מאליו, שמכיון שהמוסד גדל, וכמו כל דבר חי, רוצה לגדול עוד יותר, הרי אם בהתחלה ובמאמץ, יכול אדם אחד לסחוב ולשאת את כל הענין וזה לא הזיק לא למוסד ולא לאדם, **אולי** כל זה הי' טוב בתחלת הענין, ואפילו בזה עדיין אינני בטוח, ובפרט שהמוסד ממשיך להתפתח, הרי זה ודאי לא כמו שצריך להיות, לא עבור התפתחות המוסד ובמילא גם לא עבור האדם שנושא על עצמו את כל הענינים יחד . . .

ה) מובן מאליו, ש**כל** אחד המנהל עבודה, לא יכול לקבל, שכאשר ימסור זאת לאחר, זה יתנהל לא יותר גרוע, מאשר אם הוא הי' עושה זאת, שאת זה פעל חטא עץ הדעת, ש**כל** נברא מרגיש את **עצמו**, ולעתיים קרובות אכן כך גם היא האמת, בתקופה הראשונה, עד שהאדם החדש מתרגל בעבודה, ישנם חסרונות, ולפעמים זה לוקח משך זמן ארוך יותר, אבל עם זאת אין לשכוח, שכדאי להפסיד פְּנִי כדי לא להפסיד דולר, אף שבין פְּנִי ודולר יש הבדל רק בכמות, ובמכל שכן וקל וחומר שכדאי להפסיד דבר קטן, קטן הן בכמות והן באיכות, כדי לא להפסיד דבר שהוא גדול הן בכמות והן באיכות.

ו) המורם מכל הנ"ל: . . . שזהו הכרח שימסור כל זמנו ליחסי ציבור ולאחוז בהנהגה כללית, גם בענינים הפנימיים של הישיבה. אבל בפועל ממש, מה שנוגע לסדר הלימודים, לבדוק התאמת מלמדים ומורות, בחינת התלמידים וכו', כל זה צריך להמסר לאחר, ומתוך צוות הישיבה אפשר למצוא כזה שיהי' מוכשר לזה לכל הפחות במשך הזמן, ואם אין זה אפשרי למסור כל זאת לאחד, אזי יש לחלק את התפקידים, חלק מהתפקידים לאחד, וחלק מהתפקידים לשני. אבל בכל אופן לא

הוא צריך להתעסק בזה, ומובן מאליו, שלא ללמד כנה בעצמו.

ז) אקוה שהצעתני לא תכעיס אותנו, ובכל אופן, גם אם כן, הרי כפי שסיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר בשם דודו הרז"א ני"ע, שהי נהג לומר, שכאשר מתרגזים יש להמתין לפחות 61 דקות, ואחר כך אפשר לחשוב בדבר כפי שהוא לאמיתתו, ואל ידמה בעיניו – אף שיתכן שבמידה מסויימת אולי הצדק עמו – שפלוגי בן פלוגי לא יצליח, ופלוגי בן פלוגי לא יכול לנהל את כתתו וכו', כי כאמור לעיל, יש לוותר על דברים קטנים לפי ערך, כדי להחזיק במידה רבה יותר פרטים יותר חשובים . . .

בברכה למנוחת הנפש אמיתית ולהרחבת הדעת שבמילא יביא הצלחה בעניינים הכלליים והפרטיים. המחכה לבשורות טובות.

א'תתקפט

(כרך ז עמוד קכה)

ב"ה, כ"ו טבת, תשי"ג
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר מנחם מן שי

שלום וברכה!

בקורת רוח קבלתי מכתבו בו כותב בשורה משמחת, שאנ"ש התאספו במוצש"ק פי וישלח, וחגגו את חג הגאולה י"ט כסלו, ניגנו את הניגון של כ"ק אדמו"ר הזקן וגם קראו את הסיפור על המאסר והחופש וכו'. והשי"ת יעזור לפי מאמר רז"ל ששמחה פורץ גדר, שהשמחה תסיר, במקום בו הם נמצאים עתה, את הגדרים והעלמות, שגם האנשים שנדמה להם שהם מתנגדים, יגיעו לאמת האמיתית, שכל יהודי הוא חסיד, וכפי שחמי כ"ק אדמו"ר נהג לומר, שיהודים נקראים מעיין גנים באר מים חיים, וגם ארץ חפץ, ואת זה רואים בחוש, שבכל מקום היכן שרק לא יחפרו הרי סוף סוף מגיעים למעיין ובאר מים חיים, ההבדל הוא רק, שבמקום אחד די להסיר רק שכבה דקה של חול ובוץ, או אבנים, ובמקום אחר השכבה גסה ועבה יותר. אך הצד השוה בזה הוא, שזה קיים בכל מקום. וכך גם ביחס לנקודת היהדות, שזוהי אהבת ישראל, אהבת התורה ואהבת השם שהם כולא חד, שישנה בכל יהודי,

א'תתקפט

מוה"ר מנחם מן: סווט. אגרות נוספות אליו – 'אגרות-קודש – מתורגמות' כרך א עמוד 250, ובנסמן בהערות שם.

ההבדל הוא רק כאמור, שאצל אחד זה [ממש] מלמעלה, ואצל אחר יש צורך ביותר יגיעה כדי לגלות את זה אצלו.

כותב במכתבו, שרב בית הכנסת שאל אותו, מדוע לא אמרו תחנון ביי"ט כסלו, שכן א' בשו"ע רבנו הזקן, לא כתוב שלא יאמרו תחנון. ב' ולמה לא יאפשרו לאלו שכן רוצים, לומר תחנון.

בנוגע לשאלה הראשונה, הוא עצמו כותב מענה במכתבו, כי רבנו הזקן כתב את השו"ע לפני המאורע של י"ט כסלו, עוד במעזריטש (ראה הקדמת בנו לשו"ע). ועל השאלה השני מדוע לא יאפשרו לומר תחנון ליהודים אלו שכן רוצים לומר, ישנם שני טעמים בזה. א' אלו שאינם אומרים תחנון ביי"ט כסלו, מוכיחים בזה שהם מסכימים לכך שרבנו הזקן לא הי' אשם כלל, ושתורת החסידות – בין אם הוא עצמו לומד חסידות או אפילו אם לא – היא תורת ה', במילא כשיהודי נאסר בשל הפצת תורה זו, שחרורו הוא שמחה של תורה, אבל המנגדים והרוצים דוקא לומר תחנון ביום י"ט כסלו, הרי איזה צידוק שהם לא יחשבו בזה, אך מה יאמרו הבריות, שאלו לא אוהדים את שחרורו של אדמו"ר הזקן ואת תורת החסידות שהיא חלק מתורת ה', שהוא גילה, ואשר הם מסכימים להאשמות שונות נגדו, והרא"י שהם לא שמים לב לשחרורו וכלל לא מחזיקים זאת ליום טוב.

ב' בשעה שמאות אלפי יהודים יראי שמים במשך שבעה דורות קבלו וקיימו את יום י"ט כסלו בתור יום טוב, וכל ענין הרי הוא בהשגחה פרטית, ודאי שזה בא בהסכמה מלמעלה, כלומר, שלמעלה יש ביום הזה הארת פנים נוספת, אשר באור פני מלך חיים, ואזי הדינים והקטרוגים חלשים יותר, זה אמנם לא כמו בשבת שאז הרי נאמר וכל דינין מתעברין מינה, אבל גם היום י"ט כסלו פועל חלישות גדולה במדת הדין (ולכן יום י"ט כסלו הוא יום סגולה לקבל החלטות טובות בנוגע לתורה ומצוות ומדות טובות), אבל לומר תחנון, זהו ענין שמעורר דינים, וכמ"ש בלבוש אורח חיים סימן קל"א, וגם בעטרת זקנים שם ס"ק ג', ומובא גם במשנה ברורה שם ס"ק כ', ובמילא מי שרוצה לעורר דינים ביום שמאות אלפי יהודים אינם עושים זאת, הוא מזיק בכך לא רק לעצמו, אלא גם לכל מנין היהודים איתם הוא מתפלל, והאריכות בזה אך למותר.

בחבילה בפ"ע נשלחו לו שני עותקים של הספר "בית רבי" שנדפס לא מכבר באידיש ואבקש ממנו למסור את העותק השני למר אהרן הכהן שי' (הערי כ"ץ) עם הקבלה המצו"ב על מה ששלח באמצעותו.

אבקשו גם למסור למר אהרן שי' הכהן כ"ץ פ"ש ואת ברכתי לכל טוב ופרנסה בהרחבה.

בברכה.

א'תתקצ

(כרך ז עמוד קכז)

ב"ה, כ"ו טבת, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . ידוע מה שחז"ל אמרו לנו, שהשי"ת רוצה שהאדם יעשה לפי אפשרויותיו לכל הפחות, ואז השי"ת נותן הרבה מאוד לפי הכוח שלו, אבל את המעט הזה יש לעשות לבד.

הביטוי של חז"ל על כך הוא, שהקב"ה אומר לישראל, פתחו לי כחודה של מחט ואני אפתח לכם כפתחו של אולם, היינו שאם רק יפתחו כפתח שעושה חוד – קצה – של מחט, ואני – הקב"ה – אפתח לכם פתח כפתח שערי האולם, שהי בבית המקדש.

הביטויים של חז"ל הם מאוד מדויקים ומדודים. תפקיד חודה של מחט אינו רק עשיית נקב בו יוכל החוט לעבור, אלא הכוונה בזה היא, שהחוט יחבר שני דברים להיות אחד. כך גם בתעודת האדם לעשות נקב קטן – ז"א לשים את תאוותיו ורצונותיו הצידה, כדי שע"י נקב זה יוכל למשוך את החוט של תורה ומצוות, שבזה מקשר יהודי גשמיות עם רוחניות, ועל ידי זה נותן השי"ת ליהודי ברכה והצלחה גם בענייני הגשמיים.

והשי"ת יעזור לו שיקבל על עצמו לקיים מאמר זה כנוכח לעיל, ויקויים בו פתגם רבנו הזקן בעל התניא והשו"ע, שהשי"ת נותן ליהודים גשמיות והם עושים מגשמיות רוחניות, ושיהי זה בהרחבה.

בברכה.

א'תתקצד

(כרך ז עמוד קל)

ב"ה, כ"ו טבת, תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל פ"ש ממנו משיחת הטלפון עם הרה"ח אי"א נו"נ

פתגם רבנו הזקן: ראה גם אגרות-קודש כרך יא אגרת ג'תרטז, ובנסמן בהערות שם. לקמן עמוד 125. 237. 274.

עוסק בצ"צ רב פעלים מוהרחמ"א שי' חדקוב, אודות האסיפה שהיתה לו עם הרה"ח הווי"ח אי"א עוסק בצ"צ באמונה מוה"ר אלי' שי' סימפסון, ומההחלטה הטובה שהתקבלה, בשעה טובה ומוצלחת, שמהכנסה שתהי' בעזרת השי"ת ממעיינות "חברת באר שבע" ינתן חלק מסויים לצדקות השונות שנוסדו ומתנהלות על ידי ברוח חמי כ"ק אדמו"ר נשיא ישראל.

ידוע הפתגם ששמענו מחמי כ"ק אדמו"ר, שכאשר יהודי, כאן למטה, מקבל על עצמו החלטה טובה לתת צדקה בסכום גדול, הרי גם אם בשעת מעשה אינו רואה את האפשרות איך הוא יוכל ליישם את זה בפועל, אך למעלה, נפסקת עבורו מיד, פרנסה בהרחבה, במדה כזו שהוא אכן יוכל בפועל ממש למלא את החלטתו הטובה, והנני בטוח, שגם בענינו, למרות שעד עתה זה עוד לא הי', אך מכיון שהוא ושותפו, קיבלו את ההחלטה בכל הלב, בודאי כבר נפסק למעלה, לתת לכם פרנסה בהרחבה ובהצלחה, שתוכלו ליישם את הרצון הטוב שלכם בטוב לבב וביד רחבה.

ידועה אחת השיטות המסבירות את היווצרות הנפט, שהדבר נתהווה מגופות של חיות מתות ששהו בלחץ גבוה, ובמשך הזמן נעשה מזה נפט, שמשמשים בו לחמם ולהאיר.

וידוע הפתגם של הבעל שם טוב הקי' שמכל דבר שיהודי שומע ורואה, מראים לו זאת מלמעלה, שיפיק מזה הוראה בעבודתו ושליחותו בעולם, ובפרט בדבר כזה שנפגשים עמו יום אחר יום, שזה צריך לשמש כהוראה לכל אחד מאתנו בשליחותו בעולם הזה.

יש להתבונן בכך שדברים גשמיים (גופניים), אין להם חיות מצד עצמם, כפי שאדם יכול לראות מעצמו, שהחיות שלו באה מהנשמה, והקב"ה קישר את הנשמה עם הגוף, שהכוונה בזה היא ללחוץ על התאוות והרצונות הגשמיים (גופניים), וכאשר ישנו על הגוף הלחץ הראוי מצד הנשמה, נעשה ע"י זה גם הגוף, שמצד עצמו אין לו כל חיות, דבר שמחמם את סביבתו ומאיר גם את כל האיזור, והנמשל מזה ברור ואינו דורש אריכות בזה.

אכפול איחולי וברכה, שהשם יתברך יתן לכם הצלחה בפרנסה בנזכר לעיל, ותוכלו למלא את החלטתכם הטובה בפועל, ובמידה גדולה

א'תתקצד

ידוע . . . חמ"י: ראה אגרות-קודש שלו כרך ח נספח לאגרת ב'תקצו.

עוד יותר ממה שאתם משערים כעת.

בברכה.

ב'כו

(כרך ז עמוד קסד)

ב"ה, כ"ז שבט, ה'תשי"ג

ברוקלין, נ.י.

חברה גמילות חסדים שומרי שבת ובראשה הרה"ח ווי"ח
איי"א עוסקים בצרכי ציבור באמונה וכו' הרב אברהם
שי' שרפשטיין והרב יוחנן שי' גורדון

שלום וברכה!

שמחתי לשמוע על פעולותיכם הטובות, וכן לקבל דו"ח קצר אודות
ההיקף שלכם במשך השנה. אקוה, שכמו כל דבר שבקדושה שהוא מוסיף
והולך, גם היקף העבודה שלכם יתרחב בימים הבאים, אלא שיהודים לא
ילוו מצד הדוחק, אלא מצד זה שהעסקים שלהם יגדלו וישתפרו.

כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע האריך פעם (בשיחה
מתשי"א) אודות גודל המצוה של גמילות חסדים, כיצד חנווני מפולוצק,
ר' ישראל, חסיד של הצמח צדק, השיג זאת. בהיותו בליובאוויטש אצל
הצמח צדק בפי וירא, שמע ר' ישראל מאמר חסידות מהרבי, שאברהם
אבינו הי' נדיב בגופו, בממונו ובנפשו, והרבי הצמח צדק ביאר כיצד
אברהם אבינו בהיותו כאן למטה החליף על-ידי הגמ"ח שלו בגשמיות
את ספירת החסד דאצילות, שמכך מובן שאברהם הי' נעלה ממדת
החסד דאצילות כו'. ר' ישראל לא תפס את כל המאמר, אבל המילים
הספורות הללו 'תפסו' אותו. בבואו הביתה הוא חזר להם על הסיפור
בהתוועדות חסידית והלך למסחרו. אע"פ שלא הי' זקוק לכסף, נכנס
לנחמן החנווני לגמ"ח, כי רצה לזכות אותו במצות גמ"ח. גם חנוונים
אחרים, בשמעם אודות המעלה של גמ"ח, לוו זה מזה גמילות חסד כל
יום. כאשר ר' ישראל בא שוב לליובאוויטש, קרא לו הצמח צדק אליו
ושאל אותו אודות ההנהגה שלו. מאוחר יותר שאל אדמו"ר מוהר"ש את
הצמח צדק מה ראה על ר' ישראל, והרבי הצמח צדק ענה שראה על

ב'כו

בשיחה מתשי"א: ספר השיחות תשי"א עמוד 45. וראה גם לקמן עמוד 82. אגרות-
קודש כרך ז אגרת ב'צ.

ישראל החנווני עמוד אור של חסד דאצילות.

הרי אם מצות הגמ"ח כל כך גדולה גם כאשר לא זקוקים לכסף, על אחת כמה וכמה כאשר מישהו אכן זקוק לזה. גודל השכר של גמילות חסדים אין לשער, והוא מבואר בכמה מקומות בדברי חז"ל.

אך פרט אחד מהשכר רצוני להדגיש. כידוע הגומל-חסד הראשי בעולם הוא הקב"ה בעצמו, הנותן לכל אחד מאתנו גם את כוחות הנפש האלקית בהלוואה, כדי שנוכל לבצע את שליחותנו בעולם הזה הגשמי ואפילו בעולם הזה החומרי. הריווח של גמילות חסד אלוקית זו, הוא, כמבואר בחסידות, הענין של ירידת הנשמה ועלייתה, ירידה צורך עלי, ועלי שלא בערך. בו זמנית, גם הקב"ה, שהוא המלוה הנותן לנו את כל הענינים שלנו בדרך הלוואה, הרי גם הוא, כביכול, מרויח, כמו שכתוב במדרש, בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מוסיפין כוח וגבורה למעלה (כמבואר בארוכה במאמר של כ"ק מו"ח אדמו"ר ד"ה טעמה כי טוב סחרה, יו"ד שבט, תש"ט).

רצוני לסיים את מכתבי באיחול וברכה, שיקויים בהם ובכולנו בתוך כלל ישראל, שכאו"א יבצע את שליחותו בעלמא דין מתוך שמחה.

בברכת הצלחה.

מצו"ב השתתפותי בקרן הגמילות חסדים המחאה בסך \$100 בתור נדבה, ועוד המחאה בסך \$100 בתור הלוואה.

ב'לג

(כרך ז עמוד קעג)

בי"ה, די אדר, ה'תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

. . . אף שאין מדרכי להתערב בענינים כאלו, אבל כנראה שהשאור שבעיסה התפשט ביותר ובמילא יוצא אני מגדרי בשורות הבאות לקמן, וכותב אני באידיש למען לא יצטרכו להעתיקם מלשון ללשון:

א) כמבואר בספרים, וכפי שהיא גם האמונה הפשוטה של כל יהודי, הקב"ה ורק הקב"ה הוא "הזן ומפרנס את הכל", הן אנשים יחידים, הן מוסדות וארגונים, וכפי שאנו אומרים בברכת המזון, בברכה הראשונה שמשה רבנו תיקן – אלקינו מלך העולם הזן את העולם **כולו** כו' כי הוא א-ל זן ומפרנס לכול.

כיון שהקב"ה רוצה לזכות את ישראל במצוות, קורה פעמים רבות שהשי"ת מנסה מישהו ונותן לו את הכסף שהוא הפרנסה של יהודי אחר או מוסד, אח"כ מביטים משמים האם זה שהניחו אצלו את הכסף הוא נאמן ומבין שהכסף שייך לקב"ה אלא שזיכו אותו בשליחות למסור את הכסף לשני. אם נראה שאפשר להאמין לאותו אדם ולבטוח בו, הרי חוץ מהשכר בעד קיום מצות צדקה, שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה והקרן קיימת לעולם הבא, הוא גם ימשיך להחזיק בתפקידו אצל הקב"ה, שהקב"ה ימשיך לתת לו שליחות, היינו, הצלחה בעסקים שלו והפרנסה להחזיק אנשים מסויימים אחרים או מוסדות, שהוא יהי הצנור שדרכו עוברת הפרנסה עבור אחרים.

מובן מאליו שהיצר הרע אינו יכול לקבל דבר כזה ומחפש כל מיני אמצעים מכל הסוגים כיצד להשלות את האדם, שהכסף שהוא מרויח – אין זה משום שכך רוצה הקב"ה, אלא מפני שהוא, האדם עצמו, חכם גדול וסוחר גדול ובמילא הוא מרויח את הכסף עם הכוח והשכל האישי שלו, וכיון שכך, הרי הוא בעל הבית על הכסף, ומישהו אחר שהוא יותר "טפשי" ואינו יכול להרויח כל כך הרבה, במילא הוא נחות ממנו, אלא שהוא יעשה לו טובה ויעניק לו כמה סנטים. ואולם, משום כך המקבל מוכרח להבין, שהוא עשה לו טובה עצומה ועליו לברך אותו, להבדיל, לא כמו בברכת המזון, שאלקינו מלך העולם הוא המפרנס, אלא הזן ומפרנס שלו הוא הברש ודס. ואם הלה אינו רוצה לעשות כך, גם הוא אינו רוצה להתעסק עמו, שהרי הוא הבעל הבית המוחלט על הכסף.

כדי למנוע כזו מחשבה מוטעית, אומרים לכל יהודי, שמיד בתחילת היום יאמר שהחזרת בי נשמת בי בחמלה. אין זה אלא שהקב"ה מרחם ולכן הוא מחזיר את הנשמה. גם הבקשה הראשונה בשמונה עשרה היא אתה חונן לאדם דעת, חננו מאתך כו' שבזה מכיר היהודי שהוא עצמו אינו חכם, אינו בר שכל ואינו בר דעת, אלא הכל תלוי בקב"ה, וצריך להגיע לטובתו של הקב"ה בכל עת ובכל רגע.

וכאשר אדם זוכה ואינו מתפתה מהיצר הרע, אזי נשארים, כמבואר לעיל, לאורך ימים ושנים טובות שליח של הקב"ה, שדרכו ניתן כסף לאנשים פרטיים וכן בכלל לעניינים של תורה ומצוות.

אם, חלילה, לא זוכים, הרי מיותר להאריך אודות התוצאות, שכן כל יהודי רוצה לדבר ולכתוב רק אודות האופן הטוב. אך לעצמו יש לדעת היטב את החשבון.

(ב) ישנו עוד מקרה, קיצוני עוד יותר, כאשר מישהו, לא רק שאינו רוצה להיות שליח של הקב"ה למסור את הכסף המופקד [אצלו]

בנאמנות והשייך לאנשים פרטיים או ענינים של תורה ומצוות, אלא, יתירה מזו, הוא נעשה שליח של, להבדיל, היצר הרע, לגרום לכסף נזק.

כיון שהקב"ה הוא רחום וחנון, הרי במיוחד במקרה שכזה, ישנו ענין התשובה, שעל פי פשוט היינו, שאם חשבו לעשות חטא יוכלו לתקן את זה, ואם מדובר בדבר שקשור עם אדם שני או ענין של תורה ומצוות, מוכרחת התשובה להעשות בזמן, לפני שהנזק נעשה באופן כזה שכבר אי אפשר לתקן אותו.

לאחר ההקדמה רצוני לכתוב בקצרה מה אירע כאן בענין ההדפסה.

התקבלה ידיעה מיהודי, שברצונו לקחת על עצמו את ההוצאות, כדי שידפיסו ספר מוסר, שהעמיד אותו עצמו בדרך הנכונה של תורה ומצוות ולכן יש לו את הרצון הטוב שהספר יגיע לעוד מאות ואולי אלפי יהודים ויקרב גם אותם לקב"ה וליהדות. דבר ברור הוא שהרצון הטוב הזה בא מיצר טוב, מהקב"ה, וכאשר מבטאים את הרצון במילים, ובודאי כאשר מודיעים לאחרים, הרי זה כמו נדר שנותנים לקב"ה. במילים אחרות כוונת הדברים היא שאומרים לקב"ה: "אני מכיר ומאמין שאתה הבאת לי הצלחה ונתת לי את הכסף ואני מבין שביחס לסכום זה וזה אינני אלא כשליח למלא את רצונך ואת שליחותך כדי להקל על יהודים רבים להתקרב ליהדות". לא תיתכן כל טעות לומר שרצון זה הגיע מיצר הרע.

כדי שהרצון הטוב של אותו אדם יבוא לפועל, הגיעה הידיעה על הרצון לאנשים שעוסקים בהדפסת ספרים כאלו, כלומר, שזכו להיות שלוחים להדפיס ספרים שמקברים יהודים לקב"ה וליהדות, וגם זאת, לא בכוחותיהם האישיים, אלא כאמור לעיל, בכוחו של הקב"ה.

מתוך ידיעה שיש כאן עסק עם יהודי ירא שמים, ומתוך רצון למהר את הדבר מה שיותר, לא המתינו עד שהכסף יגיע, ולקחו כסף שיהודים אחרים נתנו על עניני תורה ומצוות אחרים, שדחו אותם, ולוו את כספי הצדקה הללו כדי להביא לפועל מיד את הרצון הטוב של יהודי זה שרוצה להדפיס את הספר, לפועל ממש, כדי שגם ההשפעה של הספר תתחיל מה שיותר מהר.

ואז התערבו ענינים צדדיים והתחילו סכסוכים של מי שהורה להדפיס את הספר עם אלו שהדפיסו את הספר, עד שהסוף הי' שהוא חזר בו מרצונו הטוב. זה אומר שני דברים: לקב"ה הוא אומר, שהבטחתו לפני כן להדפיס ספר מוסר, בהכרה שהכסף שייך לקב"ה, הוא לוקח אותה בחזרה ואומר, קודם אמרתי לך כך, וכעת אני מתחרט

ואומר להיפך, ותעשה לי משהו. ולאנשים שהדפיסו את הספר, הוא אומר: אני יודע שקבלתם ממני את ההזמנה, ולשם כך לזיתם כסף של צדקה, שבעצם עשיתם זאת בשליחותי, אבל אעפ"כ אינני מתפעל מזה ואת הכסף לא אמסור, כי יש לי טענה כלפיכם ש"העלבתם" אותי.

לבאר עוד יותר באריכות כיצד שני דברים אלו נקראים בתורה, הנני סבור שמיותר. שהקב"ה רק יעזור לכל המעורבים בזה לתקן לפני שהנזק יהי כזה שחלילה כבר לא יוכלו לתקן אותו יותר.

והנה כל הנ"ל הוא בנוגע... שי, ועוד יותר ממה שכתוב כאן, מובן על פי המבואר בחסידות, דברי אלקים חיים, בעניינים כמו אלה. ובנוגע לכת"ר שי בעצמו, הנה ידוע תורת הבעש"ט שהכל הוא בהשגחה פרטית, אפילו פרטים שבפרטים, אשר בכל ענין זה הי' כת"ר אחד הממוצעים, וכנראה הממוצע הראשי. ומבואר בתורת החסידות שיש שני אופנים ממוצע: ממוצע המחבר, היינו שאינו מציאות בפני עצמו ומבין תפקידו שהוא מחבר שני דברים שיהיו אחד, ויש ממוצע המפסיק, היינו שהוא מציאות בפ"ע ובמילא כשבא אליו דבר השליחות מעתיק הוא את הדבר באותיות שלו ובמילא מערב הוא בזה את מציאותו. וכיון שצדיקים מועטים הם ורוב העולם ככלו הם בסוג הבינונים, שזה וזה שופטם, הרי גם היצר הרע אומר דעתו. ותפקיד האדם הוא לבטל דעתו של היצה"ר תיכף וכמבואר בתניא. והוא הדין בנוגע אליו, שזכה שהקב"ה בחר בו להיות ממוצע שעל ידי זה יתן פב"פ מכספו להדפסת ספר מוסר... .

בברכה לבריאות הנכונה בגשמיות ובריאות הנכונה ברוחניות, שהשי"ת יתן לו הרצון להוציא לפועל את רצון הקב"ה שבמילא יסתדר כל הנ"ל בטוב ובהקדם היותר אפשרי.

ב'לד

(כרך ז עמוד קעז)

ב"ה, ה' אדר, תשי"ג

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר ברוך שי

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו מג' יתרו, מענה למכתבי אליו, ומעניין אותי לדעת, האם קיבל מענה לפנייתו במברק ובמכתב למגבית היהודית, ומהו תוכן המענה שלהם.

אך מוכרחים לדעת, שכאשר רוצים לסייע לארצנו הקדושה מוכרחים לעשות זאת ע"י שמחזקים שם את הענינים של תורה ומצוות. שכן, אי אפשר להיות יותר חכמים מהקב"ה, ואם הוא – ב"ה – שילח אותנו מארצנו, לא [הי' זה] משום שכך רצו הרומאים ואספסינוס, אלא רק מפני חטאינו גלינו מארצנו, וארץ ישראל היא ארץ כזו, כפי שכתוב בתורתנו הקדושה (סוף פ' אחרי), שאיננה סובלת עבירות. לכן כל מי שרוצה לסייע באמת, ורוצה בטובתה האמיתית של ארצנו הקדושה ובטובתם האמיתית של היהודים הנמצאים שם, לכל לראש צריך לוודא פרט זה ולא להניח להשתכנע שישנם דברים יותר חשובים או לפחות שווי-ערך. בהחזקת בית וקיומו, הדבר הראשון הוא יסוד בריא, ואם ח"ו היסוד הוא לא טוב ולא מתאים, הרי ככל שהבנין גדול יותר, הרי לא זו בלבד שאין זה מביא תועלת, אלא זה לגמרי להיפך ח"ו. כיון שעל ארץ ישראל אין לדבר דיבורים לא טובים, אלא אם כן זה נוגע לפועל ממש [לגופו] של ענין, לכן קשה לי להאריך בזה. ובפרט שהנני בטוח שיספיק לו גם הקיצור בזה.

כותב במכתבו, אודות המשור החשמלי שיש לו לשלוח עבור כפר חב"ד, אלא שיש לשלם את ההובלה. הייתי רוצה לדעת כמה בערך הוא הסכום שצריכה לעלות ההובלה, וגם האם צריך רשיון כדי להכניס את המשור לאה"ק ת"ו.

הנני מאחל לו פורים שמח, ועד פורים ינצל את הזמן גם כדי לחזק

ב'לד

מוה"ר ברוך: ליטוין. אגרות נוספות אליו – אגרות-קודש – מתורגמות' כרך א עמוד 72, ובנסמן בהערות שם. לקמן עמוד 252. 256. 293. 305. 325. 361. 366. 391.

העניינים של תורה ומצוות, שאף פעם אינם יותר מדי, וכשרוצים באמת, השם יתברך מצליח שעושים מצוות שמחות ובאופן שמח.

בברכת פורים.

ב'מד

(כרך ז עמוד קפה)

בי"ה, ט' אדר, תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר חיים שי" שו"ב

שלום וברכה!

את המכתב אודות כלתו תחי' קבלתי, ועל פי בקשתו עניתי למחותנו מר לבקוביץ' שי', בטח ראה [הנמען] את המכתב, ואקוה לשמוע ממנו [הנמען] בשורות טובות.

מה שכותב במכתבו מיום ההילולא יו"ד שבט, אודות הקשיים לקבל ויזה לכאן, הרי ידוע הפסוק לכל עת, ובטח השי"ת יזכה אותו בזמן המתאים שיוכל להיות על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע וגם להשתתף בהתוועדות חסידית כאן, ושזה יהי' בבריאות ובשמחה.

לפורים הבע"ל הצעתי לאני"ש שיחיו, שבימי הפורים ובשבת לפני פורים ילמדו את המאמר חסידות מכ"ק מו"ח אדמו"ר מפורים היתשי"א (הנדפס בקונטרס ק') וגם את שיחת פורים היתשי"א שבשעתה נדפסה בחוברת בפ"ע, ואקוה שגם אני"ש שיחיו בטורונטו יעשו כן.

אודות נסיעה לאה"ק ת"י – לעי"ע לא נראה לי.

בנוגע לאוטווה – לדעתי בטורונטו יש לו יותר – ובכבוד – בגו"ר.

בפ"ש כל אני"ש שיחיו וברכת פורים שמח עד דלא ידע כפסק תוה"ק ולהמשיך השמחה על כל השנה בגשמיות וברוחניות.

ב'מד

מוה"ר חיים: פלוטקין, טורונטו. אגרות נוספות אליו – 'אגרות-קודש – מתורגמות' כרך א עמוד 234 ובנסמן בהערות שם. לקמן עמוד 221. אגרות-קודש כרך ד תתעח. א"ר.ב. המאמר... מפורים תש"א: נדפס בספר המאמרים תש"א עמוד 67 ואילך. שיחת פורים תש"א: נדפסה בספר השיחות תש"א עמוד 66 ואילך.

ב'מו

(כרך ז עמוד קפז)

ב"ה, י"ב אדר, תשי"ג
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ מו"מ באמונה
מוה"ר יעקב שי הכהן

שלום וברכה!

. . . הנני מסיים בברכה לפורים שמח ועד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. זאת אומרת שבעיקר יהי נוגע לא הענין של ארור וברוך, אלא להיות מונח בהתקשרות באילנא דחיי שזה מקשר עם עצמות אין סוף ב"ה הנעלה מארור וברוך, כי זהו עצם הטוב, כידוע מאמר הזהר לית שמאלא בהאי עתיקא כולא ימינא. והכוח לזה ניתן לכל יהודי שיוכל לומר גם זו לטובה, וכשאומרים זאת באמת, אכן נעשה כך.

בברכה לבריאות הנכונה לו ולכל ב"ב שי.

ב'נא

(כרך ז עמוד קצ)

ב"ה, י"ב אדר, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

זה עתה קבלתי מכתבו מח' אדר, בו כותב בנוגע לשידוך שהוא רואה שבדרך הטבע זה בלתי אפשרי. אין זה חידוש, כי כבר נאמר, שקשה לזווגם כקריעת ים סוף, והרי ידוע גודל הנס של קריעת ים סוף, ואעפ"כ מנהג העולם שמוצאים שידוך, מתחתנים ובונים בנין עדי עד. ואותו דבר יהי גם אצלו. רק שעליו להסיח דעת מכל הקשיים שישנם בזה והחלטה טובה צריכה להיות אצלו שזוהי מצוה ממצוות התורה, והקב"ה אינו בא בטרוניא עם בריותיו, הרי כיון שהקב"ה דורש

ב'מו

מוה"ר יעקב: כ"ץ. אגרות נוספות אליו – 'אגרות-קודש – מתורגמות' כרך א עמוד 15, ובנסמן בהערות שם. לקמן עמוד 31. 296. 311. 392. 405.

ב'נא

בדרך הטבע: ראה גם אגרות-קודש כרך ז אגרת ב'מב.

שיקיימו את המצוה שלו, יזווג אותו הקב"ה מצידו בזמן המתאים. רק מכיון שכל הדברים צריכים אחיזה בטבע, וכמרז"ל – דרכו של איש לחזור אחר אשה. וכדי למהר זאת, יקח על עצמו – בלי נדר – לתת כל יום לפני התפילה בבוקר פרנק לצדקה ומובן מאליו לשמור כל יום את שלושת השיעורים מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בחומש תהלים ותניא הידועים.

בברכה המחכה לבשו"ט בהנ"ל.

ב'סא

(כרך ז עמוד ר)

ב"ה, כ"ח אדר, ה'תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ משאו ומתנו באמונה עוסק בצרכי
ציבור וכו' מוה"ר יעקב שי הכהן

שלום וברכה!

מצו"ב הקונטרס שנדפס לבי ניסן, שהובא כעת מהכורך. הנני מאחל לו שבת מברכים שמח, בפרט השבת שהיא גם פרשת החודש בה מתחיל הדיבור אודות הגאולה, ויתן השי"ת שנוכה לגאולה, שלימה ואמיתית. בטח, על פי תקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, תהי' לכם השבת התועדות, ויתן השי"ת שזה יהי' להצלחה בגשמיות וברוחניות.

בנוגע לשאלתו אודות ענין פ"ו ניצוצים, מבואר הוא, אף כי בקיצור, בתורה אור פ' וישב, דבור המתחיל והנה אנחנו מאלמים אלומים, פרק ב' – שבאופן כללי, נברא העולם מכוחות אלוקיים, הנחלקים בכללות לרפ"ח ניצוצים, שכל ניצוץ הוא כללי ומתחלק לכמה וכמה חלקים. מזה נעשו כל הענינים בעולם, זאת אומרת, דומם, צומח, חי, מדבר, עניני אכילה ושתי' לבושים וכו', שצריך לברר, כלומר לחזור ולהוציא את כל הנצוצות מהענינים שמעלימים ומסתירים עליהם, ש[זה] נעשה ע"י ישראל. בגלות מצרים ביררו ישראל ר"ב ניצוצים, וזהו כלשון הפסוק וגם ערב רב עלה אתם, ונשאר לברר ביתר הגלויות שאר

ב'סא

מוה"ר יעקב: כ"ץ. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 30 ובנסמן בהערות שם.
קונטרס: ד"ה קול קורא במדבר תש"א, נדפס בספר המאמרים תש"א עמוד 74.

פיו הנצוצים בגימטריא אלקי"ם.

בברכה.

ב'סד

(כרך ז עמוד רג)

[גי' ניסן תשי"ג]

. . . במהרה נחוגג כולנו את חג המצות זמן חירותינו, שכן חירות אמיתית על פי מאמר רז"ל היא חירות מיצר הרע, שבמילא משתחררים גם בגשמיות, במילים אחרות זהו מה שאנו מבקשים מהשי"ת ומקוים שהשי"ת ימלא את בקשתנו, שילקח היצר הרע מכל אחד, ושיתן גם ברכה והצלחה בכל הענינים הן בגשמיות והן ברוחניות, במילא נהי' בני חורין מדאגות פרנסה ובריאות, ולאריכות ימים ושנים נוכל לעבוד את השם יתברך מתוך הרחבה, והשי"ת יזכה אותנו שיוכל לבשר בשורות טובות בכל האמור לעיל.

ב'עה

(כרך ז עמוד רבי)

בי"ה, י"א ניסן, ה'תשי"ג

ברוקלין, נ.י.

ארגון נשי ובנות חב"ד סניף . . .

ה' עליהן תחינה

ברכה ושלוש רב!

בקשר לימי הפסח הבאים עלינו ועל כל ישראל לטובה, רצוני לברך את כולכן וכל אחת מכן בפרט עם כל בני ביתכן שיחיו, בפסח כשר ושמח בכל הפרטים.

ודאי מיותר לעורר אתכן לנצל את ימי הפסח בנוגע לעבודת הקודש שלכן לחזק יהדות ותורה בכלל, ותורת החסידות מנהגי' והדרכותי'

ב'סד

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יז עמוד 453.

ב'עה

נשי ובנות חב"ד סניף . . . : נשלחה לכמה וכמה סניפים שנוסדו ברחבי תבל.

ראה אגרות-קודש כרך ז אגרת א'תתסט, ובנסמן בהערות שם.

בפרט, והשם יתברך בטח יצליח אתכן, כמאמר רבותינו זכרונם לברכה הידוע: בזכות נשים צדקניות היתה יציאת מצרים, וכן הוא גם עתה, בגאולה העתידה מהגלות שלנו, הגאולה האמיתית ע"י משיח צדקנו.

בברכה לחג הפסח כשר ושמח.

נ. ב.

מצו"ב העתק מכתבי הכללי, שבטח יעניין אתכן וודאי גם יביא תועלת בעבודת הקודש שלכן.

ב'פ

(כרך ז עמוד רכ)

ב"ה, י"ג ניסן, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

קבלתי מכתביו מה' שבט, כ"ה אדר, ר"ח, ו' ניסן, ושמחתי [על כך] שרואה בעיני בשר השגחה פרטית מהשם יתברך, והשם יתברך יצליחו, ואכן יצליחו, וישמור אותנו בכל מקום בו יהי, ושיוכל להאיר בנר מצוה ותורה אור, ויסייעו להשפיע על הסביבה בכיוון זה, ותקותי שמצא עוד יהודים בסביבתנו וימצא הזדמנות מתאימה לשוחח עמם ברעיון זה. וזה יהי צנור וכלים לברכה והצלחה בעניניו הפרטיים.

מצו"ב העתק מסר שלי לפסח, שודאי ישתמש בזה בסביבתו.

בברכה לחג הפסח כשר ושמח, המחכה לבשורות טובות.

בנוגע לשאלתו אודות המאכלים בנוגע לפסח, כפי שהנני רואה כמה זמן לקח למכתבו להגיע, יהי בין כך מאוחר עד שמכתבי יגיע אליו.

בנוגע לשאלתו אודות תפילין, מותר לו להחזיק אצלו הן תפילין של רש"י והן תפילין של רבנו תם, אלא שעדיף שמלבד שקית התפילין, יהיו עטופים בעוד משהו.

בנוגע לשאלתו, אם מותר לו לשאת בשבת את הנשק או את הקסדה, כאשר מצוים עליכם להתקיף או כאשר מתקיפים אתכם, רבני ישראל התירו זאת כבר מזמן, ובכלל [גם את] כל הענינים הקשורים בסכנה בזמן של מלחמה, הי' צריך להשיג את הספר "מחנה ישראל" מהחפץ חיים ושם נידונות שאלות שונות השייכות לחיילים, והשי"ת ישמור אותנו היכן שיהי ושיבוא בריא ושלם הביתה בעתו ובזמנו.

ב'קיד

(כרך ז עמוד רנו)

ב"ה, כ"ג אייר, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

בקורת רוח קבלתי את מכתבו מבי אייר, בו כותב את הבשורות הטובות . . . שהזמין את התלמידים לסדרים להשפיע עליהם באהבה לתורה ומצוות, [רגש] שיקחו עמם לכל השנה, ובטח מיותר להאריך עבורו בחשיבות העניינים וגם מהתוועדות פורים שכותב [אודותה]. כמאמר חז"ל הידוע גדולה לגימה שמקרבת שזהו בצד הלא טוב, הרי על אחת כמה וכמה כשמצליחים בצד הטוב כאשר מקשרים זאת עם דברי התעוררות לתורה ומצוה אהבת ישראל אהבת התורה ואהבת השם יתברך, ותקותי שינצל גם את הימים הבאים של שבועות זמן מתן תורתנו בכוונה זו.

מה שכותב שהמאמץ לא גרם נזק ח"ו לזוגתו תחי', הנני בטוח שלא זו בלבד שזה לא הזיק לה, אלא אדרבה הטיב לה, אבל בנוגע להבא, מובן שיש לסדר את ההתוועדות, אבל את הטרחה הגשמית בזה, יש לחלק גם בין הנשים האחרות, וזו תועלת כפולה, בכך שעייז מושכים יותר חברות, וכפי שרואים זאת במוחש.

ובשל טעם זה עצמו, דעתי גם שלא רק אחד יכסה את כל הוצאות המקוה, חוץ מזה שיש לזכות בזכות זו עוד יהודים, הרי זה נוגע גם על להבא, כי כאשר עולה למישהו כסף, הרי זה יקר אצלו והוא מרגיש שיש לזה יותר שייכות אליו, ברור שבהזדמנות יכול הוא [הנמען] לתבוע בנושא, מכיון שהם יודעים שהוא נתן כסף לזה.

אינו כותב בנוגע לאופן הבנין של המקוה ואיך נמשכו המים, שודאי עשה לפי ההוראות של רבני אנ"ש . . . כי צריך לדאוג לעשות כך שיצאו לכל הדעות במיוחד במקוה.

אינו מזכיר במכתבו אודות שיעורי הלימוד בחסידות, אבל הנני מקוה שזה לא יותר מאשר שאינו כותב על זה, אך הפועל ממש לא חסר, ולפי פסק רז"ל שמעלין בקדש, בטח יוסיף בזה מכאן ולהבא, ובפרט בזמן זה בקשר עם חג זמן מתן תורתנו הבע"ל, שהוא עת רצון לתורת הנסתר, כי בשעת מתן תורה הנגלית היתה בבחי' נסתר, כי שמעו רק את עשרת הדברות ובה נכללה בבחי' נסתר כל התורה הנגלית, לאידך תורת הנסתר, שזהו מעשה מרכבה, נסתר שבנסתר, כל היהודים ראו.

בברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות ולתוספת הידור בקיום המצוות ובלימוד התורה.

הפ"נ שלו יקרא בעת רצון על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ב'קכא

(כרך ז עמוד רסג)

בי"ה, י"ב סיון, ה'תשי"ג

ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצרכי ציבור בעל מדות ורב

פעלים וכו' מוה"ר חיים זלמן שי המכונה חז"ק

שלום וברכה!

שימח אותי לקבל את הבשורה, שהניתוח עבר ב"ה כשורה. השי"ת ישלח לו רפואה קרובה ויחזק את בריאותו, שיוכל להוסיף אומץ בעסקנותו הציבורית בכלל, ולטובת המוסדות של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בפרט, עוד יותר מלפני-כן.

בפרשת השבוע – בהעלותך את הנרות – מבארים חז"ל את הענין של בהעלותך, שנחוץ רק להדליק את המנורה בבית המקדש, ואז שלהבת עולה מאלי – הלהבה מתגברת מעצמה. המקדש בלבו של כל אחד שלם גם עתה, אך צריך לפעמים להדליק את האש הפנימית ואז מתגברת היא מאלי. רואים גם לעתים קרובות בחיים, כיצד מעט התעוררות שמעוררים יהודי, מובילה אותו לדרך ואת ההמשך הוא כבר עושה לבד.

אצל יהודי הגשמיות והרוחניות קשורות זו בזו. תקותי, אפוא, והנני מברכו שגם בגשמיות יהי כך, שזה שהרופאים בעזרת השי"ת ביצעו את הניתוח בהצלחה, תהיי התחלה של שיפור הבריאות, שילך וישתפר מחיל אל חיל, כדי שיוכל להוסיף בעסקנותו הציבורית מתוך בריאות הנכונה ומתוך הרחבה בגשמיות וברוחניות.

בברכת חזק וכ"ט בגו"ר. המחכה לבשו"ט.

ב'קכא

מוה"ר חיים זלמן: קרמר. אגרת נוספת אליו – לקמן עמוד 187.

ב'קלא

(כרך ז עמוד רעא)

ב"ה, ט"ו סיון, תשי"ג
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ וכ"י מוה"ר מענדל שי

שלום וברכה!

שמחתי לקבל פ"ש ממנו ע"י הרה"ג הרה"ח אי"א עוסק בצ"צ כו' מוה"ר שלמה זלמן שי הכט, ופ"ש יהודי חסידי אמיתי, היינו לא רק במה שקשור באהבת ישראל, כי כל ישראל הם ערבים זה בזה, אלא גם במה שקשור באהבת התורה ואהבת השם ית', וחוף ממה שהרב הכט שי כותב לי אודותו בכללות, הוא גם כותב לי שברצונו הטוב קיבל החלטה טובה בדבר גדול, בו ישנם כל שלושת הדברים הנ"ל, אהבת ישראל, אהבת התורה ואהבת השם ית', וזהו להוסיף סכום מסויים כדי להחזיק את אחד ממוסדות החינוך "אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש" שהם על שם חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע. שבכלל כשמסייעים ליהודי, במה שזה לא יהי, זהו ענין של אהבת ישראל, וכשמסייעים בענין של לימוד תורה, זהו ענין של אהבת התורה, ובפרט כשמדובר בארגון ילדי ישראל בחינוך של יראת שמים, הרי זה גם ענין של אהבת השם ית', שלפי תורת הבעל שם טוב, כפי ששמענו פעמים רבות מחמי כ"ק אדמו"ר, שלושת האהבות, אהבת ישראל, אהבת התורה ואהבת השם ית' הם דבר אחד.

הרה"ג הכט שי כותב לי גם אודות הסכום שקבע לתת בינתיים, במצבו המוגבל, ותקותי שע"י פעולה טובה לצדקה לתת סכום זה, ודאי תקיים ההבטחה של רבותינו ז"ל, עשר בשביל שתתעשר, ובמילא במשך הזמן תהיי לו גם האפשרות להוסיף על סכום זה לכשירחיב לו השי"ת על פי נחיצות הענין, ובאופן כזה שלא ייצר לו, לא רק ברוחניות, אלא גם לא בגשמיות.

השי"ת יתן שלאריכות ימים ושנים טובות, יעשה צדקה עם יהודים אחרים ובפרט עם ילדי ישראל, ע"י החזקת מוסד חינוך ביראת שמים, וגם לעשות צדקה עם עצמו, בפרט עם הגוף ונפש הבהמית, שהם העניים האמיתיים, ע"י שיוסיף גם בשיעורים בתורה בכלל ובתורת החסידות בפרט. והשי"ת יצליחו שכל זה יהי בבריאות טובה, ולשמוע זה מזה

ב'קלא

מוה"ר מענדל: איינבונד.

תורת הבעל שם טוב: ראה כרך א עמוד 327, ובנסמן בהערות שם.

בשורות טובות בגשמיות וברוחניות.

בברכה.

ב'קמה

(כרך ז עמוד רפו)

ב"ה, כ"ד סיון, תשי"ג
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

ע"י הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר שמואל דוד שי
הלוי רייציק שד"ר, קבלתי פ"ש ממנה. הרה"ח רייציק שי' כותב לי גם
שבנה . . . נמצא בשירות צבאי.

בטח מיותר להדגיש לה, לעורר את בנה שי' ולבאר לו אודות קיום
התורה ומצוות בכלל עד כמה שזה נחוץ לכל יהודי, ובפרט למי שנמצא
בשירות צבאי. ובמיוחד ללא ספק, נחוץ לשמור ולהניח תפילין כל יום
חול, לכל הפחות לכמה דקות במשך כל היום עד שקיעת החמה, שזוהי
סגולה עבור מי שנמצא בשירות צבאי, לחזור בריא ושלם הביתה, כפי
ששמענו זאת פעמים רבות מחמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע,
ותודה לא-ל, כל אלו שהיו בצבא במלחמה הקודמת וקיימו את ההוראה
של חמי כ"ק אדמו"ר אודות הנחת תפילין חזרו בריאים ושלמים
הביתה, כפי שבכלל – כאשר מקיימים תורה ומצוות, עושים זאת לא
כטובה להשם יתברך, אלא דוקא לעצמו למשפחה ולכל הסביבה.
ותקותי שתמצא את המילים המתאימות כיצד לבאר זאת לבנה שי' וגם
להשפיע עליו, לטובתו האישית, והשי"ת יעזור שתצליח בקלות ותוכל
לבשר לי בשורה טובה בזה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
המזכיר

נ"ב

מצו"ב מסר שחמי כ"ק אדמו"ר כתב – בזמנו – במיוחד עבור אלו
הנמצאים בצבא.

ב'קמה

חסר: ראה אגרות-קודש כרך א אגרת קא.

ב'קמט

(כרך ז עמוד רצ)

ב"ה, כ"ז סיון, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

זה עתה קבלתי את מכתבו מכ"ד סיון (ובזמנו התקבלו גם מכתבי
מד' אייר וי"ב סיון) בו כותב אודות החלום שחלם.

והנה כלך מדרך זה. יפסיק להיות שקוע בחלומות. וכפי שמבואר
בספרים רבים, שאצל אנשים שאצלם כל הפרטים הם על פי התורה
והמצוה, אזי גם חלום, שעליו יש פחות שליטה, יש לו איזו משמעות
ואינו יכול להיות לבטלה – (ועם זאת, גם במקרה כזה, אומרים חז"ל,
אין חלום בלא דברים בטלים) – לעומת זאת, אצל אנשי דורנו, שאצלם
ישנם הרבה דיבורים בטלים ועל אחת כמה וכמה מחשבות בטלות, ללא
תוכן, ועל אחת כמה וכמה ללא תוכן של תורה ומצוות, הרי אצל אנשים
אלו, זה אינו יותר מאשר חלומות בלבד, ולפעמים זה גם מעצת היצר
הרע לנתק את האדם מענייני ערכיות, ולכן הנני חוזר שוב, שלא ירשה
לעצמו להרהר אודות חלומות.

ראוי הי' שיתן לבדיקה את המזוזות בחדרי השינה שלו, וגם את
התפילין שלו, ולעסוק במרץ הראוי אודות שידוך ובנוגע לעסק. ובנוגע
לדבר הראשון, הרי כפי שכבר כתבתי לו, לא לברור יותר מדי. ויכול
לסמוך על זקני אנ"ש שיחיו, וכיון שהם יותר מבוגרים, הרי כפי
שהפסוק אומר, רוב שנים יודיעו חכמה, ובפרט שהם יכולים לדון בדבר
באופן אובייקטיבי, לעומת מי שבתוך הענין, [ש]יכול לפעמים לחשוב
באופן סובייקטיבי. וכאשר יקיים כל זה, כמובן כתוספת על שיעורי
הלימוד, כפי שכתבתי לו במכתב הקודם, השי"ת יעזור לו שזה יהי
בהצלחה בגשמיות וברוחניות ויוכל לבשר בשורות טובות, שהתחיל
לציית, ויראה אפילו בעיני בשר שזה משתלם.

כשאהי' על הציון הקי' של חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ
זי"ע, אזכירו להצלחה בענייניו.

בברכה.

ב'קנו

(כרך ז עמוד רצט)

ב"ה, כ"ט סיון, תשי"ג
ברוקלין.

הרבנית מרת חיי שרה תחי

ברכה ושלוש!

בשמחה קבלתי מכתבה מיום ג', בו כותבת שביום רביעי בשבוע
הבא תתקיים אסיפת הנעילה של אגודת נשי ובנות חב"ד סניף שיקגו,
ומצוייב מכתב ממני לאגודת נשי ובנות חב"ד, שבטח תקרא באסיפה.
ויתכן שעוד יהי גם זמן לשלוח לה את המשך רשימות כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אודות מאסרו (הנדפסות כעת).

מהראוי לספר לנאספות לכל הפחות בקיצור אודות חג הגאולה.
וכפי שתמיד הי רצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שזה לא ישאר רק סיפור,
אלא להסיק מזה מסקנה בנוגע לחיזוק בתורה ומצוות. ובפרט אצל
נשים, שיכולה להיות להן השפעה גדולה על הבעלים והילדים. כמובן לא
כל המקומות ולא כל הנשים שוות בזה, שצריך לתבוע מהן, אך תמיד
אפשר למצוא דברים שאפשר וצריך לדבר אודותם בכל מקום ולכל
אשה, וכשמדברים על זה, אפשר לקוות לתוצאות טובות לפועל ממש.

בברכת הצלחה לכל החברות הן ובני ביתן – שי – כל אחת ואחת
במה שנחוץ לה.

ב'קנו

מרת חיי שרה תחי: הכט.

נשי ובנות חב"ד: ראה אגרות-קודש כרך ז אגרת א'תתסט, ובנסמן בהערות שם.

ב'קנז

(כרך ז עמוד ש)

ב"ה, ב' דר"ח תמוז, ה'תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

ברכה ושלוש!

. . . בהזדמנות זו, רצוני גם להדגיש ולהעיר על הסיפור, המסופר
בפרשה שקראו בתורה זה עתה – פרשת קרח, סיפור שצריך לשמש
מוסר השכל לכל יהודי בכלל, לנשים בפרט, ובמיוחד לנשים של נשי
ובנות חב"ד, שמהן תובעים הרביים הק' להתנהג לפני משורת הדין
באהבת השם, אהבת התורה ואהבת ישראל, ונותנים להן כוחות על זה.

הסיפור והמוסר השכל הם:

קרח הי' מהמיוחסים הכי גדולים בישראל, צאצא לאחת
המשפחות המכובדות ביותר, הי' למדן גדול, מעשירי-תבל הכי גדולים,
איש פיקח מאוד, וגם – מקורב למשה רבנו ואהרן הכהן. לעומתו, און בן
פלת, אחד מחבורתו, לא מוצאים שיהי' מיוחד במשהו: לא בחכמה, לא
ביחוס, לא בדברים אחרים.

כיצד הסתדרו חייהם?

בדיוק הפוך מהמצופה.

לקרח הי' סוף אומלל והוא עוד גרר עמו באסון מאות ואלפי
יהודים.

און בן פלת, לעומתו, ניצל עם כל המשפחה. הוא הי' **האחד והיחיד**
שלא סבל מבין כל אלה שהיו בעדת קרח.

מה היתה הסיבה של [סוף] כזה בלתי צפוי, סוף רע לקרח וסוף טוב
לאון בן פלת?

ההשפעה וההנהגה של נשותיהם!

אשתו של און בן פלת, [אמנם] בשעות האחרונות, אך עם-כל-זאת,

ב'קנז

נרפסה בלקוטי שיחות כרך ב עמוד 689, ונראה שהיא האגרת לאגודת נשי ובנות
חב"ד הנזכרת בכמה אגרות לעיל ולקמן (בכרך ז). ראה גם אגרות-קודש כרך ז אגרת
א'תתסט. ובנסמן בהערות שם.

הצילה את בעלה ואת כל משפחתם. היא היתה עקרת הבית אמיתית.

אשתו של קרח, לעומתה, סייעה, ע"י דיבורי והנהגתה, לשקיעתו של בעלה, ולשקיעת כל עדתו. במקום להיות עקרת הבית, יסוד הבית, היא היתה עוקרת הבית, שעקרה וקרעה את הבית.

בגמרא (סנהדרין קט, ב) ובמדרשים מסופר הדבר בפרטיות.

כל זה מוכרח להביא כל אחד מאתנו, שוב ושוב, להתעמקות באחריות העצומה של אשה, ובתפקיד החשוב ביותר שיש לה בהנהגה הטובה של בעלה, משפחה,

כפי ששלמה המלך אומר (משלי יד, א): חכמת נשים – הנהגה חכמה של נשים – בנתה ביתה – בונה את ההנהגה הטובה של ביתה; ובמקרה הפוך, הרי זה, ר"ל, כפי שנאמר על כך בהמשך הפסוק.

בברכה לכל אחת מכן, ובאיחולי הצלחה בעבודתכן ובענייני הפרטיים שלכן.

ב'קנז'

(כרך ז עמוד שב)

ב"ה, ב' תמוז, תשי"ג

ברוקלין.

למתפללי בית הכנסת רודף שלום אנשי קיוב, בטורונטו,

ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

שמחתי לקבל פ"ש מבית הכנסת שלכם ע"י הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר חיים שי' שו"ב פלוטקין, ותקותי שגם להבא בית הכנסת שלכם והמתפללים יתעלו בעניני תורה ומצוות, שע"ז פועלים גם שהברכות שהשי"ת נותן לכל אחד במה שנחוץ לו, גם הן תתעלינה מזמן לזמן.

ולפי מה ששמענו פעמים רבות מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שאצל כל יהודי, הוריו ו'הבית הישן' חיים וברורים בזכרוננו, וכפי הנראה אתם מאנשי קיוב מ'הבית הישן', מקוה הנני שגם בזכרונכם ברורים ועומדים לנגד עיניכם, הנהגות הוריהם וזקניהם מ'הבית הישן', שהיו חדורים בחמימות והתקשרות לתורה ומצוות, ואשר זה מוכרח להמשך ע"י כל יהודי בכל זמן ובכל מקום שלא יהי, כי כפי שהשי"ת הוא נצחי, כך התורה והמצוות נצחיים, וכך גם עם ישראל

ככלל שלם וכל יהודי בפרט, כשמחזיקים בתורה ומצוות מתאחדים עם הקב"ה, שיהי' ישראל ואורייתא וקודשא בריך הוא כולא חד.

בברכת הצלחה לכל אחד מהמתפללים ובני ביתם שיחיו.

ב'קסב

(כרך ז עמוד שו)

בי"ה, ה' תמוז, תשי"ג

ברוקלין.

הרבנית מרת קיילא תחי'

ברכה ושלוש!

מפליא אותי שמלבד מכתב אחד אודות העבודה של אגודת נשי ובנות חב"ד במונטריאול, לא קבלתי ידיעות נוספות בכתב, תקותי שחסר רק בכתיבה, אבל לא בעבודה עצמה. ובטח עיבדו תוכנית כיצד לנצל את חודשי הקיץ וכיצד להפיץ את הנדרש מנשי ובנות חב"ד בין החוגים השונים עמם נפגשות במקומות הקייט, ומובן מאליו שכאשר עובדים בהתייעצות וסדר יש לכך יותר הצלחה, והשי"ת יעזור לכל אחת מהחברות עם בני ביתן לקיץ שמח ובריא.

מצו"ב העתק ממכתבי לאגודת נשי ובנות חב"ד, בקשר לעבודת הקיץ, בתקוה שימסר באופן המתאים.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

המזכיר

ב'קסב

מרת קיילא: חיטריק.

נשי ובנות חב"ד: ראה אגרות-קודש כרך ז אגרת א'תתסט, ובנסמן בהערות שם.

ב'קעה

(כרך ז עמוד שיז)

בי"ה, כ"ג תמוז, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

תקותי שנסיעתנו מכאן היתה כשורה, ולעת הגעת המכתב, כבר יהי', על פי תוכניתו המסודרת מראש, בארצנו הקדושה, תבנה ותכונן על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו אמן. בתקוה שגם ניצל את נסיעתנו עד ארץ ישראל לחזק יהדות במקומות שהתעכב בהם, בהתאם לאפשרויות.

בהמשך לשיחה, שהיתה לנו לפני נסיעתנו, רצוני לחזור כאן עוד פעם בקצרה על דברי, כמו גם להשלים כמה נקודות, לאחר הקדמה קצרה:

יסוד ידוע הוא בתורתנו הקדושה, שכל ענין הוא בהשגחה פרטית, וכן לפי מאמר חז"ל הידוע, כל דעביד רחמנא לטב הוא דעביד. ההשגחה פרטית ניכרת במיוחד בדבר המתרחש בהפתעה או באופן לא רגיל. באופן כזה התקיימה פגישתנו בימים שלפני נסיעתנו במועד לא מתוכנן מראש, ולכן הנני מחשיב זאת כענין מדויק של השגחה פרטית, שהוא ואני מוכרחים להתאמץ לנצל במידה הכי גדולה לטוב האמיתי, בפרט בענין שנוגע לרבים.

ודאי מיותר להאריך אודות מצבן הקשה של הישיבות הקדושות בארצנו הקדושה במובן הכלכלי, שעד כמה ששייכות בכל העולם נאבקות במצבן הכלכלי, כפי שידוע לו היטב גם אודות ישיבות בניו-יורק, עוד יותר חריף וקשה בשל סיבות שונות, מצבן הכלכלי של הישיבות בארץ ישראל. המצב עוד יותר מצער, כאשר רואים שמצב הישיבות מזמן לזמן לא רק שאינו משתפר, אלא נוספים מכשולים חדשים לשיפור מצבן הגשמי. מובן מאליו שהמצב הגשמי הקשה של הישיבות משפיע על מספר בחורי הישיבה, בלי קשר לרגש של מסירת נפש אצל יהודים ואצל נוער בפרט. במידה מסויימת, אף כי קטנה, זה מפחיד כמה הורים מלשלוח את ילדיהם לישיבות בארצנו הקדושה. מפני הטעמים האמורים, כל בחור ישיבה בישיבות בארץ ישראל יש לו ערך רב יותר, ומוכרחים לנקוט בכל האמצעים לשמור שמספר בחורי הישיבה לא יפחת, ושמספרם יעלה.

– אחד האמצעים לכך הוא להיטיב את המצב הגשמי של הישיבות. – לפיכך, הרי זה ברור שאין להרשות שום דבר היכול להקטין את מספר בחורי הישיבה, ואפילו כאשר אפשרות כזו היא רק ספק, מוכרחים

להאבק בה מספק, כי לצערנו התברר, כי בכל מה שנוגע לגורל הישיבות, כל הספיקות בזמן האחרון התבררו כנכונים.

לפיכך, הרי זה מיותר להדגיש כמה גדולים המצוה והחוב של כל יהודי לעמוד על המשמר להגן על הישיבות הקדושות בארצנו הקדושה בזמן הקריטי הנוכחי. בפרט גדולה אחריותם של אנשים שיש להם השפעה על חוג רחב, ועוד יותר, של אלו שתופסים מקום נכבד בציבור היהודי, והם מעמודי התווך של חיי הישיבה.

לאחר ההקדמה הנני מגיע לנקודה ביחס לפרוייקט . . . שצריך לשמש כמוסד שילמדו בו לימודי קודש, כמו גמרא, תוספות וכד', וגם – להבדיל – לימודי חול כדי להכשיר ולהסמיך אנשי מקצוע כמו מהנדסים, רופאים עורכי דין וכו'.

בלי להכנס לעצם השאלה, עד כמה רצוי ועד היכן מותר לעשות מוסד מעורב שכזה, שהתנגדותם של גדולי ישראל ידועה מכמה דורות, ובמבט על הענין רק מנקודת המבט של הישיבות בארצנו הקדושה, לא יכול להיות שום ספק, שעצם הרעיון של מוסד כזה יגרום למשוך בחורים מהישיבות . . . ובכלל יחליש את מצב הישיבות, שבאמצעות הישיבות, ורק באמצעות הישיבות, קשור הקיום של עמנו.

הנני מרשה לעצמי את כל התקיפות לומר את הנ"ל כל-כך חריף, כי היתה לי ההזדמנות להתבונן מקרוב כיצד מוסדות דומים השפיעו על הנוער היהודי, בהיותי ברוסי, אח"כ בפולין, גרמני, צרפת ואמריקה. המידע המדויק שלי ממקורות שונים אודות חוגי הנוער השונים בארץ ישראל, מאשרים את דעתי, שמוסד כזה לנוער דתי בארץ ישראל . . . יביא נזק וחורבן ר"ל הרבה יותר מאשר מוסד דומה היכנשהו, כמו למשל באמריקה, שמצד כמה סיבות התנאים אחרים לגמרי.

בברכה.

ב'קעז

(כרך ז עמוד שכא)

ב"ה, כ"ה תמוז, תשי"ג
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

קבלתי מכתבה אודות בנה . . . שאצל בנה כבר כמה שנים אחרי החתונה ובינתיים אין להם ילדים.

הדבר הראשון שהיו צריכים לוודא הוא, אם זוגתו, כלתה, מתנהגת ככל בנות ישראל לשמור טהרת המשפחה, שכאשר שומרים טהרת המשפחה מברך השם יתברך בילדים בריאים, בריאים בגשמיות ובריאים ברוחניות. ויתכן – שאם בינתיים איננה שומרת טהרת המשפחה – הרי זה חסד [גדול] מאוד מהשייית שאין להם ילדים בינתיים, כי השייית רוצה לברך אותם בילדים בריאים בגשמיות וברוחניות. אין זו כלל שאלה, שרואים אצל כאלה שאינם שומרים ח"ו על טהרת המשפחה ויש להם – **כפי שנראה** – ילדים בריאים; זהו רק מפני שלא יודעים בדיוק מה קורה אצל הזולת, ואת הכאב שההורים מרגישים מהעוול שעשו נגד ילדיהם הנולדים במקרים כאלו, הם מתביישים לספר ומסתירים באמצעים ודרכים שונים את הסבל והיסורים הפנימיים, ואילו ה' אפשר לספר את העובדות שרוב ההורים מוסרים באופן אינטימי, את רגשי החרטה על כך שלא שמרו טהרת המשפחה, ומה התוצאות מהן סובלים הילדים הנולדים, היו בהחלט חוסכים את הדיבור גם על חשיבות שמירת טהרת המשפחה.

אינני רוצה להכאיב לה, אבל בתור אם וכאשה, היתה צריכה להשקיע כוחות על כך, שאצל בנה וזוגתו תשמר טהרת המשפחה וגם אצל הילדים האחרים שלה, ובכך לא עושים טובה להשם יתברך, אלא בזה עושים טובה לעצמם, להשמר מצרות ר"ל אצל הילדים והנכדים.

בברכה שתבשר בשורות טובות שהתחילה לעשות בזה ובהצלחה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א

המזכיר

ב'קצד

(כרך ז עמוד שלו)

בי"ה, ז' מנ"א, תשי"ג

ברוקלין.

שלום וברכה!

אף שממנו בעצמו לא קבלתי מכתב, עם זאת הנני שמח לקבל מזמן לזמן פ"ש ממנו ע"י ידידים טובים, והשייית יעזור לו שתמיד יוכל לבשר בשורות טובות מעצמו הן בגשמיות והן ברוחניות.

הנני שומע שישנם ענפי מסחר שונים שאינם מצליחים כעת כפי שהסוחרים ציפו. וברור שצריך להביט על זה כעל נסיון שהשייית רוצה לנסות יהודים, ואע"פ שהוא, ברוך הוא, יודע שלב יהודי פתוח תמיד

ונמשך לתורה ומצוות, אבל כדי לרצות את מלאכי בית הדין, בגלל שאינם רוצים להאמין שיהודי יעמוד בנסיון, מראה להם השי"ת, ראו, למרות שהיצר הרע יכול להשלות יהודי שצריך להקטין את הצדקה, כי העסקים אינם כמקודם, מכל-מקום יהודים הם פקחים בהחלט והם מבינים שרוצים רק לנסות אותם וכשיעמדו בנסיון ויבינו את הכוונה האמיתית בזה, הרי לא זו בלבד שהעסק יהי טוב כמקודם אלא אדרבה יהי עוד יותר טוב מאשר קודם, כי אבא אוהב שבן מבין את הכוונה האמיתית של מעשי האב, וככל שהילד מגלה יותר את חכמתו בזה, כך גדולת יותר המתנות שהוא מקבל מהאב. סוחרים אומרים שככל שנעשים יותר מבוגרים, מבינים יותר את ענין המסחר, ולכן מכיון שהוא זמן רב במסחר יבין את כוונת השי"ת במצב הנ"ל וכמו בהשקעה טובה אם זה מלון או עסק, הרי לא זו בלבד שאין להקטין את חלקו של השי"ת בזה, אלא אדרבה לתת עוד יותר ללא חשבון על החלק שלו, שאז השי"ת מקיים את הבטחתו בתורה עשר בשביל שתתעשר לתת לשותף שלו הכנסה עוד יותר גדולה מאשר קודם.

תקותי שמצב בריאותו יותר טוב מכפי שהי בהיותו בניו יורק ויוכל גם לבשר בשורות טובות גם אודות אחותו מרת . . . תחי.

בברכה.

ב'קצט

(כרך ז עמוד שמא)

ב"ה, י"ב מני"א, תשי"ג
ברוקלין.

ארגון נשי ובנות חב"ד אשר בלונדון,
ד' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

שמחתי לקבל מכתבן מג' מנחם, בו כותבות אודות תוכניות עבודה להבא, ובטח מיותר לעוררן שצריך למשוך עוד חברות לארגון, מפני שנשי חב"ד הן לא רק אלו שנולדו במשפחה חב"דית או היו נמצאות בסביבה חב"דית, אלא גם על שם העתיד, שעיי גישה מתאימה גם הן

ב'קצט

נדפסה בלקוטי שיחות כרך כ עמוד 624.

נשי ובנות חב"ד: ראה אגרות-קודש כרך ז אגרת א'תחסט, ובנסמן בהערות שם.

תתקרבנה לרעיון של חב"ד, ובטח יודעות את הפתגם של חמי כ"ק אדמו"ר בשם כ"ק רבנו הזקן – זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שחסידות חב"ד אינה רק עבור חלק מהיהודים אלא עבור כל כלל ישראל, והדיבורים של כ"ק הצדיק נשיאנו בודאי יתקיימו, אלא שזה לוקח זמן, והזריזות תלוי במרץ של העבודה שאז מגיעים למטרה יותר מהר.

אודות שאלתן כיצד ללמוד חומש והלימודים האחרים, זאת יש להתאים לפי החברות מה עדיף להן ומה יותר מוצא חן בעיניהן, גם נחוץ ללמוד דינים המצויים בחיי היום יום, ועליהן להתייעץ עם זקני אנ"ש בעירן שיורו להן את הספרים מהם אפשר ללמוד את הדינים הנחוצים, בתקוה שיש להן את הישיחות לנוער' מכמה שנים שיצאו לאור ע"י מרכז לענייני חינוך בהן יש חומר עשיר לכל שבועות השנה.

בברכה שהשי"ת יצליח לכל אחת מחברותיהן עם כל בני ביתן שיחיו בהנחוץ להן ושתמיד יוכלו לבשר בשורות טובות.

ב"ר

(כרך ז עמוד שמב)

ב"ה, י"ב מני"א, תשי"ג
ברוקלין.

הנהלת אגודת נשי ובנות חב"ד אשר בפריז,
ד' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

קבלתי מכתבן בו כותבות שממשיכות את עבודתן ובתקוה שגם בזמן הקיץ, אלו שבעיר עושות זאת בעיר ואלו שבמקומות הקיץ עושות זאת שם, וראוי הי' שכל אחת במקומה תראה להתקשר עם הנשים שאפשר למושכן ליהדות בכלל ולרעיון החסידות בפרט ולהשפיע עליהן בכיוון זה ע"י דרכים מתאימות, שבמקרים מסויימים נקל הרבה יותר לפעול במקומות הקיץ שם הנשים פנויות מעבודות הבית ויש להן יותר נטי' להאזין לרעיונות חדשים ובפרט אם מגישים להן אותם באופן מתאים, וידוע הפתגם של חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שכאשר רק עושים, מצליחים.

ב"ר

ראה גם אגרת שלפני זה, ובנסמן בהערות שם.

במיוחד שמחתי לקרוא במכתבן שעוסקות בהרשמת ילדות בחודשי הקיץ ולקשר אותן עם בית רבקה, שלבד התועלת מזה עצמו, ודאי גם ישאר אצלן רושם להבא הן בנוגע לילדות עצמן וגם בנוגע להשפעתן בבתי הוריהן,

והשי"ת יצליח כל אחת מהן בנחוץ לכל אחת ולכל המשפחה.

בברכת הצלחה.

ב'רג

(כרך ז עמוד שדמ)

ב"ה, כ"ג מנ"א, תשי"ג

ברוקלין.

שלום וברכה!

בודאי ידוע לו, אשר אין בשיטת ליובאוויטש להטיף מוסר ואין בדעתי לשנות שיטה זו, וכן אין גם בשיטת ליובאוויטש לעשות ענינים רק בשביל שיוכלו לאמר אח"כ: ומה אמרתי – ואני את נפשי הצלתי. ובכ"ז כותב הנני את מכתבי זה, מפני שמקוה הנני, שיביא לשינוי בהקדם בהנהגתו בנוגע למוסד, והשינוי יבוא לא רק מצד קבלת עול, אלא מפני שגם הוא בעצמו יכיר שלא זו הדרך. ואחרי הקדמה זו הנני ניגש לעצם הענין והוא:

צריך תמיד לזכור, שכ"ק מו"ח אדמו"ר מסר לו את ניהול ישיבת . . . שמכך אנו יודעים שני דברים, א) אשר יש לו את היכולת לנהל את המוסד לפי רצון וכוונת כ"ק מו"ח אדמו"ר, ב) שיתבעו זאת ממנו, ולא מאחרים, או היבעלי בתים ב . . . , וכאשר רוצים לפעמים להסיח דעת מזה, אין זה משנה את הדבר עצמו, כי כאמור, כ"ק מו"ח אדמו"ר לא מסר למישהו ענין שלא לפי כוחו, והוא לא תבע זאת מהם, אלא קישר זאת עם כך שזה יהי הצנור שלהם דרכו יש להם ברכה והצלחה בכל הענינים שלהם, הן במה שנתנו לו לעשות וגם – בענינים הפרטיים שלו ושל ב"ב שיחיו, אבל בו זמנית בידעו שאפשר לשכוח על כך לפעמים, הראה להם כ"ק מו"ח אדמו"ר ברכה והצלחה כדי שיהי להם יותר קל לעבור את ההעלמות והסתרים, וכאשר הוא [הנמען] וזוגתו תחי' יתבוננו היטב בכמה שנים שעברו, לאחר ההסתלקות של כ"ק מו"ח אדמו"ר, ו[יעשה זאת] – אליבא דנפשי, יראו ענינים רבים של השגחה פרטית ובהצלחה . . .

כמובן שמבעלי בתים ב . . . אי אפשר לתבוע מהם כזו הבנה כפי

שאפשר לתבוע ממנו, במי שכ"ק מו"ח אדמו"ר השפיע שנה אחר שנה ועייז הכין אותו למשרה אשר עלי' הוא מינה [אותו].

בטח מכיר את הפתגם של כ"ק מו"ח אדמו"ר, ש"הזיבורית שלנו טובה מהעידית שלהם", וזה נאמר לא רק שכך הוא בעולם האצילות, אלא גם בעולם הזה הגשמי ובפרט במוסדות של כ"ק מו"ח אדמו"ר שמסר נפשו עליהם והבטיח הצלחה מופלגה, אם רק יתחזקו בהליכה בדרך זו וישלימו את כוונתו שהיא הכוונה העליונה.

לאחר ההתבוננות בכל זה, רצוני לומר רק בקיצור מה אני הייתי עושה במקומו ובמשרה כזו, ואשר בה הנני רואה בלי ספק הצלחה בגשמיות וברוחניות, והוא:

לאמץ את כל הכוחות שכל המורים יהיו כאלה שכ"ק מו"ח אדמו"ר נתן להם כוחות, וגם אם נדמה שבפרטים מסויימים יש להם חסרון, הרי בלי שום ספק שכל מורה שלא יהי אינו חף מחסרונות, אבל רק מחונכי כ"ק מו"ח אדמו"ר, לאלו אכן יש את הברכה והצלחה שלו לגדל תלמידים יראי שמים, שבמילא יהיו הם מה שתלמיד ישיבתו צריך להיות . . . ובהחלט מובן, שבישיבה כזו צריך מורה – לא להיות זה שאינו יהודי, או כזה שאינו שומר תורה ומצוה. ואינני מדבר רק האם מותר למנות כאלו על פי השולחן ערוך אלא אני מדבר מצד ההצלחה וטובת המוסד ומצד ההצלחה וטובתם של האנשים הקשורים עם המוסד . . .

בברכה שירצה להתבונן בזה כראוי ולעשות בזה באופן המתאים ותיכף.

ב'רלא

(כרך ז עמוד שסט)

ב"ה, ט"ז אלול, תשי"ג
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר אלחנן שי הכהן

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את מכתבו מ-24/8 בו כותב אודות ידידנו, שאמר לו שהמצב הוטב במעט, ויש לקוות שימשיך לעשות את התלוי בו שאז השי"ת בודאי יעשה כמה פעמים ככה.

תקותי שההמחאה שהוא שולח אינה מה שניתן בפעם אחת, עד כמה שזכור לי, הדגשתי שכאן לא חשוב כל כך הסכום, אלא העיקר הוא שבכל יום חול יתנו משהו לצדקה, וכשם שאי אפשר להיות שבע היום עם ארוחה דשנה שאכלו לפני שבוע, כך גם במזון הנשמה, למרות שישנם דברים שאפשר לעשות פעם אחת וזה מספיק לזמן רב, שבאופן כללי **דוגמתו** באדם זהו בית, בגדים, אבל לאכול מוכרחים כל יום ואי אפשר לצאת ידי חובה ביום אחד עבור השני. כך גם בעניני תורה ומצוות, יש מצוות שעושים פעם וזה מספיק לזמן ארוך, כמו מצות תקיעת שופר שעל פי ביאור רבותינו ז"ל זהו שמכתירים את הקב"ה למלך, וזה מספיק לכל השנה, אבל ללמוד תורה ולתת צדקה לכל הפחות בסכומים קטנים, את זה מוכרחים כל יום, למרות שגם בזה עצמו יש חילוקים, שלפעמים כמו לפני ראש השנה או בעת צרה ר"ל או כאשר פוגשים עני מרוד, באותה שעה צריך להגדיל את הכמות, אבל גם זה לא פוטר מלתת למחרת סכומים קטנים יותר, בלי נדר, יום אחר יום.

יסלח לי שהנני כותב אודות דברים די פשוטים, אבל לעצמי, פסיכולוגית, כאשר רעיון נכתב או נאמר, נעשה הדבר יותר ברור גם אצל עצמו, ותקותי שגם ידידנו, מבלי הבט על כך שמסתמא אין לו סבלנות לזה, אעפ"כ יפריש בכל יום סכום לצדקה, ולא יסתפק בכך שמאוחר יותר יתן סכום יותר גדול.

ב'רלא

מוה"ר אלחנן: קאווען (כהן). אגרות נוספות אליו – 'אגרות-קודש – מתורגמות' כרך א עמוד 30, ובנסמן בהערות שם (עמוד 69 שם נשמט בטעות). לקמן עמוד 122.
.342

כאשר ד"ר ניסן מינדל יחזור מחופשה אכתוב בעונג מזל טוב לתנאים של הבן שלו שי' ותודה לבבית לו על שעורר לעשות זאת, אבל כאמור אעשה זאת באנגלית.

בברכת כתיבה וחתימה טובה.

ב'רלב

(כרך ז עמוד שע)

בי"ה, ט"ז אלול, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

לרגל הבר מצוה שלך שבת פי' תבא הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, רצוני לברכך שוב בנוסף למה שאמרתי לך בהיותך אצלי, שמבן שלש עשרה למצוות תגדל לבן חמש עשרה לגמרא וכו', כפי שהמשנה מונה במסכת אבות פרק ה'.

כל דבר הוא הרי בהשגחה פרטית וצריך ללמוד מזה הוראה בחיים, ומכך שחגיגת הבר מצוה שלך היא בבית הכנסת, בית מקדש מעט, וביום הבהיר חיי אלול צריך להפיק מכך הוראה כיצד להתנהג.

חמי הרבי זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מפרש שחיי אלול הוא היום ממנו לוקחים חיות שבכוחו מחיים את כל חודש אלול, שהוא חודש החשבון על כל השנה. והשי"ת יעזור לך שתעשה את כל התלוי בך להיות יהודי חס וחיי, שזה בא ע"י חיים המנוהלים ברוח של תורה ומצוה ואשר עי"ז מתקשרים עם הקדוש ברוך הוא בורא עולם כפי שמשה רבנו אומר לנו ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום.

בברכת כתיבה וחתימה טובה ושהוריד ירוו ממך ומאחיד רוב נחת, נחת יהודי נחת חסידי.

ד"ר ניסן מינדל: המזכיר למכתבים באנגלית.

ב'רלב

שח"י . . . חיות: ראה גם אגרות-קודש כרך ו אגרת א'תתנא, ובנסמן בהערות שם.

בירלח

(כרך ז עמוד שעה)

בי"ה, ראשון דסליחות, ה'תשי"ג
ברוקלין, נ.י.

אל אחינו ואחיותינו, בני ובנות ישראל,
די בכל אתר ואתר,
ה' עליהם יחיו!

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה, מביע
הנני בזה את ברכתי לכל אחינו ואחיותינו בני ובנות ישראל באשר הם
שם, לשנה טובה ומתוקה.

ראש השנה, ההתחלה של שנה חדשה – ה' אלפים תשי"ד לבריאת
העולם – אינו ביום הראשון של בריאת העולם, אלא ביום בו אדם
הראשון נברא – היום הששי של מעשה בראשית. העולם של דומם
(דברים נייחים, מינרלים וכדומה), צומח (צמחים) וחי (בעלי חיים) נברא
קודם, כפי שהתורה מספרת לנו. למרות זאת נחגג ראש השנה ביום בו
נברא האדם. ומיום זה דוקא מתחילה השנה החדשה עבור **כל העולם** –
חי, צומח ודומם נכללים; ביום זה אומרים אנו "**זה היום תחילת
מעשיך**" – זה יום **ההתחלה** של מפעלך!

כאן מונח לימוד עמוק ומוסר השכל, שכל אחד חייב להתעמק בו,
ובפרט – בימים אלו של חשבון הנפש:

העולם, כל חלקי העולם, נהיו מה שהם צריכים להיות עם בריאת
האדם, מכיון שהוא תכלית הבריאה.

האדם הוא "עולם קטן"; בו משתקפת כל הבריאה. בדיוק כמו
בכללות הבריאה, כן הוא באדם בפרט, ישנן כל דרגות הבריאה. במשך
מהלך חייו עובר האדם זמנים בהם הוא חי כמו דומם, זמנים בהם הוא
כמו צומח, לאחר מכן כמו – חי, ומדבר. אך גם אז, כאשר האדם מגיע
להבנה והנהגה אנושית, קיימים בחייו ובמעשיו כל המדרגות: בזמנים
מסויימים של היום יתכן שהאדם אינו נבדל מהדומם; בזמנים אחרים
הוא בדרגה של צומח או חי, וישנם הזמנים ומעשים המעידים כי הוא

בירלח

נרפסה בלקוטי-שיחות כרך ט עמוד 410.

אדם – שכלי ורוחני.

המוסר השכל מראש השנה לכל אדם הוא :

ההתחלה, ראש השנה, היא רק כאשר האדם נברא. כל הבריאה הקודמת של דומם, צומח וחי, עדיין אינה מצדיקה את החגיגה של בריאת העולם; רק כאשר נברא אדם הראשון קראה כל הבריאה: "בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני (נעבוד את) ה' עושנו (בוראנו)" ופעל זאת, שכך זה הי' (זהר חלק א' רכא, ב. פרקי דרבי אליעזר פרק י"א); כאשר הוא קישר את הבריאה עם הבורא ועשה את העולם למשכן ומקדש עבור השכינה האלוקית – או אז מתמלאת הכוונה והתכלית של כל הבריאה ושל כל חלק ממנה, ורק אז מגיע – ראש השנה, זמן חדש.

כך אצל כל אדם, הן במשך החיים בכלל, הן כל יום בפרט, פנימיות ועצמיות האדם באה לידי ביטוי בכך, שחלק האדם שבו ישפיע ויסחוף את חלק החי, חלק הצומח וחלק הדומם שבו. רק אז התואר "אדם" מתאים ונכון, ורק אז, כאשר גם החלקים והמטלות של חייו בהן הוא משתווה עם החי, צומח ואפילו דומם, מזדככים על ידו ומתעדנים, ומתעלים עד שגם הם חדורים במעלת מְדַבֵּר, כך שכל האדם, הגוף והנשמה, יִשְׁמְנו את הקריאה: "בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו!", לזאת אפשר להגיע רק על ידי הנהגת החיים לפי הוראות הבורא, חיים על פי תורה ומצוה מה' עושנו.

בעמדנו על סף השנה החדשה, כשמתחילים שנה חדשה ותקופה חדשה בחיים, צריך כל אדם להתעמק שוב ולחקוק בזכרונו, ש"זה היום תחילת מעשיך", זוהי ההתחלה, היסוד והתכלית של כל הבריאה, קבלת עול מלכות שמים, כאשר כל הבריאה קוראת: "ה' מלך, ה' מלך, ה' ימלוך לעולם ועד".

בברכת שנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

ב'רמ

(כרך ז עמוד שעט)

ב"ה, כ"ז אלול, תשי"ג
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני בזה קבלת מכו מעש"ק תבא עם הפ"נ, ועליו הי' להסביר לחתנו ש"י שאין זה סדר להתנהג ככה עם השי"ת, שקודם, כאשר הבת היתה ל"ע לא בריאה מתחייבים, ולאחר מכן נחלשים בהתחייבות ומחכים עד שר"ל מגיע מיחוש חדש ונזכרים אודות ההתחייבות, מובן שדברים אלו צריך להסבירו בדרכי נועם ובניחותא וכו', והשי"ת יצליחו למצוא האותיות המתאימות ואשר אצל חתנו ש"י יהיו אודנין פתיחין . . .

בברכה.

ב'רנ

(כרך ח עמוד ה)

ב"ה, כ"ז תשרי, ה'תשי"ד
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נכבד ונעלה עוסק בצרכי ציבור בעל מרץ
וכו' מו"ה יהודא ליב ש"י

שלום וברכה!

שימח אותי לראותו בהתוועדות שבת בראשית. בטוחני, שהעונג הרוחני שהי' לו ילווה אותו כל השנה.

כיון שההתוועדות נמשכה גם לאחר שהי' מוכרח ללכת, רצוני להסביר כאן נקודה מהדיבורים שנשמעו אחר כך.

כל חגי חודש תשרי הינם, כידוע, [חגים] כלליים הצריכים להשפיע על כל השנה. ההשפעה של שמחת תורה שיש לקחת למשך כל השנה היא

ב'רמ

נרפסה בלקוטי שיחות כרך טז עמוד 587.
אודנין פתיחין: אונניים פתוחות [=קשובות].

ב'רנ

מו"ה יהודא ליב: שליפר.

– שמחת תורה, כלומר, לשמוח עם התורה כל יום מימות השנה.

תורה איננה חכמה ערטילאית, ואף שיש לה גם זאת, הרי עיקר הכוונה בתורה, כמשמעות הפתגם – מלשון הוראה – לימוד והוראת דרך, כיצד יהודי צריך להתנהג בחיי יום-יום. ולמרות שדרושה קבלת-עול כלפי התורה שהיא חובה אלוקית נעלית יותר, צריך הדבר להעשות גם בשמחה. וכאשר עושים בשמחה, זה עצמו כבר השכר. אבל הקב"ה שהוא תכלית הטוב, נותן על כך גם בריאות הגוף, הצלחה בעסקים ונחת מהילדים, וכפי שהתורה אומרת – אם בחוקותי תלכו – שתהיו עמלים (עסוקים) בתורה – אזי ונתנה הארץ יבולה כו', מתגשמות כל הברכות הטובות בגשמיות וברוחניות.

כל זה מדובר בנוגע לכל יהודי. מובן, שמי שזכה והקב"ה עזר לו שתהיי לו השפעה ופעולה על הסביבה לסייע בהחזקת מוסד של תורה תמימה, שאחד מיסודותיו הוא, היותו מעין בלתי פוסק של תורה לעולם הרחב – יהודי כזה ודאי צריך לזכור ולחוש את תפקידו ואת זכותו לא רק בשמחת תורה, אלא כל יום מימות השנה.

השי"ת יצליחו בעבודתו עבור התורה, שתהיי בהצלחה ובשמחה, וביודעי עד כמה זוגתו שתחי' מסייעת לו בכל מפעליו, בטח היא תהיי לו לעזר במפעלו למען הישיבה תומכי תמימים ותהיי שותפה בכל הברכות האלוקיות.

בברכת הצלחה בהני"ל.

ב'רנז

(כרך ח עמוד י)

בי"ה, ב' מ"ח, תשי"ד

ברוקלין

ברכה ושלוש!

התקבל מכתבה בו שואלת האם תלמד נהיגה,

הנני מעריך, שראוי יותר, בינתיים, שתקדיש את הזמן הנחוץ ללמוד נהיגה, לגדל ילדי שיחיו לתורה ולחופה ולמעשים טובים, וגם לחזק את השתתפותה בעניינים של נשי ובנות חב"ד ויהדות בכלל, והשי"ת יעזור שזה יהיי בהצלחה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

מזכיר: **א. קווינט**

ב'רסב

(כרך ח עמוד יז)

ב"ה, יו"ד מ"ח, תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

קבלתי מכתבה בו כותבת אודות ההיכרות, שבתה סיכמה לפני זמן עם איש צעיר, ובמשך הזמן התקרבו עד שסוכם על שידוך ביניהם, וכתבו תנאים בשעה טובה ומוצלחת. והיא חושבת שהחתן, בתנאים טובים, יכול להיות קרוב ליהדות מכפי שהוא עתה. ומבקשת ברכה בזה.

ברור שלכל דבר ובפרט כדי לרוות נחת מילדים חתנים וכלות, נחוצה בהחלט הברכה מהשי"ת והצלחתו, אך אין זה משחרר הורים מלעשות את שביכולתם בכיוון זה, ואדרבה כשרוצים לקבל ברכה והצלחה מהשי"ת יש להכין האמצעים והכלים לזה, שע"י זה מקבלים זאת יותר מהר ובמידה גדולה יותר, וזהו ע"י הגדלת המאמץ בכיוון זה.

לכן צריכה היא ובעלה ש"י לאמץ את כל האמצעים, שכל מה שנוגע לענייני יהדות של בתה וחתנה – יתבצע בפועל ממש.

ולא צריכים להסתפק בכמות שהורים סבורים שמספיק עבורם, שכן אין לשכוח שמצב היהדות שבשנות העמידה, הוא על פי רוב מה שנשאר לאחרי פשרה מהכמות שהוריהם נתנו להם, שבשל סיבות מסויימות כבר חסר חלק מזה, וחלק חשוב, ואם מה שהורים, כעת, נותנים לילדיהם, אינו עם חמימות והתלהבות מספקת, יחסר הרי גם אצל ילדיהם חלק מסויים. מה, אם כן, יותר אחר-כך?!

בפרט כשמתבוננים שלדור הצעיר יש נסיונות גדולים יותר וקשיים גדולים יותר ביהדות מאשר דור ודורות הקודמים, במילא צריכים יותר כלי נשק, שזהו יותר התקשרות לתורה ומצוות, ויותר מאשר בדור או שניים ויותר דורות קודמים.

אין זה כפי שמשכנעים את עצמם, שבעבר היו צריכים ללמוד עם הילדים שולחן ערוך, כדי שיעשו וינהגו כפי שכתוב בשולחן ערוך, והיום מספיק 'בית-ספר של יום ראשון', תלמוד תורה עד בר מצוה, ולכל היותר ישיבה פושרת, שאת זה מבינים, ורואים במוחש שזה דוקא להיפך. שכן, כשהתחנכו וגדלו בעבר בסביבה יהודית חרדית, זה עצמו כבר חיזק היהדות אפילו ללא חדר וללא ישיבה, אבל כשגדלו באמריקה (ובמיוחד בערים הקטנות), הסביבה ודאי לא נתנה זאת, ונחוץ מאוד לחפש עצות שבית הכנסת וגם הישיבה לא יקררו יהדות.

וכאשר הורים משקיעים כל כך הרבה כוחות כדי להבטיח את ילדיהם שיהי להם ויריחו בהרחבה עבור הגוף שלהם, הרי עוד יותר נחוץ וחשוב להבטיח את הילדים כדי שיהי להם מרחב הנשמה, שרק אז יכול גם הגוף להיות כדרוש.

השם יתברך יעזור לה ולבעלה שיי שיעשו בפועל ממש את כל האמור לעיל, והתנאי הראשון בכך הוא, שיש לקשר את עצמם יותר ליהדות, ליהדות אמיתית, שעייז אפשר לקוות שדיבוריהם עם ילדיהם אודות יהדות יתקבלו אצלם, בראותם שההורים עצמם עושים זאת ואכן עם כל הלב.

בברכה לנחת יהודי מבתה עם חתנה וגם מעצמה עם בעלה שיי.

בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א,

המזכיר:

נ"ב

תקותי שמיותר לעורר על כך, ובכל זאת הנני כותב גם אודות זה, שלכל הפחות כחודשיים לפני החתונה של בתה תחי' עלי לידע את בתה, את הדינים הקשורים בחיי משפחה טהורים, וגם להכיר בינה ובין נשים צעירות הנוהגות בדרך היהדות, אף שנולדו באמריקה ובאות גם מבתים עשירים.

ב'רסה

(כרך ח עמוד כא)

ב"ה, י"ז מ"ח, תשי"ד

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו – בלי הוראת זמן הכתיבה – וכן על מכתב זוגתו תחי'. רצוני לחזור ולהביע את דעתי שכבר כתבתי, שדעתי אודות נסיעה מפריז ובפרט כשקשורים בשיבה, כבר ידועה. ומה שרוצה לקבל ממני הסכמה לנסוע למקום אחר כדי להתענות שם, וגם אם מדובר אודות אמריקה או קנדה, אין זה תפקידי.

כדאי שיתכתב עם אלו שבאו לכאן לפני חודשים, ויבקשם שיכתבו את האמת מה נעשה איתם כאן, בשל מה הזדרזו ומה פעלו בחודשים שהם נמצאים כאן, מעבר לכך שהם יכולים לכתוב שהם נמצאים באמריקה, שלפי דעתי זה לא רק רחוק מכבוד על פי התורה אלא גם על פי שכל אנושי פשוט.

מה שכותב שיחס השיבה לעבודתו אינו כראוי, ובמילא אין לו די עבודה, וגם קשה להגדיל את השיבה, הרי העצה לזה היא לא לברוח מפריז ולהמשיך להתענות במקום אחר.

כבר הגיע הזמן שכל מי שיש לו שייכות לנשיאנו רבוה"ק, ינצל את כוחותיו ויעשה את המוטל עליו באמיתיות, שאז ודאי יהי זה בהצלחה, ויביא הטבה בבריאות לא רק ברוחניות, אלא, אכן [בהדגשה], גם בגשמיות.

והשי"ת יעזור שהוא וזוגתו תחי' יחליטו כפי שבאמת טוב להם בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכת הצלחה בעבודתם בקדש.

ב'רסו

(כרך ח עמוד כב)

בי"ה, י"ז מ"ח, תשי"ד

ברוקלין.

שלום וברכה!

מה שכותב אודות בתו הגדולה מרת . . . שזה כבר שמונה שנים אחרי חתונתה ובינתיים עדיין אין לה ילדים. הי' עליו לברר מיד האם שומרת היא טהרת המשפחה כפי שבנות ישראל צריכות לשמור, שזהו התנאי הראשון אצל יהודים שיהיו ילדים, וילדים בריאים, ומובן מאליו שבדבר כזה שנוגע בילדים ונכדים לדורי דורות, אין להתבייש לדבר פעם פעמיים ופעמים רבות עד שענין טהרת המשפחה יתבצע, ובתקוה שיעשה בזה . . .

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

המזכיר

ב'רעז

(כרך ח עמוד לב)

ב"ה, כ"ו מ"ח, תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה למכתבה מכ"א מ' חשון, בו כותבת אודות נסיעת בעלה ל . .
. שקשה לה על הלב ולא היתה רוצה שיסע וכו'.

דאגתה בענין אין לה יסוד, ועלי להתחזק בביטחונה בהשם יתברך
ובכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע שעל שמו נוסדו תלמודי
התורה והשיבות ב . . . שלא רק שנסיעתו אינה ענין של עגמת נפש ח"ו,
אלא זוהי הדרך לברכה והצלחה לכל הנוטלים חלק בזה וגם
למשפחותיהם.

ומה שנדמה שהדבר כרוך בקשיים, הרי מעבר לכך שאי אפשר
לדעת מה היו הקשיים בהסתדרות אחרת, הרי הקשיים, ברובם, גדולים
הם בעיניי אלו, משום שרוצים לראות כך, והעיקר משום שזה דבר
חדש, נדמה כך. [אך] כשרואים שאני"ש מתייגעים במקומות שונים בהם
הם נמצאים, והקשיים שהם עוברים ולמה הם מגיעים, [הרי] חוסר
הנוחות ב . . . אינה בערך והרבה יותר קטנה משלהם [של אני"ש].

רצוני גם לומר, שאלו הנוסעים ל . . . , אין זה חייב להיות לשנים
רבות, אלא לכל הפחות שנה, מפני שהעבודה אינה יכולה להפסק
באמצע השנה, אך לאחר תום שנה, הרי כאשר הם עצמם דורשים אחר
כך שהם רוצים לנסוע משם, וישטח את נימוקיו, או-אז יתדברו עימו
כמו עם אדם חדש, שאינו נושא עדיין על עצמו את האחריות לעבודה,
וברור שלא יאלצו אף אחד בכוח. אך מצד שני, העבודה הנעשית, אפילו
כאשר זה לא יותר מאשר ליום אחד, חייבת היא להיעשות בכל מאת
האחוזים, ולא רק לצאת ידי חובה ולהביט על השעון מתי יסתיימו 24
השעות ויפטר מהגלות, שבמצב שכזה, לא רק שזה אינו טוב עבור
העבודה, אלא זה גם לא נוח עבור אלו שעובדים בזה.

רצוני לחזור בקיצור על האמור לעיל, שלאחר סיום שנה של שהי"י
ב . . . לא יקשרו אף אחד לעבודה גם ב . . . , אך במשך השנה, הנני מקוה
שהנני יכול להיות בטוח שהעבודה נעשית באמונה, שתצא לפועל כוונת
כ"ק מו"ח אדמו"ר, והנני בטוח שעל ידי העבודה, זוהי הדרך וזהו כלי
טוב לקבל את ברכות מהשי"ת בכל הנחוץ לעצמו ולבני הבית.

ומכיון שלאשה יש השפעה גדולה על בעלה, ומכיון שנראה לי שמיד

בהגיע בעלה לשם, יסדר ניירות להביא אותה ואת ילדיהם שיחיו לשם, שאז תדגיש היא לעצמה, שגם ב . . . הקב"ה נמצא ונותן גם שם ברכה והצלחה, ובמקרה שלהם יותר מאשר במקום אחר, במילא הן היא והן בעלה ש"י יהיו מרוצים, שהשי"ת שלח להם את ההזדמנות להשלים את רצונו ולקבל את ברכתיו בגשמיות וברוחניות.

בציפי לבשורות טובות ובברכה לבריאות הטובה.

ב'רפ

(כרך ח עמוד לו)

ב"ה, א' כסלו, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . בנוגע לסכסוך שלו, מובן מאליו שלא הוריתי לאף אחד לענות יהודי עם בני ביתו. ולא זוהי עבודתי. אבל אינני גורס את כל ההתפתחות. לא מהתפטרותו מהמשרה שהציעו לו, הגם שהשכר נמוך יותר, ולא מגרימת כל הסערה אודות הדין תורה . . . האם הוא ירויח מכך, ספק, כמו כל דין תורה, שלא יודעים מראש את התוצאה . . .

עוד ענין יש בזה, שהרי צריך לחשוב אודות פרנסה ולא אודות 'עקשנות', שכן כל ישיבה ומוסד שיידעו אודות הרעש, אינני מאמין שברצון יציעו לו משרה, בידעם, שדעתו היא שאי אפשר לפטר אותו מהמשרה . . .

ב'רצא

(כרך ח עמוד מו)

ב"ה, ט' כסלו, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום ו' תולדות, ומסתמא לא יקפיד, ישנם דברים כאלה, אשר או ששואלים לכתחילה, או שבכלל לא שואלים.

בטח ראה את מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר (נדפס בקונטרס צ"ג) שהוא מסר את ההוצאה לאור של כתבים ספרים ומאמרים של נשיאינו כ"ק רבוה"ק הן בנגלה והן בחסידות – ובמילא גם שלו בכלל – להוצאת ספרים קה"ת, וההסברים בזה מובנים, ואחד מהם הוא, כי העתקות רבות הן משובשות, וגם ישנם ענינים של מהדורה ראשונה ומהדורה אחרונה, וגם זו העולה על כולנה, שהכל תלוי במזל ואפי' ס"ת שבהיכל, במילא אין זה סדר, שכל אחד ידפיס או ישכפל דברים מהני"ל מה שנופל בדעתו, והכרחי להתייעץ עם עוד מישהו, וישנם עוד טעמים, ובכלל לא נוגע כאן כל כך החקירה בטעמים, כיון שהרבי חמי אמר כך.

לכן, לו שאלו לכתחילה את הו"ל ספרי קה"ת, לפני שמשכפלים את המאמרים, היו מתייחסים לזה כלכתחילה, האם ישכפלו את אלו או יש אחרים קודמים לאלו, אבל כיון שחלק מזה כבר נעשה, ואז שואלים בניו-יורק, האם לעכב את הדפסת תורת אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע או לא לעכב, ואז הם, הכתבים, יתפשטו יותר, ובכן איזה מענה מצפים לקבל על השאלה? ובפרט כפי שמוסיף במכתבו שכבר השקיע בזה כמה מאות לירות. הרי כבר מעורב בזה גם ענין של אהבת ישראל, במילא הרי כבר כבולים בידיים וברגלים, ומוכרחים לענות שיסיימו זאת בשעה טובה ומוצלחת.

מה שכותב שראשי-הישיבות בקשו ממנו וכו', הרי זה שראשי-הישיבות לומדים לעצמם את המאמרים אליהם התרגלו כשהיו בזמנם בישיבה, אין זה פלא, כי לעולם ילמוד אדם במקום שלבו חפץ, ומובן שלהם זה יותר קל מאשר להתחיל חדשים, שכל נשיא בדורו הרי – לא ימלט – חידש באמירת התורה שלו, במילא מוכרחים להיות שינויים בסגנון ובתוכן, אבל כשרוצים להנהיג סדר כזה גם עם התלמידים בישיבה, הרי ראשי הישיבות והתמימים המבוגרים צריכים לזכור את היחס שלהם אז למשפיעים שלהם שרצו ללמוד אתם דוקא את המאמרים של הנשיאים הקודמים ולא את המאמרים של נשיא דורם כ"ק מוהרש"ב נ"ע . . .

ידוע פסק רבנו הזקן בהלכות תלמוד תורה, שאדם במשך ימי חייו צריך ללמוד לכל הפחות פעם אחת תורה שבכתב ותורה שבעל פה עם כל החלקים, במילא נכלל בזה גם המאמרים של כל נשיא חב"ד שבכל הדורות, אבל אני בדעתי אעמודה, כיון שנדפסו יותר ממאה קונטרסים

ב'רצא

מכתב: אגרות-קודש שלו כרך ט אגרת ג'קמה.
קונטרס צ"ג: פאקסימיליא בספר המאמרים תשי"א-מלוקט עמוד 286.

מאמרים מכ"ק מו"ח אדמו"ר וגם מאמרים משנים שלימות, צריך
לקבעם כלימוד קבוע בישיבת תומכי תמימים, והשי"ת יצליח כל אחד
 ואחד מאיתנו למלא את השליחות בהתאם להאמת.

בברכת חג הגאולה והצלחה בענינים הכלליים והפרטיים.

נ"ב

מכתבו התעכב בדרך מפני שכתב מספר 177 במקום 770.

ב'רצה

(כרך ח עמוד נב)

ב"ה, י"ב כסלו, ה'תשי"ד

ברוקלין, נ.י.

אל ההנהלה של ישיבת "אחי תמימים" בבוסטון, וכן גם
 לכל הנאספים לסעודה השנתית העשירית של הישיבה
 ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

שימח אותי לקבל את הידיעה, שביום ראשון, ט"ו כסלו, הבע"ל,
 תחגג הסעודה השנתית העשירית של הישיבה אחי תמימים בבוסטון.
 לרגל הזדמנות זו הנני מברך את ההנהלה ואת כל המשתתפים בסעודה
 בברכת "ברוכים הבאים".

כאשר יהודים נאספים יחד לשם מטרה הקשורה בתורה ומצוות,
 יכולים להיות בטוחים, שזה יביא פירות טובים ובהצלחה. ובמיוחד
 כאשר מדובר אודות חינוך כשר לילדי ישראל, שעליהם אנו משליכים את
 יהבנו תקותנו שימשיכו את שרשרת הזהב של תורה ומצוות בדור הבא,
 הרי בתורה ומצוות עצמם זהו מהדברים המובחרים והכי חשובים.

מטרה זו ועבודה זו חייבות לעורר את ההתענינות הכי גדולה של כל
 היהודים בסביבה ליטול חלק כמה שיותר גדול בזה, שזה עצמו מעורר
 תוספת ברכה והצלחה מהשם יתברך.

לכן הנני בטוח שהסעודה הנוכחית תביא פעולות גדולות מאוד
 במובן הגשמי ומה שלא פחות חשוב גם במובן הרוחני.

קונטרסים . . לימוד קבוע: ראה אגרות-קודש כרך ד תתנ. כרך ה אגרות א'קמו.
 א'קעא. כרך ח אגרת ב'שצד.

תקוטי שכל אחד מהנאספים יקח עמו מהסעודה תוספת התקשרות וחיות בענייני תורה ומצוות בכלל, והעבודה החיונית של חינוך הכשר בפרט, שעל פי הבטחת תורתנו הקדושה זה יביא לכל אחד, הם ובני ביתם שיחיו, ברכה והצלחה בחיים הפרטיים, בגשמיות וברוחניות.

בברכת הצלחה.

ב'רצו

(כרך ח עמוד ג)

ב"ה, י"ב כסלו, תשי"ד
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ כו'
מוה"ר יצחק אייזיק שי

שלום וברכה!

כבר זמן רב שלא שמעתי ישירות ממנו, אף שהנני מקבל ידיעות אודותו ע"י התענינות אצל ידידינו המשותפים, ותקוטי לקבל ידיעות משמחות יותר אודות ענייניו, וגם שנוטל חלק בעניינים של בית הכנסת, שזהו כבר הזמן המתאים ביותר שישתדר כפי שדברנו פעמים אחדות, שצריך להיות בית כנסת באזור שלשם עוברים, וכן תלמוד תורה ושאר העניינים השייכים לבית הכנסת. שכן, הרי חבל על הזמן שעובר, וכמה שמאוחר יותר, יכול הדבר להסתבך יותר.

במיוחד רצוני לעורר אותו על עוד ענין שהנני משער שזה הזמן לכך, והוא אודות קרן ההצלה, בשנה שעברה נטל חלק בביצוע הדבר שקרן ההצלה תיעד סכום מתאים עבור עסקנות ליובאוויטש מעבר לים, ואף שהתמיכה שהקציבו רחוקה לפי ערך הנחיצות והיקף העבודה, התערבותו בזה פעלה לטובה, שהוקצב סכום זה לכל הפחות.

על פי הסדר צריכות כעת להתקיים האסיפות אודות חלוקת התקציב של קרן ההצלה לשנה זו, [לכן] רצוני לעוררו אודות זה, ולבקש, למרות שלדעתי זה מיותר, והוא יעשה כן גם מעצמו, לגשת במרץ גם בשנה זו לביצוע הקצבה לסיוע בעד עסקנות ליובאוויטש במידה

ב'רצו

מוה"ר יצחק אייזיק: לויטנסקי.

שעל פי המסורה: ראה גם אגרות-קודש כרך ח אגרת ב'שצה, ובנסמן בהערות שם.

המתאימה, שבטח ימצא את הדרכים המתאימות להביא זאת מהכוח אל הפועל.

ולפי מה ששמענו מחמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שכאשר פועלים דבר טוב השם יתברך מצליח, תקותי שיצליח גם בזה, ויוכל לכתוב לי בשורות טובות בזה.

ובפרט שאנו מתקרבים עתה לחג הגאולה י"ט כסלו, שעל פי המסורה של רבותינו הק', פעל אדמו"ר הזקן ע"י עבודתו, שכאשר חסידים יעשו בענינים שלו, תמיד הם ינצחו ויפעלו, הרי כעת, אפוא, הוא הזמן המתאים להתחיל בהשתדלות כאמור לעיל אשר תוכתר בהצלחה.

בברכת חג הגאולה ופרי בהצלחה.

בישג

(כרך ח עמוד ט)

בי"ה, י"ח כסלו, תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

נתקבל מכתבה מ-16/11, וכאשר אה"י על הציון הק' של חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אזכיר את כל אלה שכותבת אודותם, כל אחד למצטרך לו.

כבר עוררתי אותה פעם אחת שהיא צריכה לדבר עם בתה מרת . . . אודות כל הדינים שנשות ישראל צריכות לדעת, ובמיוחד אודות מקוה וטהרת המשפחה שלפי כתיבתה בתה היא כלה. ו[מכיון ש]עד היום לא הי' לי ממנה [מהנמענת] מענה על זה, הנני רוצה לחזור שוב שזהו ענין שאסור להתבייש לדבר עליו, כי זה נוגע לילדים ולנכדים ולחיים מאושרים הן בגשמיות והן ברוחניות, ואם הורים משתדלים לדאוג לילדיהם בפרנסה בגשמיות, עליהם גם לעשות הכל, כדי לדאוג להם לחיים רוחניים בריאים, ולא ח"ו וח"ו כו'. רצוני לקוות שתעשה בזה ע"י דרכים שונות מתאימות ובמרץ הראוי, והשם יתברך יצליחה.

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

מזכיר:

ב'שז

(כרך ח עמוד סג)

בי"ה, כ"ב כסלו, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני בזה קבלת מכתבו מטי' כסלו, מוצש"ק וישלח והקודם להם.

עליו למסור לזוגתו תחי' שכלל לא תדאג, ובפרט על פי מה שכבר כתבתי שזה מוכיח על חסרון אמונה בהשם יתברך שהוא – ברוך הוא – עצם הטוב במילא רצונו לעשות טוב עם ישראל, ובפרט כשמדובר על אודות משאלה של זרעא חייא וקיימא, שזוהי מצוה מהתורה שניתנה לכל אחד מאתנו, הרי ודאי שהשם יתברך יתן ברכה והצלחה למלא את המשאלה. אבל העצבנות מכך, ויתרה מזו – בכי, מחלישים את הגוף ומחלישים את האמונה של הנשמה, ולכן אל לה להרשות לעצמה ענינים כאלו, והשם יתברך יעזור לשניכם לבשר בשורות טובות בזה.

ב'שיח

(כרך ח עמוד עג)

בי"ה, כ"ז כסלו, תשי"ד
ברוקלין.

אגודת נשי ובנות חב"ד סניף פריז
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלום!

שמחתי לקבל את מכתבן – לאחר ההפסקה הארוכה – שניגשו שוב לעבודה, ובמיוחד שמחתי לקרוא במכתבן שמשתדלים למשוך נשים מחוגים אחרים, והרי ידוע הפתגם של אדמו"ר הזקן, שחסידות היא עבור כל בני ישראל ללא יוצא מהכלל, וכל העושות להביא זאת לפועל, שכרן גדול מאוד, ותקותי לשמוע מהן עוד בשורות טובות שעבודתן

ב'שז

המשך המכתב הוא בלה"ק. עיין שם.

ב'שיח

הפתגם: ראה גם אגרות-קודש כרך ח אגרת ב'רעה, ובנסמן בהערות שם.

הולכת ומתרחבת הן בכמות והן באיכות.

מצוי"ב העתק מכתבי כללי בקשר לחג הגאולה י"ט כסלו, שתוכנו מתאים כל השנה, ואקוה שיביא להן תועלת בעבודתן.

בברכת הצלחה בכלל ובפרט.

ב'שכג

(כרך ח עמוד עט)

ב"ה, נר חמישי דחנוכה, ה'תשי"ד
ברוקלין, נ.י.

אל כל קהל עדת ישורון חובבי ומוקירי תורה ומצוה,
ה' עליהם יחיו

שלום רב וברכה מרובה!

החגיגה השנתית של מרכז הישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש, שתתקיים אי"ה ביום ראשון, י"ג שבט, ה'תשי"ד, זוכה לשימת לב רצינית וסיוע גדול ביותר של החוגים היהודיים הרחבים.

מאז שנוסדה ישיבת ליובאוויטש, לפני 57 שנים ע"י כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב, ולפני 14 שנים ניטעה גם באמריקה ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר – זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע – התפתחו ישיבות ליובאוויטש במדינה זו בהצלחה אלוקית בלתי רגילה.

אין לשער את האור הגדול של לימוד התורה ביראת שמים אשר ישיבות **תומכי תמימים** הפיצו ומפיצות במשך כל השנים, הודות לאופיין המיוחד של ישיבות אלו, שתלמידיהן ומחונכיהן מתחנכים ברגש של אחריות להיות "נרות להאיר" – להחיות ולחזק יהדות של תורה בסביבתם.

כמו נרות החנוכה, שמדליקים לאחר שקיעת החמה, שלמרות היותם קטנים, אינם נבהלים מהאפילה, אלא אדרבה, מלילה ללילה מספרם גדל ואורם מתחזק –

כך הם ה"נרות להאיר" – תלמידי ומחונכי ישיבות ליובאוויטש.

ב'שכג

נדפסה בלקוטי שיחות כרך טו עמוד 538.

וכשם שמצות נר חנוכה נבעה מכך שיהודים, עם היותם מעטים במספר וחלשים בכוחות פיזיים, לחמו במסירות נפש נגד השונא הרב והחזק, כדי שיוכלו לטהר ולהאיר את בית-המקדש – כך צריך כל יהודי שתורה ומצוות יקרים לו, לא להירתע מכך שהוא מיעוט במספר לעומת אחרים ובכסף חלשים מהם, ואדרבה, להלחם במסירות נפש בעד תורתו ומצוותיו של **הקב"ה** (תורתך, חוקי רצונך). או אז עוזר הקב"ה בהצלחה למעלה מהטבע, בגשמיות וברוחניות.

שיבות ליובאוויטש, המחנכות תלמידים ברוח זו של מסירות נפש ולימוד התורה ביראת שמים, צריכות ומוכרחות לקבל תמיכה בכל הכוחות, במידה הגדולה ביותר, כי באור הטהור והקדוש של תורת ה' תמימה ביראת שמים טהורה, מוארת דרכו הקשה של עמנו בגלות, ויהודים נשמרים בשלימותם,

עד שתקוים הבטחת הקב"ה, ותגיע הגאולה השלימה והאמיתית, והמנורה הטהורה שוב תאיר בבית-המקדש, שיבנה על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו.

בְּפָרְכָה שֶהִשִּׁיית ימלא משאלות לבבם לטובה וכולנו נזכה להרמת קרן התורה וקרן ישראל סבא בקרוב ממש.

ב'שכה

(כרך ח עמוד פא)

ב"ה, ב' טבת, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל מכתבו מבי חנוכה בו כותב שבחנו את התלמידים ורואים הצלחה בלימודם, וגם אודות ההתוועדות שסידר י"ט וכי כסלו,

ולמרות שכותב שלהתוועדות זו אין את אותו טעם כמו ב... הנה יעויין בתניא פרק כ"ז בדיוק הפסוק ועשה לי **מטעמים** לשון רבים, ומבין שני סוגי המטעמים אי אפשר לדעת מה יותר מקובל למעלה, במילא זה צריך להיות תענוג גם למטה,

והעיקר, הרי ידוע המשל מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע, שהיכן שהמפקד מציב את החייל, אם המפקד הוא טוב, יכול החייל להיות בטוח שבחרו עבורו את המקום הטוב והמתאים ביותר, בו יכול להיות הטוב ביותר עבורו וגם יעיל עבור המלחמה והנצחון, ואף שזה לא צריך להפריע לחייל לבקש לעצמו תפקיד **יותר גבוה**, אך כל זמן

שעדיין אין לו את זה, צריך החייל להיות בשמחה עצומה וגדולה [מכך] שע"י מילוי משימתו הוא קשור עם כל הנהגת המדינה, והנמשל מובן.

התקוה שנצלו את ימי החנוכה הן בנוגע לילדים והן בנוגע לגדולים, לספר להם שליהודים היו תמיד נסיונות ואולי עוד יותר גדולים מהנוכחיים, וכשעומדים בתוקף המתאים, מצליחים לא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות.

בנוגע לשאלותיו באופן הלימוד, מובן שמוכרחים ללמוד עם התלמידים את האותיות לחוד ואת הנקודות לחוד, וכפי שידוע מהמלחמה שגדולי ישראל ונשיאנו הק' ניהלו על זה, לחרוט בילדים את הקדושה של האותיות ואת הקדושה של הנקודות.

בברכה להצלחה בפרנסה בגשמיות ולהצלחה בפרנסה ברוחניות ובפ"ש כל הדו"ש.

מפני סיבה התעכב משלוח המכתב. בינתיים נתקבל מכתבו מד' טבת... שהבין את הנסיון ונסע לעיירה להפיץ יהדות אע"פ שהעסקים הם עדיין לא כפי המיוחל, סבורני שעכשיו העסקים כבר יכולים להשתפר. ותקותי שאם ינסו אותו בקצה השני, ע"י הרבה קונים – יעמוד גם ב"מבחן" הזה, וימשיך בעיירה בעבודת הקודש. ובטח יהי בהצלחה. ויותר ממה שבעה"ב עושה עם העני העני עושה עם בעה"ב.

ב'שכו

(כרך ח עמוד פב)

ב"ה, בי טבת, תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

... מהראוי להנהיג אגודת בנות חב"ד במקום שאת נמצאת עתה, ואין לדקדק כל כך מאיזה בית החברה באה, כיון שסוף כל סוף כל היהודים יהיו חסידים, וע"י זה שמושכים עוד חברה וגורמים לה הכרות עם עיקרי התורה והיהדות בכלל, ועם הדינים, מנהגים וסיפורים טובים בפרט, מבריאם אותן ברוחניות ועם הזמן גם בגשמיות, כי אצל יהודים

ב'שכה

אותיות... נקודות: ראה גם אגרות-קודש כרך א אגרת קג. אגרות-קודש אדמו"ר מהור"צ נ"ע כרך ב אגרת תרטז. כרך ז א'תתקנח. כרך ח ב'תיד*.

שני הדברים הולכים יחד.

והשי"ת יצליחך באמור לעיל, שתוכלי לעשות בזה בהצלחה ומתוך בריאות הנכונה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

מזכיר:

נ"ב

מצו"ב מכתבי, בקשר לחג הגאולה י"ט כסלו, שתוכנו מתאים לכל השנה, וכדאי להעביר את תוכנו לכל החברות.

ב'שלב

(כרך ח עמוד פז)

בי"ה, די טבת, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

נתקבלה שאלה בשמו, בנוגע להסרת הזקן, האם יש הבדל באיזו צורה זה נעשה, או שאין כל הבדל בזה.

ודאי, יש הבדל גדול מאוד. ואפשר להבין זאת באמצעות משל. יש משקאות שהם סם (רעל) לאדם, וכאשר האדם שותה אותם, מוכרחים לנקוט באמצעים הכי תקיפים כדי לרפא אותו מהנזק שנגרם ע"י זה לגוף האדם, גם כאשר הוא שותה אותם רק פעם אחת, ובודאי אם הוא שותה זאת פעמים רבות. יש עוד דברים שגם הם עושים נזק לאדם, אבל רק כאשר הם פוגעים בחלק מסויים של הגוף, אבל בחלק אחר של הגוף אינם מזיקים, אף שגם תועלת אינם מביאים. כמו למשל, כשאדם אוכל קליפות של תפוחי אדמה או מלון, שהם בודאי אינם מביאים לו כל תועלת, ויש לדאוג להשתחרר מזה בהקדם, אך אין בזה כל סכנה, כשזה נכנס בקיבה. אבל כשזה נכנס לריאות, אזי זה מביא את הנזק הגדול ביותר לאדם.

ב'שלב

להסרת הזקן: ראה גם 'אגרות-קודש – מתורגמות' כרך א עמוד 257. 372. אגרות-קודש כרך א אגרת ג. כרך ו א'תשצא. כרך ז ב'קט*.

כך גם, פחות או יותר, יש מקרים בנשמה של יהודי, יש דברים כאלה שהם סם (רעל) לנשמה, אלו הן עבירות, בהן כל ישראל שווים שאין לעשותן, ואם לא יהודי אינו ניזוק מזה, אך יהודי ניזוק מזה, לא רק לנשמה שלו אלא גם לגופו, אבל ישנם דברים כאלה, שלסוג מסויים (מעלה) של יהודים הם מזיקים, ולסוג שני, זה לא מזיק. לדוגמה, אצלנו אשכנזים, נשיאת שתי נשים עוברים על החרם, ואצל הספרדים מותר.

וכך יש הבדל גם בהסרת הזקן. להסיר בתער (סכין גילוח) זהו איסור דאורייתא לכל היהודים בשוה, ומי שעושה זאת ר"ל (=רחמנא ליצלן) עובר כל פעם על חמשה לאוין, כמו שכתוב בגמרא בשולחן ערוך ופוסקים. אבל ההסרה בדרך מסויימת ע"י סם (אבקה) ומכונת גילוח חשמלית, לחסידים קשורים עם תלמידי הבעל שם טוב, להם זהו איסור, וגורם נזק לנשמה ובמילא גם לגוף, אבל לא נזק כל כך גדול, כמו כאשר חס ושלוש עוברים על חמשה לאוין כשעושים זאת ע"י סכין גילוח וכדומה, אבל למתנגדים ויהודים 'עולמות'שע', אלו שאינם יודעים או שאין להם שייכות לפסק דין תלמידי הבעל שם טוב הרי זה כמו המשל הנזכר מקליפות תפוחי האדמה שזה לא ענין לאנשים, [ו]כאשר הקליפות מגיעות לקיבה יש להשתחרר מזה, אבל אין בכך סכנה (אבל כשזה מגיע לריאות, צריך להיות זהיר ותקיף שזה לא יקרה יותר, ולראות לסלק את הנזק שנגרם ע"י זה).

ומבלי לדעת בדיוק אודותו, עד כמה הוא קשור ומשתייך לחסידות, אבל זהו דבר ודאי וברור שבהסרת הזקן בסכין גילוח וכדומה, עוברים על חמשה לאוין דאורייתא בכל פעם, וע"י מכונת גילוח חשמלית או אבקה, זה תלוי עד כמה קשורים עם תורת הבעל שם טוב, והשם יתברך יעזור לו להנהיג את עצמו בדרך הנכונה והמאושרת של תורה ומצוות, שהיא עבור יהודי הדרך המאושרת האמיתית לאושר הן בגשמיות והן ברוחניות.

בברכה,

המזכיר :

'עולמות'שע': כלליים, שאינם משתייכים לחוג (חסידים) מסויים. (ראה תורת מנחם – התוועדויות, כרך א, ה'תש"י עמוד 172).

ב'שמ

(כרך ח עמוד צח)

ב"ה, י"ב טבת, תשי"ד
ברוקלין.

מרת רחל תח"י

ברכה ושלוש!

שמחתי לקבל את מכתבה מיום ג' בו כותבת שילדי בבריאות טובה ולומדים בהתמדה, והשי"ת יעזור שהיא עם בעלה שיחיו ירוו מהם רוב נחת יהודי נחת חסידי, ויקבלו זאת בבריאות טובה ובלב שמח ופרנסה.

שמחתי גם להודע שלוקחת חלק ב'אגודת אחיות' ואקוה שתעשה לשפר את המצב ברוחניות, ותקוטי מתחזקת ע"י קריאת המאמר שלה בו כותבת אודות הויטמינים הרוחניים, שזהו אחד הדברים שיש להבהיר באמריקה על כל צעד ושעל, שלא יחשבו שבצדקה גשמית אפשר כבר לצאת ידי חובת כל תרי"ג המצוות, שעד כמה שמצות הצדקה לא תהיי גדולה, עד שנקראת מצוה סתם, הרי ישנן עוד 612 מצוות שמוכרחים לקיים, וביניהן שמירת שבת, כשרות, טהרת המשפחה ועוד ועוד, וכמה שלא יחזרו וידברו על כך, זה עדיין לא מספיק ויש די נחיצות לחזור ולדבר, ובמיוחד כשאומרים זאת באנגלית ועם ההבהרות המתאימות, והשי"ת יעזרה ויצליחה גם בזה.

בברכה.

ב'שמ

מרת רחל: קונין. אגרות נוספות אלי' – לעיל עמוד 1 ובנסמן בהערות שם.

ב'שמו

(כרך ח עמוד קד)

ב"ה, ט"ז טבת, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום ב', ועל פי בקשתו הנני ממחר לענות עליו, אף שאינני יודע מה יש לי להוסיף על מה שאמרתי לו בפירוש כשהיי אצלי, והנני חוזר עוד פעם, שהוא בריא והמחשבות והמרה שחורה שלו אין להם יסוד, ובפרט שהיי אצל הרופא וגם הוא אמר לו כך, הרי הוא רואה שהיי חבל על ההליכה לרופא, והיי עדיף לתת את הכסף לצדקה.

והשי"ת יעזור, שלכל הפחות מכאן והלאה יבטל את כל המחשבות הנ"ל ויתחזק בלימוד תורה וקיום מצוות מתוך שמחה.

מה שכותב בנוגע לתעניות, הרי ידוע המכתב מהבעל שם טוב לתלמידו בעל התולדות בענין זה, וגם מה שרבנו הזקן כותב באגרת התשובה בתחלתו, ובכללות אין זו דרך בשבילו, ועליו להתיר נדר כיון שלפני כן נהג כך ולא אמר בזה שזהו בלי נדר, ובשנה זו וגם בשנה הבאה ביום אשר (לפני התרת הנדר כעת) נהג בו תענית, יתן פדיון תענית לצדקה ויוסיף שיעור – שיעור נוסף בתורת הנגלה ושיעור נוסף בתורת החסידות.

בנוגע למה שמציעים לו ענין של פרנסה, אם ככתבו זה לא יפריע לעבודתו בחינוך הכשר, יכול לקבל זאת, ומן הסתם יפריש חומש מהפרנסה הנוספת לצדקה, והיי מהראוי שהצדקה תהיי לאחת הקופות שנוסדו ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע.

בברכה לעבודת השי"ת ובשמחה דוקא.

ב'שמו

תעניות: ראה גם 'אגרות-קודש – מתורגמות' כרך א עמוד 260, לקמן עמוד 105.
אגרות-קודש כרך ד א'קנא. כרך ה א'שמב, א'ססו. כרך ו א'תרעג, א'תרפג. כרך ז א'תתצו. כרך ח ב'שפג, ב'שצד, ב'תסב, ב'תעה-ו.

ב'שמח

(כרך ח עמוד קו)

ב"ה, י"ז טבת, תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

שמחתי לקבל ידיעה מאמה תחיי שלבנכם נולדה בת, והשם יתברך יעזור שההורים יגדלוה באופן טוב בדרך היהדות בבריאות ובשמחה.

מובן מאליו שבזמן הנוכחי מוכרחים הורים לדבר עם ילדיהם גם בשאלות כאלו שבעבר לא היו שאלה אצל אף אחד, אבל זה מגדיל את החובה ומחזקה.

כוונתי לומר, שיש להשפיע על הצאצאים שביתם יתנהג כפי שבית יהודי צריך להתנהג; מטבח כשר, שמירת שבת, שמירת טהרת המשפחה (מקוה) וכו'. וברוב המקרים לא בפעם אחת פועלים זאת, אבל זה לא צריך למנוע הורים מלדבר על כך פעמים רבות, בדיוק כשם שכאשר רואים שילד רוצה להזיק לגופו, הרי נוקטים בכל האמצעים כדי לא להרשות זאת, הרי מובן הרבה יותר שכאשר רואים שילד רוצה להזיק לעצמו הן בגוף והן בנשמה שצריך לדבר פעמים רבות עד שמשפיעים על הילדים.

ועל מנת שזה יהי יותר קל וזריז, ברוב המקרים עדיף לנקוט בדרך הטובה יותר, לא ע"י מריבה אלא ע"י בקשה באופן המתאים וההסברה המתאימה, ובעיקר להבהיר שבהנהגה בדרך היהדות, אין זה שעושים טובה לקב"ה, אלא שכאשר רוצים חיים טובים ומאושרים, מוכרח יהודי להתנהג בדרך התורה ומצוות.

ומה שרואים שגם יהודים כאלה שאינם זהירים בזה, וחיים טוב, הרי שני דברים בזה: ראשית קשה לדעת מה קורה אצל הזולת, ואודות הדברים הלא טובים הוא מתבייש לספר לזולת, ובפרט כאשר הם יודעים שהם עצמם האשמים בזה, בשל הנהגתם נגד התורה. שנית, כפי שהתורה מספרת יש לה' הרבה סבלנות, ורוצה לתת לאדם את מירב הזמן, אולי סוף כל סוף יתפוס את האמת ויעמיד עצמו בדרך הישר, ולכן זה יכול לפעמים לקחת שנים עד שרואים את התוצאות הלא טובות ח"ו מאי הנהגה לפי התורה, אבל כדי להיות בטוח ולהשמר מהלא טוב ח"ו, עדיף לעשות זאת כעת, גם כאשר סבורים שהלא טוב ח"ו הוא בעוד שנים.

אינני רוצה להאריך יותר מדי בזה, כדי לא להכאיב לה, ותקותי

שהאמור לעיל יספיק שתעשה במרץ להשפיע על ילדי בדרכך של קירוב
ובאופן המתאים לקרבם ליהדות, והשם יתברך יעזור לה.

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א,

מזכיר:

ב'שנב

(כרך ח עמוד ק)

ב"ה, י"ז טבת, תשי"ד

ברוקלין.

ברכה ושלוש!

קבלתי מכתבה מ-20/11 בו כותבת על המצב בעסק, ובריאות בעלה
שי. ולפי בקשתה אזכיר אתכם על הציון הקי של חמי כ"ק אדמו"ר
זצוקללה"ה נבג"מ ז"ע, להטבה באמור.

אבל מפליא אותי שלאחר שדברה אתי כמה פעמים בהתמרמרות
אודות שידוך לבתה תי והביטה על זה בפסימיות, הנה כעת, כאשר
שהשם יתברך הראה לכם נסים והיא [הבת] עשתה שידוך טוב, אינה
מזכירה אפילו מילה על כך, מבלי הבט על כך שזהו אושר לכל החיים
לבתה ובמילא גם אושר לה ולבעלה שיחיו, וכשרואים חסדים מהשי"ת
שכלל לא שיערו אודותם, הרי ראשית-כל יש להודות להשם יתברך על
זה מעומק הלב, ורק אחר כך להתלונן על הדברים הללו, שהם לעת-עתה
לא כרצוי.

כמובן שאין כוונתי לומר בזה שהעסק צריך ללכת באיטיות ח"ו,
וכדומה, כי השם יתברך רוצה לתת ליהודי את כל המצטרך לו ולא
להמיר אחד בשני, אבל אחרי כל זה אין להתעלם ממה שהשי"ת עושה
עם יהודי, וכאשר מודים לו על הנסים שהראה עד עתה, שהתודה באה
לידי ביטוי בעניני תורה ומצוות, הרי זה עצמו מזרז בואן של עוד ברכות
מהשם יתברך.

והשם יתברך יעזור לה שתבשר בשורות טובות מעצמה, מבעלה
ומכל אשר להם.

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א,

מזכיר:

ב'שנח

(כרך ח עמוד קטז)

ב"ה, כ"א טבת, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

הריני מאשר בזה קבלת מכתבו מדי' ויחי, והנני מאוד לא מרוצה ממה שכתב שהוא בעצבות, ולמרות שהוא מביא דוגמא מעוד יהודים שהם בעצבות, הרי בכלל יש לחקות רק בדברים טובים, אבל לא בדברים כאלו המזיקים לעניינים רבים, והעיקר הוא שהעצבות מפריעה למילוי השליחות של הקב"ה שיש לכל אחד בעולם הזה הגשמי והחומרי, וכפי שאדמו"ר הזקן כותב בספר התניא הקדוש שלו ריש פרק כ"ו שכאשר נמצאים "בעצלות וכבודות" ינוצח בקל ויפול גם אם הוא גבור יותר מחבירו, ככה ממש בנצחון היצר וכו'. ומיותר להאריך בזה, שכן משתכנעים [בזה] יום יום.

הטענה השני' שיש לי להציג נגד מכתבו, היא על דרך המובא בחסידות, שרואים במוחש שמחשבות זרות נופלות רק בשעת התפילה, שאז הוא מתחיל לחשוב אודות העסק ועניינים משפחתיים וכו', אבל בשעה שהוא עסוק בעניני העסק, לא נופלות לו כל מחשבות אחרות, כמו אודות התפילה ואודות עניינים משפחתיים וכו'.

כך גם בענינו, כשנמצאים בעצבות זה מפריע לא רק, לפי מרז"ל, להשראת השכינה או גם מחליש את המרץ בעניני עסקים וכו'? את העיקר רואים, שזה מפריע רק לעניינים של קדושה, אך לא לדברים הקשורים בעניני הרשות.

עצם ההתבוננות בזה, צריכה לתת מרץ מיוחד להלחם נגד העצבות, ורואים, ללא ספק, שזו אחת מתחבולות היצר שאינו רוצה להניח לאדם להתנהג לפי רצון הבורא.

בטוחני שלא יקפיד עלי על כתבי את האמור לעיל, והנני גם בטוח שאין צורך בהוכחות נוספות, והשי"ת יעזור לכם ולי לשמוע זה מזה בשורות טובות ומשמחות.

בברכה ופ"ש למושפעיו וסביבתו, שכן סוף כל סוף צריכה כל הסביבה להיות מושפעים, מכיון שלא הולכים הרי לבצע ענין אישי, רק להבהיר ולעדן, ובדרך ממילא גם קרוב יותר לתורה ומצוות וקדושה בכלל, והשי"ת יצליחו.

בברכה.

נייב

בהמשך להני"ל, בקשתי לשלוח לו את התניא שנדפס לראשונה באמריקה, ובטח זה יוסיף לו חיזוק בלימוד לעצמו וגם בלימוד עם אחרים, שאז הקב"ה מקיים את הבטחתו, שמאיר עיני שניהם ד' כפי שכותב אדמו"ר הזקן בהקדמתו לספרו התניא הקדוש.

בישסא

(כרך ח עמוד קיט)

בי"ה, כ"ד טבת, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מר"ח טבת, בו כותב אודות בנו האברך הווי"ח אי"א עוסק בצ"צ בעל מדות וכו' מו"ה . . . שי הנמצא כעת ב . . . ועוסק בעבודת הקודש, ותודה לא"ל שזה הולך בהצלחה גדולה, אבל דואג אודות שני ענינים:

(א) מה יהי עם לימודו לעצמו.

(ב) בנוגע לשידוך.

בטח מיותר להדגיש לו שהעולם מתנהל ע"י הקב"ה, וכשמקיימים את רצונו, הרי זה ברור שלא רק שזה לא יזיק, אלא אדרבה, זה חייב להביא שכר גדול, הן בגשמיות והן ברוחניות.

ובפרט בענין זה שעושים צדקה עם ילדי ישראל, צדקה רוחנית לקרבם ליהדות, וידוע בזה פתגם רבנו הזקן בעל התניא והשולחן ערוך, שזה מביא הצלחה להבין יותר טוב את התורה הקי' אלף פעמים ככה, שכן בכלל היי רבנו הזקן מאוד מחושב בכל מלה, וכשהוא כותב אלף פעמים ככה, הרי זה לא 999 אלא אלף שלם, וחוף מזה שכתוב בספרים הקי', כפי שהנני רואה במקרה של בנו, מהמצאו ב . . . הרי זה אכן כך . . .

בישסא

לתוכנה ראה אגרות-קודש כרך ח אגרת בי"שכ.

פתגם: ראה גם כרך ו אגרות א'תקסד. א'תרנ. א'תרפז. א'תרצו. א'תשכט.

א'תשמו. כרך ז בי"כג. בי"קפ. כרך ח בי"שעא. בי"תכא-ב. בי"תקר. בי"תקיא.

ואם הוא [הנמען] נפגש עם הנוער דעתה אפילו מבתיים יראי-שמים, בטח יודע הוא את הנסיונות והבלבולים שיש להם, וכשהשי"ת עוזר לאחד מהם שהוא עומד ביחוזק נשמה' על רגליו שלו עם 'חיי נשמה' והוא חש שהוא עושה דבר המביא תועלת לכלל ותועלת לעצמו, זהו אושר מהגדולים ביותר והשכר הגדול ביותר שהקב"ה נותן בימים מבלבלים אלה לנוער מתבגר.

בנוגע לשאלה האחרת, שמזדמן לו שם שידוך עם נערה ממשפחה ספרדית, הנה לפי הידוע לי בזמן האחרון נעשו הרבה שידוכים בין אשכנזים וספרדים ושני הצדדים מרוצים, כי אין אלו אותם האשכנזים ולא אותם הספרדים שהיו פעם, והיום שניהם התקרבו הרבה יותר זה לזה, וכבר זה עצמו שהיא רואה שבנכם הולך עם זקן ויודעת שמתעסק בחינוך ומסכימה לכל זה, זה עצמו מוכיח על הקשר הפנימי והרגש הפנימי שיש לה אליו, וזהו אחד הדברים העיקריים בחיים משותפים של שני אנשים.

בברכה.

ב'שסב

(כרך ח עמוד קכא)

ב"ה, כ"ה טבת, תשי"ד
ברוקלין.

מתפללי בית הכנסת חברה ליאדי נוסח אר"י, אשר
בברוקלין, נ.י. ובראשם היו"ר הו"יח אי"א נוי"נ
מוה"ר אלי' משה שי' שוי"ב שליט

שלום וברכה!

שמחתי לקבל פ"ש מכם, ולמרות שללא כל פרטים, עם-כל-זה הנני מקווה שנשמרים לא רק סדרי התפילה אלא גם סדרי הלימוד ברבים, שבזמננו הנוכחי, צריך בית הכנסת להיות גם בית המדרש, ולפי הגמרא בית הכנסת נקרא מקדש מעט - כשם שמבית המקדש יצאה הרי אורה לכל העולם, כך גם בית הכנסת ובית המדרש צריך להיות נקודת מרכז ממנה תופץ יהדות בחמימות הראוי ומסירת נפש בכל הסביבה.

ב'שסב

הבטחה: ראה אגרות-קודש כרך ח אגרת ב'שצה, ובנסמן בהערות שם.

ולפי תביעת הזמן הנוכחי, אסור להמתין עד שהלה יבוא לבית הכנסת ואז לתת לו סידור או תהלים או ספר אחר, אלא צריך לחפש דרכים איך להכנס לביתו, ולגרום לו לרצות לבוא לבית הכנסת להתפלל, ולבוא ללמוד, ומבית הכנסת יקח אתו תוספת בנר מצוה ותורה אור ומאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

שכן נשיאינו הקי מסרו נפשם על זה עוד מאז ליאזנא, ליאדי ליובאוויטש ובמקומות האחרים, עד חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, בברוקלין נ.י. ולכולנו יש הבטחה מכ"ק אדמו"ר הזקן, שאת חג הגאולה שלו חגגנו לא מכבר, ואשר יום ההילולא שלו כ"ד טבת ה'י אמש, שכאשר יעשו, ודאי יצליחו.

בברכה לכל המתפללים וב"ב שיחיו כל אחד ואחת להמצטרך לו בגשמיות וברוחניות.

ב'שח

(כרך ח עמוד קכה)

ב"ה, כ"ו טבת, תשי"ד
ברוקלין.

מר ברוך ש"י רוזנטל

שלום וברכה!

במענה למכתבו מד' שמות, שהתארגנה ועדה להוצאה לאור של כתבי הרב צבי יוסף ש"י מיסקי. ובתקוה שמדובר כאן אודות ספרים כאלו המביאים התעוררות לתורה ומצוות ביראת שמים, שההשתדלות בהפצת תורה ברוח ישראל סבא היתה בהחלט נחוצה בקביעות בכל הזמנים, ובודאי בזמננו זה של בלבול המוחות, ובפרט כעת באמריקה היכן שרוב מנין ורוב בנין של עם ישראל נמצא.

והשם יתברך יעזור שכל אחד יתרום את חלקו לחזק ביהודים אמונת השם יתברך ולימוד התורה וקיום המצוות, ועוד יותר בין הנוער הנכנס כעת למלחמת החיים ומתחיל לעבור את הנסיונות הקשורים בזה בעולם הזה והחומרי, והשי"ת יצליחם.

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

מזכיר:

בישצב

(כרך ח עמוד קט)

בי"ה, ו' שבט, תשי"ד
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר דוד שי

שלום וברכה!

. . . הוא [הנמען] יודע כבר את דעתי, שכעת (ואולי גם בעבר) אין להמתין עד שהזולת יבוא ויבקש יהדות, אלא חייבים ללכת אליו ולעורר בו את התאבון שלו ליהדות, ועל דרך הצחות אפשר לומר על זה, כמו שכתוב, והלכת בדרכיו מה הקדוש ברוך הוא כו', גם הקב"ה בא קודם – לפני כולם – להר סיני, והמתין לבני ישראל, שעדיין ישנו אז, כמסופר במדרשי רז"ל.

וכאשר מתבוננים כראוי במאמר רז"ל, יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית, שכן כך הוא הן בגשמיות והן ברוחניות, הרי לא ראו שבעל עסק יישב ספון בחדרו וימתין עד שמישהו יבוא אליו ויאמר לו, הרי אתה צריך פרנסה, אני יכול לעזור לך בזה, והאריכות בזה אך למותר.

מצוי"ב מאמר שנאמר אשתקד ביום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע, שודאי ינהג בטוב עין לזכות בו גם אחרים.

בברכה.

בישצב

מוה"ר דוד: טננהויז. אגרות נוספות אליו – לקמן עמוד 114. 307. 320.
כמסופר: שיר-השירים רבה פרשה א, יב ב. וראה בארוכה לקוטי-שיחות כרך ד
עמוד 1024 ואילך.

ב'שצט

(כרך ח עמוד קנז)

ב"ה, ט' שבט, תשי"ד

ברוקלין.

אגודת נשי ובנות חב"ד אשר בעי"ת קליבלנד
ד' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש רב!

בשמחה קבלתי את הידיעה בכתב שבתחילת השבוע התארגנה בקליבלנד אגודת נשי ובנות חב"ד, והשם יתברך יעזור, ובודאי יעזור, שע"י העבודה המתאימה של החברות והמנהלות יהי זה בהצלחה, הצלחה לפעול בעצמן ובמשפחה במה שנחוץ על פי ההוראות של נשיאינו הק' זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שבדורנו נשיא הדור הוא חמי כ"ק אדמו"ר, שיום ההילולא שלו מחר, זכותו יגן עלינו, וכן להגדיל את החוג שלהן ע"י צירוף עוד נשים, בנות אברהם יצחק ויעקב.

והרי ידוע פתגם רבנו הזקן, שחסידות אינה ענין של קבוצה נבדלת בעם ישראל, אלא חסידות שייכת לכל כלל ישראל, וכל איש ואשה שעושה בזה להגשים משאלתו, לפי הפתגם, של רבנו הזקן, הרי הוא מובטח שהרביים ימשיכו הצלחה בעבודה זו.

מובן שכאשר מצליחים בעבודה הרוחנית, מביא הדבר ממילא, ברכה והצלחה גם בעניינים הגשמיים בנוגע אליהן ולמשפחתן שיחיו, והשי"ת יצליחן.

בברכה לכל אחת ואחת היא וכל בני ביתה שיחיו במה שנחוץ להן בגשמיות וברוחניות.

ב'שצט

נרפסה בלקוטי שיחות כרך כג עמוד 437.

פתגם: ראה גם אגרות-קודש כרך ח אגרת ברעח, ובנסמן בהערות שם.

לפי הפתגם: ראה גם שם אגרת ב'שצה, ובנסמן בהערות שם.

ב'תג

(כרך ח עמוד קס)

ב"ה, עשרה בשבט, הילולא דכ"ק מו"ח
 אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, תשי"ד
 ברוקלין, נ.י.

לכל המתכנסים והמשתתפים
 בחגיגה השנתית ה-14 בארצות-הברית של
 מרכז הישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש.
 ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

החגיגה השנתית הנוכחית של 'מרכז הישיבות תומכי-תמימים ליובאוויטש' מתקיימת כמה ימים לאחר יום השנה של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, מייסד ישיבות ליובאוויטש באמריקה, ותחת הרושם של ההתעוררות הרוחנית שימים אלה מביאים לכל מי שיש להם הזכות להיות קשורים עם הפעולות הגדולות והנצחיות של צדיק ומנהיג הדור, זכותו יגן עלינו.

ביום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר הנני שולח את האיחול, הדרישה והברכה הללו, לכל הנאספים והמשתתפים בחגיגה השנתית של ישיבות ליובאוויטש. –

דברי ופעולות צדיק, הם נצחיים.

ישיבות ליובאוויטש הן חלק מהירושה הנצחית והגדולה שבעל ההילולא הותיר לנו – הותיר כדי לשומרה, להגדילה ולהרחיבה.

ככל דבר חי, שחיות ניכרת בגידול והתפתחות, ככל דבר שבקדושה – שמעלין בקודש, חיות וצומחות ישיבות ליובאוויטש בעזר השם יתברך, מפיצות תורה ויראת שמים, ומחנכות דור חדור במסירת נפש לתורה וקיום המצוות בפועל, לא רק בחייהם הפרטיים, אלא גם בכלל החיים היהודיים באמריקה ובכל מקום.

הישיבות מוכרחות לקבל גם הלאה, כל אפשרות לצמוח ולגדול.

לכן הנני פונה אליכם, כולכם, בבקשה הנמרצת והלבבית, להתחזק ולחזק האחד את השני, לתת וליצור את העזרה המירבית לישיבות

ב'תג

נדפסה בלקוטי שיחות כרך כד עמוד 477.

ליובאוויטש, כדי שתוכלנה להמשיך בעבודת הקודש שלהן ללא מניעות ועיכובים מצד המחסור הכלכלי הקשה, ועם מירב האפשרויות תגדלנה ותשגשגנה בכמות ובאיכות.

כ"ק מו"ח אדמו"ר בחיים חיותו בעלמא דין – השפיע ברכה והצלחה לכל אלו שפנו אליו, ובפרט לאלו שנטלו חלק בעבודתו הקדושה.

גם כעת הרי הוא עומד במרום ומשמש ומעורר רחמים רבים להשפיע ברכה והצלחה לכל אשר מחזיקים פתוחים את הצנורות לקבל את ברכותיו – בכלל, ובפרט – ע"י השתתפות במוסדותיו והליכה באורחותיו.

ובודאי הוא ימשיך ויביא לכל המשתתפים, הם ביתם ובני ביתם שיחיו, ברכה והצלחה במה שנחוץ לכל אחד ואחד – בבני חיי ומזוני רווחי.

בכבוד וברכה רבה.

ב'תד

(כרך ח עמוד קסב)

בי"ה, י"א שבט, תשי"ד

ברוקלין.

מתפללי בית הכנסת נוסח האר"י אנשי ליובאוויטש

בדורצ'סטר ובראשם היו"ר מוה"ר שרגא אשר פיין,

והגבאים

ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

שמחתי לקבל פ"ש מכם ע"י הרה"ח הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ

מוה"ר יהודא ליב ש"י הורביץ עם ההמחאה המצורפת בסך \$200

ממגבית יום כפור העבר.

ומכיון שכל דבר חי צומח, ובפרט ענין של קדושה, שמחתי שהישגי המגבית של שנה זו היו יותר גדולים משל אשתקד, אף שזה עדיין רחוק מלהיות מספיק לגבי ההצטרפות וההוצאות של הענינים עבורם הכסף מנוצל, אבל תקותי שזו תהי' התחלה טובה על להבא להוסיף עוד יותר ויותר.

והרי ידוע הפתגם של חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נב"י ז"ע, שאת ההילולא שלו ערכנו אמש, שכאשר יהודי מחליט לתת לצדקה

ב'תד

ידוע הפתגם: ראה גם לעיל עמוד 23, וכנסמן בהערות שם.

סכום גדול, למרות שבאותו רגע אינו רואה את היכולת לכך ומהיכן יקח את הכסף, הרי למעלה מיד נפתחים עבורו צנורות חדשים שתהיי לו תוספת ברכה בפרנסתו ויוכל לקיים את הבטחתו הטובה בפועל ממש,

ועל דברי הרב אלו אפשר להוסיף, שמכיון שצדקה היא הרי חלק מעשר או חומש, פוסקים למעלה הוספה לכל הפחות חמש פעמים ככה ממה שהחליט לתת לצדקה, וארבעת החלקים הנותרים נשארים אצלו לעניניו הפרטיים.

בברכה שמצות הצדקה תביא לכל אחד מכם את הברכות מהשם יתברך, שהן בעצמן בעיקרן צדקה ושזה יתבטא במה שנחוץ לכל אחד מכם.

ב'טו

(כרך ח עמוד קעד)

בי"ה, י"ז שבט, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . מכיון שענינו הוא מה שעוסק במלאכת הקדש, משמש בבית הכנסת, בטח שמע את הפתגם שחמי כ"ק אדמו"ר מסר בשם כ"ק אדמו"ר הצמח צדק, שאמר לאחד, קרא לשמש ויזרח אור, קרא לשמש ויזרח אור, שענינו של השמש הוא שעליו לדאוג להאיר את בית הכנסת, ע"י כך שביית הכנסת יהי פתוח יותר שעות ביום ושיונהגו שם שיעורי תורה ברבים וגם אמירת תהלים בציבור,

והשי"ת יעזור לו שיוכל לבצע ללא עכובים, וזה ישמש כצנור לברכה והצלחה בעניניו הפרטיים.

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

המזכיר

ב'טו

הפתגם: ראה גם אגרות-קודש כרך ח אגרת ב'שטז, ובנסמן בהערות שם. לקמן
עמוד 161. 250. 311.

ב'תכד

(כרך ח עמוד קפב)

ב"ה, כ"ב שבט, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

בעתו קבלתי פ"נ אודות בנו . . . , נחוץ לדעת, אם הוא נולד בטהרה (זאת אומרת: האם בזמנו שמרה אמו את הדינים של הליכה למקוה) לפי התורה הק', שכן אם חס ושלוש וחיו, אין זה כך, צריכים לדעת אודות כך, ולעשות ענינים מתאימים על מנת לתקן זאת לפחות במידה מסויימת עד כמה שאפשר, ומכיון שזה דבר הנוגע לבריאות, יש לדעת את האמת כפי שהיא, כיון שכאשר רוצים לבטל מצב לא טוב, מוכרחים לבטל תחילה את הסיבה שגרמה לכזה מצב לא רצוי, ולנקוט אמצעים בקשר לזה, והשי"ת יעזור לו שיוכל לבשר בשורות טובות בכל הני"ל.

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

מזכיר:

ב'תלג

(כרך ח עמוד קצא)

ב"ה, כ"ד שבט, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"א שבט בו כותב אודות הענין של נתינת שם לנכדו, שנעשה ע"י חמתה של בתו שיחיו.

לפי מה שכתוב בספרים, נתינת שם לילד הנולד צריכה להעשות ע"י האב והאם.

מובן מאליו שהם יכולים למסור למישהו לעשות זאת בשמם, ואם במקרה זה הדבר לא הי' כך, יש לראות שבתו וחתנו יתדברו ויגיעו להסכמה משותפת איזה שם לתת לילד.

ומכיון שכבר עשו 'מי שברך', ולילד כבר יש שם, אין לוותר על שם זה חס ושלוש, אך הרי אפשר להוסיף עוד שם, והשי"ת יעזור להם בנחת יהודי מכל אשר לו מתוך הרחבת הדעת.

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

ב'תלד

(כרך ח עמוד קצב)

ב"ה, כ"ה שבט, תשי"ד

ברוקלין.

שלום וברכה!

זה שזוגתו תקבל על עצמה לחבוש פאה בלב שמח, ולא תתבייש מאלו אשר – יתכן – יצחקו מזה, זכותה תהי גדולה, במיוחד בהיותה מהראשונות בסביבה המחזירות מנהג בנות ישראל הכשרות, וכבר ידוע כיצד הפליגו רז"ל במעלת המזכה את הרבים.

יתכן שלעיתים קשה לעשות זאת בשל העלות, [לכך] ישנה כאן קופה מיוחדת להלוות למטרות כאלו, על מנת לשלם בזמן ארוך, כדי לאפשר זאת לכל אחת. ולכן לא כדאי לדחות זאת, ומיד לכשיקבל את המכתב הזה, יכתוב על שם מי ועל איזה סכום לכתוב את ההמחאה, וישלחו זאת מיד, והשם יתברך יצליחם.

ב'תלד

נדפסה בלקוטי שיחות כרך כג עמוד 348, והוגהה על-פי העתק המזכירות.
פאה: ראה לקמן עמוד 146 ובנסמן בהערות שם.

ב'תמז

(כרך ח עמוד רג)

ב"ה, יום חמישי לסדר ועשו לי מקדש
ושכנתי בתוכם, ה'תשי"ד
ברוקלין, נ.י.

ארגון נשי ובנות חב"ד
ה' עליהן תחיינה
סניף:

ברכה ושלוש!

שמחתי לקבל פ"ש מכן ומעבודתכן ע"י הרה"ח וו"ח אי"א נו"נ
עוסק בצרכי ציבור וכו' מוהר"ר פרץ שי' מוצקין. הנני מקוה גם לקבל
מכן ישירות ידיעות יותר מפורטות, ידיעות משמחות, מכן ומבני ביתכן
שיחיו בנוגע לתורה ומצוות, אשר זו בריאות ופרנסה ברוחניות, ואשר
זה מביא גם בריאות ופרנסה בגשמיות.

בהזדמנות זו רצוני להדגיש שוב את הזכות העצומה והכוחות
המיוחדים שהקב"ה נתן לנשים [כדי] שהן תייצבנה את הבית, שיהי
בית יהודי אמיתי, ותתמסרנה לחינוך הילדים – נוסף על המצוות
האחרות בכלל.

בימים ובשבעות בהן קוראים בתורה את הפרשיות הקשורות
בהקמת המשכן ומקדש, מודגש שם, שהנשים היו הראשונות והמסורות
ביותר בעבודת הקודש.

בניית מקדש, מבארים הספרים הקדושים, ישנה בכל יהודי, איש
או אשה, – זהו הבית הפרטי, שכל בית יהודי צריך להיות מקדש
לקב"ה, והחלק הגדול ביותר בהקמת המקדש הזה שייך לאשה,
כמבואר בפרטיות בשיחה לנשים, מאת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה
נבג"מ זי"ע, המצורפת בזה.

גם מבואר במקומות רבים בגמרא ובזהר שההתחזקות בדרכי
הצניעות של האשה זו דרך בטוחה לבריאות, פרנסה והרבה נחת, נחת

ב'תמז

נוסח דומה נשלח לכמה סניפים. אחד מהם נרפס בלקוטי שיחות כרך יא עמוד

.316

בשיחה לנשים: לקוטי דיבורים כרך ג בסופו.

אמיתי, מילדים ונכדים. זה תלוי בכל אחת מכן, לעשות בזה בעצמה, וגם להשתדל שחברותיכן הטובות, קרובות ומכרות, תדענה גם הן אודות האפשרויות הגדולות שיש להן, וההצלחה שקשורה בזה.

והשיי"ת יעזור, שכל אחת מכן תעשה בזה לפי מלוא אפשרויותי, ואז הקב"ה ודאי יקיים הבטחתו לתת בריאות, פרנסה ונחת אמיתי במידה מלאה.

המחכה לבשורות טובות ומברך כל אחת ואחת עם בני ביתה שיחיו בגשמיות וברוחניות.

ב'תנב

(כרך ח עמוד רט)

בי"ה, ד' אד"ר, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

נתקבל מכתבו מדי' משפטים והשיי"ת יעזור שגם להבא יוכלו לבשר בשורות טובות הן מהעסקנות הציבורית והן על דבר עצמם והעיקר שהשיי"ת ממלא משאלות לבבם לטובה בבני חיי ומזוני רויחי.

במענה על שאלתם, הנוהג שכ"ק מוי"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אמר שלא יפרסמו עד שנכנסים לחודש החמישי, הכוונה רק בנוגע לפרסום, אבל ברור שלרופא צריך לספר ולקרובים וידידים טובים מותר לספר, וגם ברור שיש לציית להוראות הרופא וגם לבקש מהרופא, למרות שיעשה כן מעצמו, שאם רצונו לבצע בדיקה, שיבדוק רק חיצונית ולא פנימית, שזה לא כל כך נחוץ לידיעה כיצד להתנהג רק להיות בטוח במצב, ולכן אם רק אפשר לדלג על בדיקה כזו, כדאי לדלג.

ראוי גם לבדוק שוב את המזוזות בדירתם והנני מצפה לשמוע מהם בשורות טובות.

בברכה למילוי משאלות לבבם לטובה ובקרוב ממש.

ב'תנב

הנוהג: ראה גם אגרות-קודש כרך ח ב'תלו, ובנסמן בהערות שם.

ב'תנו

(כרך ח עמוד רבי)

ב"ה, ה' אד"ר, תשי"ד
ברוקלין.

ארגון נשי ובנות חב"ד סניף בורו-פארק
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

אף כי באיחור, הנני מאשר קבלת המכתב שנכתב ע"י מרת חוה תחי' דובוב מכ"ה טבת עם הרשימות המצורפות מהאסיפות עד אז, והנני מקוה שגם להבא, לא רק שתמשכנה את העבודה שעד עתה, אלא אף תגדלנה אותה, ויש לנו את הבטחת רז"ל, אשר אין לך דבר העומד בפני הרצון ויגעת ומצאת.

במיוחד שמחתי לראות ברשימותיהן שחלק מהלימודים הם בדינים ומנהגי ישראל, שגם מנהג ישראל תורה היא, והתקוה [היא] שנותנות קדימה, עדיפות, לדינים הנוגעים ומזדמנים יותר בחיי היום יום, וכמובן גם בעניינים הקשורים במדות טובות, וכידוע המאמר של רבי עקיבא, ואהבת לרעך כמוך זהו כלל גדול בתורה.

מצו"ב מכתבי כללי אשר תקותי שיביא להן תועלת בעבודה והשי"ת יצליח כל אחת מהן בעסקנות האמורה ובענייניהן הפרטים.

בברכה המוחכה לבשורות טובות.

ב'תס

(כרך ח עמוד רטו)

ב"ה, ו' אד"ר, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

בעתו קבלתי את המכתב בו אתה כותב אודות שידוך שמציעים.

ב'תנו

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יז עמוד 498, והושלמה על-פי העתק המזכירות.
דינים . . . מצויים: ראה גם אגרות-קודש כרך ז אגרת ב'לא, ובנסמן בהערות שם.
כרך ח אגרת ב'רסט. ב'תל. ב'תנח. ב'תעא. ב'תקמו. ב'תקפו.

בענין של "לתת הצעירה לפני הבכירה", כאן שייך יותר - החתונה בפועל, אבל עצם הצעת השידוך (ואפילו [קישורי] התנאים אם זה נעשה ללא פרסום) לא כל כך משנה, ובפרט שעד אז הרי יכול להיות שינוי גם בנוגע לאחות הבכירה . . .

בברכה.

ב'תסג

(כרך ח עמוד ריז)

[י"א אד"ר תשי"ד]

במענה למכתבה מדי תצוה בנוגע לפאה, בו כותבת שאינה מבינה בדיוק מה הכוונה בזה, ענין הפאה הוא, שהשערות תהיינה מכוסות לגמרי, ובמילא אם מכסים רק חלק, אין זה כפי שהכוונה בזה היא, גם היתה צריכה להשתדל שגם אחרות יעשו כן ולבאר להן שזוהי הדרך וסגולה לבריאות, פרנסה ונחת אמיתי מילדים, והשי"ת יעזור לבשר בשורות בזה . . .

ב'תסו

(כרך ח עמוד רכ)

ב"ה, י"ב אד"ר, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו מה' אד"ר, ונכון הדבר כפי שכותב שלהשתתף בחתונה שעורכים הילדים זהו עונג גדול, והרי מצפים לזה שנים רבות, ולכן כתבתי במכתבי הקודם, שכיון שזהו דבר ראוי, בטח יתן השי"ת עבור ההוצאות הקשורות בזה (ואם לא יסעו, כסף זה בין כה וכה לא יהי'. במלים אחרות: נוסעים על חשבון השי"ת ואין לזה שום קשר לחובות אחרים שיש לשלם או לסייע לילדים האחרים שיחיו), אך מאידך גיסא, להשתתף בשמחה אצל הילדים זו זכות גדולה, וזכות זו

ב'תסג

נדפסה בלקוטי שיחות כרך ח עמוד 285.
הפאה: ראה לקמן עמוד 146 ובנסמן בהערות שם.

ב'תסו

כתבתי: אגרות-קודש כרך ח אגרת ב'שמט.

מרויחים עי"י אמונה ובטחון בהשי"ת, אך כפי שהנני רואה ממכתבו, ספק אצלי אם המצב הוא אכן כזה . . .

השי"ת יעזור ששניכם תהיו חזקים באמונה ובטחון כפי שראוי להיות בבית חסידי, והשי"ת יזכה אתכם בנחת חסידי מכל ילדיהם שיחיו בבריאות טובה.

בברכה.

ב'תפ

(כרך ח עמוד רלד)

בי"ה, כ"ג אד"ר, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . בנוגע לשאלתו האם לנסוע לארץ הקדושה ת"ו או להשתמש בכסף לקניית ספר תורה.

לדעתי צריך הוא לתת את הכסף לקרן גמילות חסדים, שאז ברוב המקרים הכסף נשאר בשלימותו (כי אלו שאינם מחזירים גמילות חסד הם רק אחוז נמוך ביותר) וזה משמש זכות נצחית לנותן הכסף, ובזה יתכנו שני אופנים, לתת את הכסף במיוחד לקרן גמ"ח בארצנו הק' או סתם, היינו הן בעד אה"ק ת"ו והן בעד חוץ לארץ, ואם הוא רוצה, הוא יכול למסור את הכסף לאחת מקרנות הגמ"ח הנמצאות במזכירות שלי.

יתן לו השי"ת, ובהחלט יתן לו, אריכות ימים ושנים טובות שיוכל מזמן לזמן להוסיף לקרן הגמ"ח הן משלו והן מהכסף שיקח למטרה זו מילדיו וידידיו שיחיו.

בברכה.

ב'תפה

(כרך ח עמוד רלט)

ב"יה, כ"יה אד"ר, תשי"ד
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ כוי מוה"ר משה שיי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מי"ד אד"ר, בו שואל דעתי, אודות שידוך שמדובר
לבתו עם בחור הנקרא משה יוסף, והשם שלכם הוא דוד משה.

באם קוראים לשניכם באופן **שונה**, דהיינו שלאחד מכם, לכם,
קוראים משה ולשני יוסף, או שאפשר לסדר שיקראו לו בשני השמות
משה יוסף או לכם בשני השמות [דוד משה], אזי שאלת השמות היא
בסדר.

על פי בקשתו כשאהי על הציון הקי של חמי כ"ק אדמו"ר
זצוקלה"ה נבגי"מ ז"ע אזכירו להצלחה בעסק שלו ולפרנסה בכלל,
והשי"ת יעזור לו עם זוגתו תחי' הרבה נחת יהודי מילדיכם שיחיו.

בברכה.

ב'תפו

(כרך ח עמוד רלט)

ב"יה, כ"יה אד"ר, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה לכתבו, אודות מה שבאות אליו מחשבות שונות לא
מתאימות וגם לא טובות ואינו יודע מנין זה מגיע וכי'.

ראשית, עליו להפסיק לחטט בנוגע אליו ולרעיונות שלו, ולהתנהג
בחיי היום יום לפי דרישת תורתנו הקי ולסמוך על השם יתברך שהוא
עצם הטוב שהוא – ברוך הוא – ינהיג אותו כפי שיותר טוב לו הן
בגשמיות והן ברוחניות.

ב'תפה

השם: ראה גם אגרות-קודש כרך ד אגרת תתקא, ובנסמן בהערות שם.

לפי בקשתו כשאהי על הציון הקי של חמי כ"ק אדמו"ר
 זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע אזכירו לבריאות טובה, אבל עליו לבדוק את
 התפילין שלו וגם את המזוזות בדירתו, שיהיו כולם כשרים. ולומר כל
 יום לאחר התפילה בבוקר שיעור תהלים (לכל הפחות כפי שהתהלים
 נחלק לימי החודש) ואם אפשר גם לתת כל יום לפני התפילה כמה
 סנטים לקופת צדקה, והשי"ת יעזור לו שבקרוב ממש מתוך בריאות
 הנכונה יוכל לחזק יהדות בכל סביבתו.

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ב'תצא

(כרך ח עמוד רמג)

ב"ה, כ"ו אדר"ר, תשי"ד
 ברוקלין.

ברכה ושלוש!

בהמשך לשיחה בינינו כאשר ביקרה כאן, רצוני בזה להדגיש שוב,
 שבנוסף לזה שכל איש ואשה מישראל הם שלוחים של הקדוש ברוך הוא
 להוסיף אור בסביבתם, הרי על אחת כמה וכמה אלו שזכו שתהיי להם
 השפעה מיוחדת, ואחרים לומדים ממעשיהם ומהנהגתם. שמעבר לזכות
 להשפיע, נותן להם השם יתברך גם כוחות מיוחדים, יכולות להצליח
 בשליחותם, השליחות ממלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. במילא
 זוהי אחריות גדולה ביותר ובד בבד זכות גדולה ביותר.

ומכיון שהקב"ה הרי הוא עצם הטוב ונותן לכל אחד את שכרו
 במילואו, הרי ככל שמשתדלים יותר **ומקדימים** במילוי השליחות שלו,
 כך גם השי"ת נותן לו את השכר מוקדם יותר, ומכיון שבכל יום נזקקים
 לחסדים מאת השי"ת, אם-כן הרי כל יום שמקדימים את מילוי שליחות
 השי"ת מוסיפים על ידי זה בברכה והצלחה שכל אחד זקוק לה.

תקותי ששיחתנו כשלעצמה מספיקה. עם-זאת הנני כותב גם
 שורות אלו, כדי להקל את הנסיון ואת הקשיים שנדמים לה, ובתוספת
 ברכה שתצליחי להגשים כמה שיותר מוקדם את כל מה שדובר אודותנו
 בהיותה כאן. והשם יתברך הוא ערב לקיים הבטחתו להשפיע עבור זה,
 לה לבעלה ולילדיהם שיחיו, את מה שכולכם צריכים בגשמיות
 וברוחניות, גם כמה שיותר מוקדם. והנני מצפה לשמוע ממנה בשורות
 טובות בכל זה.

בברכה.

ב'תצט

(כרך ח עמוד רנב)

ב"ה, אדר"ח אדר ב', תשי"ד

ברוקלין.

ברכה ושלוש!

ע"י הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר יוסף שי' פלייער הגיעה אלי בקשת ברכה עבורה לנסיעתה לארץ הקדושה תבנה ותכונן על ידי משיח צדקנו. והשם יתברך יעזור לה שתהי' לה נסיעה טובה ושתסתדר שם באופן מתאים וטוב.

בטח מיותר להדגיש עבורה, שכאשר נוסעים לארץ הנקראת ע"י כל העמים בשם הארץ הקדושה, מוכרחים להחליט החלטה תקיפה להתנהג שם כפי שהקדוש ברוך הוא מצפה מיהודים, אותם הוא – ברוך הוא – קורא בשם גוי – עם – קדוש, ובאם נתקלים בקשיים בהתנהגות בכיוון זה, אין זה אלא נסיון – בדיקה – מהקדוש ברוך הוא לבחון את האמיתיות והשלימות האדם המסויים, וכשעומדים בנסיון, ומתנהגים כפי שהשם יתברך מצפה מיהודים, הרי זהו צנור – ערוץ – וכלים דרכם השם יתברך נותן את ברכתו במה שנחוץ. והשי"ת יעזור לה שתוכל להגשים את כל הנזכר לעיל בפועל בחיי היום יום.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א.

מזכיר:

ב'תקח

(כרך ח עמוד רס)

ב"ה, ז' אדר ב', תשי"ד

ברוקלין.

שלום וברכה!

התקבל מכתבו מבי' ויקרא. ותמוה שכותב אודות עניני הבית וענינים גשמיים נוספים, ואינו מזכיר כלל אודות השתתפותו בלימוד השתתפות בהתוועדות חסידיית וכדומה, שרק אלו הם הצנורות דרכם מקבלים ברכה והצלחה במה שנחוץ. וכשהצנורות הם בסדר הרי אז יש מקום לתמוה מדוע ההשפעה אינה כפי שרוצים, אבל כאשר מצפים רק

להשפעה ללא השגחה על הצנורות, הרי מהי התמיהה אז?!

מובן מאליו שכאן לא חשובה הכתיבה על זה אלא העיקר שיהי המעשה בפועל ממש להוסיף אומץ בתורה ומצוות כדרישת תורתנו הקי שאז השי"ת נותן ובטח יוסיף ברכה והצלחה.

אודות הכסף שקיבל בעד הכנסת כלה, ביכולתו לשלוח את זה עיי המזכירות שלי. אבל יש לדעת עבור איזו כלה מדובר, כי באה"ק ת"ו יש רבות הנצרכות בזה, ואזי ישלחו זאת באופן המתאים.

בברכה.

ב'תקכ

(כרך ח עמוד ערב)

ב"ה, י"ב אדר ב', התשי"ד
ברוקלין, נ.י.

לנשי ובנות ישראל ולנשי ובנות חב"ד בפרט,
הי עליהן תחינה

ברכה ושלוש!

בימים הבאים, המקשרים את פורים עם פסח, על כל אשה ובת בישראל להתבונן בחלק החשוב שהי לאשה היהודי בחגים אלו, ומה צריך להסיק מכך.

חג הפורים, כמו גם חג הפסח, מחייבים את האשה היהודי לשמור את המצוות המיוחדות הקשורות בחגים אלו (כמו מגילה, הגדה וכו'), משום שלאשה היהודי היי זכות וחלק מיוחדים בניסים שהתרחשו בימים ההם בזמן הזה.

המגילה (מגילת אסתר) מספרת לנו במפורש כיצד אסתר סייעה להביא את הנס הגדול לכלל ישראל, ועל שמה נקראים התענית שלפני פורים והמגילה.

אודות הזכויות הגדולות של הנשים היהודיות בקשר לפסח, זמן חירותנו, מסופר בפרוטרוט במדרש. באותם זמנים קשים של גלות מצרים היו נשי ישראל אלו ששמרו על עוז הרוח והבטחון של הגברים

ב'תקכ

נדפסה בלקוטי שיחות כרך ו עמוד 368, והושלמה על-פי צלום האגרת.

וגידלו דורות של יהודים מסורים, אשר זכו לקבל את התורה על הר סיני ואת הנחלה הנצחית, ארצנו הקדושה תבנה ותכונן על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו.

אופן תרומת נשי ובנות ישראל לנסים הגדולים של החגים הנזכרים לא היתה זהה:

בפסח – השפעת הנשים היתה מופנית בעיקר כלפי הבית, כל כבודה בת מלך פנימה, ע"י צניעות וחיי משפחה.

בפורים – נדרש שהאשה היהודי תנצל לפי דרישת והוראות המדויקות של גדולי התורה והיראה את מצבה ואת השפעתה במלוא המידה, לגמרי לטובת עמה, והיא עשתה זאת במסירות נפש בפועל, תוך סיכון חיי לטובת קיום עמנו.

שני החגים – פורים ופסח – הם שתי עדויות נצחיות, שהאשה היהודי מסורה בלב ונפש, הן בבית הן בחוץ כאשר התנאים דרשו זאת, לתורה ומצוות, טהרת המשפחה, וחינוך הכשר של הילדים – היסודות העיקריים של קיום וגאולת עמנו.

נשי ובנות ישראל! העתיקו את הדוגמה של הנשים הצדקניות בכל הדורות, משום שעליכן ובידיכן מונח, במידה רבה, גורל עמנו.

וכאשר מתמסרים באמת למילוי החובות האלקיות, עוזר השי"ת, כפי שעזר לאסתר, וכל הקשיים נעלמים והוא שולח ברכותיו האלקיות בבני חיי ומזוני רויחא, ובכל טוב גשמי ורוחני.

בברכה,

מנחם שניאורסאהן

ב'תקכא

(כרך ח עמוד רעג)

ב"ה, י"ב אדר ב', תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלום!

קבלתי מכתבה מטי' אדר שני. הייתי מרוצה מחציו הראשון של מכתבה בו הנני רואה שהבינה נכון את תוכן מכתבי לנשי חב"ד ב . . . והעיקר שהגשימה זאת במעשה בפועל להתנהג כפי שצריכה להתנהג בת ישראל בכלל ואשה חסידית בפרט, והשי"ת ודאי יקיים את הבטחתו שזה יוסיף ברכה והצלחה במה שנחוץ.

ובקשר לזה מפליא אותי במיוחד החצי האחר של מכתבה בו כותבת שהיא מודאגת ממצבה כעת, שהיא בהריון כו'.

בכלל, כל אחד מדורנו שזכו שהשי"ת הציל אותם, ובפרט אלו שראו נסים בפועל ממש שהשי"ת הוביל אותם מהמדינה הקודמת והנהיג אותם דרך מדינות וגבולות שונים, וסוף כל סוף הביא אותם בשלמות למדינה רגועה, הרי זו ההוכחה הטובה ביותר שהשי"ת רוצה לשמור אותם, וכאשר רק יעשו כלים מתאימים בודאי יתן להם השי"ת את המצטרך להם ובפרט ילדים בריאים, שזוהי אחת המצוות הראשונות והעיקריות של התורה הקי' והאושר העיקרי בפרט שיהודים מייחלים לו.

והנני מקוה שכאשר תקבל מכתבי זה תפסיק לגמרי לדאוג אודות האמור ותהי' בטוחה באמונה בהשי"ת, שהוא בעל הבית היחידי של כל העולם ועל כל מה שנמצא בעולם, שהוא ברוך הוא יתן לה הריון קל ובעתו תלד ולד חייא וקיימא ויחד עם בעלה שי' תגדל את הילד לתורה ולחופה ולמעשים טובים.

ראוי הי' לבדוק את כל המזוזות בדירתם שתהיינה כולן כשרות, ושתתן בכל יום שני וחמישי בבוקר – מהכסף שמקבלת להוצאות – סנט או שניים לצדקה, וכך יעשה גם בעלה שי'. ולא חשוב כאן הסכום אלא העיקר שזה יהי' בקביעות. ברור מאליו שזה צריך להיות בלי נדר.

הנני חוזר שוב על הנקודה הנ"ל, שחייבים להיות תקיפים בהחלטה לנהל בית יהודי חסידי, ולהיות חזקים בבטחון בהשם יתברך שהוא יתן ילדים בריאים וחיים, וכל מה שנצרך בגשמיות וברוחניות.

בברכה.

נ"ב

מצו"ב העתק מכתבי כללי, שבטח תפרסם אותו בין חברותי'.

ב'תקכט

(כרך ח עמוד רפ)

ב"ה, ט"ז אדר ב', תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

לאחר הפסקה ארוכה שמחתי לקבל את מכתבה, למרות שאינני מרוצה מתוכנו, בשל מה שאני רואה – היא דואגת אודות בריאות ילדי,

ומסיימת את מכתבה בשאלה, מה ביכולתה לעשות חוץ מלבכות ולקונן.

ראשית יש להפסיק לבכות וכדו' כדרישתו רבת הפעמים של חמי כ"ק אדמו"ר בשם גדולי ישראל מהדורות הקודמים, שצריך להיות "עבדו את ה' בשמחה". ומבואר בזהר הקדוש, שכאשר שמחים וחזקים בבטחון, הרי זה גם גורם לכך שנותנים מלמעלה יותר ויותר ענינים להיות שמחים ומרוצים מהם, הן בנוגע לעצמה והן בנוגע לכל המשפחה.

ובפרט במקרה שלה שהילדים זכו ללמוד במוסד שחמי כ"ק אדמו"ר מסר עליו את נפשו, וזה עצמו כבר דבר ברור, שעבור הילדים זו הדרך כדי שיהיו בריאים ומאושרים הן בגשמיות והן ברוחניות. ואין ללחוץ כל כך על הבעל שי' לעבור דירה מיד. ועם הזמן גם זה יבוא, ויש להמתין לשעה הטובה ומוצלחת.

ועל שאלתה מה היא יכולה לעשות, הרי כאמור לעיל, להכניס שמחה הביתה, ולהמשיך את עבודתה להפיץ יהדות בין חברותי, וזה ימהר ויגדיל את הברכה והצלחה גם בעניני הפרטיים.

מצו"ב העתק מכתבי כללי בשייכות לימי הפורים, ובטח תנצל אותו בעבודתה הנ"ל. בברכה לרוב נחת מילדיהם, נחת יהודי חסידי, ולקבל זאת בבריאיות ובשמחה.

ב'תקלו

(כרך ח עמוד רפה)

בי"ה, י"ח אדר ב', תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . מה שכותב אודות הקשיים השונים שנראו בעסק, הנה על פי הוראת רבנו הבעל שם טוב שכל פרט ופרטי פרטים בנוגע ליהודי הוא בהשגחה פרטית, ומכיון שה' יתברך זיכה והצליח אותו שיחד עם האמור הזדמן הבנין החדש בעד הישיבה שישנה תקוה גדולה שזה יוכל להעשות מרכז של יראת שמים לכל העיר ואולי גם לכל המדינה, הי' עליו לראות קשר בין שני הדברים, ולקבל זאת כהוראה מן השמים שיתמסר הן בממון והעיקר בגופו להשתדל לסדר את הבנין של הישיבה

ב'תקלו

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יט עמוד 484, והוגהה על-פי צלום האגרת.

ואחר כך להתעסק עם הישיבה במידה המקסימלית, שזה יתקן את הצנורות של העסקים הפרטיים ויגדיל אותם שגם זה יהי בהצלחה מופלגה.

אין זו דרכי לציין מספרים ובפרט כשאינני נמצא על-אתר, אבל ידוע מאמר רז"ל כל המוסיף מוסיפין לו, במילא ככל שיוסיף יותר, הן בממונו והן בטרחתו בגופו לעשות בעצמו בזה וגם לעניין אחרים, ודאי יוסיף השי"ת בהצלחה במה שנחוץ לו.

בטח הי' לו פורים שמח והנני מקוה שיוכל לבשר בשורות טובות משמחות בכל הנ"ל . . .

ב'תקלט

(כרך ח עמוד רפט)

ב"ה, כ' אדר שני, תשי"ד
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ כו' מוה"ר יצחק שי

שלום וברכה!

שמחתי לקבל פ"ש ממנו עיי הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר שלמה זלמן שי הכט, והוא גם כותב לי שבפסח יהי בנכם יוסף שי בן שלוש ושואל מתי לעשות את התספורת.

למרות שעל פי דין אפשר לעשות זאת אפילו בחול המועד פסח, אך כשלוקחים בחשבון את מנהגי ישראל ובפרט בארצנו הק' ת"ו, שעושים תספורת בל"ג בעומר, דעתי שגם הוא יעשה זאת ביום ל"ג בעומר עם כל המנהגים הקשורים בזה, על-פי הקטע המצו"ב, הוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

והשי"ת יזכה ויצליח אותו ואת אשתו תחי' לגדלו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך בריאות הנכונה ופרנסה בהרחבה באמת ובשמחה אמיתית.

בברכת הצלחה בכהנ"ל.

ב'תקלט

מוה"ר יצחק: טקסין.

למרות שעל פי דין: ראה גם אגרות-קודש כרך ח אגרת ב'תקפו.

הודאה: נעתקה באגרות-קודש כרך ה אגרת א'רלג. ובכמה מקומות.

ב'תקמד

(כרך ח עמוד רצג)

בי"ה, כ"א אדר ב', תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

שמחתי לקבל פ"ש ממנה בפורים ע"י בעלה הרה"ח הווי"ח אי"א
נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר . . . שי. והשי"ת יעזור שתמיד תוכל לבשר
בשורות טובות אודות שניכם הן בגשמיות והן ברוחניות.

ובטח – כפי שכבר אמרתי לבעלה הרה"ח שי – היא מחפשת
דרכים כיצד להשפיע גם על הסביבה שלה, להכניס בה את החמימות
והחיות של תורה ומצוות בכלל ושל הנהגת החסידות בפרט, שזה מזרז
ומגדיל את כל ההשפעות שהשי"ת נותן מידו המלאה והרחבה במה
שנחוץ בגשמיות וברוחניות.

וכשם שבפרנסה גשמית לא יושבים בבית ומחכים עד שיבוא מישהו
ויציע פרנסה, כך גם בפרנסה רוחנית האמורה לעיל אין להמתין עד
שהנזקק לזה יבוא לבקש שיוסיפו לו חמימות וחיות ביהדות ובתורה
ומצוות, אלא יש לצאת לחפש אותו. וכשרוצים באמת, מצליחים הן
במצויאה והן בהשפעה, שזה מוסיף יותר חשק לעשות בזה גם הלאה
בהצלחה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ב'תקמח

(כרך ח עמוד רצז)

בי"ה, כ"ד אדר ב', תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

שמחתי לקבל מכתבה – ללא תאריך הכתיבה – בו מבשרת את
הבשורה הטובה אודות בנה . . . שי. ובטח כשרואים נסים מהשם
יתברך צריך להשפיע הדבר על כל המשפחה להתחזק יותר בעניני תורה
ומצוות, שההתחזקות בזה ממהרת את הברכות מהשי"ת גם בענינים
אחרים אודותם כותבת במכתבה.

ומה שכותבת אודות . . . מודרניים, עלי לבאר לכל ילדיהם,
שהקדוש ברוך הוא – הוא אותו שהי פעם לפני מאות שנים וכן גם

התורה היא זו שהיתה פעם, והשם יתברך מנהיג את העולם כפי שזה הי פעם, ולכן יש להחזיק בדרך שהתורה הראתה, שזו הדרך היחידה עבור יהודי לקבל את הברכות מהשם יתברך במה שנחוץ.

וכשילדיי יתנהגו כך בטח תוכל לבשר בשורות טובות אודות כל הענינים שכותבת במכתבה.

בברכה לפסח כשר ושמח.

בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א.

ב'תקנא

(כרך ח עמוד רצט)

ב"ה, כ"ה אדר ב', תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

הנני מאשר קבלת מכתבך מכ"ד אדר שני, והנני מוכרח לפתוח את מכתבי שהייתי מאוד מופתע מהמכתב בנוסף להפתעה מהענין בכלל.

בטח מיותר לחזור שוב על כך, שזהו דבר הפשוט ודובר פעמים רבות בהתוועדות, שהשי"ת לא ברא שום דבר לבטלה, במילא כל אחד צריך לנצל את כשרונותיו, וברוח מאמר הגמרא בקדושין אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני.

ובראותי בך את הכשרון להשפיע על הסביבה וגם להנהיג חברים, הייתי בטוח שתנצל זאת בהתאם למאמר רז"ל הני"ל, שגם הם יהיו יותר קרובים לשמש את קונם.

ולכן כשהגיעה שמועה שנתת עצות והנהגת אותם בכיוון הפוך, ולפי מכתבך נראה שאכן כך הי, עשה עלי הדבר רושם קשה, כאמור לעיל.

עם זאת, כשלוקחים בחשבון שאין אדם צדיק בארץ גוי ולא יחטא, שערתי שבהכירך שהי זה כשלון, וכפי שאתה עצמך כותב במכתבך, תקבל על עצמך את התוצאות מכך, שכאשר רוצים להשתחרר ממעשה לא מתאים או כשלון, אין זה ע"י שמשדלים לשכוח מזה ותו לא, אלא שאם אחר כך נובעת מכך **תוצאה**, עונש, יהי לך די כוח להכיר, ש"מכיון

ב'תקנא

לתוכנה ראה גם לקמן עמוד 103.

שאני אשם מגיע לי עונש".

ואפילו אם תודה שהעונש אינו יחסי לכשלון, לכל הפחות תקח בחשבון, שבתור נוגע בדבר, אינך יכול לפסוק-דין באובייקטיביות ומסתמא תרצה להקטין את האשמה.

שנית, אפילו אם לאחר החשבון עדיין העונש חזק מדי, הרי ככל שהאדם שגרם את הכשלון בוגר יותר, ובמיוחד כאשר מדובר אודות חבורה, והלה הי' המנהיג ונתן עצות, עליו לדרוש מעצמו יותר ולא לרצות שיתיחסו אליו במתינות ביחס לחברים. וכפי שהנני רואה ממכתבך אתה מתייחס לעונש כפעולה הפוגעת בכבודך ובמציאיותך, ולכן ברצונך לישלם-חזרה' בעזיבת הישיבה.

ושלישית – שזה פלא גדול והפתעה עבורי, ש[כן] הייתי בטוח שאתה ובני הישיבה בכלל מסתכלים על הישיבה כפי שצריך לראות ולהביט על ישיבה, שאין זה שבאים ולומדים בישיבה כאורחים, וכשמסיימים ללמוד זמן מסויים נפרדים מ"בעל הבית" והולכים, אלא יבינו היטב שישביה אינה נבנית רק ע"י ראשי ישיבות ומשפיעים, אלא ע"י הבחורים התלמידים. במילא יביטו על זה כעל בנין רוחני, שכל אחד צריך לתרום את חלקו. ולא לעשות זאת כענין של דרך אגב, ובזמן הפנוי אין לו כל עסק עם הישיבה, אלא אדרבה; יש לעשות במסירה ונתינה כפי שאדם עוסק בענין אישי ובונה בנין פרטי שלו.

ברור שכאשר היחס כזה, לא היתה אצל אף אחד שום מחשבה לעשות מעשה-קונדס לישיבה (!) או להנהלת הישיבה (!) ע"י הסתלקות מהישיבה!

ידוע המשל בזה, שכאשר אדם מסתבך רגלו השמאלית בימנית, אין הוא לוקח שוט להעניש את רגלו הימנית, אלא מחפשים עצות שזה לא יקרה עוד.

ברור מאליו שהנני כותב לך כל זאת, לא כדי לומר מוסר, אלא להביע את הפתעת, ותקותי שהכוחות שהשקיעו בך והכשרונות שהשייית העניק לך, לא יניחו שהיצר הרע יתגבר עליך וינצח אותך שתעזוב את הישיבה בה אתה יכול ללמוד תורה ביראת שמים תורת הנגלה ותורת החסידות. והשייית יעזור לך שתוכל להיות מופת – דוגמא – לשאר חבריך.

בברכה ליראת שמים טהורה.

ב'תקנה

(כרך ח עמוד דש)

ב"ה, כ"ו אדר ב', תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל פ"ש מכס וגם את הבשורה הטובה שמהיום והלאה היא חובשת פאה. והשי"ת יעזור לכם ע"י קיום הבטחתו (זהר חלק ג' דף קכ"ו ע"א) להתברך בברכאן דלעילא בברכאן דלתתא בעותרא בבנים ובני בנים.

ובפרט בימים שבין פורים ופסח שנשי ישראל פעלו לעצמם וליהודים בכלל והביאו בזה נסים בעולם, [לכן] ימים אלו הינם ימי סגולה מיוחדים להצליח בכל הנ"ל.

בברכה לחג פסח כשר ושמח וששניכם תלכו גם הלאה בדרך של התורה והמצוות בהידור ותוכלו לבשר בקרוב בשורה טובה למילוי משאלות לבבם בזרעא חייא וקיימא.

בברכה.

ב'תקנז

(כרך ח עמוד שה)

ב"ה, כ"ז אדר ב', תשי"ד
ברוקלין.

בית הכנסת נוסח אר"י אשר בדטרויט, ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

שמחתי לקבל מכס פ"ש ע"י המזכיר מוה"ר אליעזר ב"ר משה שי, והשי"ת יעזור שתוכלו לבשר בשורות טובות אודות הגדלת מספר המתפללים בבית הכנסת והגדלת מספר המשתתפים בשיעורים הנלמדים ברבים, שהם העמודים עליהם נשען בית-כנסת.

ויש לקבוע גם שכל אחד מהמתפללים יקח גם [דבר] מה הביתה לחמם את הבתים בחמימות יהודית ואור של נר מצוה ותורה אור

ב'תקנה

פאה: ראה לקמן עמוד 146 ובנסמן בהערות שם.

ומאור שבתורה.

וכיון שכל דבר חי צומח, כך גם האמור צריך לצמוח מזמן לזמן, ובפרט בבתי הכנסת הנושאים את שמו הקדוש של האר"י ז"ל זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל, יש חוב מיוחד וזכות מיוחדת להצדיק, ע"י השפעה על המתפללים ועל כל הסביבה, את השם שבית הכנסת נושא. ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

בברכה לחג הפסח כשר ושמח לכל המתפללים והלומדים הם וכל בני ביתם שיחיו.

ב'תקעד

(כרך ח עמוד שכא)

ב"ה, ד' ניסן, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . מה שהינך כותב שזה מכבר יש לך את המחשבה לעזוב את הישיבה. ואף שהיא מוצאת חן בעיניך, אבל זה כרוך אצלך במלחמות קשות וכו', זה כלל אינו פלא, כפי שכתוב בקהלת ט', עיר קטנה – מפרשת הגמרא בנדריים שזהו הגוף – ואנשים בה מעט ובא מלך גדול – פירוש מלך זקן וכסיל היצר הרע, ומנהל עם העיר מלחמות דמים. וכאשר תלמד את הקונטרס עץ חיים מכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע, והוספה ג' המודפסת בסופו, ובפרט בעמוד פז, תראה עד כמה היצר הרע מתנגד ללימוד בישיבה שלומדים בה חסידות.

אך כיון שהרי 'לפום גמלא שיחנא', דהיינו שנתנו לכל אחד עבודה לפי הכוחות שלו, הרי אם רק תשתמש בהם, שזה נוגע הרי לכל עבודתך, אזי יהי' כסיום הפסוק (בקהלת) ומצא בה איש מסכן וחכם – שלפי הגמרא – זה היצר טוב ומלט הוא את העיר בחכמתו.

השי"ת יעזור לך שהרעיון לא יזיק לא לך ולא לחברך, אבל עם זאת יש צורך בתיקון תשובה על זה (וגם על האירוע, אפילו אם זה מוגזם – כפי שאתה כותב – הרי אתה המבוגר ביניהם). ברצוני להציע הן בנוגע אליך וכמו כן בנוגע לחברים שלך, שהתיקון תשובה על כל הנ"ל

ב'תקעד

ראה גם לעיל עמוד 100.

יהי, לצום חצאי ימים של תענית בה"ב שאחרי פסח ואת החצי השני של היום לפדות בצדקה. (ב) תנצלו את הזמן שאתם פנויים מלימוד אנגלית – אם אפשר כולם יחד, ללמוד את אחד-עשר הפרקים הראשונים של ספר דרך החיים לאדמו"ר האמצעי, ולחזור כמה פעמים עד שידעו את תוכנם בעל-פה וגם ללמוד – אם אפשר כולם יחד המסכת תענית, שבזה תפתר השאלה מה לעשות בזמן הפנוי שנשאר כתוצאה מאי-לימוד לימודי חול.

ושהשי"ת יתן לך ולחברים שלך פסח כשר ואכילת מצה שזהו ענין של ביטול, היפך של ישות שישנה בלחם חמץ, ושזה יפעול בפנימיות על כל השנה.

בברכה לכהנ"ל.

ב'תקפ

(כרך ח עמוד שכו)

ב"ה, ו' ניסן, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

קבלתי מכתבה – ללא תאריך כתיבה – בו כותבת שהיא שוב עצבנית. והדבר מפליא אותי מאוד שלאחר הפעמים הרבות שהיתה לנו הזדמנות לשוחח בענין, ולאחר שראתה גם בעיני בשר שהשם יתברך מנהיג, ומנהיג אותה סוף סוף לטובה, אין לה את התקיפות המספיקה באמונה ובטחון, והיא שוב עצבנית ומודאגת ושוכחת שהשם יתברך הוא בעל הבית של כל העולם וחושבת שזה תלוי במישהו אחר.

ובפרט בימים אלו שבין פורים ופסח שהם ימי נסים בימים ההם וגם בזמן הזה, הרי התמיהה בזה גדולה יותר על כך שדואגת.

והשי"ת יעזור לה ולבעלה הרב שי' שמהיום והלאה תהיו שניכם חזקים באמונה ובטחון בהשם יתברך אשר הוא מלך מלכי המלכים, שהוא עצם הטוב וגם ינהיג את חייכם שיהי' בטוב הנראה והנגלה. וכפי שרבנו הזקן כותב בתניא שכאשר מאמינים בזה באמת נעשה גם מטוב הנעלם – טוב הנראה ונגלה.

ב'תקפ

שלום וברכה: כן הוא במקור, ואולי צ"ל ברכה ושלום (כרגיל במכתב לאשה).
בתניא: ראה פרק לא (עמוד מ). ואגרת הקודש להשכילך בינה (עמוד קיו).

ובימי ההכנה לפסח שהם ענין יציאת מצרים וכפי שחסידות
מבארת, לצאת מכל ההגבלות, שזה ימהר את כל הני"ל.

בברכה לחג פסח כשר ושמח.

ב'תקפג

(כרך ח עמוד שכח)

ב"ה, ח' ניסן, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

אודות התעניות ביום חמישי, כבר כתבתי לך מכבר שלא זו הדרך
ששמענו מנשיאנו הק' וגם אמירת תהלים כל לילה, הרי חוץ מזה שלפני
חצות הלילה – למנהגנו – אין אומרים תהלים הרי גם לאחר חצות
הלילה אם זה לפעמים, זה ענין כדי להיות ער וללכת לישון מאוחר יותר,
אבל לעשות מזה סדר קבוע, זה מזיק לבריאות ובמילא זה מבטל
מעבודת השי"ת כפי רצון והוראת תורת החסידות. ולכן ראוי שתקבע
לעצמך סדר לאחר ישוב הדעת עם הרה"ח כו' הרי"ן שי נמנוב גם
בשיעורים שלך בלימוד תורת הנגלה וחסידות אבל לא שום תעניות
ולחיות ער לילות. והשי"ת ינהיג אותך גם בזה בדרך הטובה.

ב'תקצז

(כרך ח עמוד שמ)

ב"ה, י"ח ניסן, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את מכתבו מה' ניסן עם הבשורה הטובה שהכל עבר
בשלום, והנני מוכרח לחזור על מה שכתבתי במכתבי הקודם, שכאשר
רואים כיצד השי"ת מנהיג, מוכרחים לחזק את הבטחון והאמונה,
ובאמת אין זו אמונה בלבד אלא גם השכל מאשר שיהי טוב, והשי"ת
רק יצליח כל אחד לעשות כלים גדולים על מנת לקבל הטוב שהשי"ת
רוצה לתת הן ברוחניות והן בגשמיות.

ב'תקפג

תעניות: ראה גם לעיל עמוד 72, ובנסמן בהערות שם.

ובפרט בימי פסח שהם ימים של אמונה ובטחון כפי שהי' אצל בני ישראל בימים ההם, שהלכו עם הנשים והילדים בארץ מדבר נחש שרף ועקרב בהסתמך רק על אמירה של הקב"ה שילכו לשם. ואז ראו שכאשר הי' צורך, הי' מן לאכול, מים טובים מבארה של מרים, והצלחה ששמלתך לא בלתה מעליך וגוי' וכך גם בכל דור ודור ובכל יום ויום חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים, וכשהולכים עם האמונה ובטחון, לפחות חלק מאמונה ובטחון ההן, הרי השי"ת נאמן שהוא מספק לאדם את המצטרך לו בגשמיות וברוחניות, והשי"ת יעזור לראות זאת, ולראות זאת בקרוב.

בברכת חג כשר ושמח.

מפני קדושת המועד לא בא כ"ק אדמו"ר שליט"א על החתום והנני חותם בשמו

המזכיר:

ב'תרד

(כרך ח עמוד שמה)

בי"ה, י"ט ניסן, תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

התקבל מכתבה בו שמחתי לקרוא שהיא מרגישה יותר טוב והשי"ת יעזור שתהי' שמחה לא רק מכך שהיא כעת שמחה, אלא גם מהדברים שעדיין אינה מרוצה מהם, אודותם כותבת במכתבה ובפרט אודות עבודתה בהפצת יהדות.

לדעתי מהראוי שתחפש דרך כיצד לחזק את הקשר שלה עם הנשים, כמובן דרכים שהתורה הקי' מסכימה להם, ומה שמשערת שהן חושבות שאי השתתפותה באירועים שלהן הוא מפני שזה לא מתאים, ולא בשל הסיבה האמיתית. הנה ראשית אין צורך לדאוג מה הזולת חושב, אם רק ניתן לקרבו ליהדות; ושנית, בדרכי נועם ובשלוש ניתן להסביר את הטעם האמיתי שלה, ובתקוה שזה ישפיע לפחות על חלק מהנשים שיחזקו את הדוגמה שלה גם בזה. והשי"ת יצליחה בכל הני"ל ושהי' לפי פסק הבעל שם טוב שהי' מזכיר תמיד – "עבדו את ה' בשמחה".

בברכה לחג פסח כשר ושמח.

מפני קדושת המועד לא בא כ"ק אדמו"ר שליט"א על החתום.

ב'תריב

(כרך ח עמוד שנד)

ב"ה, כ"ה ניסן, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

זה זמן רב שלא שמעתי ממנו, ותקותי שממשיך בעבודתו בנוגע לכך שילמדו חסידות בבתי הכנסת, וכמובן שילמד גם בעצמו תורת הנגלה ותורת החסידות מתוך יראת שמים.

בטח יודע מהדיוק של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע שלימוד התורה צריך להיות באופן כזה שהתורה תלמד את האדם, לא רק שהאדם ילמד תורה. ואשמח לשמוע בשורות טובות בזה וגם שמשפיע בכיוון זה על חבריו. והשי"ת יצליחו שיוכל לפעול בזה למעלה מן הטבע.

בברכת הצלחה בלימוד תורת הנגלה ותורת החסידות וקיום המצוות בהידור.

ב'תרטז

(כרך ח עמוד שנו)

ב"ה, כ"ו ניסן, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . כיון שאנו נמצאים עתה בין פסח ושבעות שכל יום יש לו מצותו של ספירת העומר, שלפי ביאורי רבותינו ז"ל ההתחלה של זה היתה שבני ישראל ספרו בגעועים את הימים, כמה ימים כבר עברו מאז שיצאו ממצרים, בידעם שבהגיעם ליום החמישים יקבלו את התורה, ובקושי יכלו להמתין,

וזה נתן להם גם את כל צרכיהם הגשמיים, אכילה שתי וביגוד, כמסופר בתורה, שהי' להם את המן, בארה של מרים, שמלתך לא בלתה מעליך, וכי',

כך גם בכל מקום ובכל זמן, ע"י געועים לתורה ועשיית הכל כפי שהתורה אומרת, השי"ת נאמן שהוא יקיים את הבטחתו ונתתי גשמיכם בעתם וגו' מכיון שיהודי מצידו מקיים את ה[ציווי] ואת מצוותי תשמורו, והשי"ת יצליחם.

בברכה.

ב'תריז

(כרך ח עמוד שנח)

ב"ה, כ"ז ניסן, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את המענה שלו ובמיוחד מהדגשתו, שאינו רוצה לומר שזה לא טוב ח"ו, וידוע פתגם רבותינו הק' שכשחושבים טוב יהי טוב, שזו גם הבטחה, והשי"ת יעזור שזה יהי בטוב הנראה ונגלה ובקרב.

גם שמחתי להודיע שהשתתף בהתוועדות אחרון של פסח סעודת משיח, וידוע פסק רז"ל ששמחה פורץ גדר ובפרט שמחה הנקראת על שמו של משיח, שעל משיח נאמר, עלה הפורץ לפנינו (אגדת בראשית סוף פרשה ס"ג, וראה ג"כ בראשית רבה סוף פרשה פ"ה, אור התורה לאדמו"ר הצמח צדק שמות סוף עמוד נ"א).

בהזדמנות זו הנני מבקשו למסור פ"ש לאחיו שי, ואסיים מכתבי בברכה לו ולכל הנלווים אליו לקיץ בריא ושמח.

בברכה.

ב'תרכא

(כרך ח עמוד שסב)

ב"ה, כ"ז ניסן, תשי"ד
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ כו' מוה"ר בנימין שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו – ללא תאריך הכתיבה – שמחתי לקרוא בו שיש לו פגישות עם הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוהרש"ז שי הכט, ויש לו גם קביעות בלימוד ספרי חסידות, ובתקוה שמשנתף גם בהתוועדויות החסידיות המתקיימות מזמן לזמן בשיקגו.

מה שכותב אודות סדר-היום, מרחוק קשה לקבוע, אך נחוץ

ב'תרכא

מוה"ר בנימין: גרשמך.

שבנוסף לשלושת השיעורים השוים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בחומש תהלים ותניא, אודותם בטח שמע מהרה"ח הכט שי, יהיו לו שיעורים קבועים בלימוד הלכות שו"ב ולעבור עליהם כל שנה. ודבר ראוי הוא שיהי' אחד מהמשתתפים בחלוקת השי"ס וילמד את המסכת במשך השנה.

וכיצד לחלק את היום, זה תלוי בזמן הפנוי שיש לו בימי העבודה ובימים שבהם פנוי מעבודה . . .

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר:

ב'תרכב

(כרך ח עמוד שסג)

ב"ה, כ"ט ניסן, תשי"ד

ברוקלין.

שלום וברכה!

הנני מאשר את קבלת מכתבו מכ"ג ניסן עם המצורף, וכאשר אהי' על הציון הקי' של חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אזכיר אותו ואת כל הנלווים אליו למה שכל אחד מכם צריך.

נכון הדבר, כפי שכותב בסוף מכתבו, שעזרי מעם ה', וכפי שהמדרש אומר ששיר למעלות זה אמר יעקב אבינו כשהלך לחרן והציב לעצמו את השאלה: מאין יבוא עזרי, וענה לעצמו שעזרי מעם ה', ולכן התקיים בו אחר-כך ויפרוץ האיש מאוד מאוד.

והשי"ת יצליחו שבקרוב יוכל לבשר בשורות טובות שרואה השגחה פרטית בהצלחה בענינים גשמיים וגם הצלחה בענינים רוחניים, וכפי שאמרתי לו בהיותו כאן, גם הצלחה בעסקנות ציבורית.

המחכה לבשו"ט.

ב'תרכג

(כרך ט עמוד א)

ב"ה, אדר"ח אייר, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

ביחס לשמועות השונות שהגיעו אלי והמפליאות אותי מאוד, הנני
כותב את השורות דלהלן מבלי להתחשב בטרדותי הרבות.

כפי שמסרו לי (ואשר הנני מקוה שסוף כל סוף הם יתבררו כלא
צודקים) – משפחתכם נגד סידור חתונת בתכם . . . לפי דרישת השולחן
ערוך שמוכרח להיות בעת החתונה מחיצה בין גברים לנשים.

רצוני בזה להבהיר להם את המצב כפי שהנני רואה אותו. והוא
כדלהלן:

כאשר עורכים חתונה עם מחיצה כפי שדורשת תורתנו הק', פוסקת
התורה שיאמרו "שהשמחה במעונו", דהיינו שכאשר מזכירים את שם
ה' ב"ה, מזכירים לו שתהיי שמחה ולהמשיך זאת בעולם, ולכל לראש,
לחתן ולכלה.

בטח מיותר לכתוב מה שקרה בשנים האחרונות בעולם בכלל ואצל
יהודים בפרט, ואם בכל הזמנים היו מוכרחים להזדקק להקב"ה [לקבל]
ברכה והצלחה ועוד יותר לחיים בריאים ושמחים, הרי בדורנו זה נחוץ
עוד הרבה יותר, והיחידי היכול להבטיח זאת, הרי זה מי שהוא בעל
הבית על כל העולם הוא הקב"ה.

בזמנו, כאשר הרה"ח . . . ש"י שאל אותי לדעתי אודות שידוך זה,
וכאשר הגיעה אלי שאלתכם בזה, מצאתי כחובתי וזכותי להבהיר
שכאשר בתכם והרב . . . שיחיו מתחילים חיים משותפים, יהי זה באופן
שניתן לצפות למירב הברכות מהשי"ת, שיהיי להם בית בריא ושמח,
שכאמור יש לכך התר מתורתנו הק', מתי אפשר לומר בחתונה
שהשמחה במעונו. וכשהתורה פוסקת כך ולא אחרת, הרי מובן מאלי
שאף אחד לא יכול לשנות זאת. ולכן התפלאתי, ש[כ]הורים העושים
הכל, במה שרק תלוי בהם, כדי שילדי[ה]ם יהיו מאושרים; תרצו בכלל
לנצל כוחות **לא** לאפשר שתהיי שמחה בחתונת בתכם, שבדרך ממילא

ב'תרכג

נדפסה בלקוטי שיחות כרך ט עמוד 332, והושלמה על-פי העתק המזכירות.

היא תחסר ח"ו אחר כך בחייהם, ר"ל.

מתחתנים כדי לבנות בית לעשרות שנים, האם מתאים להורים לסכן מה שנוגע לבת לעשרות שנים, כדי שבאותן שעות ספורות שנמשכת החתונה, ימצאו חן בעיני האנשים שאינם יודעים את דיני השולחן ערוך, או שאינם מתחשבים בשולחן ערוך, או בפני אלו קלי הדעת שמוכנים לסכן דבר של עשרות שנים בשביל עונג זמני מדומה. ומפליא אותי מהיכן יש להורים כזה בטחון-עצמי לקחת על עצמם כזו אחריות.

אין זה עניני לשלוח משטרה שיכפו לעשות כדעתי, אין זה עניני להכריח אנשים, בכלל, לעשות כפי דעתי, וגם אין זה עניני לומר מילים קשות, ולכן רצוני לסיים את מכתבי ולדבר בדיבור רק בצד החיובי. כאשר נתתי הסכמתי לשידוך הייתי בטוח שגם ההורים מצידם יעשו כל מה שרק תלוי בהם, שבתם וחתנם המיועד יהיו מובטחים, עד כמה שרק אפשר, לעשרות השנים שבהן יהיו יחד, ומובן מאליו שלא יתפוס מקום שחברותי כן תהיינה מרוצות או לא מרוצות, ובלבד שתורתנו הק' תהי' מרוצה ממצב כזה בחתונה, ובלקחי זאת בחשבון נתתי את הסכמתי לשידוך, וכאמור לעיל, אם רוצים באמת שהתורה הק' תפסוק שאפשר לומר בחתונה **שהשמחה במעונו** ושעל ידי זה יהיו שמחים אחר כך כל החיים, אומר השולחן ערוך¹ שהחתונה צריכה להיות עם מחיצה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

נ"ב

הנני מוסר להרב . . . ש"י שלא יתערב יותר בשאלת המחיצה, ואם אצל ההורים עצמם נראה שיש להם כתפים רחבות וביכולתם לסכן חיי-שמחה של בתם תחי' על אחריותם האישית [בכך שעושים] שונה מהכתוב בשולחן ערוך, אינני יכול לצערי לעשות בזה שום דבר.

אני גם יודע שהיו חתונות רבות, וגם של חרדים, ולמרבה הצער ללא מחיצות, אבל אני גם יודע את הצרות שלמרבה הצער באו אחר כך, והשי"ת יברך אותם שתמיד יוכלו לבשר רק בשורות טובות הן בגשמיות והן ברוחניות.

¹ ב"ח ובית שמואל – בשו"ע אבה"ע סימן ס"ב סק"א. ומה שכתב בלבוש (במנהגים) סוף חלק אורח חיים) דדמיי כקאקי חיוורי – בעוונותינו הרבים רואים אשר, לעת עתה אין הדבר כך.

ב'תרלג

(כרך ט עמוד יג)

ב"ה, ד' אייר, תשי"ד

ברוקלין.

שלום וברכה!

הגיע אלי פ"נ בקשת ברכה עבורו ומשפחתו שיחיו, וכשאהי על הציון הקי של חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אקרא את הפ"נ, ובטח יעורר רחמים רבים עבור כל אחד שמזכיר בפ"נ למצטרך לו.

בטח מיותר להדגיש שכדי לקבל את הברכות מהשם יתברך כל אחד בענינו, יש להכין את הכלים המתאימים לזה שאלו הם הענינים של תורה ומצוות. ומכיון שהקדוש ברוך הוא תובע זאת מכל יהודי, הרי בטח שהוא – ברוך הוא – נתן את האפשרות והכוחות לקיים את זה. וזה תלוי רק ברצון הטוב של כל אחד בפרט. ומובן שהרעיון שאמריקה שונה הוא דיעה של כפירה ר"ל. והמאמין, מאמין שהקב"ה הוא הבורא של כל העולם והבעל הבית של כל העולם, שכן אצל יהודים מאמינים בני מאמינים הרי אין אצלם שום ספק בזה, ואפילו אם לזמן קצר שוכחים מכך, מזכירה הנפש האלקית הנמצאת אצל כל יהודי אודות זה. וכאשר רק מאזינים, עוזר השי"ת שמתגברים על פיתוי היצר הרע, ומתנהגים כפי שיהודי צריך להתנהג, שרק אז אפשר להיות בטוח שיהי מאושר הן בגשמיות והן ברוחניות. והשי"ת יעזור לו לרוות נחת אמיתית מכל ילדיו ונכדיו ולקבל זאת בבריאות טובה בגשמיות וברוחניות.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

נ"ב

בטח אומר תהלים כל יום לאחר התפילה וגם נותן כמה פעמים בשבוע לצדקה לכל הפחות כמה סנטים והשי"ת יצליחו.

ב'תרלג

שאמריקה שונה: ראה אגרות-קודש כרך ט אגרת ב'תתקלט, ובנסמן בהערות שם.

ב'תרלז

(כרך ט עמוד יח)

ב"ה, ז' אייר, תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

לפני שבועות אחדים הראה השי"ת את חסדו במה שקרה לה שאפשר לקרוא לזה בשם **נס**, באופן נורמלי זה צריך לעורר הכרת תודה להשי"ת שהוא הרופא כל בשר ומפליא לעשות. והתודה צריכה לבוא לידי ביטוי בדרך **השי"ת רוצה**, ורצונו נאמר באופן מדויק לכל ישראל ללא הבדל בין איש לאשה בתורתו הקדושה. ולכן קויתי שזה יעורר אצלה רצון ללבוש פאה שלימה; שבזה מקדשים את השם **ברבים**, ואם נדמה שזה קשה, הרי ביטוי התודה להשם יתברך בזה עוד יותר גדול, במילא יש לעשות זאת ביתר שמחה.

גם קויתי שבנוגע לאחרים יהי ביטוי להכרת תודתה להשי"ת על פי מה שהוא – ברוך הוא – תובע בתורתו הק', להשפיע גם על סביבתה, שהם יהיו יותר יהודיים ובפרט בדברים הנעשים בפרהסיא, היינו שאנשים רבים רואים זאת.

לכן הפליאה אותי מאוד השמועה שהגיעה אלי, שה**נס** שאירע עמה התקבל כאירוע נורמלי, ולא זו בלבד שזה לא הביא עמו כל הכרת תודה והכרה של חסד השי"ת להיות בעצמה נלהבת יותר וקרובה יותר ליהדות, אלא עוד מנצלים את ההשפעה שישנה על קרובים שהם יתייצבו נגד השולחן ערוך, שכאשר הולכים לחתן בת שחתונה היא יסוד לכל החיים, ירצו לעשות לזאת הפוך ממה שאומר השם יתברך בשולחן ערוך שלו. ומחשש שמא הכלה עצמה כן תרצה לעשות כפי שהשולחן ערוך מצוה, מחפשים להשפיע על ההורים שיעשו הפוך מהשולחן ערוך, וזוהי הכרת התודה לאחר הנס שהשי"ת עשה.

רצוני לקוות שהשמועה לא נכונה ומשהו לא מתאים. אבל כיון שהשמועה הגיעה אלי והרי כל דבר הוא בהשגחה פרטית, הנני מוצא כחובתי לכתוב את השורות האמורות לעיל והנני מקוה שאקבל ממנה בשורה טובה, שכבר לבשה פאה שלימה לפחות מהיום והלאה כמנהג

ב'תרלז

פאה: ראה לקמן עמוד 146 ובנסמן בהערות שם.

בנות ישראל הכשרות, וגם שמנצלת את השפעתה להשפיע על סביבתה בכלל ועל הקרובים אליי בפרט שיתנהגו כפי שהשולחן ערוך מורה, והשייט יעשם מאושרים.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א

מזכיר

ב'תרלט

(כרך ט עמוד כ)

בי"ה, ז' אייר, תשי"ד

ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר דוד שי

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו מח"י לעומר בקשת ברכה בעד הרב . . . שי,
וכשאהי על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע
אזכירו לרפואה קרובה.

אך עליו לבאר לו, ובטח ימצא את המילים המתאימות לזה,
שהנשיאים רבותינו הקי אמרו פעמים רבות שהקשר עמם הוא ע"י
תורתם, וכמאמר אסתכל באורייתא וברא עלמא, שהכוונה היא על
העולם [הזה] בכללות, ובזה נכלל גם העולם קטן הוא האדם, במילא
עליו להחליט מיד, ואחר כך גם לעשות, שתהי לו קביעות בלימוד תורת
הנשיאים שהיא חלק מתורתנו הקי שניתנה למשה מסיני, ושיתחיל
מלימוד תניא, שבטח יוכל ליעץ לו בזה,

ויהי רצון שלאריכות ימים ושנים טובות ילמד הרב הנ"ל תורת
הנגלה ותורת החסידות . . .

בברכה המחכה לבשו"ט.

ב'תרלט

מוה"ר דוד : טנהויז. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 79 ובנסמן בהערות שם.

ב'תרמד

(כרך ט עמוד כז)

ב"ה, יו"ד אייר, תשי"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

. . . הרי לא יכול להיות שמצוה אחת תסתור מצוה שני' ובמיוחד
כאשר עושים זאת בשמחה, הרי שמחה פורצת גדר של החומר ומסלקת
זאת, שאז הגשמיות אינה רחוקה מהרוחניות. והשי"ת יעזור לו, יחד עם
בני ביתו, לבשר תמיד בשורות טובות. . .

ב'תרנז*

(כרך ט עמוד מו)

ב"ה, ט"ו אייר, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

נתקבל מכתבו מה' בהר.

א) בנוגע לקביעת זמן החתונה, כדאי להשתדל אם רק אפשרי
שתהי' חופה טהורה, ואם זה יכול להיות בראש חודש אפילו ביום
הראשון – כשראש חודש הוא שני ימים – גם טוב. מובן מעצמו לא
בראש חודש סיון שהוא בימי הספירה, אבל זה יכול להיות בר"ח תמוז
או בר"ח אלול. ולמתי שיקבעו שזה יהי' בשעה טובה ומוצלחת ולמזל
טוב . . .

בברכה ובפייש כל אנ"ש המחכה לבשו"ט.

ב'תרנט

(כרך ט עמוד מז)

ב"ה, ט"ז אייר, תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלום!

שמחתי לקבל את מכתבך מתחילת השבוע בו את כותבת שהתחלת
להתעסק במסיבת שבת שאורגנה ע"י אנשי ליובאוויטש.

שכן, כאשר עושים טובה, איזו שלא תהי', עם הזולת, אומרים על

כך רבותינו זכרונם לברכה, יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית, וכשהטובה היא רוחנית, שמקרבים לאבינו שבשמים לתורה ולמצוות, הרי הטובה שמקבלים לעצמם ע"י כך, הרבה הרבה יותר גדולה, וזה מתבטא בפרט בברכת השם יתברך שהוא עוזר לזה שעושה את הטובה ברוחניות שהוא עצמו יוכל להתנהג על פי דרישת תורתנו הק' ללא הפרעות גם בענייני הפרטיים שישגשג מחיל אל חיל.

והשם יתברך יעזור לך שתפעלי במסיבת שבת הנ"ל בהתמסרות, שכן זה מצופה מבת ישראל, ותצליחי בזה שתראי תוצאות טובות מעבודתך בזה ותוכלי לבשר בשורות טובות בזה, וגם מהצלחתך בלמודיך ובמעשיך בכלל.

בברכת הצלחה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

נ"ב

בקשתי – למסור פ"ש לאלו המשתתפות אתך בעבודה וגם למסור להן את תוכן הכתוב לעיל ולאחל להן לכולן ברכה והצלחה.

ב'תרסז

(כרך ט עמוד נד)

ב"ה, כ' אייר, תשי"ד
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ כו' מוה"ר אהרן שי' הכהן

שלום וברכה!

שמחתי לקבל פ"ש ממנו ע"י אחיו הו"ח אי"א עוסק בצ"צ מו"מ באמונה מוה"ר יעקב שי' הכהן, אבל הוא לא כותב לי שום פרטים אודותו ותקותי שגם את זה, הוא [הנמען] יודיע לי.

והשי"ת יצליחו שיהיו אלו רק בשורות טובות אודות עצמו וגם

ב'תרסז

מוה"ר אהרן: כץ. אגרות נוספות אליו – 'אגרות-קודש – מתורגמות' כרך א עמוד 157, ובנסמן בהערות שם. לקמן עמוד 276.

אודות השפעתו על סביבתו לקרב יהודים לאבינו שבשמים כל אחד לפי מצבו. שכן תורה ומצוות הן לכל בני ישראל **בשוה**, אך צריך בזה **התחלה המתאימה לו**. אם הוא סוחר – צריכים להיות לו זמנים ידועים קבועים ללימוד, ועיקר עבודתו היא בעניינים הקשורים במסחר, לתת צדקה, להיות זהיר מהשגת גבול, גזילה וכו'.

ואלו שהם במשרת כלי קדש כמו רב, שו"ב, מלמד או תלמידי ישיבה, גם הם צריכים לתת צדקה ולהיות זהירים מהשגת גבול, גניבה וכו'.

ועיקר עבודתם היא להיות זהיר בלימוד התורה ועבודת התפילה ועוד הבדלים כיוצא בזה בקבוצות אנשים שונות, אף שכאמור לעיל כל ישראל מחוייבים בשוה בכל המצוות, ללא כל תירוץ שבמצוה זו הוא חפץ ומצוה אחרת קשה עליו והוא רוצה לצאת ידי חובה באחרת.

מזה מובן שמי שיש לו כשרון הדבור או בכלל ניחן בהשפעה על מכרים וידידים, מוכרחת עבודתו להיות התמסרות לתעמולה לעשותם ליהודים לומדי תורה ומקיימי מצוות.

וכיון שתובעים זאת מיהודי, ברור הוא שהשם יתברך נותן כוחות לכך, שיוכלו לבצע את זה, ומשלם על כך בברכה והצלחה במה שנחוץ לעצמם ולמשפחה שיחיו והשי"ת יזכה אותו לבשר בשורות טובות בכל האמור לעיל.

בברכת הצלחה.

ב'תרסח

(כרך ט עמוד נה)

ב"ה, כי אייר, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

ידוע פסק המשנה אין דן יחידי אלא אחד, אשר, לדעתי – האחד הזה הוא הקב"ה ולא בן אדם יהי מי שיהי... הנני סבור, שאם רב אשי שהי גביר גדול וגדול בישראל וחד בדרא, הנה כאשר פסק שאלה על בהמה, הוא שאל כל קצב בעירו לדעתו. על אחת כמה וכמה – זה

ב'תרסח

רב אשי: סנהדרין ז, ב.

שאינו חד בדרא, הרי מתאים לו לשמוע דעה של עוד יהודי, ולא לסבב ולסבך, שהוא יהי' דן יחידי בענין שנוגע למאות ילדים מישראל, וענין שקשור עם כ"ק מו"ח אדמו"ר והרביים שלפניו - זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע. אשר במילא יכול להיות שקשורים עם הרביים, או, ח"ו, להיפך.

. . . וכבר ידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר ידוע פסק המשנה שכאו"א צריך לדונו לכף זכות, אבל יש להזהר שלא יחריבו עי"ז ענינים דקדושה.

המחכה למענה בהקדם על כל הנ"ל.

מ. שניאורסאהן

ב'תרפג

(כרך ט עמוד עב)

בי"ה, כ"ח אייר, תשי"ד
ברוקלין,

שלום וברכה!

במענה למכתבו מלי"ח לעומר וגם הידיעה ע"י הטלפון.

הנני מתפלא עליו, שלמרות שראה בחייו הפרטיים ועל אחת כמה וכמה בחיי אחרים נפלאות השי"ת, ופעמים אפילו כאשר לא נראתה שום עצה המצב נשתנה כל-כך לטוב עד שהתפלאו והצטערו מדוע היו קודם במרה שחורה. וידוע פתגם החכם, שהעבר הוא מלמד העתיד, ובמילא צריכים להיות חזקים בבטחון שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ובמשך הזמן זוכים לדרגה גבוהה יותר, שגם זו לטובה (שזה עצמו טוב ולא רק סיבה לטב, כפי שידוע ההבדל בין הסיפור דכל מה דעביד רחמנא לטב עביד (ברכות ס, ע"ב) והסיפור דגם זו לטובה (תענית כא, ע"א)) . . .

המחכה לבשו"ט וחותם בברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

ב'תרפג

כפי שידוע ההפרש: ראה גם אגרות-קודש כרך ו אגרת א'תשדמ, ובנסמן בהערות

ש.מ.

ב'תרפה

(כרך ט עמוד עג)

בי"ה, כ"ט אייר, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

נתקבל מכתבו מט"ז אייר בו כותב שקשה להקים בית ספר או חדר של חרדים ולכן הילדים לומדים במקומות שהם נגד דת ישראל.

נבהלתי לקרוא ידיעה כזו, בזמן שידוע לכל המסירות נפש שהיתה ליהודים כדי שילדיהם יקבלו חינוך כזה, שיהי לא רק שהוא לא נגד דת ישראל, שזה יכול להתפרש שאפשר להסתפק בחינוך נייטרלי, אלא השקיעו כוחות עד מסירת נפש שהחינוך יהי דוקא ברוח דת ישראל, ובפרט לפי מה שכותב שהוא הרב של הכפר, הרי אחריות הרב אינה רק לפסוק שאלות כשבאים לשאול אותו, אלא העיקר הוא הרי להשפיע על הקהילה שהם ידעו שצריך לשאול שאלות. במילים אחרות, שהם ידעו שנשמת כל יהודי עמדה לפני הר סיני וקבלו את התורה בהקדמת נעשה לנשמע, וקבלו מפי הגבורה את הציווי של אנכי הוי' אלקיך הכולל כל רמ"ח מצוות עשה, והציווי לא יהי לך אלקים אחרים הכולל כל שס"ה מצוות לא תעשה. והשי"ת יצליחו בעבודה זו, ובפרט בימי ההכנה למתן תורה שכל הענינים שהיו במתן תורה מתעוררים מדי שנה בימים אלו.

בברכה.

ב'תרצד

(כרך ט עמוד פג)

בי"ה, א' סיון, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . שמחתי לקרוא במכתבו שלומד שיעור תניא כל יום, וידוע הפתגם של נשיאי חב"ד אודות התניא, שאפילו הגדול שבגדולים לא יכול להתעמק את כל עמקות התניא, ולעומת זאת כל יהודי יכול לקחת משהו מהתניא, כי כוונת בעל התניא היתה שזה יהי ספר לימוד לכל יהודי, וצדיק גזור והקב"ה מקיים, והרי ידוע שיגעת ומצאת שככל שמתייגעים בזה יותר, כך קולטים ומבינים יותר את הענינים המדוברים שם בתניא.

בברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות מתוך בריאות הנכונה.

ב'תרצו

(כרך ט עמוד פד)

ב"ה, א' סיון, תשי"ד
ברוקלין.

אגודת נשים מסייעות של ברונזוויל ואיסט ניו-יורק,
ובראשה הנשיאה מרת דבורה תחי' גרינברג

ברכה ושלום!

שמחתי לקבל מכן דרישת שלום וכן על השלב האחרון של החגיגה
השנתית של האגודה המסייעת, והנני מקוה שזה הי' בהצלחה הן
בגשמיות והן ברוחניות.

ובימים אלה שלפני שבועות זמן מתן תורתנו שאז השי"ת אמר
למשה רבנו, כה תאמר לבית יעקב – אלו הנשים, ורק לאחר-מכן – ותגד
לבני ישראל – אלו האנשים, הרי זמן זה של מתן תורה מתחדש מדי
שנה, יצליח השי"ת כל אחת מכן להורות את הדרך במשפחתה ולידידים
ומכרים כיצד צריך להתנהג בחיי היום-יום על פי ההוראה של תורתנו
הקדושה, שהרי בתוך כלל ישראל עומדים אנו לקבל את התורה הק'
בחג השבועות הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.

בברכה לכל אחת ואחת מהן וב"ב שיחיו.

ב'תרצו

(כרך ט עמוד פד)

ב"ה, א' סיון, תשי"ד
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר יעקב אליעזר שי

שלום וברכה!

... שמחתי לקבל את הידיעה, תחילה מהמשתתפות ועתה גם
ממכתבו, שהוא לומד שיעור לפני קבוצת נשים, והתקוה שישתדל
להגדיל את מספר המאזינות לשיעור, וגם שחלק מהלימודים יהיו
בעניינים הקשורים עם דינים ומנהגי ישראל בחיי היום יום, והרי ידוע
מאמר רז"ל לא המדרש עיקר אלא המעשה עיקר.

ב'תרצו

מוה"ר יעקב אליעזר: פרידריך, אנטוורפן.

ובהתאם למצב השומעות אולי מהנכון לתת להן את האפשרות לשאול שאלות כדי שבאופן כזה לעניין אותן יותר ולמשוך אותן יותר לכל הענין, והבא לטהר מסייעין בידו . . .

בברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות ובברכת מז"ט.

ב'תש

(כרך ט עמוד פז)

ב"ה, א' סיון, תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוס!

הגיעני מכתבה מכ"ב אייר, בו כותבת אודות בנה . . . שי, שהיתה רוצה לראות תוצאות עבורו הן בגשמיות והן אודות נישואין, הקשורים אחד עם השני, ולכן שואלת דעתי האם יתחיל מיד להתלמד מקצוע.

בנה שי' לומד בין בחורים רבים בגילו או מבוגרים ממנו בכמה שנים, לכן דעתי שגם הוא צריך להתנהג גם בזה כמו שאר חבריו, ובכלל הסדר כאן הוא שבגילו עדיין מוקדם להתמסר לפרנסה. והדוגמא שכותבת במכתבה, חוץ מזה שהלה מבוגר בהרבה ממנו, יש אצלו טעמים מיוחדים אחרים, אבל בנוגע לבנה חבל לנתק אותו כעת מלימוד שבו הוא מצליח ויש לו חשק בזה.

כעת בפרט, ענין ליטוש יהלומים חלש מאוד, ולימוד המקצוע לוקח חודשיים שלשה כשיש היכרות היכן ללמוד זאת, לכן עדיין יש מספיק זמן, ובטח שבעתו השי"ת יצליחו בהסתדרות טובה הן בנוגע לפרנסה והן בנוגע לשידוך טוב, אבל בינתיים יותר טוב שהוא ינצל את הזמן לרכוש יותר ידע בלימוד שזה יביא לו תועלת לכל החיים הן בגשמיות והן ברוחניות.

ובהתאם לאמור אין להפריע לו כעת עם מחשבות של פרנסה ושידוכים השייכות רק בעוד כמה שנים, ושכעת ימשיך את לימודו להצלחה.

לפי בקשתה יזכירה על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע להטבת בריאותה וגם לפרנסה,

והזכות שגידלה בן הלומד בהתמדה את תורת השי"ת ומתנהג על פי הוראותי – של התורה – , תעמוד לה בכל המצטרך.

בברכה.

ב'תשא

(כרך ט עמוד פח)

ב"ה, ב' סיון, תשי"ד
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר אלחנן שי הכהן

שלום וברכה!

שמחתי לקבל פ"ש ממנו ע"י מר ניסן שי מינדל שסיפר לי גם
אודות השפעתו על בחור שיחזור להניח תפילין, לאחר שבמשך זמן לא
עשה כן,

ואת גודל הענין הרי אין לשער, וכפי שמבואר גם בקונטרס תפילין
שלו שזה מיישר את הראש ואת הלב, וכלשון השולחן ערוך המובא גם
בתניא פרק מ"א – עמוד 112 – ליבטל וליכלל בחי' חכמתו ובינתו וכו'
וכן ליבטל וליכלל בחי' הדעת שבנפשו וכו' לשעבד הלב והמוח וכו'.

וימים אלו שלפני מתן תורה הם ימי הצלחה מיוחדים שבהם
מקבלים על עצמנו את הענין של אהבת ישראל לקרבם לתורה ומצוות,
שזה ירד לפועל ובאופן טוב ושמח.

בברכה, בנוסח כ"ק מו"ח אדמו"ר, לקבלת התורה בשמחה
ובפנימיות, ובמיטב האיחולים למרת כהן תחי', וילדיכם ונכדיכם
שיחיו.

ב'תשא

מוה"ר אלחנן: קאווען. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 50, ובנסמן בהערות שם.
בקונטרס תפילין שלו: שערך באנגלית, ונדפס על ידי המל"ח.

ב'תשז

(כרך ט עמוד צג)

ב"ה, ה' סיון, תשי"ד
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ באמונה
מר א. שקלובסקי שי

שלום וברכה!

בעתו קבלתי מכתבו – ללא תאריך הכתיבה – בו מתאר את המצב
בבית הכנסת חב"ד בפתח תקוה, ושמחתי לקבל ידיעות נוספות, שהמצב
משתפר, והנני מקוה שילך מחיל אל חיל.

מובן מאליו שבכל דבר תובע הקב"ה שזה ייעשה בדרך הטבע,
שבעיני בית הכנסת ובית המדרש תלוי הדבר בגבאים, וכשעושים אזי
בטוחים שתהי' ברכה מהשם יתברך, כהבטחתו, וברכך ה' אלקיך בכל
אשר תעשה,

ובפרט כשמדובר אודות זיכוי הרבים, ובפרטי פרטיות, כשמדובר
אודות בית הכנסת חב"ד, אשר נשיאינו הק' מסרו נפשם על אנ"ש, שבת
כנסיות חב"ד ילכו ויצמחו ויגדלו ללא הרף, וישמשו כמאמר רז"ל בתור
מקדש מעט, שממנו תתפשט אורה וחמימות בבתיהם של המבקרים
בבית הכנסת. וגדולה זכותו של מי שמן שמיא קא ממנו ל"י להיות גבאי
בבית הכנסת כזה, שיוכל למלא את הרצון של נשיאנו הק' בהאמור
לעיל, ותקותי לשמוע ממנו בשורות טובות בזה.

ובימים אלו שלפני מתן תורה, שהמדרש אומר שהיו מוכרחים
להיות כל ששים רבוא היהודים, ולו ה' חסר אפילו רק אחד, ה"י זה
מעכב את מתן התורה הק', התחזקו בכל מיני ההשתדלות, לקרב את כל
מי שרק נותן לקרבו לתורה ומצוות, שעל ידי זה לוקחים את התורה וגם
את נותן התורה, ועל פי מאמר רז"ל שהתחלה של מתן תורה הרי היא
הציווי אנכי, שהן ראשי התיבות: אנא נפשי כתבית יהבית (שבת ק"ה
ע"א, תניא פרק מ"ז).

בברכה – בנוסח כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקללה"ה נבג"מ ז"ע –

ב'תשז

נדפסה בלקוטי שיחות כרך טז עמוד 613, והושלמה על-פי העתק המזכירות.
מר א. שקלובסקי: אגרות נוספות אליו – לקמן עמוד 153. 277. 308. 346. 381. 408.

לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות לו ולכל מתפללי בית הכנסת חב"ד.
המחכה לבשו"ט.

ב'תשיז

(כרך ט עמוד קג)

ב"ה, ח' סיון, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . מפליא אותי שהוא מוטרד אודות בריאותו, כאשר הבורא ברוך
הוא אומר, שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, שכאשר רואים מה
קורה מסביב בעיניים פקוחות, רואים שהשם יתברך מנהיג את כל
העולם, הרי כל אדם בר דעת מוכרח לבוא למסקנה, שמכיון שהשם
יתברך הוא הבעל הבית האמיתי והיחידי של כל העולם, והוא עצם
הטוב, בטח הוא יוביל הכל לטובה, וכשיש בעל הבית כזה טוב אין צורך
לדאוג אודות שום-דבר, שכן אין ספק שהוא – ברוך הוא – יודע מה טוב
ומה עוד יותר טוב.

מובן גם שלפעמים מתערב היצר הרע ומבלבל את המחשבות של
האדם, אבל מה יש להתפעל ומה יש להאמין למלך זקן וכסיל,

השם יתברך יעזור לו שיקיים את הציווי עבדו את ה' בשמחה,
וכשעושים זאת באמת, רואים אפילו בעיני בשר שיש ממה להיות
מרוצה ושמח.

והשי"ת יצליחו שבבריאות ובשמחה יוכל לעסוק בענינים של תורה
ומצוות מתוך הרחבת הדעת.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ב'תשיט

(כרך ט עמוד קד)

ב"ה, ח' סיון, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

התקבל מכתבו מ-2/5 בו כותב אודות המקומות בהם הי' עד עתה,
ושזה גרר שלא לשמור כו'.

נחוץ ביותר שמעתה ואילך דיני טהרת המשפחה ישמרו בהתאם לדרישת תורתנו הק' שהיא גם תורת חיים, המכניסה חיות ושמחה אצל יהודים בבתיהם,

לפחות במידה מסויימת, לתקן את מה שהי' לא כדבעי, תתנו לכל-הפחות פעם בשבוע כמה פרוטות שישתמשו בהן להחזקת מקוה באחת הערים בארצנו הק' תבנה ותכונן, וגם להשפיע על נשים אחרות שהן תשמורנה את הציווי הקדוש מהקדוש ברוך הוא, שמירת טהרת המשפחה, המביא בריאות והצלחה.

והשיי'ת יעזור להם לבשר בשורות טובות בכל הנזכר לעיל.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א.

ב'תשכ

(כרך ט עמוד קה)

ב"ה, ט' סיון, תשי"ד

ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל ממנו פ"ש עיי' הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר מנחם שמואל דוד הלוי שי' רייצייק שד"ר, שגם מסר לי שקנה שטח ובדעתו לבנות שם. ויעזור השם יתברך שזה יהי' בהצלחה, ועל פי פתגם רבנו הזקן, יתן לו השם יתברך הרבה גשמיות (יכולות חומריות) והוא יעשה מהגשמיות רוחניות (להפוך זאת להשתתפות ותמיכה בעניינים של תורה ומצוות) ויעשה זאת מתוך בריאות ושמחה.

הרב רייצייק שי' מסר לי גם שהוא רופא. הנני בטוח שמיותר להדגיש לו, שאצל אדם בריאות הגוף קשורה עם בריאות הנשמה, ולכן לא נחוצה לו הבהרה מיוחדת עד כמה חשוב גם אצל יהודי שנשמתו תקבל את הנחוץ לה, שאלו הם העניינים של תורה ומצוות, שרק אז יכול הגוף שלו להיות בריא. שזהו גם אחד הרמזים של המצוה להניח תפילין, שמניחים על הראש בו נמצא המוח ועל היד כנגד הלב, שעל ידי המוח קשורים כל העצבים של כל הגוף, ומהלב מוזרם הדם בכל הגוף, ובתפילין ישנן ארבע פרשיות של תורה, שתחלתם הוא הפסוק שמע

ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד, שזו הקריאה לכל יהודי שישמע ויזכור שהשם יתברך הוא בעל הבית היחידי בכל ועל הכל, ובמילא גם בחיים הפרטיים שלו, וכאשר ידיעה זו מקיפה וחודרת במוחו ולבו, או אז כל הגוף שלו וכל הנשמה שלו בריאים.

הנני מקוה ששורות אחדות אלו מבהירות בקצרה קוים אחדים מהרמזים החשובים של מצות תפילין, ושייכותה עם עניני היום יום.

אשמח לשמוע ממנו מזמן לזמן ומאחל לו הצלחה בכל הנזכר לעיל.

ב'תשכב

(כרך ט עמוד קז)

ב"ה, ט' סיון, תשי"ד

ברוקלין.

ברכה ושלוש!

. . . בין דברים אחרים סיפר לי בעלה שי גם אודות החוק במדינתכם, שלאחר גיל שבעים שנה מקבל כל אזרח פנסי מסויימת מהממשלה, והיא מוטרדת האם תקח את זה או לא.

כל דבר שנעשה בעולם ובפרט אצל יהודים הוא בהשגחה פרטית ויש בזה כוונה ותוכן מיוחד, וכשליהודי ישנה האפשרות להגדיל את ההשתתפות שלו בעניני תורה ומצוות, שלא לדבר אם האפשרות באה ללא מאמץ מיותר מצד האדם, זה צריך להתקבל כרמז מלמעלה, שבטח אפשר לנצל את זה באופן טוב, היינו על פי הוראת תורתנו הקדושה, ואם האדם מסודר כך שאינו זקוק לכסף לצרכי חייו, הרי ודאי שע"י הכסף ביכולתו להגדיל את החלק שלו בנתינת צדקה או יותר נכון לתת את כל הכסף לצדקה ובפרט צדקה כזו שקשורה בקירוב לבות ישראל לאבינו שבשמים.

ולכן נראה לי שגם במקרה שלהם כיון שהחוק הכללי מזכה אותה בסכום מסויים כל חודש, אין זה אלא נכון וזכות עבורה לנצל את הזכות בבריאות וע"י זה להגדיל במידה חשובה את ההשתתפות שלה ושל בעלה שיחיו בצדקה שעוסקת בחינוך ילדי ישראל לעשותם יותר יהודיים ולהיות יהודים כדרישת תורתנו הקדושה, והשם יתברך יעזור לה יחד עם בעלה שלאריכות ימים ושנים טובות יוכלו לתת צדקה ביד רחבה ומלאה בבריאות ובשמחה.

בברכה.

ב'תשלב

(כרך ט עמוד קיט)

ב"ה, י"ז סיון, תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

מפליא אותי שלא שמעתי ממנה כל העת, ורצוני לקוות שזהו סימן טוב שהכל בסדר, עם זאת אשמח לקרוא זאת במפורש במכתבה, והשם יתברך יעזור שזה יהי במידה המרובה ביותר.

ודאי מיותר להדגיש לה שהנהגת בית בכלל והיחס בין איש ואשה תלוי במידה רבה יותר באשה מאשר באיש, שזהו בלשון התנ"ך: חכמת נשים בנתה ביתה, בניית והחזקת הבית תלוי בחכמת האשה, ובפרט בחיים האמריקאיים שעבודת האנשים קשורה בהרבה מתח של עצבים וחיפזון, חובת האשה גדולה עוד הרבה יותר לפעול שיהי ביניהם שלום מרבי עיי מירב ההתחשבות של האשה.

וגם כאשר נדמה, ויתכן שחלק מזה בצדק, שהבעל יכול להיות יותר בעל מעלה, אבל כשלוקחים בחשבון ששידוך זה יועד כבר מזמן על ידי השם יתברך, הרי כשרואים חסרון אצל **עצמה**, העצה איננה לצער את עצמה, אלא מחפשים דרכים שלא קשורות בכאב כדי לתקן זאת.

כמו כן במידה רבה עוד יותר צריך להיות בנוגע לבעל ואשה, כי סוף כל סוף קשה לדעת מה עובר על השני ומה הקשיים שהיו לו בשנים שעברו, וכשהוא רואה מצד האשה רכות ורגש של בטחון חזק בהשם יתברך, במילא מביטים על כל העולם אחרת, ורואים שהשם יתברך הוא בעל הבית של כל העולם ובפרט על הבית הפרטי שלה והסביבה, שזה מוסיף יותר מצב-רוח טוב ושמחה, או אז רואים לבד שזה השתלם בהחלט **לעצמה**, כי זה מביא חמימות ורגיעה, הרבה יותר מעלות המאמץ של הויתור והמחילה.

בתקוה שבנוגע אלי ובעלה שיחיו אין צורך בכל ההתבוננות, וזה כפי שצריך להיות, בית חסידי חדור באהבת ישראל שעלי מסרו רבותינו הק' נפשם כדי שתהי' בבתים חסידיים בפרט, אלא מכיון שלטוב אין הגבלה, לכן אני משער שהשורות הנ"ל ישפיעו שהשלום, הטוב המשותף, ויחס ההתחשבות אצלכם יהיו עוד יותר טובים ויתפשטו גם בסביבה כדוגמא של שלום ואור. והשי"ת יאשרכם.

בברכה.

ב'תשלה

(כרך ט עמוד קכב)

ב"ה, י"ז סיון, תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

בעתו קבלתי מכתבה, ועד עתה לא עניתי בידעי שבימים אלה צריך להיות ב . . . הרה"ג כו' . . . שאתו תוכל לדבר אודות השאלה שכותבת לי, והנני מקוה שתוכלו להידבר כראוי, וגם כשלוקחים בחשבון ששינוי בתנאי העבודה לא יהי' סוד, ואין צורך לשמור את זה בסוד, ויש לדעת גם שזה ישנה במידה מסויימת גם את תנאי עבודתם של אנשים אחרים, שזה מגדיל את ההוצאה במידה רבה.

לי קשה לומר משהו בשאלה – בהיותי רחוק, והנני מקוה והנני בטוח, שכולכם ביחד תדברו והתקוה שזה יהי' לטובת כולם – וגם לעבודה.

ובטח מיותר לעוררה, שכל עבודה הקשורה במוסד של חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע – גורמת ברכה והצלחה לכל אחד הנוטל חלק בזה, מעבר לשכר שמקבלים, ויתכן שהברכה והצלחה – הן עוד יותר מאשר הכסף שמקבלים בעד העבודה.

והשי"ת יעזור לה, שיהיו לה חיים בריאים ושמחים יחד עם בעלה הרה"ג וכו' שיחיו – ולגדל את ילדיהם שיחיו לתורה לחופה ולמעשים טובים בבריאות ובשמחה.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ב'תשסה

(כרך ט עמוד קמו)

ב"ה, כ"ט סיון, תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

קבלתי את מכתבך מט"ו סיון, בו את כותבת אודות יום הולדתך.

השם יתברך יעזור לך, שתהא זו שנת הצלחה עבורך הן בגשמיות והן ברוחניות, ובתקוה שתדאגי להשפיע על החברות והידידות שלך

לקרבן ליהדות ולקיום מצוות בפועל, שהזכות מכך גדולה מאוד ומי שעוסק בכך שיוושע במה שנחוץ לו, בטח את יכולה בד בבד להכיר לחברותיך את הנהגת המסירת-נפש של בתים חסידיים, ואשר כל יהודי יש לו את כוח המסירת-נפש. וכשמדברים פעם אחת והרבה פעמים זה משפיע ומצליחים.

בברכה ופ"ש לחברותיך שתצלחנה בכל הנ"ל וגם שכל אחת מכן תשפיע בסביבתה לתורה ויהדות.

ב'תשסח

(כרך ט עמוד קמח)

בי"ה, כ"ט סיון, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

התקבל מכתבו מו' סיון וגם הקודם, וכיון שיוצא לו להיות זמן רב בעבודה, מהנחוץ שידע בעל פה כמה פרקים משניות וכמה פרקים תניא וגם תהלים, ובלכתו לעבודה או מהעבודה, וגם בעבודה עצמה בזמן הפנוי ייחטוף ויחזור משהו בעל פה מהאמור. וידוע הביאור על מאמר רז"ל לעולם יהא אדם זהיר בתפלת המנחה, שזה שלומדים ומתפללים בזמן כזה יש לכך חביבות מיוחדת וזכות גדולה ביותר לפעול ולהמשיך מה שכל אחד צריך הן בגשמיות והן ברוחניות. והשי"ת ימלא משאלות לבבו ולבב זוגתו שיחיו לטובה בקרוב בזח"ק.

בברכה.

ב'תשעה

(כרך ט עמוד קנז)

ב"ה, א' תמוז, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . ובימי ההכנה לימי הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, הרי כפי שדובר בהתוועדות ש"ק מברכיך חודש תמוז, שכאשר נחוץ לשחרר מישהו מבור השבי, משחררים תחילה את הראש וכל האברים הקשורים עם הראש מצטרפים, כך גם בקומה שלימה אף שבתר רישא גופא אזיל, אבל מוכרחים להיות קשורים בחוזק שזהו ע"י הינלך בדרך ישרה אשר הורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו נצח סלה ועד', שנעשה בפועל ממש שצדיק דאתפטר אשתכח בכולהו עלמין יתיר מבחיוהי, היינו גם בעולם המעשה, כמבואר באגרת הקדש לרבנו הזקן פרק כ"ז וביאורו.

בברכה לנחת חסידי מכל ילדיו שיחיו לו ולזוגתו שיחיו.

ב'תשצו

(כרך ט עמוד קעג)

ב"ה, ז' תמוז, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל פ"ש ממנו ומבני ביתו ע"י זוגתו מרת . . . תחי' ובעיקר הנני שמח לשמוע שזכו שילדיהם לומדים תורת ה' הנקראת תורת חיים ומביאה חיי תוכן בחיי היום יום, ושילדיהם לומדים בחשק, ואם בכל הזמנים הורים היו צריכים לדאוג שילדיהם ילמדו תורת ה', הרי במידה גדולה הרבה יותר וביתר התלהבות צריכים הורים לעסוק בזה בזמננו ובמיוחד בארצות הברית.

גם מובן מעצמו שמכיון שהקב"ה מנהיג את העולם ונותן ליהודים ולכל בני האדם בכלל את מה שהם צריכים, כי רק הוא ברוך הוא עצמו הוא הזן ומפרנס לכל, לא יתכן שע"י שמתנהגים כפי רצון הבורא, כמו זה שילדים ילמדו תורה יהי הפרעה לפרנסה, אדרבה, כשמתחזקים

ב'תשעה

המדובר: ראה גם אגרות-קודש כרך ט אגרת ב'תשנז. ב'תשצב.

ונוהגים כפי שרצון הבורא הוא, הרי אף שנדמה שזה כרוך בקשיים, זוכים שתתקיים הבטחת השי"ת אם בחוקותי תלכו (מפרש רשי"י שתהיו עמלים בתורה, שלימוד התורה בא עיי יגיעה, או אז) ונתנה הארץ יכולה גוי שהקב"ה נותן פרנסה ביתר הרחבה.

הנני בטוח ששורות אלו יספיקו כדי להכניס בו תוספת בטחון בהשם יתברך ותוספת ברצונו לחנך את ילדיהם ולחזקם בלימוד התורה שלהם והשי"ת יעזור שזה יהי בבריאות טובה ובפרנסה טובה.

בברכה.

ב'תתח

(כרך ט עמוד קפו)

[אגרת המזכירות בקשר להאמור לעיל]

ב"ה, י"ט תמוז, תשי"ד

ברוקלין, נ.י.

אל אניש די בכל אתר ואתר

הי עליהם יחיו

שלום וברכה!

בהתוועדות י"ב-י"ג תמוז השתא, ביאר כ"ק אדמו"ר שליט"א בין השאר כמה חשוב, שכל אחד החפץ בהתקשרות לבעל-השמחה ורוצה לחזק את ההתקשרות ביום הולדת וחג הגאולה של כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, יכול להשיג זאת ע"י עשיית נחת-רוח לבעל-השמחה בדבר בפועל.

לפיכך הציע כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתוועדות לנהוג גם השנה את המנהג שהונהג ביום זה, להשתתף בתרומה מיוחדת לטובת מוסדות החינוך הנושאים את שמו של כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע – הישיבות, תלמודי-תורה וכו' בארץ-ישראל, אפריקה וכו' הנושאים את השם "אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש".

כמובן, כל הנוכחים בהתוועדות קיימו מיד את הצעת כ"ק אדמו"ר שליט"א, כשכל אחד מודיע במעטפה סגורה את תרומתו למגבית-י"ב-תמוז מיוחדת הזו.

על מנת לתת את היכולת גם לאלו שלא יכלו להיות נוכחים, שגם הם יוכלו

ב'תתח

האגרת עצמה נכתבה בלה"ק, אך בהמשך לה באה אגרת המזכירות באידיש.

לזכות ולהשתתף במנהג, רואים אנו כחובתנו להודיעם על כך.

הגם שלכתחילה, העיר כ"ק אדמו"ר שליט"א, הי' עדיף לטובת הענין שכל אחד ישלח את ההתחייבות שלו תוך 8 ימים, מיום ההולדת עד יום הברית, דהיינו עד י"ט תמוז, אבל אלו שלא היתה להם האפשרות לעשות זאת, יכולים לעשות כן גם אחר-כך, אבל בהחלט כמה שיותר קרוב למועד זה.

תקותינו, שכל אלה שיקבלו את המכתב, בנוסף לכך שיזכו את עצמם, יזכו גם אחרים לשמר ולחזק את ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ זי"ע וע"י זה להמשיך על עצמם ועל בני-הבית שיחיו את הברכות וההשפעות האלוקיות בכל המצטרך, בבני חיי ומזוני ריחי, בגשמיות וברוחניות.

בברכה,

מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א

נא לציין על התרומה הנ"ל – "י"ב-תמוז".

ב'תתכו

(כרך ט עמוד רח)

ב"ה, כ"ד תמוז, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו מ' תמוז עם המצורף, ואין לו לדאוג כלל, כי כל המכתבים הנשלחים על שמי הנני פותח אותם בעצמי, ומובן מאליי שכאשר הכותב אינו רוצה שחוץ ממני מישהו יראה את המכתב, גם זה נעשה, וכך גם בנוגע למכתבו, והוא יכול להיות בטוח ורגוע בשלימות.

מה שכותב שבנוגע לענין שסיכמנו כאן, לתת סכום מסויים עבור הישיבות, כותב הוא שעדיין איננו יודע מתי, ומחכה למענה אודות בקשתו.

התקוה שבעתו התקבל מכתבי לזוגתו תחי' ומה שמקשר זאת עם הבקשה שלו, כמדומני שביחנתנו עוררתי אותו שאין לקשר את זה יחד, ולכל היותר רק בנוגע לכסף של הבקשה, אבל בנוגע לשאר מהנכון לבצע בהקדם.

ב'תתכו

לתוכנה של אגרת זו ראה לקמן עמוד 136.

ולפי הוראת רבנו הזקן באגרת הקדש סי' כ"א בה כותב את התוכן דלהלן בערך: שזה שהעקדה נחשבת תמיד כיסוד לכך שהשם יתברך יתן לכל ישראל את המצטרך להם, ואת פרשת העקדה אומרים בכל יום לפני התפילה, ולפני פרשת העקדה ולאחרי' אומרים תפילה שהשם יתברך יעשה אתנו חסד ורחמים בזכות העקדה, וגם פרשת העקדה היא אחת מהברכות והבקשות במוסף של ראש השנה, וגם פרשת העקדה נקראת בראש השנה. מבאר אדמו"ר הזקן באגרת הקדש, שהחידוש בזה אינו העקדה עצמה שלאברהם אבינו לא היתה כל כך נסיון, אלא שהחידוש בזה הוא שאברהם אבינו עשה זאת בזריזות, להראות בכך את רצונו לעשות את הרצון של השם יתברך בשמחה, וזכות **הזריזות** היא המגינה והעומדת לכל היהודים בכל הדורות, כלשון רבנו הזקן **לנו ולבנינו עד עולם**. ורבנו הזקן עוד מוסיף "ובפרט זה נוגע במעשה הצדקה להקדימה כל מה דאפשר".

בטח בכתיבה ליהודי חב"די אין צורך להביא ראיות לחזק את דברי רבנו הזקן, ולכן הנני בטוח שלאחר העיון באגרת הקדש האמורה יראה לזרז את הענין שדובר אודותו, וכלשון רבנו הזקן בעל התניא – פוסק בנסתר דתורה – והשולחן ערוך – פוסק בנגלה דתורה – **כל מה דאפשר**, והשם יתברך יעזור, והוא אכן יעזור, שיעשה זאת בשמחה ובחפץ למלאות רצון קונו ולעשות נחת רוח ליוצרו, והזכות תעמוד לו גם בעולם הזה כפי שאדמו"ר הזקן כותב שם, לו ולזוגתו ולכל הנלווים עליהם לאריכות ימים ושנים טובות.

בברכה.

ב'תתכח

(כרך ט עמוד רט)

ב"ה, כ"ד תמוז, תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

הגיעה אלי שאלה בשמה ע"י הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ רב פעלים ובעל מדות מוה"ר שלום דובער שי גורדון בענין בתה שהתארסה, וכעת היא מתרחקת באמרה שרגשותי עדיין לא ברורים, ושאלתה האם עלי ללחוץ עלי.

לדעתי הי' יותר טקטי וגם יותר קל להשפיע על בתה אם תבקש ממשיהי מידידותי לשוחח איתה על כך, והיא עצמה [הנמענת] תעשה זאת רק מזמן לזמן כדי שלא ייווצר אצל בתה הרושם שברצונה לשלוט

עלי, הנני משער שהסיבה לכך שרגשותי של בתה לענין התחלפו, היא משום שהם התנהגו לא כפי שמותר ליהודים להתנהג לפני החתונה וזה הביא עתה לתוצאה הפוכה שהיא מתרחקת ממנו, ואילו אמהות והורים בכלל, היו מתעניינים בחינוך ילדיהם כאשר הם עדיין צעירים, כפי דרישת **התורה הק'**, היו חוסכים לעצמם הרבה עגמת נפש ובעיות, ועוד יותר לילדיהם.

ברור שאינני כותב זאת כדי להכאיב לה, אלא לעורר שלכל הפחות מכאן ואילך שכשם שהיא לוחצת על בתה אודות השידוך בכלל, כך **ועוד יותר** תשפיע עלי לקבל על עצמה, שכאשר תתחתן תנהל בית יהודי כפי שבת ישראל צריכה לנהל, עם טהרת המשפחה, מטבח כשר, שמירת שבת וכו', שרק בהנהגה כזו יכולים להיות אצל יהודי חיים מאושרים, והשייית יעזור לה שתתחיל לעשות בזה באופן המתאים מיד ופעמים רבות, שאז סוף כל סוף מצליחים ותוכל לבשר בשורות טובות בכל האמור.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ב'תתמט

(כרך ט עמוד רכח)

ב"ה, ו' מני"א, תשי"ד

ברוקלין.

ברכה ושלוש!

על שאלתה אודות הכניסה לדירה החדשה, כפי שכבר מסרתי ע"י הרה"ח כו' חדקוב שי, היי טוב שתעשו זאת אחר חמשה עשר באב, אם אפשר להמתין עד אז. ולפני שתעביר לשם את הריהוט, תכניס קודם לדירה סידור, חומש, תהלים ותניא והשייית יעזור שיהי משנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה בגשמיות וברוחניות.

בברכה.

ב'תתמט

תכניס: ראה גם אגרות-קודש כרך ט אגרת ב'תתצד.

ב'תתנ

(כרך ט שם)

בי"ה, ו' מני"א, תשי"ד
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה למכתבה מ-29/7, אזכיר את כל אלה אודותם כותבת, על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בנוגע לאמירת תהלים כל יום, עלי להשתדל שבעלה יעשה כן לומר לכל הפחות פרק תהלים ביום, שזה מביא ברכה בבית.

מה שכותבת שיש כאלה המציעים שבנה יהמר בתחרויות, ברור שאין לעשות זאת, כי זו דרך רק להפסיד כסף, חס ושלוש, והשי"ת יתן לו פרנסתו בדרך רגועה וכשרה.

בברכה לקיץ בריא ושתוכל לבשר בשורות טובות אודות כל הדברים שכתבה במכתבה.

ב'תתנט

(כרך ט עמוד רלז)

בי"ה, י"ז מני"א, ה'תשי"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

קבלתי את שני מכתביו מ"ח תמוז וד' מני"א, בהם שואל לדעתי אודות החלפת צנור הפרנסה שלו.

לאחר כל שנות העבודה בישיבה הקי תומכי תמימים וראותו שזה הביא לו הצלחה בענייניו, אין לעזוב ח"ו את הצנור וכלי הזה. לכן נראה לי שעליו להשאר במשרתו בקדש, ואדרבה אם אפשרי להוסיף בעבודה, ויש לקוות שהישיבה תגדל, שעל כך יש להשתדל וזה כנראה יביא הוספה בשכר ופרנסה.

ברור מאליו שאם יכול להיות ענין נוסף בפרנסה באופן שלא יפריע כחוט השערה במלאכת הקדש שלו, לא מפריע, אבל אך ורק בתנאי זה.

והשי"ת ימלא הריון זוגתו תחי' ותמלא ימי' כשורה ותלד זרעא חייא וקיימא.

בברכה.

ב'יתסג

(כרך ט עמוד רמא)

ב"ה, ח"י מנחם אב, ה'תשי"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

קבלתי את מכתבו מיו"ד וז' מני"א עם המצורף, והשי"ת יזכה ויצליחו, שלאחר ההתחלה הטובה יוכל להמשיך את הענין הלאה כפי שדיברנו בעת היותו כאן.

וידוע מאמר רבותינו ז"ל, שבשעה שאדם פותח את לבו לקב"ה אפילו כחודו של מחט, הקב"ה פותח את הדרכים של ברכה הצלחה כפתחו של אולם שהי בבית המקדש. ומבואר עוד בחסידות ענין פתחו של אולם, שכן לכל הפתחים בבית המקדש היו דלתות, במילא הן היו לפעמים פתוחות ולפעמים סגורות, אבל לכניסה לאולם לא היתה דלת, והיא היתה תמיד פתוחה לאלו שכבר עמדו בעזרה. וזוהי ההבטחה מהקב"ה, שכאשר עושים התחלה אפילו כחודו של מחט, הברכה והצלחה מהקב"ה פתוחה תמיד כפתחו של אולם.

את הקבלות ישלחו כשיתקבלו מהמשרדים המתאימים.

בברכה לאריכות ימים ושנים טובות לו ולזוגתו תחי' והם במהרה ובזריזות **ובשמחה** ימשיכו את מילוי הבטחתם ומשאלות לבבם לטובה.

ב'יתסד

(כרך ט עמוד רמב)

ב"ה, ח"י מנחם אב, ה'תשי"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיו"ד מני"א, הנני מתפלא עליו שכותב שההבדל בין שנה שעברה לשנה זו הוא חוץ מדרך הטבע ועל פי סגנון המכתב אינו מתכוין בצד הטוב.

לפי דעתי, אם יזכר בנוגע לבריאות ויקח בחשבון שזוגתו תחי'

ב'יתסג

בהמשך לעמוד 132.

בהריון בשעה טובה ומוצלחת, הרי זה דבר ברור שזה חוץ מדרכי הטבע ת"ל אך בצד הטוב.

ומה שלזמן קצר נפחת בסכומים שמונחים בבנק על החשבון, הרי אין זה חסרון בענינים בפועל, שלא לדבר בעניני בני חיי ומזוני.

וידוע מאמר רז"ל (סוטה מח:) שמי שיש לו עבור ההוצאה היומית ודואג למחר הרי זה מקטני אמנה, וכאשר ב"ה מסודרים במזומן לא רק על היום אלא גם על החודש, ומי כלל מדבר על עוד כמה שנים, אלא שדואגים מה יהי בעוד יותר שנים, וכשהפקדון בבנק נעשה קטן יותר, גדלה הדאגה לעוד יותר שנים, ושוכחים בשעת מעשה – שאין לזה ערך ואין זה מסוג הטבת מצב הבריאות ומילוי משאלות לבבם לטוב, הרי זה העלם והסתר מרשים ביותר ("גאר א געוואלדיקער").

ברור שאין כונתי כאן לאמירת מוסר, רק חבל ומצער הדבר כאשר יהודי שיש לו במה להיות בשמחה לא רק בענינים רוחניים אלא גם בענינים גשמיים, היינו שהשמחה היא אז לא רק מהנשמה אלא גם מהגוף, הן מנפש האלקית והן מנפש הבהמית – ותמורת זה הרי הוא מודאג ומצטער מה יעשה הזן ומפרנס לכל בחסד וברחמים בעוד כמה שנים בקשר לפרנסתו ופרנסת בני ביתו.

כיון שאנו כבר נמצאים בימים השמחים, ועל פי לשון הזהר (יתרו עת, ע"ב) שמעשירי באב עשו אתאבד ולא אשתכח [=אובד ולא נמצא], כך ילכו לאבוד ולא ימצאו גם כל ההעלמות והפיתויים הבאים מצד עשו, שאז יקוים בכל לבבך, בלבב שלם, בשתי ב', עבדו את ה' בשמחה.

בברכה.

ב'תתסט

(כרך ט עמוד רמה)

בי"ה, כ' מנחם אב, ה'תשי"ד

ברוקלין, נ.י.

אגודת נשי ובנות חב"ד סניף . . .

ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

שמחתי לקבל דו"ח מעבודתן, ובטח כבר מתחילות לסדר את ההכנות לחודש אלול והזמן שלאחר הקיץ, שזה צריך להשפיע על כל התכנית העתידית; כשלוקחים בחשבון שחודש אלול הרי הוא חודש החשבון על כל השנה וחודש הרחמים, המציב יהודי [באופן כזה], כך שאחר-כך בראש השנה וחודש תשרי בכלל, יוכל לקבל כתיבה וחתימה טובה לעצמו ולכל בני ביתו.

וההכנה צריכה להיות בשני החלקים של הנהגת האדם, כפי שמעשי האדם נחלקים: חובות האדם לקב"ה (בין אדם למקום) ושל אנשים לאנשים (בין אדם לחברו).

שזו גם ההדגשה של שם החודש – אלול, כמבואר בספרים, שהוא ראשי-תיבות (א) אני לדודי ודודי לי, שזה כולל כל העניינים שבין אדם למקום, ו(ב) איש לרעהו ומתנות לאביונים, הם העניינים שבין אדם לחברו.

וכאשר אדם עורך לעצמו חשבון אמיתי בשני החלקים של חיי האדם, עוזר בורא העולם שמעמיד עצמו בהחלטות טובות לימים, שבועות וחודשים העתידים לבוא ואזי הם באים לטובה ולברכה עלינו ועל כל ישראל.

בברכת הצלחה להגדיל את העבודה בהרחבה ובשמחה וכמובן להגדיל גם את מספר החברות ככל האפשרי, וכהוראת חכמינו זכרונם לברכה הידועה שכל המקיים נפש אחת מישראל כאלו קיים עולם מלא.

ב'תתסט

נוסח דומה לכמה סניפים ברחבי העולם. נשלח בשלהי מנ"א ובתחילת אלול, אחת מנוסחאות אלו נדפסה בלקוטי שיחות כרך יד עמוד 274.

ב'תתקז

(כרך ט עמוד ערה)

ב"ה, ד' אלול, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ז מני"א שגרם לי רוב עונג לקרות בו שהיתה לו הזדמנות להשפיע על חבורות תלמידים וגם על חבורת צעירים שהינם מדריכים שע"י השפעה עליהם, פועל הדבר על אופן הדרכת של אלו הבאים אליהם.

אבל מפליא אותי שבין הלימודים שלמד אתם לא מוזכרים לימודי יהדות. למרות שאין ספרים מיוחדים לזה, הרי שום לימוד יהודי לא יכול להיות ללא היסוד, ואם בעבר (אין דער אלטער הייס'ן=בבית הישן) קלטו זאת לבד מבית הכנסת, מהבית וגם מהרחוב, בזמננו מוטל כל זה על המדריך והמשפיע להחדיר יהדות, משום שהרחוב הוא סתירה לזה, והבית - לפעמים כך ולפעמים אחרת, ובכל מקרה אי אפשר לסמוך על כך.

רצוני לקוות שהחסרון הוא רק בכתיבתו, אבל בפועל לימוד היהדות גם ה"י, ושיכתוב לי בהזדמנות הבאה, והתקוה שימשיך את הקשר עם החבורות, וגם ירחיב את ההשפעה ביהדות עליהם, כי זה כל האדם, כי ידיעה בתורה יש לתת לאדם חי, וחיים יהודיים הם כאשר ישנו ואתם הדבקים בה' אלקיכם – הרי על-ידי זה – חיים כולכם, ודבקות בקב"ה באה ע"י ידיעת תורה הרגש וחיות ביהדות.

הנני מקוה שספרי החסידות והקונטרסים שיש לו שם, יש בהם חומר כמעט מוכן להסביר להם בשפתם, וגודל הזכות אין צורך להאריך, ומדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה להשפיע לו רוב נחת, נחת יהודי נחת חסידי מכל ילדיו ביחד עם זוגתו שיחיו.

בברכת הצלחה בכל הנ"ל ובעניניו הפרטים ואיחולי כתיבה וחתימה טובה.

ב'תתקט

(כרך ט עמוד רעז)

ב"ה, ד' אלול, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מ-31/8 בו מספר בקצרה את קורות חייו, ומסיים שכדי לשפר ולהשלים את ידיעותיו ביהדות, הי' רוצה ללמוד בשיבה תומכי תמימים ולקבל מהבחורים את הידיעות וההסברים הנחוצים. הוא כותב גם שלמד מעט חומש תהלים כו' וכפי הנראה יכול הוא לקרוא גם אידיש ולא רק אנגלית, ורצונו לעשות משהו עבור כלל ישראל.

לדעתי, כיון שלישיבה יש את סדרי' שנקבעו עבור הבחורים ללמוד, והם עסוקים בזה כמעט כל היום, אינני רואה כיצד יוכל ללמוד מהם את הנחוץ לו, אלא אם כן יהי' זה לא יותר מחצי שעה ביום שמי מהם יוכל לתת לו, ושכל הזמן ימצא בין בחורים צעירים, אינני יודע אם יחוש נוח, ובמילא הלימוד לא יהי' בהצלחה.

ולכן לדעתי צריך שיטול חלק בשיעורים הנלמדים ברבים בבתי הכנסת, כמו עין יעקב, חומש, קיצור שולחן ערוך וכדומה, ולמצוא תלמיד חכם מבוגר שיסכים, לגמרי בחנם או בעד תשלום מועט, ללמוד עמו בכל יום שעה או שעתיים, ובזמן הזה גם יסביר לו מה שלא הי' מובן לו כשלמד לעצמו.

אם הדירה שלו אינה רחוקה מהישיבה או מישיבה דומה, יכול להתפלל יחד עם הבחורים וגם להתוועד עמהם בזמנם הפנוי ובפרט שבת ויום טוב, וכל זה יתן לו את האפשרות להשיג את מטרתו האמורה.

הנני מקוה, על פי מה שהוא כותב, שרצונו לעשות משהו בעד כלל ישראל, שאינו דוחה זאת לזמן מאוחר יותר אלא כבר עושה בזה ע"י השפעה על קרובים ידידים ומכרים לקרבם ליהדות בכלל ולקיום המצוות בפרט, וכשמדברים דיבורים לבביים, הרי סוף כל סוף זה משפיע על כל אחד.

אקוה לשמוע ממנו בשורות טובות בכל המוזכר לעיל, ועל פי מנהג ישראל הנני מאחל לו כתיבה וחתימה טובה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א,

מוזכיר:

ב'תתקלז

(כרך ט עמוד שא)

ב"ה, יום הבהיר חיי אלול, ה'תשי"ד
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו מה' עקב וד' תצא, ושמחתי לקרוא שבנו שי' כבר מרגיש טוב וכבר בא הביתה בשעה טובה ומוצלחת.

גם שימח אותי לקרוא שהעסקים השתפרו. על פי מאמר רז"ל (ב"ב יב, ב) שכל המיטיבין ליי הרי זה לזמן רב, יעזור השי"ת שעסקיו ילכו מטוב ליותר טוב, לאריכות ימים הן בגשמיות והן ברוחניות.

אינו צריך להזדרז להחזיר כסף שהלוייתי לו מקופת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, מכיון שהנני מקוה שזה יביא לו ברכה והצלחה.

בנוגע לשאלתו אודות להיות על ציון אביו ז"ל בתוך י"ב חודש, בכלל תלוי הדבר במנהג המקום, כי יש מקומות שבהם אין עושים זאת בתוך י"ב חודש. אך אם אין מנהג קבוע, ובפרט שמדובר בימי אלול ותשרי ימי רצון, אין קפידא שכן ילך.

בטח יודע את המנהגים כיצד מתנהגים כשהולכים לבית החיים לקברי אבות, לטבול במקוה בו ביום, לשתות לפני ההליכה אבל לא לאכול וכו'.

בנוגע לתיקון שמבקש וכן זהירות על להבא, דבר ראשון יש להפסיק לחשוב אודות הענין, כי המחשבה עצמה מביאה למקרה בלתי טהור. בנוגע לתיקון יש להרבות באותיות התורה והתפילה, להזהר בטבילת עזרא ולתת לצדקה בלי נדר לעתים יותר קרובות, ולפעול באופן המתאים בחינוך הכשר של בני ובנות ישראל. כן ראוי, אם כבר עבר זמן רב מאז בדקו את התפילין, לבדקם.

הנני מקוה לשמוע ממנו בשורות טובות בכל הנ"ל.

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה,

ב'תתקלז

המנהגים: ראה ספר המנהגים-חב"ד עמוד 96 ובהערה שם.

הנני שולח לו ולבני ביתו שיחיו ברכתי, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגוי"ר.

בברכה.

ב'תתקלט

(כרך ט עמוד שג)

ב"ה, י"ט אלול, תשי"ד

ברוקלין.

שלום וברכה!

קבלתי את מכתבו מח"י אלול ושמחתי לקרוא בו שזוכר את מוצאו החסידי, והעיקר שחזק ביהדות עם המנהגים החסידיים גם כאן באמריקה, וכידוע מה שכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אמר, שהסברה והטענה שאמריקה היא שונה מאשר הבית הישן (ידי אלטע היים!) היא טענה כוזבת, כמבואר בארוכה בחוברת המצורפת.

מה שכותב אודות תפילה בציבור, זה אחד העיקרים. דבר מובן מאליו הוא שדיבור דברי חול ששומע בעת התפילה הוא הפרעה גדולה, אבל העצה לכך אינה להתפלל ביחידות בבית, אלא אדרבה לנצל את ההשפעה והחמימות שהקב"ה מעניק לאדם ולהשפיע גם על הסביבה שהם יתנהגו בבית הכנסת, שהוא מקום קדוש, כפי שצריך להתנהג במקום קדוש. וכשמדברים עם יהודי, שכל יהודי נקודת היהדות שלו שלימה, כשמדברים אתו בלבביות, הרי סוף כל סוף מצליחים, ואז זכות הרבים תלוי בו.

על-פי בקשתו אזכיר אותו ואת ילדיו על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אבל בטח יודע את המנהג שמזכירים בשם היהודי ועם שם האם, כאשר יכתוב לי את השמות, אעשה זאת בשמחה.

ולקראת השנה החדשה הנני מאחל לו כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.

בברכת כוח"ט.

נ"ב

ב'תתקלט

וכידוע... שאמר: ראה אגרות-קודש שלו כרך י אגרת ג'תשיג, ובכמה מקומות.

לפי המעטפה הנני רואה שהוא מזכיר של ארגון איגוד יוצאי מדינה,
הנני מקוה, שמנצל השפעתו שם לעניני תורה ומצוות וכל המוסיף
מוסיפין לו.

ב'תתקמד

(כרך ט עמוד שי)

ב"ה, כ"ג אלול, תשי"ד
ברוקלין.

שלום וברכה!

הנני מקבל מכתבים מבנו מר . . . שי, הוא כתב לי גם אודות
המקרה שהי לבנו המבוגר מר . . . שי, ואזכירו על הציון הקי של כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע שתהיי לו רפואה קרובה,

והנני מקוה שכאשר יהיו לו בשורות טובות בזה, יודיעני. ויכול
לכתוב לי באיזו שפה שיותר נוח לו. כי מאחר שהייתי כמה שנים בפריז,
הנני קורא גם צרפתית.

רצוני לעוררו בזה, שיש לזכור את השם יתברך לא רק כאשר
מתרחש חס ושלום מאורע לא טוב, אלא במידה גדולה הרבה יותר
כאשר השם יתברך שומר שזה לא יקרה, או כאשר המאורע עובר
בשלום,

ובמיוחד עתה לקראת השנה החדשה כאשר כל אחד מבקש ומקוה
שהשם יתברך יתן לו כוחות חדשים ומעיינות חדשים לפרנסה, אין
להבהל [אלא] וגם להתחיל להנהיג סדר חדש של חיים על-פי ההוראות
של תורתנו הקי שע"י זה מביאים לעצמו ולכל המשפחה, הטבה בפרנסה
ובריאות, ואושר אמיתי ונחת מהילדים.

והשם יתברך יעזור לו שיוכל לבשר בשורות טובות בזה בהקדם.

בברכה לשנה טובה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ב'תתקמד

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יט עמוד 526, והוגהה על-פי העתק המזכירות.

ב'תתקסג

(כרך ט עמוד שכז)

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשי"ד
ברוקלין, נ.י.

אל אחינו ואחיותינו, בני ובנות ישראל,
אשר בכל מקום ומקום,
ה' עליהם יחיו

שלום רב וברכה!

בחיים, ובמיוחד בחיים הרוחניים, דורש המעבר משנה אחת לשני
חשבון וסיכום של השנה החולפת, כדי לדעת כיצד צריכה להיות השנה
החדשה.

אחת הנקודות החשובות בשנת ה'תשי"ד מנקודת מבט של חשבון-
נפש יהודי, היא העובדה שבשנה זו הוכחה בצורה בולטת יותר אי-
נכונותם של "אידיאליים" מסויימים ותקוות מסויימות, והתברר שאין
יהודים יכולים לסמוך עליהם. האידיאליים וה"איזמים", והקבוצות
המייצגות אותם, הביאו שוב לאכזבה מרה אצל אלה שתלו בהם את
תקוותיהם.

שנת תשי"ד חיזקה את ההשתכנעות, אפילו בחוגים מנוכרים, –
שקיומו של העם היהודי מובטח אך ורק, ובלעדית, על-ידי אחיזה
איתנה בתורה ובאורח החיים שהיא מורה. גם באשר לשיטה הפשרנית
שיהודים צריכים להתבסס על שנים או שלושה יסודות שווי-ערך שאחד
מהם הוא התורה – הוכיחה השנה החולפת פעם נוספת כי הפשרנות
משמשת גשר להעברת יהודים מימין לשמאל ולהרחקתם מיהדות
אמיתית ומקורית, יהדות של מצוות מעשיות בפועל בחיי יום יום.

והרי רק דבר זה החזיק את העם היהודי מאז היותו לעם בהר סיני,
בקבלת התורה.

טעות טפשית היא, ויותר מכך – נוראה, כאילו אפשר להסתפק
בדיבורים ו"נאומים" יפים תוך כדי התנהגות ככל הגויים, או כאילו די

ב'תתקסג

נדפסה בלקוטי שיחות כרך ט עמוד 414. התרגום וההערה הועתקו מ'אגרות-
מלך' כרך א עמוד יד.

חשבון... החדשה: ראה ספר המאמרים תרצ"ו סוף עמוד 141 ואילך.

ב"זריקות" של יהדות בימים מסויימים בשנה או בתאריכים מסויימים בחיים,

שכן יהדות של תורה ומצוות היא דרך חיים שחייבת להקיף ולהחדיר את חיי היום-יום. כשם שלאדם בריא נחשב אדם שהוא בריא תמיד ולא רק מי שהוא בריא מזמן לזמן או מספר ימים בשנה – כך יהודי בריא ברוחניות הוא יהודי שחי חיי תורה ומצוות בכל יום וכל ימי כל השנה, כל העת.

כשם שאדם אינו מסכים להכנס לפשרות בקשר למצבו הפיזי, להיות במצב בריאות של "חצי-חצי", חצי בריא וחצי לא בריא ח"ו – כך גם בחיים הרוחניים אין יהודי יכול להכנס ליהדות של חצי-חצי.

וכשם שאדם בריא צריך להשתדל להימצא בסביבה בריאה ולעשות כל האפשר שהסביבה תהי' בריאה, כך גם בחיים הרוחניים מוטלת חובה על כל יהודי כלפי עצמו וכלפי משפחתו וכלפי סביבתו – להפיץ אור וחום של תורה ומצוות, ולהבריא את סביבתו.

יתן השי"ת שחשבון הנפש הנערך בימים אלה, יוביל להחלטה איתנה ולראיית האמת שתורת-חיים שלנו בחיים המעשיים היום-יומיים היא דרך החיים היחידה ליהודים כיחידים וליהודים בכלל, ולא רק בשביל חיי העולם הבא, כי אם, פשוט, גם בשביל חיים מאושרים בעולם הזה.

והחלטה זו וביצועה בחיים תביא ובוודאי תביא לכל אחד ואחת – כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.

מנחם שניאורסאהן

ב'תתקע

(כרך י עמוד ו)

בי"ה, ו' תשרי, תשט"ו
ברוקלין.

ברכה ושלוש רב!

בהמצאנו עתה בימים של עשרת ימי תשובה, שעל ימים אלו אומר הנביא, דרשו ה' **בהמצאו** קראוהו בהיותו **קרוב** – עוד יותר מאשר בכל השנה, הרי שבהוספה על מכתבי מאז, רצוני להוסיף את השורות דלקמן:

בעזרת השם יתברך התקבלו לאחרונה התנהגויות והנהגות מסויימות בין אנ"ש, ונשות אנ"ש בפרט, שעד עתה, מפני סיבות שונות, לא כולם נהגו כן.

כמו כל דבר שהוא חדש, קל להרוס אותו ח"ו, לכן גדולה באופן יוצא הכלל הזכות של כל אחד התורם את חלקו לחזק זאת. מצד שני – קל יותר לפעול זאת בעצמו – גם אם עד עתה לא העריכו את זה לפי החשיבות האמיתית – כשמתחשבים בכך שאין זה ענין פרטי אלא יש לזה השפעה, במידה ידועה, על כל החוג.

לכן, מבלי להכנס לסיבות שמנעו עד עתה את ההנהגה של דברים מסויימים בבתי אנ"ש, בלבושים ובחינוך הבנים, רצוני להדגיש לכן שוב, שמהיום ואילך על כולן, **ללא יוצא מן הכלל**, להתאחד עם נשות אנ"ש השובשות פאה, הנותנות לילדים חינוך חסידי אמיתי, והמנהלות בית חסידי אמיתי בכל הפרטים. והשי"ת יעזור לכן – שתראו את האמת, שאין זה דבר כל כך קשה, ואין זה דבר שיש להתבייש בו ח"ו. אדרבה – תהיינה גאות בזה, שכן ישנו התוקף לא להתבייש, בכך שבעת

ב'תתקע

נדפסה בלקוטי שיחות כרך כג עמוד 349. והושלמה על פי העתק המזכירות.
האגרת נשלחה לכמה נשים וארגוני נשים.

מכתבי מאז: ראה לעיל עמוד 138 ובכמה מקומות.

פאה: ראה לעיל עמוד 85. 89. 102. 113. אגרות-קודש כרך ד אגרת תתקלד. כרך ה אגרת א'תלב. כרך ו אגרת א'תקנב. כרך ז אגרת א'תתצב. ב'קיב. כרך ט אגרת ב'תשכו. ב'תתקס. כרך י אגרת ג'נג. ג'קנא. ג'קעא. ג'רסו. כרך טו אגרת ה'שלג. ה'תיג.

ההליכה ברחוב חברות וידידות תכרנה שכאן הולכת בת ישראל האוחזת בדת משה וישראל, ועד כדי כך – שאיננה רוצה להסתיר את זה, ותהיינה גאות בכך שילדיכן יודעים שהם שונים מכל הגוים, והם קבלו את התורה, תורת חיים, ולומדים אותה כיסוד היחידי של החינוך שלהם,

שכן רק לאחר הנחת יסוד הבנין וחיזוקו במשך זמן מסויים, ללא כל בלבולים והפרעות של לימודים אחרים, אפשר לחשוב על המשך החינוך.

וזכות קבלת החלטה תקיפה בזה – בלב שלם ובשמחה, ולהתחיל מיד ליישם זאת בחיים, תביא, ואכן תביא, חתימה וגמר חתימה טובה – ביום הקדוש, הושענא רבא ושמיני עצרת, הבע"ל – לכן ולכל בני ביתכן שיחיו.

בברכת חתימה וגמר חתימה טובה, המחכה לבשו"ט בכל הני"ל בקרוב.

ב'תתקצז

(כרך י עמוד לד)

בי"ה, ה' מ"ח, תשט"ו
ברוקלין.

מתפללי בית הכנסת . . .
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

שמחתי לקבל מהם פ"ש כללי, והתקווה שהכל הולך אצלכם בסדר ובשלום הן בגשמיות והן ברוחניות.

וכיון שלא מכבר התחילה השנה החדשה והתחילו לקרוא את התורה פעם נוספת מבראשית ברא, הרי כפי שמובא בספרים, צריכה הקריאה להזכיר ליהודי שצריך להתחיל סדר חדש, הן ב"את השמים" בנוגע לעניינים רוחניים וגם ב"את הארץ" בנוגע לעניינים גשמיים, ולדעת אשר "ברא אלקים" על פי מאמר רז"ל אלמלא עוזרו אין יכול לו (סוכה נ"ב ע"א) שהקב"ה עוזר ליישם את ההחלטות הטובות שכל יהודי מקבל

ב'תתקצז

אגרת דומה נשלחה לכמה בתי כנסת. בתאריכים ה-כ"ז מר חשוון.

בחדש תשרי, לעשותן בפועל ממש, בכל ימות השנה.

ובנוגע לבית כנסת, הרי שעד כמה שהי טוב בעבר, בטח עדיין יש מקום להוסיף בשיעורים הנלמדים ברבים, ותקותי שאומרים תהלים כל יום לאחר התפילה בבוקר, ולתת מכספי בית הכנסת לענינים של צדקה על טהרת הקדש, וזה גם מסייע שמתפללי בית הכנסת יקחו עמם תוספת חיות וחמימות מבית הכנסת הביתה, שבזה מביאים תוספת ברכות מהשם יתברך במה שנחוץ לאדם ולבני ביתו שיחיו.

בברכה לחורף בריא ושנת הצלחה בכלל.

ג'א

(כרך י עמוד לח)

בי"ה, ו' מ"ח, ה'תשט"ו
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

קבלתי את הפ"נ שלו ע"י הרב גרליצקי שי, בו מבקש [=הנמען] להזכירו להצלחה בלימודיו להיות רופא שומר תורה ומצוות. אזכירו על הציון של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בעת רצון.

כל יהודי בכלל, ובפרט אחד שלמד בישיבה של ליובאוויטש, צריך לראות את עצמו, תמיד ובכל מקום, כשליח השם ית', וכמרוז"ל (סוף קדושי) אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני, ועליו להשתדל להשפיע על חברים יהודיים שגם הם יגיעו להכרה זו.

כיון שנמצא ב... ובפרט בחוג של סטודנטים יהודיים, שבלי-ספק זקוקים רבים מהם לסיוע רוחני, תקותי שיראה כתפקידו לקרבם לתורה ומצוות בחיי היום יום. וכאשר הקב"ה נותן למישהו לבצע תפקיד, הוא נותן לו גם את הכוחות לבצע את שליחותו, וזה תלוי רק ברצון הטוב.

סטודנטים לרפואה בפרט, כשלוקחים בחשבון שאפילו המדע מכיר כעת בחשיבות התורשה בחיי האדם, יש להסביר להם שבריאות הנשמה אצל יהודי קשורה בתורה שהיא ירושה מעת מעמד הר סיני, ויהודי אינו יכול להיות בריא ושלם ברוחניות אם הוא חלילה מנתק מהמקור שאבותיו ואבות אבותיו היו קשורים בו בחזקה במשך אינספור דורות.

בהיותו נמצא בסביבה בה יש צורך בסייעתא דשמיא להזהר מה'לעומת זה', הרי כיון שמדתו של הקב"ה היא מדה כנגד מדה, במילא

עיי"ז שיקרב אחרים לתורה ומצוות, יתן לו השי"ת כוחות נוספים לפלס
 דרכו בדרך התורה והמצוות ביראת שמים וקבלת עול לחוש תמיד ואני
 קרבת א' לי טוב.

בברכה המח' לבשו"ט.

ג'יב

(כרך י עמוד מח)

בי"ה, י"א מ"ח, תשט"ו

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר מרדכי שי

שלום וברכה!

קבלתי את מכתבו – ללא תאריך כתיבה – ושמחתי לקרוא בו
 שמתחיל ליטול חלק באופן נמרץ בעניינים של ישיבת אהלי יוסף יצחק
 ליובאוויטש במלבורן, ובתקוה שהעשי' במרץ וההשתדלות הנחוצה
 תביא את הברכה והצלחה מהשי"ת, ואם בכל הזמנים ובכל המקומות
 הי' הכרח שיהי' מרכז תורה הקשור ביראת שמים, על אחת כמה וכמה
 בזמננו ובכזה מקום שהישוב היהודי מתחיל לגדול הכרח להשקיע בזה
 את הכוחות הגדולים ביותר ולחרות היטב במוח ובלב את מאמר רז"ל
 כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא.

בעבר, חדר וישיבה לילד, הצילו אותו מלהיות עם הארץ, ועשו
 אותו ליודע ספר ובחלק גדול מהילדים גם לומדים, אבל בזמננו לצערנו,
 יש לחשוב על הצלת ילדים שישארו יהודים, ובזה אי אפשר לסמוך על
 הסביבה וכיו"ב, אלא מוכרחים לבנות עבורם מוסדות, חדר, ישיבה,
 המבטיחים שהם ישארו יהודים, והאריכות בזה בטח מיותרת.

בשאלתו מאיזה חוג לצרף לועד הכספי המתייסד כדי להחזיק
 ולהרחיב את הישיבה, הדבר תלוי באופי ובמרץ של כל יחיד בפרט, לכן
 קשה לענות על כך תשובה כללית, אבל הנחוץ הוא, להשמר מלתת
 לישיבה גֶּן פוליטי או אופי מפלגתי, משום שלימוד התורה אינו קשור
 בפוליטיקה או מפלגה, שזה הי' אחד מייסודות ההצלחה של מוסדות

ג'יב

מוה"ר מרדכי: רי"ץ, מלבורן. אגרות נוספות אליו – לקמן עמוד 197. 304. 380.

ליובאוויטש, שתמיד היו על-מפלגתיים, וכשמתבוננים בעומק הענין, שהתורה ניתנה **בו זמנית** לכל ששים רבוא בני ישראל, מהגדול שבגדולים עד הקטן שבקטנים וכפי שכולם שמעו בו זמנית את הדברות, אנכי ה' אלקיך, זכור את יום השבת, ולא תחמוד, תופסים את הענין, שתורה היא עבור כל ישראל, שמאנכי ה"א מוכרחים להגיע לא רק לזכור את יום השבת, אלא גם ללא תחמוד, כמו כן אי אפשר להשמר מלא תחמוד אם אין זה מיוסד על אנכי ה"א, ואם אין משקיעים את כל הכוחות לקיים את הזכור את יום השבת. ולכן אין לערב כאן ענינים צדדיים, שכן לפעמים נרתעים מהענין הצדדי, אם זו מפלגה או פוליטיקה, ומאבדים את ההזדמנות להתקשר עם תורת חיים ומצוותי.

בטח זוכר את שיחתנו, והנני מקוה שלמותר לחזור ולבקשו, ולעוררו לעשות בעניני הישיבה אהל יוסף יצחק ליובאוויטש לפי כל אפשרויותיו ולנצל את מירב השפעתו בזה, ורק על פי מאמר רז"ל אין מזרזין אלא למזרזין, רצוני לעוררו שוב, כדי שתהי' תוספת בעבודתו.

בברכת הצלחה בכל הנ"ל ובענינים הפרטיים שלו, המחה לבשורות טובות.

ג'יג

(כרך י עמוד 6)

ב"ה, י"א מ"ח, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את מכתבו מז' חשון, וגם שמחתי על כך שמתלונן שתובעים ממנו לעבוד עבור כמה מוסדות, והלואי על כל ישראל אי שביעות רצון כזו הקשורה במוסדות חינוך על טהרת הקדש ובענינים של צדקה בכלל ועניני חינוך הכשר בפרט. ודאי שצריך לציית להוראת הרופא האומר שיש להשמר שזוהי הוראת תורתנו הק' ונשמרתם מאוד לנפשותיכם, אך כאשר השם יתברך הכניס זאת בתורה הוא הכניס בו זמנית את הנחיצות לעשות צדקה וחסד, הרי ודאי שאפשר לעשות זאת, ולא רק שזה לא יזיק אלא אדרבה, העונג שמרגישים בעשיית דבר טוב, מחזק ומשפר את מצב הבריאות אפילו של גופו של יהודי. וכן גם בנוגע אליו, שבטח גם כאשר לא יגבי' קולו גם ישמעו מה שאומר, ובטח גם ימצא זמן לפעול בעד המוסדות והענינים שהם על טהרת הקדש, וכפי שאמרתי לו פעמים רבות בשיחותינו, עליו להיות בשמחה וכמו שכתוב עבדו את ה' בשמחה דוקא, וכיון שהשם יתברך תובע זאת מכלל

היהודים ומכל יהודי, נותן הוא – ברוך הוא – כוח שיוכלו למלא את הדרישה שלו.

בשביעת רצון ובשמחה ובקורת רוח מסרתי את המעות ששלח על פי השיחות שהיו לנו כאן, וכפי שדיבר [התחייב?] – בלי נדר – על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ואקוה שלעת קבלת מכתבי זה כבר יש לו קבלה על זה מהמשרד המרכזי של ישיבת תומכי תמימים עם מכתב מתאים מצורף, והשי"ת יעזרו שמכאן ולהבא יוכל למלא משאלות לבבו לטובה, כי אצל יהודי ככל שיהי טוב יש לו עוד יכולות להיות עוד יותר טוב, והשי"ת יעזור לו גם בזה.

וכידוע הסיפור שסיפר חמי כ"ק אדמו"ר אודות אביו כ"ק אדמו"ר – זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שכאשר הי' בן ארבע או חמש שנים נכנס ביום הולדתו אל סבו הצמח צדק לקבל ברכה (יום הולדתו הוא כ' חשוון, ובאותה שנה זה חל בפרשת וירא) בכניסתו לסבו הצמח צדק החל לבכות, שואל אותו הצמח צדק מה אתה בוכה, עונה הוא, ששמע השבוע בחדר שוירא ד' אליו, שהקב"ה התגלה לאברהם אבינו, בוכה הוא, גם הוא הי' רוצה לראותו – את הקב"ה – , ואליו הוא – הקב"ה – לא התגלה. ענה לו הצמח צדק, יהודי צדיק בן 99 שנים היודע שהוא עדיין צריך למול את עצמו (היינו שצריך להתוסף לו עוד, כי עדיין אין לו את הענין של והי' תמים) הרי הוא ראוי שהקב"ה יתגלה אליו.

דברי צדיקים אפילו כאשר הם נאמרים למישהו באופן פרטי, ואפילו כאשר זה נאמר לילד בן 4-5, אך כיון שסיפרו זאת לנו, ואלו הרי דברי צדיקים, מכילים הם הוראה ולימוד מוסר לכמה וכמה מבני ישראל ואפילו במקומות אחרים ובזמנים אחרים. והנמשל מובן.

השם יתברך יעזור לכל אחד מאתנו להתעלות בתורה ומצוות בכל הרצון והשי"ת יתן כוחות לכך, ותמיד לזכור שעדיין חסר, וצריך להיות "והי' תמים" ולבטוח בהשם יתברך שאין לך דבר העומד בפני הרצון וכשרוצים באמת השם יתברך עוזר.

בברכה להוספה בקיום המצוות ובשיעורים קבועים לתורה לאריכות ימים ושנים טובות.

גייג

הסיפור: ראה 'היום יום' ט' מרחשון. לקוטי שיחות כרך ה עמוד 86. אגרות-קודש כרך ה אגרת אירלט.

גיכא

(כרך י עמוד נט)

ב"ה, י"ב מ"ח, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מא' לך.

התפלאתי לקרוא במכתבו שלמרותו היותו ברוסי מתרע"ה ועמד בקשר עם אני"ש, עדיין אינו מתפלל – כנראה ממכתבו – בנוסח אר"י, בעוד שידוע שהסידור נוסח אר"י הוא אחת מעשרת הזכויות שאדמו"ר הזקן מנה, ובמילא אינני רואה כל מקום לספיקות בנוגע להנהגה בזה להבא, שהתפילה צריכה להיות בנוסח אר"י.

על שאלתו אודות לימוד קודם התפילה, אחד הלימודים המוכרחים צריך להיות לימוד החסידות ובנוגע ללימוד נגלה לפני התפילה, ראה בזה לקוטי תורה דברים דף צ"ו ע"ב.

על פי בקשתו אזכיר את כל אלו שכותב אודותם, על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע להמצטרף לכל אחד, ומובן מאליו שבנוגע לשידוך לבנו ש"י יש לעסוק בזה במרץ, וכשעושים השם יתברך נותן הצלחה.

בברכה לפרנסה והצלחה בהנ"ל.

גילח

(כרך י עמוד עו)

ב"ה, כ' מ"ח, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיי"א חשון, בו כותב שמצב הפרנסה קשה והוא תולה זאת בכך שלחקלאות נדרש הרבה כסף וכו'.

אבל זה כלל לא מובן, כי במקרים רבים באה"ק ת"ו, מסתדרים

גיכא

אחת מעשרת הזכויות: לקוטי דיבורים כרך ד, עמוד תשי"ח, ב.

בחקלאות אפילו ללא כסף. והוא פלא שלא רואים את האמת, מבלי הבט על כך שכבר כתבתי פעמים רבות לאנשי הכפר בכללות, אשר כפתגם הצמח צדק אל"ף ביי"ת אחדות ברכה, וככל שתגדל האחדות לא רק בעניינים רוחניים אלא גם בעניינים גשמיים כך תלך ותגדל ברכת השי"ת לא רק בעניינים גשמיים אלא גם בעניינים רוחניים. וזה גופא שלהגיע לאחדות קשה, הוא הוכחה נוספת, שבזה המדובר.

מובן מאליו שאין רצוני להדגיש [זאת] בנוגע אליו בפרט, אך זה נוגע בענייני הכפר בכללות, ובמילא זה נוגע לכל פרט מהכלל. ולכן לא נראה לי שיחסל את מה שקיבל מהסוכנות וכו' ובפרט לאחר שכבר עברו השנים הקשות והן כבר מאחוריו . . .

בברכת הצלחה.

ג'לט

(כרך י עמוד עז)

בי"ה, כי מ"ח, תשט"ו

ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוהרא"ש שי

שלום וברכה!

בקורת רוח קבלתי את מכתבו מא' וירא בו כותב באופן יחסי בפרטיות, אודות המצב של בית הכנסת חב"ד דפתח-תקוה. ואף שבפרטים אחדים עדיין צריך תיקון ככתבו, אך אנו יודעים הבטחת השם יתברך, פתחי לי כחודה של מחט ואני אפתח לך כפתחו של אולם, וכאשר הגבאי והמתפללים ישתדלו מצידם, בטח יתן להם השם יתברך הצלחה, ובפרט שעל כל יהודי נאמר: ונפש השנית בישראל היא חלק אלקה ממעל ממש, שלשון הכתוב (איוב לא, ב) הוא חלק אלקה ממעל, ורבנו הזקן מוסיף את המלה ממש, שזה יומשך בפועל ממש, לא רק

ג'לח

פתגם הצמח צדק: ראה אגרות-קודש כרך ט אגרת ב'תתמד, ובנסמן בהערות שם. הכפר: חב"ד.

ג'לט

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יב עמוד 262 והושלמה על-פי העתק המזכירות. מהודא"ש: מוה"ר א. שקלובסקי. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 123 ובנסמן בהערות שם.

במחשבה ודבור אלא במעשה בחיי היום יום, ובכל העניינים אודותם כותב בראשי תיבות. וכפי שכתוב בספרים ורבנו הזקן הכניס זאת בסידור שההקדמה לתפילה היא ואהבת לרעך כמוך, הרי כאשר הגבאי מביט על המתפללים עם הקדמה זו והמתפללים מביטים על הגבאי לפי הקדמה הנ"ל, הרי זו דרך בטוחה שיהי' ברכנו אבינו (מפני ש)כולנו כאחד, וכפי שמרומז בתניא פרק ל"ב, ושכן יהי' דוקא כפי שמסיים שם באור פניך. שהכוונה בזה היא שדורשים הארת פנים מאחד לשני, שהרי כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם.

ולהוסיף עכ"פ בתור הערה בענייני בית הכנסת חב"ד, בקשתי לתת להם בתור מתנה מקה"ת, כמה ספרי חסידות ותהלים שנדפסו בשם אהל יוסף יצחק על שם כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ולחודש כסלו הוא חודש הגאולה הבע"ל ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנה בתור גבאי ימסור לכל המתפללים וב"ב וכל אשר להם, אשר יהי רצון שיהי' פדה **בשלוש** נפשי, וכמ"ש הטעם כי ברבים היו עמדי, שאפילו גם כשמתקוטטים בחיצוניות, הנה בפנימיות ובאמת היו עמדי (וכמרומז בירושלמי סוטה פ"א ח') כולם שלימים בדעה אחת לתורה אחת ולד' אחד. וכמבואר בתורת החסידות בכו"כ מקומות.

גימג

(כרך י עמוד פא)

ב"ה, כ"א מ"ח, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו אודות חילוקי הדעות שהיו לו עם אני"ש שדיבר עמהם בהבנה של עניינים רבים במאמרי חסידות, ובפרט בנוגע לענין תהו ותיקון, שלדעתו הדבר ישנו מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין ומבאר זאת בביאורים מתאימים, ולא כולם מסכימים לביאור.

הנה ברובא דרובא בעניינים הקיימים בכלל, הם קיימים מריש כל דרגין עד סוף כל דרגין, שהרי זה סדר השתלשלות, שאחד משתלשל מהשני.

מובן מאליו שבכל מקום ודרגא בהשתלשלות זהו באופן כזה ששייך ומתאים למקום ודרגא אלו. ועל דרך אברהם אבינו שענינו הוא מדת החסד דאצילות ואעפ"כ אמר ואנכי עפר ואפר שהחילוק אינו רק בכמות אלא גם באיכות.

את ההבנה בזה אפשר לקבל גם ממאמר רז"ל אור שנברא ביום ראשון אדם הראשון מביט בו מסוף העולם עד סופו, שהכוונה בזה כפשוטו. וחסידות מסבירה את הפירוש העמוק יותר בזה, שזהו בעלמא דאתגליא ובעלמא דאתכסיא, שזהו ענין אחר לגמרי מאשר אור למטה. שבאור זה רואים רק בעיני בשר ובעולם הזה גשמי. ושני הענינים נכללים במאמר רז"ל הנ"ל.

ועיין ג"כ ברשימות הצמח צדק למגילת איכה עמוד כ"ו ואילך בביאור ענין אר"י בכמה וכמה מדרגות הרחוקות זו מזו מן הקצה אל הקצה.

עם זאת, אין לשכוח שכאשר לומדים ענין, יש ללמוד אותו לכל לראש עם הפירוש הפשוט, ורק אחר כך לחשוב איך הענין הוא בעולם גבוה יותר ובענין נמוך יותר.

וכך גם בנוגע לענין תהו ותקון, אשר הפירוש הפשוט של חלק הסוד שבתורה בזה הוא, עולם התהו שנחרב וזה הי' על מנת לבנות עולם של תיקון בו אנו נמצאים עתה (אף שעל פי שיטת האר"ז"ל עולם התהו לא הי' עולם גשמי כהעולם הנוכחי. ובזה מחולקת שיטת המקובלים אחרים הסוברים שגם תהו הי' בדוגמת עולמנו זה. עיין תורה אור פ' שמות נא, ד ובתורת חיים שם). לאחר לימוד הענין כפי חלק הפשט של סוד שבתורה אפשר למצוא את הענין למעלה מזה ולמטה מזה. ובפרט בנוגע לכוחות הנפש יעויין בתורת חיים פ' נח מעמוד סז, ב באריכות.

בטח ידוע לו המובא ברבות משיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שהשכלה הגדולה ביותר של חסידות, צריכה להסיק מסקנה בנוגע לפועל ממש במחשבה דבור ומעשה. וכיון שלא תמיד נקל להפיק מסקנה ממאמרי השכלה שבחסידות ובפרט בדורנו, לכן הרי זה הכרח ללמוד מאמרי חסידות של עבודה, ששם רואים את המסקנה ללא השתדלות יתירה, ולכן בטח חלק חשוב מהלימוד שלו הוא במאמרי עבודה . . .

בברכה לבשו"ט בכל הנ"ל.

ג'מה

(כרך י עמוד פד)

ב"ה, כ"ב מ"ח, תשט"ו
ברוקלין.

אגודת נשי ובנות חב"ד
סניף מונטריאול
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

קבלתי מכתבן, ושמחתי לקרוא בו אודות השיחות וההתבטאויות שהיו בעת האסיפות. ודבר טוב הוא, באם רק ישנם האנשים המתאימים, שבכל אסיפה ידברו גם אודות התוכן של פרשת השבוע בה מתקיימת האסיפה וגם מהפרשיות שמאז האסיפה הקודמת, או מההפטרות. ואפשר למצוא חומר בזה גם ב-Talks ו"שמועסן" מהשנים הקודמות. גם מהנכון להשתדל להרחיב את חוג המשתתפות באסיפות.

ובטח כיון שמתקרבים לחודש כסלו בו חלים החגים יו"ד וי"ט כסלו וגם חנוכה, ודאי ידברו באסיפות של נשי ובנות חב"ד בעניני ימים אלו. והשי"ת יתן שזה יהי בהצלחה בכל האמור וזה יביא הצלחה לכל אחת מהמשתתפות בענינים הפרטיים שלהן.

בברכה.

נ"ב

במענה לשאלתן. כיון שיש הפרש גדול בגיל בין החברות של נשי ובנות חב"ד, מובן מאליו שיש גם הבדל בבעיות המעניינות אותן והשאלות השונות, שואלות הן את דעתי באיזה אופן לפתור זאת.

לדעתי, הרי יש כאלו שאלות וענינים כלליים הנוגעים לכל החברות, וישנן גם שאלות וענינים הקשורים רק בגיל מסויים. ראוי ביחס לכך, לארגן אסיפות משותפות של כל החברות, בהן ידונו השאלות הכלליות, ושם באסיפה גם ילמדו מפרשת השבוע, או דינים כאלו שחשוב לכולם לדעת אותם, ושחוצץ מזה יש לארגן אסיפות של הקבוצות השונות של נשי ובנות חב"ד, שבהן ידונו רק הבעיות הקשורות עם הגיל של אותה

ג'מה

ב-Talks ו"שמועסן": ירחוני שיחות לנוער באנגלית ובאידיש.

קבוצה. מובן מאליו שאם גם באסיפה זו תהי נוכחת אחת מהמבוגרות, נוכחותה היא לא מחייבת. אבל מוכרחות להיות אסיפות כלליות ולעתים קרובות יותר של כל הנשים יחד.

והנני מקוה שגם אלו שלא באו לאסיפות של נשי ובנות חב"ד עד עתה, הרי לאחר שתשתכנענה על-ידי השתתפותן באסיפות הקבוצתיות המיוחדות, תתחלנה לבוא גם לאסיפות הכלליות, ואפשר לקוות שכל זה יהי בדרכי נועם ובדרכי שלום, שזה יביא גם הצלחה בעבודה.

ג'נח

(כרך י עמוד צו)

ב"ה, כ"ז מ"ח, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . בנוגע לחיסור הנחת תפילין דר"ת, יש להשתדל שיהיו בראש כמה פרקים תניא, ובלי"נ לראות שלא יעבור יום בו הפרקים הללו לא ייאמרו, או לחשוב עליהם, לפחות אחד מהם, במשך המעת-לעת, בל"נ.

ג'סו

(כרך י עמוד קה)

ב"ה, כ"ט מ"ח, תשט"ו
ברוקלין.

קבוצת נשים למען טהרת המשפחה בפילדלפי
ד' עליהן תחיינה

ברכה ושלום!

בקורת רוח ובשמחה קבלתי את הידיעה מהתייסדות קבוצתכן וגם מהגישה לעבודה, לארגן חברות. והעיקר להתחיל לעשות בפועל, הן להסביר את החשיבות החיונית של שמירת טהרת המשפחה וגם בנוגע למקוה שתהי כראוי בכל המובנים. וידוע פתגם חמי כ"ק אדמו"ר בשם אבותיו הקדושים – זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, דבר ודאי הוא שתעמולה

רצינית מביאה לפעולות, ואפילו פעולה אחת טובה יותר מאלפי אנחות.
הנני מקוה לשמוע מהן בשורות טובות, שחוג המשתתפות הולך
וגודל ומתרחב, והעבודה בכלל מתנהלת בהצלחה.

ובפרט כאשר אנו נכנסים עתה לחודש כסלו, בו חל חג החנוכה.
שכמסופר מרבתינו ז"ל, אחת הגזירות בימים ההם היתה, שלא יהיו
ליהודים מקואות. והשם יתברך הראה הנס, שכל נשות ישראל אכן היו
להן מקואות טובים, והן העמידו דור ישרים יבורך, שיהי זה כמו בימים
ההם בזמן הזה, שעבודתן תהי' בהצלחה מופלגה בכל הפרטים.

בברכה.

ג'סז

(כרך י עמוד קו)

בי"ה, כ"ט מ"ח, תשט"ו
ברוקלין.

ברכה ושלום!

במענה על מכתבה המהיר, בו כותבת שכבר נמצאת כמה שנים ב . .
. ואינה רואה כל תקוה לעתיד טוב כראוי, כי הצעירים שייכים מעט
לקהילה החרדית, והמבוגרים נחלשים יותר וכו'.

לאמיתו של דבר, זוהי שאלה שהי' עלי' לשאול אצל אלו הנמצאים
בעירה ולא לשאול זאת בניו יורק. שכן, בידיעת החזקה לתעמולה
שאינה חוזרת ריקם, כיצד זה שלאחר חמש שנות עבודה בעיר, המצב
הינו כפי שמתארת במכתבה. והנני משער שאחת הסיבות לכך היא,
שלמרבה הצער המבט שלה על . . . הוא כעל משרה זמנית, וכל פעם
בקושי ממתנינים לקיץ כדי לחשוב ולחפש עיר אחרת. וזה כבר טבוע
בטבע האדם, שדבר שמתייחסים אליו שהוא רק לכמה חודשים, אין זה
מעורר ענין והפניית כוחות, כי חושבים שתיכף נוסעים מכאן.

ידוע הפתגם של חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שיש
ללמוד מהמשכן, שכאשר היו במדבר, היו מקומות שחנו בהם רק יום או

ג'סו

רצינית . . פעולות: ראה לעיל עמוד 1, ובכמה מקומות.
אפילו . . אנחות: ראה אגרות-קודש כרך ט אגרת ב'תתקמה ובכמה מקומות.

לילה, אך אעפ"כ הקימו את המשכן על כל פרטיו בדיוק כפי שעשו זאת במקום שעמדו בו 18 שנה. שזהו מוסר השכל לכל יהודי, להתנהג בפעולותיו לעבודת השי"ת ולמלא את השליחות שלו מהקב"ה בעלמא דין, שאין להביט על הלוח ועל השעון, כדי לחשב, שאם זה ל-18 שנה, הדבר משתלם ואם רק ליום או לילה, הרי נעשה רק לצאת ידי חובה, כי כשם שהקב"ה הוא נצחי, כך גם כל הפעולות של יהודי הקשורות עם הקב"ה הן נצחיות. גם אם כעבור כמה דקות היהודי כבר עסוק בדבר אחר, הפעולות נשארות לנצח לעולם ועד, כמבואר בתניא פרק כ"ה.

בנוגע לפועל, עד כמה שידוע לי, חיפש בעלה הרב שי, די במרץ, משרות אחרות, הן בשנה האחרונה וגם בשנים הקודמות. והעובדה שלא נמצא דבר מתאים, צריכה לשמש כהוכחה שהם שניהם צריכים עדיין לפעול ב... בשליחות הבורא ברוך הוא. והקב"ה, כשהוא נותן שליחות, נותן הוא גם את האפשרויות שהנשלח יוכל למלא את השליחות, ואין אתנו יודע עד מה. אבל מסתבר, שככל שישתדלו למלא את השליחות כפי שצריך (שהשליחות של כל יהודי, ובפרט רב ורבנית שיחיו, מתבטאת בהפצת תורה ויהדות) תוכלו לעבור למקום שיש לו יותר מעלות מאשר... מוקדם יותר והשי"ת יצליח שתעשו זאת מתוך שמחה, כהוראת הבעל שם טוב לכל היהודים ובכל העיניים, עבדו את ד' בשמחה.

בברכה.

ג'סז

הקימו את המשכן: ראה גם אגרות-קודש כרך י אגרת ג'סיד.

ג'סח

(כרך י עמוד קח)

ב"ה, כ"ט מ"ח, תשט"ו
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה אהרן שיי
הלוי וזוגתו הרבנית מרת חנה תחי

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את מכתבם וגם את הפ"ש ע"י הרה"ח הווי"ח אי"א
נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר בן ציון ש"י שם טוב שד"ר. והתקוה שבראותם
שעם המרץ שעד עתה אפשר לפעול, זה יעורר אצלם כוחות נוספים
לפעול מכאן ולהבא ביתר שאת ובשמחה, שאזי פועלים כמה פעמים
ככה.

במיוחד שמחתי לקרוא במכתבם אודות העבודה דטהרת המשפחה
ויסוד ועד נשים בזה. והשי"ת יעזור שיעשו ברצינות ובמרץ כראוי לזה,
וזה בודאי יהי בהצלחה.

ועליהם להשתדל לוודא שהועד לא ישא אופי מפלגתי, היינו איזה
קשר שיהי עם אגודה או מזרחי, שלפעמים זה מונע מנשים רבות
מלהשתתף בזה, וחשוב מאוד שמספר החברות והעסקניות הפעילות
יהי מספר מקסימלי.

בברכה.

ג'עח

(כרך י עמוד קיח)

ב"ה, ה' כסלו, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מבי תולדות, בו כותב ראשי פרקים ממה שעבר
עליו, ואשר עתה הוא משמש בקדש בבית הכנסת לינת הצדק.

ג'סח

מוה"ר אהרן: פופק, פילדלפי.
אודות העבודה: ראה גם לעיל עמוד 158.

בטח שמע את פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר שאמר בשם הצמח-צדק בפנייתו לשמש - "קרא לשמש ויזרח אור - קרא לשמש ויזרח אור". וכ"ק מו"ח אדמו"ר פירש זאת, ששמש בית הכנסת עבודתו - עבודה הפנימית - צריכה להיות לסייע שיתפללו בלבביות, שילמדו כדבעי, שיאמרו תהלים לאחר התפילה, וירחיבו את שיעורי הלימוד וכו', שאז נעשה אור בבית הכנסת. ומדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה, שכאשר מאירים את המקום שהקב"ה קורא לו בית תפילה, הקב"ה מאיר את הבתים של אלו המשתדלים בזה. וכמבואר בכמה ספרים. . .

בברכה.

ג'פ

(כרך י עמוד קיט)

בי"ה, ה' כסלו, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מ-27/11 בו כותב אודות חלישות הלימוד ואשר הזמן מתבזבז.

אחת העצות היא ללמוד בחברותא לכל הפחות עם עוד אחד, שמעבר לכך שתורה נקנית בדבוק חברים, הרי זה עצמו שמתדברים להפגש עם עוד מישהו, זה מחייב יותר ובתוספת חוזק. ומטעם זה מובן שגם אם לא תמיד מדובר באותו אחד, ועל אחת כמה וכמה לא אותם כמה, אבל גם אם הם מתחלפים עכ"פ, זה עדיף מאשר לבד, ללא זה. ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

ובקשר עם כתבו אודות מצב זוגתו תחי', הנה אכפול ברכתי אשר השי"ת ימלא ימי הריונה כשורה ובנקל, ותלד זחור"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

בברכה.

ג'עח

פתגם: ראה לעיל עמוד 83, ובנסמן בהערות שם.

ג'צד

(כרך י עמוד קלג)

ב"ה, י"א כסלו, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחר הפסקה שמחתי לקבל את מכתבו מח' כסלו, בו כותב שמצב בריאותו הוטב. והנני בדעה אחת עם הפרופסור, שזה בא אצלו מעגמת נפש, ואם להתבטא יותר בדיוק, זה נובע אצלו מהעדר חוזק בבטחון בהשם יתברך, שהוא לא רק בורא העולם אלא גם מנהיג העולם, והוא מנהיג את העולם בהשגחה פרטית על כל פרט ופרט בחייו של יהודי.

שכאשר מתבוננים בזה, ובתוקף, מגיעים לאמונה שדי' לי לא אירא מה יעשה לי אדם. עד שדוד המלך בהיותו במצב שלא כדבעי אומר לא אירא רע כי אתה עמדי, ולכן דוד ראה נצחונות בכל הדברים שהיו לא כדבעי.

וזה שהכניסו סיפור זה בתורה, שתורה היא מלשון הוראה, זה כדי שישמש לימוד לכל יהודי בכל מקום שבו יהי, שאם יפנים את הרעיון היציב ש"אתה עמדי", זה יביא גם את סוף הפרק ש"אך טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי". והשי"ת יצליחו שיוכל לבוא לידי החלטה זו בהקדם האפשרי, והשי"ת ינהיג אותנו, וינהג עמו בטוב הנראה והנגלה הן בעניינים רוחניים והן בעניינים גשמיים, ויוכל עם מוח ולב רגועים ליטול חלק בצרכי ציבור להחזקת היהדות ברוח ישראל סבא בקהלתו.

מצו"ב חוברת י"ט כסלו, שבטח ינצל באופן המתאים, להציג את תוכנה לאנשי קהלתו.

בברכה.

ג'צו

(כרך י עמוד קלה)

ב"ה, י"א כסלו, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

... במענה לשאלתך, אודות נסיעה ללמוד בישיבת תומכי תמימים בארצות הברית, אין זה מובן, כיון שהשם יתברך זיכה והצליח אותך ועשה אותך שליח להחדיר חסידות בין תלמידי הישיבה במנציסטר,

שעייז מקיימים את הרצון של נשיאנו הקי שיפוצו מעיינותיך חוצה, לשם מה צריך ומה ישנה עבודה טובה יותר שיהי רצון לעזוב אותה, ועל-כן עליך להתחזק בעבודה ולעשותה בשמחה ובטוב לבב, שאז זהו בהצלחה אמיתית. וידועה ההבטחה של רבנו הזקן שעל ידי זה נעשים מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה, והשי"ת יצליחך.

מצוי"ב חוברת י"ט כסלו והקונטרס ליי"ט כסלו הבע"ל.

בברכה.

ג'קז

(כרך י עמוד קמה)

בי"ה, ט"ו כסלו, היתשט"ו

ברוקלין, נ.י.

אל כל אחינו בני ישראל חובבי ומוקירי תורה ומצוה
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

לקראת החגיגה השנתית הבאה של מרכז הישיבות "תומכי תמימים" ליובאוויטש, ביום ראשון פ' וארא, כ"ב טבת, תשט"ו, הנני שולח את ברכתי לכל עסקני הישיבה, מסייעים ותומכים, שתקוים בהם ההבטחה של "עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכי מאושר".

המקום החיוני של ישיבות, כיסוד של חיים יהודיים, כבר זכה בי"ה להכרה בכל החוגים. תפקידן של הישיבות בתקופתנו, ובפרט כאן באמריקה, חשוב עוד יותר – בכך שהישיבה היא המקום בו ילד יהודי מקבל לא רק את הידיעות הנחוצות בתורה ובמצוות, אלא מתחנך כיהודי מושלם, כדי שיוכל לנהל חיים מאושרים והרמוניים, על פי ההוראות של תורתנו **תורת חיים**, חיים כפשוטם גם בעולם הזה.

ידוע לכל, ששייבות תומכי תמימים ליובאוויטש, עם מאות רבות מאוד של תלמידים כן ירבו, הן אחד מעמודי התווך של החיים היהודיים באמריקה. לא זו בלבד שממלאות הן את התפקידים והמטרות הכי חשובים והכי נאים של ישיבה בכלל, אלא, בנוסף לזה, הם בעלי אופי ייחודי הודות לרוח של אהבת ישראל ומסירות נפש לתורה ומצוות הניטעת בהם, כך שהתלמידים "תמימים" מכירים ומבצעים את אחריותם וחובתם לכלל ישראל, והם "נרות להאיר" כל אחד את סביבתו, באור של "נר מצוה ותורה אור".

ולכן, במשבר הכספי הנוכחי של ישיבות תומכי-תמימים חוב קדוש

לחזקן ע"י תמיכה ביד רחבה, וגם להגדיל ולהרחיב את הישיבה וסניפיה.
 אין להסתפק רק בסיוע לישיבת תומכי-תמימים "לשרוד".
 מוכרחים לתת לה את האמצעים הכספיים להמשיך את הגידול
 וההתרחבות הטבעיים שלה, ככל דבר חי ששואף לגדול בהתמדה.

מובטחים אנו מכ"ק רבותינו הקי' זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, שכל
 אחד, איש או אשה, הנוטל חלק בהחזקת ותמיכת ישיבות ליובאוויטש
 יוצר בכך את הצנורות והכלים לקבל את הברכות האלוקיות וליהנות
 מהן בחיי היום יום. וככל שגדולה ההשתתפות כך גדלים הצנורות
 והכלים לפרנסה בהרחבה, נחת מהילדים וכל טוב גשמי ורוחני.

בברכת כל טוב.

ג'קלז

(כרך י' עמוד קעב)

[כ"ד כסלו, תשט"ו]

. . . ידוע מאמר רז"ל על חנוכה, שהחג קשור עם נשי ישראל
 הגיבורות, והנהגתן באותה תקופה, מבלי הבט על כל הקשיים והגזירות
 השונות שהיו צריכות לעמוד בפניהן. ולכן אומרים חז"ל, אף הן היו
 באותו הנס, ויתירה מזו – שעל-ידן הי' הנס. והרי ידוע שבכל שנה
 חוזרת אותה תקופה במובן זה, שזוהי עת רצון מיוחדת להתחזק
 ולהוסיף בהנהגה טובה, בדומה להנהגה של נשי ישראל באותה תקופה –
 בימים ההם בזמן הזה. ועל פי מאמר רז"ל – שאדם מטהר ומקדש עצמו
 למטה, נותנים לו עוד יותר אפשרויות מלמעלה. וכפתגם חמי, כ"ק
 אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע: צריך להאזין למה שהנרות – נרות
 חנוכה – מספרים. והשם יתברך יצליחן להאזין ולחוש ("הערן און
 דערהערן") ולהביא זאת לעניני פועל ממש בחיי היום יום.

ג'קלז

נדפסה בלקוטי שיחות כרך י' עמוד 301.

ג'קמא

(כרך י עמוד קעו)

ב"ה, כ"ה כסלו, תשט"ו
ברוקלין.

הנהלת בית הכנסת נוסח אר"י אנשי ליובאוויטש,
בדרוצ'סטר וכל המתפללים
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בקורת רוח קבלתי ע"י הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ באמונה
מוה"ר יהודא ליב שי הלוי הורביץ, את נדבתם לסיוע לילדים ושיבות,
כפי הקבלות המצוי"ב, אשר הנני בטוח שזוהי הוכחה, על התענינותם
התמידית לסייע למוסדות הכי חשובים.

וכמו כל דבר חי, גם ההתענינות שלהם תגדל, וכלשון רבותינו ז"ל
מעלין בקדש, ובפרט בעמדנו בימי החנוכה, שהגזירה היתה, שרצו
להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך, צריך על-פי פתגם כ"ק מו"ח
אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שאמר בשם אבותיו הק', "יש להאזין
למה שנרות החנוכה מספרים", ולנצל את זה לעבודת השם, שסוף כל
סוף היהודים עם מסירות נפשם נצחו, וטהרו את מקדשך והדליקו נרות
בחצרות קדשך, והורו לנו לעשות זאת, להדליק נרות, בימי החנוכה,
באופן שזה יהי מוסיף והולך, היינו שבכל לילה תתוסף אורה, שזוהי
הוראה כללית להנהגתו של יהודי בענינים של תורה ומצוות, שיש להאיר
גם בלילה ולא רק בבית פנימה אלא גם כלשון הגמרא על פתח ביתו
מבחוץ, ומדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה שהוא מאיר בביתו של כל
אחד בבני חיי ומזוני רוויחא.

בברכה לכל אחד ואחד עם בני ביתו שיחיו.

ג'קמב

(כרך י עמוד קעז)

ב"ה, כ"ו כסלו, תשט"ו
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ כו' מוה"ר יעקב אשר שי שו"ב

שלום וברכה!

לאחר הפסקה ארוכה שמחתי לקבל את מכתבו מכ"א כסלו, ולקרוא בו שממשיך את לימוד התניא בפני הבעלי-בתים, ומשתתף בהתוועדות אני"ש וגם בהחזקת המוסדות, והשי"ת יעזור לו שילך בזה מחיל אל חיל.

ובמיוחד על פי הלימוד מימי החנוכה, שראשי התיבות של חנוכה הם, ח' נרות והלכה כבית הלל, שמוסיפין והולכין, שמיום ליום עושים יותר אור, שזו גם הוראה בנוגע לכל יהודי לעשות בכל יום תוספת אור בנר מצוה ותורה אור, ומאור שבתורה, זוהי פנימיות התורה.

בברכת הצלחה בכל הנ"ל ופי"ש לכל אלו המשתתפים בשיעורים.

ג'קנז

(כרך י עמוד קצא)

ב"ה, ב' טבת, תשט"ו
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ באמונה מוה"ר חיים שי

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את מכתבו מדי חנוכה, ומצו"ב הקבלות כפי שכותב במכתבו.

מפליא אותי שאינו כותב בפרטיות אודות ההתוועדות די"ט כסלו, אלא לא יותר מאשר שאז אספו את המעות ששולח במכתב, ובטח זוכר

ג'קמב

מוה"ר יעקב אשר: טלר, לונדון.

ג'קנז

מוה"ר חיים: שטיימן. אגרות נוספות אליו – 'אגרות-קודש – מתורגמות' כרך א עמוד 310, ובנסמן בהערות שם. לקמן עמוד 177.

מה שדברנו פעמים רבות שהקב"ה דורש, על פי הוראת הבעל שם טוב, שיעבדו אותו בשמחה אפילו כל השנה ובפרט בימי שמחה כ"ט כסלו, חנוכה, הרי הדרישה היא הרבה יותר חזקה, וכאשר השי"ת דורש זאת, נותן הוא גם כוחות ואפשרויות שיוכלו לנהוג כך והדבר תלוי רק ברצונו, ומה שכותב שהיו מעט אנשים, ראשית כל העם היהודי נהי' מאיש אחד, וכמו שכתוב אחד הי' אברהם, ואח"כ הפסוק מסיים וירש זרעו את הארץ, יהודים ויהדות אינם נמדדים בכמות, אלא נוגע הקשר עם הקב"ה שהוא כל יכול ובמילא כל יהודי יכול לבנות שכונה שלימה, עיר שלימה ומדינה שלימה, צריך רק לדעת שהולכים בשליחות של הקב"ה, שרצונו הוא לעשות לו ית' דירה בתחתונים, ואת העבודה הזו מסר ליהודים כו' כמבואר בארוכה בתניא ובפרט בפרק ל"ז.

הנני מקוה שרק הכתיבה אלי חסרה, אבל בפועל התוועדו, וכן יעשו גם בימים המתאימים, שהם שבת מברכים החודש, ראש חודש וכו' וכפי שכבר אמרתי לו שכאשר השי"ת רואה שנמצאים בשמחה, זה מגדיל ומחזק את העניינים של האדם, שיראה זאת אפילו בעיני בשר שיש ממה לשמוח, והשי"ת יצליחו לבשר בשורות טובות בכל הני"ל, ומובן מאליו להשפיע בכיוון זה על סביבתו.

בברכה.

ג'קסז

(כרך י עמוד ר)

ב"ה, ה' טבת, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבך מבי' טבת והקודם, מה שהנך כותב שלא נוסף לך דבר במשך הזמן, עליך לדעת שזהו חלק מה'העמדת-פנים' של היצר הרע כדי להחליש עניינים של עבודה בכלל ולימוד התורה בפרט, באמתלא שבין כך ובין כך לא ייצא מזה דבר. וכמו בכל העניינים הבאים מהלעומת זה, אל יכנס עמו בשקלא וטריא, ואדרבה, יש להתחזק בעבודת השם יתברך, ועיי' היסח הדעת נפטרים מזה.

ג'קסז

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יז עמוד 482.

בנוגע לענין האחר שהנך כותב, יש להסיח את הדעת גם מזה ולהרבות באותיות התורה והתפילה. גם תדע בעל פה כמה פרקים תניא וכמה פרקים משניות וכן את המאמר והדרת פני זקן בלקוטי תורה סוף פרשת קדושים. והעיקר הוא כאמור, להסיח דעת מכל הענין, ולעת עתה אפילו מהתיקון, ומובן מאליו, שההשתדלות לקרב את הזולת לתורה ומצוות, ממשיכה סייעתא דשמיא במה שנחוץ לאדם עצמו ובהצלחה, ובטח אתה עושה כן בנוגע לסביבה בכלל, ולחברים שלך בישיבה בפרט, והשי"ת יצליחך.

בברכה.

ג'קעב

(כרך י עמוד רה)

ב"ה, ו' טבת, תשט"ו
ברוקלין.

. . . מה שכותבת שאין לה – חס ושלוש – מזל לשום דבר. מפליא אותי כיצד היא יכולה לומר זאת, בעוד שבתחילת המכתב מתחילה בכך שהשם יתברך ברך אותה עם בעלה בארבעה ילדים שיחיו ונמצאים בארץ רגועה, ואף כי הפרנסה באה בקושי מסויים, עם-כל-זה מגדלים את ילדיהם. וכשנזכרים בשנים שעברו, הרי רואים שזהו נס גלוי, אף שמובן מאליו שיש לבקש מהשם יתברך למלא את מה שחסר עדיין, וכשמתנהגים על פי דרישת התורה תורת חיים, השם יתברך מתחיל למלא גם את מה שחסר עדיין. ובפרט בנידון שלה, זה צריך להתבטא בכך, להדר באכילת מזון כשר, שמירת שבת, ובכלל, לחיות על פי דרישת התורה, והשי"ת יזכה אותה לבשר בשורות טובות, בכל האמור לעיל.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר:

ג'קעט

(כרך י עמוד ריז)

בי"ה, ט' טבת, תשט"ו
ברוקלין.

אגודת נשי ובנות חב"ד
סניף פיטסבורג
ד' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

בקורת רוח קבלתי את מכתבן מדי טבת, בו הן כותבות אודות
ייסוד סניף אגודת נשי ובנות חב"ד בפיטסבורג. והשי"ת יעזור
שהתחלה תהי' בשעה טובה ומוצלחת, וכך תמשיך כל העבודה של
האגודה, להפיץ נר מצוה ותורה אור ומאור שבתורה אצלן ובכל
הסביבה, שזה יביא תוספת ברכה והצלחה לכל אחת מהמשתתפות, בכל
המצטרף להן ולבני ביתן.

במיוחד שמחתי לקרוא במכתבן, שהעמידו לעצמן כמטרה, לכלול
באגודה גם חברות מהרחוקות, שבאמת הרי כל בני ישראל קרובים זה
לזה ע"י הקשר שלהם עם השם יתברך הנעלה מכל ההגבלות, צריך רק
להביט בעיניים פקוחות, ולהבחין כיצד כל ישראל הם חבריו. וכפי
שמבואר גם בתניא פרק ל"ב, וגם ע"י אדמו"ר הצמח צדק כפי שמבאר
את מצות ואהבת לרעך כמוך.

מצו"ב המחאה (18) מאחת הקופות של כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, שישתמשו להוצאות הקשורות בעבודתן, ומובן
מאליו שאין הענין דולרים ספורים אלו, אלא כאמצעי להכניס תוספת
הצלחה בעבודת הקי' שלהן.

מצו"ב גם העתק ממכתבי כללי לנשי ובנות חב"ד ואף שהוא קשור
ושייך ליי"ט כסלו, תוכנו הרי ראוי וחשוב גם כל השנה.

בברכת הצלחה בעבודתן בקדש ולבשורות טובות גם בענייניהן
הפרטים.

ג'קפז

(כרך י עמוד רכב)

ב"ה, י"ג טבת, תשט"ו
ברוקלין.

מרת רחל תחי

ברכה ושלוש!

שמחתי לקבל את מכתבה מעשרה בטבת – יהפך במהרה לששון ולשמחה, – בו מבשרת את הבשורה הטובה שבונים מחיצה בבית הכנסת שלהם, אשר הקידוש השם בזה וגודל הענין אין לשער כלל, והשי"ת שמדתו כנגד מדה, יתן לה, לבעלה, ולילדים, מידו המלאה באופן בלתי ניתן להערכה, בעניניהם. וכאשר מתבוננים עד כמה גדול חושך הגלות, שאפילו בענינים כאלו שהיו צריכים להיות ברורים לכל, יש לנהל מלחמות, הרי כשמנצחים זהו קידוש השם, אשר אחד הדברים הוא המחיצות בבתי הכנסת.

בעצם הי' צריך להיות ברור לכל אחד, שאפילו כאשר באים לבשר דם לבקש בקשה ורוצים שהוא ימלא את הבקשה, מדברים אתו ומתנהגים בעת הדיבור כפי הדרישות שלו, ובדאי שאין עושים נגדו, אפילו כאשר ספק הוא אם הלה יש ביכולתו למלא את הבקשה, ואפילו כאשר חושבים שאם הוא יסרב יפנו לגדול ממנו. כעת על אחת כמה וכמה, כאשר באים למקום שבו צריכים לומר תפילה לפני הקדוש ברוך הוא לבקש על בריאות ופרנסה וכו', שכאשר עושים זאת ודאי חושבים שהשם יתברך יכול למלא זאת, והכל יודעים גם שגדול וגבוה ממנו אין, ועם זאת ישנם כאלו שעניניהם טחו מראות כתוצאה מאידאליים השקרניים של היצר הרע, והם משקיעים ממון וכוחות כדי למנות עסקנים, שיקבעו לומר את התפילה, דוקא באופן של קינטור כלפי הקדוש ברוך הוא, שאליו פונים בתפילה.

אומר השי"ת שהוא רוצה מחיצה - ורחמנא ליצלן הורסים אותה, אומר השי"ת שישמרו שבת ויום טוב, ומכניסים – ר"ל – רמקול ומבקשים את התפילה על-ידי חילול שבת ויום טוב.

ג'קפז

מרת רחל: קנין. אגרות נוספות אלי' – לעיל עמוד 1 ובנסמן בהערות שם.
מחיצה: ראה לקמן עמוד 293 ובנסמן בהערות שם.

אומר השי"ת שהשליח ציבור – בא כוחו של כל הקהל – למסור את העצומה שלהם יהי כזה שדמו הוא ממזון כשר, והמוח שלו לא נטמא במחשבות לא הגונות ואשר כמה שעות לפני שהוא ניגש אל העמוד הוא לא חילל שבת – ר"ל – .

כאלו תנאים ברורים ופשוטים, ומבזבזים אלפי דולרים, ומחפשים אולי ימצאו כזה שמראהו דומה יותר לגוי מאשר ליהודי, ושיהי' ראוי לשיר באופרה, ויחד עם נכריי, שלא לדבר אם אמנם עשה כן. וזהו זה שצריך לבוא בשם כל הקהל ולומר בקשה, והאר עינינו בתורתך, ודבק לבנו במצוותיך, ולפעול השיבנו אליך כו' ורפאנו וכו'.

הרי זה כל כך לא הגיוני, וכל כך היפך השכל, שאילו היו עושים כך בעסקים, הרי היו שולחים את אלו לבית משוגעים, וכשעושים כך בנוגע לענינים של דת ישראל בכלל וההנהגה של חלק מבתי הכנסת בפרט, בשנים האחרונות, יש אפילו סיכוי להבחר לחבר ועד בית הכנסת.

ולכן, אלו שזוכים להכניס לבית הכנסת את המבט האמיתי וההבנה כאמור לעיל, זכותם היא זכות הרבים, ולכן יש לעשות את כל ההשתדלויות בזה, כמובן מאליו בדרכי שלום, וכשעושים באמת ובלבביות השי"ת מצליח.

מובן מאליו שאם תמצא לנכון יכולה למסור את תוכן מכתבי זה, לכל אלו המסייעים במצוה, וזכות הרבים תעמוד לכאוי"א מהם, במה שנחוץ להם.

בברכה.

ג'קצו

(כרך י עמוד רלב)

ב"ה, י"ז טבת, תשט"ו
ברוקלין.

מר יעקב שי פרנס

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את הידיעה מהרה"ח הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ

ג'קצו

נדפסה בלקוטי שיחות כרך כג עמוד 447 והושלמה על-פי העתק המזכירות.

בעל מרץ ורב פעלים מוה"ר צבי הירש שי' חיטריק, אודות התענינותו של מר בעסקנות ציבורית של ליובאוויטש. הוא גם שלח לי את המאמר שלו [=של הנמען] בו תיאר את התוועדות י"ט כסלו, ותקותי שהתענינותו נמשכת ויהי' לה המשך גם בימות החול של כל השנה, כפי שחסידות מלמדת ומוכיחה, שהתענינות ביהודי נוסף, ואהבת ישראל בכלל, צריכה להיות ועומדת במבחן ובאה לביטוי ביחס המתאים ליהודים של חול בחיי החולין שלהם.

ובפרט כשלוקחים בחשבון שאם רוצים באמת – כל יהודי יכול לקדש כל פרט וכל מאורע מחיי היום יום שלו.

והרי זו גם השליחות של כל יהודי, שאת כולם ואת כל אחד מהם לחוד עשו לממלכת כהנים וגוי קדוש, באותו רגע בו נעשו עם בכלל, במתן תורה.

גם בשל כך – בקראי במאמרו את הביטוי "יהדות בברזיל היא מדבר" (שאינני יכול להסכים לו), תקותי שאינו מקבל את הביטוי ככתבו וכלשונו – אלא רק שלפעמים יש צורך להשמיע ביטוי חריף כדי להשפיע על הזולת ו"לתפוס" אותו.

"מדבר" – מתכוונים למקום שהוא מקום שגם אם יחרשו ויזרעו שם לא יגדל דבר. אולם ההוראה והתורה של הבעל שם טוב ורבנו הזקן היא, שכל יהודי הוא "ארץ חפץ", היינו ארץ שמשותקים אלי' כי היא טומנת בחובה אוצרות שאין לשערם.

וכך גם כל יהודי, בכל זמן ובכל מקום, טמונים בו אוצרות עצומים, והוא אוצר בתוכו נקודת היהדות שלא נפגמה, העבודה מתבטאת רק בהסרת הכיסוי וגילוי אותה נקודת היהדות, שהיא מכוסה ובלתי נראית, שאז מגלים גם את האוצרות הכמוסים.

גילוי וביטוי זה של נקודת היהדות הוא מגוון: אחדים שעושים, ויכולים לעשות זאת בעצמם; ואחרים נזקקים לסיוע מבחוץ, אבל זה ודאי שכאשר חורשים כראוי וזורעים אחר כך – נותן השי"ת גשמי ברכה, ועד כדי כך, שמגרעין אחד יכול לצמוח עץ שלם הנותן פירות טובים.

ואין יוצא מן הכלל בזה: גם אלו שעד היום לא היתה להם הצלחה בכך, כאשר ימצאו אלו שיחרשו במלוא המידה ויזרעו במלוא המידה,

ודאי תבוא עת הצמיחה וצאת הפירות המיוחלים.

ותקותי שבהיותו בעל השפעה על חוג קוראים רחב, יעשה כל שביכולתו כדי לקרב זאת, ולעשות את חלקו במלוא המידה, והשייית יצלחו.

בכבוד וברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א

מוזכיר:

ג'רה

(כרך י עמוד רמג)

בי"ה, י"ט טבת, ה'תשט"ו

ברוקלין. נ.י.

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצרכי ציבור עסקן רב פעלים
בעל מרץ ובעל מדות וכו' מוה"ר יהודא ליב שי

שלום וברכה!

שמחתי לקבל פרישות-שלום אודות התענינותו בהכנה המתאימה למבצע השנתי של הישיבה תומכי תמימים ליובאוויטש ביום ראשון הבא כ"ב טבת. עוד יותר שמחתי לשמוע, שמבלי הבט על זה שעמד על כך שלא יתנו לו את תפקיד היו"ר, הרי הוא משתתף בלב שלם והתקוה שבמידה לא פחותה מאשר בשנים הקודמות, שהרי מדובר כאן בנושא של - מעלין בקדש.

כאשר נפגשנו במשך השנה, לא חפצתי לשאול אותו היכן עומדים הדברים בנוגע להבטחת הקב"ה עשר בשביל שתתעשר, שנתנית צדקה לא רק שאינה מפחיתה בכיס, אלא להיפך, עוד ניתוסף. אבל הנני בטוח שהקב"ה שאמר בחנוני נא בזאת, עמד בבחינה וקיים את ההבטחה, במילא תרומתו לדינר של ישיבות ליובאוויטש אשתקד, הביאה את המידה הראוי' של (עשר בשביל ש)תתעשר, במובן הפשוט ביותר של עשירות כפשוטה.

ג'רה

מו"ה יהודא ליב: כנראה מרקין.

השנתי . . . תומכי תמימים: ראה אגרת הבאה.

תקוטי שגם השנה לא זו בלבד שיחזיק ברמתו, אלא גם יקיים את הוראת חכמינו ז"ל מעלין בקודש, ובטח השי"ת יקיים את הבטחתו של עשר בשביל שתתעשר, שהתרומה המוגדלת תביא תוספת בתתעשר, בממון, ומה שהוא עוד יותר חשוב, בבריאות והצלחה, לו ולזוגתו מרים שתחי'.

כנהוג לסיים בפרשת השבוע: ואלה שמות בני ישראל גוי, המדרש אומר על כך, בני ישראל ירדו ובני ישראל עלו, היינו שמצרים לא השפיעה עליהם לעשותם זרים מההורים והסבים, שכך גם כל אחד מאתנו, יהי' לו את חלקו בתמיכת הישיבה, המחזקת את הקשר של ילדים עם הורים וסבים, שזה יהי' תמים, עם שלם, גוי תמים ואחד בארץ ע"י תורה תמימה אחת והוי' אחד.

בברכת הצלחה.

ג'רט

(כרך י עמוד רמז)

ב"ה, ערב שבת קודש לסדר לא יבער הסנה, ה'תשט"ו
ברוקלין, נ.י.

לכל הנאספים והמשתתפים בחגיגה השנתית
החמש עשרה שבארצות-הברית
של מרכז הישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש
ה' עליהם יחיו

שלום רב וברכה!

לחגיגה השנתית, כ"ב טבת, ה'תשט"ו, הנני שולח את איחולי וברכתי לעסקני הישיבה ולכל הנאספים, שבאו להשתתף בחגיגת התורה השנתית של מרכז הישיבות תומכי-תמימים ליובאוויטש באמריקה.

כל התכנסות של עדת יהודים, ובפרט לדבר מצוה, ובפרטי פרטיות לענין שנוגע להרבצת תורה ביראת שמים וקיומו של מוסד שהוא אחד מעמודי היסוד של יהדות-תורה נאמנה במדינה זו – כזו התכנסות היא בודאי זמן של השראת השכינה ושעת הכושר לפעול ברכה עבור עצמו ועבור בני ביתו במה שנחוץ בגשמיות וברוחניות. צריך רק לעשות את הצנורות והכלים לקבל את הברכות האלוקות, צנורות וכלים מותאמים להזדמנות, שבמקרה זה, זו התעוררות בפועל ליטול את החלק הגדול ביותר ביצירת העזרה הנחוצה לישיבות תומכי תמימים, שזוהי מטרת החגיגה.

יהודי אמריקה, חובבי תורה ומצוה, צריכים להכיר במלוא המידה

את המשמעות של ישיבות ליובאוויטש לכלל ישראל, ואת אחריותם וזכותם האישית להיות אלו המסייעים לחזק את היסודות של המוסד הקדוש, שהועבר וניטע באמריקה ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

לכן, כל אחד או אחת, בל יחמיצו את ההזדמנות ושעת כושר הזו, ובהתעוררות פנימית, שתעבור גם אל הזולת, להענות בתמיכה ראוי, בהתאם לאפשרויות ויותר מהאפשרויות, כי הקב"ה ית' מסייע להביא מחשבה טובה במעשה בפועל.

ובזכות ההשתתפות בישיבה המעמידה תלמידים – תמימים, שלימים גם לאחר הנסיונות השונים שעוברים, ואעפ"כ לא יבער הסנה, ימשיך מייסד הישיבה הגדול להשפיע גם הלאה ברכה והצלחה לכל אלה המחזיקים את הצנורות פתוחים לקבל את ברכותיו ע"י השתתפות במוסדותיו והליכה באורחותיו.

בכבוד וברכה רבה,

מ. שניאורסאהן

ג'ריב

(כרך י עמוד רנ)

[כ' טבת, תשט"ו]

בשמחה קבלתי את מכתבו מזאת חנוכה, בו כותב אודות ההתוועדות של יום הבהיר י"ט כסלו חג גאולתנו ופדות נפשנו. וכמובן מאליו, בשמחה מיוחדת לראות במכתבו את קירוב הלבבות שנתהווה, ובפרט לגבי מה שכתב במכתביו הקודמים, ובזה גם הסייעתא מבעל השמחה דיי"ט כסלו, כפי שאדמו"ר הזקן כותב במכתבו בנוגע לגאולתו, שהיתה כאשר אמר את הפסוק פדה **בשלוש נפשי** (שכך הי' גם אצל אדמו"ר האמצעי).

והנני מקוה שקירוב הלבבות יתבטא גם בהפצת המעיינות חוצה. במילים אחרות, שימשיכו זאת וירתקו גם כאלו אשר, לעת עתה, נמצאים עדיין בחוצה, ויזכו גם אותם עם מעיינות הבעל שם טוב ותלמידיו ורבנו הזקן ותלמידיו.

ג'ריב

נדפסה בלקוטי שיחות כרך טו עמוד 514.

ואשרי חלקו, שיכול לעשות בזה לא רק כאיש פרטי אלא כגבאי, היינו כממונה על יהודים רבים, והרי כל התמנות היא בהשגחה פרטית העליונה. ובמילא לשמש גם להשלים את רצון העליון אשר – משתשקע החמה יהי מוסיף והולך, שעד שיהי' אור במידה כזו שלילה כיום יאיר.

ג'ריד

(כרך י עמוד רנב)

בי"ה, כ"ב טבת, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מדי' שמות . . . בנוגע לבנו שי' שסבור שע"י זה שיכניס אותו לחדר שיש בו פחות יראת שמים אבל האויר שם טוב יותר, בריאותו תתחזק, ומאוחר יותר עם הזמן יחזיר אותו לחדר בו הוא לומד עתה. אין זה מוצא חן בעיני, משום שזה שינתק אותו עתה הוא ודאי, והאם אחר כך יחזיר אותו והאם הוא יוכל להשלים את אשר החסיר, הוא ספק, וספק גדול. וביודעי מה שכתוב בספרים בכלל ובספרי חסידות בפרט על הפסוק יראת ה' לחיים, שמיראת שמים מיתוסף בבריאות, הרי גם אם שם האויר טוב יותר, ההוספה ביראת שמים בחדר הנוכחי בו הוא לומד, תשלים גם את הבריאות הגשמית של בנו, ולכן שימשיך מתוך בריאות ושמחה ללמוד תורה ביראת שמים בחדר זה, והנני מקוה שכאשר יקרא לפני זוגתו תחי' את החלק הזה של מכתבי, גם היא תסכים לזה בכל מאת האחוזים, בידיעה שבריאות פרנסה והצלחה תלויים רק בהשם יתברך נותן התורה.

על שאלתו, על מה לתת את הצדקה שלו. שמחתי לקרוא במכתבו שעוזר לאחיו באה"ק ת"ו. ובכלל; מחצית מהצדקה יש לחלק למוסדות של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע, וביכולתו לעשות זאת ע"י המזכירות שלי שיחולק שם, והחצי השני לחלק בעצמו וגם ע"י זוגתו תחי', ובה נכלל גם העזר עבור אחיו שי'.

בברכה להצלחה בפרנסה ולנחת חסידי ביחד עם זוגתו תחי' מכל יו"ח שיחיו.

ג'רכא

(כרך י עמוד רנט)

ב"ה, כ"ד טבת, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . מסיים בהתנצלות על כך שמפני סיבות שונות נאלץ להוציא את ילדיו משיבת ליובאוויטש, **מובן מאליו** שאין זה קשור כלל בענין של מחילה, זהו ענינו הפרטי, אבל אצלי זהו ענין כללי ופרטי של אהבת ישראל וענין של צער, אינני מבין את הסיבות ואינני מבין מדוע נאלץ, במילא הנני בצער. שעד עתה ילדיו זכו ללמוד במוסד שכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע השקיע בו כוחות במסירת נפשו הק' ומשפיע ברכה והצלחה לאלו שמשתתפים בזה, ועל אחת כמה וכמה לתלמידים, וברכה לא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות, ועתה לקחו מהילדים את ההזדמנות, אבל ברצוני להדגיש שאין חס ושלום ענין של קפיידא כלל, ועאכו"כ לא ענין של ברוגז, רק ענין של צער מצד אהבת ישראל ובפרט כאשר עושים זאת עם ילדים שעדיין אינם בעלי בחירה על עצמם . . .

בברכה.

ג'רכב

(כרך י עמוד רס)

ב"ה, כ"ה טבת, תשט"ו
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר חיים שי

שלום וברכה!

זה עתה קבלתי מכתב בו כותבים לי שהקהילה או בית הכנסת ליובאוויטש בוויניפג קונים מגרש חדש או בונים מחדש את הבנין הקודם, והיות שבוויניפג קשה עם מקוה, זו הזדמנות שיבנו שם גם מקוה.

ג'רכב

מוה"ר חיים: שטיימן. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 166, ובנסמן בהערות שם.
וויניפג . . . מקוה: ראה אגרות-קודש כרך י אגרת ג'קפט.

אבל היות שאינני יודע שום פרטים בזה, פונה הנני אליו שיעשה בזה [כל] מה שרק אפשר, וכשאקבל ידיעה ממנו שאכתוב למי בזה, מובן מאליו שאעשה כן **ככל המוקדם**. וגודל הזכות שבענין כלל אין לשער, וכל מי שרק יכול לעשות בזה עליו להחשיב זאת כענין של הצלחה שמסבבים אותו מלמעלה שהוא יוכל לעשות בענין של הצלת עדת יהודים שלימה, להביא אליהם טהרה שהיא גם מקרבת את הגאולה.

והנני מקוה לשמוע ממנו בשורה טובה שניגש מיד לעבודה, והנני מקוה שהשם יתברך יתן הצלחתו בזה ומחכה ממנו למענה מהיר.

בברכה.

גירל

(כרך י עמוד רסט)

בי"ה, כ"ו טבת, תשט"ו
ברוקלין.

הנהלת ועסקני ישיבת אחי תמימים ליובאוויטש דעיר
ספרינגפילד, מס[ציוסטס]. ובראשם הרה"ח אי"א נ"ני
עוסק בצ"צ מוה"ר דוד שיי הלוי איידלמן

שלום וברכה!

בקורת רוח קבלתי מכתבם עם הידיעה, שבראש חודש שבט הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, תתקיים החגיגה השנתית של ישיבת אחי תמימים ליובאוויטש בספרינגפילד מס[ציוסטס] והנני מקוה שיהודי ספרינגפילד [שהם] חובבי תורה, מעריכים כראוי את העבודה הקדושה הנעשית ע"י הישיבה, ויטלו חלק בחגיגה באופן המתאים, הן בגופם והן בממונם, וגם תהיי עינם טובה בשל אחרים, להשפיע גם על ידידים ומכרים, שגם הם ישתתפו בהחזקת והרחבת המוסד הקי.

שכן, אם בכל הזמנים חינוך הי' עמוד התווך של קיום עם ישראל, וכפי שרבותינו ז"ל קוראים לזה מלאכת שמים, הרי זה במידה גדולה הרבה יותר בדורנו, ובשעה שהנוער זקוק, לא רק ללימוד וידיעת התורה, אלא גם ללימוד של יסודות היהדות וההנהגה ברוח התורה בחיי היום יום, הרי הנחיצות של מוסד כזה שיעניק חינוך על טהרת הקדש חשובה

גירל

מוה"ר . . . איידלמן: אגרת נוספת אליו – אגרות-קודש כרך י אגרת ג'סט.

עוד יותר והיא מייצגת ענין שהנשמה תלוי' בו, – הנשמה של קבוצת יהודים, בה המוסד עובד את עבודתו, והובטחנו ע"י רז"ל, שגם בהיותם בגלות, לב ישראל ער לקדוש ברוך הוא לתורתו. תקותי שזה יתבטא בתמיכה ממשית, כאמור שהמוסד יוכל לנהל את עבודתו הקדושה במידה גדולה יותר הן בכמות והן באיכות – כדרישת השעה, והזכות תעמוד לכל הנוטלים חלק בזה, במה שנחוץ להם בגשמיות וברוחניות.

בברכת הצלחה.

גירלד

(כרך י עמוד עדר)

ב"ה. כ"ז טבת, תשט"ו
ברוקלין.

מרת רבקה תחי'

ברכה ושלוש!

שמחתי לקבל את מכתבה, בו כותבת אודות הענין הכי נעלה לארגן קבוצת נשים צעירות ולהתאסף יחד בזמנים קבועים ללמוד ולשוחח אודות עניני יהדות, ובפרט דינים מתורתנו הק' ומנהגי ישראל, שאת הנחיצות בזה אין לשער, ובפרט כשמדברים לנשים צעירות שרק מתחילות לארגן את ביתן, שבארגון תלוי העתיד של דור ישרים יבורך.

שמחתי מההבהרה שהבהירה להם שאין זה ענין פוליטי ולא ארגון גיוס כספים, שלמרבה הצער כאן באמריקה זה נעשה עגל ר"ל. ועיי'ז מרתיעים ודוחים אנשים רבים שחשוב מאוד וראוי לעבוד עמהם, והנני מקוה שתעשה בזה במרץ הראוי שבודאי יוכתר בהצלחה.

מצו"ב העתק ממכתבי לסניפי אגודת נשי ובנות חב"ד, ואף שהקבוצה שלהן היא עדיין בתחילת ההתארגנות, הרי ביכולתה לקרוא זאת – כפי שהאמת היא – בתור מכתב שנשלח לידידות שלכן שהן חברות בארגון נשי ובנות חב"ד, ובהתכנסות זו גם למסור פ"ש וברכת הצלחה לכל אלו שכבר משתתפות, וגם לאלו שתצטרפנה בעתיד לעשות את רצון השם יתברך לחזק ולהפיץ יהדות, והשי"ת ימלא את המצטרך להן ולמשפחותיהן.

בטח מיותר להסב תשומת לבה לכך שהמטרה העיקרית צריכה להיות לוודא שישמרו לעשות את המצוות המעשיות בנוגע לחיי היום יום כי זה כל האדם, אף שבנוגע לאנשים מסויימים יש להביא לכך בדרך דיפלומטית וע"י הקדמות והכנות שונות, אבל ההכנה אינה צריכה

לבלועי את הדבר העיקרי.

בברכת הצלחה.

נ"ב

על שאלתה האם תשתייך לארגון פוליטי של נשים צעירות, הנה לדעתי אין זה נחוץ, כי אינני רואה כל תועלת בזה, ונוק לעבודתה זה בודאי יביא, כי איזה ארגון שזה לא יהי, הרי ישנו מספר מסויים שלא תהיינה מרוצות. אבל אין זה שולל - אם יש בזה לפעמים צורך או תועלת **לרבים** - להתארח לפעמים באסיפה שלהן בתור אורחת.

ג'רלט

(כרך י עמוד רפ)

בי"ה, כ"ט טבת, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

קבלתי את הפתקא שלו עם המצורף שנמסר ללשכת חשאי, הסמוי מן העין, היינו שמכך נעזרים אנשים וענינים שאין זה לפי כבודם לבקש עזרה בגלוי, והרי ידוע שהסמוי מן העין מגין מעין לא טובה. וכן יעמוד גם לו הדבר שהשייית יתן לו את ברכותיו בעין יפה וגם ישמרהו מעין לא טובה, וכפי שאנו אומרים יברכך ה' וישמרך, ומבואר במדרש רז"ל שהקב"ה לא זו בלבד שהוא נותן את הברכה אלא גם וישמרך שהוא ברוך הוא שומר שאלו שמקבלים את הברכה ישתמשו בה באופן טוב ושמח.

בטח מיותר לעוררו, שצריך גם להפריש צדקה מהריווח, מעשר (10%), וכידוע אין לדקדק בצדקה, ובמילא זה צריך להיות מעט יותר מעשרה אחוזים, וזה מביא גם תוספת ברכה בעשר בשביל שתתעשר.

בטח השתתף בהתוועדות יום הבהיר י"ט כסלו, וגם ישתתף בהתוועדות דיום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע ביו"ד שבט הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, והשייית יצליח את כולכם.

בברכת הצלחה.

ג'רמג

(כרך י עמוד רפד)

בי"ה, ראש חודש שבט, ה'תשט"ו
ברוקלין, נ.י.

אגודת נשי ובנות חב"ד
סניף . . .
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

בקשר ליארצייט, יום-הילולא, של חמי כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה
נבג"מ זי"ע, העשירי בשבט, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בא
בהצעה דלהלן:

הנני בטוח, שלמותר להאריך אודות שעת הכושר ועת רצון, שיום
זה מציב לכל אנ"ש וחסידי, אשר כמובן מאליו, נכללות נשי ובנות
חב"ד בכלל זה.

ידועות התקוות של כ"ק מו"ח אדמו"ר ושאיפתו, שנשי ובנות
חב"ד תיטולנה חלק פעיל בעבודה של חיזוק והרחבת הנהגת החיים
החסידיים והחינוך החסידי – בביתן הפרטי – וגם בכל הסביבה,

שגם זו היתה מהסיבות העיקריות לכך שהוא התחיל, עוד לפני
שנים רבות, להוציא לאור שיחות ולקוטי דיבורים דוקא באידיש,

שבהם נמצאות ידיעות, הוראות והנהגות גם עבור נשי ובנות חב"ד,
ענינים שהם יסוד בחיים חסידיים בפרט, ובחיים יהודיים בכלל.

דברי צדיקים הם חיים וקיימים לעד – נצחיים.

מכיון שזו היתה שאיפתו ותקוותו, הרי זה משפיע גם עתה, שכאשר
מכינים את הצנורות והכלים המתאימים, ניתנת מלמעלה הצלחה
מיוחדת, שהעבודה תהי' בהישגים גדולים.

לכן הנני מציע:

ביום-ההילולא – עשרה בשבט – (או ביום מתאים – בסמיכות ליום
זה), תתאספנה כל חברות הסניף שלהן,

ג'רמג

נרפסה בלקוטי שיחות כרך יא עמוד 226.

– ותזמנה גם נשים שאינן חברות, אבל יהדות קרובה ויקרה להן –

שתלמדנה לפני הנאספות, קטעים מתאימים מהכתבים והשיחות של כ"ק מו"ח אדמו"ר, וכן לספר להן מחייו ומסירות נפשו עבור יהדות תורה ומצוות, וזה ינוצל ויסייע למטרה העיקרית של ההתכנסות, [שהיא:]

השלמה לתוספת-התעוררות והתאמצות בעבודה של נשי ובנות חב"ד בתחומים השונים של החזקת היהדות בכלל והפצת החסידות הדרכותי ומנהגי בפרט. ובמיוחד – בעניינים הנוגעים לנשי ובנות חב"ד ביחוד, אודותם כבר נכתב פעמים רבות.

והשי"ת יעזור, שכל ההחלטות הטובות יבואו בפועל – בעניינים של מעשה, ושזה יהי ללא קשיים ובהרבה הצלחה.

בברכה – המחכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

ג'רמז

(כרך י עמוד רפח)

בי"ה, ב' שבט, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ו טבת, מה שכותב אודות מצבו בעבודה והעבר, הרי ידוע מה שהתורה מספרת שהשי"ת נתן לכל אחד מספיק כוחות כדי להתגבר על היצר הרע שלו ולנצחו. צריך רק להיות החלטי שאחרת - לא יתכן, וכשעושים זאת בעזרת השי"ת, לא עם הכוחות האישיים, אזי המלחמה עמו נעשית קלה יותר, ומנצחים אותו.

ברור, שלכל דבר זקוקים לסייעתא דשמיא וגם בפרט זה, ולכן עליו להשתדל לשמור את שלשת השיעורים השונים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בחומש תהלים ותניא הידועים, וגם לתת בכל יום חול כמה פרוטות לצדקה לפני התפילה, והשי"ת יעזור שיפסיק לשמוע את ההסתה של היצה"ר "שיש לו עבר שפל והווה לא כדבעי, במילא בין כך לא יוכל להתגבר". שכל זה הוא מהשקרים של המלך זקן וכסיל, שאינו יכול לעמוד במלחמה עם יהודי ובפרט עם חסיד.

ברכה מהשי"ת צריכה ויכולה להיות בהנהגה של שלום, שזהו כלי

המחזיק ברכתו של הקב"ה, ולכן עליו להשתדל עם כל הכוחות שיהי אצלו שלום בית, ואפילו אם נדמה לו שהצדק עמו, ואפילו כאשר זה אכן כך, יש לפעול זאת בדרכי נועם ודרכי שלום שזו חובתו של כל יהודי וחסידי בפרט להיות מעביר על מדותיו, שאז רואים הצלחה בכל.

והשי"ת יברך אותו ואת זוגתו תחי' וימלא ימי הריונה כשורה ובנקל, ותלד זחור"ק בעתה ובזמנה כשורה ובקל.

בברכה המחכה לבשו"ט.

ג'רעז

(כרך י עמוד שכא)

בי"ה, ט"ו שבט, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו – בלי הוראת זמן הכתיבה – בו כותב שעובד עתה ביציקת בטון ושואל דעתי בנוגע להסתדרות שלו להבא.

ידועה דעתי מכבר, שכל אלו המתאימים לחקלאות בכפר חב"ד צריכים להשתדל סוף כל סוף להסתדר בזה, ואפילו אם בתקופה הראשונה לא יוכלו לקבל את מלוא הפרנסה מזה ויצטרכו גם פרנסה מעיסוקים צדדיים, אבל הכיוון והשאיפה צריכים להיות להסתדר בחקלאות על כל פנים בירקות, לול וכדומה, ברור שזה קשור עם מצב הבריאות וכיו"ב, והשי"ת יתן לו את הדעה הנכונה להחליט כפי שעדיף לו בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ג'רפו

(כרך י עמוד שכז)

ב"ה, כ"א שבט, תשט"ו
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ כו' חברת גמ"ח שומרי שבת
די עליהם יחיו

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את הידיעה ע"י המזכיר הרה"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ כו' מוה"ר יוחנן שי' גורדון, שהיום (היום לעשותם) פרשת "אם
כסף תלוה" (אם חובה, ולא רשות. מכילתא. וע"ד היום אם בקולו
תשמעו, שזה גורם ביאת המשיח היום. סנהדרין צח, א) –
מתקיימת אסיפה שלא מן-המנין לכבוד השנה ה-46 לקיום
החברה.

והנני מקוה, אשר כפסק רז"ל כל המוסיף מוסיפין לו, יוסיף
השי"ת הצלחה בעבודת הגמילות חסדים שלהם – הגדולה עוד יותר
מצדקה, שכן גמילות חסדים יכולה להיות בו זמנית עם פרנסה ועשירות
בישראל, כפי שרז"ל אומרים (סוכה מט, ע"ב) שגמילות חסדים היא גם
לעשירים.

ותקוטי וברכתי, שעבודתם בזה תתנהל ברגש כסיום הפסוק הנ"ל:
אם כסף תלוה – את העני עמך, שהסכום שהלוה זקוק לו – שבאותה
שעה הרי הוא עני – נמצא רק בתור פקדון אצל הגומל חסד, שרוצים
לזכות אותו במצוה הגדולה, ואשר ללא הלוה לא הי' מקבל את זכות
המצוה (עיין שם באור החיים הקדוש).

ומרגש זה יבואו לרגש נעלה יותר בצדקה וגמילות חסדים כפתגם
הידוע של חסידים הראשונים, שנמסר לנו ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע: חתיכת הלחם שיש לי, הרי היא שלך כמו שלי,
והיו מקדימים מילת "שלך" – שלך כמו שלי.

ג'רפו

נדפסה בלקוטי שיחות כרך ו עמוד 331 והושלמה על פי צלום האגרת.
פתגם הידוע: ראה אגרות-קודש אדמו"ר מהור"צ נ"ע כרך ט אגרת ג'מב,
ובנסמן בהערות שם.

פתגם שקל להבין אותו על פי ביאור רבנו הזקן באגרת הקדש במקומות רבים, שכדי לקבל את ההשפעות מלמעלה ובפרט השפעות הגשמיות בגשמיות ממש, זהו דוקא ע"י מצות הצדקה הממשיכה למטה מטה.

בברכת הצלחה בעבודתם בקדש, ושזה ימשיך ג"כ תוספת ברכה והצלחה לכל אחד ואחת מהעוסקים – הן בגופם הן בממונם – להם ולבני ביתם שיחיו,

מ. שניאורסאהן

ג'רצב

(כרך י עמוד שלד)

ב"ה, כ"א שבט, תשט"ו
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ כו' מוה"ר גרשון חנוך העניך שי'

שלום וברכה!

שמחתי לקבל מכתבו, בו כותב אודות העבודה לחזק ולהפיץ יהדות ברוח ישראל סבא, שאם בכל הזמנים היו צריכים לעשות בדבר וזו היתה חובת גברא, ודאי שבמידה רבה יותר ובתוספת מרץ יש לעשות בזה בעת של חושך כפול ומכופל, ואף שעדיין לא זכינו לגאולה האמיתית, ואפילו עדיין לא לאתחלתא דגאולה, אבל על פי כל הסימנים ועל פי מה ששמענו מנשיאנו כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, הנה זה עומד אחר כתלנו, ה"ה משיח צדקנו (בלשון הרמב"ם הלכות מלכים פרק י"א הלכה ד') שהוא יהי יהודי הלומד תורה ומקיים מצוות כדוד המלך, הן תורה שבכתב והן תורה שבעל פה, ויכריח את כל היהודים שילכו בדרך הנכונה דרך התורה, ויחזק את הענינים שעדיין חסרים, וילחום מלחמות ה', ואז יבנה את בית המקדש ואחר כך יקבץ את כל בני ישראל מהגלות, ועדיין לא יסתפק בזה אלא ידאג לכך שכל העולם יעבוד את ה' כמו שכתוב לעבדו שכס אחד, הרי משיח זה, עומד כבר אחר כתלנו,

ולכן צריך כל אחד ואחד לעשות לא רק את חלקו בתורה ומצוות

ג'רצב

מוה"ר גרשון חנוך העניך: שטיין.

בכלל ותשובה בפרט, תשובה כפשוטה, לשמור את כל המצוות המעשיות ביחוד, אלא גם להשפיע על ידידים ומכרים שגם הם יעשו תשובה ויתחילו לקיים מצוות מעשיות בחיי היום, כפשוטו ממש, שמירת כשרות האכילה, שמירת שבת שמירת טהרת המשפחה, חינוך ילדים כדת משה וישראל כו' וכו' שזה ורק זה (ולא שום "אידאליזם" פוליטיים, ולא שום "מצוות" כאלה שבחרים לעשות אותם, והתורה אינה מכירה במצוות כאלו) יקדים להביא את האתחלתא דגאולה ואחר כך את שלימות הגאולה במהרה בימינו.

בברכה.

ג'שה

(כרך י עמוד שמח)

ב"ה, כ"ה שבט, ה'תשט"ו

ברוקלין, נ.י.

אל מתפללים והחברים של קהילת בני יצחק
נוסח האר"י ז"ל ובראשם הנשיא החשוב והגבאים
הי עליהם יחיו

שלום וברכה!

שימח אותי לקבל את הידיעה, שבמוצאי שבת קודש הבאה תערך חגיגת מלוה-מלכה מיוחדת לכבוד יובל ה-30 של הרב החשוב שלכם, הרה"ג והרה"ח ווי"ח אי"א נו"מ עוסק בצ"צ בעל מדות ורב פעלים וכו' ר' ניסן שליט"א טלושקין. הנני מאחל לכם הצלחה, שלחגיגה תהי' ההצלחה הראוי' לה, בהתאם להזדמנות.

החגיגה חשובה במיוחד מפני שהיא מוכיחה שהבעלי-בתים מעריכים את פעילות הרב שלהם, ומביאים לידי ביטוי את הרגש של כבוד התורה וכבוד רבני ישראל. יש לקוות, וזו הברכה החשובה ביותר, שרגש זה של כבוד ואהבה לתורה ונושאי התורה יחדור בבתי החברים והמתפללים ויבוא לידי ביטוי בכל הזדמנות טובה.

מנהג ישראל לקשר את אירועי השבוע עם עניני דיומא מפרשת השבוע, כפתגם הידוע של רבנו הזקן בעל התניא והשולחן ערוך, ששמענו

ג'שה

נדפסה בלקוטי שיחות כרך ב עמוד 671 והושלמה על פי העתק המזכירות.

פעמים רבות מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שיש לחיות עם פרשת השבוע. הרי זה בעל משמעות רבה שפרשת השבוע, פרשת ואלה המשפטים, מכילה ברובה מצוות כאלו, שלכאורה כלל אין צורך להגיע דוקא למתן תורה, כי השכל הנורמלי של אדם נורמלי תובע ומצדיק אותן.

אלא זהו לימוד והוראה לכל הזמנים ולכל המקומות, שאפילו הדברים הפשוטים ביותר הקשורים ביושר ושכל, יש להם השפעה על האדם ושומרים עליו מיצר לב האדם רע מנעריו – רק אם הם מיוסדים על "נעשה ונשמע" של קבלת התורה, כלומר, על הרגש של אמונה וקבלת עול הקב"ה, רבון כל העולמים, שאלו הן הוראותיו ולכן חייבים לציית להם; ללא זה אי אפשר לסמוך על השכל והיושר האנושי. הנסיון הוכיח, שהיכן שחסר יסוד האמונה והחינוך הדתי, יורד האדם ר"ל לעתים קרובות מאוד מדרך הישר ועושה דברים שהם היפך היושר ואפילו היפך השכל.

יתן השי"ת, שבית הכנסת שלהם יהנה גם להבא, לאורך ימים ושנים, מהנהגתו של הרב ומנהיג החשוב שלכם מביא האמונה וחוקי התורה בין המתפללים והחברים, וכמו שנאמר, המשפטים אשר תשים לפניהם, לטובתם הרוחנית והגשמית, וכן גם של בני ביתם שיחיו.

בכבוד ובברכה.

ג'שלד

(כרך י עמוד שעב)

ב"ה, ט' אדר, ה'תשט"ו
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצרכי ציבור וכו'
מוה"ר חיים זלמן שי המכונה חז"ק

שלום וברכה!

שימח אותי לקבל את הידיעה אודות המלוה-מלכה המאורגנת לכבודו, לרגל השנים הרבות של פעילותו באגודת חסידי חב"ד, ובעד ישיבת ליובאוויטש.

מצות כאלו: ראה גם אגרות-קודש כרך ו אגרת א'תרסב ובכמה מקומות.

ג'שלד

מוה"ר חיים זלמן: קרמר. אגרת נוספת אליו – לעיל עמוד 35.

התכנסות כזו היא חשובה, כיון שהיא מוכיחה, שהחשיבות של העבודה ושל המטרה הגדולה הזו, זוכה להכרה והערכה. ויש לקוות, שהקִּנְיָן הזה ינהיג גם להבא את המנהלים והמנהלות והמשתתפים במלוה מלכה, ויקבל ביטוי במעשים בפועל, בעבודה מוגדלת ומורחבת של כל אחד ואחד בכלל ובפרט.

כיון שהמלוה מלכה נערכת במוצאי שבת קודש הקרוב פ' זכור, כמה ימים לפני פורים, יש לזמן קשר חשוב עם המאורע, כפי שחסידיס מבינים את הפתגם ש"צריך לחיות עם הזמן". אחת הנקודות החשובות ביותר שהמגילה מלמדת אותנו היא, שבני ישראל בימים ההם, למראה הסכנה הגדולה של השמדה ח"ו שסיכנה את עמנו, אנשים נשים וטף, שנה שלימה, לא סמכו על הקשרים הגדולים שהיו להם עם המלכות, ע"י אסתר המלכה וע"י מרדכי היושב בשער המלך, אלא הבינו, שההצלה של העם היהודי תלוי בהצלה של ילדי ישראל, שלכן אסף מרדכי היהודי את ילדי ישראל בהמוניהם ולימד אותם תורה ומצוות, כמסופר בפרטות בגמרא ומדרש.

ברור, שגם בזמן הזה כן הוא ועוד יותר, ובהיותנו במדינה חפשית, שם לא נדרשת אותה מידה של מסירות נפש כדי להציל ילדי ישראל כמו בימים ההם, והיכן שהאפשרויות גדולות, ודאי שיש לזכור, שהילדים הם העתיד וההצלה של עמנו, לא רק במובן רוחני, אלא גם במובן פיזי גשמי גרידא.

היום, ט' אדר, כאשר המכתב נכתב, הוא היום שבו כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בא לאמריקה, והדגיש את האמור לעיל לפני יהודי אמריקה, בכך שתיכף לאחר בואו לכאן, עוד לפני שנה או הסתדר בעצמו, אפילו באופן הכי בסיסי, יסד את ישיבת ליובאוויטש ומוסדות נוספים לחינוך הכשר והטהור.

ובהזדמנות זו רצוני להזכיר שר' חיים זלמן, ואחיו החשובים שיחיו התייצבו מהרגע הראשון, בשורות הראשונות, לסייע בעבודה כל העת. הנני מאחל לו שיוכל לחגוג יובלות רבים של פעילות נושאת פירות, מוסיף והולך, שזה יוצר את הצנורות והכלים לברכות השי"ת בגשמיות וברוחניות.

בברכה.

ג'שלה

(כרך י עמוד שעד)

בי"ה, ט' אדר, ה'תשט"ו
ברוקלין, נ.י.

לנשיא, גבאים ומתפללים החשובים דביהכ"נ נוסח
האר"י ולנשיאות ולמשתתפים ביובל ה-50
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

שימח אותי לקבל את הידיעה אודות החגיגה של יובל ה-50 שנה,
של ביהכ"נ החשוב שלכם נוסח אר"י שתתקיים ביי"ב אדר הבע"ל.

החגיגה חשובה במיוחד כי היא מוכיחה, שהמנהלים והחברים
מעריכים את החשיבות של בית הכנסת, בפרט בית כנסת הנושא את שם
האר"י ז"ל, שהאיר את הדרך של עבודת השם, עבודה בשמחה ומסירת
נפש, בחמימות ולבביות חסידית.

כיון שהחגיגה מתקיימת יום לפני שקוראים את המגילה, יש לזמן
קשר חשוב עם המאורע, כפי שחסידי מבינים את הפתגם ש"צריך
לחיות עם הזמן". אחת הנקודות החשובות ביותר שפורים מלמד אותנו
היא, שבני ישראל בימים ההם, למראה הסכנה הגדולה של השמדה ח"ו
שסיכנה שנה שלימה את העם היהודי, אנשים נשים וטף, לא סמכו על
הקשרים הגדולים שהיו להם עם המלוכה, ע"י אסתר המלכה ומרדכי
היהודי היושב בשער המלך, אלא הבינו, שההצלה של העם היהודי תלוי
בהצלה של ילדי ישראל, שלכן מרדכי אסף את הילדים היהודיים
בהמוניהם, ולימד אותם תורה ומצוות, כמסופר בפרטיות בגמרא
ומדרש.

ברור, שגם כעת כן הוא ועוד יותר, ובפרט במדינה חפשית, היכן
שהאפשרויות להציל ילדי ישראל – ברוחניות – הן גדולות, והיכן שלכל
אחד יש הזדמנות ליטול חלק בעבודת ההצלה הגדולה, שבזה תלוי עתיד
העם היהודי לא רק ברוחניות אלא גם הקיום הפיזי של עמנו, בכל מקום
שהם.

לכן הנני שמח במיוחד, שאחת הפעולות העיקריות של ביהכ"נ

ג'שלה

נרפסה בלקוטי שיחות כרך טז עמוד 632 והושלמה על פי צלום האגרת.

שלהם היא, החינוך הכשר לילדים בהנהלת הרב המסור והנמרץ שלהם, הרב שלום שי' ריבקין. בטח גם להבא תונהג עבודת החינוך החיונית ברוחו של מרדכי היהודי, מוארת וחדורה בתורת האר"י ז"ל, לימוד חסידי, חמימות חסידית ומסירות נפש, אשר רק באופן זה יכול השם הגדול של בית הכנסת שלכם, נוסח האר"י, להיות מוצדק ולקבל ביטוי בחיים.

בברכת הצלחה,

מ. שניאורסאהן

ג'שמו

(כרך י עמוד שפד)

ב"ה, ט"ז אדר, ה'תשט"ו
ברוקלין, נ.י.

אל הנשיאות, עסקני ומשתתפי המסיבה השנתית ה-13
של המפעל למען ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש
במונטריאול
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בקורת רוח קבלתי את הידיעה אודות המבצע המתחיל בשבוע הבא, להשיג את הסיוע הכספי הנחוץ עבור הישיבה תומכי תמימים ליובאוויטש במונטריאול. ובה הנני להביע את ברכתי הלבבית לכולם, בכלל ובפרט, הנוטלים חלק במפעל שנתי זה, ושולח איחולי הפנימי, אשר השי"ת יצליחם בהצלחה גדולה.

בכל מפעל, ובפרט כשמדובר אודות עתידו של מוסד בעל חשיבות כה חיונית, כשיבת ליובאוויטש במונטריאול, כדאי להתבונן במשמעות מוסד זה, לא רק ביחס למאות התלמידים, כן ירבו, אלא גם ביחס למצב היהדות במונטריאול וקנדה.

אם בעבר ישיבה היתה לא רק בית-אולפנא ללמוד תורה, אלא גם מוסד חינוך, בו התלמיד נעשה חדור ברוח התורה, הרי בזמנינו חשוב עוד יותר שבנוסף לידיעות בתורה ויהדות, יהי התלמיד ספוג באור

ג'שמו

נדפסה בלקוטי שיחות כרך כד עמוד 478.

תורת חיים, נר מצוה ותורה אור, וברגש של מסירות נפש ואחריות לירושה הרוחנית של עמנו. זהו האופי הפנימי של ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש, ותלמידי מצטיינים בכך שבצאתם מארבע כתלי הישיבה, יודעים הם שעליהם להיות "נרות להאיר", להפיץ את אור התורה ומצוות, בחיי היום יום בסביבתם.

גדולה היא הזכות של העסקנים, אנשי המעשה, וכל המשתתפים במבצע לטובת ישיבת ליובאוויטש במונטריאול. לא די לסייע לישיבה, להמשיך את קיומה; יש לתת לה גם את האפשרות לגדול ולהתפתח, ככל דבר חי שסימן החיים הוא לראות בו גידול והתפתחות.

תקותי, שכל אחד יעשה במסירות ובמרץ הראויים, במילא זה בודאי יהי' בהצלחה, ויביא ברכה והצלחה לכל אחד ובני-ביתו שי' במה שנחוץ להם בגשמיות וברוחניות.

בברכה.

מ. שניאורסאהן

ג'שמז

(כרך י עמוד שפה)

ב"ה, ט"ז אדר, ה'תשט"ו
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

בקורת רוח קבלתי את הידיעה, שבתו מרת . . . תחי' באה בקשרי השידוכין. השי"ת יעזור, שיהי' זה בשעה טובה ומוצלחת, והזוג הצעיר יבנה בנין עדי עד, שזהו בנין הבנוי על יסודות של תורה ומצוות, מוארים וחדורים באור וברוח תורת החסידות.

הלשון "בנין עדי עד" בקשר לשידוך, כפי שחז"ל דייקו, אינו מליצה, אלא יש לו משמעות עמוקה. בנין נתמד על יסודותיו, וכל הבנין מתקיים רק כאשר היסודות הם חזקים ולא רעועים; המראה החיצוני והברק של היסודות אינו חשוב, מה שחשוב הוא שהחומר מוכרח להיות איתן וחזק, ועמיד בכל התנאים.

כך גם, ועוד יותר, ביחס לבנין הרוחני ובמילא גם עם הגשמי, שזוג צעיר הולך לבנות. חיים משותפים מאושרים, בית יהודי שמח, בגשמיות וברוחניות יכולים להיות רק כאשר הבית בנוי על היסודות החזקים, והמנוסים במשך דורות רבים – של תורה ומצוות. וגם כאן אין לדאוג

כיצד זה נראה בעיני אלו שלא מבינים זאת.

הנני מאחל לזוג הצעיר, שיקבלו את ההחלטה לבנות את ביתם, על היסודות האמורים לעיל של תורה ומצוות עם המדות הטובות והמנהגים של בית חסידי, הורים וסבים חסידיים, וגם יבצעו זאת בחיים, והוא וזוגתו שתחיי וכן הוריו [הוריהם?] החשובים שיי, יקבלו מהם את הנחת היהודי והנחת החסידי האמיתי.

בברכת מזל-טוב, מזל-טוב

גי'שנא

(כרך י עמוד שפט)

בי"ה, י"ז אדר, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל פ"ש ממנו ע"י הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר שלמה זלמן שיי הכט. וכבקשתו אזכיר אותו ואת בני ביתו שיי, על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, לבריאות טובה ופרנסה.

ובטח מיותר לעורר שגם בכל השנה תובע הקב"ה, עבדו בשמחה, היינו שצריך להיות בשמחה מכך שאנו מבני אברהם יצחק ויעקב, ובנים אתם לדי' אלקיכם, וזוכים שהשי"ת משגיח בהשגחה פרטית על כל אחד ואחת מאתנו בכל זמן ובכל מקום, ואם כאשר זוכים לכבוד כזה להיות עם מלך בשר ודם חדר לפנים מחדר, ודאי שזה הי' מביא התעלות ושמחה, מכל שכן ועל אחת כמה-וכמה, צריכה הקירבה עם מלך מלכי המלכים, הקב"ה, לעורר רוממות ושמחה, כמבואר בארוכה בתניא פרק מ"ו.

וגם רעיון שני בזה, שכאשר נמצאים יחד עם מלך מלכי המלכים הקב"ה, הרי ודאי, כשזוכרים זאת, שלא יכול להיות שום דבר לא טוב, כי אין לאף אחד שליטה במקום זה מלבד הקב"ה בעצמו, והרי גם אם קורה לעיתים דבר, שלא מבינים את הטוב הפנימי שבו, הרי זה רק בשל כך שלא התבוננו מספיק למצוא זאת, וסוף כל סוף רואים שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד.

והנני מקוה שהשורות האמורות לעיל תספקנה כדי לעורר בו את ההתבוננות הזו, ומיד יגיע לבטחון האמיתי בהשם יתברך, ואשר כל יהודי צריך להיות חזק בבטחון, והדבר גם קיים בו, לפחות בהעלם,

ובמילא - להיות גם בשמחה אמיתית.

בברכה לבשו"ט בכל הני"ל.

ג'שנב

(כרך י עמוד שצ)

בי"ה, טו"ב אדר, ה'תשט"ו

ברוקלין, נ.י.

לכל ידידי תורה וחינוך הכשר

ולמשתתפי החגיגה השנתית של "בית רבקה" בפרט

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

החגיגה השנתית של מוסדות "בית רבקה" הנערכת ביום ראשון הבא, י"ט אדר, צריכה לקבל יחס של תשומת לב ורצינות מיוחדת.

הכרח להדגיש, פעם אחר פעם, שהבת היהודי, בעלת-הבית העתידי, עקרת הבית של הבית היהודי, היא זו שבידי מונח, במידה רבה, חינוך הילדים; זו שבמידה רבה, יוצרת ומעצבת את הגוף והנשמה של הבית היהודי, מחזירה בו את אור התורה והמצוות, שבת ויום טוב, מדות טובות ומנהגים יהודיים נאים – כל הדברים שיוצרים בית יהודי כשר, טהור ומאושר.

במוסדות בית רבקה מתחנכות בנות ישראל ומתכוננות למטלת חייהן הגדולה. ולפיכך יש למוסדות בית רבקה נחיצות חיונית.

למרבה הצער, למרות האמור, הם נאבקים בבעיות פיננסיות קשות, המפריעות להתפתחותם וגידולם.

הנני פונה בקריאה לבבית לכולם, כל מי שתורה ויהדות על טהרת הקודש קרובים ויקרים להם, לסייע להשיג עזרה ממשית למוסדות בית רבקה, וגם להשפיע על ידידיהם ומכריהם שיעשו זאת.

וזכות חיזוק החינוך של בנות ישראל ברוח ישראל סבא, ודאי תעמוד לתומכים ולמסייעים, שהשי"ת יעזור להם לכל המצטרך להם בגשמיות וברוחניות.

בברכת כל טוב,

מ. שניאורסאהן

ג'שעד

(כרך י עמוד תח)

בייה, כ"ז אדר, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את מכתבו מכ"א אדר . . . הסברא להכניס את חפציו הפרטיים לדירה החדשה לפני פסח, נכונה, וכידוע חודש ניסן הוא חודש החירות בכל מכל כל גם מדאגות הגבלות וכו'. ולפני שיכניס משהו לדירה, יכניס תחילה סידור חומש תהלים ותניא.

בברכת מזל טוב וחג פסח כשר ושמח לו ולכל ב"ב שיחיו

נ"ב

אודות שאלתו שמפני ענינים שונים, יוצא שהוא ישן רק 4-5 שעות, מלבד ביוצא מן הכלל, הרי מצד עניני בריאות הגוף זה מעט, ויהודי צריך גוף בריא לעבוד את השי"ת ללא בלבולים ובמנוחת הנפש, וכלשון רבנו הקדוש תניא ריש פרק ז' כדי לעבוד את ד' בגופו, ולכן יש לקבוע את הסדרים שהגוף יהי' נינוח, ויעשה את חלקו בשליחות האדם לעשות לו ית' דירה בתחתונים.

ג'שעו

(כרך י עמוד תי)

בייה, כ"ט אדר, תשט"ו
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ כו' מו"ה מרדכי שי

שלום וברכה!

שמחתי לקבל ידיעה אודותו ע"י הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר יוסף יהודא שי חן, שכותב לי גם אודות פעילותו בהכנת ערב

ג'שעד

להכניס . . . לפני פסח: כדי שלא להתחיל הכניסה לבית בימי הספירה.
סידור . . . ותניא: ראה גם אגרות-קודש כרך י אגרת ג'רסה, ובנסמן בהערות שם.

ג'שעו

מו"ה מרדכי: סגל, פריז. נוסח דומה נשלח למו"ה יצחק בלנקובסקי.

הפורים שהוצג ע"י תלמידות מבית רבקה תחיינה, שאם בכל המקומות ועל כל הזמנים נאמר שמצוה לפרסם עושי מצוה, ולנצל את ענין קנאת סופרים תרבה חכמה, על אחת כמה וכמה בדור עלוב ויתום שלנו, יש לנקוט בכל האמצעים לחזק ולהפיץ יהדות ברוח ישראל סבא בחוגים הרחבים ביותר, ובמיוחד לנצל לשם כך את זמני הרצון, שאז כל דבר הקשור בתורה ומצוה יש לו הצלחה מיוחדת, והם זמני שבתות ימים טובים וחנוכה ופורים וכו'.

ובפרט בשנים האחרונות שעל כל אחד מאתנו שארית הפליטה מוטלת גם העבודה שנעשתה אז ע"י אלו שנהרגו על קידוש השם הי"ד.

ובתור הוספה על כל זה, כאשר מדובר על ילדים, שהכרח גמור להחדיר בהם את התוקף לעמוד כנגד כל הרוחות הלא רצויות, הנושבות מהרחוב, ומבקשות לחדור גם לבתים של ילדי ישראל, ובמיוחד גדולה הסכנה מרוחות הפשרות, האומרות שאין נפקא-מינה אם לא קנאים כל-כך, כפי שהיו בעבר, וכעבור זמן קצר כבר אומרים, שאין נפקא-מינה אם לא נוהגים כל-כך בדרכי היהדות ("אידישליך") כמו בעבר, ובסופו של דבר לא יודעים היכן לעצור.

ולכן חינוך של ליובאוויטש – הוא מקשר את הדור הנוכחי עם העבר ומסביר להם, שהם בני אברהם יצחק ויעקב, שרה רבקה רחל לאה, ולכן חייבים גם הם ללכת בעקבותיהם, כפי שנצטוונו בתורתנו תורת חיים, שרק אז אפשר להיות בטוחים שיגדל דור ישרים יבורך.

והזכות של כל אלו המסייעים בזה כל אחד בדרכו ובכל האפשרויות שלו, תעמוד לכאן"א מהם במה שנחוץ לו עם בני משפחתו – שיחיו.

בברכה לחג פסח כשר ושמח,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ג'שפג

(כרך יא עמוד ז)

ב"ה, ראש חודש ניסן, תשט"ו
ברוקלין.

אגודת נשי ובנות חב"ד
סניף: תל אביב
ד' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

בימים שלפני הפסח, אשר כפי שרבותינו ז"ל מספרים לנו, בזכות
נשים צדקניות של אותו הדור, היתה גאולת מצרים.

כן נזכה כולנו, מהר מאוד, לגאולה השלימה והאמיתית ע"י משיח
צדקנו, שלרז את זה ולתרום לכך, ובמידה גדולה מאוד, יכולות הנשים
שבדורנו זה. והשי"ת יצליחן.

בכבוד ובברכת חג פסח כשר ושמח לכל אחת מהן עם
כל בני ביתן – שיחיו

[המשך האגרת הוא בלה"ק]

ג'שצג

(כרך יא עמוד טז)

ב"ה, ח' ניסן, תשט"ו
ברוקלין, נ"י.

לכבוד נשיא, גבאי ומתפללי בית הכנסת
נוסח אר"י אולבני פארק
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

ע"י הרה"ג והרה"ח וו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו' מוה"ר שלמה
זלמן ש"י הכט התקבלה תרומתם עבור מעות חטים המחולקים בארצנו
הקדושה, תבנה ותכונן על ידי משיח צדקנו.

ג'שצג

נדפסה בלקוטי שיחות כרך ז עמוד 249 והושלמה על פי העתק המזכירות.
אגרת דומה נשלחה לכמה.

אחת מההוראות של חג הפסח, זמן חירותנו, היא –

שחירות גשמית, חופש מעבדות ומצוקה פיזיים, כשלעצמו עדיין אינו המטרה האמיתית. עליו לאפשר ולהביא לחירות רוחנית, שחרור הנשמה,

שזו היתה גם המטרה של יציאת מצרים – בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את הא' על ההר הזה – מתן תורה.

כן הוא עם הכלל וכן הוא עם הפרט. שלכן מנהג ישראל – שתורה הוא – שיהודי מתחיל את זמן חירותנו בעשיית מצוה, ומצוה ששקולה כנגד כל המצוות – צדקה – שהוא נותן לפני פסח מעות חטים, ולפני הסדר הוא אומר: כל דכפין ייתי ויכול.

במלוא המובן של זמן חירותנו, הנני שולח את ברכתי להתענג בחירות אמיתית, חירות מדאגות בגשם ומדאגות ברוח, מכל דבר המפריע לעבודת השם בשמחה ובטוב לבב.

ולהמשיך השמחה והחירות על כל השנה כולה.

בברכת חג הפסח כשר ושמח.

ג'תיח

(כרך יא עמוד לט)

ב"ה, כ"ו ניסן, תשט"ו
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר מרדכי שי

שלום וברכה!

לאחר הפסקה ארוכה שמחתי לקרוא מכתבו מ-5/4 עם הקטעים והתמונות המצורפים, ובשמחה קראתי על הצלחת חנוכת הבית של הישיבה, שמזה אפשר להיווכח שוב ושוב שהלב היהודי תמיד ער לתורה ומצוות, אם רק נגשים במלים הראויות ובאופן המתאים, וזה בטח יוסיף עידוד לכל אלו שנטלו חלק בחנוכת הבית ובהכנות, לעשות גם

ג'תיח

מוה"ר מרדכי: רי"ץ, מלבורן. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 149, ובנסמן בהערות שם.
ישיבה: ראה אודותה אגרות-קודש כרך יא אגרת ג'תיא. ובנסמן בהערות שם.

הלאה בזה, בהיקף גדול יותר, ובכוחות רבים יותר, שזה ודאי גם יוסיף ויגדיל גם את הברכות מהשם יתברך וההצלחה בזה, ובפרט שהישיבה היא ענין הנוגע לרבים וזכות הרבים תלוי בהם.

והנני מקוה שלמותר לעורר את כל המסייעים והעסקנים של הישיבה, שיש להזהר מכל דבר שיכול להתפרש כמפלגתי, גם אם המפלגה תמצא מתאימה לחלק מהעושים, בכדי לא לתת כל חלישות אפילו במידה הכי פחותה במעבר של סף הישיבה עבור כל היהודים שומרי תורה ומצוות ללא הבדל של השתייכות מפלגתית, וזה הי' בכל הזמנים יסוד ההצלחה של עבודת ליובאוויטש במדינות שונות ובזמנים שונים, לעשות את העבודה באופן בלתי מפלגתי בהחלט, והנני מקוה שגם הוא יסכים עמי באמור לעיל, וזה יתן גם די חומר להשתדל לשמור את ההיקף ואת העבודה של הישיבה, כך שאיש לא יוכל לאמר שהיא שייכת למפלגה אחת יותר מאשר לאחרת.

על-פי בקשתו אזכיר אותו ואת כל בני ביתו שכותב אודותם על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע, וזכות עבודתו לטובת המוסד הקדוש אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש, הנקרא על שמו, בטח יעמוד לכולם שחמי כ"ק מו"ח אדמו"ר יעורר רחמים רבים על כל אחד מהם להמצטרף לכל אחד בגשמיות וברוחניות.

בברכה לבריאות ולבשורות טובות.

ג'תלב

(כרך יא עמוד נד)

ב"ה, ב' אייר, תשט"ו
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה למכתבה – ללא תאריך הכתיבה – בו כותבת אודות הסתדרות ופרנסה שהשי"ת יכול לתת פרנסה בכל מקום וכו'.

בהחלט, אכן כן הוא, ולכן מובן גם שאי אפשר להעמיד לפני הקב"ה שום תנאים, שזה יהי' דוקא במקום שמוצא חן בעיני האדם, אלא יש לקבל את זה כפי שהשם יתברך רוצה, ויהודי צריך לרצות למלא את השליחות של השם יתברך לא דוקא במקום שמוצא חן בעיניו, אלא היכן שההשגחה עליונה מביאה אותו, והיכן שהוא יכול לפעול יותר בעד היהדות ובעד יהודי נוסף, שבכך מגדילים את הברכות מהשי"ת, במה שיהודי, הוא ובני ביתו זקוקים.

שכן זוהי דרכו של הקב"ה – מדה כנגד מדה, כאשר נמצאים במקום, היכן שאין רבים כל כך הזקוקים לעזרת הזולת, אי אפשר לתבוע את הזכות וברכה. אבל ניתן לקוות שכאשר השי"ת רואה שמסייעים ליהודי נוסף, לקרבו לתורה ומצוות ובפרט שזה נעשה במקום שיש מעטים העוסקים בעבודה כזו, שהשי"ת יעזור לו במה שהוא צריך, כמה פעמים ככה.

והשם יתברך יעזור להם להסתדר בהסתדרות טובה, ובמקום שנכון יותר לפני הקב"ה ובאופן שימצא חן בעיני הקב"ה שזהו המקום הטוב ביותר לכל הנצרכים הן בגשמיות והן ברוחניות.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ג'תקא

(כרך יא עמוד קטז)

ב"ה, כ"ג אייר, תשט"ו
ברוקלין

שלום וברכה!

. . . מה קורה אצל . . . ? יש לומר לו, שצריך, להתכונן לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות בתוך כלל ישראל, במילא נדרש היוכבסו שמלותם' והקדמת נעשה לנשמע. ומצד היכולת הרי ביכול הוא – הוא צריך רק לרצות, וקרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת.

ג'תקט

(כרך יא עמוד קכה)

בי"ה, כ"ה אייר, תשט"ו
ברוקלין.

האברך שרגא פייוויש שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בו כותב ע"ד סדר לימוד שיש לו בישיבה, ואח"כ לימוד עם תלמידים בתלמוד תורה, ומזכיר גם אודות הרצון לנסוע לאמריקה.

על פי הגמרא סוף קידושין הם לא נבראו אלא לשמשני ואני נבראתי לשמש את קוני, שמזה מבינים שכל עניני העולם, לא רק שלו, תלויים במילוי היואני נבראתי לשמש את קוני, וכיון שהשי"ת הצליחו, ובחר בו כשלוחו לקרב לבן של בני ישראל לאבינו שבשמים ע"י העבודה ללמוד עם תלמידים תורה, וגם שתהי לו השפעה טובה על הישיבה והתלמוד תורה, יש לחשוב בינתיים רק כיצד להגדיל את עבודתו עד כמה שרק אפשר, ובפרט שהישיבה צריכה לגייס את כל הכוחות הזמינים כדי לגדול הן בכמות והן באיכות עד כמה שרק אפשר, והרי ידוע פתגם רבנו הזקן לאחד מהחסידים שלו שיש לדאוג לשם מה זקוקים לי, ואז השי"ת ידאג למה שאני צריך, והוא הדין בנוגע לכל אחד ואחד מאתנו.

ויוסיף התמדה ושקידה בלימודו לעצמו ויוסיף בעבודתו בקדש להגדיל את הישיבה אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש במלבורן – וע"י זה יתוסף בברכות השי"ת והצלחתו בעניניו הפרטיים.

בברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

ג'תקט

נדפסה בלקוטי שיחות כרך כב עמוד 372 והושלמה על פי העתק המזכירות.
האברך שרגא פייוויש: הרצוג, מלבורן.
פתגם רבנו הזקן: ראה גם אגרות-קודש כרך יא אגרת ג'תעג, ובנסמן בהערות

שם.

ג'תקיג

(כרך יא עמוד קכח)

ב"ה, כ"ה אייר, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתב בו אתה כותב אודות בלבול המחשבות.

עליך לדבר על כך עם המשפיע שלך לחסידות, ובעת התפילה תתפלל מתוך הסידור ולא בעל פה, וגם את רוב הלימוד – מלבד מה שלומדים על פה – תלמד מתוך הספר או הקונטרס, וכשמביטים פנימה, האותיות מאירות, והשי"ת יעזור לך ללמוד בשקידה ובהתמדה, ולהצליח במסיבות שבת שאתה מנהל, ובכלל בהשפעה טובה על החברים שלך שיחיו.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ג'תקכז

(כרך יא עמוד קלח)

ב"ה, ג' סיון, תשט"ו
ברוקלין.

הנהלת בית המדרש נוסח האר"י ז"ל . . .
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

קבלתי מכתבם מכ"ד אייר, כתוב ע"י המזכיר מוה' . . . בשם – כפי שכותב – ההנהלה, ובמענה עליו:

בכלל כאשר יש חילוקי דעות בין שני צדדים, והם נושאים אופי של מחלוקת, בגלוי ובביטויים חריפים, כמעט תמיד שני הצדדים אשמים, גם אם במידה שונה, וגם לפעמים צד אחד במידה רבה מאוד, אבל

ג'תקכז

נרפסה בלקוטי שיחות כרך טז עמוד 612.
חילוקי דעות: ראה גם אגרות-קודש כרך יא אגרת ג'תקכח.

אשמה מסויימת ישנה בכל אחד מהצדדים. מובן מאליו שחילוקי דעות היא תופעה נורמלית, כיון שאין דעותיהם שוות, אבל לא שזה יביא למחלוקת ובצורה חריפה.

על אחת כמה וכמה, כאשר זה קשור בבית כנסת, שהוא בית תפילה לו יתברך, לשם באים יהודים להתפלל ולפעול אצל השם יתברך את המצטרך להם בגשמיות וברוחניות, והקב"ה שהוא עצם הטוב, רוצה למלא את הבקשות ואת התפילות, אבל תנאי הוא, שכל המתפללים וכל מנהלי בית הכנסת, זוכרים את פסק המשנה, לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, שפסק משנה זה, מבאר עוד יותר, עד כמה מוכרח לשרור שלום בבית כנסת, בהוספה על הכרח השלום בכלל.

קשה לשמוע טענות של צד אחד, ובכלל כשנמצאים בריחוק, להחליט החלטות בעניינים כאלה, אבל בטוחני שעם רצון הטוב אין צורך להגיע להחלטות ממקום אחר, ודי שיתדברו ביניהם ולזכור בכך, כביטוי רבינו הזקן בתניא ריש פרק מ"א, שהקב"ה מניח העליונים ותחתונים ונצב עליו ומביט עליו ובוחר כליות ולב, שהכוונה בזה כפשוטו, **כל אחד** מהנאספים, גם כאשר הם ידונו בענין אודותו כותבים במכתב. כולם צריכים להתבונן באמת שבדבר ולקחת בחשבון, במידה המלאה ביותר, שזהו מקום קדוש, שצריך להמשיך קדושה כשנמצאים שם, ובמידה מסויימת גם לקחת הביתה מקדושה זו ובטח ימצאו דרכים שיהי שלום בין כולם לאורך ימים ושנים טובות, ושכולם יחד, בלבב שלם, יפיצו את השפעת בית המדרש שלהם – כפי שמתאים לבית הכנסת הנושא שם כזה, נוסח האר"י ז"ל, בכל הסביבה.

ובפרט מתאימים לזה ימים אלו, ימי ההכנה למתן תורה, שכפי שהפסוק מספר קבלו בני ישראל את התורה, ע"י שויחן שם ישראל נגד ההר, ויחן לשון יחיד, כולם כאיש אחד.

בתקוה לשמוע בשורות טובות בקרוב בענין זה ובברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

ג'תקלא

(כרך יא עמוד קמב)

בי"ה, ד' סיון, תשט"ו
ברוקלין.

מסיבות שבת אשר במונטריאול על ידי שרה מינדל תי

ברכה ושלוס!

שמחתי לקבל מכתבך, דו"ח המסיבות שבת והסדר כיצד הן מתנהלות. ובטח לקראת חג השבועות זמן מתן תורתנו – דברו במיוחד במסיבות שבת בשבתות שלפני שבועות, להכין את הילדים לחג השבועות, וכפי שרבותינו זכרונם לברכה מספרים לנו, שכאשר השם יתברך ויתעלה, נתן את התורה לכל היהודים, הוא דרש כתנאי ראשון שילדי ישראל יתחנכו בדרך התורה, שרק ערבות זו גרמה למצב של נתינת התורה לכל היהודים.

וכך גם בכל דור, זה שילדי ישראל מתחנכים כפי שהתורה הקדושה מורה, מחזק את כל היהודים, בכל מקום שהם, וזה מביא את הברכות מהשם יתברך במה שנחוץ.

ורעיון זה צריך לעורר כוחות נוספים אצל כל אחת מכן – בתוך כלל ילדי ישראל, ד' עליהם יחיו, ללכת בדרך התורה והמצוה בכוחות מחוזקים, ולקרב אליכם את כל ילדי ישראל שרק אפשר להגיע אליהם – שגם הם ידעו שהם בני אברהם יצחק ויעקב, וגם הם מקבלים על עצמם את התורה מהשם יתברך נתן התורה – השומר אותם ומברך אותם בגשמיות וברוחניות.

בברכה לחג השבועות זמן מתן תורתנו שמח.

ג'תקלא

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יח עמוד 432 והושלמה על פי העתק המזכירות.
שרה מינדל: גרליצקי (שמטוב). אגרת נוספת אלי' – לקמן עמוד 393.
תנאי ראשון: ראה לקוטי שיחות כרך ה עמוד 572. אגרות-קודש כרך ו אגרות
א'תקעד. א'תקצו. א'תרג.

ג'תקלו

(כרך יא עמוד קמח)

ב"ה, ח' סיון, תשט"ו
ברוקלין.

אגודת נשי ובנות חב"ד
סניף קינזמן-קליבלנד

ברכה ושלוש!

מאשרים בזה את קבלת מכתבן מבי' סיון, אודות האסיפה שלפני שבועיים עם המצורף.

ובימים אלה, הקשורים עם זמן מתן תורתנו, נמסרה ההמחאה שלהן לתמיכת אלו שהם לומדי תורה ללא מטרה צדדית מסוימת אלא רק משום שזוהי תורתנו הקי' תורת חיים, והזכות שבכך תעמוד לכל אחת מהמשתתפות בסניפים שיהי' להן נחת תורני אמיתי שיהי' הן בגשמיות (חומר) והן ברוחניות (נפשי), מעצמן ומכאו"א מבני המשפחה, ובלשון חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע, שלכאו"א מהן והמשפחות יהי' קיץ בריא ושמח בתוך כלל ישראל.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ג'תקנח*

(כרך יא עמוד קסה)

ב"ה, ט"ז סיון, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחר השתיקה הארוכה שמחתי לקבל את מכתבו מאי' בהעלותך, אף שהי' [=הנמען] צריך להיות יותר שמח, כיון שמתלונן רק על כך שלפי החשבון החובות הגשמיים גדלו בכמה מאות דולר, שמזה הנני למד שהבריאות וכדומה בסדר, ואם כן, מכיון שאין זה אלא ענין זמני לזמן קצר וזו רק שאלה של כמה מאות דולר, לא שוה, להיות לא שמח, ובפרט שהיתה לו שמחה שבתו . . . ובעלה ערכו את פדיון הבן של בנם . . . שליט"א. מצד שני, אין זה כל כך מפליא אותי עוד שדואג כל כך אודות החוב של כמה מאות דולר, והסיבה לכך היא שאינו נמצא לעתים

קרובות בהתוועדות חסידית, המרעננות את הנפש האלקית ומסייעות לאדם להתרומם מעל לחיי היום יום, וגם אם הרושם מההתוועדות נראה בגלוי רק לשעה, אבל בפנימיות מרגישים זאת זמן ארוך יותר, כפי שזה מתברר בהזדמנויות שונות.

בנוגע לעצם ענין החוב; ישנה העצה שרז"ל אומרים, מלח ממון חסר, שכאשר חשים חסרון בממון, יש להתחיל לתת יותר צדקה, וזה מסייע שתהיי הוספה בפרנסה, וכפי שהשי"ת הבטיח, עשר בשביל שתתעשר, ולא תמיד צריכה להיות הדרך לתבוע מהשי"ת שהוא יאמין ויתן הוספה בפרנסה ואחר כך יצטרך האדם לעמוד בנסיון, ומותר לנהוג בדרך השני' לתת יותר צדקה תחילה ולהיות בטוח שהקב"ה יקיים את הבטחתו, והשי"ת יצליחו לתת הרבה צדקה בלב שמח, ולשמור את אמירת התהלים כל יום – שיעור התהלים כפי שנחלק לימי החודש – לאחר התפילה, וליטול חלק בשיעורים הנלמדים ברבים, שזה ירז בשורות טובות בכל הנ"ל.

בברכה.

ג'תקע

(כרך יא עמוד קעט)

בי"ה, י"ט סיון, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מגי' בהעלותך, בו חושד בפלוני בן פלוני, שלא מסר לי את מכתבו וכי'.

החשד הוא חסר בסיס, כי את כל המכתבים המתקבלים על שמי הנני מקבלם וקורא אותם בעצמי, אף שהמענה עליהם מגיע לפעמים בחתימת אחד ממזכירי, למי שהנושא שייך אליו, כך גם בנוגע לשאלת משלוח עניני דפוס, שלא אני מתעסק בזה, ולכן קיבל את המענה למכתבו בחתימת מי שזו המחלקה שלו, ורק כדי להסיר חשד מבן ישראל הנני כותב מכתב זה.

בנוגע לגוף השאלה, כל ענין יש לו את סדר העבודה שלו, וענין הפצת ספרים נדפסים, באירופה בכלל וצרפת בפרט, נמסר זה ללשכה בפריז, המתנהלת גם מכאן, ולכן בכל השאלות עליו לפנות רק ללשכה בפריז.

בטח שמע משלושת השיעורים השוים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, א) לומר כל יום לאחר התפילה בבוקר

שיעור תהלים (כפי שהתהלים נחלק לימי החודש). (ב) ללמוד כל יום פרשה חומש עם פירוש רש"י מפרשת השבוע – ביום ראשון מתחילת הפרשה עד שני, ביום שני משני עד שלישי, וכן הלאה. (ג) ללמוד כל יום שיעור תניא, כפי שהתניא נחלק לימות השנה. ועל כל פנים ישמור עליהם מהיום והלאה, והשי"ת יצליחו.

בברכה.

ג'תקעא

(כרך יא עמוד קפ)

ב"ה, כ' סיון, תשט"ו
ברוקלין.

אגודת נשי ובנות חב"ד
סניף טורונטו
ד' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

ע"י הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ רב פעלים לדי' ולתורתו וכו' מוה"ר דוב יהודא ש"י שחט, קבלתי המחאה על סך \$1200 לטובת היתומים הצעירים. . . שיחיו, כדי להשתמש באופן המתאים בזמנים המתאימים, ומצוי"ב קבלה ממחנה ישראל, המתעסק בענינים כגון דא.

עצם הדבר, נדבת לבן הט' לגייס את הסכום בעד היתומים, מוכיח, שלמותר לבאר את גודל ערך הענין של לעזור ליתומים בכלל ובפרט לעזור ליתומים הנמצאים באהלה של תורה, ומקבלים חינוך על טהרת הקדש, והולכים בדרך התורה ומצוה, ואשר בעזרת השי"ת כך גם יסדרו את חייהם.

רצוני רק להדגיש כאן את פתגם רבנו הזקן בעל התניא והשו"ע, הכותב אודות המעלה של צדקה בכלל, שהכסף שנותנים לצדקה – מרומם הוא את שאר הרכוש שהכל יהי' מכון לשבתו ית'.

שמזה מובן, שהיכן שנמצא השם יתברך, שהוא עצם הטוב, יהי' אך ורק טוב וחסד. במילים אחרות, שכל הכסף ינוצל לענייני בריאות ושמחה.

ג'תקעא

נדפסה בלקוטי שיחות כרך ט עמוד 295 והושלמה על פי צלום האגרת.
ראה גם אגרת ג'תקעב - נדפסה באגרות-קודש כרך יא.

ובמיוחד כאשר מדובר – אודות עזרה ליתומים צעירים לעמוד על רגליהם, שכל אחד מהם יבנה בזמנו בית בישראל בנין עדי עד, הרי כל המשתתפים בעזרה הנוכחית, מקבלים גם חלק בבנין עדי עד, שצדקתם עומדת לעד.

ומדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה, להמשיך לכא"א מהנוטלים חלק בזה – אנשים ונשים – ברכה והצלחה בעניינים הפרטיים. ושתוכלו מתוך בריאות ושמחה, להמשיך ולהגדיל את עבודתכן בעניינים של תורה ומצוה, שהם ושכרם נצחיים וקיימים לעד.

בברכה לכל אחת ואחת – הן וב"ב שיחיו,

מ. שניאורסאהן

ג'תקפה

(כרך יא עמוד קצג)

ב"ה, כ"ז סיון, תשט"ו
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מר א. שקלובסקי שי

שלום וברכה!

שמחתי לקבל מכתבו מבשר טוב מהסדרים בבית הכנסת ובית המדרש, ושהוסיפו בשיעורים שונים, והרי כבר ידועה הבטחת הקב"ה ע"פ דרז"ל, שכל המוסיף מוסיפין לו.

בטח מיותר לעורר אותו לנצל את ימי י"ב וי"ג תמוז הבע"ל, חג הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, באופן המתאים, ובפרט בנוגע ללימוד תורתו, ושמירת תקנותיו ולחזק את המוסדות עליהם מסר את נפשו. ובטח עומד ומשמש במרום ומעורר ר"ר על כל המקושרים והשייכים אליו הם ובני ביתם שיחיו . . .

בברכה.

ג'תקפה

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יח עמוד 471 והושלמה על פי העתקה.
 מר א. שקלובסקי: פתח-תקוה. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 123, ובנסמן
 בהערות שם.

ג'תרג

(כרך יא עמוד רטו)

ב"ה, ג' תמוז, ה'תשט"ו

ברוקלין, נ.י.

אגודת נשי ובנות חב"ד

סניף: . . .

ד' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

בקשר לימי י"ב י"ג תמוז הבאים, ימי הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ל, המזכירים ומדגישים גם את הנצחון של מסירות נפש למען תורה ומצוות – נגד כל הכוחות שלחמו נגד זה.

הנני בטוח שזכרון הדבר – מחזק אצל כל יהודי, איש או אשה, את ההתקשרות לתורה ומצוות, על מנת להתנהג בהתאם לכך בחיי היום יום, וזה גם מחזק את הבטחון בבורא העולם המנהיג את כל העולם בכל עת ובכל שעה, שהוא יתן את ברכתו שאורח חיים זה יהי בהצלחה, והקשיים שנתקלים בהם לפעמים לא ירתיעו, ומזמן לזמן יתמעטו, עד שיתבטלו כליל.

הנני משער שהן תמצאנה זמן מתאים, בימי י"ב י"ג תמוז או בימים הסמוכים להם, כדי להתאסף יחד, לחזק זו את זו בהני"ל ולהפנים את ההתרעננות ואת החמימות לשבועות ולחודשים הבאים.

ובפרט, כאשר לוקחים בחשבון, שמתחילה הזמן שבו הילדים עסוקים פחות בלימוד, וכמנהג העולם, לוקחים מספר שבועות כדי לנוח או לפחות להמעיט מהעבודה, שע"י זה מתחזק הגוף,

הרי מובן מאליו שבו זמנית יש להכין גם תכנית מתאימה לחזק גם את הנשמה.

שכן, הגוף והנשמה אצל יהודים – שהם גוי אחד בארץ – הם דבר אחד. ואימתי יהודי באמת מאושר, כאשר הנשמה מנהיגה את הגוף, שהגוף מתנהג על פי הוראות הנשמה,

וכפתגם הידוע של רבנו הזקן: "יהודי אינו רוצה ואינו יכול להיות

ג'תרג

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יג עמוד 232.

נפרד מאלוקות".

וכשהולכים בדרך זו, אזי בריאים גם מבחינה גופנית, ורגועים ומאושרים כיון שחדורים בבטחון חזק בהשם יתברך שהוא שומר כל אחד מאתנו בתוך כלל ישראל, ומנהיג כך שיהי טוב הן בגשמיות והן ברוחניות.

הנני מקוה שבאסיפתן האמורה ידונו גם כיצד לסדר את העבודה בסניפן לחודשים הבאים, ולנצל באופן היותר טוב את ההזדמנויות שישנן בחודשי הקיץ, והזמן היותר פנוי.

בברכה לקיץ בריא ושמח לכל אחת עם בני הבית שיחיו ולבשורות טובות בכל הנ"ל.

ג'תרט

(כרך יא עמוד רכא)

ב"ה, ג' תמוז, תשט"ו
ברוקלין.

מרת רחל תחי'

ברכה ושלוש!

שמחתי לקבל את מכתבה מכ"ט סיון, בו כותבת אודות אסיפות הנשים במשך תקופה ארוכה שהיו בהצלחה, והעיקר שניתוספו חברות חדשות, ותקותי שלא יסתפקו בתבנית הנוכחית, ויעשו כדי להגדילה הן במספר החברות והן בתוכן, והרי רואים שכאשר רוצים באמת ועושים זאת במרץ הראוי, השם יתברך נותן הצלחה למעלה מהטבע.

אודות ההצעה שבכל אסיפה תהי' אסיפת כספים – אף כי סכום קטן – בדברים כאלו צריך להיות זהירים מאוד, כדי לא להרתיע נשים כאלה שלפעמים גם סכום קטן לא כל כך פנוי אצלן, וגם לסייג שזה לא

וכפתגם הידוע: ראה "היום יום". כה תמוז, אגרות-קודש כרך ז אגרת ב'עט, לקמן עמוד 223, ובכמה מקומות.

ג'תרט

מרת רחל תחי': לויז, זונדרלנד.

יקבל אופי של מוסד לאסיפת כספים, שלפעמים זה מטיל כתם על כל העבודה, והנני משער שאם נחוץ סכום מסויים להוצאות, הרי מנקודות מבט רבות עדיף לסדר פעם אחת אסיפה למטרה זו, אבל לא שכל אסיפה תהיי קשורה באסיפת כספים.

מצוי"ב העתק מכתבי כללי לאגודת נשי ובנות חב"ד, ותקותי שתמצא הזדמנות למסור את תוכן כל המכתב או תוכנו, לחברות אסיפתן, שבאמת גם הן כלולות בזה, ואפילו אם ככתבה יש לאסיפתן שם אחר, הרי לא השם הוא העיקר אלא התוכן.

בברכת הצלחה ולבשו"ט בכל הנ"ל ומובן גם אודות עצמה בעלה ובניהם שיחיו.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ג'תריט

(כרך יא עמוד רלג)

בי"ה, ז' תמוז, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את המברק מבואו לשלום לביתו, וגם מהפ"ש שמסר לי ד"ר מינדל מהמכתב שקיבל מכם, ובטח פגש את בני ביתו בסדר ובשלום, וגם מסר פ"ש לכל אנ"ש שי, וכן פ"ש לאחיו שי, כפי שדברנו. וכאשר זורעים גרעין בלב יהודי, שבני ישראל נקראים ארץ חפץ, סוף כל סוף זה מביא פירות, גם אם לפעמים קשה לומר מראש בעוד כמה זמן, וכמו שכתוב לבלתי ידח ממנו נדח, ובפרט שזכות עשיית טובה ליהודים, לא מניחה לשקוע ולטבוע בגשמיות, וברצון או שלא ברצון זה מושך (גם אם תחלתו באונס) לטוב האמיתי ואין טוב אלא תורה וקיום מצוותי.

וכיון שהוא תודה לא-ל מוצלח בדברים אחרים יש לקוות שגם בזה תהיי לו הצלחה. מובן מאליו שברשותו לומר לו את זה בשמי אם ימצא זאת לנכון, וידועה המסקנה האחרונה גם של המדענים הכלליים, ששום דבר לא הולך לאיבוד, ואי אפשר לכלות שום דבר אם רק יש לו מציאות, ואם בגשמיות כן הוא, הרי מובן עד כמה כן הוא באין ערוך בענינים

(מציאויות) רוחניים, שבכללם גם החינוך הכשר שהורים מחדירים בילדים.

מצוי"ב חוברת המשך המאסר של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שבטח תעניין אותו ובמיוחד ההוספה בה מדובר אודות גלות, שהגלות הגדולה ביותר יכולה להיות לא ההמצאות אצל זרים, אלא ההמצאות בגלות אצל היצר הרע הפרטי, וכמובן.

בברכה לבריאות טובה לו ולזוגתו וכל המשפחה שיחיו ושיוכל לעשות הרבה בעניני תורה ומצוות בכלל ובעניני המוסדות ליובאוויטש ביחוד.

ג'תרכד

(כרך יא עמוד רלז)

ב"ה, ט' תמוז, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

לימי י"ב וי"ג תמוז הבעל"ט, גאולת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, וגאולתנו ופדות נפשנו, כידוע הביאור בזה, שכאשר מגביהים את הראש בדרך ממילא כל הגוף, וגם הרגליים, גם מתרומם:

יעזור השי"ת שיתמעטו ואחרי כן יתבטלו כל ההעלמות וההסתרים הן בגשמיות והן ברוחניות, ויוכלו לנצל את הכוחות והאפשרויות שהשי"ת נותן, לגמרי ובהחלט עבור ועשה טוב, ולא, אפילו באופן חלקי, עבור סור מרע, עבור מלחמה וביטול של הדברים המבלבלים, הסתרים העלמות והגבלות.

מצוי"ב חוברת רשימת המאסר של כ"ק מו"ח אדמו"ר שהיא המשך לרשימות הקודמות שנדפסו בשנים קודמות, ובטח יזכה בתוכן הרשימה כל מקום שביכולתו להגיע, וזכות הרבים תלוי בו.

בלי נדר, משערים כאן, להתועד הן בשבת קדש הבע"ל, וגם למחרת ביום ראשון, והתקוה שאני"ש בכל מקום שהם גם ינהגו כן, וכשיהודים הם בשמחה וכנראה מדברים גם ענין בתורה, הרי זו שמחה של מצוה שהיא סגולה, צנור וכלי לכל המצטרף עד לגילויים היותר נעלים, ראה גם תורה אור כ, ב.

בברכת חג הגאולה ופ"ש כל המתוועדים.

ג'תרכו

(כרך יא עמוד רלט)

ב"ה, יו"ד תמוז, תשט"ו
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ כו' מוה"ר שלמה ש"י

שלום וברכה!

הנני מאשר קבלת מכתבו מז' תמוז, ובטח בינתיים קיבל מכתבי.

מה שמביע הכרת תודתו עבור ההזמנה וכו', הרי ידוע הפתגם הישן מאוד, שכאשר שני יהודים נפגשים באופן שהוא על פי תורה, הרי לשני אלו זו בודאי טובה, אבל יש להשתדל שמזה תצא טובה לעוד יהודים אפילו כאלו שלא נכחו בפגישה, ובפרט כאשר זה יוסיף בעבודה להפיץ אור יהודי חסידי בסביבה, ועל אחת כמה וכמה בין הקרובים, וה"י זה שכרי וגם שכרו.

שמחתי גם מהפ"ש – אשר כפי כתבו – מסר לבני ביתו, ובקשר לזה מצו"ב העתק מכתבי לאגודת נשי ובנות חב"ד, שתוכנו שייך לכל בנות ישראל, ולכן הנני מקוה שזוגתו תחי', בהזדמנות מתאימה ובזמן המתאים, תמסור את תוכן המכתב למכרות שלה, מבלי הבט אם הן כבר השתלבו בשורות נשי חב"ד, כי בהחלט גם הן בנות אמהותינו שרה רבקה רחל לאה.

בברכת חג הגאולה.

ג'תרכו

מוה"ר שלמה: פריץ. אגרת נוספת אליו – אגרות-קודש כרך ח אגרת ב'תכא.
לקמן עמוד 367.

ידוע הפתגם: ראה גם אגרות-קודש כרך י אגרת ג'קנט. ובנסמן בהערות שם.
העתק מכתבי: כנראה דלעיל עמוד 208.

ג'תרלז

(כרך יא עמוד רמח)

ב"ה, ט"ו תמוז, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו, שמתפלא על תוכן מכתבי, מענה על פתק של כבוד
זוגתו הרבנית שתליט"א.

א) מה שכתבתי שיבדקו את המזוזות, אין זה משום שהנני חושד
במישהו חי"ו, אלא כיון שבמקרים דומים, וגם כשלוקחים בחשבון את
הדיעה במכילתא אודות בדיקת תפלין ומזוזות (עיין רא"ש סוף ה' תפילין)
מימים ימימה י"ב חודש (אף שהדין הוא שמספיק פעמיים בשמיטה), לכן
כתבתי כפי שהונח אצלי שכעת יבדקו את המזוזות, וזה שלפני זמן הן היו
כשרות, אין זו סתירה שיצטרכו לבדוק אותן, כפי שרואים מהדין עצמו
שפעמיים בשמיטה צריך לבדוק, ומובן שלפעמים הדיו קופץ או שמעט מים
חודרים תחת נרתיק המזוזה, ובמקום שזה קשור בבריאות, מתחשבים גם
בספיקות יותר קלים כדי לשפר את הבריאות.

ב) מה שחמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע כתב בשעתו
לזוגתו תחי' בלשון של הבטחה, והבטחה ברורה, ובמכתבי אין ביטוי
כזה. – הסיבה לכך פשוטה מאוד, כיון שהוא חי' נשיא ישראל צדיק
יסוד עולם יש לו כוחות אחרים לגמרי, ולכן על פי מאמר רז"ל צדיק
גוזר, הוא יכל לכתוב בלשון של הבטחה.

ג) מובן מאליו, שאת הפתק של זוגתו הרבנית תחי' קראתי בעצמי,
והכתבתי את נוסח המענה אלי' מלה במלה, כי את כל המכתבים
המתקבלים על שמי, הנני פותח אותם בעצמי, ואין כל יסוד לחשד
שכותב, שמאן דהו עשה זאת וכי'.

ד) ומכיון שבימים אלו חגגו את י"ב וי"ג תמוז ימי הגאולה של חמי
כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, וגאולתנו ופדות נפשנו,
יעזור השי"ת שיקויימו הברכות שנתן לזוגתו הרבנית תחי' במלוא
המדה. ויחד אתו יהי' לשניכם רוב נחת יהודי לאריכות ימים ושנים
טובות מכל יוצאי חלציהם שיחיו.

בברכה.

נ"ב

מוסגר פה חוברת המשך המאסר של כ"ק מו"ח אדמו"ר אשר בטח

יזכה בתוכנו גם את הרבים וזכות הרבים תלוי בו.

ג'תרמה

(כרך יא עמוד רנו)

ב"ה, י"ח תמוז, תשט"ו

ברוקלין.

שלום וברכה!

האברך הנעלה מר מאיר שמחה שיי חזנוב מסר לי בקשת ברכה עבור בריאותו [=של הנמען], ובעת רצון אזכירו על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שהרופאים יטפלו בו נכון, ושמצב בריאותו ילך וישתפר עד שיבריא לגמרי.

מובן מאליו אשר ככל שמחזקים את הקשר עם הבורא ברוך הוא, שהוא הרופא כל בשר ומפליא לעשות, כן תלך ההחלמה יותר מהר ויותר טוב, והדרך להתקשר עם הבורא ברוך הוא – היא רק ע"י ציות להוראות תורתנו הקי תורת חיים, בעניני תורה ומצוה, ולכן שימח אותי לשמוע מהאברך הנעלה חזנוב שיי, שכבר עשה [=הנמען] את ההתחלה הטובה בזה.

והשי"ת יעזור שהטבת הבריאות תתבצע במקביל – הן בבריאות הנשמה ע"י חיזוק יהדות בעצמו ובביתו, והן בבריאות הגוף במובן הרגיל.

ראוי שבכל יום חול לפני התפילה בבוקר יתן 3 סנט בקופת צדקה.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור.

ג'תרמה

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יא עמוד 297 והושלמה על פי העתקה.

ג'תרנט

(כרך יא עמוד רעא)

ב"ה, כ"ב תמוז, תשט"ו
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מוה"ר חיים שי שו"ב

שלום וברכה!

במענה למכתבו מעש"ק פנחס, ובטח כבר קיבל את המענה שלי על
מכתבו הקודם.

שמחתי לקרוא במכתבו, שמתעסק בעניני מעמד, ובטח זה יביא לו
תוספת הצלחה בבריאות ובענינים הפרטים שלו.

הנני מקוה שמחפש במרץ אופן המתאים ללמוד עם הציבור,
וכיו"ב. שנוסף על העיקר, התועלת ברוחניות, יש לקוות שבמשך הזמן
תהי' בזה תועלת גם בגשמיות.

מובן מאליו שאת כל ההוצאות שיש לו בקשר לענינים של מעמד,
הרי זה **חייב** להיות על חשבון ועד המעמד, וכידוע הסיפור של כ"ק מו"ח
אדמו"ר שכאשר אביו כ"ק אדמו"ר מוהרש"ב – זצוקלה"ה נבג"מ
זי"ע, שלח את הגביר האדיר מוה"ר שמואל ע"ה גורארי בשליחות
לפטרסבורג, נתן לו מקופתו כמה שנחוץ להוצאות. והגם שמובן מאליו
עד כמה שמח החסיד הגביר האדיר מוה"ר שמואל ע"ה מהשליחות,
אעפ"כ רצה הרבי שההוצאות תצאנה דוקא מקופתו, וכמבואר הטעם
בזה במקומות אחרים.

על פי בקשתו אזכיר אותו ואת זוגתו תחי' על הציון הקי' של כ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, לבריאות טובה ולאריכות ימים
ושנים טובות, והשי"ת יצליחו לבשר בשורות טובות בהנוגע לעצמו ולבני
ביתו ולכל הסביבה.

בברכה.

ג'תרנט

מוה"ר חיים: פלוטקין. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 29. ובנסמן בהערות שם.

ג'תרעו

(כרך יא עמוד רפז)

ב"ה, כ"ז תמוז, תשט"ו
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ כו' מוה"ר יונה שי

שלום וברכה!

הנני מאשר קבלת מכתבו מכ"ג תמוז, ומפליא אותי שאינו מזכיר כלל איך ניצלו את ימי י"ב וי"ג תמוז, ימי הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, גאולתנו ופדות נפשינו, ואם ח"ו לא נצלו זה בעתם לערוך התוועדות ובהתעוררות לתורה ומצוות והחלטות טובות, הנה על פי פתגם חמי כ"ק אדמו"ר אשר טובה פעולה אחת מאלף אנחות, אינני רוצה במכתבי להתאנח על העבר, אלא לקוות שיחפש במרץ הזדמנות להתאסף עם אלו השייכים לזה (שבאמת כל בני ישראל שייכים לתורה ומצוות ללא הבדל, כיון שעל כל אחד מהם נאמר הדבור שהוא יסוד כל התורה, אנכי ה' אלקיך, לשון יחיד), וכוונת ההתכנסות תהי' כדי להביא להתעוררות והחלטות על להבא בענינים של יראת שמים תורה ומצוות, ואין לחשוב שהוא בודד בשדה, כי כאו"א הוא שליח מהשי"ת בורא העולם ומנהיגו והוא ברוך הוא הוא בעל הבית בכל זמן ובכל מקום וגם בבגוטה בזמן הגלות לא פחות מאשר בקדשי הקדשים בזמן שבית המקדש הי' קיים, ואין להאריך בדבר הפשוט.

על השאלה ששאלו במהרש"א (שבת קה, א), האומר שתי מורה על הרבים, וקשה דנמרצת - בתי"ו - הוא גם לי יחיד - לא קשה כי המהרש"א אינו אומר שנמרצת כאן הוא לי רבים, אלא שתי מורה על רבים, וכוונתו - בפסוק יכול הי' להיות כתוב נמרצה או נמרצת, וזה שבחרו דוקא באות תי, שתי על פי דקדוק זהו סימן ומורה על הרבים, שהוא לרמז שבקללה היחידה נכללו רבות.

וזה יובן עוד יותר, כשלוקחים בחשבון אשר: א) רז"ל דורשים במקומות רבים, פסוקים בשינוי הנקודות (אל תקרי בניך אלא בניך. ועוד). ב) ברבים הסיום הוא - ות, אבל מאות פעמים בתנ"ך גם בלי וא"ו (אבות, אבת. ועוד). אילו בנידון האמור הי' כתוב נמרצה - אזי לא היתה אפשרות לפרש - לשון רבים, אך כשכותבים נמרצת נותנים את

ג'תרעו

מוה"ר יונה: דרשר, בוגוטה. אגרות נוספות אליו - עמוד הבא. לקמן עמוד 284.

האפשרות לקרוא את זה ולדרוש נמרצת בחולם לשון רבים.
בברכה להצלחה בכל הנ"ל ולבשורות טובות בעניני פרנסה
בגשמיות.

ג'תשלח

(כרך יא עמוד שנג)

ב"ה, אי אלול, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . לפי מה שכותב, שהוא מתפלל לפני העמוד, מסתמא יודע הוא
את המנהג העתיק בזה, שכמה ימים קודם התפילה לפני הציבור, לעבור
על כל התפלות והפיוטים, לדעת לכל הפחות את פירוש המילות כפשוטו,
כך יש לעשות כל השנה, לחזור גם על מה שכבר יודעים, ומובן מאליו
לדעת את דיני התפילה בכלל, ומה שנוגע לשליח הציבור בפרט, והשם
יתברך יצליחו בכל האמור לעיל.

בברכת כתיבה וחתימה טובה.

ג'תשמב

(כרך יא עמוד שס)

ב"ה, ג' אלול, תשט"ו
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ מו"ה יונה ש"י

שלום וברכה!

. . . להערתו במה שכתב בעקדה שער פ' בתחלתו: שלא יתואר
היכולת האלקי . . . לקבץ בין ההפכים, הרי אנו אומרים "כל יכול"
צודק הוא בהחלט.

ג'תשלח

המנהג: ראה אגרות-קודש כרך ז אגרת ב'רכה, ובנסמן בהערות שם. כרך יא
אגרת ג' תשצח.

ג'תשמב

מו"ה יונה: דרשר. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 216 ובנסמן בהערות שם.

חוקרי ישראל ההולכים בשיטת בעל העקדה, מתרצים שכל היינו כל מה שרק אפשרי על פי שכל, וכמובא בקיצור במקור חיים על אתר. – ומובן הדוחק שבפירוש זה.

אבל גדולי הראשונים, מקובלים ותורת החסידות פסקו כבר מזמן שיכולת השי"ת היא **בלתי מוגבלת** – כל יכול כפשוטו. – ראה שו"ת הרשב"א ח"א סתי"ח, ספר החקירה להצמח צדק ע"י סח. ד"ה וטהר לבנו עזר"ת ועוד.

ראי מוכחת מביאים הם ממרז"ל (יומא כא, א) **מקום** ארון **אינו** מן המדה, אף על פי שהוא הי' **חייב** להיות כציווי השי"ת אמתיים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו וקומתו.

ג'תשמו

(כרך יא עמוד שסה)

ב"ה, ו' אלול, תשט"ו
ברוקלין.

לכל הנאספים במלוה מלכה מוצש"ק פרשת תצא
במונסי, ובראשם הרה"ח אי"א נו"י עוסק בצ"צ מו"ה
משה פנחס שי' הכהן והווי"ח אי"א נו"י עוסק בצ"צ
מוה"ר גרשון שי'
ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

שמחתי להודע אודות אסיפתכם לסעודה דדוד מלכא משיחא,
שבטח ידברו בדברי תורה, ותהי' זו סעודת מצוה, והרי ידוע הפתגם של
רבנו הזקן, שמה שיכולה לפעול התוועדות חסידית, מלאך מיכאל אינו
יכול לפעול (ראה באריכות קובץ אמירת תהלים).

מיוסד על הפתגם הידוע, שפרשת השבוע קשורה עם האירועים

ג'תשמו

נדפסה בקובץ ליובאוויטש שנה ד חוברת ב עמוד 94, ומהדורה מעוברת ומוגה
– בלקוטי שיחות כרך ב עמוד 391.
מו"ה משה פנחס: כנראה כן. אגרות נוספות אליו – אגרות-קודש כרך י אגרת
ג'ת, ובנסמן בהערות שם.
הפתגם: ראה לקמן עמוד 287. 296. וראה גם אגרות-קודש כרך יא אגרת ג'תקז,
ובנסמן בהערות שם. כרך יג אגרת ד'תלו.

השונים של השבוע, ואפשר גם להפיק מהפרשה הוראות בחיי היום יום – הנה במוצאי שבת זו מתחילה פרשת והי כי תבא אל הארץ, בה מסופר על מצות הבאת בכורים, שצריכים להיות מהפירות הטובים ביותר שנתנה ארצנו הקדושה תבנה ותכונן במהרה בימינו על ידי משיח צדקנו, כאשר היא היתה ארץ זבת חלב ודבש, ומעונת-הפירות הראשונה, קודם שלקחו משהו מהפירות לעצמם, והביאו זאת לבית המקדש, להודות לשם יתברך בעד הברכה שהוא, ברוך הוא, נתן בפרי האדמה. והבכורים לא היו כקרבנות אחרים, לשרפם על המזבח, אלא למסור אותם לכהן.

מכך אנו למדים, בשני הקצוות: שהתבואה ופירות הארץ הצומחים לאחר שחרשו וזרעו וקצרו, ועשו גם את שאר המלאכות הקשורות עם צמיחת פירות הארץ, לא לקחו לעצמם את הראשונים והטובים ביותר שבהם, אלא עשו מזה – קדושה, במסירתם לכהן. אך לפעמים מתעוררת, בהחלט, טענה, שלאחר כל היגיעה והעמל שהשקיעו בזה, הרי גם אם יש לקחת חלק משלו ולתת למטרות קדושות, מדוע זה צריך להיות דוקא מהטוב והיפה ביותר? אבל כאשר מתעמקים בזה – מגיעים להבנה שהטענה יכולה להיות, רק כאשר חסרה האמונה שאת פרי האדמה - **נתת לי ה'**, ורק כוחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה. ובמילא לאחר ההתבוננות – רואים שזהו היפך האמונה הפשוטה, שהאמונה הפשוטה ישנה אצל כל יהודי ללא יוצא מהכלל, צריך רק לגלות אותה שתשפיע גם בחיי היום יום.

הדבר השני שלומדים מאותה מצוה, הוא שהפירות אינם נשרפים על המזבח בבית המקדש, אלא הם ניתנים לכהן שצריך להשתמש בהם – כפי שדין הבכורים הוא, שזה מורה שגם את עונג הטעם הגשמי, אם מתכוננים כדבעי ומתקדשים, – אפשר לנצלו לקדושה (ע"י בית המקדש והכהן) ולעבוד את השם יתברך ע"י אכילת הפירות, בדיוק כמו שעובדים את השי"ת בקרבנות אחרים ע"י שריפתם בבית המקדש, כקרבן עולה וכיו"ב.

וזהו אחד מיסודות תורת החסידות, שצריך לעבוד ואפשר לעבוד את השם יתברך, לא רק בעת התפילה ולימוד תורה, אלא גם באכילה ובעת האכילה, בעשיית עסקים ובשעת העסקים. רק שכמובן מאליו, האופן השני של עבודת השם יתברך דורש הכנה עמוקה לזה, אבל השכר על זה גדול יותר.

ובמובן זה, מצות בכורים ישנה – גם בזמן הגלות ואפילו בחוץ לארץ, וגם ביום חול פשוט, שכאשר אומרים מעומק הלב על כל מה

שיש, שזהו **נתת לי ה'**, זה מתקדש, עד שהשימוש בזה – יכול להיות עבודה, עבודת השם יתברך.

במצות בכורים כפשוטה, כאשר זה היי בבית המקדש, הרי אחרי כן היתה הברכה שלשנה הבאה יחזור ויקיים את המצוה בשמחה, כך גם היום, השימוש וניצול הנכסים – רכוש – שהשם יתברך נותן, כפי שהשם יתברך חפץ, מביא את ברכת השם יתברך, שגם לשנה הבאה יוכלו לקיים זאת ובמידה רבה בהרבה, ובתוספת שביעות רצון ושמחה.

בברכה להתעורר בהחלטות טובות ולקיימן אחר כך בימים הבאים עלינו ועל כל ישראל לטובה, ובברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.

ג'תשנ"ג

(כרך יא עמוד שעב)

[ח' אלול, תשט"ו]

... מה שאתה כותב, שאשה אחת כתבה לכאן וענו לה לבדוק את התפילין ואת המזוזות בביתה, והיא אומרת שהן כשרות, אינני יודע למי היא נתנה לבדוק, והאם בדקו כראוי, אבל אתה יכול לומר לה – שמהו כאן **לא** מתאים, ומשהו כאן **לא** בסדר, ולכן, לא מבינים את מה שהיא אומרת שהכל היי בסדר ...

ג'תשס"א

(כרך יא עמוד שעט)

בי"ה, י"א אלול, תשט"ו
ברוקלין.

ברכה ושלוס!

שמחתי לקבל את מכתבה מח' אלול שמרגישה הרבה יותר טוב, ויהי רצון שזה יהי לגמרי טוב, ושלא רק הרופא יסבור כך אלא גם היא עצמה תרגיש כך. מובן מאליו שיש לקחת את הויטמינים, ואם הד"ר נותן גם סדר באכילה ושתי' יש לצייט בזה, כי גוף של יהודי הוא קדושה, וכשהתורה אומרת ורפא ירפא, הד"ר הוא שליח של התורה בזה.

ג'תשנ"ג

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יט עמוד 443.

מה שכותבת אודות תעניות, לא שמעתי אודות דרך כזו (מלבד במקרים יוצאים מהכלל). [כמובן מאליו, מלבד התעניות שהן על פי שולחן ערוך, וגם כאשר הדי"ר אומר שאין שום סכנה]. ועדיף להחליף את התענית, במניעת דברים אחרים שמתחשק, כמו דיבור דברים בטלים ומכל שכן לשון הרע וכדומה, שזה מחליש את היצר הרע יותר מתענית ולא פוגע בבריאות האדם, במילא יש לו יותר כוח לעשות מצוות, וצדקה וחסד בפרט, והשי"ת יעזור לה לבשר בשורות טובות גם בזה.

בברכת כתיבה וחתימה טובה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ג'תשסד

(כרך יא עמוד שפא)

בי"ה, י"ב אלול, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיו"ד אלול.

כבקשתו יזכירו את שניהם וגם את ילדיהם שיחיו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע לבריאות ופרנסה ולשלום בין כולכם.

צריך לבדוק את המזוזות בדירתם שכולן יהיו כשרות כדין, וגם לבדוק את התפילין שלו, וגם, בכל יום חול, לתת כמה סנט לצדקה לפני התפילה, ולאחר התפילה לומר בכל יום לכל הפחות פרק תהלים אחד.

מה שכותב אודות התייחסות הילדים להורים, שאינו כדבעי, יש לברר, אם אין זה כמו במקרים אחרים כאלו, שההורים לא שמרו טהרת המשפחה בזמנו כאשר הילדים נולדו, ואם זה ח"ו המקרה, צריכים ההורים לקבל החלטה תקיפה לעשות כל האפשרי שידידיהם ומכריהם ישמרו ויתחזקו במצוה זו, שזה מתקן במידה מסויימת את העבירה הגדולה שההורים עשו – באי שמירת טהרת המשפחה – נגד עצמם ונגד הילדים שלהם. ובפרט שהשם יתברך רואה שהם, ההורים, מתחרטים

ג'תשסא

תעניות: ראה גם אגרות-קודש כרך יא אגרת ג'שצט, ובנסמן בהערות שם.
[כמובן . . . סכנה] : כן הוא במקור.

באמת ומשתדלים להבטיח את עצמם ולשמור אחרים מזה ולחזקם ללכת בדרך התורה.

בנוגע לכתבו שזוגתו נכנסת בימים אלו לבית הרפואה להשגחה, יהי רצון שזה יהי בשעה טובה ומוצלחת והכל יהי בהצלחה, ועד שתצא משם, תתן בכל יום חול כמה סנט בקופת צדקה, והשם יתברך יצליחם לבשר בשורות טובות בכל האמור לעיל.

בברכת כתיבה וחתימה טובה.

ג'תשסו

(כרך יא עמוד שפג)

בי"ה, י"ב אלול, תשט"ו
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

שמחתי לקבל את מכתבה מ-20/8, בו כותבת שמרגישה מעט יותר טוב, והתקווה שזה ילך מטוב לעוד יותר טוב, ובפרט בימים שבהם אנו מתקרבים לְכתיבה וחתימה טובה.

מה שכותבת שמביטים על העולם ברגש של שמחה, הרי זה – לא כפי הביטוי שלה שאפשר להסתתר מאחורי זה מפני האמת, אלא זהו אמצעי לעשות את החיים יותר קלים במידה רבה ביותר, וכפי שכבר ידוע, וגם חכמת הרפואה מכירה בזה יותר ויותר, שכל מצבו של האדם, אפילו תגובה גופנית פיזית, והאופן שבו הוא מקבל את התופעות סביבו, תלויים במידה רבה באדם עצמו, כיצד הוא מקבל זאת.

וכמה מפליא הדבר, שמצאנו בין מייסדי שיטת האופטימיות בחיים ('אופטימיזם'), כאלו שחיהם הם היו מלאים בתופעות הנקראות צרות, ובין הפסימיים מוצאים רבים שאצלם החיים היו נאים וטובים, לא חסר דבר . . . מלבד שביעות רצון פנימית ושמחה פנימית. ובהכירי את ילדותם של אבי ואמה ומה שהם עברו, הרי, יתכן, – שגם זה יכול לשמש דוגמה, במדה מסויימת, להאמור. ובמילא אין כל פלא שחסידות, שעושה את הנעלה ביותר והטוב ביותר לפופלרי, אחד מרעיונות היסוד שלה הוא – שבכל מאורע אפשר למצוא דרך איך לעבוד את השם יתברך, ובכלל עבודת השם יתברך צריכה להעשות בשמחה אמיתית, שאז היא במלוא המידה.

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני לאחל לה ולכל אשר לה – שיחיו – כתיבה וחתימה טובה

לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה.

זה עתה הובא האתרוג, ות"ח.

נ"ב

יכולה לכתוב לי גם להבא ברוסית, גם אם הנני עונה באידיש – בשל נוחות המזכיר.

ג'תשצ

(כרך יא עמוד תט)

ב"ה, כ"א אלול, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . במה שכותב על עצמו שהוא מתנגד. – לא יקפיד עלי, אם לא אאמין לו, וכפתגם הידוע של רבנו הזקן בעל התניא והשולחן ערוך, שיהודי אינו רוצה ואינו יכול להיות נפרד מאלוקות. וכיון שעתה כולם מכירים בכך שחסידות וההוראות שלה קשורים עם הקדוש ברוך הוא ועל ידי זה מתקשרים עוד יותר עם אלוקות לא יתכן שיהודי יהי מתנגד לזה, יכול להיות רק הבדל במידת הקירוב וההתקשרות, וכשם שבענינים אחרים בתורה, לא כולם ואפילו לומדים יכולים להגיע ליסוד וסוף הדבר, שהוא נעלה משכל האדם, יש כאלה שיודעים חלק מסויים יותר ויש שיודעים עוד יותר, כך גם בנוגע לחסידות, והשי"ת יעזור לכל אחד ואחד בתוך כלל ישראל שהשנה החדשה תהי' יותר מהשנה שעברה להיות מבוסס יותר ולהבין יותר ושזה יהי' מתוך בריאות ושמחה.

בברכת כתיבה וחתימה טובה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ג' תשצ

וכפתגם הידוע: ראה לעיל עמוד 208 ובנסמן בהערות שם.

ג'תשצז

(כרך יא עמוד תטו)

ב"ה, כ"ה אלול, תשט"ו
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחר הפסקה ארוכה הנני שמח לקבל מכתבו מכי אלול, בו כותב אודות הדכדוך שלו בענינים של אהבה ויראה. – הרי ידוע מה שכותב רבנו הזקן בתניא פרק ל"א, ובזה יפטר מהעצבות כו' ואחר כך יבוא לידי שמחה אמיתית כו' ותיקר נפשו בעיניו לשמוח בשמחתה יותר וכו'. ובפרט כשמתבוננים במה שכתוב שם בפרק ל"ג, אפילו בפירוש המלות כפשוטו בלבד, גם זה מספיק כדי להגיע למצב שתחי' נפשו בשמחה רבה זו והיא שמחה כפולה ומכופלת עיין שם. ובפרטי פרטיות כשזכרים מה יש לפעול בענינים של תורה ומצוות בנוגע לעצמו ועבור הסביבה, הרי חוץ מזה שלא נותר זמן לעצבות, הרי מובן שהעצבות **מפריעה** לעבודה, וכפי שמבואר בתניא פרק כ"ו ובכמה מקומות. וידוע פתגם הרביים ששמענו מכ"ק מו"ח אדמו"ר, שמתניא יכול כל יהודי 'לקחת' משוהו (למרות שאחרים 'לוקחים' עמוק יותר, ואחרים לא 'לוקחים' עמוק יותר, גם עליהם נאמר הפסוק קרוב אליך הדבר **מאוד**). והשי"ת יעזור שיעמיד עצמו על הדרך דעבדו את ה' בשמחה ולפעול במקומו במובן זה והשי"ת יצליחו.

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה לבשו"ט.

ג'תתג

(כרך יא עמוד תכ)

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשט"ו
ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל
אשר בכל מקום ומקום
ה' עליהם יחיו

שלום רב וברכה!

לקראת בוא השנה החדשה, רצוני לאחל לכל אחד ואחת בתוך כלל ישראל – לפי הנוסח העתיק – שנה טובה ומתוקה.

ראש השנה נקבע על-ידי תורתנו במועד בריאת העולם, אך לא ביום הראשון לבריאה כי אם ביום הששי שבו נוצר האדם.

גדולת היום והבריאה האמורה אינה מתבטאת בכך שנוסף בעולם עוד יצור, יצור שהוא בדרגה גבוהה יותר מן הנבראים לפניו, כשם שהחי נעלה יותר מן הצומח והצומח מן הדומם, – אלא בכך שנוסף יצור שהוא **שונה** לאין-ערוך מקודמיו.

שכן **הוא** זה שהכיר את יוצר הבריאה, ואף, יתר על כן, העלה את הבריאה כולה לתחושה זו, ובכך לדרגת השלימות שלה.

שהרי הכרת, תחושת וראיית האלקות בבריאה – היא היעד והמטרה של כל הבריאה.

* * *

אחד מקווי האופי המיוחדים שבהם שונה האדם מכל שאר

ג'תתג

נדפסה בלקוטי שיחות כרך ט עמוד 415. התרגום ומראי-המקומות נעקרו מ'אגרות מלך' כרך א עמוד יז ואילך.

ראש . . . האדם: ראה ר"ן ר"ה טז, א. חדושי-אגרות מהרש"א ר"ה טז, א. שם כז, א. לקו"ת נצבים מז, א. שם, ג. ובכמה מקומות. וראה גם מכתב כ"ה אלול תשמ"ז (נדפס בלקוטי שיחות כרך לד עמוד 322). ועוד.

ביום הראשון: כ"ה באלול – ויקרא רבה ריש פרק כט. תוס' ר"ה ח, א (ד"ה לתקופות). ועוד.

שונה . . . החפשיית: ראה רמב"ם הל' תשובה פרק ה הלכה א. לקו"ת אמור לח, ב.

הנבראים – הוא הבחירה החפשית שהבורא העניק לו.

דבר זה מסוגל האדם לנצל בשני כיוונים מנוגדים: או, רחמנא ליצלן, ללכת בדרך המביאה להרס עצמי וחורבן לסביבתו, או, להיפך, לבחור את הדרך הנכונה בחיים, ועל ידי כך לרומם את עצמו ואת הבריאה לרום המעלה האפשרית.

וכדי להכיר דרך זו ולמצוא את אורח החיים המוליך למטרה זו – ניתנה לנו התורה. התורה היא אלוקית ונצחית והוראותיה הן לכל הזמנים ולכל המקומות.

* * *

בשכלו העצמי אין האדם מסוגל להגיע לכך, שכן שכלו הוא מוגבל.

השכל יכול רק לשמש אותו – כדי לגלות ולהביא לידי ביטוי את התודעה הפנימית העמוקה המקננת בנפשו, האמונה הפשוטה בדברים הנעלים מן השכל, ועל ידי כך להחיות את כל מציאותו ולמצוא את דרכו הנכונה בחיים היום-יומיים, היא דרך התורה והמצוה.

* * *

ראש-השנה מעמיד את האדם לא רק לפני כס המשפט האלוקי, אלא גם לפני משפטו שלו על עצמו.

עליו להחליט כי הוא מקבל על עצמו למלא את תפקידו וחובתו, להעלות ולרומם את עצמו ואת העולם שמסביבו להכרת הציווי: "בואו נשתחוה ונכרעה, נברכה לפני ה' עושינו",

כפי שעשה זאת האדם הראשון ביום הראשון לבריאתו, בראש-השנה הראשון, שמשמעות הדבר היא – חיי יום על פי התורה.

ולא, חס וחלילה, לבחור בדרך המובילה לתהום ולהרס ואבדון.

* * *

ואל יחשוב אדם: "מה אני ומי אני שיהי' לי כוח אדיר כזה?"

שכן ראינו, לצערנו, מה מסוגלת כמות קטנה של חומר "לפעול"

כפי . . . השנה הראשון: תהלים צה, ו. זהר כרך א רכא, ב. כרך ג קז, ב. תקוני זהר תיקון נו (צ, ב). וראה פרקי דרבי אליעזר פרק יא ובביאור הרד"ל שם.

ולהרוס ערים וארצות על-ידי אנרגי אטומית.

ואם למטרות הרס יש לכמות קטנה כוח אדיר כזה, והרי הרס מנוגד לכוונת ותכלית הבריאה, הרי לענין של בניי והתעלות – ודאי, ובמדה גדולה פי כמה, יש הכוח הדרוש לכל אדם יחיד, שעל כך מעניק לו הקב"ה כוחות מיוחדים ואפשרויות מיוחדות, כדי שיוכל לרומם את עצמו אל הגובה הדרוש, לסייע לאחרים לעשות זאת, ולהעלות את הבריאה כולה קרוב יותר לשלימותה,

עד שנגיע סוף סוף למצב ש"וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו: ה' אלקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה".

בברכת כתיבה וחתימה טובה

מנחם שניאורסאהן

ג'תתה

(כרך יא עמוד תכג)

[שלהי אלול, תשט"ו:]

הו"ח אי"א נוי"נ מו"ה חיים שי

מכתבו מכ"ז אלול נתקבל . . . על פי מה שמזכיר במכתבו שאביו ע"ה הי' הולך מליעפלי ואח"כ מוויטבסק לנשיאים זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע בליובאוויטש, מעניין אותי לדעת האם יש רשימות וכתבים של חסידות שנשאר מאביו ע"ה, ואם כן אולי אפשר לדעת את תוכנם, או רשימה וכו' ות"ח מראש.

ש"וידע . . . משלה": תפלת ר"ה.

ג'תתה

מו"ה חיים: ארונסון.

ג'תתלב

(כרך יב עמוד כז)

בי"ה, י"ח תשרי, תשט"ז
ברוקלין.

מתפללי בית הכנסת רח' לומברד בעיר דובלין,
ובראשם הגבאי מר צבי מזלין

ד' עליהם יחיו

שלום וברכה!

ע"י הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה שלום מענדל שי שו"ב
קלמנסון, הגיעה אלי הבשורה הטובה, שבבית הכנסת שלכם נשמרת
תקנת הקדמונים לומר בבוקר לאחר התפילה את שיעור התהלים היומי
- כפי שהתהלים נחלק לימי החודש - ,

ואשרי חלקם, וגודל הזכות בזה אין די מילין באר כמבואר בספרים
רבים וגם במכתבי כ"ק אדמו"ר (מוהרי"ץ) זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע
שחלק מהמכתבים נדפסו בסוף התהלים אהל יוסף יצחק.

ובתור מתנה הננו שולחים לכם 10 תהלים אהל יוסף יצחק בחבילה
בפ"ע, ובטח תאשרו קבלתם.

בברכה שילכו מחיל אל חיל וביתם יהי בית תפילה אמיתי כרצונו
יתברך ויתעלה.

בכבוד הראוי,

המזכיר

ג'תתמא

(כרך יב עמוד לט)

בי"ה, אדר"ח מ"ח, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבך מכ"ו תשרי, בו אתה שואל אודות,

ג'תתמא

נרפסה בלקוטי שיחות כרך יז עמוד 500.

(א) מחשבות לא רצויות.

ידועה העצה לזה, מעט אור דוחה הרבה חשך, ולכן צריך להיות שקוע במחשבות של תורה ותפילה ולהיות בקי בעל פה פרקים משניים, פרקים תניא, ומה טוב לפחות מאמרי חסידות קלי ההבנה, שכל זה מסייע להפטר ממחשבות לא טובות.

(ב) מה לעשות, שכל דבר נעשה עם פניי.

בוזה צריך להיות זהיר, כי פעמים רבות כאשר היצר הרע רוצה לעכב יהודי מלעשות דבר טוב, הוא מנסה בדרך זו, להשלותו, שהוא עושה זאת בגלל פניי, במילא עדיף שכלל לא יעשה זאת, וזהו היפך פסק רבותינו ז"ל לעולם יעסוק בתורה ומצוות שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה, ועל כן, מבלי הבט על כך שכמובן צריך לפעול בעצמו שסוף כל סוף ייעשה כל דבר ללא פניי, אבל בינתיים, לו רק זה דבר טוב אין להמנע ח"ו מלעשותו, וכנ"ל.

ולסייעתא דשמיא באמור, בכלל, מסייע רבות כאשר משפיעים על חברים והסביבה לקרבם יותר ליהדות בכלל ולחסידות בפרט, שזוהי צדקה ברוחניות, ועל זה נאמר וצדקה תרומם גוי, וכמבואר בתורה אור ריש פרשת בראשית.

בברכה לתלמוד תורה מתוך שמחה ויראת שמים,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ג'תתסד

(כרך יב עמוד נז)

בי"ה, ח' מ"ח, תשט"ז

ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה ממוצש"ק ברכה :

בטח קבלה בעתו מענה על שאלתה במכתבה הקודם.

ומה שכותבת אודות אחי שי, הסיבה למה לא ענתה על מכתבי, שיבדקו את התפילין שלו, ברור שהסיבה מחזקת את ההצעה שיבדקו בהקדם האפשרי את התפילין, ובעיקר את הפרשיות שיהיו כשרות בהחלט ולעשות זאת מה שיותר מהר, ומובן מאליו שנחוץ ביותר שיניח אותם בכל יום מימות החול לפחות לכמה דקות.

השם יתברך רצה שיהודי יקיים את מצוותיו מרצונו האישי (בבחירתו) לא בכפי, וכן גם בנוגע לאחי, אבל יש להסבירו, שכאשר כותבים לחולה תרופה, אין הגיון שימתין עד שילמד רפואה ובעוד כמה שנים כשיהי' רופא ויבין כיצד התרופה משפיעה, אזי יקח את התרופה, ובפרט שככל שדוחים את השימוש בתרופה, מתרחקים מהבראה, ובמילא גם מהבנת דברים כפי שהם במציאות לאמיתתם, והשם יתברך יצליחה, שהיא וידידיהם ימצאו את המילים המתאימות איך להעמידו על הדרך הטובה עבורו הן בגשמיות והן ברוחניות.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ג'תתפג

(כרך יב עמוד עד)

בי"ה, ט"ו מ"ח, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבך מיו"ד חשון עם המצורף. מפליא אותי קצת שאינך מזכיר כיצד נקבעו סדרי הזמן שלך, מקוה שתכתוב על כך בהזדמנות הבאה.

ברצוני לנצל את ההזדמנות ולהסב את תשומת לבך לכך שכיון שהוריך הסכימו שתלמד אנגלית באופן פרטי, אתה מצידך צריך **להשתדל** בזה שהלימוד יהי' בהצלחה, כלומר שתוכל לדבר ולכתוב את שפת המדינה כראוי, וכמו כל ענין של לימוד נאמר על כך יגעת ומצאת, ובטח עם הזמן יהי' אפשר לנצל את הידיעות לא רק בענינים של פרנסה גשמית, אלא גם בענינים של פרנסה רוחנית, וכנראה במוחש, שישנם כאלו הפועלים על הסביבה ע"י כך שהם שולטים בשפת המדינה כדבעי, שבנידון זה הכוונה לאנגלית, ותקותי לשמוע ממך שאתה עושה כן ולומד את השפה והדבר מתקדם כראוי.

מצו"ב קובץ שי"ל זה-עתה, ובטח תוכל לנצל את תוכנו בסביבתך להחזקת והפצת היהדות.

בברכה לבשורות טובות,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ג'תתפה

(כרך יב עמוד עה)

ב"ה, ט"ו מ"ח, ה'תשט"ז

ברוקלין, נ.י.

אל אחינו בני ישראל חובבי ומוקירי תורה ומצוה
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בזה שולח הנני את ברכתי לכל עסקני הישיבה, מסייעיהם, והנוטלים חלק בהכנות לחגיגה השנתית של מרכז הישיבות "תומכי תמימים" ליובאוויטש, העתידה להתקיים אי"ה ביום א' ויגש, ג' טבת הבע"ל.

הנני מברך את ידידי ישיבות ליובאוויטש לרגל הזכות שזכו ליטול חלק בתמיכת אחד ממבצרי תורה ביראת-שמים הגדולים ביותר בזמננו.

יחד עם זאת הנני משגר את קריאתי – על-פי מאמר רז"ל אין מזרזין אלא למזרזין – ומדגיש את החובה המיוחדת המוטלת על כל אלה המבינים את החשיבות החיונית של ישיבה בכלל, ושל ישיבות ליובאוויטש בפרט.

ככל הענינים של תורה ומצוות, צריכה עבודתם לטובת ישיבות ליובאוויטש להיות **בזריזות**, וכידוע מעלת הזריזות שאברהם אבינו נטע בכל היהודים עד סוף כל הדורות; והיא צריכה **לגדול** עוד ועוד, ככל דבר חי, שסימן החיות הוא גדול והתפתחות.

וכמרז"ל – מעלין בקדש.

בפרט מוטלים זכות וחוב מיוחדים על ראשי-העסקנים, נותני-הטון ומורי-הדרך, העושים ומעשים, שבהם תלוי, במידה רבה, הצלחה של מבצע למען הישיבה.

הם צריכים וחייבים ליצור את הגישה הנחוצה של התמסרות ומסירות נפש, שכל אחד ימלא את חובתו בהתאם לכוחותיו, הכוחות הגלויים והכוחות הנעלמים, וכך להבטיח את המשך הקיום וההתרחבות של מרכז הישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש.

ג'תתפה

נדפסה בלקוטי שיחות כרך כד עמוד 479.

מתוך הכרה בזכות הגדולה והרגשת החוב הקדוש, יזכה כל אחד לברכתם של כ"ק רבותינו הקדושים, מייסדי הישיבה תומכי תמימים ליובאוויטש, שתמיד מעוררים רחמים רבים על תומכי הישיבה.

לברכה המשולשת בבני חיי ומזונא רויחא, נוסף על ברכת – ותומכי מאושר.

בברכת הצלחה בכל הנ"ל.

ג'תתפח

(כרך יב עמוד עט)

ב"ה, י"ז חשון, תשט"ז
ברוקלין.

מרת שולע שפרה תחיי

ברכה ושלום!

שמחתי לקבל מכתבה מיי"א חשון, בו כותבת אודות ההשתדלות בנוגע לחלב ישראל, והאפשרויות השונות שישנן בזה, והשם יתברך יעזור שלא תחלש בעבודה, ואז זה יהי בהצלחה, כמובטח לחסידים ואנ"ש שבכל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות יצליחו (קיצורים והערות לתניא סוף עמוד קכ"ב).

ובפרט בענין זה, אשר חוץ מעצם הדבר זה יהי גם קידוש השם, שעד עתה כל הענין היי עזוב, ונשי ובנות חבי"ד עלה בידן לעשות את התיקון הגדול, והזכות תעמוד לה, ולכל העושים בזה, לכל המצטרך להם בגשמיות וברוחניות.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ג'תתצד

(כרך יב עמוד פד)

ב"ה, כ"ב מ"ח, תשט"ז
ברוקלין.

ברכה ושלום!

במענה על מכתבך מיי"ד חשון, בו את כותבת שבשנה זו אינך

מתעניינת בלימוד עם תלמידות הכתה כמו בשנה שעברה, מפני שאין להן את הכשרונות לקלוט את הלימוד כמו הכתה הקודמת.

והנה, מובן שאדרבה, ענין זה צריך להוסיף עוד יותר חשק והתענינות, יותר מהרגיל, להעמיד את התלמידות על הרמה הראוי כי הרי זה כל האדם לתקן חלקו בעולם, בהתאם לכשרונות שלו שהשם יתברך העניק לו, בפרט כשרון בחנוך והשפעה על נוער, והרי זו תכלית בריאתו להרבות אור בעולם ע"י הפצת נר מצוה תורה אור, ולפוס צערא אגרא, שדוקא תלמידות כאלו שהכשרונות שלהן לא כל כך מפותחים, הן החלק היפה למלא בהן את רצון הבורא, ומדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה אלא שכמה פעמים ככה, שכאשר ממלאים את רצון השם יתברך, למרות שהיצר הרע מנסה להשלות שזה דבר קשה, אזי הקב"ה עושה את רצון האדם למלאות משאלות לבבו הטובות.

ויהי רצון שתתענייני, בתוספת כוח, בשיפור מצב הכתה, שתתעלה מדרגא לדרגא, ותראי פרי טוב בעמלך, ומצוה גוררת מצוה, שתוכלי לבשר בקרוב שהתלמידות עושות חיל, ושהשם יתברך המציא לך את זיווגך הטוב לך, טוב בגשמיות וטוב ברוחניות גם יחד.

בברכה לבשו"ט בכבוד.

ג'תתקיג

(כרך יב עמוד קא)

ב"ה, אדר"ח כסלו, תשט"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה למכתבה מ-8/11 עם המצורף, בו גם כותבת שמרת . . . אמרה לה, שאיננה יודעת אם תוכל לעמוד בנתינה לקופת צדקה כל יום.

עלי להסביר לה, שאין הכוונה בזה שתתן יותר מהאפשרות שלה, אלא שאת מה שהיא נותנת, במקום לתת זאת בבת אחת, תתן מעט מעט בכל יום. ואף שלקופת הצדקה אין כל הבדל אם היא נותנת בבת אחת או שנותנת פעמים רבות, אבל לגבי האדם נותן הצדקה – כן ישנו הבדל גדול, כי יש להתרגל לתת צדקה בכל יום. כשם שאדם מוציא הוצאות

ג'תתקיג

נדפסה בלקוטי שיחות כרך ט עמוד 295.

על ענייני שהוא צריך ורוצה בכל יום, כך יש להוציא בכל יום על העניינים שהשם יתברך רוצה ומצווה לתת, שזהו ענין נתינת צדקה. ומה שטוב עוד יותר - שהשם יתברך ישמע ע"י זה בכל יום לתפלות ובקשות האדם, והרי נזקקים ופונים אל השם יתברך בכל יום, ולא רק פעם אחת בימים רבים. ובטח תמצא את המילים המתאימות כיצד להסביר לה זאת, שצדקה - כמה שלא תהי', יותר או פחות - צריך לתת בכל יום - (כמובן מאליו, מלבד הימים שבהם אסור להחזיק כסף, שבת ויום טוב) - ותודה על טרחתה בזה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ג'תתקטו

(כרך יב עמוד קב)

ב"ה, אדר"ח כסלו, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מר א. פרידריך שי

שלום וברכה!

מפליא אותי שכבר זמן רב לא קבלתי ממנו כל ידיעות, ואם לפי המנהג המקובל, זהו סימן שהכל בסדר ובשלום, ובמילא אין מה לכתוב, הרי כל זה בנוגע לעניינים פרטים, אבל בנוגע לענייני הכלל הרי צריך להיות על-פי פסק רז"ל מעלין בקדש, במילא תמיד יש מה לכתוב אודות תוספת דברים חדשים.

ובפרט עתה, שלא מכבר נכנסנו לשנה החדשה, ויש לקבוע מחדש את כל הסדרים וקביעות הלימוד, וזה שהשם יתברך נתן לו כשרון להיות מסוגל להשפיע על הזולת, הרי זה מתפקידיו הראשיים, עיקריים ונפשיים שלו.

ובפרט רצוני לעוררו להמשיך ולהרחיב את שעוריו לנשים, שע"י זה מחזקים ומשפיעים שישפרו את משפחותיהן ביהדות בכלל ובחינוך הבנים והבנות בפרט, ואפילו כשהילדים מתנהגים בדרך התורה, הנה למרבה הצער חסרה ברובא דרובא ידיעה אודות הרבה דינים ומנהגים, וחסרה גם לאמהות הידיעה כדי שתוכלנה להשיב על שאלות רבות של הילדים המתעוררות אצל ילדים ע"י חברים וע"י סיבות מסיבות שונות.

רז"ל גם כבר אמרו שאין מזרזין אלא למזורזין, ולכן הנני מקוה

לקבל ממנו בשורות טובות מהתפתחות ענין זה וכן מענינים אחרים. והשם יתברך בודאי יתן את שכרו שהוא מדה כנגד מדה, אבל כמה פעמים ככה – תוספת נר מצוה ותורה אור ומאור שבתורה זוהי פנימיות התורה, במשפחתו הפרטית וגם הוא עצמו בכלל.

המחכה לבשו"ט.

ג'תתקכא

(כרך יב עמוד קט)

ב"ה, ב' כסלו, תשט"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה בו כותבת אודות מצב רוחה, תקותי ומשאלותי מהשם יתברך ויתעלה לילדים בריאים.

כיון שזו אחת מהמצוות החשובות ביותר של תורתנו הקדושה תורת חיים, צריכים להיות חזקים בטחון בבורא העולם שהוא יתן את האפשרות שהיא ובעלה שיחיו יקיימו את המצוה. אבל מובן מאליו שאי אפשר להורות להקדוש ברוך על הלוח שזה מוכרח להיות בזמן מסויים, כפי שנראה לה, כי השם יתברך הוא הוא מקור הטוב, הרי ודאי שהוא ברוך הוא יודע איזה זמן הוא טוב, ואז הוא ימלא את משאלות לבבה לטובה. אך אפשר, מתוך בטחון חזק במילוי הבקשה, להתפלל שזה יבוא מה שיותר מהר, ומה שכותבת אודות איבוד התקוה חס ושלוש, לבת ישראל אסור לומר זאת, כי השם יתברך הוא כל יכול ורוצה שלכל יהודי יהי טוב לא רק ברוחניות אלא גם, אכן, בגשמיות.

בברכה שתפלתה בהאמור תתקיים בקרוב ושיהיו ממנה בשורות טובות.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ג'תתקלח

(כרך יב עמוד קכו)

ב"ה, ח' כסלו, תשט"ז

ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ כו' מו"ה מרדכי שי

שלום וברכה!

הנני שמח לקבל מזמן לזמן ידיעות מאנ"ש מפריז אודות הסיוע שלו, התעסקות והשתדלות בנוגע לתלמודי-תורה ליובאוויטש בפריז שתפקידם לחנך את בני ובנות ישראל באופן שיקרב אותם לאבינו שבשמים. וידוע פתגם הבעל שם טוב, ששמענהו פעמים רבות מחמי כ"ק אדמו"ר, שהאהבה של השם יתברך לכל יהודי, איש ואשה צעיר או זקן, היא שלא בערך יותר מהאהבה של הורים לבנם יחידים שנולד להם בזקנתם.

שמה גם מובן, הזכות הגדולה שיש לכל אחד ואחד שעוסק בעניינים אלה, וגודל השכר מהשם יתברך ב. [. . .] שנצרך לעצמו ולבני ביתו, ולכן הנני מקוה שקריאת הפ"נ שלו על הציון הק' של חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע, והוא יעורר רחמים רבים בזה ובמיוחד בהטבת הבריאות של זוגתו תחי', וגם זה יוסיף בהתעסקות שלו, לחזק יהדות בכלל ועיי חינוך הכשר בפרט, מתוך שמחה.

בברכה לבשר טוב בכל האמור.

ג'תתקלח

מו"ה מרדכי: מילר, פריז.

פתגם הבעל שם טוב: ראה גם אגרות-קודש כרך יב אגרת ד'קמה.

ב. [. . .] : כן הוא במקור.

ג'תתקמג

(כרך יב עמוד קלא)

בי"ה, ט' כסלו, תשטי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מאי כסלו.

הנני מקוה שלעת קבלת מכתבי זה, מרגיש הוא טוב יותר כפשוטו ממש בבריאות הגשמית שזה תלוי בהשם יתברך, במילא זה יוטב ויגדל בענינים של בריאות הרוחנית, שזהו בידי אדם, כמאמר רז"ל הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, וכידוע פתגם רבנו הזקן, שאת חג גאולתו אנו עומדים לחגוג בקרוב, י"ט כסלו הבע"ל, שהשם יתברך נותן ליהודים גשמיות והם עושים מגשמיות רוחניות. שהכוונה אינה רק כפשוטו, רווחים, אלא פנימית יותר, הגוף ואפילו הנפש הבהמית, שאותם מקבלים מהשם יתברך, עושה אותם השי"ת שיהיו שלימים בגשמיות, והם, היהודים, עושים מהגשמיות רוחניות, וכפי שהרמב"ם כותב, שהיות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא, ועוד יותר מפורש נאמר בתניא קדישא תחלת פרק [. . .], לעבוד את ה' בגופו, וזה מתחזק עוד ע"י הוראת נשיאנו הק' אשר ואהבת את ה' אלקיך מתקשר עם ואהבת לרעך כמוך, שלכן יש להשפיע על הסביבה להתנהג בדרך זו.

ואל יאמר האדם, מי אני ומה אני להתעסק בזה, הרי ידוע פסק דין של מעלה, שעבור מסירת נפשו (של רבנו הזקן) עבור תורת החסידות, פסקו בבית דין של מעלה, אשר בכל ענין של תורה ויראת שמים ומדות טובות תה"י יד מקושריו והולכי בעקבותיו על העליונה.

בברכה לבריאות ופרנסה בהרחבה ולבשורות טובות בכל האמור, וגם בהנוגע לבריאות בנו ש"י – שביקר עמדו אצלי.

ג'תתקמג

פתגם רבנו הזקן: ראה לעיל עמוד 21, ובנסמן בהערות שם.
תחלת פרק [. . .]: מז. לא ברור כטופס שלפנינו.
הוראת נשיאנו: ראה גם אגרות-קודש כרך יב אגרת ג'תתקלג, ובנסמן בהערות שם.
פסק בבית דין של מעלה: ראה אגרות-קודש כרך יא אגרת ג'תכט, ובנסמן בהערות שם. ובכמה מקומות.

ג'תתקמד

(כרך יב עמוד קלב)

ב"ה, ט' כסלו, תשט"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה מ-11/10.

על פי בקשתה יזכירו על הציון הקי של חמי כ"ק אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, למילוי משאלות לבה לטוב. וכיון שלידת ילדים
היא אחת מהמצוות החשובות ביותר שהשם יתברך ציוה לכל אחד מבני
ישראל, יש להיות חזק בבטחון בנותן התורה שהוא גם יעזור שיוכלו
לקיים את המצוה כפי שהוא, ברוך הוא, רוצה. מובן מאליו שצריך לעשות
גם בדרך הטבע על פי הוראות של רופא מומחה בתחום זה, אבל בד בבד
עם הבטחון שהשם יתברך, הרופא כל בשר ומפליא לעשות, יעזור בזה,
ובזמן המתאים ובשעה טובה תוכל לבשר בשורות טובות בזה.

בטח נוטלת חלק בעבודת נשי חב"ד ב . . . באופן המתאים, שע"י זה
ממלאים את הרצון של נשיאינו הקי - זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, וע"י זה
מתרבה הברכה מהשם יתברך.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ג'תתקמט

(כרך יב עמוד קלח)

ב"ה, י"ב כסלו, תשט"ז
ברוקלין.

אגודת נשי ובנות חב"ד סניף צרפת
ד' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

מאשרים את קבלת מכתבם מה' כסלו, לאחר הפסקה ארוכה,
ושגם במכתב זה אין על כך כל הבהרה, ויהי רצון שמהיום והלאה יכתבו
לעתים קרובות יותר והעיקר שזה יהי עם בשורות טובות.

שמחתי לקרוא אודות העבודה במשך הקיץ שעבר, והעיקר שלא

הגבילו את עצמן לחוג הפרטי, הנוח, אלא השתדלו לפעול ולהרחיב את העבודה בחוג רחב יותר ורחוק יותר, ומשכו עוד נשים. ובטח תמשכנה גם להבא את עבודתן בכיוון זה למשך יותר נשים לחוג השפעתן, ובפרט נשים צעירות שזה עתה התחילו לבנות את ביתן העתידי, או הצריכות רק כעת להתחיל לבנות בתים יהודיים, שהן תתיצבנה כראוי, כפי שבנות ישראל צריכות לבנות את בתיהן כעת, ובמשך הזמן גם דורות בישראל.

במיוחד שמחתי מכך שבדעתן לעמוד בקשר עם הורי התלמידים הלומדים בתלמודי-תורה או באופן פרטי, שזה חשוב כפליים עבור תלמידי ה'תלמוד-תורה' והמלמדים הפרטיים, ולקרוב את ההורים לעניינים הנלמדים עם ילדיהם, ועיי זה לחזק גם את חינוך הילדים. ובקשתי מהלשכה בפריז לתת מענק-סיוע מיוחד לעבודה זו, 15 אלף פרנק.

מהנכון לכתוב בעתון אודות העבודה שלהן לעתים יותר קרובות, שזה מסייע למשך חברות נוספות ומחזק גם את אלו שכבר משתתפות בעבודה.

בברכה לבשורות טובות בכל הני"ל,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ג'תתקנה

(כרך יב עמוד קמד)

בי"ה, י"ג כסלו, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ כו' מו"ה דוד שי

שלום וברכה!

מסרו לי פ"ש כללי ממנו וגם שהשתתף בהתוועדות שהיתה בשעתו בהשתתפות הרבנים הו"ח אי"א נו"נ עוסקי בצ"צ וכו' הרב גרונור והרב צימר שליט"א, ובטח אינו מסתפק בזה ומתעסק גם בהחזקת היהדות והפצתה במשך שאר ימות השנה, וימי חודש כסלו ימי גאולה הם ימי סגולה להפצת נר מצוה תורה אור ומאור שבתורה זוהי פנימיות התורה אפילו בחוץ.

ג'תתקנה

מו"ה דוד : לאופר, הבנה [קובה].

שזה גם מרומזו במצות חנוכה, שאופן קיום המצוה הוא, להניחה על פתח ביתו מבחוץ, ואימתי הוא הזמן, משתשקע החמה, כאשר בעולם מחשיך, שדוקא אז מעלים אור, וכפסק הדין שמוסיף והולך דמעלין בקדש. וכשרוצים באמת, מוצאים את הדרכים כיצד לעשות זאת, והשי"ת נותן הצלחה בזה, והשם יתברך יזכהו ויצליחו לבשר בשורות טובות בכל האמור.

בברכה.

ג'תתקסב

(כרך יב עמוד קנ)

ב"ה, ט"ו כסלו, ה'תשט"ז
ברוקלין, נ.י.

למשתתפים במסיבת חג הסמיכה
בישיבת תומכי ליובאוויטש מונטריאול
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

לטכס חג הסמיכה, ביום י"ט כסלו הבע"ל, שולח הנני את איחולי וברכתי לראשי – ומנהלי הישיבה, התלמידים המוסמכים וכל האורחים והמשתתפים בשמחה של תורה.

חגיגת-התורה הזו בישיבת ליובאוויטש, בנוסף לעצם הענין, היא מאורע בעל משמעות מרחיקת-לכת ושמחה כפולה, כאשר לוקחים בחשבון את האופי המיוחד של הישיבה והמחונכים שלה.

שכן, אם בשנים עברו היתה המטרה העיקרית של ישיבה להחדיר בתלמידים את הידיעות העמוקות בתורה הק', ללא צורך לדאוג אודות השפעת הסביבה, הרי בזמן הנוכחי התפקיד העיקרי של ישיבה הוא לחנך לא רק למדנים, אלא דווקא למדנים יראי-שמים. הכוונה והשיטה של ישיבה של ליובאוויטש היא יתירה מזו: לחנך לא רק למדנים יראי-שמים בעלי מדות טובות ושומרי תורה ומצוה בהידור, אלא גם לנטוע בתלמידים את רגש האחריות כלפי הזולת, חדור ברגש של אהבת-ישראל ומסירות נפש. לכן התלמידים והמחונכים של ישיבת ליובאוויטש הם "נרות להאיר", המפיצים את אור התורה ומצוות ומדות טובות ומנהגים טובים בכל מקום וסביבה שהשגחה העליונה מובילה אותם.

הכל הרי הוא בהשגחה פרטית; כך גם זה שחג הסמיכה מתקיים ביום הבהיר י"ט כסלו, חג הגאולה של כ"ק רבנו הזקן, בעל התניא

והשולחן ערוך. ביום זה השתחרר רבנו הזקן מהקיטרוגים על כך שמסר נפשו בפועל ממש כדי להפיץ לא רק את המעיינות של התורה אלא גם של הנהגה טובה, שלשם כך הנהיג תקנות רבות, והפיץ אותן אפילו בין אלו שנמצאים עדיין ב"חוצה". בטח תקבל רוח זו ביטוי במוסמכים ובמשתתפים בחג הסמיכה, ובאור תורת החסידות ומנהגי החסידים יפיצו את השפעתם בסביבתם, כל אחד סביבו, הן על הקרובים והן על אלו העומדים לעת-עתה מרחוק, כדי לקרבם לאבינו שבשמים.

זכות תלמוד תורה ביראת שמים וזכות רבותינו הק' זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע תעמוד לכל אחד ואחד להמשיך ברכה והצלחה לו ולב"ב שיחיו במה שנחוץ להם בגשמיות וברוחניות.

בברכת חג הגאולה, אשר אור וחיות נפשנו ניתן לנו.

ג'תקסה

(כרך יב עמוד קנג)

בי"ה, ט"ו כסלו, תשט"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה מ-18/11. וכיון שמזכירי אינו כותב צרפתית, כותבים את המכתב באידיש, ובטח יהי' לה מי שיקרא זאת בפניי, ומובן מאליו, שאלי, יכולה לכתוב גם להבא בצרפתית, שהנני קורא, והמכתבים נפתחים על-ידי בעצמי.

ראשית רצוני לברך אותה על שיש לה בן כה מוצלח כמו . . . שליטי"א, שלמרות שאינני מכירו אישית, אבל הדבר ניכר גם ממכתביו, והנני מקוה שיהיו לו עוד הזדמנויות רבות לנצל את היותו מחונן עבור עצמו וגם עבור הסביבה בצורה חיובית ובמלוא המידה.

שנית, וזה העיקר, לנצל הזדמנות זו, רצוני לאחל מזל-טוב לה ולבעלה – שיחיו – לחתונת בנם . . . שי, שהיתה בשעה טובה ומוצלחת, עב"ג, ששניהם יבנו ביתם באושר בגשמיות וברוחניות.

בברכת מזל טוב מזל טוב,

מ. שניאורסאהן

נ"ב

מה שכותבת אודות מצבו הגשמי של בנם, ואשר אינו רוצה לקחת

תמיכה מהישיבה, ולא להקטין על-ידי-זה את התמיכה המגיעה לשאר החברים, והיא דואגת שהדבר לא יצר את מצבו, ולכן לדעתה מהנכון להשפיע עליו בזה.

מובן מאליו שאמלא את בקשתה ואכתוב אודות זה. אבל הנני מוכרח להוסיף, שהתמיכה שהישיבה נותנת, מוכרחה היא להתחשב לא רק במצב הקופה כעת, אלא גם עם האמצעים הנחוצים באופן כללי, ולכן גם אם הוא יקח מהישיבה את מלוא הסכום, זה לא יספיק. ולכן הנני בטוח, שהיא, בעלה והקרובים בכלל, יעשו ויסייעו, ויעשו כן בלב שמח.

ג'תתקסז

(כרך יב עמוד קנה)

ב"ה, ט"ז כסלו, תשט"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

קבלתי מכתבה מכ"ח חשוון, ומפני רוב הטרדות, התעכב המענה עד עתה.

בנוגע לתוכן מכתבה: כפי שנצטוונו, שכל יהודי מתחיל את יומו במלים, "מודה אני לפניך מלך כו", אין הכוונה רק לתחילת היום, אלא זה נותן את האוירה, וצריך לסחוף את המאורעות של כל היממה, וכאשר התורה, שהיא תורת חיים, דורשת זאת מכל אחד מאיתנו, הרי ודאי שיש על מה להודות לשם יתברך, בכל יום, ללא יוצא מהכלל. ולכן מתפלא הנני על נימת מכתבה, בהיותי בטוח שפעמים רבות התבוננה במלים של מודה אני, ובפסקאות שונות שרעיון זה חוזר ונשנה בהן בתפילות ובברכות במשך היום.

זה מובן, שלאף אחד אין את כל מה שהוא חפץ, אפילו לא כל מה שהוא רוצה מצד היצר טוב, משום שזהו האופן שבו נקבע העולם הזה, ובפרט מאז שנמצאים בגלות עד שיבוא משיח צדקנו ותהי" הגאולה האמיתית, אין שלימות מוחלטת, ולאף אחד אין את כל משאלות לבבו, ואעפ"כ נצטוונו לומר "מודה אני לפניך כו", והדרישה היא יתירה מזו, שהדבר ייאמר בשמחה.

ג'תתקסז

לתוכנה ראה לקמן עמוד 249. אגרות-קודש כרך יב אגרת ד'צ.

ולא רק אמירת מודה אני צריכה להיות בשמחה, אלא כל היממה עם כל מאורעותי צריכה להיות בשמחה, שכן עליהם כולם הוא הציווי של עבדו את ה' בשמחה, וכמבואר במקומות רבים, שצריך לעבוד את השם יתברך לא רק בתפילה, לימוד תורה ונתינת צדקה, אלא אפשר וצריך לעבוד את השם יתברך גם באכילה ושתי', עשיית עבודות שונות וגם עבודות הבית הן בכלל זה.

ובכן, הי' צריך להגיע לכל זה אילו הי' מדובר אודות אחרים, אבל כשמדובר אודות עצמה, הרי כשהיא עצמה תתבונן בעניינים אודותם כותבת, לעיין בזה ולראות את הצד ימין שבו, אזי יוצא חשבון אחר לגמרי, ולדעתי, הוא אכן החשבון הנכון, כלומר:

השם יתברך חנן אותה בילדים טובים, ומבלי הבט על כך שנמצאת בניו יורק, שרק אחוז קטן מילדי ישראל מקבלים חינוך תורני, נתן לה השם יתברך את האושר שהילדים שלה מקבלים לא רק חינוך תורני סתם, אלא גם חינוך חסידי בישיבה שנוסדה ע"י נשיאי ישראל, ומבלי הבט על כך אשר – ככתבה – בעלה כו', הרי הוא לא הפריע לחינוך כזה, אלא אדרבה, הוא עוד מסייע, גם אם לא במידה הנראית לה שהי' עליו לסייע, ומבלי הבט על כך שבעלה הוא איש עסקים בניו יורק, ולמרבה הצער ידוע כיצד עוברים שבתות וימים טובים אצל רובם, ובמה הם מבליים את זמנם הפנוי, במועדוני הלילה וכו'. השי"ת הצליחה, שבעלה מקדיש חלק מזמנו לצרכי ציבור בני ישראל, ומובן מאליו שלא על מנת לקבל פרס. וכך יכולה היא להמשיך את החשבון מהצד היותר טוב, שבטח יודעת היא פרטים רבים יותר שאינם ידועים לי, וכשתעשה את הסך הכל מכל זה, תראה כבר בעצמה מה התוצאה.

והשי"ת יגרום לה אושר, שמעתה ולהבא תביט רק בעין טובה על בעלה ועל ילדיהם – שיחיו – ועל כל הסביבה, שאז תראה בעצמה עד כמה אפשר לשמוח ולהודות להשם יתברך עם כל הלב על חסדיו בעבר, ועל החסדים – ובמידה רבה עוד יותר – בעתיד.

בברכה לבשורות טובות תמיד כל הימים.

ג'תתקפח

(כרך יב עמוד קעז)

ב"ה, ד' דחנוכה, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את מכתבך, בו אתה כותב אודות סדרי הלימוד שלך
הן בנגלה והן בחסידות, ובטח הנך מקיים את פסק תורתנו הק' שמעלין
בקדש, וכאשר עושים בזה ומתייגעים בזה, מתקיים הפסק, יגעת
ומצאת.

ובטח חקוקה אצלך הנקודה, שהנסיעה למונטריאול היא כדי
להיות דוגמא חי', כיצד תלמיד תומכי תמימים צריך להיות, והדוגמא
צריכה להיות לא רק בזמן הלימוד והתפילה ושמירת סדרי הישיבה
בדיוק, אלא גם לשמש מופת ודוגמא חי' כיצד צריך להתנהג בזמן שבין
לימוד ותפילה, כמבואר בחסידות אודות עבד כיצד הוא משמש את
אדונו, אפילו כאשר האדון אינו אלא בשר ודם, על אחת כמה וכמה
פעמים ככה כאשר האדון הוא מלך מלכי המלכים הקב"ה, שהעבדות
צריכה להיות ניכרת כל היום וגם בשינה.

וגם על כך נאמר פסק רז"ל, יגעת ומצאת, ואין לך דבר העומד בפני
הרצון.

בברכה להצלחה בתלמוד תורה ביראת שמים לקיום המצוות
בהידור ועבודת התפילה ביחוד.

ג'תתקצד

(כרך יב עמוד קפב)

ב"ה, חנוכה, נר חמישי, תשט"ז
ברוקלין.

לכל הנאספים והמשתתפים בחגיגה השנתית בארצות-
הברית של מרכז הישיבות תומכי-תמימים ליובאוויטש
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

לחגיגה השנתית, ג' טבת ה'תשט"ז, הנני שולח את ברכתי לעסקני
הישיבה וכל הנאספים, שבאו ליטול חלק בחגיגת-התורה השנתית של
מרכז הישיבות "תומכי-תמימים" באמריקה.

כיון שהחגיגה מתקיימת למחרת חנוכה, כאשר השפעת החג המאיר
הזה טרי בזכרוננו של כל אחד, ובטח תאיר את חיי היום יום שנה
שלימה, ברצוני להדגיש כמה נקודות עיקריות של חנוכה.

חנוכה מזכיר לנו שאפילו דבר כמו בית-המקדש, המקום הקדוש
ביותר של השראת השכינה, עלול, בתנאים מסויימים, להטמא, אף
שבחצונית הוא נשאר שלם.

במקרה כזה, מלמד אותנו חנוכה, ניתן לטהר את בית-המקדש רק
ע"י מסירות-נפש מוחלטת: ע"י מרד גלוי ונחוש נגד כוחות החושך
והטומאה, מבלי להכנס בחשבונות מי הם ה"גבורים", ה"רבים" וכו'.

ההוראה מכך, בימינו אלה, ברורה. רז"ל אומרים: משחרב בית
המקדש אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה, ישיבה היא
המקום הקדוש ביותר של השראת השכינה. יש לוודא, שלימוד התורה
יהי על טהרת-הקדש, ביראת ה' טהורה, שבימינו אלה, יותר מאי פעם,
זה דורש מסירות-נפש.

רוח זו של מסירות-נפש ולימוד התורה ביראת-שמים חדורה
בישיבות ליובאוויטש, ומסירות נפש לא רק בד' האמות של הישיבה ולא
רק לעצמו, אלא גם מחוץ לישיבה וגם בעד הזולת, לקרוב ולרחוק, שזהו
מהקוים הייחודיים של ישיבות ליובאוויטש, שניטעו בהן מהיום

ג'תתקצד

נדפסה בלקוטי שיחות כרך י עמוד 300.

הראשון להווסדן ע"י כ"ק אדמו"ר ובנו כ"ק מו"ח אדמו"ר – זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע. תלמידי ישיבות ליובאוויטש מתחנכים להיות החשמונאים של דורנו, הלוחמים במסירות-נפש וללא לאות למען יהדות תורתית על טהרת-הקדש בחלקים שונים של העולם.

מובנת, אפוא, הזכות הגדולה של כל אלה הנוטלים חלק בתמיכת והרחבת ישיבות ליובאוויטש. וברוח של חנוכה ההחזקה הזו צריכה להיות בגופם ובממונם, **ומוסיף והולך**,

כדי לאפשר לישיבות ליובאוויטש להיות מוסיף והולך בהפצת נר מצוה ותורה אור ומאור שבתורה מהישיבה החוצה ומהבית אל כל הסביבה.

ובזכות זה יהי גם השי"ת מוסיף והולך בשפע ברכה והצלחה, לכל אחד ובני ביתו – שיחיו – בגשמיות וברוחניות.

בברכת טוב,

מנחם שניאורסאהן

ג'תתקצח

(כרך יב עמוד קפו)

ב"ה, אדר"ח טבת, תשט"ז
ברוקלין.

אגודת נשי ובנות חב"ד בקליבלנד
סניף קינזמן

ד' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש:

מאשרים את קבלת מכתבן אודות האסיפה ה-17, ואודות האחראיות החדשות שנבחרו.

וכיוון שכל דבר הוא בהשגחה פרטית, תקבלנה האחראיות את התפקיד, תוך התבוננות בזכות הגדולה שניתנה להן, בתוספת אחריות לעשות בחיזוק יהדות בכלל ודרכי החסידות והנהגותיי בפרט, והדבר יעורר בהן כוחות לפעול בהיקף גדול יותר מתוך בריאות ושמחה, ותשפענה בכיוון זה גם על שאר החברות, והשם יתברך יצליח את כל אחת מהן ואת כולן יחד בכל האמור.

בטח ניצלו את ימי החנוכה באופן המתאים בנוגע לעבודת נשי

ובנות חביד, ויקויים, גם כפי ההלכה, שמוסיף והולך.
בברכה לחנוכה שמח ולקחת את השמחה והאור לכל ימות השנה הבאים.

ד'כג

(כרך יב עמוד רז)

ב"ה, י"א טבת, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

הגיעה אלי בקשת ברכה עבורו למנוחות הנפש ופרנסה במנוחה.

בעת רצון יזכירוהו על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע נשיא ישראל, לאמור לעיל.

וכיון שכדי לקבל את הברכות מהשם יתברך יש לעשות כלים
טובים כדי לקבל את הברכות, מהנכון לבדוק תיכף את התפילין שלו,
כדי שיהיו כשרות כדיון, ובכל יום חול לפני הנחת התפילין להטיל שניים-
שלושה סנט בקופת צדקה, ולאחר חליצת התפילין לומר לכל הפחות
פרק תהלים אחד, וכשמניחים תפילין, הצריכות להיות על הראש ועל
היד כנגד הלב, יש לזה השפעה טובה על השכל ועל הרגש של המבצע
והם מביאים רגיעה ברגשות ותוספת בהירות בשכל ובמחשבות, ובדרך
ממילא, ישתפר המצב וילך מטוב ליותר טוב.

מבוסס על יסוד פתגם הבעל שם טוב ששמענו פעמים רבות מכ"ק
מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שמכל דבר אפשר ללמוד מוסר
איך להתנהג בחיים, ובפרט מענין שנפגשים בו יום יום.

גם מעיסוקו . . . הרי הוא בשעונים, יש ללמוד, השימוש והניצול של
שעונים הוא שבאמצעותם אדם יכול לסדר את מהלך חייו שיהי בסדר
ותכנית כפי שהוא קבע מראש, שכן כך יגיע אל המטרה והתכלית
שאליהם הוא שואף.

מנוע השעון מופעל ע"י כך שגלגל אחד נוגע ומניע את הגלגל השני,
וכך זה הולך מאחד לשני עד שמגיע לגלגל שעליו מורכבים המחוגים,
המציינים את הדקות והם מניעים גלגל אחר המורה את השעות, שעל
פיהם האדם עושה את מעשיו כפי שתכנן מראש, שבעצם אין לקפיץ
המניע את הגלגל הראשון כל דמיון ושייכות והתייחסות מצד עצמו עם
האדם ועבודתו, שהוא צריך [לעשות] ועושה בשעה המתאימה על פי
מחוגי השעון, אין זה אלא שבאמצעות השעון, שע"י הסדקים והחריטות

שישנם בגלגלים מניעים הם זה את זה, ומגיעים בסופו של דבר להנעת המחוגים, מושפעות עבודת האדם ותכניותיו.

והאמור לעיל מסיר את השאלה והקושיא: איזה קשר יש להנחת תפילין, שהן רק פיסות קלף שעליהן כתובות אותיות מסוימות ומונחות בקופסאות המעוצבות בצורה מסוימת, לרגש ושכל האדם, כאשר מניחים אותם, ובכל זאת יודעים ורואים שזה משפיע על האדם ועל מעשיו, והנמשל מובן.

בברכה לבשו"ט בכל האמור לעיל.

ד'מא

(כרך יב עמוד רכה)

ב"ה, י"ח טבת, תשט"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

מאשר קבלת מכתבה עם המצורף, ובעת רצון יזכירוה על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע להטבת הבריאות, ומן הסתם שומעת קידוש והבדלה, וטועמת מיין הקידוש, וכמנהג ישראל, לטבול את האצבעות ביין הנשאר מהבדלה ולגעת בעינים, מובן מאליו מבחוץ, שכמובא בספרים, זוהי סגולה למאור עיניו של אדם, והשם יתברך יצליחה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ד'מט

(כרך יב עמוד רלב)

ב"ה, כ"ד טבת, תשט"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה למכתבה מא' דר"ח טבת. מובן מאליו, שלא התכוונתי בכתבי אלי, להפחיד אותה שלא תכתוב יותר, וגם לא רצון להראות לה שכל הדברים בעולם הם במצב הטוב ביותר ובשלימות. שעד ביאת המשיח, אין שלימות בעיניי הגשמיים, כמבואר במקומות רבים בספרים הקדושים.

מה שהדגשתי במכתבי – הוא שהעניינים בהם יש חסרונות, לא צריך להעלים אותם, וגם לא להקטין את התודה להשם יתברך עבור החלק הטוב שכל אחד מקבל ממנו במידה **מרובה**. ושנית, שהדרך לתקן את החסרונות אינה ע"י יאוש (ויתור) או גם נפילת רוח, לא רק שאין זה מועיל, אלא, אדרבה, זה מקשה על עבודת התיקון.

לאידך, כאשר שמחים (במצב רוח טוב ושמח) – או-אז עבודת השם יתברך בכלל, והעבודה האמורה (תיקון) בפרט היא בהצלחה רבה, כפי שרואים זאת גם בחיים בפועל, וכידוע הפתגם של חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שכאשר חייל הולך לשדה הקרב, עליו ללכת עם מארש שמח, וזה מגדיל יותר את האפשרות לנצח במלחמה, ואם כן הוא במלחמה גשמית, על אחת כמה וכמה כן הוא בעניינים שרוצים לפעול לפי רצונו של בורא העולם, שהרי בזה, סוף כל סוף, מובטח נצחון הטובים, כמבואר בפרטיות במקומות רבים בחסידות.

ותקוטי שתקבל את ההוראה של חמי כ"ק אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע כנזכר לעיל, לעשות ולהיות בשמחה, מצב רוח טוב ושמח, ויהי רצון שלכל אחד יהי ממה להיות בשמחה.

בברכה לבשורות טובות ולהצלחה בכל האמור.

ד'נ

(כרך יב עמוד רלג)

[כ"ד טבת תשט"ז]

... ידוע פתגם כ"ק אדמו"ר הצמח צדק: קרא לשמש ויזרח אור – קרא לשמש ויזרח אור. וביאר כ"ק מו"ח אדמו"ר: שמש צריך להאיר – הכוונה לאור רוחני – את כל בית הכנסת. וכשעושים, בסופו של דבר פועלים ...

ד'מט

מאדש: ראה גם לקמן עמוד 351. 366. אגרות-קודש כרך ח אגרת ברעח. כרך יד אגרת הקצב. הקצו.

ד'נ

נרפסה בלקוטי שיחות כרך יב עמוד 264.
פתגם: ראה לעיל עמוד 83, ובנסמן בהערות שם.

ד'נח

(כרך יב עמוד רמב)

ב"ה, כ"ו טבת, תשט"ז
ברוקלין.

אגודת נשים ברונזוויל – איסט ניו-יורק
לעזרת ישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

במענה על הודעתן, שמחר, יום רביעי פ' וארא, כ"ז טבת מתקיים
האירוע [-התרמה] השנתי שלהן.

השם יתברך יעזור שהוא יהי בהצלחה, הן בגשמיות והן ברוחניות.

כיון שהאירוע מתקיים בשבוע של פרשת וארא, שהפרשה מספרת
אודות מצרים ויציאת מצרים, בעבר, ונותנת גם הוראות ל"יציאת
מצרים" בזמננו, כיצד להשתחרר מגלות ומכל ההגבלות בגשמיות
וברוחניות.

חשוב במיוחד לאשה יהודי בכלל – ולעסקניות בפרט – לזכור את
הזכות המיוחדת ואת החובות המיוחדות המוטלות על האשה היהודי,
והחלק שהיא תופסת ב"יציאת מצרים" של פעם והיום.

חז"ל מספרים לנו, שבזכות נשים צדקניות בני ישראל נגאלו
מצרים. הן לא נבהלו מהגזירות של מלך מצרים, שרצה להשמיד את
ילדי ישראל, אלא הן הקימו, ובמסירות נפש גדולה, דור של ילדי
ישראל, שאמרו אחר-כך נעשה ונשמע וקבלו את התורה.

הנני מקווה שהן, בתור עסקניות מסורות עבור ישיבות תומכי
תמימים ליובאוויטש, שנוסדו ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע, ומחנכות את התלמידים שימשיכו עם הנעשה ונשמע – כל
ימי חייהם, ויתעלו בתורה תמימה ויראת שמים.

תמשכנה הלאה את עבודתן, ועוד ביתר התמסרות ומסירות נפש.

והשי"ת יצליח את כולן – בזה, וגם בענינים הפרטים שלהן
בגשמיות וברוחניות.

ד'נח

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יא עמוד 198 והושלמה על-פי העתק המזכירות.

בברכה.

ד'פא

(כרך יב עמוד רסא)

ב"ה, ב' שבט, תשט"ז
ברוקלין.

מרת מרי תחי'

ברכה ושלוס!

במענה למכתבה בו כותבת אודות אופי מילגת לימודים בישיבות.

המילגה יכולה להיות באופנים שונים, ובמיוחד בישיבות בארץ ישראל, שהן שונות מאלו שבאמריקה, ששם לומדים גם כאלו שכבר נשואים, הממשיכים את לימודיהם בישיבות. סכום המילגה יכול להמסר לקופת הישיבה, וגם רושמים על שלט את שמו של נותן התרומה או שם אחר שמבקשים, והנני משער שאפשר גם לסדר כך, שתנתן עי"ז אפשרות לאחד התלמידים היותר מוצלחים, על פי בחירת הישיבה – ללמוד במנוחה ולהתעלות, ואם זה – המילגה – למשך שנים רבות, מובן מאליו שאין זה מוכרח להיות אותו תלמיד, וניתן להחליף זאת באחר, אם מוצאים לנכון מפני סיבה מסויימת.

אינה מזכירה אודות הרעיון להדפיס את הספר 'הרקמה', ואם יצרה קשר עם המוסדות המתאימים בארץ ישראל או במקום אחר.

בברכה לבשורות טובות אודות מצב בריאותה וגם אודות כל השאר, ותקותי שאם אוכל להיות לעזר באחד העניינים האמורים לעיל, תאפשר לי לעשות זאת.

בברכה,

ד'פא

מרת מרי: וילנסקי, סינסינטי. אגרות נוספות אלי' – לקמן עמוד 267. 279. 313. 360.
הספר 'הרקמה': שנדפס בהוצאה חדשה על-פי כתב-יד, עם מבוא הערות ומפתחות, ע"י בעלה מיכאל וילנסקי (ברלין תרפ"ט).
בל' סיון תשט"ו נפטר, ובעזבונו נשאר הספר עם הערות חדשות בכתב-יד. כ"ק אדמו"ר שליט"א מעורר בזה את האלמנה שתמסור את הספר עם ההוספות לדפוס. הספר נדפס בירושלים בשנת תשכ"ד.

ד'פה

(כרך יב עמוד רסה)

ב"ה, ב' שבט, תשט"ז

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה ברוך שי

שלום וברכה!

זה זמן רב שלא שמעתי ממנו, ויהי רצון מהשי"ת שיתברר כי הסיבה היא שהכל שלום ובסדר, וכיון שכך, הרי אין (!) מה לכתוב (אף שנשיאינו הק' – זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע לא הסכימו אף פעם עם שיטה זו, וקיוו וציפו להתבשר גם אודות דברים טובים, ובפרט שהרי בטח עושים בעניני יהדות, וגם הוא עושה בזה במידה חשובה, במילא הרי יש מה להודיע).

לפני זמן קראתי אודות המלחמה שהיתה לו בנוגע לאופי בית הכנסת שלו, ואשר השופט הצדיק אותו, על יסוד תקנון בית הכנסת. ומכיון שבבית כנסת בפיטסבורג ישנה גם אותה בעי' בשל עמדת חלק מהחברים, ועל פי ידיעות הם יכולים לטעון את אותה טענה שהוא טען, לכן לדעתי, כאשר ישלח להם את כל החומר של התיק שלו עם פסק הדין, זה יהי עבורם מאוד מועיל, ובפרט לפי מנהג המדינה, ששופט אחד מאוד מתחשב בדעתו ובהחלטתו של שופט שני באותו תיק. אם קבלת החומר כרוכה בהוצאות, טרחת הפקיד וכד', מובן מאליו שמחנה ישראל יקח זאת על עצמו וישלח המחאה על פי הסכום שהוא יורה. – את חומר התיק יוכל לשלוח על פי כתובת המזכירות שלי כדי להעביר לפיטסבורג, או ישירות לפיטסבורג למר כהן כפי שרשום למטה. ובאפשרות השני, אכיר לו תודה אם יודיעני על מילוי בקשתי.

בברכה ופ"ש לאנ"ש במחנו הטי וגם לאלו שחושבים שהם עדיין לא מאנ"ש, שבאמת כל ישראל חברים, וההבדל הוא רק שיש כאלו שיודעים ומרגישים זאת, וכאלו שחיים בטעות ומחכים שיעוררו אותם ויספרו להם שכל ישראל ערבים זה בזה.

המחכה לבשורות טובות.

ד'פה

מו"ה ברוך: ליטוין. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 28. ובנסמן בהערות שם.
הרי אין (?): כן הוא במקור.

ד'ק

(כרך יב עמוד רעט)

ב"ה, ז' שבט, תשט"ז
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ בעל מרץ ובעל מדות רב פעלים
מו"ה משה זלמן שליט"א

שלום וברכה!

לאחר הפסקה ארוכה – אף שהנני מקבל פרישות שלום אודותו ואודות משפחתו שיחיו – שמחתי לקבל מכתבו מעש"ק ויחי, בו כותב גם אודות שמחתו מהתפתחות הישיבה אהלי יוסף יצחק במלבורן, ובטח מביאה השמחה כמאמר החסידים, שמחה פורץ גדר, להוסיף ביתר השתדלות לחזק ולהגדיל את הישיבה, שהיא מקור ברכה לכל היהודים במלבורן ולכל המדינה הן בגשמיות והן ברוחניות. על דרך מה שהתורה מספרת לנו, והרי מעשה אבות סימן לבנים, שלפני נסיעת יעקב אבינו למצרים, ואת יהודה שלח – להורות לפניו גושנה, אומרים רבותינו ז"ל, שזה להכין שם ישיבה, ועי"ז חי יעקב אבינו, מייסד הישיבה, את החיים הטובים ביותר דוקא במצרים, כפי שידועה השאלה בזה ששאל כ"ק אדמו"ר הצמח צדק את זקנו כ"ק רבנו הזקן בעל התניא, ומה שענה לו (ראה לוח היום יום עמוד יב).

בברכה ובתקוה לקבל מכם, עוד שנים רבות, בשורות טובות בכל הנ"ל, וגם בשורות טובות בנוגע לעצמו וכל משפחתו הן בגשמיות והן ברוחניות,

וזכות בעל ההילולא – שתהיי ביום ב' יו"ד שבט הבע"ל – כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע שעל שמו נקרא המוסד הק', יעמוד לו ולב"ב בגשמיות וברוחניות.

בברכה לאריכות ימים ושנים טובות ולבשורות טובות.

ד'ק

מו"ה משה זלמן: פייגלין, מלבורן. אגרות נוספות אליו – אגרות-קודש – מתורגמות כרך א עמוד 149. לקמן עמוד 282. 317. 321. 337. אגרות-קודש כרך יג אגרת ד'תשח. כרך יד אגרת ד'תתנ.

ד'קב

(כרך יב עמוד רפא)

בי"ה, ט' שבט, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, בו כותב אודות אגודת נשי ובנות חב"ד בקליבלנד.

שמחתי לקרוא במכתבו את התענינותו בעבודת אגודת נשי ובנות חב"ד, ומה שחשוב יותר השתתפותו האישית וההשתדלות להביא גם את הידידים והמכרים שלו.

מובן מאליו שהנני מסכים עמו שאין כל יסוד להיות מיואש חס ושלום, יהודים ויהדות עברו קשיים שונים במשך אלפי השנים של קיומם, ואעפ"כ חיים הם ומחזיקים בתורה ומצוותי, ועמים רבים, שבגשמיות היו חזקים הרבה יותר ומספרם הי' גדול הרבה יותר, ועם זאת הרי לא נשאר מהם כל זכר.

שזה מלמד אותנו, שגם במצב הנוכחי, אין להניח להתפתות ע"י היצר הרע, לפי הביטוי **שלו**, שקשה להיות יהודי, אלא אדרבה, אם רוצים באמת להיות מאושר ולא רק בעולם הבא אלא אכן גם בעולם הזה, ולקבל נחת אמיתי מהילדים, הרי הדרך היחידה לזה - ליהודי - היא להחזיק וללכת בדרך שבורא העולם ומנהיג כל העולם הראה לנו בתורתו הקדושה, וכשרוצים באמת, הרי לא זו בלבד שמתגברים על כל הקשיים ומצליחים, אלא גם שהקשיים מתמעטים עוד קודם ששיערו אותם, ובמהלך העבודה הם הולכים ופוחתים עוד ועוד.

והשם יתברך יצליחו למצוא את האותיות המתאימות להסביר את האמור לעיל בחוג של כל ידידיו ומכריו, ועי"ז לחזור יותר ויותר עמוק בעבודת החזקת היהדות, ובמידה גדולה יותר, והזכות תעמוד לו בכל עניניו הפרטיים.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ד'קז

(כרך יב עמוד רפו)

ב"ה, י"א שבט, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום החמישי. בעת רצון יזכירו אותנו ילדיו ונכדיו שי, והשם יתברך יעזור שיהי לו נחת מהם, ומכולם יחד, נחת אמיתי שזהו נחת יהודי. ועל פי מאמר תורתנו הקי' הממנו יפלא כל דבר, וכפי הידוע מספרים הקדושים, כאשר מביטים בעין יפה ועין טובה, הנה לא זו בלבד שמבחינים במעלות, אלא גם מהמבט הם מקבלים חיזוק, ובמילא נעשים הענינים הלא טובים קטנים יותר ופחותים יותר, ובפרט לפי המבואר בתניא פרק ל"ב, ובספר דרך מצוותיך, מצות אהבת ישראל בענין ואהבת לרעך כמוך עד שאומרים על אהרן הכהן, שהי' קדש הקדשים, אוהב את הבריות – אפילו כאלו שאין להם כל ענין, מלבד זאת שנבראו, וכמבואר ע"י רבנו הזקן בתניא שם. והשם יתברך יעזור כיון שכהנים הרי זריזים הם, והם פעלו ע"י עבודתם אשר – עד מהרה ירוץ דברו, ללא כל מניעות ועכובים (כמובא בלקוטי תורה לרבנו הזקן סוף פרשת קרח) שיבוא גם האמור לעיל בהקדם האפשרי למטה מעשרה טפחים.

בברכה לבשו"ט בכל הנ"ל.

ד'קיז

(כרך יב עמוד רצו)

ב"ה, י"ז שבט, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נ"י עוסק בצ"צ בעל מדות כו'
מו"ה ברוך שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו הרשום מיום שלישי עם המצורף.

תודה על תשובתו המיידית אף שנכתבה עם הרבה מרה-שחורה,

ד'קיז

מו"ה ברוך: ליטוי. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 28. ובנסמן בהערות שם.
וראה לעיל עמוד 252 לתוכן האגרת שלפנינו.

בנוגע לבית הכנסת והמלחמה שמנהל, כדי שביהכ"נ יתנהל כראוי. אני מדגיש את ענין המרה-שחורה, שכן לפי מה ששמענו פעמים רבות מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ורואים זאת גם במוחש, שכאשר הולכים למלחמה, אם עצובים ושקועים במרה שחורה, זה עצמו מחליש את ניהול המלחמה, אבל כאשר מחליטים שהולכים לקיים את הוראת תורתנו הק', שניתנה לנו מבורא העולם, עושים זאת בחיות אחרת לגמרי, וזה עצמו מגדיל יותר את הסיכויים וממהר את הנצחון.

תקותי שלא יחשוד בי, שנעשיתי מוסריניק ואומר מוסר, אלא כוונתי בכתוב לעיל היא, לעורר יותר ו[להביא ל]תוספת במעשה, ולהגדיל את הבטחון ואת השמחה אצל עוד יהודי, וידוע הפתגם החסידי, עבדו את ה' בשמחה, שאפילו בתשעה באב – יהפך במהרה לששון ולשמחה – בביאת משיח צדקנו, צריכות התענית ואמירת הקינות להיות גם ברגש של שמחה בשעת מעשה, על כך שישנו האושר הגדול והאפשרות לקיים את ציווי מלך המלכים הקב"ה, וכפי שנפסק ברמב"ם סוף הלכות לולב, שהמונע עצמו משמחה, ראוי להפרע ממנו וכו' ומי שעושה זאת, עבודה גדולה היא כו' עיין שם.

מצו"ב המכתב מעורך-הדין, ותקותי שאם יהיו לו חדשות נוספות בזה, ויהי רצון שיהיו אלה בשורות טובות, יודיעני, ותודה מראש.

קטע ממכתבו, הנני שולח לפייטסבורג, והנני בטוח שאם יצטרכו את עזרתו בזה, להבא, יעשה זאת, והשי"ת יצליחו.

בברכה – להתאזר בשמחה, ובהצלחה.

ד'קכח

(כרך יב עמוד שח)

ב"ה, כ"א שבט, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום ההילולא עם הפ"נ המצורף, שכותב שבריאיות זוגתו ת"י הוטב מעט, יעזור השי"ת שיהי לה רפוי"ש.

מה שכותב שטרוד בפרנסה וכו' – הרי זה כמו מישהו שרעב וחלוש מרעב, יאמר שלא יאכל עד שיתחזק, כי טרדת הפרנסה כי כדבר המשנה באבות פרק ג' משנה ה', המקבל עליו עול תורה, פורקין ממנו עול דרך ארץ, וכן גם להיפך, במילא כאשר רוצים להקטין את טרדות הפרנסה, הנה קבלת עול תורה היא אחת העצות המרכזיות לזה, והאריכות בדבר

המובן אך למותר, והשם יתברך יזכהו לבשר בשורות טובות בזה וכן מהשתתפותו הגדולה ביותר ככל האפשרי בישיבת . . .

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א

ד'קכט

(כרך יב עמוד שח)

ב"ה, כ"א שבט, תשט"ז
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה שמואל בצלאל שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מי"ד שבט וכן הפ"נ מיום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע נשיא ישראל, שיקרא בעת רצון על הציון הקי שלו . . .

על שאלתו אודות הוספת עליות לתורה, עבור הכנסה לישיבה. – על פי הוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר, מיוסד על שו"ת של אדמו"ר הצ"צ, בכגון דא אין מוסיפין על שבעת הקרואים והמפטיר, אלא קוראים בכמה מקומות.

אודות שאלתו השני האם להקפיד על המצב הרוחני של אנשי המנין והגבאים וכו'. – מובן מאליו שהדבר תלוי באדם בפרט, וגם במצב של בית הכנסת בכלל וקשה לתת כללים בזה מתקופה אחת לשני ובפרט בריחוק מקום, וכבר נאמר, ותשועה ברוב יועץ, שבמקרה זה הרי זו גם הוראה, ובטח מיותר לעורר באמור בתניא פרק ל"ב ועוד בארוכה – הצ"צ – במצות אהבת ישראל בסי' דרך מצוותיך; שמזה יכולים ללמוד בנוגע להאמור.

ולהודעתו מהעתקתו לדירה חדשה. הנה יהי רצון שיהי משנה מקום משנה מזל לטובה ולברכה הן בגשמיות והן ברוחניות.

בברכת הצלחה.

ד'קכט

מו"ה שמואל בצלאל: אלטהויז, מלבורן. אגרות נוספות אליו – אגרות-קודש כרך ד אגרת א'קה. לקמן עמוד 330, 350.
על פי הוראת: ראה גם שם אגרת תתפה.

ד'קלא

(כרך יב עמוד שי)

ב"ה, כ"ד שבט, ה'תשט"ז

ברוקלין, נ.י.

אל כל ידידי החינוך הכשר,
והמשתתפים בחגיגה השנתית לטובת "בית שרה" בפרט
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

החגיגה השנתית של בתי הספר "בית שרה", העתידה להתקיים
בע"ה ביום ראשון א' דראש-חודש אדר, חלה בשבוע של פרשת תרומה,
בה מסופר אודות בניית המשכן ומקדש. זה צריך להזכיר ולהדגיש את
חשיבות האשה והבת היהודי בכל פרטי החיים היהודיים – כנותנת-טון
ומורת-דרך.

שכן, כפי שהתורה מספרת, הנשים היו הראשונות ליטול חלק
בבניית המקום הקדוש לשכינה האלקית, והן נמנעו מליטול חלק בעגל
הזהב, שהי' ההיפך מזה.

בת ישראל, ע"י החינוך הראוי ברוח התורה, חשה בחוש פנימי
מבורך בברכת ה', מה קדוש וראוי לעידוד, ומה מזיק וצריך להיות
מרוחק מחיים יהודיים.

ובשעה זו, כאשר טוב ורע, אור וחושך מטשטשים לעתים קרובות,
הרי, יותר מאי פעם, קיים צורך חיוני שבת ישראל תקבל חינוך-תורני
על-טהרת-הקודש, כדי שתוכל לתפוס את מקומה הראוי בתור עקרת-
הבית, שבידה, במידה רבה, נמצא העתיד של בית ישראל.

בבתי הספר "בית-שרה" מתחנכות בנות ישראל, החל מהגיל הרך
ביותר, לשמר את מסורת אמותינו שרה, רבקה, רחל ולאה, ואת כל
הדורות של אמהות יהודיות מסורות שהחזיקו ושמרו את יסודות הבית
היהודי והחיים היהודיים.

לכן הנני פונה בקריאה של התעוררות לכל המייקרים יהודים
ויהדות אמיתית – שאחד בלי השני אינו יכול להתקיים – ומעריכים את

ד'קלא

נדפסה בלקוטי שיחות כרך טז עמוד 606. ראה גם אגרת הבאה (ד'קמח).

החשיבות של חינוך הבנות על-טהרת-הקדש, ולאנ"ש בפרט, לתמוך בבתי הספר "בית שרה", שנוסדו ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, ולסייע להשיג את האמצעים הכספיים הנחוצים כדי להחזיק את המוסדות הללו ולאפשר את הרחבתם.

והזכות של חיזוק חינוך בנות ישראל ברוח ישראל סבא, בטח תעמוד לתומכים ולמסייעים, שהשם יתברך יעזור להם בכל המצטרך להם בגשמיות וברוחניות.

בברכת כל טוב.

מ. שניאורסאהן

ד'קמח

(כרך יב עמוד שכח)

ב"ה, ג' אדר, ה'תשט"ז
ברוקלין, נ.י.

אגודת נשי ובנות חב"ד בטורונטו
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

בקשר לידיעה אודות האירוע שלהן, ביום ראשון פי תצוה ז' אדר, הנני שולח בזה ברכה לכל המשתתפות, והחברות של אגודת נשי ובנות חב"ד בפרט.

המאורע שלהן מתקיים בתקופת השנה כאשר קוראים את הפרשיות בהן מסופר אודות בניית המשכן-מקדש, ואודות חלקן של הנשים בדבר.

בטח תוכן פרשיות התורה האלו יזכיר שוב וידגיש את חשיבות האשה והבת בכל הפרטים של החיים היהודיים – כנותנות-טון ומורות-דרך.

שכן, כפי שהתורה מספרת, הנשים היו הראשונות ליטול חלק בבניית המקום הקדוש עבור השכינה האלקית, והן נמנעו מליטול חלק

ד'קמח

נרפסה בלקוטי שיחות כרך ו עמוד 366 והושלמה על-פי העתק המזכירות. ראה גם אגרת הקודמת (ד'קלא).

בעגל הזהב, שהי' ההיפך מזה.

אשה ובת ישראל בעלת הכרה מרגישה בחוש פנימי מבורך בברכת ה', מה קדוש וראוי לתמיכה, ומה מזיק וצריך להיות מרוחק מחיים יהודיים.

ובזמן הזה, כאשר טוב ורע, אור וחושך מטשטשים לעתים קרובות, הרי יותר מאי פעם, קיים צורך חיוני, שחוש פנימי אלקי זה של האשה והבת בישראל יבוא לידי ביטוי בחיי היום יום.

וזהו, אכן, התפקיד העיקרי של אגודות נשי ובנות חב"ד העניפות.

לגלות את ההכרה הפנימית של האשה והבת היהודי' ואת רגש האחריות שלהן לתפוס את מקומן הראוי בבית ישראל ובתור עקרת-הבית.

ולזכור תמיד, שבידן, במידה רבה, נתון העתיד של בית ישראל.

השם יתברך יצליח את עבודתן ופעילותן, שתמלאו במלוא המידה את הכוונה הפנימית האמורה לעיל, שביסוד אגודות נשי ובנות חב"ד.

וע"י זה גם להוסיף בברכות האלקיות עבורן ובני-ביתן שיחיו, בגשמיות וברוחניות.

בברכה.

ד'קנא'

(כרך יב עמוד שלב)

ב"ה, ז' אדר, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מה' אדר חודש שמרבין בו בשמחה, בו כותב אודות ההתעוררות לתשובה וכו' וכותב גם שרוצה להתייחס בתעניות, ובטח כוונתו בזה כפשוטו.

ודעתי בזה כפי שכותב רבנו הזקן בעל התניא והשולחן ערוך, שבדורותינו אלה, שהתענית מביאה לידי חולי או מיחוש, חס ושלום אין זו דרך התשובה, אלא יש ללמוד יותר ולהתפלל תפילה בציבור, וכדבעי. ובפרט באמירת תהלים. ובנוגע לתעניות, לעשות בזה כהוראת אדמו"ר מהר"ש, תענית היא עבודה, חשוב על עצמך כל יום 15 דקות באמת (ראה ספר התולדות אדמו"ר מוהר"ש, הוצאת קה"ת ה'תש"ז, ברוקלין,

ע' 72). – כמובן, הכוונה היא שהמחשבה תביא להוספה בתורה ומצוות.

מובן מאליו שהאמור לעיל אודות תענית, אין הכוונה לתעניות שהן על פי שולחן ערוך, כתענית אסתר וכו' שבנוגע לתעניות אלו יש לשאול רב, שיפסוק בהתאם למצב הבריאות.

כן מהנכון שבכל יום חול קודם התפילה, יתן כמה סנטיים לצדקה, וישמור את שלושת השיעורים השוים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, בחומש תהלים ותניא. א) לומר בכל יום לאחר תפילת שחרית, את שיעור התהלים – כפי שהתהלים נחלק לימי החודש. ב) ללמוד בכל יום פרשה חומש עם פירוש רש"י מפרשת השבוע (ביום ראשון מתחילת הפרשה עד פרשת שני ביום שני מפרשת שני עד שלישי וכו'). ג) ללמוד בכל יום שיעור תניא, כפי שהתניא נחלק לימות השנה. והשי"ת יצליחו בכל האמור.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ד'קנד

(כרך יב עמוד שלח)

ב"ה, ט' אדר, תשט"ז

ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . הנני מקוה שישתדל שבפורים תהיי התועדות בשמחה וכיון שזהו הרי יום טוב של ונהפוך הוא, הרי אפילו אלו שלעת עתה מתנגדים, שיהיי ונהפוך, לעשותם חסידים, ובמכש"כ וק"ו אלו שמחזיקים עצמם כבר בסיום הדרך מתגלגלים במהירות גדולה וכפי ששרים ביי"ט כסלו חג הגאולה שושנת חסידים צהלה ושמחה.

בברכה לפורים שמח ותמיד שמח ולבשורות טובות.

ד'קעב

(כרך יב עמוד שנו)

ב"ה, י"ט אדר, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מסוף חודש טבת (שנתאחר דרך הילוכו יותר מהרגיל) בו כותב פרטים מחייו ומצב בריאותו כעת וגם מצב בריאות זוגתו תחי'.

על פי בקשתו יזכירו את שניהם על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע להטבת הבריאות הן בגשמיות והן ברוחניות, שאצל יהודים גשמיות ורוחניות קשורים זה בזה, ההבדל הוא רק, שבריאות בגשמיות נותן השם יתברך, ובריאות ברוחניות רוצה השם יתברך שירצו זאת לבד ויעשו בזה, כפי שהשם יתברך אומר ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב וגו' ובחרת בחיים, היינו שיעשו בעניני תורה ומצוות כמה שאפשר וגם להשפיע על הילדים לעשות כן, והשם יתברך נותן את ברכתו ו[אייחולין] הצלחתו, לקיים את הציווי, ואין לך דבר העומד בפני הרצון, ומובן מאליו שהשם יתברך משלם כמה פעמים ככה לכל העושים בזה.

בנוגע למצב הבריאות במיוחד, כפי שנראה זה יותר ענין של עצבים, ולכן יש להסיח דעת לגמרי מכל הענין, ולהתחזק בבטחון בהרפוא כל בשר ומפליא לעשות בורא עולם ומנהיגו, שאז ההתקפות שכותב אודותן – יהיו לעתים יותר רחוקות.

בטח יודע משלושת השיעורים מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, השוים לכל נפש, א) לומר בכל יום לאחר התפילה שיעור תהלים – כפי שהתהלים נחלק לימי החודש – ב) ללמוד בכל יום פרשה חומש עם פירוש רש"י מפרשת השבוע – ביום ראשון מתחילת הפרשה עד פרשת שני, יום שני מפרשת שני עד שלישי וכו' – ג) ללמוד כל יום שיעור תניא – כפי שהתניא נחלק לימי השנה, ועכ"פ ישמור על השיעורים מכאן ולהבא. והשי"ת יצליחו.

בברכת חג פסח כשר ושמח,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ד'קעג

(כרך יב עמוד שנח)

ב"ה, י"ט אדר, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מאמצע שבט (שנתאחר דרך הילוכו יותר מהרגיל) ותקותי שלעת קבלת מכתבי זה, הוטב מצב בריאותו וכבר חזר לעבודה גם בעניני ציבור במרץ הראוי, ובפרט שזוהי דרישת השעה, שכל אחד מישראל שניחן ברגש ליהדות, צ"ל עינו טובה בשל אחרים, ולהסבירם שישראל אורייתא וקוב"ה, כולא חד.

גם בנוגע לעניניו הפרטים, הרי במכל שכן וקל וחומר: הדין הוא שעוסק בצרכי ציבור באמונה, פטור בשעת מעשה ממצוה ותורה, הרי ודאי שהקב"ה משחרר מטרדות מענינים גשמים, וזו אחת הסגולות גם להטבת מצב הפרנסה בגשמיות ושהפרנסה ושאר הענינים לא יהיו בהם כל ענינים המבלבלים.

בטח ניצל את ימי הפורים, וכמו שכתוב במגילה שרבים מעמי הארץ מתייהדים, שאחד הרמזים בזה הוא, שאלה שעד פורים היו עמי הארץ, היינו שעסקו רק בענינים ארציים, נעשו יהודים, כדרשת ולשון רז"ל, שישראל נקראים יהודים, על שם שכופר בעבודה זרה – שהפנימיות בזה היא, אשר בכל דבר מחפשים, ובמילא מוצאים, אלוקות, כי האומר שישנו אתר פנוי מיני – זהו ענין של שתי רשויות, דבר עבודה זרה, ודו"ק.

בברכה לבריאות ולבשו"ט ולחה"פ כו"ש.

ד'קעג

ולחה"פ כו"ש: ולחג הפסח כשר ושמח.

ד'קפא

(כרך יב עמוד ששה)

בי"ה, כ"ה אדר, תשט"ז
ברוקלין.

אגודת נשי ובנות חב"ד סניף מונטריאול
ד' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

לאחר הפסקה ארוכה שמחתי לקבל את מכתבן מכ"ב אדר, והנני מקוה שמכאן ולהבא יהיו מהן מכתבים תכופים, והשם יתברך יעזור שתוכנם יהי שמח, וממכתב למכתב גם ידיעות שהפעולות גדלות ומתרחבות, והרי ישנה ברכת נשיאנו הק' שאם רק עושים בעניינים אלו בלבביות, נותנים הצלחה בזה מלמעלה, ובפרט שמקבלים החלטות טובות בזה בחודשי המזל ד'אדר וניסן, וממשיכים את המזל טוב על כל השנה, ויהי רצון שיתחילו מיד לעשות כדי להחיות את כל העבודה שכבר התחילו, וללכת מחיל אל חיל.

בברכה לחג הפסח כשר ושמח לכל אחת ואחת מהן עם כל המשפחה.

ד'קפב

(כרך יב עמוד שסו)

בי"ה, כ"ה אדר, התשט"ז
ברוקלין, נ.י.

אל יושבי-ראש, עסקני ומשתתפי מבצע השנתי ה-14
לטובת ישיבת תומכי-תמימים ליובאוויטש במונטריאול
ה' עליהם יחיו

שלוש וברכה!

שימח אותי לקבל את הידיעה אודות מסיבת-הדינר השנתית
שעתידה להתקיים אי"ה ביום שלישי, ראש-חודש ניסן, חודש החג של
זמן חירותנו, שקשור בקשר כה הדוק עם **זמן מתן תורתנו**.

כל מאורע הוא הרי בהשגחה פרטית, בבפרט מסיבת-תורה בעד

ד'קפג

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יז עמוד 454.

מוסד כה חשוב כשיבת ליובאוויטש במונטריאול. הנני מקוה, אפוא, שהשעה תוסיף משמעות מיוחדת לאירוע, שגם מצד עצמו הוא חשוב ביותר.

בזמננו, כאשר יהדות תורתית בכלל נמצאת במצור של "מצרים וגבולים" שונים – אדישות ואי ידיעה מצד אחד, רעיונות ודעות כזב מצד שני – יוצרת ישיבת תומכי-תמימים ליובאוויטש לא רק "גושן" במצרים, אלא היא גם הכנה בטוחה לחירות מ"גלות מצרים" הרוחני של זמננו.

ישיבת ליובאוויטש, עם אופי היחודי, של החדרת רוח מסירות-נפש לתורה ויהדות עם אחריות עמוקה לסביבה בתלמידים, הן כאשר הם עדיין בישיבה ובמיוחד כאשר הם יוצאים לחיים – היא ברכה אלקית לעיר.

הנני מקוה, שיהודי מונטריאול בכלל, ועסקני ותומכי הישיבה בפרט, יעריכו נכונה את חובתם הגדולה וזכותם היוצאת מהכלל, שיהי להם חלק בישיבת תומכי-תמימים ליובאוויטש, ויגדילו כמה פעמים ככה את מאמצייהם ותמיכתם, לתת לישיבה – הישיבה שלהם – את האפשרות לא רק להמשיך את קיומה, אלא גם לגדול ולהתפתח, ככל דבר חי, וכציווי חז"ל: **מעלין בקודש**.

שכל אחד יעשה בזה בהתמסרות ובמרץ המתאימים, יהי האירוע בודאי בהצלחה, ויביא ברכה והצלחה לכל אחד ובני-ביתו שיחיו במה שנחוץ להם בגשמיות וברוחניות.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ד'קפג

(כרך יב עמוד שסח)

בייה, כיו אדר, תשטי"ז

ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ כו' מו"ה אהרן שי' הכהן

שלום וברכה!

שמחתי לקבל פ"ש ממנו ע"י אחיו הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מו"מ באמונה כו' מו"ה יעקב שי' כ"ץ.

ולקראת חג הפסח, הנני מאחל לו ולבני-ביתו שיחיו פסח כשר ושמח.

מצו"ב שיחה בה מדובר אודות חלוקת מצה שמורה בסביבה, וכיון
שאינני יודע אם יש מצה שמורה בסביבתו, שולחים לו בחבילה בפ"ע
כמה מצות שמורה, והשם יתברך יצליחו בחלוקת המצה שמורה ובד
בבד בחלוקת אמונה וחיזוק היהדות, וכידוע שמצה היא המאכל המביא
רפואה ליהודים והמאכל המביא חיזוק באמונה.

בברכת החג.

ד'קצג

(כרך יב עמוד שעו)

בייה, א' ניסן, תשטי"ז

ברוקלין.

מרת מרי תחי'

ברכה ושלום!

לאחר הפסקה שמחתי לקבל את מכתבה מ-9/3 בו כותבת אודות
יכולת הקרן, שממנה יחלקו מדי שנה פרס לתלמיד טוב.

ד'קפג

מו"ה אהרן: כץ. אגרת נוספות אליו – לעיל עמוד 116, ובנסמן בהערות שם.
שיחה: ראה גם אגרות-קודש כרך יא אגרת ג'שפו, ובנסמן בהערות שם.

ד'קצג

מרת מרי: וילנסקי, סינסינטי. אגרות נוספות אלי' – לעיל עמוד 251. ובנסמן
בהערות שם.

מובן מאליו, שניתן לסדר ענין כזה, אבל מובן גם, שאין זה ענין של מילגה, אלא קרן-עידוד, וגם בזה אי אפשר לקבוע את סכום הכסף, שזה תלוי באדם המעוניין ליסד דבר כזה (גודל הסכום למטרה זו, כמה יחולק בכל שנה ולכמה האנשים), וכאשר היא תבחר באחת מאפשרויות האמורות, הנני משער שיוכלו להביא לפועל באחד ממוסדות הלימוד של חב"ד בארצנו הקדושה או מרוקו.

לא כתבתי לה בענין זה, כי אצל בני ישראל חלוקת פרסים מעין זו איננה אירוע נפוץ, ואף שאיננו נגד זה, אבל גם לא מעודדים כאלה, בטח אחת הסיבות היא, כיון שלקחו בחשבון שלימוד התורה בישיבות קשור בקדושה, לכן לא רצו לעשות את האמור לעיל, כדי לא להדגיש שזה נעשה – ע"י התלמידים – לצורך שימוש בכסף או שימוש גשמי אחר, אבל דוקא בשנים האחרונות ישיבות רבות ובמיוחד בארץ ישראל, התחילו להנהיג זאת (לא ע"י פרסים של כסף, אלא הענקת ספרים לעתים קרובות).

אינה כותבת כל פרטים אודות הבריאות, רצוני לקוות שהדבר הוא נחלת העבר, וכעת מרגישה יותר טוב ותוכל לחגוג את חג הפסח באופן המתאים.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור ובמיוחד אודות בריאות טובה.

ד'קצז

(כרך יב עמוד שפ)

בי"ה, ב' ניסן, ה'תשט"ז

ברוקלין, נ.י.

אל אחינו בני ישראל, ועסקני החינוך בפרט,

בכל אתר ואתר

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

חג הפסח, חג הראשון אשר ניתן לנו, הריהו קשור בעניני חינוך הן לגבי הפרט והן לגבי הכלל.

ד'קצז

נרפסה ב'הגדה-של-פסח עם לקוטי טעמים ומנהגים וביאורים' (קה"ת, נ.י., תשמ"ז) עמוד תשעה. ראה גם ב'אגרות מלך' כרך ב עמוד יא.

לכללות ישראל – היתה יציאת מצרים הולדתם כעם וראשית ההכנה לקבלת תורה, אשר תורה – מהותה הוראה – הוראה לחינוך בדרך החיים.

לכל אחד מישראל בפרט – הדגישה התורה במיוחד: "והגדת לבנך", חנוך הילד, שהוא אחת הנקודות העיקריות בחג הפסח.

על כן מתאים הוא חג הפסח להתעמקות בסדרי החינוך ואופניו, וכיצד לקיימם בפועל, בפרט בהנוגע לימי החגים.

הימים הטובים בכלל וחג הפסח בפרט, קשורים בדינים ומנהגים רבים אשר נוסף לחשיבותם בשעת מעשה, חייבת השפעתם להמשך ולחדור בחיים היום-יומיים אף בכל ימות השנה.

עד כמה שחשוב הדבר לגבי כל אחד מישראל, הרי חשובה הרבה יותר ההשפעה על הנוער וילדים בפרט.

למעשה, מסיבות שונות, במקום שבימי החגים תתחזק ותרבה ההשפעה – משוחררים הילדים והתלמידים, בנים וגם בנות, מהשפעת הישיבה, ישיבה קטנה ות"ת, ולא רק לימי החג, אלא אף זמן מסויים קודם לכן.

בשנים קודמות לא הי' שחרור התלמידים בימי "בין הזמנים" משפיע לרעה על החינוך, כי הרחוב, והבית בודאי, נתנו אוירה תוססת וחמימה של יהדות וקיום המצוות בחיים היום-יומיים במדה הראוי'; תפקידם של מוסדות החינוך הי' בעיקר לתת לתלמידים ידיעות בתורה.

אולם בזמננו, וביחוד במדינה זו, חובתם של מוסדות החינוך אינה רק להעשיר את ידיעות התלמידים בתורה ויהדות, אלא עיקר העיקרים הוא לנטוע בהם יראת שמים, קיום המצוות בהידור ואורח חיים יהודי בכלל.

הנה כי כן יש בנתק מהשפעת מוסדות החינוך בימי "בין הזמנים" וימי החגים בפרט, משום מניעת השפעה חיונית מן התלמידים, וזאת דוקא בשעה שזקוקים הם לכך ביותר.

הנני פונה בזה לכל העוסקים, או שיש בידם לעסוק, בחינוך הכשר, ואל ההורים בכלל, לתקן את המצב המעציב באמצעים הדרושים, והעיקר:

א) לארגן, שבערב יום טוב, או עכ"פ בסמוך ליו"ט, הילדים יקבלו שוב הוראות והדרכה הנחוצות בדיני ומנהגי החג הבעל"ט, ואודות תוכנו וערכו.

ב) לארגן, דבר שהוא נחוץ ללא ספק, שגם בימי החג, לפחות בימי חול-המועד, יפגשו המחנכים עם הילדים באופן מתאים, על מנת לנצל ימי סגולה אלה לחזוק ההשפעה על הילדים בכל העניינים הקשורים ביו"ט בכלל ובהנוגע אל הפועל בפרט.

וודאי אפשר למצוא דרכים ואמצעים להתגבר על הבעיות הקשורות בריחוק המקום או פיזור הילדים במקומות שונים, כי את הפגישה בימי החג אפשר לסדר לאו דוקא בבנין אשר בו נמצא מוסד החינוך. גם אין נוגע כאן כ"כ הסדר הטכני של הכיתות השונות, המחנכים השונים וכדומה, כי המדובר כאן הוא אודות לימוד והדרכה היכולים לאחד ילדים מכיתות שונות וכו'.

ג) אל יסמכו ההורים לגמרי על מוסדות החינוך, אלא גם מצדם הם יביאו בחשבון, שמצד אחד השפעת הרחוב מזיקה, ומצד שני, יש לילדים יותר זמן פנוי בימי יו"ט ובין הזמנים – אשר ע"כ גדולה יותר אחריות ההורים על ההשפעה על ילדיהם, אבל גם אפשרויותיהם גדולות הרבה יותר.

השי"ת יתן שכל הבנים והבנות, כל הילדים מכל ארבעת הסוגים הנמנים בהגדה, יאספו אל שולחן אחד לקיים את העדות והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו, ויהיו כולם שואלים טובים, השואלים על מנת לדעת ולקיים את תשובתה האמיתית של התורה.

וראשית קיבוץ גלויות, קיבוץ ביסדר' על-פי תורה, גם את הילדים שהם אורחים זמניים, יחיש גם את האתחלתא דגאולה והגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו, כאשר תתקיים הבקשה אשר בה פותחים אנו בסדר של פסח: השתא עבדין לשנה הבאה בני חורין.

בברכת חג הפסח כשר ושמח

מנחם שניאורסאהן

ד'קצח

(כרך יב עמוד שפג)

בי"ה, ג' ניסן, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . ב) על שאלתו, האם יתפלל כשראשו מכוסה בטלית, כיון שבבית הכנסת שלו לא נהוג כך, ובמילא זה יבלוט לעין – לדעתי, אין צורך להדגיש זאת יותר מדי, אבל כיון שהוא הקורא בתורה, וגם זה

ששומעים ממנו דברי התעוררות, וכו', יהי מובן אצלם, מפני מה הוא מתפלל כך מכוסה בטלית; אף שהם לא הגיעו לזה; ואולי גם אחרים יחקו את הדוגמא שלו.

ג) בשאלתו, מדוע בין הילדים של פב"פ, נשאר בחיים דווקא זה שהוא פחות ירא שמים, והיראי שמים נהרגו על קידוש השם. – בכלל על שאלות כאלו נאמר, בהדי כבשי דרחמנא למה לך, ואחד הביאורים שישנם בספרים על מקרים דומים, הוא שהנשמה עדין צריכה לעשות תשובה על דברים מסויימים בלתי רצויים, או שלגורלה נקבע לעשות טובה לפלוני או לפב"פ, ולכן משאירים אותה בגוף בזכות פב"פ גם אם לא בזכות עצמו, ואף שהנשמה עדיין לא עשתה תשובה עד עתה, אזי הרי זה כמאמר רז"ל מאריך אף וגבי דילי, אבל בתקוה שלא ידח ממנו נדח וישוב בתשובה ושב ורפא לו.

ולקראת חג הפסח הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנה יחוג אותנו עם כל ב"ב שיחיו בכשרות ובשמחה.

בברכה.

ד'רי

(כרך יב עמוד שצז)

ב"ה, ט' ניסן, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום א' בו כתב אודות מצב הישולם ביתי.

במקרים כאלה יש להשתדל שידידים אמיתיים יתערבו בזה, להחזיר את הישולם ביתי, מובן מאליו שהוא מצידו, צריך לקחת על עצמו, לא רק להבטיח אלא אכן גם לקיים בפועל, לוותר על כל הדברים שבדרישות הצודקות שלה. ואם יהיו דברים שאינם מבוססים בצורה די ברורה, שיסמכו על דעתם של אנשים נייטרליים ובמקרים רבים, כאשר האשה נוכחת לראות בבעל, שהוא מתכוין באמת וברצינות לשלום ומוכן לוותר, זה עצמו גורם לקירוב הדעת, וכידוע ממאמרי חז"ל רבים שלשם כך – כדאי לוותר על עניינים רבים וגם לפני משורת הדין. והשי"ת יעזור שיוכל לבשר בקרוב בשורות טובות בהאמור לעיל.

וכדי לקבל את הסיעתא דשמיא שזה יבוא לפועל בהקדם האפשרי, מהנכון שכל יום לאחר תפילת שחרית יאמר את השיעור תהלים – כפי שהתהלים נחלק לימי החודש – ובכל יום חול לפני התפילה לתת כמה

סנט לצדקה ולהמשיך כך – בלי נדר – עד ראש השנה הבא, הבע"ל.

המחכה לבשורות טובות.

ד'ריב

(כרך יב עמוד שצח)

בי"ה, ט' ניסן, תשט"ז

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ג אדר, בו כותב אודות מוצאו מקרמנצ'וג, ואשר כבר שנים רבות נמצא באוסטרלי, ונדמה לו שלאחרונה נחלש אצלו הזכרון, אבל הוא לא מזכיר אודות ההשתדלות שלו לחזק יהדות אצלו, אצל ילדיו שי' וגם בסביבה, שתלויים הם זה בזה, שכאשר המוצא הוא מגזע חסידי ומעיר חסידית, אם רק רוצים, הרי זה חוזר וניעור, אפילו כעבור עשרות שנים, צריך לרצות לנצל זאת במלוא המידה, וכאשר יהודי אחד משתדל לקשר יהודי שני עם הקדוש ברוך הוא, שממנו באות הברכות בכל העיניים, השם יתברך מוסיף להשתדל בזה, את המצטרך לו.

ולפי דעתי מהנכון שיתחיל מיד, באופן המתאים, לפעול, לאחר שיבוא בדברים עם אנשי שלומנו הנמצאים בעירו, על מנת לחזק יהדות בכלל ואת הישיבה אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש במלבורן בפרט, שבטח יכול ליטול חלק בזה בעצמו וגם להשפיע על אחרים לעשות כן, ואזי הבקשה שלו בתפילה, חננו מאתך חכמה בינה ודעת, תתקבל יותר וכן גם שאר הדברים שמבקשים בכל יום מהשם יתברך, ובפרט בנוגע לזכרון, מהנכון שילמד בהדרגה משניות, וגם תניא, בעל-פה, לכל הפחות כמה פרקים משני אלו, ולהשתדל לא לייגע את עצמו בלימוד בעל-פה, היינו שכאשר רואה שזה מעייף אותו, יניח לזה בינתיים, וכעבור זמן ינסה שוב, וגם בכל יום חול לפני תפילת שחרית לתת לצדקה.

מהראוי לתת לבדיקה את התפילין שלו וכן את המזוזות של דירתו, שיהיו כשרות כדין, ולהשתדל לשמור על כל פנים מכאן ולהבא את שלושת השיעורים השווים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בחומש תהלים ותניא, הידועים.

בברכה לבשר טוב בכל האמור ולחג פסח כשר ושמח.

ד'רכא

(כרך יב עמוד תז)

ב"ה, יו"ד ניסן, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ח אדר.

בנוגע לחבילה בה הי' מונח ספר תורה. על פי רוב במקרים כאלו, אורזים אותו כשהוא מפורק לחלקים, שאז הדין הרבה יותר קל בנוגע לנשיאה. אבל העיקר בנידון שלו, כיון שזה הי' מונח כלי בתוך כלי, ומן הסתם יותר משני כלים, והעיקר כיון שמותר לשלוח אותו בצורה כזו, מותר גם **להתעסק** איתו כך, ולכן אין מה לדאוג. רק לשם הידור בעלמא, ראוי שינדב מכספו, מעיל ומפה לספר התורה הזה, וגם בפעם זו תענית בה"ב, אבל רק עד חצות, ולתת דמי תענית לצדקה.

ב) בנוגע לבקבוק היין בחתונה. – חוץ מזה שכל הענין אודותו כותב הוא בספק, הרי אין זה האופן של בתרי עברי נהרא, נוסף על כך שהוא מדרבנן. וכאמור לעיל בנוגע ליתר שאת ולהידור, יתן לצדקה שווי 73 סעודות. מובן מאליו שאין צריך לתת את זה בפעם אחת, ויכול לעשות זאת עד ראש השנה הבא, הבע"ל . . .

בעת רצון יזכירו את הקרובים אודותם כותב על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, ומובן גם אותו.

בברכת חג פסח כשר ושמח ופי"ש הוריו שי

ד'רכא

בנוגע לחבילה: **שלא ידע שבתוכה ספר-תורה וזרקה לתוך המכונה [=הרכב?]**.
בנוגע לבקבוק היין: **שמסופק אם נגעו בו גוים.**
בתרי עברי נהרא: **שהוא עצמו לא שתה מהם אלא חלקם בין המסובים.** ראה ע"ז

ו, ב.

שווי 73 סעודות: ראה אגרת התשובה פרק ב (צב, א).

ד'רכד

(כרך יב עמוד תיא)

בי"ה, י"א ניסן, תשט"ז
ברוקלין.

אגודת נשים . . .
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

לחג הפסח הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.

בשייכות למה שרבותינו זכרונם לברכה מספרים, שבזכות נשי
ישראל באותו הדור היתה הגאולה מגלות מצרים,

הנני מאחל לכל אחת מהחברות שלהן, עם בני ביתן – שיחיו, פסח
כשר ושמח, התחזקות בעבודתן בפרט ובנוגע ליהדות בכלל.

וע"י כך לתרום לזירוז הגאולה השלימה והאמיתית ע"י משיח
צדקנו במהרה בימינו.

ובברכת הצלחה.

מצו"ב קבלה עבור תרומתן.

ד'רלד

(כרך יב עמוד תכא)

בי"ה, י"ז ניסן, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . שמחתי לקרוא במכתבו אודות הטבת מצב הפרנסה, והנני מקווה
שיקויים הרחב פיך ואמלאהו, והוא מצידו יקיים כפתגם רבנו הזקן,
שהשם יתברך נותן לבני ישראל גשמיות והם עושים מגשמיות רוחניות.

כמובן מאליו נחוץ לחדש את השיחות בינם לבין עצמם בעניינים של

ד'רכד

אגודת נשים: נשלחה לכל סניפי אגודת נשי ובנות חב"ד.

ד'רלד

כפתגם: ראה לעיל עמוד 21, ובנסמן בהערות שם.

יראת שמים וחסידות. ומה שאומר שתחילה יש לתבוע מעצמו, הנה אף שזו טענה צודקת, אבל בזמן הזה אין לדחות כל עבודה בקדש, ויש לעשות את שני הדברים בו-זמנית, לתבוע מעצמו ומאחרים, ולא להמתין עד שאצל עצמו יעשה טוב בשלימות, ועל דרך מה שאמר כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) ני"ע, נדפס בקונטרס ומעין עמוד כב. מובן מאליו שיכול למסור זאת גם לחבריו להמשיך בדרך הנ"ל, כי גם כלפיהם הדברים מכוונים.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ד'רסח

(כרך יב עמוד תנא)

ב"ה, כ"ט ניסן, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

בעתו קבלתי את הפתקא מאנשי מעמד, ומקוה אני שמאז ואילך, על פי ציווי רבותינו ז"ל שמעלין בקדש, שיש להוסיף בענינים של קדושה, היינו תורה ומצוות, גם אצלו היי כך, שזוהי הצמיחה האמיתית של יהודי, לא רק שנוספים חודשים ושנים בלוח השנה, אלא שנוסף ברמ"ח מצוות עשה שהם כנגד רמ"ח אברים, ובשמירת שס"ה מצוות לא תעשה, שהם כנגד שס"ה גידים של האדם, אברי וגידי הנשמה וכך גם אברי וגידי הגוף, וכשנוסף בבריאות הכללית, כאמור, השם יתברך מוסיף את ברכותיו במה שנחפץ.

תקותי שלמותר לעורר אותו אודות הנחיצות המוחלטת בתקופה זו ובדור זה, שעבר כל כך הרבה סערות, שתהיי קביעות גם בחלק התורה המחזק את הבטחון בהשם יתברך, ומסייע לקיים טוב יותר את ציווי של השם יתברך עבדו את ה' בשמחה, ועל פי לשון הכתוב עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב, שאת זה מקבלים ע"י לימוד תורת החסידות דא"ח ואודה לו כשיבשר לי בשורות טובות בכל האמור לעיל.

בברכה.

ני"ב

בטח יודע מהתקנה לומר תהלים כל יום לאחר תפילת שחרית, כפי שהתהלים נחלק לימי החודש, והתקוה שישמור על כך מכאן ולהבא.

ד'רפ

(כרך יג עמוד ז)

ב"ה, אי אייר, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

בעתו קבלתי מכתבו יחד עם המכתב מאת הווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ רב פעלים למצוות וחסידות מו"ה . . . שי, ובשל סיבות שונות התעכב המענה עד עתה.

בנוגע לבעיות שכותב במכתבו, מכאן ולהבא עליו להתבונן בַאמת – השייכת ל**כל** יהודי – שבתוך כלל ישראל, **כל אחד** מאתנו הוא שליח מהשם יתברך בורא עולם, לבצע עבודת קודש בעולם הזה, שהעבודה בכללות כבר נאמרה במשנה, אני נבראתי לשמש את קוני, וכיצד זה יכול להתבצע, ההלכה בשולחן ערוך היא, אשר – בכל דרכיך דעהו, (או"ח סי' רל"א) שכל דבר מותר ושעושים אותו, יכולים עי"ז דעהו, בכוונה טובה,

וכדי לדעת מה מחויבים לעשות ומה אסור לעשות, הובהר הדבר בתורתנו תורת חיים, מזה גם מובן, שהשליחות שניתנה לכל אחד מאתנו אינה אחידה בדיוק, כי כאו"א צריך לנצל את הכוחות והאפשרויות שלו, ובהתאם לכוחות ואפשרויות, גם השליחויות שונות זו מזו.

והיות שהשם יתברך הצליח את הקהילה היהודית ב . . . שמזמן מסויים נוסדה שם ישיבת . . . הרי אחת השליחויות העיקריות של כל יהודי הנמצא ב . . . היא, לעשות כל האפשרי לא רק לחזק את הישיבה אלא גם להשתדל שתתרחב יותר ויותר, ושתוכל לקלוט ולהקיף את כל הנוער והילדים, ועל ידם להשפיע גם על ההורים חמימות יהודית ואור יהודי.

ובהתאם להאמור לעיל עליו להדבר עם הנהלת הישיבה, מה הדרך והאופן הכי טובים, שביכולתו לעשות למען הישיבה,

וכאשר **ישקיע** עצמו בעבודה – (וכמובן שלתועלת העבודה עצמה, זה צריך להעשות באופן שלא יזיק לבריאות, וכן להמשיך את עניני הפרנסה שהשי"ת יתן לו, כי השי"ת נותן די כוחות וזמן שיוכלו לעשות את שליחותו, בגוף בריא ובפרנסה כדבעי), – הרי אז, כשליח של בורא העולם, וחייל בצבא, שהמפקדה העליונה נוטלת על עצמה את הדאגות והצרכים הפרטיים שלו, כך גם כשנמצאים בשירותו של השם יתברך, יורחקו ממנו העניינים הגורמים לו דאגה.

בכדי למחוק את הרושם מהעבר, יש לבקש מחילה בפני עשרה מישראל, מזו שעזב את השידוך איתה – מבלי לגלות להם אם האשמה היא מצדו או לא לגמרי מצדו, ולמסור מיד לבדיקה את התפילין והציצית של הטלית גדול וטלית קטן שלו, ואת המזוזות בדירתו, ואת המזוזות בתדרים או במשרד של בית החרושת, אם לפעמים אוכלים שם, וישן בטלית קטן, ובכל יום חול לפני התפילה בבוקר ולפני תפלת מנחה, יתן כמה מטבעות קטנים בקופת צדקה, וינהג כך עד ראש השנה הבע"ל, ובכל יום לאחר התפילה לומר את השיעור תהלים, כפי שנחלק לימי החודש.

מובן מאליו, שבנוסף על האמור צריך שתהיי לו קביעות עתים בלימוד, ולימוד חסידות בכלל זה, ונכון יהי' לבו בטוח בבורא עולם ומנהיגו, שהוא משגיח עליו בהשגחה פרטית ושומר עליו בכל הענינים, ואין לו כלל מה לדאוג, והשי"ת יעזור שבקרוב ממש אקבל ממנו בשורות טובות בכל האמור לעיל.

בברכה.

ד'רחצ

(כרך יג עמוד כו)

ב"ה, ו' אייר, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
איש רב פעלים רא"ש שי

שלום וברכה!

שמחתי לקבל מכתבו מכ"ג ניסן בו כותב אודות התנועדות ימי הסגולה, שהיו ברוב עם בכמות ובהתרוממות הרוח באיכות, והשי"ת יעזור אשר כמבואר בלקוטי תורה באריכות, מהמועדים לשמחה תומשך שמחה לכל ימות השנה, ובפרט שחג המצות יציאת מצרים המוזכר כל פעם ובפרט בשבת קדש ובפרטי פרטית בכל יום טוב שזוהי היציאה מעבדות לחירות, הכנה למ"ת, שההכנה צריכה להיות באופן המתאים לשאיפה – שכאו"א יעשה את התלוי בו לשחרר עצמו מדאגות וטרדות,

ד'רחצ

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יז עמוד 457 והושלמה על-פי העתק המזכירות.
רא"ש: ר"א שקלובסקי, פתח תקוה. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 123
ובנסמן בהערות שם.

וזה יאפשר את קבלת התורה בחג השבועות הבע"ל בשמחה ועוד יותר בפנימיות, והזכות שלוקח על עצמו חלק מההוצאות של הפצת המעיינות הדרכת תורת החסידות ותורתה (עד שתגיע גם) חוצה, תביא עוד יותר הצלחה בעבודה הלבבית הקדושה, וכולנו נזכה לחגוג את החירות האמיתית מגלות האחרון על ידי משיח צדקנו.

בברכה ופ"ש כל המתפללים וחברי בית הכנסת שי'.

ד'שכט

(כרך יג עמוד נט)

ב"ה, פסח שני, ה'תשט"ז

ברוקלין, נ.י.

אל כל חובבי תורה ומצוה ותומכי מוסדות חינוך הכשר
די עליהם יחיו

שלום וברכה!

הקריאה לעזרה של בתי הספר בית-רבקה בברונזוויל ואיסט-ניו-
יורק, צריכה לעורר הד מיידי בכל לב יהודי.

המוסד שנתייסד ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע לפני חמש עשרה שנה, בו לומדות בנות ישראל, ואשר ב"ה כבר העמיד מאות רבות של תלמידות, מחונכות ברוח התורה ביראת שמים [כדי] לתפוס את מקומן בתור **עקרת-הבית** – מוסד זה עומד היום במצב רציני, בגלל קשיים הקשורים עם בנין בית הספר, החייב שיפוץ והרחבה כדי לקבל את האישורים הנחוצים משלטונות העיר.

בטח מיותר להאריך אודות החשיבות של חינוך הבנות על טהרת הקדש בכלל, ובפרט אודות החשיבות החיונית של בתי הספר בית-רבקה האמורים, המוכרים היטב לציבור היהודי הרחב.

לכן הנני פונה לכאו"א אשר תורה ויהדות תורנית חשובים וקדושים לו, להענות ברוחב לב לקריאת העזרה הרצינית של בתי הספר בית רבקה בברונזוויל ואיסט-ניו-יורק, הן בתמיכה אישית הכי גדולה, והן במאמץ אישי למשוך ולזכות גם אחרים במצוה הגדולה של סיוע בחינוך הכשר של בנות ישראל על טהרת הקדש.

ד'שכט

לפני חמש עשרה שנה: ראה ספר "תולדות חב"ד בארה"ב" פרק נח.

והשם יתברך, שמדתו היא מדה כנגד מדה, ועוד כמה פעמים ככה, יברך את כל התומכים והעסקנים בנחת יהודי מהילדים שיחיו ומעצמם – מתוך הרחבה, בגשמיות וברוחניות.

בברכת כל טוב,

מ. שניאורסאהן

ד'שדמ

(כרך יג עמוד עג)

ב"ה, ת"י אייר, תשט"ז

ברוקלין.

מרת מרי תחי'

ברכה ושלוש!

... בנוגע להדפסה חוזרת של ספר הרקמה, לדעתי נחוץ לפרסם את ההערות הנוספות בשולי הגליון, אשר כפי שהנני זוכר את בעלה ע"ה, את ההקפדה הגדולה שלו על עצמו, ובמיוחד לגבי דברים שתכנן לפרסם – להוציא לאור – בהכרח שיש להערות אלו ערך כללי, ומנקודת מבט זו, הרבה יותר חשוב לפרסם תחילה את הערות השוליים, ולא יחד עם הדפסה חוזרת של כל ספר הרקמה (שהוא זמין, גם אם במספר עותקים קטן), ואפילו אם הערות השוליים עדיין צריכות עיבוד, הרי נהוג במקרים כגון אלו, שמוסיפים הערה, שזה כתב של הערות שוליים, ולכן יתכן שחלק אינו מעובד, והנני מאמין שעדיף לפרסם בצורה כזו מאשר להדפיס את ההערות בשלימות – אם האמצעים לכך אינם, ובהכירי את כתב היד של בעלה, הנני מעריך, שההעתקה תהיי קלה ועם מעט טעויות להגהה, כך שהדפסת הערות השוליים, לא תדרוש מחיר גבוה מדי – מעניין אותי לדעת כמה עמודים, בערך, זה אמור להכיל.

בברכה לקיץ בריא וטוב ולבשורות טובות בהאמור.

ד'שדמ

מרת מרי: וילנסקי, סינסינטי. אגרות נוספות אלי' – לעיל עמוד 251. ובנסמן בהערות שם.

להדפסה... הרקמה: ראה לעיל שם.

ד'שנה

(כרך יג עמוד 19)

בי"ה, כ"א אייר, ה'תשט"ז
ברוקלין, נ.י.

אל הנהלת ומשתתפות הועידה
של אגודות נשי ובנות חב"ד ניו-יורק, נ.י.
הי עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

הנני שולח בזה ברכה לנציגות וחברות ולכל המשתתפות בוועידה,
ביום שלישי כ"ז אייר, ומקוה להשם יתברך, שהאסיפה תהיי בהצלחה
רבה ותביא את התוצאות המיוחלות.

הזמן שבין פסח – חג גאולתנו ממצרים, ושבועות – חג קבלתנו את
התורה, מתאים במיוחד לכל פעולה שמטרתה לחזק את לימוד התורה
ואת עשיית וקיום המצוות, שהרי זהו זמן ההכנות לקבלת התורה.
במיוחד זהו זמן מסוגל עבור עבודת נשים בכיוון זה, כשלוקחים בחשבון
שחכמינו, זכרונם לברכה, מספרים אודות הזכויות המיוחדות של נשי
ישראל בשייכות לשני האירועים הנזכרים: ביציאת מצרים – שבזכות
נשים צדקניות נאלו אבותינו ממצרים; במתן תורה – שהקב"ה ציוה
למשה רבנו לדבר תחילה עם הנשים ואחר כך עם האנשים, שעיי"ז קבלת
התורה תתחזק ותהיי נצחית.

ומדי שנה בשנה בזמן זה מתחדשת הברכה וההשפעה האלקית כפי
שהתגלתה לראשונה. אבל צריך להכין ולעשות את האמצעים והכלים
המתאימים כדי לקלוט ולנצל את הברכה – בשעה זו ולמשך זמן ארוך
אחר כך.

הנני חזק בַּתְּקוּהָה, שכל אחת מכן תתבונן בחוב הגדול המוטל על
אלו שזכו להיות קשורות באגודת נשי ובנות חב"ד, ותנצל את
ההזדמנות הגדולה ואת האפשרויות שהועידה מעניקה לחזק ולהרחיב
את הפעילות של כל סניף בכלל ושל כל חברה בפרט.

ד'שנה

נדפסה בלקוטי שיחות כרך ז עמוד 250 והושלמה על-פי צלום האגרת.
הועידה: סקירה נרחבת מהכינוס, וכן מהפעילות הכללית של אגודת נשי ובנות
חב"ד, נדפסה בחוברת מיוחדת "ערשטע נאצינאלע קאנווענשן [=הועידה הארצית
הראשונה של] נשי ובנות חב"ד אייר תשט"ז" (קה"ת, ל"ג בעומר, תשי"ז).

בד בבד עם גידול בעבודה הפנימית של אגודות נשי ובנות חב"ד, צריכה ומוכרחת להיות גם התרחבות של העבודה במטרה להפיץ את השפעתה גם על נשים שלעת עתה עדיין אינן מחב"ד, במובן הצר של המלה, ולקרב אותן לחוג ולסניף שלכן, שע"י זה יביאו אותן גם למעיינות החיים ומחיים של היהדות, כפי שהם חדורים בחמימות ובאור הפנימי של תורת חסידות חב"ד ואורח החיים שלה.

בטח תעובד תכנית-עבודה גם בכיוון זה.

השם יתברך יצליח את עבודתן, שתנהלנה ותבצענה אותה בהצלחה ובשמחה, בבריאות טובה ורוב נחת, נחת יהודי וחסידי, מכל אחד מהמשפחה שיחיו ומהן עצמן.

בברכת הצלחה,

מ. שניאורסאהן

ד'שעט

(כרך יג עמוד קח)

ב"ה, כ"ו אייר, תשט"ז
ברוקלין.

אגודת נשי ובנות חב"ד
סניף מונטריאול,
ד' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

מאשרים קבלת מכתבן מכ"ב אייר, בו כותבות – אף כי בקיצור – אודות עבודתן בשבועות שעברו, והשם יתברך יעזור שהעבודה תלך ותגדל ותתרחב תמיד, שזה נחוץ כעת במידה רבה בהרבה מאשר לפני זמננו, ומאחר שתובעים זאת מאתנו, השם יתברך נותן את האפשרות והכוחות לבצע את זה.

בטח אלו מהן שבאו לכאן לאסיפה הכללית של נשי ובנות חב"ד, ימסרו פ"ש מכאן, וברצוני להוסיף בזה איחול לחג שבועות שמח וקיץ בריא, להן ולמשפחותיהן שיחיו.

ד'שעט

האסיפה הכללית: ראה אגרת הקודמת (עמוד 290).

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ד'שפד

(כרך יג עמוד קיג)

ב"ה, כ"ז אייר, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מו"ה משה זלמן שליט"א ובנו מו"ה דוד שליט"א

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את מכתבו מיום ב' בתור הוספה לפ"ש והידיעות
שהנני מקבל מאנ"ש שיחיו שבאה"ק ת"ו על ידי משיח צדקנו.

בטח מבקר לא רק את כפר חב"ד, אלא גם את כל מוסדות חב"ד
הנמצאים בארצנו הקדושה, וגם נוטל חלק בהתוועדות אנ"ש הנערכות
בימי סגולה אשר עד כמה שזה חשוב בכל המקומות, הרי זה חשוב יותר
ביארץ אשר עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה, וכפי
הפתגם החסידי הידוע, שכאשר יהודים נפגשים, יוצאת מזה טובה לכל
אלה שנאספו, ויתירה מזו, שזה מסייע גם ליהודי נוסף, ובפרט כפי
שרואים במוחש, כשהפגישה היא מתוך אהבת ישראל וחמימות
חסידית.

ולקראת חג השבועות זמן מתן תורתנו הבא עלינו ועל כל ישראל
לטובה, הנני מאחל לו ולכל אשר לו כנוסח הברכה שכ"ק מו"ח אדמו"ר
ה"י משתמש, לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

בברכת החג.

ד'שפד

מו"ה משה זלמן: פייגלין, מלבורן (ובשעה זו באה"ק) אגרות נוספות אליו –
לעיל עמוד 253, ובנסמן בהערות שם.
הפתגם החסידי: ראה גם אגרות-קודש כרך י אגרת ג'קנט, ובנסמן בהערות שם.
לקמן עמוד 347.

ד'שפט

(כרך יג עמוד קיח)

ב"ה, כ"ח אייר, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . מה שכותב בנוגע לכוח הזכרון, יש להשגיח לא לעייף אותו, היינו, כאשר מעיינים בספר או לומדים ומרגישים שכוח הזכרון מתעייף, יש להחליף את הלימוד לענין אחר של לימוד, ממשניות לעין יעקב, מגמרא למשניות, וכדומה, או לעשות ענין אחר של מצוה בינתיים, ואחר כך לחזור ללימוד, והלימוד יהי במה שלבו חפץ, גם יש לדעת בעל פה לפחות כמה פרקים משניות, ולהשתדל לחזור זאת באופן שלא יעייף את כוח הזכרון, גם אם זה יקח מעט יותר זמן.

ולקראת חג השבועות הבע"ל, הנה כלשון הרב הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר יהי רצון שנזכה כולנו בתכ"י לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

בברכה.

ד'שצה

(כרך יג עמוד קכד)

ב"ה, כ"ט אייר, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . מה ששואל מדוע זה שהוציאו עליו שם וכו' – בכלל, הרי בהדי כבשי רחמנא למה לך ויהודי צריך להשתדל להוסיף בתורה ומצוות ובהשפעה על הזולת בכיוון זה, ואם מעט אור דוחה הרבה חשך על אחת כמה וכמה שהרבה אור מגרש סוף סוף את החשך ועניני חשך הן ברוחניות והן בגשמיות, והשי"ת יצליחו לבשר בשורות טובות בהאמור לעיל,

בברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

ד'ת

(כרך יג עמוד קכז)

ב"ה, כ"ט אייר, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"ג עוסק בצ"צ מו"ה יונה שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מהי אייר.

מפליא אותי שאינו מזכיר כלל אודות העסקנות הציבורית שלו, אודותה הנני שואל או מזכיר במכתבי אליו והתקוה שישלים זאת במכתבו הבא.

הפ"נ המצורף למכתבו, יקרא – בלי נדר על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע . . .

בברכה לקה"ת בשמחה ובפני.

נ"ב

בטח שמע על המאורע בכפר חב"ד באה"ק ת"ו, ובקשר לזה מתנהל עתה מבצע לטובת בתי הספר למלאכה וחקלאות, שעליהם היתה ההתקפה, ל"ע ול"ע. שעל פי פתגם רבנו הזקן, במקום כזה מתגלית מדת הרחמים שגדולה בהרבה ממידת החסד שלפני, נחלה בלי מצרים מבריה מן הקצה אל הקצה, [לכן] מסרתי את ההמתאה שלו כתשלום ראשון למטרה זו, והשי"ת יעזור שבקרוב ממש יוסיף על זה כמה פעמים ככה, וגם הילדים שלו יעשו כן וכמה פעמים ככה וזה יגדיל את הברכות מהשם יתברך והצלחתו בבריאות ופרנסה, ושזה יהי מתוך מנוחת הנפש והרחבת הדעת. ואחכה לבשורות טובות בכל האמור לעיל.

ד'ת

מו"ה יונה: דרשר, בוגושה. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 216 ובנסמן בהערות שם.

קה"ת: קבלת התורה.

[ובפנימיות].

המאורע בכפר חב"ד: דאה אגרות-קודש כרך יג אגרת ד'רפא, ובנסמן בהערות שם. כפתגם דבנו הזקן: דאה שם אגרת ד'שז, ובנסמן בהערות שם.

ד'תא

(כרך יג עמוד קכח)

ב"ה, כ"ט אייר, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחר השתיקה הארוכה שמחתי לקבל את מכתבו מל' בעומר, בו כותב ראשי פרקים מהנעשה אצלו, ותודה לא-ל בעד הבשורה הטובה מהבריאות של פלונית שתחי', ויהי רצון שילך מטוב לעוד יותר טוב.

בנוגע לכתבו, לסייע לאחינו בני ישראל אשר בארצנו הק' תבנה ותכונן על ידי משיח צדקנו, ידועים דברי דוד מלך – שהוא – חי וקיים, (בתהלים קכ"ז) שכאשר ה' יבנה בית, וה' ישמר עיר, אזי עוזרת הבני והשמירה של בשר ודם, ולכן חייבים, ראשית כל, לראות שהשם יתברך יעשה את האמור, שאת זה פועלים על דרך מאמר ר' אבא בר כהנא ור' אמי ור' אסי (בפתיחתא דאיכה רבתא במדרש איכה) ע"י לימוד תורתנו הק' ולימודה ביראת שמים ועל טהרת הקדש שם בארצנו הק', ולמרבית הצער מעטים הם המסייעים בזה, וגם אלו שכן מסייעים אין זה במידה הנחוצה, ולכן כל יהודי [שהוא מ]חובבי תורה ומצוות החדורים באהבת ישראל, שאהבת ישראל אמיתית היא ע"י אהבת התורה ואהבת השם, צריכים הם לתמוך במוסדות הנ"ל בארצנו הק' ת"ו בכמות אחרת לגמרי.

ואם יטענו כלפיו, מפני מה לא ניכרת נדבתו במגביות השונות – יכול הוא לענות להם שאינו חס על הממון אדרבה הוא נותן עוד יותר לפי ערך (ובפרט, שכסף זה ותורתה מקטין גם את הסכנה ובמילא ההוצאות בענינים גשמיים וד"ל).

ולהוסיף גם שעל פי פסק רז"ל עניין קודמין ועניי עירך קודמין, אנ"ש ומקושרים ושייכים, התובעים, ושואלים אותי, הנני מורה להם לתרום למוסדות חב"ד בארצנו הק' ת"ו שהעבודה שם, בהתאם לדרישת השעה, הולכת וגדלה, ותקותי שבכפר חב"ד, היכן שהיתה השריפה אשר שרף ה', תתגלה שם כעת מדת הרחמים שהיא גדולה ממדת החסד שלפני, נחלה בלי מצרים מברית מן הקצה אל הקצה,

ד'תא

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יט עמוד 485 והושלמה על-פי העתקה.
שהיתה השדיפה: ראה אגרות-קודש כרך יג אגרת ד'דפא, ובנסמן בהערות שם.
תתגלה... מדת הרחמים: ראה שם אגרת ד'שו, ובנסמן בהערות שם.

וכהוראת רבנו הזקן רבנו האמצעי וכ"ק אדמו"ר הצמח צדק, כי שם ציוה ה' את הברכה עד העולם.

בברכה.

ד'תכח

(כרך יג עמוד קנו)

בי"ה, יו"ד סיון, תשט"ז
ברוקלין.

מרת חי' תחי'

ברכה ושלוס!

. . . בנוגע לכתבה אודות העבודה בין נשים – מובן מאליו שיש לעבוד בשני החוגים – בין אלו שלא יודעים כמעט כלום מיהדות, וגם בין אלו שיודעים אבל לא במידה מספקת, מובן שאין העבודה שוה בשני החוגים, ובמשך הפגישות עם הנשים עצמן, מתבררת יותר הגישה שבה יש להשתמש כלפיהן.

על כמה מהשאלות ששאלו אותה, כפי שהנני קורא במכתבה, נתנה את המענה הנכון, ולכן הנני מקווה שגם להבא זה יתנהל בהצלחה, אבל בכלל הסדר צריך להיות, וכפי שנהוג בחוגים **שונים**, שעל שאלות שעולות בפגישה אחת, ניתנות התשובות בפגישה הבאה, שע"ז ניתנת האפשרות להתעמק בשאלות ובכל השייך להן.

מצו"ב העתק ממכתבי הכללי לועידת נשי ובנות חב"ד כאן, שיכולה להשתמש בתוכנו לעבודתה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ד'תכח

מרת חי' תחי': שגלוב, לונדון.
העתק ממכתבי הכללי: דלעיל עמוד 280.

ד'תלג

(כרך יג עמוד קס)

ב"ה, י"א סיון, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מערב זמן מתן תורתנו.

לאחר ההפסק הארוך שמחתי לקבל את מכתבו שנכתב על ידו, ממנו אני למד שהכל אצלו בסדר ובשלום, ובהתאם לתוכן מכתבו נראה שקובע עתים לתורה כל יום, והנני מקוה גם – אף שאינו מזכיר – שמתתף גם בהתוועדות של אנ"ש שבשכנותו, וכידוע פתגם רבנו הזקן, שמה שהתוועדות חסידית יכולה לפעול, מלאך מיכאל אינו יכול לפעול.

בנוגע לשאלתו אודות זמני אמירת תהלים, כפי ששמעתי מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, מלבד ראש השנה ויום הכיפורים, בלילה אומרים תהלים רק אחר חצות הלילה ולא קודם.

בשאלתו השני, האם יוותר על חלק מהשיעורים שיש לו כדי לומר את כל התהלים כמה פעמים ביום, – לדעתי, מקומך אל תנח, היינו שצריך להחזיק בשיעורים שלו, ובהתאם למשאלות לבבו לטובה להוסיף באמירת תהלים – הרי חוץ מאמירת תהלים לפני התפילה, יאמר גם לאחר התפילה את השיעור תהלים – כפי שהתהלים נחלק לימי החודש – וגם תהי' לו קביעות ללמוד תורת החסידות כל יום, וגם ללמוד בכל יום פרשה חומש עם פירוש רש"י מפרשת השבוע, (יום ראשון מתחילת הסדרה עד פרשת שני, יום שני מפרשת שני עד שלישי וכו'); והשם יתברך יתן לו ולזוגתו שיחיו אריכות ימים ושנים טובות ושיוכל לבשר בשורות טובות תמיד כל הימים.

בברכה.

ד'תלג

פתגם: ראה לעיל עמוד 218, ובנסמן בהערות שם.

ד'תמד

(כרך יג עמוד קע)

בי"ה, י"ג סיון, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו בו מתאר בקצרה את אשר עבר עליו בימי חייו, הטלטולים החוויות והיסורים, עד הזמן האחרון כשהגיע ל... ומציין דברים שאינם מובנים.

כיון שבמזכירות אין מכוונת כתיבה ברוסית, הנני עונה באידיש, אך מובן מאליו שגם להבא יכול לכתוב לי בשפה היותר נוחה לו.

מפליא אותו – ככתבו – מה שאינו מוצא הסבר למאורעות שהתרחשו במשפחתו ובביתו.

כאשר יתבונן בזה מעט, זה לא אמור להפליא אותו, כי אדם רואה רק חלק מוגבל ממה שנעשה עמו, וסביבו, ולכן אינו יכול להעריך כראוי את תוכן מה שהוא רואה.

כדי להבהיר הרעיון יותר, אביא דוגמה: – כאשר מישהו יכנס לחדר ניתוח של בית-רפואה, ויראה כיצד אדם שוכב על שולחן הניתוחים, וסביבו עומדים אנשים עם סכינים שונים והם מנתחים, והאדם נאנק מיסורים, ובכל זאת הם ממשיכים בניתוח, – מבלי לדעת את כל ההיסטוריה של האדם המנותח, יצא אותו משקיף מקרי בזעקה על כך שלקחו אדם ומנתחים אותו, והאדם נאנק מהכאבים ואינו יכול לעזור לעצמו להשתחרר מהגזלנים והרוצחים. אבל כאשר יסבירו למבקר המזדמן, שהניתוח נחוץ כדי שהוא יחיה עוד עשרות שנים, ולכן לא מתחשבים בכאבי המנותח במשך כמה שעות, יודה גם האורח בפה מלא שלא זו בלבד שהם – המנתחים – אינם גזלנים ורוצחים, אלא אדרבה, אלו עושי הטובה הגדולים ביותר של האדם אותו הם מנתחים. זאת, מבלי הבט על כך שהמנתחים – או בלשון ימינו הכירורגים – אינם יכולים לערוב במאה אחוז שהניתוח יצליח, וכמה זמן הוא יחיה אחרי הניתוח, אפילו אם הניתוח יהי מוצלח.

ד'תמד

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יט עמוד 478.

מזה גם מובן, שבחיי האדם בעולם הזה, קורה דבר שכרוך במשך זמן בכאב, וכאב אמיתי, לא מדומה, – אבל כשיודעים וגם רואים השגחה פרטית, היינו שהעולם אינו הפקר, והוא מתנהל בשיטתיות מסויימת, והשיטתיות מקיפה לא רק אותו עצמו, אלא גם את משפחתו, ועוד **רבים** יותר ויותר, הרי השכל הנורמלי הבריא מורה שבודאי המאורעות אינם בסתירה לסדר שמתנהל בעולם סביבו, אין זה אלא שלא שומעים מ"הפרופסור והכירורג", את התועלת הגדולה שמקבלים מהכאב הזמני.

ישנם רבים ששואלים קושיות או אומרים שהם מסופקים האם יש לעולם סדר ומטרה – אבל הכל יודעים אודות פיזיקה, כימיה, אסטרונומיה וכו' (שמוכרת לא רק ע"י יהודים, ולא רק ע"י מאמינים באלקים, אלא גם ע"י בלתי מאמינים) שכל אטום הכי קטן יש לו חוקים מדויקים משלו, והכל נעשה על-פי החוקים שנמצאו, גם האדמה, אבנים, צומח וחי, וכל מה שרק מקיף אותנו, יש לכל דבר חוקים קבועים ותכונות קיום, אף שכל זה הוא בהיקף הרבה יותר גדול מאשר אדם אחד ומשפחתו.

יצייר בדמיונו שנכנס לבנין ענק בעל אלפי חדרים, ורואה שבכל חדר כל דבר מסודר לפי סדר, כך שגם הוא מבין שהסדר הוא נכון וטוב, רק בחדר אחד קטן ביותר יש לו ספק האם גם כאן הכל במקומו, הרהיטים ושאר הדברים הנמצאים בו. – הרי כל אדם נורמלי ודאי יחשוב לעצמו, כיון שכל אלפי החדרים של הבנין הענק, הם [מסודרים] בסדר הטוב ביותר, הרי אין שום ספק, שגם חדר יחיד זה, שהוא עדיין אינו מבין את הסדר שבזה, אבל הוא הרי חלק מהבנין הגדול, גם הוא בסדר מתוכנן, אף שלגביו אין זה מובן.

את הנמשל מזה, דומני שלמותר 'לפרקי' ולבאר יותר – רצוני רק להוסיף עוד פרט אחד – אשר כאו"א מאתנו, ובכלל זה גם הוא עצמו, כאשר יתבונן איך עברו השנים אצלו, באלו מקומות חי, ומה התרחש, ויחשוב בזה אובייקטיביות, יראה עשרות ואלפי מקרים כיצד הובילו אותו בכיוון מסויים, החל מלפני עשר שנים, ומאז הכל הולך משמאל לימין, הכל בכיוון זה, אבל כשיודעים שהשם יתברך רוצה שהאדם יעשה דברים בבחירתו החפשית, כפי שאומרים ברוסית "פא דאבראי וואלעיי", מניחים לכל אחד, וגם הוא בכלל, ונותנים את האפשרות, לבחור לבד את הדרך, ולכן אין זה פלא שבהיותו לא יותר מאשר אדם, עושים לפעמים שגיאות ויורדים מן הדרך, ובמקום שהדרך תהי' תמיד ישרה, עושים לפעמים זיגזגים, אך כשמתבוננים בכל האמור לעיל, ולא רוצים לרמות את עצמו, מסתמכים על כך שמספר הזיגזגים יהי' יותר

קטן ונדיר, שאז – מגיעים למטרה שהשם-יתברך הציב לכל אדם, ולכל יהודי במיוחד, שיהי מאושר באמת עם משפחתו, וגם בעולם הזה, שלכך אפשר להגיע כאשר נוהגים כפי שהתורה, הנקראת תורת חיים, מלמדת אותנו. צריך רק לפרוץ את הטענה שהיצר הרע משמש בה לעתים מאוד קרובות, שהוא מורה על אדם שמחשיבים אותו לירא-שמים, ומדגיש גם את החסרונות שיש לאותו אדם, ומכך רוצה היצר הרע לשכנע את זה שכלפיו הוא טוען, שמאחר שהלה מתנהג על פי תורה, ובכל זאת יש לו חסרונות, הרי זה סימן שהתורה איננה שוה ח"ו, והראוי שהלה עשה עוולה זו ועוד עוולה ועוד עוולה.

אבל יש בכך רמאות, שהוא מראה רק חלק מהאדם, ולא את הכל בשלימות. ואבהיר זאת ע"י משל.

כאשר הולכים ברחוב ופוגשים באדם שיוצא מרופא-מומחה, והאדם הולך על קביים, יכול העובר-אורח לחשוב וגם לומר, ראו עד כמה המומחה אינו טוב, הרי הוא היי אצל המומחה ושילם לו כסף רב, והוא מתנהג בדיוק לפי ההוראות שלו, ובכל זאת הוא עם קביים ואינו יכול לעשות צעד בלעדיהם, – אבל כאשר יסבירו לעובר-אורח, שלפני שהלה היי אצל המומחה, הוא לא יכל להניע את הרגליים והיי משותק לגמרי, והמומחה לא רק החליש את השיתוק, אלא חיזק את האדם, שלא זו בלבד שהוא יכול להניע את הרגליים, הוא יכול גם ללכת, ומזמן לזמן זה הולך ומשתפר ונעשה קל יותר, אף שעדיין עליו להשתמש בקביים. ולכן יתכן שלאחר הציות להוראות המומחה הוא יפטר בסופו של דבר גם מהקביים, ויבריא בשלימות.

כך גם אנשים מהלידה ואילך, יש להם איכויות שונות, לאחרים יש יותר טובות, ולאחרים יש יותר גרועות, ובאמצעות חינוך ע"י מורים טובים, ובעיקר באמצעות חינוך עצמי, ובלבד שהוא נעשה נכון, גם האיכויות הלא טובות מלידה הולכות ונעשות יותר חלשות, והשפעתן קטנה. וכיון שאדם הרי צריך לחנך וללמד את עצמו כל ימי חייו, אין זה פלא שפוגשים אדם **באמצע** עבודתו – הלימוד העצמי – שמוצאים בו גם חלק מהלא טוב שבו, אבל אין זה משום שהוא ממלא אחר ההוראות של "מומחה" בלימודו, אלא אדרבה, בהיקף הוא כעת הרבה יותר חלש – בחסרונותיו – מאשר קודם לכן.

רצוני לסיים ולבטא את כוונתי בזה – מכתבי איננו לשם "פילוסופי" גרידא, אלא כדי להעביר לו את הרעיון, שאם ירצה להשתמש בשכל האובייקטיבי והבריא, הדבר צריך לגרום לו לחזק את בטחונו בהשם יתברך, ולהביט בעין טובה על האדם סביבו בכלל, ועל

תושבי . . . במיוחד, לראות את מעלותיהם, שבחלקם הגדול עמלו עליהם, ולהחשיב את חסרונותיהם - אם הם קיימים - כאמור במשל הקביים הזמניות, ובעיקר לדעת שהוא צריך לעשות את החלק שלו, להאיר את סביבתו, לא רק של משפחתו, אלא על חוג רחב של אנשים, וזה יכול להעשות, ע"י כך שחדורים באהבת ישראל, ורצון להביא להם תועלת, שזה ודאי טוב וגורם טובה גם לעצמו ולבני ביתו שיחיו.

הנני מקווה שיקרא את מכתבי בתשומת לב הראוי, וכמובן, אם יש לו איזה שהן שאלות או משהו לא מספיק ברור, אשמח שיכתוב לי בזה ואשתדל לענות כפי האפשרות, אף אם מפני טרדות רבות המענה יתעכב זמן מסויים.

הנני סבור גם שהדחי' מזמן לזמן גם היא הוכחה שנותנים לו זמן נוסף שבבחירה חפשית תשתנה השקפתו על האנשים סביבו, וגם כיצד יש לשפר את ההתנהגות במשך הזמן יותר ויותר, והשיי'ת יצליחו.

בברכה.

ד'תנה

(כרך יג עמוד קפה)

ב"ה, י"ז סיון, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום ב'. שמחתי לקרוא בו שמסתדר בהדרגה בקביעות עתים בלימוד וגם בענייני פרנסה. ומה שכותב אודות הנזק שהי' לו לפני שבוע, עליו להיות בטוח שזוהי עגמת נפש זמנית בלבד, והמצב יחזור ויסתדר, ועוד זאת בהתאם לפתגם קדושי עליון שאחרי מדת הדין ועגמת נפש - מתגלית מדת הרחמים שהיא גדולה ממדת החסד שלפניי, נחלה בלי מצרים מברייח מן הקצה אל הקצה.

במה שכותב שקשה למצוא תירוץ, ובכלל, - מה היא עבודתי בעולם.

אחת מתורצת בחברתה. עבודת האדם בעולם היא, כאמור בסוף

ד'תנה

נדפסה בלקוטי שיחות כרך טז עמוד 567 והושלמה על-פי צלום האגרת.
פתגם קדושי עליון: ראה גם אגרות-קודש כרך יג אגרת ד'שז, ובנסמן בהערות שם.

מסכת קידושין, אני נבראתי לשמש את קוני, ואופן העבודה הוא כפסק הרמב"ם ובטור או"ח סי' רל"א, שבכל דרכיך דעהו, וכמבואר שם הפרטים בזה. וחיפוש תירוצים על קושיות – אינו נכנס בכלל זה. ולכן אין זה נוגע, וכמובן מאליו לא הכרח, אלא שכאשר זוכים ומוכיחים שיכולים לעמוד בנסיונות, השם יתברך עוזר שההעלמות וההסתרים פוחתים, וענין הקושיות בכלל זה, ובכלל כאשר נעשים חזורים בתורה ומצוות – ההבנה של האדם נעשית יותר נקי ובהירה, [במילא] מוצאים יותר בקלות תירוץ על תופעות שנראות לאחרים בלתי מובנות.

בטח נזהר ושומר שלושת השיעורים השוים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע בחומש ותהלים ותניא הידועים, והשי"ת יצליחו.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

ד'תסב

(כרך יג עמוד קצג)

ב"ה, י"ט סיון, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את מכתבו, בו כותב מקביעות יום חתונת בתו . . . תחי' בשעה טובה ומוצלחת בירושלים עיר הקדש ת"ו, והוא זוגתו מתכננים להיות נוכחים בחתונה.

ובטח מיותר לעורר אותו, שכאשר נוסעים לארץ ישראל, עלי' אומרת התורה הקדושה – עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה עד אחרית שנה, ואשר גם לא יהודים קוראים לה ארץ הקודש, יש לקחת "ויזה" לא רק מבני אדם אלא **בעיקר** מהמלך שארץ ישראל נקראת פלטרין (ארמון) שלו, שויזה זו מקבלים ע"י הוספה ביהדות בלימוד התורה וקיום המצוות בהידור, ומובן, שההוספה צריכה להתחיל בהקדם האפשרי, כי אין אתנו יודע עד מה, וכל יום שחולף, הרי זו אבידה שאינה חוזרת. האמת היא שתוספת בתורה ומצוות נחוצה אפילו כאשר לא נוסעים, ואכן דורשים זאת, כמו שכתוב כל המוסף מוסיפין לו, ובפרט במקרה שלו הוספה זו מוכרחת, ובטח ע"י התבוננות קלה ימצאו גם ענינים שבהם גם זוגתו תי יכולה להוסיף בעניני יהדות שלה, וכן ע"י השפעה על הסביבה לעשותם קרובים יותר ליהדות, והשם יתברך יצליחם.

ואכפול ברכותי שתהיי החתונה בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל בנין עדי עד על יסודי התורה והמצוה.

בברכת מזל טוב מזל טוב.

נ"ב

בכל אופן נחוץ לבדוק את התפילין שלו לפני הנסיעה, וגם את המזוזות בדירתו שיהיו כשרות כדין.

ד'תעו

(כרך יג עמוד רו)

ב"ה, כ"ב סיון, תשט"ז

ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה ברוך שי

שלום וברכה!

לאחר הפסקה ארוכה שמחתי לקבל מכתבו מיום שני, בו כותב את המשך הענין בנוגע לבית הכנסת אצלם, והעיקר שווידא שבחודש תשרי הבע"ל הענינים שם יהיו בסדר, ויש לקוות שגם להבא יהי כן, ורצוני להיות בטוח שגם להבא לא יחלש [הנמען] בהשתדלות, והרי ידוע מאמר רז"ל הבא לטהר מסייעין לו, ויהי רצון מבורא עולם ומנהיגו שגם ביקורו בויעידה יביא תוצאות מסויימות, ולא רק בסוגיית בית הכנסת, אלא לעניני יהדות בכלל.

אינו מזכיר אודות בני ביתו ואודות עצמו, הנני מניח שהכל בסדר ובשלום.

בברכה בנוסח כ"ק מו"ח אדמו"ר לקיץ בריא ושמח.

ד'תעו

מ"ה ברוך: ליטוין, מט' קלמס. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 28, ובנסמן

בהערות שם.

המשך הענין: אודות המחיצה בבית הכנסת. ראה לעיל עמוד 252. המשפט נמשך עד שנת תשי"ט, שאז פסק בית המשפט העליון שבמישיגן, שהמחיצה צריכה להשאר בבית הכנסת, ובקשר לזה הרפיס ספר גדול בשם "קדושת בית הכנסת" – אוסף תשובות בענין חיוב מחיצה בבית הכנסת, ובו מסופר על המשפט.

בענין מחיצה בביהכ"נ ראה גם אגרות-קודש כרך יג אגרת ר'תלה, ובנסמן בהערות שם. לעיל עמוד 170. לקמן עמוד 305. 325. 391.

ד'תעז

(כרך יג עמוד רח)

ב"ה, כ"ב סיון, תשט"ז

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבך מח"י סיון, בו אתה כותב אודות היחס של פב"פ שאינו כראוי, ולכן זה מביא לתוצאות בלתי רצויות.

ובכן: בחור ישיבה בגילך ובפרט כזה שחונך בבית חסידי, ובבית של תמים, ודאי מיותר לעוררו שלימוד התורה וקיום המצוות צריך להעשות מפני שזהו ציווי של הקב"ה, ולא עושים בכך טובה לזולת, אלא בזה תלוי טובתו האישית בזה ובבא, טוב הנשמה וטוב הגוף, מזה מובן גם, שאין מקום לומר שמאחר שהיחס של הזולת אלי אינו כראוי, לכן עלי לגרום לעצמי מה שהוא היפך טובתי, ומכיון שזה נוגע לי באמת, [אני] משתדל בדרכי נועם ובדרכי שלום שכל הענינים יסתדרו באופן הכי טוב האפשרי, ואם נדמה שפב"פ אינו מרוצה מזה, אשתדל אני להיות אתו ביחסים טובים, עד שסוף כל סוף זה יצליח, וכמה שכתוב כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם.

ובנוגע לפועל, גם במקרה שלך, נוסף לזה שבגילך העיקר אינו החבר אלא ההתמדה והשקידה **שלך**, ואז לא תצטרך לחפש חבר, אלא החברים ירוצו אחריך להיות אתך בחברותא, וגם אם זה צריך לקחת זמן עד שתגיע למצב זה, וזה [אכן] לא נוח וקשה ללמוד ללא חבר, אבל מוכרחים לעשות זאת במרץ ובבטחון שזה לזמן קצר יחסית.

כל זה אמור, אם מה שאתה כותב נכון בכל מאה האחזים, אבל אדם הרי קרוב אצל עצמו, ויש להניח שיכול להיות אחרת, וכמ"ש על כל פשעים תכסה אהבה (אהבת עצמו), ולכן אתה צריך להתבונן שוב בענינים התלויים בך, ויתכן שאם יהי בהם שינוי לטובה, יתוקן ממילא הענין שאודותו אתה כותב לפחות במידה משמעותית.

בטח אתה שומר את שלושת השיעורים השווים לכל נפש מתקנת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בחומש תהלים ותניא הידועים, ובכל יום חול לפני התפילה בבוקר לתת כמה פרוטות לצדקה, והשי"ת יצליחך.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ד'תפ

(כרך יג עמוד ריא)

בי"ה, כ"ה סיון, תשט"ז
ברוקלין.

אגודת נשי ובנות חב"ד סניף לונדון
ד' עליהם תחיינה

ברכה ושלוש!

לאחר הפסקה ארוכה שמחתי לקבל מכתבן מכי סיון, אף שמפליא שנכתב כל כך בקיצור, וגם לא שום פרטים כיצד נוצלו ל"ג בעומר וחג השבועות וכו', והעיקר אודות תכניות כיצד לנצל את חודשי הקיץ, שאז הילדים פנויים מלימודים אחרים, וההשפעה הטובה שהם מקבלים אז לא תופרע ע"י דברים אחרים, וכן אודות תכניות מתאימות נוספות לעבודה בחודשי הקיץ, עבור אלו שנפגשים בנאות-דשא עם הבאים ממקומות רבים, שהשפעה טובה עליהם במובן של חיזוק היהדות, שזוהי המטרה של אגודת נשי ובנות חב"ד – מגעת ההשפעה הטובה למקומות רבים בבת אחת.

בד בבד, ובטח השם יתברך יברך את כל המשתתפות בעבודה של אגודת נשי ובנות חב"ד בכלל ובאמור בפרט - בקיץ טוב, חיזוק הבריאות והצלחה בעבודה.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ד'תפא

(כרך יג עמוד רבי)

בי"ה, כ"ה סיון, תשט"ז
ברוקלין.

אגודת נשי ובנות חב"ד אשר בצרפת
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

לאחר הפסקה ארוכה שמחתי לקבל מכתבן מט"ו סיון, בו כותבות אודות עבודתן בכלל ובפרט אודות סידור חגיגת ל"ג בעומר, והשי"ת יעזור שיגדילו עבודתן הן בכמות והן באיכות, ובפרט בימי הקיץ הבאים,

שהילדים פנויים מלימודים אחרים, וההשפעה הטובה שביכולתם לקבל, לא תופרע מדברים זרים, וגם ע"י הכנה מתאימה כראוי לנצל את זה שבנאות דשא נפגשים עם אנשים ממקומות רבים, וכשמפיעים עליהם במשך השבועות הבודדים בהם נמצאים עמם בנאות דשא, ההשפעה הטובה מגיע למקומות מגוריהם הקבוע, [דהיינו: הפצת היהדות שהיא המטרה של אגודת נשי ובנות חב"ד – בערים רבות בבת אחת, והנני מקוה שתדברנה יחד באמור לעיל, ותגשנה לעבודה באופן מתאים.

ובטח יברך השם יתברך את כל המשתתפות בעבודה של אגודת נשי ובנות חב"ד בכלל ובהאמורה לעיל בפרט, בקיץ בריא, חיזוק בבריאות והצלחה בעבודה במיוחד.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור.

ד'תפה

(כרך יג עמוד רטז)

ב"ה, כ"ח סיון, תשט"ז

ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"מ באמונה

מו"ה יעקב שי' הכהן

שלום וברכה!

שמחתי לשמוע שישתדל וישתתף בארגון ויהי נוכח בהתוועדות שבת ראש חודש תמוז פרשת קרח הבע"ל בביהכ"נ אנשי ליובאוויטש, ובטח ימסור פ"ש לכל המשתתפים בהתוועדות, שבטח ידובר [בה] בדברי תורה והתעוררות בתורה ומצוותי, ושיהי' זה בסייעתא דשמיא בהצלחה מופלגה, כפתגם הידוע ששמענו מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בשם רבנו הזקן, מה שהתוועדות חסידית יכולה לפעול מלאך מיכאל אינו יכול לפעול. וזה יתבטא בפרט בפעולות בהיקף המכסימלי, לחזק ולהגדיל את בית הכנסת אנשי ליובאוויטש בכל הענינים השייכים לזה.

ד'תפה

מו"ה יעקב: כץ, שיקגו. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 30, ובנסמן בהערות

שם.

פתגם הידוע: ראה לעיל עמוד 218, ובנסמן בהערות שם.

ומענינא דיומא של הפרשה שקוראים בשבת זו, שהפרשה מוקדשת לכהנים, ההתחלה וגם הסיום והחתימה,

שבמובן הרחב הרי כל ישראל נקראים בשם כהנים,

זה הרי היי התואר שלהם בתור הכנה למתן תורה, וכמו שכתוב ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש,

שעיי מה זה נעשה, מבואר הדבר ברמב"ם (סוף הלכות שמיטה ויובל) אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדיעה את ה' כו' הרי זה נתקדש קדש קדשים כו' ויזכה לו בעולם הזה דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים וללויים.

– במילים אחרות, עיי? שיהודים מכירים את תכלית בריאת האדם, שהיא בלשון המשנה אני נבראתי לשמש את קוני, שכל הענינים יהיו עבודת השם, בכל דרכיך דעהו, עיי זה הם כהנים,

ובמתנות כהונה הרי כלל הוא – כאמור בסיום הפרשה – שזה צריך להיות מהמובחר – מהטוב ביותר – וזה נצחי, כמיש תרומת ה' מכל חלבו, ופירש באבן עזרא, החשוב שבו וזוהי ברית מלח עולם,

הבטחה של הקב"ה לנצח, שכאשר בני ישראל נוהגים באופן האמור, השם יתברך נותן להם כל חלבו – הטוב ביותר – ובכל מקום ובכל זמן, שזוהי הברית עולם מלח.

וכמו הכהנים, הרי עיקר המקום שמיועד לשרתו ולעובדו היי בית המקדש, כך גם בזמננו, אלו הם בתי כנסיות ובתי מדרשות, שהם המקדש מעט, ומכאן לוקח כאו"א את הקדושה ואת האור לביתו, כדי לקדש ולהאיר את עניני החול.

והשם יתברך יצליח, שהנהגה זו אכן תהיי הכנה קרובה למהר את העבודה בבית המקדש השלישי שאף הוא נצחי, כשיקויים והשב העבודה לדביר ביתך.

בברכת שבתא טבא וחודש שמח לכל המתוועדים והרב ווי"ח אי"א נו"נ רב פעלים בעל מדות מו"ה שלמה זלמן שליט"א בראשם.

ד'תקג

(כרך יג עמוד רלז)

ב"ה, ג' תמוז, תשט"ז
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ כו' מו"ה חיים יונה שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום השלישי שהוכפל בו כי טוב, בו מתחיל, שאינו יודע מה לכתוב.

- אבל באמת כפי שמובן מהגמרא בסוף קדושין, שכל יהודי נברא לשמש את קונו, שזהו עיקר התכלית של בריאת האדם. וכיצד לעבוד את קונו, הנה על כך ישנה התורה בכלל והשולחן ערוך בפרט, ועל פי דרישת תורת החסידות, מ[הענינים] העיקריים בזה הוא ענין אהבת ישראל, דהיינו להשפיע על כל היהודים שבאים אתם במגע, שגם הם יוסיפו בעניני תורה ומצוות, כי ככל שיהי טוב בזה, עדיין יש להוסיף, כך שישנו כר נרחב לעבוד בו, והעבודה צריכה להיות יום אחר יום, במילא הרי ישנם דברים רבים לכתוב אודותם, ובטח יש גם בשורות טובות בזה, וכל אלו הם ענינים שכל יהודי מחוייב בהם, לא רק שו"ב, מלמד אלא גם כל אחד ללא הבדל מהי פרנסתו הגשמית, צריך להתעמק גם לעשות בפרנסה רוחנית האמורה.

על פי בקשתו, יזכירו את אביו שי' לרפואה קרובה ולרפואה שלימה – כשיכתוב את שמו היהודי המלא ואת שם אמו של אביו – וגם אותו עצמו לבריאות הנכונה, על הציון הקי' של כ"ק מו"ה אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, והשיי"ת יצליחו לבשר בשורות טובות בכל האמור לעיל, וגם אודות בני ביתו שיחיו.

בברכה.

ד'תקג

מו"ה חיים יונה: דון, ניו הייבן.

ד'תקיא

(כרך יג עמוד רמה)

בי"ה, חי' תמוז, תשט"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה, בו כותבת את השמות של בנותי תחינה.

בעת רצון יזכירו אותה ואת ילדי שיחיו על הציון הק' של כ"ק
מו"ח אדמו"ר וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

מה שכתבו לה לתת צדקה בזמנים מסויימים כיון שהם ברי-מזל
במיוחד, [כדי] שהשם יתברך יקיים ויקבל את הבקשה, הרי גם אם היא
נותנת הרבה צדקה בזמנים אחרים, אעפ"כ תעשה זאת בהדגשה בזמנים
האמורים, וזה יכול להיות גם פְּנִי או שניים, והשם יתברך ויתעלה
יצליחה לבשר בשורות טובות אודות עצמה ואודות הילדים שלה שיחיו.

בברכה.

נ"ב

זה שהמכתב הקודם הי' חתום ע"י המזכירות, הרי זו רק החתימה,
אבל הכל נכתב, מלה במלה, כפי שמסרתי, וכדי לאשר זאת, הנני חותם
– בתור יוצא מן הכלל – מכתב זה.

ד'תקטו

(כרך יג עמוד רמט)

בי"ה, חי' תמוז, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

מזמן לזמן הנני מתעניין ומקבל פרישות-שלום ממנו – ע"י ילדיו
שיחיו, ומפליא אותי שלפעמים הם מוסרים לי שמצב רוחו אינו כדבעי,

בכלל, כל אחד מאתנו, כשיסתכל ויתבונן בחייו, ואפילו רק בשנים
האחרונות, יראה את חסדי השם יתברך גם בדברים כאלה שלא ציפה

ד'תקטו

נדפסה בלקוטי שיחות כרך כד עמוד 525.

להם. ויותר ממה שאחר יכול להראות – יודע כל אחד בעצמו. וזה צריך להביא את האדם להכיר בברכת השם יתברך שקיבל, ויתכן – פעמים רבות – גם מבלי להתייגע על כך.

ומכך מוכרחים לבוא לידי מסקנה, שאם ישנם דברים כאלה שאינם כפי שרוצים, הרי ראשית – לעתים קרובות ביותר, אין אדם יודע מה טוב יותר עבורו, ואם מה שהוא רוצה, ייטיב עמו או להיפך. וגם אם הוא מניח שהוא צודק במאה אחוזים וזה טוב עבורו, הרי לא יודעים את הסיבות מדוע, בינתיים, לא נותנים לו את זה.

בדיוק כמו במסחר, סוחר טוב ושאפתן אינו מוכר סחורה בעיתוי לא מתאים, אפילו כשישנו רווח – אם הוא סבור שכעבור זמן הרווחים יהיו הרבה יותר גדולים. כך גם בנוגע לטובין של הקב"ה, אם זה מתעכב, הרי זה, כנראה, משום שכעבור זמן, הטוב יהי באופן ובהיקף יותר גדול.

ובפרט במצבו, שהשם יתברך נותן לו נחת אמיתי מהילדים, דבר שאינו מצוי כל כך אצל אמריקנים, וביחד עם זוגתו תחי' יכול הוא לצפות להרבה יותר נחת – הרי היותו לא מרוצה (שעלולה להתפרש ח"ו כאי שביעות רצון מהצורה בה השם יתברך מנהל את עניניו [=של הנמען]), הרי זה לגמרי לא מובן, ובמידה מסויימת – כפיות טובה כלפי השם יתברך.

מובן מאליו שכתובת מכתבי אליו אינה כדי לומר לו מוסר, אלא להוכיח לו, שגם לפי חשבוננו, הטוב שיש לו, הוא שלא בערך יותר גדול וחשוב – מאשר הדברים שלפי דעתו הם, לפי שעה, לא כדבעי. – וכאשר סוחר עורך סיכום הוא איננו מחשב כל פריט בפני עצמו, אלא עושה מאזן מכל המלאי.

תקותי ששורות מעטות אלו יניעו אותו לעבור שוב על ה"חשבונות" שהוא עורך, או אז, בטוחני שיבוא לידי סך-הכל שמת. והשי"ת יזכה אותו ואת זוגתו, שלאריכות ימים ושנים טובות יפעלו בעניני צדקה ומצוות בכלל, ועם הרבה נחת אמיתי מילדים ונכדים.

בברכה.

ד'תקכד

(כרך יג עמוד רנו)

ב"ה, י' תמוז, תשט"ז

ברוקלין.

שלום וברכה!

בתמהון קבלתי מכתבו מעש"ק, שלאחר תיאור דברי ימי חיך אתה מגיע בפשטות למסקנה שהדרך היחידה שיש לך להסתדר בחיים, היא רק ע"י לימוד . . . אנגלית, ואחר כך . . . כימ"י וכו' ואז יכול להיות לך בטחון גמור בקב"ה להסתדרות וכו'. ומזה ניתן לראות כיצד היצר הרע יכול להשלות אדם – בידעו שבכל החוג, אין אפילו אחד שהלך בדרך זו. על סמך מה יכול אתה לתאר זאת לעצמך ועוד בהחלטה גמורה – שכל שאר הדרכים אינן בשבילך, והדרך החדשה הזו יכולה להבטיח לך הסתדרות טובה? ואתה עוד מוסיף, גם ברוחניות! – אכן, אתה גם כותב שאם יהי' . . . נס מיוחד, אתה יכול להסתדר גם באופן אחר – מובן מאליו שאין זו ראוי לדברך מכך שאתה כותב אודות התמים . . . ש"י שבא מחוג אחר לגמרי. מבלי הבט על כך שהוא לומד כמה שעות ביום לימודי חול, הלואי שאתה היית עסוק בלהט בכך [=בלימוד החסידות] – לא פחות ממנו, ולהשתפר – כפי שהוא מתקדם, משנה לשנה – משתפר יותר ויותר.

ובנוגע לפועל, עליך, כמו על כל בני ישראל, כתוב לא יגעת ומצאת אל תאמין, ועליך, כמו על כל ישראל כתוב, אין אדם יודע במה משתכר, וכמבואר באגרת הקדש ס"י כ"ב, וכל החשבונות יוצאים אחר כך להיפך. ובפרט – שאתה רוצה ללכת בדרך שאף אחד מהחוג הזה לא צעד בה, ואתה כלל לא משער גם את הנסיונות הכרוכים בזה, וקשיים גדולים בנוגע להסתדרות גשמית בדרך זו לבחורים כמוך וכיו"ב. ומה שאתה כותב שאין לך טעם ועונג בענין זה ובענין אחר וכו' – הרי זה כמו האומר שיש לו הנאה מצום והוא נגעל ממאכלים מעדנים, אשר רצון בעקשנות היפך השכל יכול להביא גם לזה עם הזמן.

אינני יודע מי החדיר בך את הרעיון התמוה ומצער, ואשר אינך רואה מה קורה כאן. ואם לדעתי ועצתי תשמע, עליך לעזוב את כל המחשבות אודות תכלית, ולהתיישב ללמוד בהתמדה ושקידה, ובהחלט רק לימודי קדש נגלה וחסידות, לכל הפחות לעוד שלש ארבע שנים.

ד'תקכד

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יז עמוד 488.

ובטוחני – אם תעשה כן, תהי לך הסתדרות בחיים פרנסה בגשמיות
 ופרנסה ברוחניות. ומובן מאליו שאין לרמות את עצמו ולשכנע את עצמו
 שכולם סביבך רוצים רק להצר לך ולא חושבים על טובתך וכו'.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
 מזכיר

ד'תקנט

(כרך יג עמוד רצד)

ב"ה, כ"ג תמוז, תשטי"ז
 ברוקלין.

ועד לעניני הדת במונטבידאו
 מחלקת לטהרת המשפחה
 ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

במענה על מכתבם מיום ה' תמוז, בו כותבים אודות המצב בנוגע
 לסיום בנין בית הטבילה והשיפורים הנחוצים הגורמים לקשיים
 כספיים מיוחדים ומעכבים את יישומו של מוסד כה חשוב ליהדות.

אף על פי שהקופה שבמערכת שלי נדרשת להיות לעזר במידה
 גדולה בהרבה מאפשרויותי, ובפרט כשמדובר אודות עיר ואם בישראל
 כמונטבידאו, שלכאורה בטח ישנו מספר מספיק של יהודים חרדים
 המבינים את הצורך החיוני של טהרת המשפחה, וצריכים להתאמץ
 לסיים ולהחזיק את המקוה.

אבל כשלוקחים בחשבון שכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ
 זי"ע התעניין באופן אישי במקוה עוד בשלבים הראשונים של הקמתה
 בעת קניית המקום בעד המקוה, הרי מילתא אלבישיהו יקירא, רוצה
 גם אני להשתתף בהמשך וסיום המקוה, ומצו"ב המחאה על שם ועד
 טהרת המשפחה.

והשם יתברך יעזור, שבקרוב תקוים ההבטחה וזרקתי עליכם מים

ד'תקנט

התעניין באופן אישי: ראה אגרות-קודש שלו כרך ט אגרת ב'תתקנו.

טהורים, מקוה ישראל ה', ובפרט כמבואר ברמב"ם סוף הלכות מקואות, גם ההבטחה, כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים.

בברכה.

ד'תקס

(כרך יג עמוד רצה)

ב"ה, כ"ד תמוז, תשט"ז

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ כו' מו"ה שלמה שי

שלום וברכה!

לאחר הפסקה ארוכה, הגיע מכתבו מעש"ק, ובמכתב זה אינו כותב אודות ההשתתפות שלו בשיעורים הנלמדים ברבים, אודות השפעתו על אחרים להביאם לחסידות הדרכותי ומנהגי, שצדקה רוחנית מגדילה את הברכות מהשי"ת, שמוחו ולבו נעשים זכים אלף פעמים ככה, וזיכוד הלב מביא תיכף להטבת המדות אפילו לפני שישנה אתהפכא, ובהמשך למכתבי מאז, הנני מצפה לשמוע ממנו בשורות טובות במיוחד בזה.

מה שכותב אודות המאורע עם הקטר והקרונות.

– על פי הפתגם הידוע של הבעש"ט שבכל ענין ישנה הוראה בעבודת השם יתברך, ואם הענין אינו כדבעי עליו לשמש כהוכחה לשינוי במעשה, שזהו גם תיקון הענין הבלתי רצוי, – וכך גם במקרה זה.

– הקטר בעבודה הוא הנפש האלקית שעלי אומרים, נשמה שנתת בי כו', כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך יחד עם הנפש הבהמית והגוף, ובכללות האדם זהו הראש והשכל. והכלל הוא – שצריך להיות מוח שליט על הלב, אבל העבודה לא צריכה להיות באופן של תוהו, להכות ולשבור, אלא כדברי הבעש"ט, עזוב תעזוב עמו, כמבואר בלוח היום יום על הפסוק כי תראה חמור (היום יום כ"ח שבט ה'תשי"ג), וע"י עבודה יומיומית, אין להכות במנוע ולהשליך קרונות, כי כל יום מעט מעט אגרשנו ע"י קיום מה שכתוב בתורה ומצוות ובחסידות, ועל כך נאמר גם לא בשמים היא כי קרוב אליך

ד'תקס

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יא עמוד 306 והושלמה על-פי העתק המזכירות.

מו"ה שלמה : מרנצ"ק, כפר חב"ד.

המאורע: תאונה.

הדבר מאוד כמבואר ע"י רבנו הזקן. והתורה היא נצחית אשר כן הוא אצל כל יהודי ובכל מקום וזמן שרק נמצאים.

והשם יתברך יצליחו לבשר בשורות טובות בכל האמור לעיל ולהשפיע גם על אחרים בעניינים האמורים לעיל ויגדל את כל ילדיו שיי לתורה ולחופה ולמעשים טובים . . .

בברכה.

ד'תקסד

(כרך יג עמוד ש)

ב"ה, כ"ה תמוז, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ כו' מו"ה מרדכי ש"י

שלום וברכה!

. . . במה שכותב שהשתתפותו בחיזוק והרחבת הישיבה אהלי יוסף יצחק מוגבלת ע"י העבודה האחרת שמזכיר במכתבו.

ידועה הוראת תורתנו הק' תורת חיים, ש"ותלמוד תורה כנגד כולם", שהעבודה של חיזוק התורה, תורת משה, היא כנגד כל העניינים המנויים לפני זה, ובפרט כשמדובר אודות מוסד, שלצערנו בדורנו דור יתום לא כולם תופסים את הנחיצות של חינוך כזה כפי שהמוסד נותן, ולכן האחריות, ויחד עם זאת הזכות, של כל אלה שהשי"ת נתן להם לב נבון להבין זאת גדולה כמה פעמים ככה, וביחד עם זה גדולות כמה פעמים ככה גם הברכות מהשי"ת שמוצאים בשטח זה של העבודה, וזה מגדיל גם את הברכות מבורא עולם ומנהיגו בעניינים הפרטים בכלל ובנחת יהודי מהילדים בפרט, והנני מקוה שלמותר להאריך בזה לשכמותו, ומודה לו מראש על כך שיודיע לי בשורות טובות בהאמור לעיל.

כיוון שאינו מזכיר אודות בריאותו הוא, הנני מניח שהיא בסדר ובשלום.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ד'תקסד

מו"ה מרדכי: רי"ץ, מלבורן. אגרות נוספות אליו - לעיל עמוד 149 ובנסמן בהערות שם.

ד'תקעה

(כרך יג עמוד שיא)

ב"ה, כ"ט תמוז, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ באמונה
מו"ה ברוך שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מה' חקת והקודם, בו כותב אודות ביקורו האחרון
ב... בנוגע לבית הכנסת שבמחנה הטי'.

כפי שנראה מתיאורו נתנו לו מלמעלה זכות, ועל פי מאמר רז"ל אין
אדם נוגע במוכן לחבירו, לכן לא מאפשרים לקחת זאת ממנו, אף שמובן
שצריך לעשות את כל האפשרי כדי להמשיך בזה ובנוגע לממון, אבל
ההתענינות הלא ראוי, כפי שנדמה לו, אינה צריכה לקרר את עבודתו
אלא אדרבה, כאמור לעיל.

על שאלתו איך יתכן שיהי' ביכולתו לבצע את הדבר.

– כידוע אחד מיסודות תורת הבעש"ט שמכל דבר יכולים וצריך
ללמוד הוראה בעבודת ושליחות האדם בעולם הזה, ואחת מההוראות
שאפשר ללמוד מהמושג הפופולרי "עידן האטום", הוא שחלק קטן
בכמות יכול להרוס עיר שלימה ומאות אלפי אנשים ר"ל, כי בחלק קטן
זה השי"ת הכניס עוצמה יוצאת מן הכלל, ואם כן הוא במידת פורעניות
וחורבן ר"ל, ואפילו בחומר פיזי, על אחת כמה וכמה וקל וחומר בן בנו
של קל וחומר, שכוח כזה ישנו בנפש איש הישראלי ויכול לפעול במדה
טובה בתיקון ובנין. ובטוחני ששורות מעטות אלו יוסיפו לו עידוד
והארה בעבודתו.

בנוגע למומחים שישתתפו במשפט מצד הימין, לפי התגובות כאן,
נחוצים כאלו המדברים אנגלית טובה, ואשר בודאי נמצאים בקרב
אגודת הרבנים ואיגוד הרבנים הסתדרות הרבנים וכו'.

ד'תקעה

מו"ה ברוך: ליטוין, מט' קלמס. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 28, ובנסמן
בהערות שם.
בית הכנסת: משפט המחיצה. ראה לעיל שם.

בציפיי לבשורות טובות שיוצא לצבא בישראל לנקום נקמת ה' ולא להחלש, ויהי רצון שיהא בהצלחה גדולה.

ד'תר

(כרך יג עמוד שמא)

ב"ה, ה' מנ"א, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבך בו אתה כותב שלצערך לא יכולת לבוא להשתתף בהתוועדות של ימי הסגולה י"ב וי"ג תמוז.

כל דבר הוא בהשגחה פרטית, כידוע מתורת הבעל שם טוב ותורת החסידות בכלל, ושם גם מבואר באריכות, כיצד מכל דבר ניתן ללמוד ולנצל זאת לעבודת השם, וגם במקרה זה כן הוא. שבכלל, זה שמישהו יכול להפריע ליהודי ליטול חלק בהתוועדות כזו, גם כאשר הלה אומר שאין ברצונו להפריע, זה נובע על פי רוב מכך שהרצון להשתתף אינו חזק דיו, או אינו בטהרתו, היינו שברצון מעורבים גם דברים צדדיים, וזה נותן מקום לכך שלא זו בלבד שהשני ירצה להפריע להשתתפות, אלא גם יבצע זאת. זו הנקודה הראשונה.

וביחס לענין השני – הרי זה על דרך המבואר במקומות רבים בחסידות, שההסתר על רצון של קדושה צריך לעורר צמאון חזק יותר לרצות את הענין של קדושה, עד שהצמאון נעשה כל-כך חזק, שזה משפיע על האחרים שעד היום הפריעו לכך, שגם הם יכירו בחשיבות ובקדושת הדבר. כך גם בענין זה, אי היכולת להשתתף בהתוועדות, שתכליתה הוא להתעמק יותר באהבת התורה, אהבת השם ואהבת ישראל, צריך להגדיל את ההתמדה ושקידה בתורה ובהידור לקיום המצוות, ותכליתו של ההסתר היא לעורר תשוקה זו להתחיל מיד בכל העניינים כאמור, שאז סוף סוף יתחלף היחס של הצדדים המפריעים לרצון האמור, וההכנה לכך היא כפשוטו ללמוד יותר לקיים מצוות יותר בהידור והשם יתברך יצליחו.

לכתבך אודות האפשרות ללמוד בישיבת ליובאוויטש בניו-יורק, הי

ד'תר

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יג עמוד 234.

עליך לבקש מהנהלת תומכי תמימים במונטריאול שהם יתקשרו עם
הנהלת הישיבה כאן, לברר האם זו הצעה מתאימה.

בטח אתה מקפיד לומר בכל יום אחר התפילה את השיעור בתהלים
– כפי שהתהלים נחלק לימי החודש.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ד'תרא

(כרך יג עמוד שמב)

ב"ה, ה' מנ"א, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"כ כו' מו"ה דוד שי

שלום וברכה!

שמחתי לקבל פ"ש ממנו ע"י האברכים הנוסעים לאה"ק ת"ו מר
דלפין שי ומר זנד שי, גם התקבל מכתבו מכ"ה תמוז, ויהי רצון שתמיד
כל הימים יבשר טוב בטוב הנראה והנגלה, ובמיוחד על-פי מאמר רז"ל
אין טוב אלא תורה, יבשר טוב אודות לימוד התורה בכלל ותורת
החסידות ביחוד, ועד מתי אתם מחשים, וכמבואר באריכות בשער
ההקדמות להרח"ו, שע"י מיעוט בלימוד פנימיות התורה מעכבים את
הגאולה (דרך אגב כך כותב גם הגר"א בפירושו למשלי), ועל-ידי הפצת
לימוד זה בחוצה הפרטי ובחוצה בפשטות – קאתי מר, ויהי רצון
שיתחיל בזה מיד וישתדל שגם הסביבה תעשה כן, והשי"ת יצליחו.

מצו"ב קונטרס שזה עתה יצא לאור, ובטח יזכה גם את הרבים
בזה. וזכות הרבים תלוי בו.

בברכה.

ד'תרא

מו"ה דוד: טננהויז, בטהורסט. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 79 ובנסמן
בהערות שם.

האברכים הנוסעים: בשליחות המרכז לעניני חינוך. ראה ספר 'תולדות חב"ד
בארה"ב' עמוד רעט-פ.

הגר"א: ראה גם אגרות-קודש כרך ט אגרת ב'תתפו. ובנסמן בהערות שם.

ד'תרט

(כרך יג עמוד שנא)

ב"ה, ז' מנ"א, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"ג עוסק בצ"צ רא"ש שי

שלום וברכה!

מאשר קבלת מכתבו מר"ח מנתם אב, ותודה לו בעד הספרים
ששלח וגם על טרחתו בזה.

מזכיר במכתבו את הרב זקהיים, מעניין אותי לדעת האם הי' קרוב
של הרב בנימין זקהיים שהי' רב ביקטרינוסלב (גם אאמו"ר זצוקלה"ה
נבג"מ זי"ע הי' שם רב).

תקותי שכבר נפגש עם האברכים השלוחים שליט"א מכאן, וגם
תהי' להם הזדמנות להיות בבית הכנסת ובית המדרש שלו, אף שהזמן
שלהם מאוד מוגבל, ומקוה לשמוע ממנו בשורות טובות גם אודותם,
ויהי רצון ששליחותם, שבעיקר כוונתה להרמת קרן אנ"ש והרמת קרן
חב"ד, תהי' בהצלחה, ובימיהם ובימינו יהפכו ימים אלה לששון
ולשמחה, ולפי מה שהגמרא מספרת (מגילה כט, א), יעברו כל בתי
הכנסיות ובתי המדרשות הנקראים מקדש מעט, וינטעו בארץ הקדושה,
ולזכות למקדש השלישי במהרה בימינו.

מצו"ב קונטרס שיצא לאור בימים אלו, ובטח יזכה בו את הרבים
וזכות הרבים תלוי בו.

בברכה.

לעי"ע נתקבלו הספרים: כתם פרחי – ב"ח. פרדס פתחי. דעת
רשי"י.

ד'תרט

רא"ש: ר"א שקלובסקי. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 123, ובנסמן בהערות
שם.
השלוחים: ראה גם אגרות-קודש כרך יג אגרת ד'תקמו, ובנסמן בהערות שם.

ד'תרכב

(כרך יג עמוד שסט)

בי"ה, י"ד מני"א, תשט"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה מבי' מני"א, בו כותבת אודות הקשיים של חיי.

בעת שהשיית עזר לה והיא גידלה ילדים ההולכים בדרך היהדות, גם אם הם שונים זה מזה, ויכולה להיות חזקה בתקוה שגם בעתיד ילכו בדרך חיים זו, הרי בהתבוננות בשנות העבר הלא רחוק, היא אחד המאשרים שפוגשים, ובפרט כאשר עורכים השוואה עם הקרובים שחלק מהם נשאר מהעבר שהשני וחלק מהם וכו' – כמובן מאליו שאין הכוונה שלא יכול להיות עוד יותר טוב, והשיית שהוא עצם הטוב, יתן, ואכן יתן, עם הזמן, כהנה וכהנה, אך בד בבד עם התקוה לשיפור המצב הנוכחי בעתיד הקרוב, אין לשכוח ח"ו אודות החסדים והטוב שהשיית נתן, שזה מוסיף גם חיזוק באמונה ובטחון, משפר את הבריאות ועושה את כל הבית בריא יותר, יהודי יותר וחסיד יותר. . .

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ד'תערב

(כרך יג עמוד תיד)

בי"ה, אדר"ח אלול, תשט"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

מאשרים את קבלת מכתבה מכ"ב מני"א, ובטח אין צורך להסב את שימת לבה לכך שהענין אודותו כותבת יכול להביא לדרישות דומות מאחרים, היינו שזה יגדיל בהרבה את ההוצאות של המוסדות. עם זאת, אין כוונתי לומר החלטה בזה, וכתבתי על כך להרה"ג הרה"ח כו' הרבא"ג

ד'תערב

הרבא"ג : ה"ר בנימין אלי' גורודצקי.

שיי בפריז, והתקוה שכעת תכתוב לו, ותהיי לה ידיעה בזה.

מפליא אותי שאינה מזכירה אודות עבודת נשי ובנות חב"ד בעירה. ואם בכל הזמנים הי' זה חשוב ביותר, הרי עתה זה חשוב במידה הרבה יותר גדולה. ובפרט בין הספרדים, שאצלם חינוך הבנות והנשים הוא דבר חדש לגמרי, בזמן שידיעות כלליות ונגד יהדות, כן מגיע אליהן ע"י בתי הספר והעיתונים וכדו'. יוצא שאת הידיעות השליליות המזיקות הן מקבלות עוד ועוד, וביהדות, למרבה הצער, עד עתה [המצב] חלוש, ומעט מאוד נעשה בזה. והרי מיותר להדגיש שבחינוך היהודי הנכון של הבנות, תלוי מעמד הבית העתידי וחינוך ילדיהם.

מובן מאליו, שיכולה למסור את האמור לעיל, לכל נשי אני"ש עמן נפגשת. וככל שיותר נשים תמשכנה לעבודה – כן ייטב. שכן; כל אחת יכולה להביא תועלת בהתאם לכשרונות ולאפשרויות שלה, אם רק יהי הרצון האמיתי בזה. והשיי"ת יצליחה לבשר טובות בזה.

בברכת כתיבה וחתימה טובה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א
א. קווינט
מזכיר

ד'תרעג

(כרך יג עמוד תטו)

בי"ה, א' אלול, תשטי"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה מכ"א מנחם אב, בו כותבת את הסיבה והטעם לאי השתתפותה בזמן האחרון בעבודה של ארגון נשי ובנות חב"ד והדומה, שזה קשור בדעתם של הרופאים בזה.

אף שמוכן שיש לציית להוראות הרופא, כפי שחכמינו זכרונם לברכה אומרים, התורה נתנה רשות לרופא לרפאות, אבל מצד שני, עבודה כזו שמפגישה אנשים, ויודעים שהיא מביאה תועלת לחוג מסויים של אנשים, ברוחניות או בגשמיות או בשניהם, הרי לא זו בלבד שזה לא מחליש את האדם, אלא אדרבה, זה עוד מחזק, ולא זו בלבד שזה נותן סיפוק רוחני, אלא זה מחזק בפשטות גם את הבריאות הפיזית, שגם רופאים מודים בכך, ולכן הם מציעים להיות פעיל, כל אחד בהתאם למצבו.

וכשלוקחים בחשבון את האמור, הרי דעתי בשאלתה בזה –

שתיטול חלק פעיל ועירני בעבודה של נשי ובנות חב"ד, וגם בדברים שהם קשורים בטובת הישיבה אחי תמימים בתל אביב והדומה, ובטח יכולים לסדר שלא תצטרך להשתמש במדריגות, כיון שאין זה קל עבורה ככתבה. והנני מאמין שכאשר תתייעץ עם הרופא, שאבחן את מצבה יותר טוב מהראשון (ולכן מומלץ לנהוג על-פי ההוראות שלו) בטח יסכים להאמור לעיל במלוא המידה.

ובפרט שאנו יודעים, שכאשר עושים דברים טובים למען הזולת, מגדילים על ידי זה את הברכות של השם יתברך במה שנחוץ לעושה הטובה עם בני ביתו, ובטח מיותר לעוררה אודות הוראת תורת החסידות שהכל צריך להעשות בשמחה, ואז יש גם יותר הצלחה.

בברכה לבשורות טובות באמור לעיל, וכתובה וחתימה טובה לה ולכל בני ביתה שיחיו.

ד'תרדע

(כרך יג עמוד תיז)

בי"ה, אי אלול, תשט"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"מ באמונה
מו"ה יעקב שי' הכהן

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מערב חודש הרחמים.

שמחתי לקרוא בו, שבעת רצון רעווא דרעווין בעלות המנחה של שבת מברכין אלול, ביאר את הענינים של חודש אלול, בתוככי בני ישראל אשר אכל בי עשרה שכינתא שריא, ובפרט כשמדברים דברי תורה ודברי חסידות, והשי"ת יעזור שההתעוררות תתגשם בפועל, וכל אלה שגרמו לכך יקחו חלק בראש.

שמחתי לקרוא במכתבו, שיהי השליח-הציבור בימי ראש השנה

ד'תרדע

מו"ה יעקב: כ"ץ, שיקגו. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 30 ובנסמן בהערות שם.

ויום הכפורים הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.

ובטח יודע את ההוראה מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ זי"ע, שכל היורדים לפני התיבה בימים אלה, יעברו כמה ימים לפני כן על פירוש התפלות והפיוטים שנוהגים לומר ואשר לא כל-כך רגילים בהם על כל פנים כפשוטו.

ויהי רצון, אשר השם יתברך שומע תפלות עמו ישראל ברחמים, יהי מאזין ומקשיב לתפלת שלוחי עמו ישראל והוא בכלל זה, ויתן לכאו"א בתוך כלל ישראל שנה טובה ומתוקה בכל הענינים, ובפרט שהשנה מתחילה בכך שהולכים על המוכן, כוונתי; שהיום הראשון אחרי ראש השנה הרי הוא בשנה זו שבת קודש, שאז הרי כפתגם רז"ל, כל מלאכתך עשוי.

מכיון שחודש אלול הרי הוא כבר הכנה ובמקצת התחלה מעשרת ימי תשובה, שמתחילים כבר הימים לקבל פני המלך (ממה"מ הקב"ה), וכמ"ש בלקוטי תורה פרשת ראה לג, ב, שיתחילו הדברים הטובים תיכף, ומהיום הראשון שבו נוהגים לומר את המזמור לדוד ה' אורי.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור, ופ"ש ב"ב שיחיו וכל חברי ביהכ"נ שיחיו.

ד'תרצב

(כרך יג עמוד תלד)

ב"ה, ה' אלול, תשט"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את מכתבו מעש"ק שופטים, עם הידיעה שחתם במזל את החוזה עם בית הכנסת, והשם יתברך יעזור שיהי בשעה טובה ומוצלחת, וכידוע הפתגם של כ"ק אדמו"ר הצמח צדק ששמענו מכ"ק מו"ח אדמו"ר – זצוקלה"ה נב"מ זי"ע, שפעם אמר למשמש בקודש בבית הכנסת, קרא לשמש ויזרח אור, קרא לשמש ויזרח אור, להאיר

ההוראה: ראה גם אגרות-קודש כרך יא אגרת ג'תשלח, ובנסמן בהערות שם.

ד'תרצב

הפתגם: ראה גם אגרות-קודש כרך יב אגרת ד'נ ובנסמן בהערות שם. לעיל עמוד 83 ובנסמן בהערות שם.

את בית הכנסת.

והשי"ת יעזור שגם הוא יעשה כן ושיהי' בהצלחה, ועל-ידי זה יתוסף בברכות מהשם יתברך במה שנחוץ לו ולב"ב שיחיו.

בברכת כתיבה וחתימה טובה.

ד'תרצ"ז

(כרך יג עמוד תמ)

ב"ה, ז' אלול, תשט"ז
ברוקלין.

מרת מרי תחי'

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה מ-2/8, ובטח כבר קיבלה את המענה שלי על מכתבה הקודם, וחלקית יש שם גם מענה על השאלה שנוגעת בה במכתבה הנוכחי.

האופן כיצד להדפיס זאת, לדעתי מה שחשוב בעיקר הוא שזה יודפס ולא ישאר בכתב-יד, ולכן – אם יש תקוה שיוכלו להדפיס את כל הספר בהוצאה חדשה עם כל השינויים והערות השוליים, ודאי טוב, אבל אם בגין ההוצאות הכרוכות בזה או סיבות אחרות, בלתי אפשרי או שזה יקח זמן בלתי מוגדר, כדאי לחשוב לא אודות הדפסה חוזרת של הכל אלא רק את ההוספות החדשות ולהתייחס – במקום המסויים – לדף זה וזה בהוצאה הקודמת של ספר הרקמה, שזה ידרוש הרבה פחות הוצאות והרבה יותר קל להביא זאת לפועל. שכן, בין כך ובין כך ספר הרקמה אינו ספר עבור כל אחד, והוא רק למומחים, ולכן יש רק חשש מועט שבגלל הטרחה הקלה של צורך להביט בספר אחר זה ירתיע מלהשתמש...

בברכה שתוכל להביא לפועל את רצונה ללא קשיים ובאופן הטוב ביותר ולכתיבה וחתימה טובה.

ד'תרצ"ז

מרת מרי: וילנסקי, סינסינטי. אגרות נוספות אלי' – לעיל עמוד 251, ובנסמן בהערות שם.

ד'תשי

(כרך יג עמוד תנז)

ב"ה, י"ג אלול, ה'תשט"ז
ברוקלין, נ.י.

לאחינו בני ובנות ישראל
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

המצב הפיננסי של ישיבות תומכי-תמימים ליובאוויטש מכריח לצאת בפומבי בקריאת-עזרה מיוחדת.

זה עשרות רבות של שנים משמשות ישיבות ליובאוויטש בתור מבצרים הכי גדולים של תורה תמימה ביראת שמים. ידוע היטב גם איזו התעוררות ורוח-חיים ישיבות ליובאוויטש באמריקה החדירו בחיים היהודים באמריקה מאז נטיעתם מחדש כאן בשנת ה'ת"ש – ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

ובזמן שצריכות להנתן כל האפשרויות כדי שישבות תומכי-תמימים תמשכנה בהתפחותן והתרחבותן – נאבקות הן עם הגרעון הגדל והולך בנוסף להשגת התקציב השוטף.

הנני פונה בקריאה לבבית לכל אלו שתורה יקרה להם ומכירים את הנחיצות החיונית של יהדות אמיתית באמריקה:

הענו ביד רחבה ושילחו מיד את נדבתכם הגדולה ביותר האפשרית לישיבות תומכי תמימים ליובאוויטש. עזרתכם בשעה זו תהי' דבר בעתו!

וזכות הצדקה-של-תורה בימי רחמים ורצון תגרום שהקב"ה – נותן התורה – יתן לכם ובני ביתכם שיחיו כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.

בברכת כתיבה וחתימה טובה,

מנחם שניאורסאהן

ד'תשי

נדפסה בלקוטי שיחות כרך כד עמוד 482.

ד'תשלט

(כרך יג עמוד תפט)

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשט"ז
ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל
אשר בכל מקום ומקום
הי עליהם יחיו

שלום רב וברכה!

בהתקרבונו לסוף השנה הנוכחית ובעמדנו על סף השנה החדשה, עורך כל אדם רציני מאזן רוחני של השנה החולפת ועל בסיס זה הוא מקבל החלטות לגבי השנה החדשה.

כדי שהמאזן וגם ההחלטות יהיו נכונים, יש להשמר מהגזמה בהערכת מעלותיו ופועליו, אבל יחד עם זאת אין להעצים את המגרעות והכשלונות,

שכן הלך-רוח של דכאון, וכל-שכן – יאוש, חס ושלום, הוא אחד הדברים המחלישים את ההחלטיות להשתפר.

אך עלול להיות, שגם אם אין מעצימים את המגרעות, ועורכים חשבון צדק – מתברר שהצד השמאלי, השלילי, של כפות המאזנים הוא די גדול, ולעתים אף גדול ומכריע יותר מן הצד הימני.

אבל גם במצב כזה אסור להרשות תחושה של יאוש,

שכן יחד עם החרטה העמוקה על העבר והחלטה איתנה להשתנות מכאן ולהבא – שצריך חשבון-הצדק לעורר,

חייבים לזכור תמיד כי הטוב והקדושה – כפי שתורתנו, תורת

ד'תשלט

נדפסה בלקוטי שיחות כרך ט עמוד 417. [התרגום (הוגה על-פי) והערות הועתקו מ'אגרות-מלך' כרך א עמוד כ.]

מאזן... החולפת: ראה ספר המאמרים תרצ"ו סוף עמוד 141 ואילך. ושם נסמן. כדי... נכונים: ראה מכתב ערב ח"י אלול תשמ"א (נדפס ב'אגרות מלך' שם עמוד רמו).

שכן... המחלישים: ראה תניא ריש פרק א. שם פרק כו-כז. ובכמה מקומות. החרטה... ולהבא: ראה רמב"ם הלכות חשונה פרק ב הלכה ב. ספר המצוות, לאדמו"ר ה'צמח-צדק', מצות וידוי ותשובה בתחילתו.

חיים, מסבירה מהם טוב וקדושה -- הם נצחיים ובלתי ניתנים לביטול, משום שהם נובעים ונוצרים מהנשמה, מהניצוץ האלוקי שבאדם, ואילו המעשים הלא-טובים, השליליים, קשורים ונובעים מהנפש הבהמית (הבהמה שבאדם) ויצר הרע, הם מוגבלים מעצם מהותם, ויכולים להתבטל ולהמחק לגמרי.

המעשים הרעים, הלא-טובים הם זמניים בלבד וניתנים – על-ידי תשובה אמיתית ונכונה – לתיקון ולהעברה.

האמור חייב לעורר אצל כל אחד, יהיו אשר יהיו תוצאות חשבון-הצדק שלו על השנה החולפת, תחושה של עידוד ותקווה איתנה לעתיד, בידעו שמעשיו הטובים בשנה החולפת הם נצחיים, והכניסו אור בחייו, במשפחתו ובכלל ישראל,

שהרי "כל ישראל ערבים זה בזה", קשורים זה לזה ומהווים יחידה שלימה אחת.

מכך גם מובן, שגם אם מתגלות לעתים תופעות המראות על ירידה, לא הכל נהיים חכמים יותר ולא הכל נהיים יראי-שמים יותר,

– הרי באמת ובפנימיות – נעשה הטוב בעולם בכל שנה, בכל יום ובכל רגע חזק יותר וגדול יותר,

שכן בכל רגע נוספות פעולות טובות.

וגם כאשר הלא-טוב נראה כבעל משקל יתר הרי, זה רק זמני. בסופו של דבר חייבת ידו של הטוב להיות על העליונה והלא-טוב חייב להתבטל לגמרי,

שכן בורא העולם ומנהיגו קבע שהכל ישובו בתשובה, והקב"ה, שהוא המרבה לסלוח אפילו על עבירות שחזרו ונשנו פעמים רבות, יקבל את התשובה, "כי לא ידח ממנו נדח".

וזה בידו של כל אחד ואחד, לעשות את השנה הבאה - שנה של סיכום טוב מאוד מפעולותיו – על ידי שיפור ושינוי עצמי, והקב"ה

המעשים... ולהעברה: ראה יומא פת, ב. תניא פרק ז.
 כל... בזה: שבועות לט, סוף עמוד א. סנהדרין כז, סוף עמוד ב.
 כי... נידח: על פי שמואל-ב יד, יד. וראה הלכות תלמוד-תורה לאדמו"ר הזקן
 פרק ד סעיף ג. תניא סוף פרק לט.

הרוצה בתשובה, מסייע גם בזה.

וההחלטה האיתנה לעשות כן, מבטיחה ביתר ודאות שתהיי לכל אחד שנה טובה ומתוקה.

בברכת כתיבה וחתימה טובה,

מנחם שניאורסאהן

ד'תשמז

(כרך יד עמוד ב)

ב"ה, ד' תשרי, תשי"ז
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נוי"נ איש רב פעלים בעל מרץ ובעל מדות כו'
מוה' משה זלמן שליט"א

שלום וברכה!

זה עתה קבלתי מכתבו מיום ב', ושמתני לקרוא בו שמצא את כל משפחתו שיחיו בריאים ושלימים, וגם שהיתה אסיפה והחליטו להתחיל מיד את בית הספר בית רבקה, בהתאם למדובר כאן, והדיבור הי' בהתוועדות חסידיית, שאזי ישנה המשכה וברכה מיוחדת, ולכן הנני מקוה שגם בזה יראו הצלחה מופלגה, ומכיון שהתורה הקי' אומרת לנו שהקב"ה אינו נשאר בעל-חוב, בטח יביא זה תוספת ברכה והצלחה לאלו העושים בזה, ובפרט לאלו העומדים בראש.

כיון שגם אני נכנסתי בשותפות, למרות שבטוחני שלא יחסר כסף באוסטרלי עצמה, היכן שבית רבקה יכניס את מירב האור, אעפ"כ רצוני שיהי לי חלק גם בחלק הפיננסי, והנני מצ"ב את המחאת

ד'תשמז

מו"ה משה זלמן: פייגלין, מלבורן. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 253, ובנסמן בהערות שם.

שמצא . . . משפחתו: לאחר הנסיעה לארץ-הקודש ולארה"ב. ראה לעיל עמוד 282. בית רבקה: במלבורן, שיסר כ"ק אדמו"ר שליט"א בקיץ תשט"ז. ראה לקמן אגרות 321. 330. 337. 350. אגרות-קודש כרך יג ד'תנו. ד'תרלא. ד'תרסה. ד'תרעא. ד'תשח. כרך יד אגרת ד'תתנ.

למדובר כאן: ראה אגרות-קודש כרך יג אגרת ד'תרסה. התוועדות: כ' מנ"א תשט"ז (ראה 'שיחות קודש' – תשט"ז עמוד 338). נכנסתי בשותפות: ראה אגרות-קודש כרך יג אגרת ד'תנו.

ההשתתפות שלי עבור יסוד וחיזוק בית ספר בית רבקה ליובאוויטש אשר באוסטרלי, ויהי רצון שאזכה שכסף זה יוסיף עוד בהצלחה האמורה.

בברכת חתימה וגמר חתימה טובה לו ולכל המשפחה שיחיו ובפרט לבנו מר דוד וזוגתו שיחיו, שבטח נוטלים גם הם חלק עיקרי ביסוד והחזקת הבית רבקה, כפי שדובר בהיותו כאן בברוקלין.

ובברכה לבריאות ואריכות ימים ושנים ונחת אמיתי, שהוא נחת יהודי, מהילדים, ילדיהם והילדים שלהם שיחיו, והשם יתברך יעזור לו שעוד רבות בשנים יקבלו מהם בשורות טובות בנוגע לעניינים הפרטים שלהם וגם בנוגע לעניינים הכלליים.

המצפה לבשו"ט בקרוב.

ד'תשפג

(כרך יד עמוד לד)

ב"ה, כ"ו תשרי, תשי"ז
ברוקלין

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את מכתבו בו מתבטא, אשר "בטח עם העזר וסיוע כו' התקבלו התפילות שלי". וכידוע הסיפור בשם הרה"צ והרה"ג הרה"ח מגדולי תלמידי המגיד הגדול ר' לוי יצחק מברדיצ'וב, זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שהכריז בסיום אחת התפילות בימים נוראים.

ידוע שספק ברכות להקל, וכיון שבתורתו הקדושה של השם יתברך ישנו פסק דין ברור, שיעשו ברכה בשם ומלכות, מלך מוחל וסולח לעונותינו ולעונות עמו בית ישראל, הרי זה דבר ודאי, שלא יכול להיות בזה כלל שום ספק וספק ספיקא.

וכמו בעניינים רבים, שתורת החסידות מוסיפה ביאור ברוחב ובעומק, כך גם בענין זה – הדבר מובן יותר ע"י התוכן של פרק י"א באגרת התשובה לרבנו הזקן.

ומשם גם מובן שהאמור לעיל אינו רק ביום הכפור, כפי נראה מפשטות הלשון של הסיפור הנ"ל, אלא גם בכל יום כיון שאז אומרים, חנון המרבה לסלוח, המרבה דוקא.

אף שכמובן, יום כפור הוא מחילה וסליחה כללית על כל השנה, ובאופן שעצמו של יום מכפר, ובתפילה של כל יום הרי עיקר הקשר הוא

רק עם אותו יום, כמובן נוסף על המבואר באגרת התשובה שם אלא שיום כפורים מכפר כו', עיין שם.

והשם יתברך יעזור לו שעוד רבות בשנים יקיים את הציווי כבד ה' מגרונו, כבד את ה' מהונך, וזה יהי לאריכות ימים ושנים טובות יחד עם זוגתו שיחיו.

בברכה.

ד'תשצא

(כרך יד עמוד מב)

בי"ה, כ"ח תשרי, תשי"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה למכתבה בו מתארת אודות היחס וכו'.

למרבה הצער אינה יוצאת מהכלל בענין זה, ומצב דומה ישנו בעשרות רבות של בתים, וכפי שהנסיון מראה, הדרך הטובה ביותר לשפר זאת, היא לא לשים לב לזה, ומובן מאליו לא להחריף יותר ע"י ביטויים קשים וחריפים, וקל יותר להשפיע על עצמה, יותר מכפי שנדמה לה מראש, כי רואים בתוך זמן קצר מאוד שזה מביא תוצאות טובות, ובפרט שבמקרים רבים, הסיבה האמיתית הפנימית למצבים כאלה, הם הקשיים או הדוחק בפרנסה, שאז בהתאם לטבע האדם, נרגש הדבר יותר ביחס עם קרובים מאשר עם רחוקים או זרים לגמרי, ומעטים מאוד יוצאים מכלל זה, וכאשר מתבוננים היטב בטובה שהשם יתברך נתן בשנים האחרונות, טוב אמיתי, וטוב לשנים רבות מאוד, זה מחזק את הבטחון והוודאות, שבטח גם להבא השם יתברך יראה את חסדיו, ותוכל להוכיח, עד כמה קטנים ולא חשובים היו המקרים הבודדים בהשוואה לחסד השם יתברך.

בברכה לשמוע ממנה בקרוב ממש בשורות טובות בהאמור לעיל,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ד'תשצה

(כרך יד עמוד מד)

ב"ה, ב' מ"ח, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה דוד שי

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מכ"ח תשרי, והשי"ת יעזור שמכאן והלאה יבשר רק בשורות טובות בנוגע לכל העניינים שכותב, וזה ילך מטוב לטוב יותר.

מה שכותב אודות היותו במלון, ותוכן הלימודים שם – חבל ומצער שלא יישם את מחשבתו הטובה ללמוד לפנייהם חסידות (דא"ח), ואדרבה, מה שראש המדברים אמר שהציבור אינו רגיל לזה, הרי זו הוראה באצבע, שהוא הראשון לגלות לפנייהם חלק בתורה, וראש המדברים ניבא ולא ידע מה ניבא, וכפי שקורה למרבה הצער לאנשים לעיתים קרובות מאוד.

מה שלראש המדברים נראה כטענה, שלא רגילים לכאלה לימודים, השאלה הזו כבר קיבלה מענה וביאור באריכות לפי ערך בקונטרס לימוד החסידות.

מובן מאליו, שאין כוונתי לצער אותו בהאמור לעיל, אלא לעורר לחפש בעתיד אחר הזדמנויות כגון זו, ובימינו אלה, לא די להמתין להזדמנות מסוג זה, אלא יש לחפש זאת, וכידוע שיחת כ"ק מו"ח אדמו"ר, בדיוק הלשון עוסק בתורה עוסק במצוה, שזה צריך להיות כמו עסק בגשמיות, שלא ממתניינים עד שמישהו יבוא ויציע עסק, אלא מחפשים את הקונה ומשכנעים אותו וכו', וק"ל.

הפ"נ שבמכתבו, יקרא בעת רצון על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בברכה לבשו"ט.

ד'תשצה

מו"ה דוד: טננהויז, בטהורסט. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 79 ובנסמן בהערות שם.

ד'תתז

(כרך יד עמוד נד)

ב"ה, גי מ"ח, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ רב פעלים עוסק בצ"צ בעל מדות
מו"ה משה זלמן שי

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את מכתבו מכ"ח תשרי, וגם את המכתב של בנו
אברהם שי, וכפי שכבר כתבתי לו, הנה כל דבר שמביא ריוח לישיבה
אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש, מובן שהנני מסכים ומרוצה מכך, וריוח
לעניני הישיבה הוא תמיד סוף כל סוף ריוח רוחני, כיון שכאשר נוסף
כסף נוספים תלמידים, נוספות שעות לימוד וכד', והשם יתברך יעזור
לבנו שי שזה יביא לו, בתוך כלל ישראל, מילוי כל משאלות לבבו
לטובה.

אינו מזכיר במכתבו אודות ההתפתחות וההתקדמות של בית
רבקה בפרט ועניני חב"ד בכלל, אבל בטוחני שהוא וילדיו ונכדיו עושים
את כל הנדרש, והרי יש לנו את ההבטחה מרבנותינו הק' שזה יהי
בהצלחה.

ובפרט בבואנו עתה מימי סוכות הנקראים זמן **שמחתנו**, שחסידות
מפרשת את הלשון רבים שבזה, שהשי"ת שמח בישראל וישראל שמחים
בהשי"ת, ונצטוינו לקחת מימים אלה על כל השנה.

בפ"ש לכל בני המשפחה ובהצלחה בכל האמור ולבשורות טובות.

ד'תתז

מו"ה משה זלמן: פייגלין, מלבורן. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 253,
ובנסמן בהערות שם.

לתוכנה ראה אגרות-קודש כרך יד אגרת ד'תתז.

ההתפתחות... רבקה: ראה לעיל עמוד 317, ובנסמן בהערות שם.

שחסידות מפרשת: ראה גם אגרות-קודש כרך יד אגרת ד'תשצ. אגרות-קודש כרך

י"ד אגרת ב'תתקעד.

ד'תתיד

(כרך יד עמוד סא)

ב"ה, ו' מ"ח, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, בו כותב אודות התקנה של אמירת תהלים לאחר התפילה, מדוע לא יאמרו לפני התפילה.

אלו הן שתי תקנות נפרדות ושתי סגולות ועניינים שונים, – אמירת תהלים לפני התפילה היא הכנה לתפילה, ושייך לתקון חצות, ואמירת תהלים לאחר התפילה, היא חתימת התפילה והתחלה של סדר היום שבא לאחר התפילה, ותקנת אמירת תהלים לאחר התפילה, דוקא – זהו עוד מקדמונים, ובדורנו נתקן מחדש ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, וכמבואר בהרבה ממכתביו ובפרט בקובץ מכתבים חוברת תהלים. וכן נדפס גם בתהלים אהל יוסף יצחק, שמשם מובן גם גודל הענין, ולכן כאו"א שרק יכול לעשות בזה, הרי זו זכות וחוב קדוש שלו לפעול לקבוע את התקנה בכל מקום שרק יכול, וזכות הרבים תלוי בו.

הנני מקווה שהוא עצמו שומר את התקנה של אמירת תהלים לאחר התפילה, ואת שאר התקנות ללמוד בכל יום פרשה חומש עם פירוש רש"י מפרשת השבוע, יום ראשון מתחילת הפרשה עד פרשת שני, יום שני מפרשת שני עד שלישי וכו', וכן את התקנה ללמוד בכל יום את השיעור תניא, כפי שהתניא נחלק לימי השנה, כמבואר במכתבים הנזכרים לעיל, ועכ"פ ישמור אותם מכאן ולהבא, והשי"ת יצליחו.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ד'תתיד

אלו הן: ראה גם קובץ מכתבי תהלים שבסוף 'ספר תהלים – אהל יוסף יצחק',
עמוד 211 בהערה.

ד'תתטו

(כרך יד עמוד סב)

בי"ה, ו' מ"ח, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

קבלתי את מכתבו, בו כותב אודות היחסים המשפחתיים.

בדרך כלל, רואים מהנסיון במקרים כאלה, שקורים בשנים הראשונות לאחר החתונה, שהדרך הטובה ביותר כדי להחליק [הענין] ולייצב שלום לשנים רבות, לשביעות רצון שניהם – היא ע"י העדר שימת-לב לאי ההסכמה, שבטח היא רק דבר זמני, וככל שממעטים להתייחס לזה, וכל אחד מצידו ממשיך עם הטוב, כך ממהרת לבוא היציבות ו[הענינים] משתווים.

מובן מאליו, שבאופן המתאים אנסה לעשות בזה מה שאפשר, אבל הנני מקוה שגם הוא מצידו יהי כפי האמור לעיל, וידוע מה שכתוב, כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם, ובפרט שמדובר בין איש לאשתו, וחז"ל אמרו שהאשה דמעתה מצוי, [על כן] יש להיות זהירים ביחס אלי, להיות מתון ובדרכי נועם, והשם יתברך יצליח שבקרוב ממש יבשר על שינוי לטובה לטובת שניהם, ושניהם יגדלו את בנם שי לתורה ולחופה ולמעשים טובים.

בברכה – המחכה לבשו"ט.

ד'תתלט

(כרך יד עמוד פד)

בי"ה, י"ז מ"ח, תשי"ז
ברוקלין.

מרת איטא דבורה תח"י

ברכה ושלום!

... בטח כבר קבלו פ"ש מהאורחים שי' מכפר חב"ד שהיו כאן, וגם את הפ"ש המיוחד לנשי ובנות חב"ד דכפר חב"ד, והנני מקוה לקבל

ד'תתלט

מרת איטא דבורה: לוי, כפר חב"ד.

בשורות טובות שעבודת נשי ובנות חבי"ד גדלה ומתרחבת כפי דרישת השעה והרי הובטחנו מנשיאנו הק' שכאשר יעשו השם יתברך יתן הצלחה.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ד'תתמ

(כרך יד עמוד פה)

בי"ה, י"ז מ"ח, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבך המחולק לשני חלקים. החלק הראשון עונה על השאלה בחלק השני, שתוכנו הוא, שקשה לך לנצח את מלחמת היצר.

התירוץ על זה בחלק הראשון של מכתבך [הוא], שעל כל הדברים שהיית צריך לעשות, מצאת הסברים מדוע כעת אינך יכול לעשות זאת, הסברים שונים ומשונים, והדברים שיכולת לעשות אינך מזכיר, כאילו שדברי המשנה, אני נבראתי לשמש את קוני, או לעבוד את השם יתברך אינם שייכים חס ושלום ב . . . אתה מתעסק במסחר וכיו"ב, השם יתברך יעזור לך שתזכור שאתה תמים, והענין הראשון של תמים הוא להיות נר להאיר, בנר מצוה תורה אור ומאור שבתורה זוהי תורת החסידות, וכל שאר הדברים תלויים בזה, ובאים **לאחרי** זה, וכאשר תתבונן בזה באמת, יהי' זה נוגע לך באמת, ואזי תראה מה עליך לעשות וכיצד לעשות, וחבל על כל יום שעובר ואינך מתעסק בעניינים שלך, וכרמי שלי לא נטרתני.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ד'תתמג

(כרך יד עמוד פח)

בי"ה, י"ז מ"ח, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה ברוך שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום ד' פ' וירא, ובטח קיבל בינתיים את המענה שלי על מכתבו הקודם.

מפליא אותי כתבו, שאף אחד אינו עומד עמו בקשר, בשעה שכתבתי לו במכתבי הקודם, כאן מתעסקים עם הסתדרות הרבנים, והרב הולנדר נמצא בקשר וישתתפו גם בממון, אף כי אינם אומרים כמה. גם בשיחתי עם הרב הולנדר הוא דיבר על נסיעה בתור מומחה וכו', ובטח כב' יודע כל זה מהמקור הראשון.

כוונתי [בדבריי] שדברו עם הרב הכט שי' שהוא יטלפן אליו, היתה בתור הוספה לאמור לעיל, כי בהיותו נואם יוצא מהכלל באנגלית ועושה רושם חזק על חוגים שונים, הרי כאן כמו במקומות אחרים, הרושם על השופט ועל הנוכחים ממלא תפקיד חשוב בנוגע לפסק הדין, [לכן] שיערתי שזה צריך להיות בתכנון ויש להיות מוכן, שכאשר יצטרכו להחליט בזה, אם להשתמש בזה.

בינתיים נתקבלה כאן ידיעה שיש חוגים שונים בין הקונסרבטיבים, המעוניינים 'למסמס' את העניין, אחרי מחשבה על התוצאות. אינני יודע עד כמה השמועה מבוססת ומה היסוד לזה, ומובן שכאשר השופט ישאר במצב רוח טוב אין להחמיץ את ההזדמנות לקבל החלטה שתשמש גם כתקדים למקומות אחרים.

מה שכותב אודות התנצלות על כתיבתו, מובן מאליו שאין על מה להתנצל, והתקוה שעוד רבות בשנים יכתוב והשי"ת יעזור שזה יהי בתוכן משמח בנוגע לעניינים הכלליים ועניינים הפרטים, ואשר בעניינים הכלליים תכלול לא רק עבודה בעד יהדות בכלל, אלא גם לפעול בהנהגת

ד'תתמג

מו"ה ברוך: ליטוין, מט' קלמס. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 28, ובנסמן בהערות שם.

נמצא בקשר: בקשר למשפט המחיצה בביהכ"נ, דלעיל עמוד 293.

חסידות, וכפתגם רבנו הזקן מייסד חסידות חב"ד, שאמר, שחסידות אינה רק ענין לחב"ד בלבד או לחלק מ ישראל, אלא זהו ענין לכל ישראל, והרי ידוע הפתגם, שדבר טוב שאפשר לעשות היום אין דוחים למחר.

למרבה הצער עדיין ישנם אחדים הזקוקים למי שיסביר להם שהדבר הוא טוב, והנני מקוה שאותו אחד שימלא את המשימה בסביבת טי קלמס, יהי זה ר' ברוך ליטוין שי', ומכיון שכותב שגדולי ישראל בלאו הכי אינם מסכימים אתו, בטח לא יתפעל אם ימצאו כאלו שמחזיקים עצמם לגדולי ישראל ולא יסכימו עם התעמולה שלו למען החסידות, ולפום צערא אגרא.

בברכה לבשו"ט.

ד'תתמוז

(כרך יד עמוד צב)

בי"ה, י"ז מ"ח, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבך מיי"ד מ"ח.

לדעתי, ולאחר בחינת כל הטעמים שהנך כותב, שבשנה זו תתמסר לגמרי ללימודי קדש, וללומדם בהתמדה ושקידה, והנני מקוה שבהשתדלות תמצא חברותא מתאים, ומובן מאליו שאינני מתכוין לטובתו של אי-מי, אלא זהו לטובתך, וכאשר תלמד שנה זו בשקידה הנכונה, אזי בסוף השנה יהי אפשר להתדבר בשאלות שהנך נוגע בהן בסיום מכתבך, ומובן מאליו שאין כל יסוד לדאוג אודות החושים שלך ושהלימוד הוא זר וכו' וכו', כי זו רק שאלה של רצון, וכאשר לומדים ללא בלבולים, מבלי לחשוב אודות דברים אחרים (והכל עשה יפה בעתו), ובזמן המתאים הנני בטוח שתסתדר, ובניצול הכשרונות שלך באופן שתהיי מרוצה בגשמיות וגם ברוחניות.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א

ד'תתסד

(כרך יד עמוד קי)

ב"ה, כ"ד מ"ח, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה יהודא ליב שי

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את הידיעה בין הדיווחים מהשיבה אחי תמימים ליובאוויטש אשר בפיטסבורג, שמכינים ערב התרמה שההכנסה שלו היא לטובת הישיבה ואשר [הערב הוקדש] ניתן לכבודו.

ידועה הוראת תורתנו תורת חיים, שמצוה לפרסם עושי מצוה, ובפרט שעושי המצוה פעולתם היא בתחום החינוך על טהרת הקדש, חינוך תורני, שזהו אחד העמודים שבית ישראל עומד עליהם, ובפרט בזמננו חשך כפול ומכופל של הגלות, זהו צורך חיוני, שהחינוך של ילדי ישראל יהי ברוח של תורה תמימה ביראת שמים טהורה בחום חסידי ואור.

ואשרי חלקם של כל אלו העושים בזה, לקבל תוספת ברכות מנותן התורה במה שנחוץ להם ולבני ביתם.

והנני מקוה שאחינו בני ישראל בפיטסבורג, המכירים אותו שנים רבות, יעריכו את החשיבות של האמור לעיל וישתתפו בערב ההתרמה, וגם ישפיעו על ידידיהם להשתתף בזה, וכאמור יהי לו חלק גם בחלק שלהם.

לא כותבים לי פרטים אודות עניניו הפרטיים, ותקותי שזהו סימן שהכל בסדר ובשלום, והשם יתברך יזכה אותנו לבשר בשורות טובות גם בזה.

בברכה להצלחה בכל האמור.

ד'תתסד

מו"ה יהודא ליב: אונגר, פיטסבורג. אגרת נוספת אליו – אגרות-קודש כרך ד

א"כז.

ד'תתצג

(כרך יד עמוד קלז)

ב"ה, ג' כסלו, תשי"ז
ברוקלין.

אגודת נשי ובנות חב"ד סניף . . .
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

לאחר הפסק, שמחתי לקבל את מכתבן מ . . . אודות האסיפות
הראשונות שהתקיימו.

והשם יתברך יעזור שתתחדש העבודה במרץ הכי גדול בכל
המחלקות, ושיגדל מספר החברות בהיקף הגדול ביותר האפשרי.

וכאשר יעשו בזה במרץ המתאים ובקירוב הלבבות, כולן יחד, יהי
בורא עולם ומנהיגו לעזר שזה יהי בהצלחה.

ובפרט שנכנסנו עתה בחודש כסלו, חודש הגאולה והנסים.

בטח יעשה כדבעי, בהכנות המתאימות, לחגוג את ימי המועדים
י"ט כסלו וחנוכה הבע"ל, ושגם בזה הקב"ה יתן הצלחה רבה.

בברכה לבשורות טובות – בכל הנכתב לעיל, וגם בעניינים הפרטיים
של כל חברה עם בני הבית – שיחיו.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ד'תתצח

(כרך יד עמוד קמא)

ב"ה, ד' כסלו, תשי"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

נגרם לי צער מהידיעה שאינה מרגישה כל כך טוב בבריאות, והנני

ד'תתצג

סניף: טופס דומה נשלח לכמה סניפים.

מקוה שלעת קבלת מכתבי זה כבר חל שיפור בזה, והשם יתברך יתן שזה יילך וישתפר עד שתגיע לבריאות הנכונה, ויחד עם בעלה הרב שי תגדלו את כל ילדיכם שיחיו לתורה ולחופה ולמעשים טובים, מתוך בריאות ומתוך שמחה.

ובפרט שנכנסנו עתה לחודש כסלו, שהוא החודש של נסים וגאולה בכלל, ובפרט ביחס לאלו שזכו ליטול חלק במוסדות חסידות חב"ד אשר רבותינו נשיאנו הק' נשיאי חב"ד, החל מאדמו"ר הזקן בעל התניא, מעוררים רחמים על כל אלה במה שנחוץ להם בעניניהם הפרטיים, וגם בעבודה של הענינים הכלליים, שכאשר הענינים הפרטיים הם בסדר ובהצלחה, מתוסף במרץ ומתחזקת העבודה של הענינים הכלליים, וכידוע הסיפור של אדמו"ר האמצעי, שבשל מסירות הנפש של אדמו"ר הזקן עבור תורת החסידות, פסקו בבית דין של מעלה, שבכל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות, תהיי יד המקושרים וההולכים בעקבותיו על העליונה.

בציפי לבשורות טובות ממנה ביחס להאמור לעיל.

ד'תתקח

(כרך יד עמוד קנא)

בי"ה, ז' כסלו, תשי"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה מד' פ' ויצא, בו כותבת אודות מצב הבריאות וחוות דעת הרופא.

מובן הוא, שמכיון שהוא – הרופא – אומר שאם ישמרו את הדיאטה, אפשר להסתדר ללא ניתוח שנה שנתיים או יותר, אין מקום לחשוב על ניתוח, ובפרט שמזמן לזמן נוספות דרכים חדשות בטיפול במצב כזה, ולכן יתכן מאוד מאוד שכלל לא יהיי צורך בניתוח, וזה תלוי בשליטה העצמית שלה, לא להתרגז ולשמור פחות או יותר את הדיאטה ובאופן כללי את הוראות הרופא המומחה, ואם תתבונן ולו לזמן קצר באלו מקומות היו לפני שנים אחדות, ומאות אלפי יהודים נמצאים שם גם היום, מצבם שם ושלה כאן, אזי ימים שלימים לא יספיקו להודות להשם יתברך על חסדו, ואז רואים איזה מקום קטן תופסים הקשיים שישנם כעת לעומת חסדי השם יתברך האמורים לעיל, ובטוחני שבהחלט מיותר להרחיב הביאור בזה.

בברכה, כיון שעומדים עתה בחודש כסלו, שהוא חודש של נסים וטובות, תבשר בשורות טובות בכל האמור לעיל, וגם אודות בעלה והילדים שיחיו.

בברכה לרפואה ולבשורות טובות,

בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א
מזכיר

ד'תתקיא

(כרך יד עמוד קנג)

ב"ה, ז' כסלו, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מו"ה שמואל בצלאל שי

שלום וברכה!

לאחר הפסקה ארוכה נתקבל סוכ"ס מכתב ממנו מכ"ט חשון, ועל פי מנהגו עד עתה, הנה גם במכתב זה אינו כותב כיצד עברו ימי חודש תשרי, ובפרט בנוגע לחיזוק והתרחבות מוסדות חב"ד במלבורן, הצלחת ה' עליהם.

מה שכותב בנוגע לבית רבקה והחשש שזה לא יפול לנטל על הישיבה, – ניכר מזה, שהוא, ולמרבה הצער חלק גדול מאנ"ש שי, לא התבוננו עדיין בדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שנאמרו פעמים רבות, ואשר חלקם שוכפלו וגם נדפסו, בנוגע לצורך החינוכי של חינוך הבנות, חינוך יהודי בכלל וחינוך חסידי ביחוד, אשר כשם שחסידים ואנ"ש מסרו נפשם על חינוך הבנים, שלא רק שיהי' זה חינוך יהודי בכלל, אלא דוקא חינוך חסידי, ואת ההבדל בזה – בין סתם חינוך לחינוך חסידי – לו ולכל אלו הבאים ממדינתנו לפנינו, אין צורך לבאר, שכן אתם כולכם בעצמכם ראיתם, עד כמה זה נוגע אפילו לעיקרי הדת, כך הוא גם ההבדל בנוגע לחינוך הבנות, ואולי אפילו קצת יותר כשלוקחים בחשבון, שכאשר הילדה תגדל היא תהי' עקרת הבית

ד'תתקיא

מו"ה שמואל בצלאל: אלטהויז, מלבורן. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 257, ובנסמן בהערות שם.
בית רבקה: ראה לעיל עמוד 317, ובנסמן בהערות שם.

ועם הזמן אמא לילדים, שהחינוך שלהם יהי תלוי בחלקו הגדול בה.

כאשר מביטים על כל השאלה מנקודת מבט זו, אזי השאלה מוצגת אחרת, ולא נשאר מקום לספק, האם צריך להיות בית רבקה או לא, ח"ו, כשם שלא יכול להיות שום ספק האם צריך להיות מוסד חסידי לבנים או לא ח"ו, הספק הוא רק בשאלה כיצד קובעים את ההכנסה שיהי זה חי הנושא את עצמו, ואכן בזה המצב טוב יותר מאשר באהלי יוסף יצחק, אשר בעת יסודם הרי היו הרבה בתי ספר יהודים לנערים, ובנוגע לבית רבקה, הנה על-פי ידיעות ששמעתי כאן ממשפחת פייגלין, התחרות בזה מאוד חלשה, והגרעון הזמני, אודותו כותב, מיוסד מן הסתם, לא על חולשת הרעיון של בית רבקה, אלא על השוני של יחס אנ"ש לשאלה ביחס לשאלת אהלי יוסף יצחק, במילא חסר בהתבוננות ובהעמקה בענין, ובמאמץ לחזק ולהרחיב וכו'.

מובן מעצמו שאין כל יסוד לקפידא ח"ו שאודותה מזכיר בסיום מכתבו, ואדרבה ככל שכותבים יותר בפרטיות אודות המצב שם וממה שיותר אנשים בעלי השקפות שונות, הולכת ומתבהרת כאן תמונת המצב וההגעה למסקנה, אבל בעצם הדבר, קיומו של 'בית רבקה' הוא דבר הכרחי, וחשוב רק להתקין את העניינים באופן הכי טוב האפשרי.

דרך אגב, ברצוני לעורר עוד ענין, שדוקא ע"י הבית-רבקה יש לאנ"ש הזדמנות למשוך לזה נשים מחוגים שונים בסביבת אנ"ש, אפילו כאלה שלכאורה הן מאוד מאוד רחוקות מזה, ואשר ע"י אהלי יוסף יצחק לא מתאפשר להשיג זאת, אבל זה תלוי במציאת האופנים המתאימים כיצד למשוך אותן. ועוד ברצוני להעיר, שעל פי הנסיון כאן, כשלוקחים בחשבון שעבור חינוך הבנות העלות קטנה יותר, הרי 'בית רבקה' יכול להיות חי נושא את עצמו, לפני אהלי יוסף יצחק.

בטח עושים את ההכנות המתאימות כיצד לנצל את ימי חודש כסלו, ובפרט י"ט כסלו וחנוכה הבע"ל בנוגע לעניני חב"ד ומוסדות חב"ד, ויהי רצון שיהי בהצלחה מופלגה.

בברכה לבשו"ט בעניינים הכללים ובענייני הפרטים.

ד'תתקיז

(כרך יד עמוד קנח)

בי"ה, ח' כסלו, ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

אל אחינו בני ישראל חובבי ומוקירי תורה ומצוה
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בקשר עם החגיגה השנתית של מרכז הישיבות "תומכי-תמימים"
ליובאוויטש, [ב]יום ראשון י"ב טבת הבע"ל.

הנני שולח את איחולי וברכתי לכל עסקני הישיבה, המסייעים
והמשתתפים בעבודת ההכנה לחגיגה.

חגיגה שנתית זו מציבה, כידוע, אתגר של תמיכה פיננסית חשובה
לישיבות ליובאוויטש. עלי להשיג עזרה משמעותית מיידית, לרכוש
ידידים ועסקנים חדשים בעד ישיבות ליובאוויטש, ובכלל ליצור את
האווירה הדרושה להתפתחותן והתרחבותן.

לכן די מובן, שכמה כוחות ומאמצים שמשקיעים בהכנות לחגיגה
השנתית, זה לא יכול להיות יותר מדי, וככל שגדולים יותר הכוחות,
גדולה יותר הזכות.

במיוחד גדולה הזכות, כמו גם האחריות, של ראשי העסקנים, אלו
שצריכים לתת את הטון ולהורות את הדרך לאחרים, אשר בכגון דא
אמרו חז"ל מצוה לפרסם, כדי שגם אחרים יושפעו ברוח זו.

הנני מקווה שכל אחד יכיר בזכות הגדולה ובחוב הקדוש להבטיח
את הקיום ואת ההתפתחות של מרכז הישיבות תומכי-תמימים
ליובאוויטש וימלא זאת באופן הטוב ביותר. בזכות זה יזכה כל אחד, עם
בני-ביתו, לברכות האלוקיות שכ"ק רבותינו הקדושים פועלים
וממשיכים לתומכי הישיבות שהם יסדו וניהלו במסירות נפש ממש.

בברכת הצלחה בכל הני"ל ובכל המצטרך בגשמיות וברוחניות,

מנחם שניאורסאהן

ד'תתקטו

(כרך יד עמוד קנט)

ב"ה, חי' כסלו, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נר"נ כו' מו"ה חיים אבא שי

שלום וברכה!

בעתו הגיעה אלי הידיעה שלו שהסתדר בתור שוחט עופות וגם ללמוד עם ילדים ולהיות מנהיג רוחני בבית הכנסת, והשם יתברך יעזור שיצליח בכל האמור לעיל בהרמת קרן ישראל סבא ע"י החזקת היהדות והפצתה, והתקוה שניצל בכיוון זה את חודש תשרי ובפרט את זמני החגים.

מה שכותב שהם איכרים פשוטים, הרי ידוע פתגם הבעל שם טוב ששמענו מכ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר פשיטות של איש פשוט מגעת לפשיטת העצמות, ובלשון הגמרא כל דפשיט מעלי טפי.

הנני מקוה שגם לראש השנה לחסידות הוא יום הבהיר חג הגאולה י"ט כסלו הבע"ל, יתכונן באופן המתאים כדי לנצלו להפצת המעיינות חוצה עניני חסידות הדרכותי ומנהגי, והשי"ת יצליחו גם בזה בהצלחה מופלגה, וכסיפור הידוע של אדמו"ר האמצעי, שבגלל המסירות נפש הלזו (של אדמו"ר הזקן) על תורת החסידות, פסקו בבית דין של מעלה, אשר בכל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות תהי' יד מקושריו והולכי בעקבותיו על העליונה.

בברכת הצלחה.

ד'תתקיט

(כרך יד עמוד קסב)

ב"ה, יו"ד כסלו, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

... אודות שאלתך האם ללכת לחתונה של פב"פ, בכלל אין כל ענין

ד'תתקטו

מו"ה חיים אבא: וי"ל, טורונטו. אגרת נוספת – אליו לקמן עמוד 404.

לנהל ברוגז, וביחוד שכל יהודי מאמין בהשגחה פרטית, צריך להיות משוכנע, שאלקים חשבה לטובה, ובפרט על פי המבואר בחסידות בתורת הבעש"ט ובתורת החסידות (עיין אגרת הקדש לרבנו הזקן סי' כה) ולכן יש להשתדל להשתתף בשמחתו של יהודי ובפרט קרוב, ובהנוגע לפועל כמה להשתהות שם, האם רק בחופה או גם אח"כ, וכיו"ב, יש להתדבר עם בזה עם אנ"ש שעל אתר.

ד'תתקלג

(כרך יד עמוד קעו)

בי"ה, י"ד כסלו, תשי"ז
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ רב פעלים ובעל מדות
הרב זאב שי'

שלום וברכה!

בהוספה על הפ"ש שהנני מקבל ממנו וגם מחברים נוספים בשובה ישראל ע"י מכתביהם לאנ"ש שיחיו כאן, שמחתי במיוחד מכתבו את הבשורה הטובה של חיזוק שיעורי התורה של לימוד תורה הקטנים עם הגדולים, והשם יתברך יעזור שיוכל למלא, ללא קשיים, את רצון הבורא יתברך, להפיץ יהדות תורה ומצוות בחוגים גדולים יותר ורבים יותר, ובפרט שאנו מתקרבים לימי חנוכה שהם ימי ניסים ונפלאות, שיקויים כנוסח שאנו אומרים (כמו שה"י) בימים ההם (שיהי' גם) בזמן הזה.

ובפרט כל אלו השייכים לבעל שם טוב, תלמידו הרב המגיד הגדול ותלמידו וממלא מקומו רבנו הזקן בעל התניא והשולחן ערוך, אשר את שחרורו ממאסרו עומדים אנו לחגוג בסוף השבוע, י"ט כסלו, ישנו סיוע מיוחד מלמעלה בעינינו של תורה ומצוות, כידוע פסק הדין של בית-דין של מעלה, כפי שסיפר זאת בנו של רבנו הזקן, כ"ק אדמו"ר האמצעי, שבגלל המסירות נפש הלזו (של רבנו הזקן) על תורת החסידות, פסקו בבית דין של מעלה, אשר בכל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות

ד'תתקלג

נדפסה בלקוטי שיחות כרך טו עמוד 525 והושלמה על פי העתק המזכירות.
הרב זאב: גרינברג, בואנוס איירס. אגרת נוספת אליו – אגרות-קודש כרך יד
אגרת ה'קנד.
שובה ישראל: ראה שם.

תהי' יד מקושריו והולכי בעקבותיו על העליונה.

בבקשה למסור את ברכתי, ברכת חג הגאולה לכאו"א מחברי שובה ישראל, ואשר גם הם יוכלו לבשר בקרוב על נצחונות של הפצת תורה, יהדות וחסידות, עד שיגיעו גם חוצה.

מצו"ב חוברת י"ט כסלו, והתקוה שיזכה בתוכנה את הרבים, וזכות הרבים תלוי בו.

בברכת חג הגאולה ופ"ש לכל החברים שיחיו.

ד'תתקלט

(כרך יד עמוד קפב)

ב"ה, ט"ו כסלו, ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

הועדה המארגנת מסיבת צהרים של אגודת נשות
בנסהורסט, מרת הנרי נסהורן, מרת אלה ר. קרמר,
מרת ש. סורצין
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

במענה על הודעתן אודות מסיבת הצהרים לרגל עשרים שנות פעילות, ולכבוד הנשיאה החשובה שלכן הרבנית פריידא תח"י קזרנובסקי.

הנני שולח את איחולי וברכתי לנשיאה החשובה, לועדה המארגנת את ארוחת הצהרים ולכל החברות באגודה, וכן לכל הידידות והמשתתפות באירוע.

כיון שהמסיבה שלכן מתקיימת בכ"ג כסלו, בין הימים המאירים של י"ט כסלו וחנוכה, הנני מקוה שהמסיבה תצטיין בהישגים גדולים, ותגדל מעבר למטרות שהציבה לעצמה.

ידוע מאמר רז"ל אודות חנוכה, שהחג קשור עם נשים יהודיות גיבורות בישראל והנהגתן במסירות-נפש באותה תקופה, מבלי הבט על כל הקשיים והגזירות שהי' עליהן לעבור. ולכן אומרים חז"ל אף הן היו באותו הנס – גם לנשים יש חלק בנס, ויתירה מזו – שעל-ידן הי' הנס.

ידוע גם, שבכל שנה חוזרת על עצמה אותה תקופה, במובן זה שזו עת רצון מיוחדת להישגים בכל עניני תורה ומצוות, כנוסח הברכה – שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה.

ועל פי פתגם חמי, כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, מייסד הישיבה שלמענה יש לכן הזכות להתמסר: יש להאזין למה שהנרות – נרות חנוכה – מספרים, יהי רצון שהשם יתברך יצליח להאזין ולהפנים, ולהביא זאת במעשה בפועל.

בברכה להצלחה בעבודתן בקדש וכן בעניניהן הפרטים.

ד'תתקמט

(כרך יד עמוד קצא)

ב"ה, י"ז כסלו, תשי"ז

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה חיים שי

שלום וברכה!

לאחר הפסקה ארוכה שמחתי לקבל את מכתבו מיו"ד כסלו, יום הגאולה של כ"ק אדמו"ר האמצעי, בו כותב אודות התקדמות עניני חב"ד בנוגע לפועל, בהשתתפות בני משפחת פייגלין שיחיו עם עוד עסקנים, ויהי רצון שיהי יותר חזק ויותר מוגדל, וכפי שכבר כתבתי פעמים רבות בזה, שכאשר יעשו בזה ביתר עידוד ובמילא בתוספת מרץ, ומובן מאליו, בדרכי נועם, יתקרבו ממילא גם אלו שעומדים בינתיים מרחוק, ועל אחת כמה וכמה אלו שהם קרובים, והעיקר לא להבהל אם בפעם הראשונה לא נפעל כפי שרוצים, אלא לנסות עוד פעם ועוד פעם, וסוף כל סוף מצליחים, ותקותי שינצלו במיוחד את ימי חודש כסלו, חודש הנסים והגאולה, שאזי מתחזק עוד יותר ומתחדש פסק דין בית דין של מעלה, אשר בגלל המס"נ הלזו (של רבנו הזקן) על תורת החסידות, הנה בכל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות, תהי' יד מקושריו והולכי בעקבותיו על העליונה, והנני מצפה לבשורות טובות ומפורטות בהאמור לעיל, וגם בנוגע לעניניו הפרטיים.

בברכת חג הגאולה ולבשו"ט.

ד'תתקמט

מו"ה חיים: סרבונסקי, מלבורן. אגרות נוספות אליו – אגרות-קודש כרך י אגרת ג'שכט. כרך יד אגרות ה'מא. ה'קד.

ד'תתקנ

(כרך יד עמוד קצב)

ב"ה, י"ז כסלו, תשי"ז
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ רב פעלים מו"ה משה זלמן שי

שלום וברכה!

מזמן לזמן הנני מקבל פרישות-שלום ממנו ומבני משפחתו שיחיו, וגם אודות עניני חב"ד בכלל, אבל לאחרונה אני"ש כותבים פחות מבעבר, ועל אחת כמה וכמה ביחס למה שמעוניינים לדעת, וכידוע הפתגם ששמענו פעמים רבות מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, אשר חסידות פעלה שכל חסיד, היכן שלא יהי וילך, אינו בודד, כי הוא נשאר תמיד קשור עם חסידים, ואם כן הוא אפילו לפני שנפגשים אישית, הרי זה במידה חזקה הרבה יותר לאחר פגישה אישית.

וכיון שהרי אנו עומדים לחגוג בסוף השבוע את יום הבהיר י"ט כסלו, שעל כך אמר רבנו הזקן, פדה **בשלום** נפשי גוי כי **ברבים** היו עמדי בטוחני שאצל חסידים ואני"ש בכל מקום שהם, יתחזק הרגש והקשר של אחד עם השני, לא רק בהבנה בלבד אלא זה יביא גם למעשים בפועל, עד שכביטוי רבותינו נשיאנו להשתתף בשמחת רעהו וכו', והנני מקוה לקבל ממנו בשורות טובות מעניני הפרטים, וגם מהעניינים הכלליים, ובמיוחד ממוסדות החינוך ישיבת אהלי יוסף יצחק ובית רבקה, שזה נכלל בענין הפצת המעיינות חוצה, ויהי רצון שהידיעות והמכתבים יכתבו מתוך בריאות הנכונה בבריאות ובשמחה.

בפ"ש לכל בני ביתו כל אחד ואחת שיחיו, ובברכת חג הגאולה גאולתנו ופדות נפשנו הוא יום הבהיר י"ט כסלו.

ד'תתקנ

נרפסה בלקוטי שיחות כרך י עמוד 258 והושלמה על פי העתק המזכירות.
מו"ה משה זלמן: פייגלין, שפרטון. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 253, ובנסמן בהערות שם.
תוכן כזה – גם לבנו דוד וזוגתו.
הפתגם: ראה גם אגרות-קודש כרך ד אגרת השפה, ובנסמן בהערות שם. אגרות-קודש כרך יד אגרת ה'קכא.
בית רבקה: ראה לעיל עמוד 317, ובנסמן בהערות שם.

ד'תתקנא

(כרך יד עמוד קצג)

ב"ה, י"ז כסלו, תשי"ז
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ וכו' מו"ה חיים שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום ב', בו שואל, כיון שבסביבתו אין עניים, ומצד שני רצונו לקיים את מצות הצדקה.

א) בכלל, במקרה כזה, נותנים צדקה ומניחים אותה במקום מיוחד, ואחר-כך שולחים זאת לגבאי צדקה נאמן כדי שיחלק במקומו (אם בינתיים לא פוגשים עניים במקום).

ב) כיון שעתה לא יכולים לקיים את המצוה לעלות לרגל, שואל במה ניתן להמיר זאת.

ישנם ספרים אחדים בהם מבואר ענינה של כל מצוה ברוחניות, ועל הרוחניות הרי לא היתה גלות, והמצוות השייכות לבית המקדש, כהקרבת הקרבנות, שבגשמיות אי אפשר לקיים זאת עכשיו, הרי אומרים שזהו ענין עבודה זו תפילה, שכנגד קרבנות תקנום, כך גם המצוה לעלות לרגל, היא הרי היתה כדי לעלות לראות ולהשתחוות, להיות חדורים בקדושה, השתחואה וביטול לאלקות, את החלק הרוחני שבזה, אפשר לקיים גם עתה ע"י התבוננות בגדלות הבורא ית' עד אשר מגיעים לידי ביטול עצמו, כפי שזה מבואר בלקוטי תורה פרשת ברכה, צח, ב. בכלל, את שרשי המצוות וההסברה הרוחנית שלהם, ניתן למצוא בספר המצוות להצמח צדק על פי חסידות, ובספר החינוך בדרך המוסר.

בברכה.

נ"ב

מצו"ב אחת מההדפסות הקשורה ב"ט כסלו שאנו עומדים לחגוג בסוף השבוע, שודאי יקרא זאת בגישה הראויי, ויקח מזה מוסר השכל ויכיר בזה גם את ידידיו ומכיריו שי.

ד'תתקנא

מו"ה חיים: גסטפריינר, טורונטו.

בשאלתנו אודות ביקור, כאשר יהי בברוקלין, תמיד עדיף לכתוב
למזכירות, כדי להתדבר אודות היום והשעה.

ד'תתקנו

(כרך יד עמוד קצח)

ב"ה, י"ט כסלו, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבך מיום ב', בו אתה כותב שלמרות שהמצב
השתפר, עם-כל-זה מזמן לזמן יש מחשבות המבלבלות, ומהו התירוץ
הכללי על כך.

על פי המבואר בחסידות ובתניא בפרט, המענה הכללי והאמיתי על
זה הוא, שאין זמן להתפלפל בזה, כי יהודי עסוק וצריך להתעסק בתורה
ומצוות, ובדרך ממילא זה מחליש את הצד שכנגד, ובפרט כשלוקחים
בחשבון שמלבד הצורך לעשות עם עצמו צריך לעשות גם למען השני,
וכמה שכתוב ואהבת לרעך כמוך, ובפרט החברים בישיבה, והשם יתברך
יצליח אותך שתלך מחיל אל חיל ולהיות ירא שמים חסיד ולמדן.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ה"י

(כרך יד עמוד רט)

ב"ה, ז' טבת, ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

לכל המשתתפים בחגיגה השנתית בארצות-הברית
של מרכז הישיבות "תומכי תמימים" ליובאוויטש

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

לחגיגה השנתית, יום א' שמות, ה'תשי"ז, הנני שולח את איחולי
וברכתי לכל המשתתפים בחגיגת-התורה השנתית של מרכז הישיבות
"תומכי תמימים" ליובאוויטש באמריקה.

בהסתמך על הפתגם הידוע של אדמו"ר הזקן בעל התניא והשולחן-
ערוך, מייסד חסידות חב"ד, אשר "יהודי צריך לחיות עם הזמן" – עם
הזמן ועם רוח פרשת השבוע – רצוני להתעכב בקצרה על הפרשה
הראשונה: **ואלה שמות בני ישראל**, שזהו הזמן התורני בו נערכת
החגיגה.

בפרשת-גלות ראשונה זו מסופר, כיצד קומץ יהודים, שבעים נפש,
בארץ זרה, בתוככי עם גדול וכביר וזר במצרים, כלל לא התבלבלו, כלל
לא התפעלו; היהודים הראשונים בגלות הראשונה, הבינו שסוד קיומם
הוא בשונות שלהם, בזהותם והבדלותם, שעל כך הם שמרו בתוקף וללא
פשרות, וכפי שחכמינו זכרונם לברכה מבארים, שבזכות שלא שינו את
שםם ואת המנהגים שלהם, נגאלו מהגלות. לא זו בלבד שההכרה
היהודית הזו שמרה עליהם מפרעה והמצריים, אלא **הי' כן ירבה וכן
יפרוץ**, מספרם גדל והם התחזקו ברוחם, עד שזכו לגאולה ולקבלת
התורה, שהאירה את כל העולם והגשימה את תכלית בריאת העולם.

בפרשה הזו של תורתנו הקדושה, תורת חיים, נמצאת הוראה
יסודית עבור כל בני ישראל בכל הזמנים ובכל דורות הגלות, בפרט עבוד
דורנו, כאשר הגלות לבשה את הצורות הקשות ביותר של סבל והשמדה
חייו, גשמית ורוחנית. בכל מקום היהודים הם מיעוט קטן מוקף בעולם

ה"י

נדפסה בלקוטי שיחות כרך ב עמוד 665 והושלמה על פי צלום האגרת.
הפתגם הידוע: ראה גם אגרות-קודש כרך י אגרת ג'רנט, ובכמה מקומות.

זר ושונא, עולם שבו יש חתירה נגד הזכויות והמוסר האנושי הבסיסיים, שבו אור מעורב בחושך וחושך באור, עולם החי בפרט מהשמדה עצמית אטומית ר"ל.

ובשעה הזו של גלות חשוכה חייבים אנו היהודים לזכור את ההוראות של התורה האלוהית, תורת חיים, שרק ע"י ייחודנו ועצמאותנו הרוחניים הנסמכים על תורה ומצוות, רק ע"י חינוך תורני נאמן ללא פשרות, יכולים אנו להבטיח את קיום עמנו, הן בגשמי והן ברוחני.

לכן הקיום של ישיבות ליובאוויטש הוא יסוד כל כך חיוני של החיים היהודיים כאן, כי במוסדות האלו, החדורים ברוחו של המייסד, כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע, הרוח של יהדות-תורה ללא פשרות, של מסירות-נפש, של אהבת ישראל אהבת התורה ואהבת השם, מתחנכים אלפי ילדים, כן ירבו. כאן מתחנכים "תמימים" – יהודים **שלימים**, יהודים עם רגש אחריות לזולת ולסביבה. לכן כל אחד חייב להכיר כחובתו, לעצמו ולמשפחתו - וכלל ישראל, לתמוך בישיבות תומכי-תמימים ביד רחבה ולסייע להמשך התפתחותן.

ובזכות זה יקויים, אצל כל אחד בפרט ואצל כל היהודים בכלל, **בן ירבה וכן יפרוץ**, ונזכה לגאולה השלימה על יד איש בן פרצי בחסד וברחמים במהרה בימינו.

בכבוד ובברכת כל טוב

מנחם שניאורסאהן

הייז

(כרך יד עמוד רנז)

ב"ה, ט' טבת, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבך מיום הרביעי.

מובן מאליו שאין מה לדאוג אודות פרנסה, כמבואר בספרים, שהדאגה אודות פרנסה, לא זו בלבד שאינה מועילה לפרנסה אלא אדרבה מפריעה ומקשה, ובפרט שכבר ישנו גם כלי, וכפי כתיבתך שבחנוכה מלאו לך 19 שנה, ולדעתי עליך לקבל החלטה תקיפה ללמוד לכל הפחות עוד שנה בהתמדה ושקידה, ופשוט ללמוד שעות ארוכות

ללא שום מחשבה אודות עניינים אחרים מלבד לימוד, ומוכן מאליו שלימוד התורה הרי הוא לימוד תורת הנגלה ולימוד תורת החסידות, המוסיפה תוקף במדת הבטחון, ענין האמונה, וחיות בעניני תורה ומצוות, ולאחר ראש השנה וחודש תשרי הבע"ל להתייעץ אודות הסדרים להבא והשם יתברך יצליחו.

בטח אתה שומר את שלושת השיעורים בחומש תהלים ותניא הידועים, ובכל אופן תשמור אותם מכאן ולהבא.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

ה'יח

(כרך יד עמוד רנח)

ב"ה, ט' טבת, תשי"ז
ברוקלין.

הו"יח אי"א נו"נ כו' מו"ה אלחנן שי הכהן

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מכ"ב כסלו, והנני מקוה שחג החנוכה עבר אצלו בסדר ובשלום.

ועל פי פתגם הבעל שם טוב ששמענו מכ"ק מו"ח פעמים רבות, שמכל דבר אפשר ללמוד משהו כיצד לעבוד את השם יתברך, הרי כאו"א מאתנו, בתוך כלל ישראל, יכול לקחת הוראה מימי החנוכה, שבכל יום יש להוסיף עוד נר ועוד נר. שאת הנר יש להדליק גם כאשר בחוץ מחשיך והולך, ואם לפני שמדליקים אומרים אלקינו מלך העולם, שהשם יתברך הוא הא-ל שלנו והוא המלך והמנהיג של כל העולם - מצליחים לעשות עוד ועוד אור ואורה, ויהי רצון שיעשה זאת בבריאות טובה ולב שמח ולאריכות ימים ושנים טובות.

בפ"ש לגבי כהן ולבנכם כאשר אתם כותבים אליו.

בברכה.

ה'יח

מו"ה אלחנן: קאווען (כהן), מיאמי. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 50, ובנסמן בהערות שם.

ה'כט

(כרך יד עמוד רסז)

ב"ה, י"ב טבת, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בו כותב את ההמשך בעניינים שדברנו אודותם
בחנוכה ובערב ראש חודש, ושואל עצה מה לעשות.

הוא מעלה כל כך הרבה ספיקות וכל כך הרבה סברות לשלילה,
ובינתיים יצאו מחודש כסלו וחנוכה ונכנסו לחודש טבת, עד שקשה לי
לומר דבר-מה בזה, וכידוע שיש 'לחטוף' זמנים מסוגלים וכך אמרתי גם
בהמשך לשיחתנו בטלפון, ויהי רצון שבעתו ובזמנו, בשעה טובה ובאופן
טוב, יתבצע מה שנחוץ בטוב הנראה והנגלה ובהרחבה גם כפשוטה.

בברכה להצלחה מופלגה ושיוכל לתת צדקה ביד רחבה ובלב שמח.

ה'נח

(כרך יד עמוד רצג)

ב"ה, כ"א טבת, ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

אגודת נשי ובנות חב"ד סניף:
הי עליהן תחינה

ברכה ושלוש!

בקשר ליום ההילולא – יום השנה להסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקלה"ה נב"מ זי"ע, יו"ד שבט, הבע"ל.

הנני לעורר את הסניפים של אגודת נשי ובנות חב"ד בכלל וכל אחת
מהחברות בפרט, אודות הכנה מתאימה ליום ההילולא,

אשר תבוא לידי ביטוי בהתאם לרצונו של בעל ההילולא, בעבודה
מחוזקת ומורחבת בשורות נשי ובנות חב"ד בפרט ונשי ישראל בכלל,
עבודה בענייני מצוות ויראת שמים,

ה'נח

נדפסה בלקוטי שיחות כרך יא עמוד 228 והושלמה על פי העתק המזכירות.
סניף: נשלחה לכל הסניפים.

שזוהי הקורת רוח והעונג הכי גדולים שיכולים לגרום לנשמה של בעל ההילולא,

וכפי שהוא עצמו כתב בזמנו – (לאחר ההסתלקות של אביו כ"ק אדמו"ר מהורשי"ב – זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע), שרועי ישראל לא יפרדו מעל צאן מרעיתם (מנהיגים יהודיים ורועים רוחניים, לא נפרדים אף פעם – אפילו לאחר הסתלקותם – מאלו שהם הנהיגו וצאן מרעיתם).

ובקשר עם זה שבשנה זו חל יום ההילולא בשבת שירה פרשת בשלח – מצוי"ב שיחה, סיפור מבעל ההילולא, בזה,

והנני מקווה שימצאו את הביאורים והמילים המתאימים, לבאר לפני כל הנאספות את כוונת השיחה,

שגם זה בטח יסייע לחיזוק והרחבת העבודה בכל המובנים, והשי"ת יעזור שזה יהי בהצלחה.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור לעיל, וגם בעניינין הפרטים הן ובני ביתן שיחיו.

ה'עד

(כרך יד עמוד שז)

ב"ה, כ"ו טבת, תשי"ז
ברוקלין.

האברך שמואל שי

שלום וברכה!

לאחר הפסקה ארוכה וגדול התקבל מכתבך מיי"ט טבת, ושמחתי לקרוא בו שבמחנה קיץ הכל בסדר, והנני מקווה שיוודאו בעתו, שגם לאחר שיעזבו את הקעמפ יעמדו בקשר עמהם, באופן המתאים, שעיי"ז יחדירו בהם חיות ביהדות תורה ומצוותי, והנני מקווה שלכל הפחות חלק מהם ישארו ללמוד במוסדות חב"ד במחנם הטי"ע"י השפעת היותם בקעמפ.

המחכה לבשו"ט בכל האמור.

כתב בזמנו: אגרות-קודש שלו כרך א אגרת עב.
שיוחה: אתרין-של-פסח תרח"ץ (נרפסה בספר השיחות תרח"ץ עמוד 277 ואילך).

ה'עד

שמואל: גורביץ, מלבורן.
שבמחנה-קייץ: ראה אגרות-קודש כרך יד אגרת ה'סת.

ה'עט

(כרך יד עמוד שיא)

ב"ה, כ"ז טבת, תשי"ז
ברוקלין.

ארגון נשי ובנות חב"ד אשר בכפר חב"ד
הי עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

בעתו קבלתי את מכתבן הכללי עם חתימותיהן, בו כותבות אודות חיזוק ועיבוי האיגוד שלהן, והעיקר - אודות הטבה בעניני מצוה ובמיוחד בענינים השייכים לנשים, שהרי על כל אחת מהן אומרים שהן בנות שרה רבקה רחל ולאה, שהכוונה היא, שהשם יתברך נותן להן כוחות מיוחדים מהנשמות של האמהות הקדושות.

שידיעה זו ממריצה לא להתפעל ממניעות ועיכובים, ו[אכן] רואים במוחש, שאם הגישה לענין היא בגאון ובתוקף, זה עצמו מקטין את המניעות, וגם כהוספה - שהשגת המטרה המיוחלת אחר-כך, היא בתוספת הצלחה.

והשם יתברך יעזור שתבשרנה בשורות טובות בכל האמור לעיל, שבטח זה יביא הוספה בברכות השם יתברך במה שנחוץ להן לעצמן וגם לכל המשפחה יחיו.

מצו"ב מכתב בקשר ליום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע שהוא המייסד של כפר חב"ד ומנהלו גם עתה, ובטח הוא עומד במרום ומעורר רחמים רבים על כל אחד מתושבי הכפר ועל כולם יחד, שהכפר ישא בצדק את השם הקדוש חב"ד, ושיהי' בו שפע ברכה והצלחה הן בגשמיות והן ברוחניות.

בתקוה לקבל מכן בשורות טובות בכל האמור לעיל בקרוב.

ה'עט

מכתב: דלעיל עמוד 343.

ה'פג

(כרך יד עמוד שיד)

ב"ה, כ"ח טבת, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ הרא"ש שי

שלום וברכה!

לאחר הפסקה ארוכה שמחתי לקבל את מכתבו מייט טבת, עם המצורף, ותייח על הכתיבה מהתוועדות י"ט כסלו יום גאולתנו ופדות נפשנו ובטח יעשו כדבעי ליישם את ההחלטות, ובכלל שתיראה **פעולה** מההתעוררות של יראש השנה לחסידותי במשך השנה כולה, כידוע לשון כ"ק רבנו נשיאנו על י"ט כסלו, לשנה טובה בלימוד החסידות ודרכי החסידות תכתבו ותחתמו. ואם בכלל כן הוא, על אחת כמה וכמה [כן הוא] בנוגע להחלטות והתעוררות המתקבלות בהתוועדות של כמה פעמים עשרה שנקראים עדה קדושה ובמקום קדוש שנמצא בארץ הקדושה, ומוכן ופשוט שכל אלה המשתדלים בעשיי שאחר כך בקיום ההחלטות נוטלים חלק בראש במה שנחוץ להם בכלל שבזה נכלל גם עסקנותם לטובת הרבים שמזה נובע המוסיף והולך ומוסיף וילכו מחיל אל חיל.

האמור לעיל מחזק גם את בטחוני שודאי עושה הוא את ההכנות הנחוצות ליום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר יו"ד שבט הבע"ל, ובפרט שהשנה חל הוא בשבת קדש, השבת דקריעת ים סוף שהובילה לשירה לדי' כי גאה גאה והמכילה גם את הענין דהקיצו ורננו שוכני עפר והוא בתוכם כדרשת רז"ל על הפסוק אז ישיר משה, המובאת בפירוש רש"י על אתר, והרי ידוע שמנהיג בני ישראל אמיתי ורעיא מהימנא שלהם נקרא בשם משה, כי אתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא.

בברכה לבשו"ט בכל האמור, ובפ"ש כל המתוועדים בהני"ל וכל אלו שיתועדו ביום ההילולא יו"ד שבט הבע"ל ועל כל ישראל לטובה.

ה'פג

נדפסה בלקוטי שיחות כרך טז עמוד 505 והושלמה על פי העתק המזכירות.
הרא"ש: ר"א שקלובסקי, פתח תקוה. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 123,
ובנסמן בהערות שם.

ה'צג

(כרך יד עמוד שכב)

בי"ה, ר"ח שבט, ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר חיים שיי המכונה ד"ר ששקס

שלום וברכה!

את שני ספריו, "אומבאקאנטע לענדער" [= "ארצות לא מוכרות"] ו"יור ווארלד ענד מייך" [= "עולמך ועולמי"] קבלתי בתודה. הנני מקוה, שעם הזמן ישלח גם את ספריו האחרים, והנני מודה לו על שימת לבו.

בהזדמנות זו ברצוני להביע את שביעות רצוני על שהיתה לי האפשרות להכירו אישית ולשוחח עמו. על פי הפתגם הידוע, שכאשר שני יהודים נפגשים, צריכה לצאת מזה טובה לא רק לשני אלו, אלא גם ליהודי שלישי, הנני מקוה שגם בנידון שלנו זה יהי. וכיון שהוא עורך מסעות בעולם, יש לקוות שהטובה תעבור לרבים מאחינו בני ישראל בחלקים שונים של העולם.

אגב כך, ברצוני להסתמך על מאמר חז"ל ידוע: "צדקה עשה הקב"ה עם ישראל שפזרין", שבזה מתבטאת הדעה שתכליתם של יהודים, הן הפרט והן הכלל, היא, לא להגביל את עצמו בעשי לעצמו בלבד, אלא שתהיי עינו טובה בשל אחרים, עד שתתממש המטרה והתכלית, שהיא בתוקף, - לתקן עולם במלכות ש-ד-י, כאשר - אהפוך אל עמים שפה ברורה לעבדו כולם שכם אחד. וזוהי בעצם הכוונה הפנימית של הגלות, שאינה רק ענין של כיפור עוונות (ומפני חטאינו), אלא כבכל העניינים האלוקיים, המכילים טוב פנימי, מביאה ההתפשטות טובה לעצמו ולסביבה, שכאשר נמצאים במקום, יכול יהודי לפעול יותר מאשר ממרחק, ואין לשער מה שאפילו יהודי אחד יכול לפעול עבור כל הסביבה, כל העיר ואפילו כל המדינה. לאו דוקא שמוכרחים להיות במקום זמן רב דוקא כדי לפעול את השליחות האלוקית במקום, אלא לעתים קרובות אפשר לעשות זאת "בתפנית אחת" (בשעתא חדא וברגעא חדא), העיקר שעושים זאת בחמימות ובחיות יהודית, שזו אחת ההדרכות היסודיות של חסידות.

ה'צג

הפתגם הידוע: ראה גם לעיל עמוד 282, ובנסמן בהערות שם.

הנני מאחל לו, על כן, שהנסיעות שלו, תהיי אשר תהיי הסיבה החיצונית שלהן, יביאו לידי ישום את הרעיון האמור שיהודי היכן שהוא ולהיכן שהוא מגיע, צריך הוא להאיר את הסביבה, ולסייע לנצחון הרוחניות על הגשמיות (הגברת הצורה על החומר), כפי שתורתנו הקדושה מגדירה זאת. וכאשר רוצים באמת, ההשגחה העליונה כבר מציבה את האפשרויות ואת ההזדמנויות על מנת לבצע זאת בחיים, בכל מקום שעומדים והולכים.

בכבוד ובברכה.

ה'צז

(כרך יד עמוד שכז)

ב"ה, ד' שבט, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

הנני שמח לקבל לקבל מזמן לזמן ידיעות מהנעשה אתנו לשלום והשם יתברך יעזור שפרישות-השלום ממנו תהיינה טובות לא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות, כי אצל בני ישראל הולכים שני הדברים יחד, כידוע פסק הרמב"ם, היות הגוף בריא ושלם מדרכי השם הוא, וכן תורת הבעש"ט על הפסוק, כי תראה חמור וגוי עזוב תעזוב עמו, שיש לעבוד את השם יתברך לא ע"י תעניות וסיגופים אלא יחד עם הגוף, בכל דרכיך דעהו, שאם בכל הזמנים צריך להיות כן, הרי עאכו"כ בזמננו, כאשר ישנם, יחסית, מעט מאוד פעילים בעניני תורה ומצוות, ולכן כל פעיל בזה מאוד יקר, מעל ומעבר, וכל מעשה יקר יותר, והרי רואים במוחש כאשר הגוף נחלש מעט, חסרות גם בפעולות הנשמה שבאות הרי ע"י הגוף, כמבואר בתניא פרק ל"ז, עיין שם.

בעצם סבור הייתי שאין צורך להאריך בזה לשכמותו, אבל הגיעו אלי שמועות, שאינו שומר על בריאות הגוף כנדרש על פי האמור לעיל, ומקרא מלא דבר הכתוב ונשמרתם מאוד לנפשתכם, הנני בטוח שהעדר ההשגחה הוא מן הסתם בכוונה טובה, אבל כנ"ל כל אחד מאתנו בזמן הזה הוא חייל שמוכרח לציית לפקודות ולהוראות, ומכיון שהורו לנו

ה'צז

תורת הבעש"ט: ראה גם אגרות-קודש כרך יד אגרת ד'תתקכד, ובנסמן בהערות שם.

שבעקבתא דמשיחא עיקר העבודה הוא בצדקה ובעשיי (עיין אגרת הקדש לרבנו הזקן סוף סי' ט) מוכרח לעשות כל התלוי בו, שיתאפשר לעשות בזה כמה שיותר, ולכן ידועה ההוראה לכמה וכמה ששמענו מכ"ק מו"ח אדמו"ר רבנו נשיאנו לטעום בבוקר לפני התפילה, ולרבים לא רק לטעום סתם אלא מיני מזונות, כדי להרגיש חזקים יותר, ועוד זאת שאז אפשר להתפלל בתוספת כוונה, ופשיטא שידוע מהמכתב המפורסם של הבעש"ט לתלמידו בעל התולדות יעקב יוסף, השולל את ענין הוספת התעניות, עיין שם (נדפס בהתמים חוברת א' ספר גנוי נסתרות חלק א' סי' ס"ח, ובכ"מ).

ת"ח מראש על כך שיכתוב לי שעל כל פנים מכאן ולהבא תהיי הנהגתו בהתאם להוראה של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע האמורה לשמור את בריאות הגוף, ובמילא יתוסף בבריאות הנשמה ועבודתה, ולהמיר את ענין התענית, לצדקה ותענית דבור וכיו"ב (עיין תולדות מוהר"ש עמוד ע"ב), וגם להמשיך לפעול עבור המוסדות הק' וכולל חב"ד ביחוד, באופן שלא לאמץ יותר מדי את הגוף, שזוהי גם תועלת בעבודה עצמה, שכן אז יש יותר כוח לפעול, ותקותי חזקה שבהנהגה כזו יראה בתוך זמן קצר תוספת הצלחה ושיוכל לבשר עוד רבות בשנים מהצלחתו בקדש.

מצו"ב ההוצאות האחרונות ובטח יזכה בהן גם את הרבים.

בברכה.

ה'צט

(כרך יד עמוד של)

ב"ה, ד' שבט, תשי"ז

ברוקלין.

מנהלי גמילות חסד אשר

על יד בית הכנסת קרלין וקוברין

ה' עליהם יחיו.

שלום וברכה!

שמחתי להודיע עיי הרה"ג וו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ בעל מדות מו"ה שלמה זלמן שי' הכט, שקבלתם בסבר פנים יפות את הצעתו, לסייע לקרן גמילות חסדים על יד הכולל חב"ד אשר בעיה"ק ירושלים

תבנה ותכונן על ידי משיח צדקנו, והוא שלח לי את ההמחאה שלכם עבור קרן גמ"ח האמורה, ומצו"ב הקבלה.

בעת רצון אזכיר את כל המתעסקים בזה, כפי שכותב הרב הכט שליט"א, על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע, והשם יתברך יעזור שעוד רבות בשנים תוכלו להתמסר לפעול בעניינים של תורה ומצוה ובפרט צדקה ששקולה כנגד כל המצוות, כמבואר בארוכה בספר תניא קדישא פרק ל"ז, ובמצות הצדקה עצמה, הרי גמילות חסדים היא מהמעלות הכי גבוהות בצדקה (כהפס"ד בשו"ע יו"ד סי' רמ"ט סעיף ו').

ועל פי הודעת השי"ת, מלוה ה' חונן דל וגמולו ישלם לו (משלי יט, יז), ודאי ישולם לכא"א מהנ"ל במה שנחוץ לכם, אתם ובני ביתכם שיחיו, הן בגשמיות והן ברוחניות.

בברכה לבשורות טובות.

ה'ק

(כרך יד עמוד שלא)

ב"ה, ה' שבט, תשי"ז

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ

מו"ה שמואל בצלאל שי

שלום וברכה!

מאשר הנני את קבלת מכתבו מי"ד טבת, ובפשיטות שאין כל מקום לבקש סליחה על הכתיבה בענייני בית רבקה, ואדרבה, הרי מוכרחים לדעת את המצב כמו שהוא, ותמיד עדיף לקבל את הידיעות כמו שהן ומידידים. בפרט שסוכ"ס הרי הידיעות אודות החסרונות מגיעות מן הצד, ומכאלה שלעת עתה אינם ידידים וקרובים, שזה מתבטא גם בכתיבתם בהגזמה על כך.

ובעצם השאלה – זו שעה שבה יש לנצל מה שניתן ובפרט בענייני

ה'ק

נרפסה בלקוטי שיחות כרך כב עמוד 340 והושלמה על פי העתק המזכירות. מו"ה שמואל בצלאל: אלטהויז, מלבורן. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 257, ובנסמן בהערות שם, וראה בעמוד 330 לחוכן האגרת שלפנינו.

חינוך, ומה שלפעמים זה כרוך בהוצאות שלא רואים כרגע כיצד יכסו אותו, הנה בנוגע לכסף סוף כל מוצאים עצה, גם אם העצה באה אחרי חודשים, זה רק "לא נעים" להיות בעל חוב במשך החודשים. מה שאין כן כאשר נוטשים לרגע את החינוך של התלמידים-ות, הם הרי לא ממתנינים והולכים לכיוון שלא תמיד משמח, והנני מקוה שאני"ש יוסיפו בשימת לב בכל העניינים שההשגחה העליונה נתנה להם לפעול במלבורן בפרט ובאוסטרלי בכלל, ובעיקר כנ"ל בענייני חינוך, וכאשר יפעלו בזה בשמחה, שזה בדרך ממילא ממעט את המרה שחורה וגם מלמעלה נותנים עניינים להיות בשמחה, כידוע לשון הזהר הקי בזה, וכפי הידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר, שהליכת החייל בתהלוכה במארש של נצחון זה עצמו מגדיל וממהר את הנצחון.

ע"פ הנ"ל מובן גם, שבכלל, בנוגע לילדים, כל זמן שהם מוכנים ללמוד יש לנצל את הזמן שלהם בזה במידה המקסימלית שרק אפשרי, שכן אם מאיזו סיבה שתהי"ה הם מתנתקים מכך, הרי אחר כך קשה מאוד לפעול את החזרה ללימודים, שלא לדבר על כך שזה עוד יהי בהתמדה, וק"ל.

מה שכותב בנוגע לשד"ר מתו"ת דלוד באוסטרלי, כמדומה לי שכבר כתבתי פעם דעתי בזה, באותו ענין, שבזה צריכים להתדבר כל השלשה, אני"ש דאוסטרלי תו"ת דלוד ומרכז תו"ת אשר בארצוה"ב, על מנת לא לבלבל זה לזה אלא לסייע. וזכות בעל ההילולא מנהל תו"ת ומוסדות חב"ד בכל קצוי תבל יעמוד לבשר טוב בכל האמור.

בברכה להרחבת הפרנסה ולבשר טוב תכה"י ובשמחה כמנהג ניקולייב ואנשי מאז.

ה'קז

(כרך יד עמוד שלו)

בי"ה, ז' שבט, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

זה עתה נתקבל מכתבו מה' שבט עם המצורף.

ידועים הרי דברי הגמרא בנוגע לחלומות, שאדם רואה מהרהורי לבו שמהרהרים ביום, וכשמדובר אודות רועה ישראל, ובמקרה זה הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שענינו הוא לעשות טובות לישראל הן בגשמיות והן ברוחניות הרי בודאי חלמא טבא חזי, שהחלום הוא סימן לעוד יותר טוב בענינים המצטרפים ובעיקר העיקרים לגדל, הוא יחד עם זוגתו, את בנם ובתם שיחיו בדרך היהדות ובדרך החסידות ולרוות מהם רוב נחת אמיתי, שזהו נחת יהודי נחת חסידותי, לאריכות ימים ושנים טובות מתוך בריאות ומתוך שמחה, וככל שמשקיעים יותר בילדים בנוגע ליהדות וחמימות וחיות, שזאת מוסיפה חסידות, כך גדול יותר הנחת שמקבלים מהם, והעיקר שזה מביא אושר אמיתי בחייהם,

וזכות כ"ק מו"ח אדמו"ר שההילולא שלו היא בשבת הבאה, שבת שירה, תעמוד, ואכן תעמוד בפרט לכל אלה שזכו לקבל את ברכתיו הק' בכל המצטרך.

מצו"ב אחת ההוצאות האחרונות (הדפסה חוזרת) במיוחד לשבת שירה, שבטח זה יעניין את זוגתו תחי'.

בברכה לבשו"ט.

ה'קז

במיוחד לשבת שירה: ראה לעיל עמוד 343.

ה'קיט

(כרך יד עמוד שמז)

ב"ה, י"ב שבט, תשי"ז

ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ בעל מרץ

מו"ה יוסף ברוך שי

שלום וברכה!

כהוספה לשביעות הרצון הכללית להפגש יחד ולשוחח בענינים של חיזוק היהדות בכלל ובפרט בחינוך על טהרת הקדש וענין המקוה וטהרת ישראל, רצוני להביע כאן פעם נוספת את הבטחון הגדול שהשם יתברך יתן הצלחה בעבודה האמורה במחנם הטי' וכן את הוודאות שהוא מצידו ואני"ש שי שם מצידם, יעשו לא רק את מה שלקחו על עצמם עד עתה, אלא כל אחד וכולם יחד עוד יוסיפו בזה כהנה וכהנה כפי ההוראות של תורתנו הקדושה – "מעלין בקדש", ו"תלמידי חכמים אין להם מנוחה כו' ילכו מחיל אל חיל". והרי ידוע הפתגם של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל, שכאשר יהודי כאן למטה מתחייב סכום בענינים של צדקה, שבשעת מעשה זה נראה יותר מכפי יכולתו, בו-זמנית פותחים למעלה מקורות וצנורות חדשים לספק לאותו יהודי את היכולת, שיוכל למלא את הבטחתו במלואה, וכפי שראינו במוחש כיצד זה מתקיים במקרים הידועים לנו, ובטח כן יהי גם בענינו, ובפרט ששני הענינים הנ"ל הם עמודים אשר כל בית ישראל נשען עליהם.

ידוע דבר משנה מצוה גוררת מצוה, שלא זו בלבד שמצוה אחת אינה מפריעה לשני, אלא אדרבה, זה מסייע לשני. ולכן הנני מקוה שיקח על עצמו גם את שמירת שלושת השיעורים השווים לכל נפש שכ"ק מו"ח אדמו"ר פירסם שהם שווים לכל נפש וסגולה לענינים רבים, שהם (א) כל יום בבוקר לאחר התפילה לומר את שיעור התהלים החודשי – כפי שהתהלים מחולק לימי החודש – (ב) ללמוד כל יום פרשה בחומש עם פירוש רש"י מפרשת השבוע – ביום ראשון מתחילת הפרשה עד שני, ביום שני משני עד שלישי וכן הלאה – (ג) ללמוד כל יום שיעור בתניא – כפי שהתניא נחלק לימי השנה –

ה'קיט

מו"ה יוסף ברוך: אוסלקו.

הפתגם: ראה גם אגרות-קודש כרך יד אגרת ד'תתקע, ובנסמן בהערות שם.

בעת רצון אקרא את הפתקה-פ"י שלו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר, והשם יתברך יעזור שיוכל לבשר בשורות טובות אודות תוכן הפ"י וכן אודות כל האמור לעיל.

בברכה.

ה'קלח

(כרך יד עמוד שסה)

ב"ה, י"ט שבט, ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

אגודת נשות ברונזוויל-איסט-ניו-יורק למען
ישיבות תומכי-תמימים ליובאוויטש,

ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

במענה על הודעתן שהמסיבה השנתית שלהן נקבעה ליום רביעי פ' משפטים, כ"א שבט, ה'תשט"ו.

השם יתברך יעזור שמפעלן יהי בהצלחה הן בגשמיות והן ברוחניות, שאצל יהודים שני הדברים קשורים בקשר הדוק, ובפרט כשמדובר בהשגת סיוע גשמי לישיבה, שהופך לרוחניות – לתורה ביראת שמים וקיום המצוות בהידור.

אחד הדברים היסודיים שפרשת משפטים (בה ניתנו הדינים הפרטיים הראשונים אחרי מתן-תורה) מלמדת אותנו הוא, לקיים את התורה ומצוות מתוך **קבלת-עול**, כפי שכל ישראל קראו ליד הר סיני: **נעשה ונשמע** – קודם **נעשה** – אנחנו נקיים, ורק אחר-כך **ונשמע** – אנחנו נבין. לכן מתחילה פרשת משפטים בדיני **עבד עברי ואמה**, כמבוא להורות שכל יהודי, איש או אשה, צריך להיות **עובד ה'** – לעבוד את הקב"ה בהתמסרות הגדולה ביותר ובמסירות-נפש.

ידוע גם מאמר חכמינו זכרונם לברכה, שלפני נתינת התורה הורה הקב"ה למשה רבנו לדבר קודם עם הנשים ורק אחר-כך עם האנשים, כי רק עם מלוא הסיוע מצד האשה היהודי, ניתן להבטיח את נצחיות לימוד התורה ואת קיום מוסדות התורה וחינוך הכשר.

השם יתברך יעזור לכל אחת מהן להגדיל את את עבודתה לטובת הישיבה במסירות גדולה יותר ומסירות נפש, וכמו-כן לחזק את יסודות התורה ומצוות כל אחת בביתה ובהשפעה על הסביבה, שבכך הן

ממשיכות הן את הברכות האלוקיות, להצליח בענייניהן הפרטיים בגשמיות וברוחניות.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור.

ה'קלט

(כרך יד עמוד שסו)

ב"ה, י"ט שבט, תשי"ז

ברוקלין.

בנות חב"ד סניף קרון הייטס

הי עליהן תחיינה.

ברכה ושלוש!

מאשר הנני את קבלת מכתבן אודות האסיפה הקודמת עם סדר הלימוד אז, ובמיוחד שמחתי לקרוא בו אודות ההתבוננות בשימת הלב בנוגע להתוועדות כמה ימים לפני כן, לוודא שזה יהי בסדר מסודר שאז התועלת רבה מאוד, לא רק לאלו שמתכננות ומנהלות את הסדר אלא גם לכל אחת מהנוכחות, וזכות הרבים תלוי בהן,

וזהו גם כלל בעבודת האדם, שכאשר היא נעשית באופן מסודר, נראית בזה יותר הצלחה, וההתקדמות היא הרבה יותר מהירה וגדולה.

אכן, כאשר מתמסרים לזה, וישנה ההתמדה לעמוד לרשות העבודה הציבורית באופן מסודר, על פי תכנית ערוכה מראש, מצליחים לפעול ולהשפיע בקלות רבה יותר מכפי שמשערים לפני כן, וגם רואים את הפירות מוקדם יותר מכפי שחשבו,

והשם יתברך יעזור שזכות נשיאנו הקי' בכלל וכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו בפרט, תעמוד להן בעבודתן דחינוך בנות חב"ד ובהצלחה, לרשום מספר כמה שיותר גדול של בנות, וגם להרחיב ולהעמיק את הלימוד והעניינים להם מתמסרים.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ה'קס

(כרך יד עמוד שפו)

בי"ה, כ"ה שבט, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ וכו'
המכונה ד"ר י. פוסברג שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני את קבלת מכתבו בו כותב אודות מצב הבריאות של מר . . . שי' ושמחתי לקרוא במכתבו ולהסיק מאופי כתיבתו שעושה בזה בחמימות ובלבביות. הגם שהדבר נדרש מכל רופא, אך בנוסף לכך שלמרבה הצער ישנם כאלה שאין להם אלא גישה רגילה, גם בין בעלי הגישה החמימה והלבבית קיימות דרגות רבות ושונות, וכאשר רואים תוספת בזה, מחזקת היא את התקוה שלאחר מכן יתוסף עוד ועוד, ועי"ז יתוסף גם בהשפעה על החולה.

בזה עצמו בטח ידוע לו שבינתיים היו שינויים במצב החולה שהודיעו לי אודותו, ובטח גם מסרו לו את תוכן המענה שלי שמתאים גם להצעתו, שיציית להוראות הרופאים. הנני מחכה לידיעות נוספות, והשם יתברך הרופא כל בשר ומפליא לעשות יעזור, שיהיו בשורות טובות.

בטח מיותר לעורר, שרוחניות וגשמיות קשורות אחת עם השני, וגם חכמת הרפואה מכירה בכך שבריאות הגוף קשורה בבריאות הנשמה, ולא רק עם הנשמה במובן הפשוט, אלא גם עם הנפש האלקית, ולכן הנני מקוה שתוך כדי ריפוי החולים שם הוא לב למצבם בנושא האחרון, ומשתדל לרפא גם את נשמתם, הנפש האלקית, ולא רק את הגוף ונפש הבהמית. ואף אם חולים אחדים לא מרגישים את נחיצות הדבר, ואפילו מתנגדים [לכך], הרי זה עצמו ההוכחה האמיתית שהם זקוקים במידה גדולה עוד יותר לרפואה בזה, ויהי רצון שגם בזה יצלח.

בכבוד וברכה.

נ"ב

בטח יודע שגרתך כמה שנים בצרפת והנני קורא צרפתית, ולכן יכול לכתוב לי באיזה שפה שנוח לו יותר.

ה'קצח

(כרך יד עמוד תכא)

ב"ה, י"א אד"ר, תשי"ז
ברוקלין.

מרת מרים תחי'

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה מכ"ז שבט, בו כותבת שלמרבה הצער באות רק חלק מהחברות ללימוד בקבוצה שהיא מנהלת.

אחת העצות לתקן זאת היא ע"י הכנסת החברות בעבודה, היינו שלא זו בלבד שיבואו לשמוע, אלא גם שהן תשתתפנה בעבודה, הן בעצמן ע"י זה שיהיו דיונים, שאלות ותשובות, ומזמן לזמן כל אחת מהחברות תתן ביאור והערכה בענינים הנלמדים ע"י הכנה לזה לפני כן, למשוך אותן יותר לעבודה יכול גם להיות ע"י הוצאת עלון שכל אחת תיטול בו חלק מתאים.

בטח יש לה גם לימודים לעצמה, בהוספה למה שלומדת בפני הקבוצה, ומן הראוי שגם זה יהי בחברותא של כמה נשים.

בברכת הצלחה ולבשו"ט בכל האמור.

ה'רא

(כרך יד עמוד תכד)

ב"ה, י"ב אד"ר, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ וכ"י מו"ה יצחק נח שי'

שלוש וברכה!

במענה על מכתבו מיום ב', בו כותב אודות חתימת החוזה ואודות היתר עיסקא.

ה'קצח

מרת מרים תחי': גורדון, ווסטר.

ה'רא

מו"ה יצחק נח: סילבר, דטרויט.

את הנוסח של ה'היתר עיסקא' אפשר למצוא בכמה ספרים ומהם בקיצור שולחן ערוך בהוצאת הרב פלדמן, ובנדון שלו, של חוזה, זהו יותר קל מאשר סתם הלואה, ואם לא ימצא את הנוסח ניתן להוסיף את המילים "ע"פ היתר עיסקא" שזה יספיק עד אשר רב ינסח נוסח מדויק, ובאם המילים "ע"פ היתר עיסקא" יכולות להכתב בחוזה הרי בודאי טוב, ואם מאיזו סיבה שתהי' זה לא יכול להיות כתוב בחוזה, אפשר לכתוב על נייר נפרד, "שהחוזה בין פלוני ופלוני שנערך ביום פלוני, הוא על פי היתר עיסקא, ועל זה באע"ה יום לחודש שנת פה עיר, נאום ונאום – ואחרי כן יהי' כתוב – בפנינו עדים חתומים מטה נעשה ענין הנ"ל ובפנינו חתם פב"ב ופב"פ, בחתימם ידם ממש נאום פב"פ עד, ונאום פב"פ עד".

בעיקר שמחתי לקרוא במכתבו שאביו שי' מרגיש יותר טוב, והשי"ת יעזור שזה ילך מטוב לעוד יותר טוב, ויבשר בשורות טובות גם אודות שאר הענינים שמזכיר במכתבו.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ה'רט

(כרך יד עמוד תל)

ב"ה, י"ד אד"ר, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את הידיעה ע"י הרה"ח אי"א נוי"נ רב פעלים מו"ה . . .
. שבעזרת השי"ת קבעו את יום החתונה של בתם . . . והשם יתברך
יעזור שזה יהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית שיהי' מאושר באמת.

בטח מיותר לעוררו, שאושרו של כל אדם, תלוי בברכות מהשם
יתברך בורא עולם ומנהיגו, ומשגיח בפרטיות על כל אחד מאתנו בתוך
כלל ישראל, מזה גם מובנת הנחיצות להתנהג על פי הוראת בורא העולם
כפי שהוא כתב זאת בתורתו הקדושה, שאז ישנה תקוה חזקה מוצדקת
לקבל הברכות מאת השם יתברך, ואם כן הוא תמיד, הרי זה במידה רבה
יותר נחוץ בהכנות לחתונה, שאז מתחילה תקופה חדשה בחיי האדם.

מזה מובן, שהוא וזוגתו שיחיו, בטח ינצלו את מלוא השפעתם על בתם
תחי' שתקח על עצמה החלטה תקיפה, והעיקר שתבצע זאת בפועל, לשמור

את כל הדברים התלויים בה, שביתה יתנהל בדרך היהדות, שזה מכניס אושר בבית, ובפרט להזהר בעניינים של טהרת המשפחה (שזה צריך להתחיל עוד לפני החופה כהכנה לכך), לשמור את כשרות האכילה, שמירת שבת וכו', והשם יתברך יעזור להם לבשר בשורות טובות בכל האמור.

בברכת מזל טוב מזל טוב,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ה'רי

(כרך יד עמוד תלא)

ב"ה, ט"ז אדר"ר, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . הגיעתני ידיעה מופלאה (שיתכן שמסבירה חלקית את הקשיים המופלאים בהם אתה נתקל בענייני השידוכים, [1]) והיא, שבחלק מהזמן שהיית ב . . . תוך התעלמת מכך שנסעת מכאן בכוונה ידועה, בחרת ללמוד בישיבה הלוחמת נגד לימוד החסידות ועוד . . . בכל אופן יהי רצון שנצא ידי חובה על כל הנ"ל בעגמת-נפש שהיתה עד עתה, ומכאן ולהבא ינחהו השי"ת בעגלת דידן, בטוב הנראה והנגלה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ה'ריא

(כרך יד עמוד תלב)

ב"ה, ט"ז אדר"ר, תשי"ז
ברוקלין.

מרת מרי תחי'

ברכה ושלוש!

במענה על מכתב[ני]ה מ-27/1 ו-13/2, והנני ממחר לשלוח את המענה שלי, בראותי ממכתבה היא מרוגזת [לאחר] שביארו לה את [אופן] הצילום של ספר הרקמה.

עד כמה שידועה לי עבודת הצילום [=אפסעט], שבה הי' לנו נסיון רב, תמיד קיימת האפשרות לעשות תחילה צילום מהספר כפי שהוא, וההדבקה וה'מריחה' של השוליים נעשית לא על המקור, אלא על הצילום, ורק שבמקרה כזה הרי מוכרחים לצלם ולשלם פעמיים. בנוסף, זה יכול להעשות ע"י ספריות שונות, שבספריות הגדולות ישנם שרותי צילום, ובמיוחד כשמדובר אודות עבודה מדעית, ומרשים הם לצלם את הספרים שיש להם ברשותם, וכשיהי' קרוב יותר למעשה, ניתן יהי' לברר את המחיר והיכן הספר נמצא.

שפרי' תתן הספר על מנת לפרק אותו ואחר כך להדביקו, ככל הידוע לי זהו נגד החוק. מובן מאליו שיתכן שאדם פרטי המחזיק ברשותו את הספר יתן אותו למטרה זו, ומסתמא יודעת מכאלה להם נתן בעלה את הספר בתור מתנה, כאשר הספר יצא לאור בשעתו, ואז ניתן לפנות אליו בבקשה האמורה.

מובן גם, שמעותק שבספרי' נחוץ לצלם רק את העמודים עליהם יש הערות שוליים, כי העמודים שאין עליהם הערות שוליים, אפשר לצלם הרי מהעותק שלה, וזאת רק פעם אחת, שבכך תקטנה הוצאות ההדפסה.

בכל אופן, לדעתי, עוד חזון למועד, תחילה יסתיים עיבוד הערות השוליים, ואז ימצאו דרך כיצד לא להכתים את המקור.

בברכה לבשורות טובות בהאמור.

ה'ריא

מרת מרי: וילנסקי, סינסינטי. אגרות נוספות אלי' – לעיל עמוד 251, ובנסמן

בהערות שם.

הצילום: הספר מהטופס שעל גליונו כתובות ההגהות.

ספר הרקמה: ראה אגרות-קודש כרך יד אגרת ה'קמב, ובנסמן בהערות שם.

ה'רלח

(כרך יד עמוד תנז)

ב"ה, ב' אד"ש, תשי"ז

ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה' ברוך שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מערב ש"ק, ולהפתעתי הגדולה אינו מזכיר דבר אודות הענין הידוע של בית הכנסת, ושום הסבר לאי ההזכרה לא מצאתי במכתבו, ומה שכותב שיש הרבה לכתוב, אין זה מתאים, כי לפי זה, לכל הפחות חצי מהמכתבים שכותבים לא היו צריכים לכתוב, ואולי יותר מחצי.

מצו"ב העתק ממכתב כללי בקשר לספר שמות דמיני' אזלין כעת, שבטח יעניין אותו. ובשולי הגליון גם קצת ביאור בשאלה שכותב, אף כי יש הרבה לכתוב, וכמו בכל ענין של תורה, שארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים, אעפ"כ אין זה פוטר מלכתוב לכל הפחות כמה שאפשר,

הנני מקוה שבימי החנוכה הדליק נרות **בכל הסביבה שלו** ללא התחשבות בכך שהזמן לזה הוא כאשר חושך ואפילה ברחוב, ולהדליק באופן דמוסיף והולך ודוקא על פתח ביתו מבחוץ והנמשל מובן. – ולהתכונן גם לפורים, לפעול, כלשון המגילה "עמי הארץ – מתיהדים".

בברכה לבשו"ט.

ובשאלתו בתניא (עו, א): ובין מדריגה למדריגה טרם שיגיע למדריגה עליונה ממנה הוא בבחי' נפילה ממדריגה הראשונה – מדוע מוכרחה להיות נפילה טרם שיגיע למדריגה העליונה?

הביאור בזה: אוחזים ונמצאים במדריגה מסויימת – ע"י כך שעושים, חושבים ומתייגעים בענינים המביאים למדריגה זו. כדי להגיע למדריגה (אחרת) נעלית יותר – יש להשקיע את עצמו ולהתעמק בענינים אחרים נעלים יותר, ולאחר יגיעה מסויימת בהבנתם והרגשתם הוא

ה'רלח

מוה' ברוך: ליטוין, מט' קלמס. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 28, ובנסמן בהערות שם.

ממכתב כללי: ראה לעיל עמוד 340.

מגיע למדריגה עליונה יותר. – אלא שאי אפשר להיות עסוק ושקוע בשני סוגי עניינים בבת אחת, ומוכרחים אפוא להפסיק לעסוק ולפעול בעניינים הקודמים, לחדול מהם – במילא חסרה גם התוצאה של העיסוק – מדרגתו הראשונה. אבל נשאר רושם.

למשל: נואם מעולה, ע"י נאום נלהב, יביא את שומעיו עד כדי דמעות בפועל ואם אחריו יבוא נואם שני יותר טוב ממנו ואודות ענין שנוגע לשומעים יותר עמוק – הוא יביא אותם לידי בכי בקול, או ל"יציאה מהכלים" מרוב שמחה.

לאחר שהראשון סיים ולפני שהשני "תפס" את הציבור – לציבור אין גם דמעות בעיניים, אף כי רושם מהרגשות בעת הנאום כן נשאר. כמובן, הנואם (בנמשל) הוא השכל. הנאום – אודות גדולת הבורא, שפלות האדם וכיו"ב. וק"ל.

ה'רמה

(כרך יד עמוד תסה)

בי"ה, ג' אדי"ש, תשי"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה עם הבשורה הטובה משיפור הבריאות של בתה שתליטי"א, והנני מקוה שלעת קבלת מכתבי מרגישה בתה עוד יותר טוב ושיילך וייטב, ושיהי' לה ממנה ומכל אשר לה, רוב נחת אמיתי שהוא נחת יהודי.

מה שכותבת אודות עצה, עדיף בנדון שמתארת לא להתערב בין הבת ובעלה שיחיו, שאז סוף כל סוף ישתוו, ואפילו אם לא ניתן למנוע את ההתערבות של אחרים, עדיין עדיף לא לעשות זאת בעצמה, שאז גם האחרים יפסיקו לעשות זאת, בראותם שהצד השני אינו עושה זאת. יתכן שלא תמיד קל לפעול זאת בעצמה, אבל כשמבינים שזוהי טובת הבת, מן הסתם יהי' אפשר לקיים זאת.

ומכיון שאנו מתקרבים לימי הפורים, יעזור לה השם יתברך לבשר בשורות טובות בקרוב ממש.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליטי"א

ה'רמח

(כרך יד עמוד תסח)

ב"ה, ד' אדי"ש, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבך מאדר"ח אדר שני, בו אתה כותב בקשות שונות.

בטח מיותר להדגיש שיהודים בכלל ובני ישיבה בפרט, כל עניניהם תלויים בהנהגתם בענינים של תורה ומצוות, וכמה שכתוב אם בחוקותי תלכו, ופירש רש"י והוא מספרא, שתהיו עמלים בתורה ואת מצוותי תשמרו וגוי ונתתי גשמיכם בעתם וגוי ורז"ל מדייקים בלשון, עמלים בתורה, פירוש, ש[עם] איזה כשרונות שרק יהיו, ניתן להגיע למילוי הציווי ע"י עמל, וכמאמר רז"ל יגעת ולא מצאת אל תאמין, וגם מצד שני, גם בעל הכשרונות הטובים ביותר, שלימוד התורה וקיום המצוות בא לו בנקל מצד טבעו הטוב, מוכרח גם הוא להוסיף בהתמדה ושקידה עד שגם אצלו תהי' ההנהגה דעמלים,

ובפרט כאשר ישנה בקשה מיוחדת אודות עצמו ובנוגע לבני בית, הרי ההוספה בכל האמור הכרחית מכל שכן וקל וחומר.

הנני מקווה שבהוספה לשיעורים שיש לך, אתה שומר גם את שלושת השיעורים בחומש תהלים ותניא הידועים, וגם על-פי מאמר רז"ל יהיב פרוטה לעני והדר מצלי, אתה נותן בכל יום חול לפני התפילה בבוקר כמה סנט לצדקה והשי"ת יזכה אותך לבשר בשורות טובות בכל מה שאתה כותב במכתבך.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ה'רנב

(כרך יד עמוד תעב)

ב"ה, ה' אדי"ש, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום החמישי, בו כותב אודות עצמו, הלימוד

והמצב ביראת שמים, ומסיים בבקשת ברכה.

והנה ידוע הפתגם מכ"ק מו"ח אדמו"ר, בדיוק הלשון גשמי ברכה, שברכה היא כמו גשם, שלאחר שהיתה חרישה וזריעה, עוזר הגשם להצמיח פירות. כך גם ברוחניות, כאשר ישנה תחילה החרישה, זוהי הקבלת עול, והזריעה, שזהו הלימוד בהתמדה ושקידה והנהגה טובה בקיום המצוות, עוזרת הברכה להצמיח פירות בתוספת מרובה – בתורה וביראת שמים.

והנני בטוח שכאשר יעשה בהתאם להאמור לעיל, יקויים בו מאמר רז"ל יגעת ומצאת.

והיות שלכל דבר מוכרחים שתהי' סייעתא דשמיא, ראוי שבכל יום חול לפני התפילה בבוקר יתן כמה סנט לצדקה, ויהי' זהיר בקיום המצוות בהידור ככל האפשרי, ולהשפיע על חבריו שגם הם יתנהגו כן, בטח מיותר להדגיש את פסק המשנה (אבות פרק ג') שכאשר רוצים שתהי' חכמתו מתקיימת, שהרי המשנה מדברת אודות חכמת התורה, צריכה להיות יראתו קודמת לחכמתו, הענין דיראת שמים*, וכשם שלימוד התורה מחוייבים [בן] בכל יום מחדש, שכן בכל יום בבוקר מברכים הרי ברכת התורה מחדש, כך גם בכל יום צריכה להיות יראתו קודמת, ובימינו אלה בפרט – הרבה יותר קלה ועמוקה הקליטה דיראת שמים ואהבת השם ע"י לימוד תורת החסידות [הכוללת גם את הענינים דתורת המוסר, (ראה בארוכה בקונטרס תורת החסידות לכ"ק מו"ח אדמו"ר)] ומרומז גם כן בהלכות יסודי התורה פרק ב' הלכה ב': והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו, בשעה שיתבונן כו' ויראה מהן חכמתו כו' ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול וכו' ויפחד וכו'

והשם יתברך יעזור שכל האמור לעיל יהי' אצלו בהצלחה ויבשר בשורות טובות בזה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

(* ראה אבות דרבי נתן ריש פרק כ"ב.

ה'רנב

הפתגם: ראה גם אגרות-קודש כרך ח אגרת בר'צ, ובנסמן בהערות שם.
[הכוללת... אדמו"ר]: התצאי ריבוע מופיעים במקור.

ה'רס

(כרך יד עמוד תעט)

ב"ה, טי"ת אד"ש, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתב[ני]ן מט"ז וכ"ח אד"ר, בהם כותב אודות הדיונים
עם יושבי-ראש ונשיאי בתי הכנסת.

ובשאלתו בענין המיקרופון, –

ברור הדבר שזהו איסור גמור להשתמש במיקרופון בבית הכנסת,
לא רק בשבת, אלא גם ביום טוב אסור להשתמש במיקרופון, ובהוספה
על כך שהדבר נעשה בפרהסיא וגם בפלטרין של מלך זה בית הכנסת,
מזה מובן שהשימוש במיקרופון בכלל לא בא בחשבון,

כיצד לדבר עם נציגי בתי הכנסת, – הדבר תלוי בדרך שבאמצעותה
ניתן להשפיע יותר מהר שהם יוותרו על כך, שבזה ישנם מקרים שזה
נעשה ע"י דרישות תקיפות, ובמקרים מסויימים דוקא בדרך הפוכה,
לבאר בדרכי נועם אודות ההד שיכול להיות לשימוש במיקרופון, הן
בחוץ לארץ והן בארצנו הק' ת"ו, שבית הכנסת והמתפללים ייחשבו
כרפורמים [שהם] נגד תורה ומצוות, וגם אם רוצים להשתמש בדרך
הראשונה, עדיף לדבר עם הנוכחים תחילה מאחורי הפרגוד, שהם יתמכו
בנקודת מבט זו באסיפות שלהם.

[המשך האגרת הוא בלה"ק במקור]

ה'רס

מכתב[ני]ן: כן הוא במקור.

איסור גמור: ראה אגרות-קודש כרך ג אגרת תכו. שערי הלכה ומנהג – אורח
חיים, כרך ב (קה"ת, היכל מנחם, תשנ"ג) עמוד כז ועמוד שכז.

ה'רסב

(כרך יד עמוד תפא)

ב"ה, י' אד"ש, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה ברוך שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו ממוצש"ק ויקרא, היינו שנכתב בחודש אדר שני, שכל החודש מרבין בשמחה, וכעת כמה ימים לפני פורים שאז השמחה היא הרי עד דלא ידע, הנה מבלי הבט על כל זה, הרי למרבה הצער התוכן ועיקר המצב-רוח במכתבו, לא פורימי, ואפילו לא שמח, ואחרי כל הסברות והטעמים שכותב במכתבו, עדיין נותר ציווי השי"ת, שאינו רק בורא העולם אלא גם מנהיג העולם, עבדו את ה' בשמחה, שבטח יודע השי"ת את כל הפרטים, ואעפ"כ הוא מצוה להיות בשמחה.

שמכך מסיקים אנו שלשה דברים: א) כיון שהקב"ה דורש זאת, הרי זה ודאי בכוחו ובאפשרותו של האדם, שהרי אין הקב"ה בא בטרוניא עם בריותיו, וכשהוא מבקש אין מבקש אלא לפי כוחו, ב) אפילו במצב כזה, יש ממה להיות בשמחה, צריך רק לא לרצות לעצום את העיניים ולא לראות זאת. ג) על-פי המבואר במקומות רבים ומהם בתניא פרק כ"ו, הרי אדרבה, כאשר רוצים להצליח ולנצח במלחמה, ובודאי אם זו מלחמה קשה, מוכרחים להיות דוקא בשמחה ופתיחת הלב וטהרתו מכל נדנד קשה ועצב בעולם, כמבואר בתניא שם בארוכה.

יודוע גם הפתגם של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שחייל בהלכו לחזית שר מארש של נצחון ושמחה, אף שזהו לפני הכניסה למלחמה בפועל, והגישה בבטחון חזק בנצחון ושמחה, הרי זה עצמו מחזק וממהר את נצחון המלחמה.

ויהי רצון שגם הקשיים אודותם כותב במכתבו יהפכו גם הם כדי לסייע בהצלחת הענין וכמה שכתוב על כל החודש, והחודש – היינו כל ימי החודש ובפרט פורים – אשר נהפך וגוי לשמחה וגוי ליום טוב.

בברכת פורים שמח ולבשורות טובות.

ה'רסב

מו"ה ברוך: ליטוין, מט' קלמס. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 28, ובנסמן בהערות שם.

הפתגם: ראה גם לעיל עמוד 350, ובנסמן בהערות שם

ה'ערב

(כרך יד עמוד תצ)

ב"ה, י"ב אד"ש, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . כאשר יש קשיים בפרנסה, אומרים לנו חכמינו ז"ל שטוב להרבות בצדקה, וגם אם לא יכולים להגדיל את הסכום, יחלקו זאת לתת לעתים קרובות יותר, ובפרט מסוגל לעשות זאת בימות החול בבוקר לפני התפילה ולפני תפילת מנחה, לתת כמה סנט לצדקה.

בשאלת החלפת הסביבה זהו דבר נכון, כיון שהיהודים עקרו משם, וזה נוגע עוד יותר כשמדובר אודות ילדים, והשי"ת יעזור להם להשיג את הדבר בקלות יותר מכפי שמתאר לעצמו.

מצו"ב המחאה מאחת הקופות של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע, ויכניס זאת באחד מעניני הפרנסה שלו ושזה יביא לו תוספת הצלחה בפרנסה בכלל.

בברכה לבשו"ט ולפורים שמת.

ה'רפב

(כרך יד עמוד תצח)

ב"ה, ט"ז אד"ש, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ רב פעלים
מו"ה שלמה שי

שלום וברכה!

מאשר קבלת מכתבו בעתו, וכן עתה, קבלת הידיעה אודות הצלחת תערוכת הפורים, ואת ההשתתפות הנלהבת שלקח בזה, והשם יתברך יעזור שיוכל לקיים את הציווי, מעלין בקדש, מתוך בריאות שלו ושל בני ביתו שי' הרחבת הדעת ופרנסה בהרחבה, ושכולנו כאחד נוכה לחזק

ה'רפב

מו"ה שלמה: פריץ, לונדון. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 212, ובנסמן בהערות שם.

ולהרחיב את המוסדות הקי' דחבי"ד ליובאוויטש בכל המקומות שהם נמצאים לפי דרישת השעה והמקום ההולכת וגדלה יותר ויותר, ואשר את היכולת לעשות בזה נותן השם יתברך מידו המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה, והדבר תלוי רק ברצון האדם, שלא להתפעל ממניעות ועיכובים, ובפרט שבחלקם הגדול אינם אלא דמיוניים ולא מציאותיים, ולעשות פעולות בלבב שלם ושמח, שאזי ההצלחה גדולה יותר.

ובבואנו עתה מימי הפורים, מורים ימים אלה גם את ההוראה, שבסופו של דבר מניעות ועיכובים העלמות והסתרים לא רק שאינם מפריעים, אלא הם גם הופכים למסייעים, כפי שהתורה הקי' אומרת על חודש הפורים, והחודש – היינו כל ימי החודש – אשר **נהפך** להם וגוי ליום טוב,

והמשמעות של ונהפך, היא שאפילו הענינים שאינם בטוב הנראה והנגלה, חודש זה מסוגל להפכם, לשמחה וליום טוב גלוי גם לעיני בשר.

בברכה לבשו"ט.

ני"ב

תי"ר נכון נתקבל ותי"ח.

ה'רפט

(כרך יד עמוד תקה)

בי"ה, י"ט אדי"ש, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחר נתק ארוך שמחתי לקבל את מכתבו מי"ב אדר שני.

ומה שכותב בנוגע לדברי הרופאים.

ידוע הכלל וההנהגה של כל יהודי, שיש להתנהג על פי הוראות תורתנו הקי', וכיון שרבותנו הקי' אומרים לנו, שהתורה נתנה רשות לרופא לרפאות, הרי זה סימן ברור שהרופא הוא שליח, ואף אם לא תמיד יודע השליח את הכוונה הפנימית, אבל מה שהשליח אומר בנוגע

ה'רפט

עזב תעזב עמו: ראה גם אגרות-קודש כרך יד אגרת ד'תתקכד, ובנסמן בהערות שם.

לפועל, הרי זה מהמשלח, ובכזה אופן זהו דבר תורה, ומזה מובן שגם אם לא מבינים לגמרי, או שיש קושיות על השליח, כפי שכותב במכתבו, לא צריכה להיות לכך השפעה על הציות, לעשות מה שהרופא מורה, ולכן הנני בטוח שכשיקבל את מכתבי יתחיל לציית, לעשות את מה שהרופא מורה, והשם יתברך יתן שהציות והעשי' ע"פ הוראותיהם יהי בהצלחה מופלגה בכל הענינים.

וגם מובן מעצמו, שההנהגה לא לאכול בזמן, לאכול רק פעם אחת ביום וכיוצא בזה, היא בהחלט לא דרך הבעל שם טוב אודותה שמענו פעמים רבות מרבותינו נשיאנו הק', שצריך להיות עזב תעזב עמו, עם הגוף, אבל לא ע"י תעניות וסיגופים.

הנני מקוה לקבל ממנו מענה מהיר שמתחיל לעשות כאמור לעיל, ויהי רצון שיהי בהצלחה.

בברכה.

ה'רצג

(כרך יד עמוד תקט)

ב"ה, כ"א אד"ש, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . בטח מיותר לעורר שדוקא לאחר החתונה יש להוסיף בענינים של תורה ומצוות, שכן מיום החופה נותנים מלמעלה תוספת הצלחה בזה, וכשנותנים זאת מלמעלה, הרי זה ודאי כדי שינצלו את הדבר כראוי במלוא המידה, וכיון שבעניני מצוות הרי ואהבת לרעך כמוך הוא כלל גדול בתורה ובפרט לקרובים ביותר, יתן לו השי"ת הצלחה בדבריו עם אָחיו, וכבר די לסגור את העיניים ולא לרצות לראות חסדי השם יתברך עמו עד עתה וגם עתה, שע"י עקשנות שלא לרצות לראות זאת, הנה לא זו בלבד שבזה מקשים יותר על עצמו ועל הסביבה ובני הבית, אלא זה עושה עוד לבוש על חסדי השי"ת, שכן אתערותא דלעילא היא הרי כעין אתערותא דלתתא, וכשמתעקשים למטה, ש"לא זה הפשט ולא כך הוא התוכן, וכי' רוח אייתי רוח כו'.

– מובן מאליו שבראיית החסדים לבד לא די, אלא יש לעשות כלים טהורים וכלים רחבים לקלוט את חסדי השם יתברך, – למרבה הצער לפעמים ברצונו להשלות את עצמו, שעולם כמנהגו נוהג וזהו טבע [כפירוש תיבת טבע, טבוע], במילא זה יכול לגרום ח"ו לתוצאות דלעיל,

ואע"פ שהרי לא ידח ממנו נדח, אבל הנזק שלעת עתה מציקים לעצמו ולבני הבית, בה בשעה שהי יכול להיות עובד ה' בשמחה ושתהי גם גשמיות בשמחה, ממה להיות שמח אפילו בטוב הנראה והנגלה בעיני בשר. ויהי רצון שגם בזה יבשר טוב ושיהי נכלל בזה שאחיו חש עצמו יותר קרוב . . . משתתף בשיעורים הנלמדים ברבים ובכלל בפעולות חב"ד ועוד ועוד.

ה'שו

(כרך יד עמוד תקכ)

ב"ה, כ"ד אד"ש, תשי"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוס!

במענה על מכתבה מיום ב' בו כותבת אודות מצב רוחה ובריאותה, ומזכירה גם אודות מעבר לדירה חדשה, ומביטה על כך כעל דבר קשה.

מפליא אותי מאוד, בזכרי מה שכתבה פעם אודות דירתם הנוכחית, זה הי צריך לשמש לה כהוכחה שהמעבר טוב עבורה ועבור בעלה ש"י, ולכן יש להיות שמחים מכך. והקשיים שרואה בנוגע לריהוט הלא מודרני או ריהוט לא טוב, אין לזה כל יחס לעומת הטובה שבמעבר מהשכונה הנוכחית, וודאי שבמשך הזמן תשיג שם מכרות, ובהמשך גם ידידות.

בכלל אצל יהודים, איש או אשה, כשנמצאים בחודש אדר ומתקרבים לפסח, ששני חודשים אלו הם ברי-מזל במידה הגדולה ביותר לכל יהודי היכן שלא יהי, יש להודות כל יום להשם יתברך על החסד שעשה עד עתה, ולהיות בטוח שגם להבא, הוא – ברוך הוא, יראה את חסדו, שאז זוכים לראות זאת גם בעיני בשר ובאופנים רבים.

מה שכותבת אודות בדידות, הנני מקוה שנוטלת חלק בעבודת ארגון נשים וכד', הקשורה בעבודה טובה למען יהדות ומוסדות יהודיים, ובטח הרב הכט ש"י יכול לייעץ לה בזה.

הנני מקוה שהשורות הנ"ל יספיקו להוכיח לה, ובקלות, את החסדים הגדולים של השם יתברך, שהיתה לה הזכות לחנך ילדים טובים ולקבל נחת מהם ומנכדים, שתהי אפשרות לעשות עבור יהדות כאשר רק רוצים, שמזה מובן שלא זו בלבד שאין כל יסוד להיות במצב רוח לא טוב, אלא אדרבה, עלי להיות בשמחה מהעבר וגם מההווה ועוד יותר מהעתיד.

מצוי"ב המחאה ע"ס \$180 הלואה לתקופה ארוכה, ותשתמש בכסף להוצאות המעבר וגם להוצאות הקשורות בפסח, ואיננה צריכה להזדרז עם הפרעון, זה יכול להיות אחרי חצי שנה, שלוש-רבעי שנה ושנה ויותר.

בברכה לפסח כשר ולבשורות טובות בכל האמור לעיל.

נ"ב

כמובן מאליו, כאשר תבקר אצל רופא, עליי לקיים את כל הוראותיו, והשי"ת יתן שזה יהי בהצלחה ותבשר טובות גם בזה.

ה'שיא

(כרך יד עמוד תקכד)

ב"ה, כ"ה אד"ש, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבך.

א) בהמובא ברשיי (בראשית כה, יג) שהשי"ת קיפל את כל איי תחת יעקב, אתה שואל אם כן היכן אז יצחק.

הנני מתפלא על שאלתך, כתוב בפסוק לפני כן ויחלום, שכל זה היי בחלום. וכפי שהחזקוני מדגיש זאת שם.

ב) בעת רצון יזכירו את כל אלה שאודותם אתה כותב להמצטרך להם, אבל צריך לכתוב לכאן את השם של כל אחד ושם אמו.

וכיון שאתה מבקש ברכה עבורם מהשי"ת, עליך לוודא שתתנהג בעצמך כפי שהשי"ת הורה בתורתו הקדושה, ותשפיע גם על חבריך שגם הם יעשו כן. וכאשר תרצה באמת תצליח בזה, ועיי"ז גם הבקשות שלך עבור אלה שאתה כותב עבורם יתקבלו למעלה.

בברכה.

ה'שיא

נדפסה בלקוטי שיחות כרך טו עמוד 506 והושלמה על-פי העתקה.
[ב] : חצאי הריבוע במקור.

ה'שכ

(כרך יד עמוד תקלב)

בי"ה, כ"ט אדי"ש, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . נבהלתי והצטערתי בקראי בחלקו השני של מכתבך, שלאוצר המים יש פקק של גומי, שמסתמא ראית את המכתב של כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, שלא להשתמש בגומי לדברים כאלו, ולכן גם אם צריך לקחת זמן כדי למלא אחר ההצעות האחרות של הרב טלושקין שליט"א, אעפ"כ יש להחליף בהקדם את פקק הגומי לשל מלט, ומובן מאליו שזה דורש שיהיו אחר-כך באוצר מים כשרים חדשים, וכל המקדים בזה הרי זה משובח ולכן הנני שולח את המכתב מהיר דחוף.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור.

ה'שכב

(כרך יד עמוד תקלד)

בי"ה, כ"ט אדר ב', תשי"ז
ברוקלין.

ברכה ושלום!

מאשר הנני קבלת מכתבה – ללא תאריך הכתיבה – עם הכתבה המצורפת, ושמחתי לקרוא במכתבה שעומדת בקשר עם הידידות שלה ב . . . ובטח תחזק את הקשר להבא וגם יתחזקו עניני יהדות בכלל והשייך לנשים במיוחד. חבל שהמקוה החדש לא נבנה עד עתה. וכמו במקומות רבים באמריקה, לו רק דרבון אחד הי' הדבר מגיע ביתר מהירות והי' מסתיים יותר מהר, ובכאלה ענינים אי אפשר הרי לשער עד כמה יכול להיות נחוץ יום אחד.

ה'שכ

נרפסה בלקוטי שיחות כרך כב ע' 302.

פקק של גומי: ראה גם אגרות-קודש כרך יא אגרת ג'תקסח, ובנסמן בהערות שם.

ה'שכב

מכתב כללי: דלעיל עמוד 315.

הנני משער שמן הסתם הרי באות נשים מ . . . לנו יורק מזמן לזמן, וכאשר עומדת אתן בקשר, יכולה להפגש אתן כאן, ולהלהיב אותם לענין האמור, ובהזדמנות מתאימה אפשר להביא אותן בקלות לאסיפה של נשי ובנות חב"ד, ובתקוה שזה יעשה עליהן את הרושם הראוי.

מהאמור לעיל מובן גם, שמה שכותבת במכתבה אודות עצמה בנימה שאינה שמחה, זהו בסתירה לתחילת מכתבה, כי כאשר השם יתברך נותן את האפשרות לפעול בעד יהדות בחוג שלם, הרי זה מוכיח שישנם כוחות והשם יתברך מצליח בזה, יש רק לדאוג לנצל את הכוחות במידה המקסימלית, שזהו תפקיד חשוב בחיים ומעניק תוכן גם לשעות ולימים בהם לא עוסקים בזה, כשזוכרים שזמן מה לאחר מכן, תהיי היכולת לעסוק בהחזקת והפצת היהדות.

ובפרט שעיי התאחדות של נשי ובנות חב"ד ישנן אפשרויות גדולות לפעול, לא רק בעניני חסידות, אלא שלצערנו עדיין חסר גם ביהדות בסיסית, בשל עם-הארצות וחוסר ידיעה, וכאשר באופן דיפלומטי מפיצים את דיני ומנהגי ישראל, זה היי מביא מיידית לשינוי גדול לטובה. ובמה שלפי הכתוב במכתבה, שלמרבה הצער הנשים כאן עדיין לא נוהגות כדבעי בעבודה זו, ובמילא לא זו בלבד שאין זה מביא כל תועלת, אלא זה עלול עוד להביא נזק ומזה ניתן להבין שזהו טעם נוסף מדוע יש לעשות את העבודה בתוספת חמימות ולהט, כשיודעים שהעבודה מוכרחה להעשות כיון שזוהי הדרישה של נותן התורה והמצוות, וכאשר רואים שחסרה העבודה או שלא נעשית די, זה מגדיל את העשיי גם באותו חלק של העבודה שהיי צריך להעשות עייי אחרים, ויש לנו הבטחת התורה שהעבודה שיש לבצע אינה מעבר לכוחות שהשם יתברך נותן, ואין לקפוץ בבת אחת, אלא צעד אחר צעד, ואז סוף כל סוף רואים הצלחה גדולה.

מה שכותבת, שנדמה לה כאילו מטפסים על סולם, ואם עושים צעד לא נכון, לא לכל אחד ישנה האפשרות לתקן זאת.

הדבר מפליא אותי, איך בכלל יכולה אשה שהתחנכה בבית חסידי, לחשוב כך ולכתוב זאת, לאחר שכל הרעיון החסידי הוא **שלכל דבר** תשובה מועלת. ומה שעוד יותר חשוב לדעת הוא, שסוף כל סוף כל אחד עושה תשובה, רק שיש לעשות מה שיותר מוקדם, שאז מרויחים זמן. ותשובה אין הכוונה רק לאמירת אשמנו בגדנו וכו' אלא שהחסרון הזמני שהיי יתמלא, שלא ישאר רושם מזה.

הנני מקוה שקראה גם את מכתבי הכללי לראש השנה השתא, בו

נתבאר הרעיון, אף כי בקיצור, כיצד משנה לשנה ומיום ליום, מתרבה הטוב בעולם, והלא טוב מתמעט, פחות ופחות.

נקודת כל הנ"ל היא:

מאוד מאוד נחוץ וחשוב ליישם את הציווי עבדו את ה' בשמחה דוקא, וה'עבדו את ה'" אינו דוקא בעת התפילה או עשיית מצוה ישירות, אלא גם בעת האכילה ושתי' וכד', אפשר גם בזה לעבוד את השם יתברך, כמבואר במקומות רבים בתורת החסידות.

השם יתברך יעזור לה, לבעלה הרב שי' – שביתם יהי' בית שמח תמיד כל הימים, ויגדלו את כל ילדיהם שיחיו לתורה ולחופה ולמעשים טובים בדרך החסידות.

בברכת חג הפסח כשר ושמח.

ה'שמט

(כרך טו עמוד כג)

ב"ה, ז' ניסן, תשי"ז

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו:

תוכנו מפליא אותי. הוא עצמו הרי כותב שאני בקשתי ממנו לכתוב לי ולהודיעני כאשר המצב ישתפר. הוא לא עשה כן, אלא המתין עד שמשאו 'נתקע' לאחר השיפור, ורק אז הוא מודיע.

ידוע המבואר בספרים הקדושים, שכאשר רואים חסדים מהשם יתברך, יש להעריך אותם במלוא המידה ולהודות לו באופן המתאים, היינו שהתודה באה לידי ביטוי בהוספה בענינים של תורה ומצוות, שכאשר מעריכים את הטובה שהשם יתברך נותן, זה ממשיך את הברכות מהשם יתברך, והשם יתברך עוד מוסיף בזה, אך אם כשמגיעה הטובה, מקבלים זאת כדבר מובן מאליו ולפעמים אפילו כהמצאה אישית שהוא פעל בחכמתו וכדומה, הרי לא זו בלבד שאין זה מביא להוספה בתורה ומצוות אלא לפעמים אף להיפך, כי מרגישים בטחון בעצמם, אין זה פלא אם אחר כך 'נתקע'.

מובן, שזה שבקשתי ממנו להודיעני על השיפור, הכוונה בכך היתה לעוררו להתבונן כיצד השם יתברך מתנהג עמו בחסד וברחמים, ועל ידי זה תתחזק עוד יותר הטובה.

והשם יתברך יעזור לו שלפחות מכאן ולהבא יעשה כאמור לעיל,
ובפרט שאנו מתכוונים לחג הפסח, זמן חירותנו.

אינו מזכיר במכתבו אודות שידוך לבנו שי, והנני מניח שכפי
שדברנו נעשה בזה באופן המתאים, והשם יתברך יעזור בהצלחה.

בברכה לחג הפסח כשר ושמח,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ה'שנז

(כרך טו עמוד לג)

ב"ה, י"א ניסן, ה'תשי"ז

ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל, ועסקני החינוך בפרט,

בכל אתר ואתר

הי עליהם יחיו

שלום וברכה!

חג הפסח מתחיל בכי ישאלך בנך – כאשר בנך ישאל אותך, והגדת
לבנך – אמור לו. ישנם אופנים שונים בשאלות ובתשובות – בהתאם
לארבעת סוגי הבנים: חכם, רשע, תם ושאינו יודע לשאול.

יחד עם השוני של ארבעת הבנים והניגוד שבין אחד לרעהו – יש
להם כולם נקודה משותפת: גם הרשע נמצא ב"סדר" של עבודה. הוא
נפגש, חי ומתעניין בעובדי העבודה, בחיי תורה ומצוות.

דבר זה נותן תקוה, ותקוה חזקה ביותר, שלא רק התם ושאינו יודע
לשאול, אלא גם הרשע, יהיו לחכמים, יהודים שומרי תורה ומצוות בעלי
הכרה מלאה.

ברם, לצערנו, יש, ובמיוחד בזמננו, זמן של חושך כפול ומכופל, עוד
סוג של בנים: הבן שאינו נמצא כלל ליד שולחן הסדר. הוא אינו מקשה
קושיות, משום שאין לו כל עסק עם תורה ומצוות, עם דינים ומנהגים

ה'שנז

נרפסה ב'הגדה-של-פסח עם לקוטי טעמים, מנהגים וביאורים' (קה"ת, נ.י.,
תשמ"ז), עמוד תקצח. ה'תרגום-חפשי' על-פי 'אגרות מלך' כרך ב עמוד טו.

יהודיים אמיתיים. אין הוא יודע כלל על קיומה של "העבודה הזאת" – סדר של פסח, יציאת מצרים וקבלת התורה.

לילדים אלה חייבים להתמסר זמן רב ביותר לפני פסח ולפני ליל הסדר, וגם אליהם יש להתמסר במסירות נפש ואהבת ישראל,

שכן אסור לשכוח אף על ילד יהודי יחיד, ויש להשקיע את כל הכוחות כדי לחלץ אותו ממצבו, ולהשיבו לשולחן-הסדר.

* * *

כמו בכל התופעות המכאיבות, שבכדי לתקן את המצב יש לדעת תחלה את הסיבות שגרמו לכך, כך גם במקרה שלנו.

לדאבון לב יש להכיר בכך שכמעט תמיד האשמים במצבם של סוג הילדים הזה, הם בעיקר – ההורים.

עם בואם אל ארץ חדשה ובהמצאם בסביבה שבה הם מהווים מיעוט קטן, ובהיתקלם בקשיים שבדרך כלל הם בלתי נמנעים בכל הגירה ממקום למקום, השלו עצמם חלק מן ההורים שהדרך היחידה להתגבר על הקשיים – היא להשתוות כמה שיותר מהר לסביבה בכל, על ידי התנערות מעול התורה ושמירת המצוות. גם אם הם עצמם לא הצליחו לעשות זאת בקלות ובמלוא המדה, עם-כל-זאת החליטו, שהילדים לא יצטרכו לעבור את ההתמודדות הזאת.

הם השלו את עצמם וגם השפיעו על ילדיהם – שיהדות, תורה ומצוות, אינן מתאימות לחיים העכשוויים ובמיוחד במקום חדש. בסגנון החיים היהודיים האמיתיים הם חיפשו, וממילא בסופו של דבר "ראו", רק חסרונות, ובסביבה – רק יתרונות.

באמצעות גישה זו, ביקשו אותם הורים להבטיח את קיום ילדיהם בסביבה החדשה. ברם, הם שכחו –

שאדם אינו יכול להתקיים – כפי שאדם צריך להתקיים – אם הוא מוותר על חיי נשמתו, כל הרוחניות שלו – בגלל גוף וגשמיות.

הם גם לא הביאו בחשבון, שכל חיקוי סתמי, הוא כוזב ומעורר שאט נפש, גם אצל אלה שאחריהם רוצים לרוץ ולהחניף,

ובאם הסביבה והרוב אינם מושתתים על צדק ויושר, – הם ידכאו ממילא את החלשים ואת המיעוט.

* * *

אותה גישה כוזבת, של פתרון מצבו של מיעוט בסביבה בלתי

ידידותית באמצעות התפרקות, שהיא בפנימיותה – התאבדות או לפחות מעשה של נכות עצמית, אומצה ובוצעה לא רק על-ידי יחידים, כי אם גם, לדאבון לב, על ידי קבוצות מסויימות, מאוחדות בין לבין עצמן בגלל מצבים זהים. ומכך צמחו התנועות השונות, אשר בגלוי או תחת מסוה, ניהלו מלחמה נגד 'תורה ציווה לנו משה' שקיבל אותה מה' אחד עבור היהודים שהם אחד בארץ. תנועות שעל אף המלחמות בין לבין עצמן, מושתתות כולן על אותו רעיון: "נהי' כגויים, כמשפחות הארצות, לשרת עץ ואבן" (יחזקאל, כ, לב).

* * *

התוצאות של הגישה הזו, הכוזבת מתחילה ועד סוף, היו, שאלפי ואלפי נפשות נותקו ממקור חייהם האמיתי, מיהדות ומיהודים, נרצחו רוחנית. כעת גדלו ילדים, שהם כבר אבות וסבים, שלא זו בלבד שאינם בסוג של חכם, תם ושאינו יודע לשאול, אלא אפילו רשע – גם לא.

הם איבדו את עצמם, והולכים לאבוד ח"ו לעם היהודי וליהדות האמיתית שחד הוא.

* * *

באה יציאת מצרים, וחג הפסח, ומלמדים אותנו, בין שאר ההוראות הרבות גם לחיי היום יום, שהתקוה לגאולה וחרות טמונה לא בנסיונות לחקות את הסביבה, כי אם דווקא להיפך.

היהודים במצרים היו מיעוט קטן וחיו בתנאים הגרועים ביותר. אך כפי שחכמינו ז"ל מספרים, הם נבדלו מן הסביבה, ושמרו בגאון על סגנון חייהם, מסורתם ומקוריותם ('שהיו ישראל מצויינים שם בלבושם ומאכלם ולשונם'), ודווקא על-ידי זה הבטיחו את קיומם, ואף הגיעו אל הגאולה האמיתית, גופנית ורוחנית.

* * *

זו אחת מן המשימות החיוניות של זמננו, להקדיש את הכוחות הגדולים ביותר כדי להחדיר בדור הצעיר – וכן אף באלה שהם מבוגרים בשנים אך צעירים וקטנים בידיעות היהדות – את ההערכה הנכונה של יהדות אמיתית, יהדות נאמנה לתורה, לא יהדות מזוייפת או דלילה,

[שהיו ישראל מצויינים: ראה לקח טוב פרשת תבוא (כו, ה). ולהעיר מילקוט שמעוני על הפסוק הן עם לבדד ישכון. וראה ג"כ מילואים ליתורה שלימה פרשת שמות עמוד רלט. (מ"מ אלו נמצאים באגרות-קודש כרך טו עמוד קיח). לשלימות הענין ראה גם ב'אגרות מלך' מבוא לכרך א עמוד 78 ואילך.]

ואת ההכרה כי בה תלוי עצם קיומם של יהודי, של כל יהודי, קיום גם בעולם הזה, בכל מקום ובכל זמן.

עד שישבו אל מסורת אבותינו, אברהם יצחק ויעקב, ובגאון יקיימו וישמרו את אורח החיים היהודי, חיים לפי הוראות תורתנו תורת חיים.

ליהודי אסור אף פעם להתיימשך: על יהודי אסור אף פעם לוותר. ובגישה הנכונה של אהבת ישראל, יכלילו גם את סוג הילדים הנזכר בין ה"ארבעה בנים", ובמשך הזמן אף יכלילו אותם בסוג – "בן חכם".

* * *

יעזור ה', שכל הבנים והבנות יתכנסו יחד ליד שולחן אחד של "העבודה הזאת" ויקיימו סדר הפסח כהלכתו, לבצע את "העדות והחוקים והמשפטים אשר צוה ה' אלקינו".

והתחלה זו של "קבוץ גלויות", כינוסם לסדר של תורה גם את הילדים הנידחים, תזרז במהרה בימינו את ה"אתחלתא דגאולה" ותביא את הגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו.

בברכת חג הפסח כשר ושמח,

מנחם שניאורסאהן

ה'שעב

(כרך טו עמוד נד)

ב"ה, י"ג ניסן, ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

לכבוד המתפללים והגבאים דביהכ"נ
ות"ת אגודת חב"ד, בשיקגו,
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מזמן לזמן הנני מקבל דיווחים אודות עניני בית הכנסת והתלמוד תורה, הנושאים את השם רב המשמעות – "אגודת חב"ד", וכן אודות המסירות של אגודת הנשים.

גם שימח אותי לקבל את הידיעה, שלאחרונה ארגנתם דינר חגיגי לכבוד המנהיג הרוחני החשוב שלכם, הרה"ג והרה"ח ווי"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ בעל מרץ ורב פעלים מוה"ר צבי שיי שוסטרמן, שזה נותן לי

את התקוה, שלא זו בלבד שיודעים אתם כיצד להעריך את הרב החשוב והמנהיג הרוחני שלכם, אלא שזה מתבטא גם במעשים בפועל לחזק את החיים הרוחניים בבית הכנסת, בתלמוד-תורה, בבית ובכל הסביבה, על פי תורה תורת חיים ומצוותי, כפי שהם מוארים ומתעוררים ע"י האור והחמימות של תורת חסידות חב"ד.

בעמדנו ערב החג הגדול והמאיר, חג המצות זמן חירותנו, הנני מקוה שהחג יעודד כאו"א מכם, לחזק את עבודתכם לחזק ולהפיץ את המסורות הקדושות של הוריתכם שהיו חסידים ואנשי מעשה. וזכות זו בודאי תעמוד לכם ליהנות מהברכות האלקיות בכל המצטרף לכם, בגשמיות וברוחניות, וחירות אמיתית שהיא החירות מכל העניינים המפריעים לעבודת השם בשמחה.

בברכת חג הפסח כשר ושמח.

ה'שצט

(כרך טו עמוד פ)

ב"ה, כ"ז ניסן, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר קבלת מכתבו מכ"ג ניסן, וכתבו אודות מר . . . נכון יותר לומר אודות ה"שידוך", הוא תדהמה עבורי, ומובן הרושם שזה עשה . . . אבל כשיודעים את זכות הצדקה, ובפרט צדקה הקשורה עם חינוך הכשר, שזכה בשנים הקודמות לתת סכומים חשובים לזה, הנני חזק בבטחוני, שה"שידוך" לא יחזיק זמן רב, והשי"ת יעזור שהביטול יהי בחסד וברחמים, ובחסד וברחמים גם יכיר סוף סוף שהוא שייך לבני ישראל, ואינו יכול להמצא במקום אחר, ואחרי הכל מלבד צרות לא יקבל במקומות האחרים שום דבר, גם אם בתקופה הראשונה יחניפו לו ויטפחו לו על השכם, ובטח מיותר לעורר שכל מה שהוא יכול לעשות בכיוון זה, יעשה . . .

ה'תיט

(כרך טו עמוד ק)

ב"ה, ב' אייר, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ז ניסן עם המצורף, אשר הקבלה על כך מצו"ב.

בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותב אודותם, על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, כל אחד להמצטרך לו.

מה שכותב שבענין התנועה לשמירת טהרת המשפחה, לא יכולים להשיג מי שירצה ליטול זאת על עצמו, חס ושלום לומר כך על יהודי, וכפי הנראה לא תפס נכון מה שכתבתי, בהבינו שזו טובה רק עבור מי שמדבר אליו, אבל בנידון שלו וביחס הילדים שלו כלפיו, הרי זו אחת מהסגולות, שע"י השפעת טהרת המשפחה על אחרים, יבוא שיפור ביחס של ילדיו אליו. ולכן יש לעשות בזה, כפי שעושים בענין שנוגע לו עצמו. והנני מקוה שלא נדרש ביאור נוסף בזה.

בברכה לבשורות טובות ומנוחת הנפש.

ה'תכא

(כרך טו עמוד קב)

ב"ה, ב' אייר, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ה מרדכי שי

שלום וברכה!

בשמחה קבלתי את מכתבו מ-25/4 ובפרט שכבר דאגתי בשל הנתק הארוך, אף שהנני מקבל פ"ש ממנו בתוך כללות אני"ש, אבל מובן מאליו שאינה דומה ידיעה ממקור ראשון לידיעה מכלי שני.

בשמחה קראתי את כתבו אודות אודות ערב ההתרמה הקרוב

ה'תכא

מו"ה מרדכי: רי"ן, מלבורן. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 149, ובנסמן בהערות שם.

לטובת הישיבה אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש במלבורן, ושהוא עושה כראוי את ההכנות לזה, וחשיבות הדבר בטח מיותר להאריך לשכמותו, ובהתאם לחשיבות שבזה, כל השתדלות ויגיעה ומרץ שזה דורש – הכל כדאי, כי זוהי תועלת הרבים, והשי"ת נותן ברכה והצלחה כי זכות הרבים מסייעתם.

מסרתי את בקשתו, אודות חומר עבור ערב ההתרמה, אם נמצא כאן, לשלוח לו, ובלי נדר גם אשלח במועד המתאים את ברכתי לכל אלה העושים בזה בהכנות, ולכל המשתתפים בערב ההתרמה. והשי"ת יעזור שתמיד כל הימים יוכל לבשר בשורות טובות גם בעניני הפרטים, בריאות פרנסה ונחת יהודי מיו"ח שי יחד עם זוגתו תחי'.

בברכה לבשו"ט, ובנוסח כ"ק מו"ח אדמו"ר לקיץ בריא.

ה'תכה

(כרך טו עמוד קז)

ב"ה, ד' אייר, תשי"ז

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה רא"ש שי

שלום וברכה!

לאחר הפסק, שמחתי לקבל את מכתבו מאחרי הפסח, ובפרט שמחתי לקרוא בו שהשתתף בכינוס בכפר חב"ד והי' לו ענג רוחני. והשי"ת יעזור שגם בכנוס זה תתקיים הכוונה של כל כינוס והתוועדות, ההשפעה ביותר חוגים ורחבים יותר, להביא אליהם את מעיינות תורת החסידות הדרכותי ומנהגי, ובאופן שהשומעים והמשתתפים יעשו טופח על מנת להטפח על כל אלו שהם באים עמהם במגע, ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

ובפרט בעמדנו בימי הספירה, שמיום ליום נוסף עוד אור, ואור כזה הקשור בקבלת התורה בשמחה ובפנימיות, שזהו הרי הביאור לכך שבנוסח הספירה אומרים שני ימים לעומר ולא יום שני, כי האור דאתנול לא נסתלק, הוא ישנו גם היום בתוספת אור הספירה דהיום,

ה'תכה

נרפסה בלקוטי שיחות כרך ז עמוד 283 והושלמה על-פי העתק המזכירות.
 דא"ש: ר"א שקלובסקי, פתח תקוה. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 123,
 ובנסמן בהערות שם.

וכך ניתוסף מיום ליום עד שנרגשת הקריאה האלקית, אנכי ה' אלקיך
מד' רוחות מלמעלה ולמטה, כמסופר במדרש.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ה'תכח

(כרך טו עמוד קיא)

בי"ה, ו' אייר, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מר"ח אייר עם המצורף בו.

על פי בקשתו יזכירו על הציון הקי של כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע את מרת . . . שתליט"א לרפואה קרובה
ולזחוי"ק.

ובטח ימצא את המילים המתאימות להסביר לה, וגם לבעלה שי,
את הנחיצות המוחלטת, מצד הדבר עצמו, לשמור את חוקי ודיני טהרת
המשפחה כהוראות תורתנו הקי וכל מצוות התורה, ובפרט במצב בו היא
נמצאת, יש בזה סגולה נוספת, להמצטרף לה בשעה זו.

בוודאי מיותר לתת לו את המילים כיצד להסביר להם את זה,
לאחר שנתבאר בזה רבות במקומות רבים. אך ברצוני להוסיף רק
נקודה, אף שזהו פסוק מפורש, האדם יראה לעינים, ולכן אם ישנו ספק
אצלו גופא אודות השפעת הדברים, הרי זה מהדברים שרק הקב"ה
בעצמו יודע בדיוק, שהרי הוא זה הרואה ללב, ובוודאי יודע את מאמר
רז"ל שגם כאשר אני ישנה בגלותא, גלות חיצוני או גם גלות פנימי, הרי
גם אז, לבי ער להקב"ה לתורתו ולמצוותיו, יש למצוא את המילים
המתאימות ולומר להם בלבביות, ודברים היוצאין מן הלב כו'. וכיון
שזה נאמר על כל בני ישראל, הרי זה רוב וחזקה וכו'.

בברכה לבשו"ט.

ה'תל

(כרך טו עמוד קיג)

ב"ה, ו' אייר, תשי"ז

ברוקלין.

ברכה ושלום!

במענה על מכתבך מראש חודש אייר, בו את כותבת אודות השינוי הפתאומי ביחס של המדובר כלפיך, לאחר שכבר מכירים ונפגשו פעמים רבות, ומתפלאת מה הסיבה לזה.

כמו בכל הפרטים אצל יהודי, הסיבה האמיתית היא תורתית ופנימית, כלומר שההנהגה לא היתה בהתאם להוראות של תורתנו הקדושה, וכיון שזה הרי נוגע לפועל, בהכרח לומר את הדבר כפי שהוא, כדי שידעו מה צריך לתקן, שזה היי למרבה הצער היפך הוראות התורה ולמרבה הצער לא תמיד בצניעות.

קשה לכתוב מילים כאלו, ובפרט שהרי צריך לדון כל אחד לכף זכות, אבל כאמור לעיל, בזה תלוי ענין כל כך חשוב, הרי אין זה לתועלת שלא לומר את הדבר כפי שהוא, וזה ברור עוד יותר על-פי תוצאות העניין, ריחוק בא ע"י קירוב אסור.

כאמור לעיל, כוונת הכתיבה איננה להכאיב ח"ו או לגרום צער למישהו, אלא כדי לעורר על תיקון הענין, והרי זהו כללות ענין התשובה, המועילה לכל דבר, אם היא רק באמת ובשלימות, ועל הקדוש ב"ה נאמר, הי יראה ללבב, וכאשר הוא – ברוך הוא – רואה שישנה חרטה גמורה על העבר וקבלה טובה על להבא כדבעי, אזי נותן השם יתברך הצלחה בענינים.

ולאחר ההחלטה התקיפה בהאמור לעיל, יש לברר מן הצד (היינו לא ישירות) אולי היתה גם סיבה חיצונית שגרמה לשינוי האמור ביחס, ולראות מה ניתן לעשות בזה, ואולי בכלל לא יצטרכו להגיע לזה.

כיון שכפי שכתבת למדת בבית יעקב, הנני מניח שיש ברכות ותפילות שאת אומרת עם הקימה מהשינה, מהנכון שבימות החול תתני כמה סנט לצדקה לפני התפילות שתאמרי.

בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ה'תלח

(כרך טו עמוד קכג)

ב"ה, ט"י אייר, תשי"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

. . . עלי להסביר לאמא תחיי של האמור לעיל, שעם הקב"ה לא צריך להתנהג בסדר זה, להציב לו תנאים, שכאשר יקויים אותו ענין, אזי יתנו צדקה, יהודי מתנהג בסדר הפוך, תחילה נותנים צדקה ואחר כך מבקשים מהשי"ת לא בתור תשלום שכר, אלא בתור בקשה שהוא ברוך הוא שהוא עצם הטוב, ימלא את משאלות הלב לטובה, וכשיש בטחון חזק בזה, אזי רואים זאת גם בעיני בשר ובקרוב, והתקוה שתמצא את המילים המתאימות להסביר את האמור לעיל.

בברכה לבשורות טובות,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ה'תעה

(כרך טו עמוד קס)

ב"ה, כ"ב אייר, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את מכתבך, בו אתה כותב אודות הנהגתך, ובפרט ההנהגה בנוגע לאוכל, ובענינים הקשורים עם בריאות הגוף, מזהירה תורתנו הקדושה תורת אלוקים חיים, שיש לציית לכל מה שהרופא אומר, שהתורה נתנה רשות לרופא, והוא לא יותר מאשר שליח. מובן שאפשר לומר לרופא את הטענות והסברות שישנם בזה, וגם את הסברא שאתה כותב אלי, אבל לאחר שהרופא מקשיב לסברות, יש לציית לכל הוראותיו, ללא הבדל אם הן מתאימות לסברות שלך או לא, שכאמור הרופא אינו אלא כשליח שעושה זאת בכוח וברשות שהתורה נתנה לו, ומאחר שזה נובע מהתורה הרי זו טובה לגוף ולנשמה בשוה. וגם אם לא מבינים את זה, או שנדמה אחרת, גם זה אינו פלא, שכן התורה היא הרי חכמתו ורצונו של הקדוש ברוך הוא, אין זה פלא כלל שאדם לא מבין כל הכתוב בתורה, אבל האדם צריך לקיים את כל הכתוב בתורה אפילו ללא הבנה וסוף ההבנה לבוא.

הנני מקוה שתקיים את כל האמור לעיל, ותעשה זאת בשמחה
ובטוב לבב.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור.

ה'תעו'

(כרך טו עמוד קסב)

ב"ה, מוצאי שבת קדש במדבר, ה'תשי"ז
ברוקליו, נ.י.

אל הועידה השנתית של
אגודת נשי ובנות חב"ד דאה"ב וקנדה
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

בזה שולח הנני את איחולי וברכתי לכל המשתתפות והחברות של
אגודת נשי ובנות חב"ד לרגל הכינוס השנתי. השם יתברך יעזור להגשים
את כל התכניות החיוניות של הועידה, במעשים מתפתחים בהתמדה
ובפעילות מסועפת ביותר, שכן, תכלית המחשבה והדיבור הרי היא
מעשה בפועל.

בהתאם לפתגם הידוע של כ"ק אדמו"ר הזקן, מייסד חב"ד, שהן
נושאות גם שם זה, ש"יש לחיות עם הזמן", כלומר, עם תוכן פרשת
השבוע, יחדיר הכינוס שלהן חיים וחיות ממקור החיים, תורתנו תורת
חיים, כפי שהיא מוארת ע"י החסידות, דברי אלקים חיים, בעבודתן
בכלל, ובעבודה על-פי ההוראות ורמזים של פרשיות-השבוע בפרט.

אחד העניינים בפרשיות **במדבר ונשא**, שביניהן מתקיימת הועידה,
הוא הענין המשותף – אודות המשכן במדבר ואודות החובות שהתחלקו
בקשר להעברת המשכן ממקום למקום.

הדבר מדגיש, שאפילו כאשר יהודים נמצאים במדבר יש להם הכוח
להקים מקום קדוש, משכן, לשכינה האלקית לשכון בישראל בכלל ובכל
יהודי בפרט.

בדיוק כשם שיש מדבר במובן גשמי – שממה, בו שוררים תנאי מזג

ה'תעו'

פתגם הידוע: "לוח היום יום . . . ב חשון. וראה גם אגרות-קודש כרך ז אגרת
א'תתעג. כרך י ג'דנט. כרך יד ד'תתקמב ובכמה מקומות.

אוויר קיצוניים, ומזיקים מכל הסוגים, כך יש גם **מדבר רוחני**, בו שולטים הרעיונות הרוחניים המזיקים ביותר, וזה יכול להיות גם בארץ שבגשמיות היא גן פורח.

מלמדת אותנו התורה הקדושה, שכאשר נמצאים במדבר רוחני, יכולים, צריכים ומוכרחים להקים מקדש, לשאת אותו ולצעוד בראש בעקבות השכינה האלקית, עד שמגיעים לארץ הקדושה המבורכת ע"י הקב"ה, לגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו.

זו הוראה **לכל** בני ישראל, אך במיוחד לנשות ישראל, שהרי ידוע שבהקמת המשכן הנשים נענו ראשונות, עוד קודם לאנשים.

במדבר הרוחני של חוגים מסויימים ששוררת בהם שממה וריקנות ביהדות בכלל, שלא לדבר על אורח חיים חסידי בפרט, יש להן את הזכות הגדולה והנצחית להיות בין הראשונות להקים כאן בכלל וגם אצלן משכן לו יתברך. והנני מקוה שימלאו את חובת חייהן במסירות ובחיות.

במיוחד רצוני לעורר תשומת לב לנחיצות להתמסר לא רק למבוגרים, אלא גם לילדים צעירים ביותר, שכן כפי שרואים במוחש, כאשר מתחילים לחנך ילד בקו מסויים החל מגיל רך ביותר – מובטחים בהרבה יותר הצלחה ובפירות גדולים וטובים יותר.

בְּבִרְכָה שֶׁתְּצַלְחָנָה בְּעִבּוּדְתִּי, שִׁזָּה יוֹסִיף גַּם בְּבִרְכּוֹת הַקַּב"ה בְּעֵינֵינוּ הַפְּרִיטִים,

[בנוסף], בנוסח הברכה של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע – שכל אחד מאתנו בתוך כלל ישראל יקבל את התורה בשמחה ובפנימיות.

מנחם שניאורסאהן

ה'תעח

(כרך טו עמוד קסה)

ב"ה, כ"ה אייר, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

בנוגע לבדיקת הרופא, בכלל כל ענין הבדיקה הוא רק ליתר שאת, ולכן יש להשתמט מבדיקה פנימית עד כמה שאפשר, וכמדומה ברור, שמלבד תוספת בידיעת הרופא, אין בכך כל תועלת אחרת, ולכן בעדינות, כדי לא לפגוע ברגשות של הרופא, יש להשתמט מזה, והתקוה שהדי"ר לא יתעקש על כך, בראותו שלא מרוצים מזה, ובידעו בעצמו עד כמה זה לא הכרחי מבחינה מעשית.

בנוגע להנקת הילד בעצמה, זהו דבר נכון במאוד מאוד, ובפרט שבשנים האחרונות, גם רופאים אמריקאים התחילו לדבר ולהדפיס עד כמה זה טוב הן עבור האם והן עבור הילד. ומה שכותבת שהיא רגישה, בזה כלל אין מה לדאוג. זהו דבר נורמלי וכך זה צריך להיות, וכמה שכתוב עשה האלקים את האדם ישר והמה בקשו וגוי. והשם יתברך יעזור שהלידה תהי באופן קל ובשעה טובה ומוצלחת ולד שלם ובריא ולגדלו לתורה ולחופה ולמעשים טובים.

בברכה לבשו"ט . . .

ה'תעח

חלקה הראשון של האגרת בלשון-הקדש, כנראה לבעל, לא נעתקה כאן. חלקה השני, כנראה לאשה, מתורגם מאידיש.
בדיקה פנימית: ראה גם אגרות-קודש כרך יא אגרות ג'תמו. ג'תקנו.

ה'תפא

(כרך טו עמוד קסח)

ב"ה, כ"ה אייר, תשי"ז
ברוקלין.

מר יוסף אלטר שי' המכונה ד"ר טומרקין

שלום וברכה!

קבלתי פ"ש אודותו ע"י הו"ח אי"א נוי"נ תלמיד תומכי תמימים
חנוך הענדיל שי' ליברמן וגם ע"י הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ רב פעלים
מו"ה אברהם דוב שי' קרמר, שגם סיפרו אודות מצב בריאותו.

ובעת רצון אזכירו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע להטבת הבריאות, ובפרט שזכה ללמוד ב"שיבה
תומכי תמימים, שכן שום דבר הרי לא הולך לאיבוד אפילו בענינים
גשמיים ועל אחת כמה וכמה ענינים רוחניים, וביחוד שרבותינו נשיאנו
הקדושים זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע השקיעו כל כך הרבה כוחות בשיבה.

הרי בטוח שגם עתה הם מעוררים רחמים רבים על כל אחד
מהתלמידים במה שנחוץ להם, ובפרט בבריאות בגשמיות ובבריאות
ברוחניות, כידוע מאמר רבותינו זכרונם לברכה, שרמ"ח אברי האדם
הם כנגד רמ"ח מצוות עשה, ושס"ה הגידים הם כנגד שס"ה מצוות לא
תעשה, ובהיותו רופא בעצמו, בטח מיותר להדגיש, שגם אם אבר הוא
לפעמים לא כראוי, אין להתעייף מלרפא אותו, על אחת כמה וכמה שכן
הוא ברוחניות, ובהוספה, כפי שאדמו"ר הזקן כותב, שישנם דברים לא
בריאים בגשמיות שרפואה לא מועלת להם, אבל ברוחניות אין דבר
שרפואת הנפש לא תוכל לרפא אותו, עד שהתיקון יכול להיות באופן
כזה, כאילו מעולם לא הי' מיחוש (חלישות), ואין לך דבר העומד בפני
הרצון ואין לך דבר העומד בפני התשובה.

בטוחני שמיותר להאריך בהאמור לעיל, ורק להוסיף נקודה שבטח
גם זה ידוע לו, וזוהי ההדגשה של תורת החסידות מהבעל שם טוב
ורבותינו הקדושים דחב"ד שבכל עניני האדם צריך להיות עבדו את ה'
בשמחה, וכשנמצאים בשמחה [מכך] שהשם יתברך נותן את האפשרות
לעבדו, רואים הצלחה בכל הענינים הן בגשמיות והן ברוחניות.

בציפי' לבשורות טובות בכל האמור לעיל, ובאיחולים לקראת חג
השבועות, בתוך כלל ישראל, לקבל את התורה כנוסח וברכת חמי כ"ק
מו"ח אדמו"ר לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

בברכה לרפואה.

ה'תפב

(כרך טו עמוד קע)

ב"ה, כ"ה אייר, תשי"ז
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ וכו' מו"ה ישראל משה שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, בו שואל האם יש צורך בהיתר עיסקא כאשר יתנו לו הלואה מהמוסדות באה"ק ת"ו.

הדבר תלוי באיזה אופן תהי' ההלואה, ובכלל תמיד עדיף לעשות היתר עיסקא, כדי לצאת מן הספק, ובפרט שלא תמיד יודעים את פרטי ההלואה.

בענין הדילוג בתפילה, אפילו מהתחלה.

ידועה ההוראה, שמבלי הבט על כל ההיתרים שבזה, אבל בפועל לא עושים כן, אפשר הרי לבוא לבית הכנסת מוקדם יותר כדי להחזיק עם המנין.

כפי הנראה, חושב אודות נסיעה לארצנו הקדושה תבנה ותכונן במהרה בימינו על ידי משיח צדקנו, בטח אין צורך להדגיש לו את הכתוב בתשב"ץ קטן, שמוכרחים לקחת על עצמו זהירות מיוחדת בענינים של תורה ומצוות, כי אינו דומה כשנמצאים בפלטרין של מלך או מחוץ, ואף שחיוב קיום תורה ומצוות הרי הוא בכל מקום ובכל זמן, הרי אינו דומה בפלטרין של מלך וכו' ובפרט שהנסיעה לאה"ק ת"ו נעשית בבחירה חפשית של יהודי שמשתדל להשיג את המסמכים והרשיונות הדרושים מבני אדם, עאכ"כ שיש להתכונן לבוא לכה מקום כאה"ק ת"ו שעיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה בזהירות הראוי' בעניני תורה ומצוות. ויהי רצון שיבשר בשורות טובות בכל האמור לעיל.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ה'תפב

מו"ה ישראל משה: גליס, ברוקלין

ה'תפט

(כרך טו עמוד קעז)

ב"ה, כ"ט אייר, תשי"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

בתמהון גדול נודעתי ממנהגה לצום מזמן לזמן שני וחמישי וגם ערב ראש חודש, וזאת לאחר שידועה הוראת הבעל שם טוב שנחוץ שיהי' הגוף בריא ולא יפריע לציווי לעבוד את השם יתברך בשמחה, ורואים במוחש בדורנו שע"י תעניות תדירות נחלשת הבריאות ואחר-כך זוהי הפרעה לעניני מצוות.

מובן מאליו שהכוונה לתעניות שלוקחים על עצמם לבד (אבל לא התעניות שהם על פי השולחן ערוך). ואם רוצים בדוקא ענין כמו תעניות, הרי ידועה בזה ההוראה של כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע, שזה יכול להעשות ע"י המנעות מדיבור שלא צריך לדבר, גם כשיש חשק גדול לזה, ולא רק מלשון הרע אלא אפילו מדברים בטלים, ותעניות מאכילה יכולות להיות גם בזה שאוכלים דברים כאלו שהם טובים לבריאות, אבל לא מחפשים דוקא דברים כאלה שיש להם טעם ערב דוקא.

הנני מקוה ששורות ספורות אלו תספקנה שתקיים כראוי את האמור לעיל, ומכיון שכפי שהנני מבין נהגה בזה יותר משלש פעמים, יש לעשות התרת נדרים ואחר כך להחליף את התעניות מאכילה בתעניות האמורות לעיל. והשם יתברך יעזור לה בכל זה ויחד עם בעלה ש"י תנחו את בנכם בדרך החסידותית מתוך בריאות ושמחה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ה'תפט

ההודאה: ראה גם אגרות-קודש כרך יג אגרת ד'תריד, ובנסמך בהערות שם.

ה'תקכא

(כרך טו עמוד רז)

ב"ה, י"ז סיון, תשי"ז
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה ברוך שי

שלום וברכה!

לאחר שתיקה ארוכה הגיע מכתבו מיום א' עם המצורף, אשר –
כפי בקשתו – נשלח בזה בחזרה.

וכיוון ששואל לדעתי והערותי, מבלי להכנס לפרטים, שבטח לפני
שעורך הדין ישתמש בזה, הוא יעיין ויערוך את זה, שיהי בהתאם למה
שהוא רוצה להבהיר לשופט, אבל נחוצה הערה כללית, שאת כל פרק ב'
יש להשמיט. דעתי בזה מובנת כיון שבפרק הראשון מביאים את הדעות
של כל הגופים הרבניים האורתודוקסים, שהם כולם מאוחדים בדעתם
לשאלה שבפרק ב', כפי שמצויין, מיותר להביא הוכחות לדעתם. ומה
שחשוב יותר, שההוכחות עוד עלולות להזיק, ומובן מדוע;

על כל הוכחה יכול הצד השני להתווכח, וגם אם את ההוכחה עצמה
הוא לא יצליח להפריך, אולם הוא יתאמץ למצוא הוכחה נגדית, והרי
ידוע הפתגם, ששערי תירוצים לא ננעלו. מה שיותר חשוב הוא, שבזה
גופא שמביאים הוכחה לסמכויות הגופים הרבניים, וכו', יש שתי
תוצאות: א) שהוא עצמו זקוק לעוד משהו, מלבד פסק הדין של הרבנים,
ב) שהוא סבור שהיושב בבית המשפט, הוא הפוסק המתאים לומר האם
אגודות הרבנים וכו' צודקות (כאשר גם השופט עצמו אינו סבור שיש לו
זכות לכך), והעיקר שהדבר הוא נגד השולחן ערוך, לשאול לא יהודי (או
אפילו יהודי, להבדיל, שאינו מוסמך), האם הוא מסכים עם פסק דין של
רב, הרי זו הגישה של הקונסרבטיזם והרפורם!

במקום הפרק השני, עדיף להביא תאריכים מדויקים של פסק
אגודות הרבנים וכו', אם אפשרי את המקור עם תרגום אנגלי, וגם את
ההוכחה שאין עוד שום איגוד רבנים אורתודוקסי מלבד אלו שמונה

ה'תקכא

מו"ה ברוך: ליטוין, מט' קלמס. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 28, ובנסמן
בהערות שם.
להבהיר לשופט: במשפט המחיצה בבית הכנסת, דלעיל עמוד 293.

בפרק, ולקשר זאת עם הנקודה היסודית, שעלי עורך הדין מוכרח לעמוד – שבתור בית-כנסת אורתודקסי, אתם מחוייבים רק לפסק דין של רבנים אורתודוקסים ולא של רפורמים, כשם שבית הכנסת אינו מחוייב לפסק דין של כמרים, אף שלאחרונים ישנה אמונה, בניגוד לרפורמים שהם הרי כופרים בתורת משה, ואין להם תורה אחרת להבדיל (כי המילה תורה עצמה, כפי שהיא מוכרת אפילו ע"י לא יהודים, קשורה בתורה מן השמים).

הנני שמח שמביא על עצמו את המשל, מקשה תעשה, שבכך נוטל על עצמו את האחריות, וכיון שמביא את הפסוקים אודות חצוצרות ומנורה, שענין החצוצרות היי לקבץ את ישראל ע"י משה רבנו שקבל תורה מסיני, והמנורה היתה כדי להאיר באור של שמן קדש לא רק בבית המקדש, אלא כפי שחז"ל אומרים – גם בעולם, והנמשל מובן, וככל היוצא מפיו יעשה, לחדול מלטעון שאין זה ענין שלו, אלא לקחת על עצמו את ענין החצוצרות והמנורה, להריע ולהריע, עד שהדבר יתבצע. ויהי רצון מנותן התורה תורת אמת שהוא גם מנהיג העולם בכל המקומות ובכל הזמנים שזה יעלה בידו הרבה יותר קל מכפי שהוא משער ובהצלחה גדולה.

בברכה לבשו"ט.

ה'תקכג

(כרך טו עמוד רז)

ב"ה, ח"י סיון, תשי"ז
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ משאו ומתנו באמונה בעל
מרץ וכו' מו"ה יעקב שי הכהן

שלום וברכה!

הנני כותב לו בשייכות לבית הכנסת ליובאוויטש ובד בבד הנני
כותב גם להווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו' מהרי"א שי לויטנסקי.

מצב בית הכנסת ליובאוויטש בשיקגו והתנאים בו הוא נמצא

ה'תקכג

מו"ה יעקב: כ"ץ, שיקגו. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 30, ובנסמן בהערות שם.
טופס דומה נשלח למוהרי"א לויטנסקי ולמוהרש"ז הכט.

הביאו אותי למסקנה, שלא זו בלבד שניתן להחזיק ולקיים את בית הכנסת, אלא אפשר ומוכרחים גם לחזק ולרומם את בית הכנסת ולהרחיב את כל פעילותו ופעולותיו הטובות.

אלא שלשם כך נחוץ שאלו הקשורים בבית הכנסת וענינו של בית כנסת חב"די קרוב ויקר להם, יפעלו בזה. ובהחלט מובן מאליו, שהעסקנים מוכרחים להתדבר בדרכי נועם ושלוש ובלב אחד אודות העבודה ולחפש את הדרכים והאמצעים כיצד להעמיד את בית הכנסת החב"די על הגובה הראוי ולהבטיח את המשך פעילותו והתפתחותו.

שניכם, יחד עם הרה"ח הו"ח אי"א נוי"מ בעל מדות וכו' וכו' התמים הרב שלמה זלמן שליט"א הכט, שזכו לשמוע מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע פעמים רבות אודות עניני ליובאוויטש בשיקגו בכלל ובפרט, מוכרחים אתם להיות מהראשונים בזה, וגם להשפיע על כל שאר חברי בית הכנסת, שהפעולה האמורה לעיל תיעשה במלוא המידה ובמלוא שיתוף הפעולה בכל הפרטים.

ובטוח הוא שכאשר יהיו מאוחדים יחד בהחלטה תקיפה לטובת הענין, השם יתברך ישלח את ברכתו להצלחה מופלגה.

בציפי לבשורות טובות, ובברכה ופרישת שלום לאנ"ש שיחי

ה'תקכו

(כרך טו עמוד רי)

ב"ה, י"ח סיון, תשי"ז
ברוקלין.

שרה מינדל תחי"

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבך מי"ד סיון, שנכתב בשם ועד בנות חב"ד הצעירות.

שמחתי להוודע שאתן ניגשות לעבודה החשובה לקרב בנות ישראל ליהדות, חדורה בחמימות חסידית, ובטח נשי חב"ד, ואנ"ש בכלל,

ה'תקכו

שרה מינדל תחי": גרליצקי (שמטוב), מונטריאול. אגרת נוספת אלי' – לעיל עמוד 203.

ממונטריאול, יסייעו לכן בזה, כאשר תהיינה זקוקות לעזרתם, ורצוני לקוות שבמשך הזמן כולן תיעשנה יותר מומחיות בעבודה ויותר עצמאיות, שהעיקר הוא להגדיל את מספר החברות והמושפעות, וגם באיכות העבודה, והרי ידוע שאין לך דבר העומד בפני הרצון.

ובפרט יש למצוא דרכים מתאימות לנצל את זמן הקיץ, שאז הרי פנויים מלימודי חול בבתי הספר, וילדים יש להם יותר זמן פנוי.

בברכה לכל חברה, להצלחה בעבודה וגם להצלחה בענייני הפרטיים, לגדול כך שיהיו ראויות לשאת את השם של בנות ישראל בנות שרה רבקה רחל ולאה, ובברכה לבשו"ט.

ה'תקלב

(כרך טו עמוד רטו)

ב"ה, י"ט סיון, תשי"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה מ-17/6.

עלי **לשכוח לגמרי** את מה שאומרים לה אודות ענייני כישוף וכדומה, כי על כאו"א השם יתברך משגיח בהשגחה פרטית, צריך רק להתנהג כרצון השם יתברך כפי שהורה לנו בתורתו, ואז רואים את הטוב מהשם יתברך במה שנחוץ.

בטח שומרת את המנהג הטוב של בנות ישראל הכשרות לתת לצדקה בכל פעם לפני הדלקת נרות בערב שבת וערב יום טוב. ומהנכון גם לבדוק את המזוזות בדירתה, שיהיו כולן כשרות כדין. והשם יתברך יעזור שתוכל לבשר בקרוב בשורות טובות אודות כל העניינים שמזכירה במכתבה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ה'תקלח

(כרך טו עמוד רכא)

בי"ה, כ"ה סיון, תשי"ז
ברוקלין.

הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה מרדכי שי

שלום וברכה!

בשמחה קראתי את מכתבו מי"ט סיון שערב ההתרמה של ישיבת אהלי יוסף יצחק לויבאוויטש במלבורן עבר בהצלחה הן בגשמיות – כלכלית – והן ברוחניות, ומקוה שזה יעזור מורלית לא רק להשיג עוד ידידים כפי שמתבטא, אלא גם למשוך תלמידים-ות מכמה שיותר חוגים רחבים וגדולים יותר, שסוף סוף הרי זו התכלית וסימן ההצלחה של כל מוסד חינוך, שהמתחנכים הולכים וגדלים הן בכמות והן באיכות . . .

הנני מקוה שגם בפרנסה [המצב] אצלו בסדר, ויהי רצון שתמיד כל הימים יוכל לבשר רק טוב בענינים הכללים ובעניניו הפרטים.

בברכה.

ה'תקמד

(כרך טו עמוד רכו)

בי"ה, כ"ז סיון, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום 18/6 בו כתב אודות מצב הבריאות, שלו ושל זוגתו תחיי וגם אודות פרנסה.

מפליא אותי סגנון מכתבו, שלאחר שראה במו עיניו את חסדיו הגלויים של השם יתברך ואת הניסים שלו כאשר ניצל מהמחנות וכו', כעת בהמצאו במקום שהסכנה, ר"ל, כלל אינה, נתקע בשאלה, מאין יבא עזרי, ושוכח שמיד אחר כך הרי כתוב, עזרי מעם ה'.

מובן מאליו שאין כוונתי בזה לומר מוסר, והרי ידוע גם מאמר

ה'תקלח

מו"ה מרדכי: ריץ, מלבורן. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 149, ובנסמן
כהערות שם.

רז"ל אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו והוי דן את כל האדם לכף זכות, רצוני להאיר את הדבר כפי שהוא, ואז יראה עד כמה עליו להיות חזק בבטחון בבורא עולם ומנהיגו, וככל שהבטחון יהי חזק יותר, כך יראה מהר יותר הוספה בברכות מהשם יתברך.

וזה עוד יותר נוגע במצבו, שאפילו בחיפוש עבודה או ענין אחר של פרנסה, הזולת חש עד כמה הוא עצמו בטוח שיקבל את העבודה ואת הרווח וזה משפיע על הזולת למלא את דרישתו, וכפי שרואים זאת במוחש.

מובן מאליו שיש לעשות גם בדרך הטבע, אבל האמור לעיל נכלל גם בטבע, מובן גם שיש להוסיף בעניני מצוות, שזהו הצינור והאמצעי להגדיל את הברכות מהשם יתברך במה שנחוץ.

ראוי, שיבדקו את התפילין שלו, וגם את המזוזות בדירתם, שהן תהיינה כשרות כדין, וזוגתו תחיי תשמור את המנהג הטוב של בנות ישראל הכשרות לתת לצדקה לפני הדלקת הנרות כל ערב שבת וערב יום טוב. מובן מאליו שזה צריך להיות בלי נדר.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ה'תקמט

(כרך טו עמוד רל)

ב"ה, כ"ז סיון, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מו"ה חיים שאול זאב שי

שלום וברכה!

את המענה שלי על מכתבו בטח קיבל מכבר, וכתיבתי כעת היא בקשר לנסיעה של הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה יוסף הלוי שי וינברג למדינתו, בשעה טובה, שלמרות שהנני בטוח שיעשה כל התלוי בו

ה'תקמט

מו"ה חיים שאול זאב: בחור, יהנסבורג.
סגנון רבנו הזקן: אגרת הקודש ז (קיב, א).

שהוא יצליח בשליחותו, אך בהתחשב במאמר רז"ל אין מזרזין אלא למזורזין, רצוני לכתוב גם את הבקשה שלי בזה, ועל-פי ביטוי רבנו הזקן, לא נצרכה אלא להעדפה, להשפיע ע"י זה להוספה גדולה עוד יותר.

מובן שבזה נכללת גם ההשפעה שלו על ידידים וידידים טובים, שגם הם יעשו את התלוי בהם להצלחת השליחות.

והשם יתברך נותן התורה ומצוה המצוות, שתלמידי תומכי תמימים מתחנכים בדרך אהבתו ויראתו ית', גם ע"י לימוד החסידות, הנותנת את ההוראות כיצד להגיע לזה.

הרי השי"ת הבטיח את השכר של כל אחד העושה בזה לחזק ולהפיץ חינוך זה, במה שנחוץ לו בבריאות פרנסה ונחת אמיתי שזהו נחת יהודי מהילדים והנכדים, שליט"א.

בברכה לבשורות טובות בכל האמור ומתוך שמחה וטוב לבב.

ה'תקנב

(כרך טו עמוד רלב)

ב"ה, כ"ז סיון, תשי"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה מכ"ד סיון, בו כותבת אודות עבודתה בחודשים שעברו.

מובן מאליו שזה מצער להודיע, אשר לא זו בלבד שהעבודה לא גדלה ומתרחבת, אלא אדרבה מספר המבקרות פחת וכו'.

גם אם נקבל שהטעמים שכותבת הם מדויקים בכל מאה האחוזים, עדיין לא נפעל ע"י שום דבר, ובפרט כשלוקחים בחשבון שכל אחד מאתנו נצטוו להרבות את הפעולות הטובות, הרי ודאי הדבר שקודם הציווי הכין השי"ת את האפשרויות שיוכלו לקיים את הציווי, שמזה מובן, שאם עד עתה לא הצליחו בזה, אין זה מפני אי היכולת, אלא מפני שמן הסתם לא נעשה מספיק, או נעשה לא באופן המתאים במקומות מסויימים ובחוגים מסויימים.

ה'תקנב

נדפסה בלקוטי שיחות כרך כג עמוד 462.

זה מובן, שאינני מתכוין לומר מוסר או להכביד על הלב, אלא כונתי בזה היא, להדגיש פעם נוספת את האפשרויות הגדולות שניתנו לה כדי לפעול ביהדות בכלל, חדורה באור חסידי ובחסידות בפרט, שזהו נזק גדול, שבועות וחודשים אלו שעוברים ללא ניצול האפשרויות שלה בזה.

והשם יתברך יעזור שבדרכי נועם ובדרכי שלום, כל החברות יתדיינו יחד, כיצד הכי טוב לפעול בענין הכי נעלה כפי שייחלו רבותינו הקי' – ומובן שגם בחודשי הקיץ מוכרחים לפעול בזה, גם אם בדרכים ואופנים אחרים מאשר בשאר חודשי השנה, ושתוכלנה לבשר בקרוב בשורות טובות בכל האמור.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ה'תרו

(כרך טו עמוד רפח)

ב"ה, י"ג תמוז, תשי"ז
ברוקלין.

ברכה ושלום!

במענה על מכתבה מ-4/7.

בעת רצון יזכירו את כל אלה שכותבת אודותם על הציון הקי' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

והנני מקוה שתמצא את המילים המתאימות להסביר לבעלה שיי שאסור להיות בעצבות, וכפי שכותבת שהוא בוכה, שלמרות שבן-אדם אינו מבין את דרכי השם יתברך, אך הרי אין זה פלא, שכן איך יכול בן-אדם להבין, בשכלו המוגבל, את הדרכים וההנהגה של השם יתברך, אבל זהו דבר ודאי, שהוא, ברוך הוא, הוא עצם הטוב וככל שחזקים יותר בבטחון בהשי"ת, כך מהר יותר רואים שכל הענינים שנדמו כלא טובים ח"ו סופם לטובה, והשי"ת יעזור שבקרוב תבשר בשורות טובות בענינים שמזכירה במכתבה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ה'תרח

(כרך טו עמוד רצ)

ב"ה, י"ג תמוז, תשי"ז

ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשר את קבלת מכתבו, והנני מתחיל אודות עיקר הענין בנוגע לאחותו תי' שהחתן שי' ביקש ממנו שידבר עם אחותו. רצוני לקוות שתיכף ומיד התחיל לעסוק בזה, משום שדרוש הרי זמן כדי שהיא תתרגל לרעיון, חוץ מזה שהרי צריכים לדעת את פרטי הדינים, שבה הרי לא שייך שהחתן יסייע ומכמה טעמים.

אפשר לקבל בזה, שהנ"ל מתקבל אצלה בקושי מכל שכן וקל וחומר מכפי שזה אפילו אצל אלו שבאים ונמצאים בסביבה היותר דתית וחרדית, אבל מובן מאליו שלגופו של ענין אין זה נוגע, שכן הדבר מוכרח להשמר, והנני מקוה שעתה כאשר יעלו בפני את השיחה שהיתה לנו בעת ביקורה אצלי, ידגיש שהיא צריכה להתחשב בדעתי בשמירת התורה בכלל ובדבר שמירת הטהרה ביחוד, ולהדגיש זאת במילים מתאימות עד שזה יבוא לקיום בפועל ממש.

ויהי רצון שיהיו אלו דברים היוצאים מן הלב בלבוש נועם אך בתוקף המתאים, שאז מצליחים, והלואי הי' מדבר (בדרכי נועם) וביתר תוקף עם החתן, שאז היתה לו [לנמען] יותר הצלחה מכפי שמשער, והראי' שהוא בא מכזו משפחה וסביבה, וזה לא השפיע עליו, ומה הוא כבר יכול לפעול? הרי יתרה מזו ידוע, כפי שהגמרא מספרת אודות נחש הנחשת שהי' ענין של עבודה זרה, והרבה מלכים וצדיקים לא ביערו זאת, עד שבא חזקי', ומקום הניחו לו להתגדר בו, וכן הוא בכל התקופות ובכל המקומות, וביחוד שעתה ההנהגה שלו בתורה ומצוות נוגעת לאחותו ולבנין ביתם בישראל, ובפרט שמכך שחתן ביום חופתו מוחלין לו כל עוונותיו, הרי זו הוכחה שזו המשכה מיוחדת מלמעלה, ונותנת הזדמנות להתייצב על הגובה היהודי-תורני הנכון. וכפי שכבר כתבתי לאנשים רבים בנושאים רבים, שמכיון שהתורה אומרת הוכח תוכיח עד כדי נזיפה והכאה, מובן הרי מזה גם עד כמה תוכחה יכולה לפעול, כיוון שגם כשהוא כבר נזוף וחסרה רק ההכאה, עדיין התורה אומרת להמשיך את ההוכח תוכיח, ובפרט שהנני מקוה שכאן זהו כלל לגמרי לא כך ח"ו.

מפליא אותי שאינו מזכיר מה סיפרה לו אחותו מהשיחה כאן והתקוה שישלים זאת בהזדמנות הקרובה.

הנני מקוה שימצא גם את המילים המתאימות להסביר לבעלי החנויות, שהמובא שיש ענין של אתערותא דלעילא רק שיש לנצל את זה עם כל האפשרויות (עיין ג"כ לקוטי תורה ריש פרשת ויקרא (ב, ב)), אין הכוונה שבא מלאך בעל שתי כנפיים וצועק, עשו תשובה, אלא כמה שלוחים למקום שהקב"ה מורה באצבע, שצריך להשתנות ולהתחיל ללכת בדרך התורה והמצוה, וזוהי גם ההוראה באצבע בענין זה, שיצא חוק שיש לסגור בשבת, ומה שעדיין נותרו כמה שעות לא כלולות בחוק, זה לא יותר מנסיון, לתת הזדמנות שבבחירה חפשית יבחרו בחיים וטוב, לסגור את החנויות גם בשעות ספורות אלו, וק"ל. מובן מאליו שברשותו להזכיר גם את שמי בענין, אם הוא סבור שזה יגדיל את הסיכוי להשפיע כהנ"ל.

בעמדנו ביום י"ג תמוז, הנני מקוה שגם אצלו יום זה שונה מכל הימים, לא רק באי אמירת תחנון, שזהו תוצאה, אלא בעיקר הענין שההעלמות וההסתרים על תורה ומצוות, הקיימים למרבה הצער, העלמות והסתרים בענינים הכלליים ובענינים הפרטים, הרי מגלגלין זכות ליום זכאי, שההחלטות הטובות המתקבלות בזה, ביום זה, תהיינה בהצלחה וימשכו על כל השנה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור ובברכת חג הגאולה.

ה'תריג

(כרך טו עמוד רצו)

ב"ה, כ"ה תמוז, ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

הנכבד והנעלה מר אליעזר שי' שליט

שלום וברכה!

מאשרים בזה קבלת מכתבו מיום ה' פ' פנחס, עם תרומתו, שנמסרה לקרן המיוחדת של יום הגאולה של כ"ק מו"ח אדמו"ר, המוקדשת עבור המוסדות הנושאים את השם של בעל השמחה – אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש ומתמסרים לחינוך הכשר.

מה שכותב דרך אגב, שאינו מגזע משפחה חסידית אבל הוא מעריץ של חב"ד, כל זמן ובמיוחד כעת אינו הזמן להתפלגות לפי משפחות, שהרי מוכרח להיות כל ישראל חברים באופן המביא את המקסימום בעניני תורה ומצוות. מזה מובן, שתנועה המקבלת את כל עניני היהדות על פי התורה והמסורה, ועוד מוסיפה בהם ענין של חיות פנימית ואור, ע"י פנימיות התורה שמופצת באמצעות חסידי חב"ד באופן המושג בשכל – נעשית צעד אחר צעד קניין כל המשפחות בישראל, כל היהודים.

שכן כל אחד מוכרח לשגשג יותר ויותר ביהדות ואמונה ודעת את ה', עד שנוזכה במהרה לקיום היעוד האלקי ע"י הנביא – כולם ידעו אותי גוי ומלאה הארץ דעה את הוי' גוי'.

בכבוד ובברכה.

ה'תרלז

(כרך טו עמוד שיח)

ב"ה, ט"ו מנ"א, ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

קבלתי את מכתבו, בו כותב אודות הקשיים שיש לו בבית, בפרט עם ילדיו הקטנים שי' ומאחר ש – בסגנון מכתבו – זוהי שאלה של מות וחיים של ילדיו, מתחיל לחשוב על מסירתם – ח"ו – למוסד של מיסיון נוצרי ברמלה.

בטוחני שהאמור לעיל נכתב על ידו ללא התבוננות כלל, כי אפילו אם היתה זו כפי שכותב שאלה של מות וחיים של ילדיו, הרי לתת ילדים למיסיון – אין זו שאלה, אלא מות בטוח ר"ל, שמתכנן לעשות במו ידיו.

זהו כאב-לב נורא, שלאחר שהיטלר ימ"ש רצח ששה מליון יהודים הי"ד, [עדיין] נמצאים יהודים שיתבטאו (גם אם אינם חושבים בפועל) אודות מסירת ילדם הפרטי למוסד נוצרי ר"ל, וכידוע מה עשו הכמרים בגרמני' ובעוד מקומות לילדים יהודיים, לאבות ולאמהות.

אלא, כאמור, הנני בטוח, שזה נכתב ללא התבוננות, ואולי מישהו ייעץ לכתוב נוסח כזה, כדי לחזק את הרושם.

בנוגע לפועל, עליו לפנות לאנשים ולמוסדות העוסקים בנושאים כאלו, ובטח יכול למצוא בלוד את הכתובות שלהם, ובלי ספק סוף כל סוף משהו ייצא מזה.

בטח למותר להדגיש, שילדים הם ברכה מה', שנותנים להורים כדי לגדלם ולעשותם מאושרים, לא ר"ל להרוג בידיים לו גם ע"י מחשבה אודות מיסיון ר"ל וכיו"ב. ובפרט כאשר מוכרחים להזדקק לברכות מיוחדות מהקב"ה בנוגע לבריאות האשה תי', הבריאות האישית והפרנסה וכי'.

השם יתברך יעזור שיוכל לבשר בשורות טובות בכל האמור לעיל.

בברכה.

ה'תרמה

(כרך טו עמוד שכה)

ב"ה, ט"ז מני"א, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . כחלק מהתיקון שהי צריך להתחיל לעשות בזה, ובהקדם האפשרי, הוא, לעשות במלוא המסירות בתחום החינוך על טהרת הקדש של ילדי ישראל, בנים ובנות עד למסירות נפש בזה, ובכל יום חול לפני התפילה בבוקר לתת לצדקה למוסד הקשור בסוג חינוך כזה, ובכל יום לאחר התפילה בבוקר, גם בשבת ויום טוב, לומר את שיעור התהלים החודשי – כפי שהתהלים נחלק לימי החודש – ולעשות כל התלוי בו, לקרב לבבות ילדי ישראל לאבינו שבשמים.

בברכה.

ה'תרמו

(שם)

ב"ה, ט"ז מני"א, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחר הפסקה ארוכה שמחתי לקבל את מכתבו מיום ד', והתקווה שיש בידו העתקים ממכתביו הקודמים, ובהשוואתם עם מכתב זה ותוכנו, הנני בטוח שגם הוא יסכים למה שכתבתי לו פעמים אחדות, שאפשר לפעול רבות, ואפילו אחד, ואפילו כאשר נראה שאף אחד אינו עוזר למרות שביכולתו לעזור. אינני רוצה להאריך בזה, כדי שלא יאמרו שאני מסוג זה שטוענים: אַהָא, אני אמרתי זאת אתמול, והנני מזכיר את זה רק כדי לעורר אצלו יותר חשק בנוגע להבא בעבודה לחזק יהדות אמיתית בכל מקום שרק אפשר, ולא להתבונן כמה אנשים מצטרפים (אם מההתבוננות יש חשש שזה יכול להחליש בנקל את המרץ בעשי'), והשם יתברך יעזור שזה יהי בהצלחה, ובאופן כפי שמתחיל מחמשה עשר באב, כל המוסיף מוסיפין לו.

ה'תרמה

מהתיקון: לכך שנולד לו בן מאינה יהודית.

מצוי"ב רשימה קצרה מההתוועדות, שבטח תוכנה יעניין אותו, ואולי יוכל גם לנצל זאת בעבודתו לטובת הרבים.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

ה'תרנה

(כרך טו עמוד שלב)

ב"ה, י"ט מני"א, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

. . . מה שאתה כותב שהענינים נמשכים ונמשכים וכו' – אף שרמזתי בדיבור לאביך שי' הנני חוזר על כך כעת שוב, ידוע מאמר רז"ל שמדתו של הקב"ה היא מדה כנגד מדה, וכאשר מעכבים את מילוי ההבטחה לענינים שבצדקה, מבלי הבט גם על חסדי השי"ת שרואים במוחש בכמה וכמה ענינים **ללא שום טעם** כלל על העיכוב במילוי ההבטחה, הבטחות שבמחשבה ואפילו שבדבור, הרי מובן שע"י זה מעכבים **בעצמם** את ההמשכות שמלמעלה, וכמה גדול הוא החושך הגדול של הגלות, שרואים זאת אפילו בעיני בשר, ולא לומדים מוסר השכל מהדבר, ויהי רצון שעל כל פנים עתה ימלאו את כל ההבטחות **תיכף ובמילואן**, והנכון – **בתוספת** להוספה בברכה, ושזו תהי' **החלטה גמורה** להנהגה טובה כזו גם על להבא, **ועל מנת לקיימה בפועל**, אזי תהי' הכנגד מדה מהשי"ת שעד מהרה ירוץ דברו בטוב וחסד הנראה והנגלה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ה'תרעה

(כרך טו עמוד שמט)

ב"ה, כ"ד מני"א, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ וכו' מו"ה חיים אבא שי'

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מעש"ק והקודמו, ות"ל בעד הבשורה הטובה שכבר הי' מנין גם למנחה וערבית כל השבוע, ובטח תוסיף ההצלחה בזה עידוד ומרץ לפעול להגדיל את בית הכנסת עוד יותר, הן ברוחניות והן בגשמיות, הן בכמות והן באיכות.

בנוגע לנוסח, אף ששנואה המחלוקת, אבל מפליאה השאלה והספק על פי מה שהוא עצמו כותב שהמתפללים אמרו לו שזהו בית כנסת חב"די, הרי אין כל ספק איזה נוסח יתפללו.

אולי כל הספק עלה מפני שאין מספיק סידורים נוסח ליובאוויטש בבית הכנסת, ואם כן הוא, הרי זו אשמה של הנהלת בית הכנסת ולא של המתפללים.

וזאת להעיר, שידוע פסק הדין של תשובות אחרונים שאיש פרטי יכול לשנות לעצמו מנוסח אשכנז לנוסח ספרד אבל לא להיפך, וידוע גם סיפור הצמח צדק, שסבו אדמו"ר רבנו הזקן, לפני שהדפיס את סידורו, בחר את הנוסח מששים סידורים שונים, שמזה מובן שהנוסח הוא סולת מנופה מכמה נוסחאות, וכידוע ענין שער התפילה הכולל את כל שערי תפילה, כמובא בהקדמה לשער הכולל בסידור.

בעצם הענין שייך לרב בית הכנסת, והנני כותב לו בזה, וכיון שנגע בשאלה זו במכתבו הנני עונה גם לו, ובטח יתייעץ עם הרב שי' ויהי רצון שיקובלו כל התפלות בתוך תפלות כלל ישראל.

בברכה לבשו"ט.

ה'תרעה

מו"ה חיים אבא: וייל, טורונטו. אגרת נוספת אליו – לעיל עמוד 333, ובנסמן

בהערות שם.

פסק הדין: ראה גם אגרות-קודש כרך יד אגרת ד'תתמה, ובנסמן בהערות שם.

כרך טו אגרת ה'תרלה.

מששים סידורים שונים: ראה גם אגרות-קודש כרך יג אגרת ד'שנ.

ה'תרפג

(כרך טו עמוד שנו)

בי"ה, כ"ו מני"א, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"מ באמונה
מו"ה יעקב שי הכהן

שלום וברכה!

. . . בנוגע לפגישה עם מנהיגי ביהכ"נ נוסח אשכנז אודות התאחדות ועד כמה אפשר להרחיק לכת בנוגע לנוסח, מובן מאליו, שזה צריך להשמר, כי תפילה היא עיקר התכלית של בית התפילה, וכמו בכל בית הכנסת חסידי, כאשר מישוהו רוצה, הוא מתפלל בנוסח **שלו ביחידות**, הרי זה ענין פרטי, ואם **במקרה** מישוהו מתפלל בנוסח אחר לפני העמוד, הרי אע"פ שישנם רבים שאינם מרוצים מזה מצד **הדין**, בכ"ז מפני השלום, מבליגים על כך, אבל בקביעות מוכרח להיות נוסח ליובאוויטש, ובפרט שעל פי דין יכולים להחליף מנוסח אשכנז לנוסח ספרד ולנוסח אר"י, אבל לא להיפך.

ויהי רצון שכיוון שאנו מתקרבים לימי הרחמים, שמתחילים לומר בכל יום את פניך ה' אבקש, (שזה קשור עם בקשו פני), יחזקו ויעמיקו את ענין התפילה, שזהו הקשר של בני ישראל עם הקב"ה, וזהו הצנור וכלי למילוי צרכיו של אדם הן בגשמיות והן ברוחניות.

בברכת שבתא טבא ולהמשך את הברכה על כל החודש ועל כל הימים לקראתנו לשלום בתכ"י.

ובברכה לבשו"ט.

ה'תרפג

מו"ה יעקב: כ"ז, שיקגו. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 30, ובנסמן בהערות

שם.

ה'תרפו

(כרך טו עמוד שנט)

בי"ה, כ"ח מני"א, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

שמחתי לקבל פ"ש ממנו ומשפחתו שיחיו ע"י הרה"ח אי"א נוי"נ
עוסק בצ"צ מו"ה יוסף שי' הלוי וינברג, שכותב לי גם שלמרבה הצער
לאחרונה מצב הפרנסה אצלו [=הנמען] אינו במיטבו.

ידועה עצת חכמינו ז"ל, שבמצב כזה צריך לתת יותר צדקה ובמידה
רבה יותר וכל המרבה הרי זה משובח, והצדקה שמחליטים לתת, אפשר
לתת זאת בפעמים רבות, אם קשה לתתה בבת אחת, והזמן המתאים
לתת זאת, אם באופן של כתיבת המחאה או להניח מזומן במקום
מיוחד, הוא בכל יום חול לפני הנחת תפילין והתפילה, וכאשר עושים
זאת מתוך הבטחון החזק בהשם יתברך שנתן לנו את המצוות והבטיחנו
על זה, שוחי בהם, שזה מביא חיים ובאופן טוב רואים את הברכות
מהשם יתברך במה שנחוץ, ועיי מצות הצדקה בפרט רואים זאת בענין
הפרנסה, ואשמח לשמוע בשורות טובות שעושה כן, ורואה את הברכות
מהשם יתברך במה שנחוץ לו.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ה'תרצ

(כרך טו עמוד שסה)

בי"ה, כ"ח מני"א, תשי"ז
ברוקלין.

מר ישראל שי'

שלום וברכה!

שמחתי לקבל את מכתבו מיי"ט מני"א, בו כותב אודות ביקור

ה'תרצ

מר ישראל: פוגל, ס. דיאגו.

פירוש . . . ערב: ראה גם אגרות-קודש כרך י אגרת ב'תתקפב, ובנסמן בהערות שם.

האברכים תלמידי הישיבה הרבנים שלום דוב שם טוב שי' ושמואל פסח שי' בוגומולסקי, ואודות המסירות למילוי שליחותם.

ושמחתי כפולה, כי שמח הנני, לא רק מהידיעה שהם עושים שליחותם באמונה, אלא גם מכך שמצאו יהודים שיודעים להעריך זאת, ונענים לקריאת השליחות, ובפרטי פרטית שזה הביא לענינים של מעשה בפועל בחיי היום יום, והנני מקוה שעל פי מאמר המשנה, עינו טובה בשל אחרים, ישתדל לנצל את השפעתו במלוא המידה בכל הסביבה להפיץ שם תורת חיים ומצוות, שעליהם אומרת התורה, וחי בהם, שע"י זה יחדיר גם תוספת ברכה מהשם יתברך בסביבה במה שנחוץ בחיים כפשוטו בני חיי ומזוני, ועי"ז – להוסיף חיזוק לבני ישראל בכל מקום שיהיו, הן בחוץ לארץ והן בארץ ישראל תבנה ותכונן על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו, כי כל ישראל ערבים זה בזה, והרי ידוע הפירוש והרמז של מאמר זה, שכל בני ישראל הם ערב זה עבור זה, שכל בני ישראל מעורבים זה עם זה, ושכל בני ישראל הם ערבים [=מתוקים] זה לזה, שאת זה ניתן להשיג ע"י הפצת יהדות והחזקת יהדות בחוגים יותר ויותר גדולים ורחבים בעמנו ישראל.

הנני חותם בברכתי שיוכל לבשר בשורות טובות בכל האמור לעיל ומזמן לזמן להוסיף בבשורות הטובות.

בברכה.

ה'תרצו

(כרך טו עמוד שע)

ב"ה, אדר"ח אלול, תשי"ז
ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ הרא"ש שי'

שלום וברכה!

מאשרים את קבלת מכתבו בו כותב ראשי פרקים אודות בית הכנסת חב"ד והקשיים בנוגע למנין וכו' ואשר צריכים רחמים רבים.

ה'תרצו

נרפסה בלקוטי שיחות כרך יב עמוד 261 והושלמה על-פי העתק המזכירות.
הרא"ש: הר"א שקלובסקי, פתח תקוה. אגרות נוספות אליו – לעיל עמוד 123, ובנסמן בהערות שם.

והנה ברור שענין הרחמים רבים ישנו, וכפי שאנו אומרים בתפילה בכל יום, ברחמיך הרבים רחם עלינו, צריך רק לחזק את הצנור והכלים כדי לקלוט אותם בענינים של פועל כאן למטה, ומה כלי טוב יותר מבית הכנסת בו לומדים תורה, המאחד תורה ותפילה, נמצא שהדבר תלוי רק בעסקנים של בית הכנסת ומדרש שהם מצידם יעשו מעט ואז הענין יהי בסדר.

ועל דרך כפי שמסופר בתחילת מדרש שיר השירים וקהלת, בנוגע להעלאת אבן גדולה לבית המקדש, שלא היתה באפשרי שאדם אחד יביא אותה, ובכ"ז נדרש מהאדם שהוא יסייע באצבע אחת, והשאר כבר נעשה מלמעלה ע"י מלאכיו עושי דברו, ועל דרך זה הוא בכל מקום ובכל זמן, גם אם זה נעשה ע"י לבוש אחר, וכידוע שמלאך לא מוכרח להיות דוקא דבר שבא עם שתי כנפיים לבנות, אלא יכול להיות גם מלאך – כמשמעו, שליח, והרבה שלוחים למקום. ובפרט בענין טוב שזכות הרבים תלוי בו. ומכיון שזכה להיות מראשי העסקנים בביהכ"נ והמדרש זה – הרי ודאי שלא רק שהוא עצמו יעשה בזה, אלא גם ישתדל שכל אלו שיכולים לעשות בזה, יעשו, והשם יתברך יצליח.

המחכה לבשו"ט בכל האמור וברכת כוח"ט.

ה'תשא

(כרך טו עמוד שעה)

ב"ה, א' אלול, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

לאחר הפסק שמחתי לקבל את מכתבו מכ"ב מני"א, ועוד יותר שמחתי לקרוא בו, שפרטים רבים הסתדרו והתארגנו. ובטח זה עצמו יחזק עוד יותר את ההוכחה שגם שאר הפרטים אין בהם ממש, וככל שממעטים לחשוב עליהם וככל שנותנים להם פחות תשומת לב, כך הם עוברים מהר יותר, כי כלל אין להם מציאות, ובפרט שאנו נמצאים בימים שבהם אומרים פעמיים בכל יום, ה' אורי וישעי, ממי אירא, שע"י חיזוק הבטחון במלוא המידה, ללא כל ויכוחים פלפולים והסברים, אלא כפשוטו שהשם יתברך הוא בעל הבית של כל העולם וכל עניני העולם תלויים בו, שהוא אורי וישעי, והרי ממי אירא, שאין כלל מה לפחד ואודות מה לדאוג. והנני מקוה שגם על פי פסק המשנה ששלום הוא כלי המחזיק ברכתו של הקב"ה ושלום בית הוא אחד המעלות הגבוהות ביותר בשלום גופא, גם השלום בית אצלו הוא בסדר, ואין לך דבר העומד בפני הרצון.

בברכה לבשו"ט תכה"י ולכוח"ט.

ה'תשיב

(כרך טו עמוד שפה)

ב"ה, ו' אלול, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבך בו אתה מבקש הסברה בחשיבות אמירת תניא בכל יום, אף שאתה מבין את חשיבות השיעורים בחומש ותהלים.

המענה על זה, עד כמה שהדבר ניתן להיות נמסר בכתב, הוא:

בטח ידוע לך שיש נגלה דתורה ונסתר דתורה שנקרא גם פנימיות התורה, ובלשון הזהר הק' הם נקראים גופא דאורייתא ונשמתא דאורייתא, וכן בכל אדם ובפרט אצל יהודי, הנה גם בנשמתו עצמה, ישנו חלק הנגלה שלה וחלק הנסתר שלה, הנקרא גוף הנשמה ונשמה של הנשמה.

קצת יותר ברור רואים זאת מזה, שעל הדברים הנוגעים לו באופן עמוק, ועוד יותר עמוק, הוא מדבר בלהט מיוחד, לא כפי שהוא מדבר אודות דבר שהוא עושה רק כדי לצאת ידי חובה, אף שגם על זה הוא מדבר בחיות, אבל אין זה אלא לצאת ידי חובה.

והיות שהרי רוצים את הברכות מהשי"ת בעניני היום יום של האדם, וכדי לקבל את ברכותיו, אמרה הרי התורה הק', אם בחוקותי תלכו, ופירש רש"י שהכוונה היא ללימוד התורה, וברכות הרי רוצים שיחדרו מקצה לקצה, מלאות ושלמות, לפיכך מוכרחים גם לפחות לימוד מינימלי של תורה הן בנגלה דתורה והן בנסתר דתורה פנימיות התורה. ומכיון שמדובר על מינימום, קבעו זאת בחלק מנגלה דתורה ובחלק מפנימיות התורה, שאפשר ללמוד אותו גם כמתחיל בלימוד, שבנגלה דתורה זהו חומש ובפנימיות התורה זהו תניא.

מובן מאליו שכמו בחומש, אינו דומה כפי שלומד ילד מתחיל, או כפי שלומד גאון גדול. שכן אפשר ללמוד חומש כפשוטו ממש, ויותר ויותר עמוק, כך גם בלימוד התניא.

הנני מקוה שתראה את מכתבי למשפיע שלך בחסידות, והוא יוכל להרחיב לך את ההסברה, אשר היתה מתארכת יותר מדי מלהיות במכתב.

העיקר הוא שבחור שלומד בישיבה צריך לדעת שעליו ללמוד בהתמדה ושקידה ולקיים מצוות בהידור ולא לחפש שום קושיות ואפילו

דבר שלעי"ע לא כל כך ברור לו בדיוק, עליו לעשותו בכל זאת ובמשך הזמן כשילמד כדבעי, יהי הבלתי מובן לו, מובן, והשי"ת יצליחו.

בברכת כוח"ט,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ה'תשי"ט

(כרך טו עמוד שצב)

בי"ה, ט"ו אלול, תשי"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה בו כותבת אודות הקשיים שקורים, בהם נתקלת לאחרונה בעבודה של בעלה שי.

כפי שכבר כתבתי לכמה מתושבי כפר חב"ד, שכפר חב"ד הוא טובה לכל אחד מהם ובני ביתו שיחיו, לא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות, ובפרט מי שזכה לא רק לגור בכפר חב"ד אלא שתהי' לו גם האפשרות לחזק ולהרחיב את כפר חב"ד, הרי זכותו ושכרו הרבה יותר גדולים, ומובן שבעבודה זו עושים טובה לא רק ליחיד או ליחידים, אלא זוהי טובה כללית לכפר וטובה מיוחדת בפרט למי שפועל ועובד בזה, ומזה מובן שאם מתהוים קשיים בעבודה או שאחרים מחשיבים זאת לא כראוי, אין לזה כל שייכות למחשבה אודות הפסקת העבודה וע"י זה להזיק ח"ו לכלל וח"ו לא לעצמו.

בהחלט יש להשתדל שהיחסים הלא רצויים יתבטלו והמכשולים יוסרו, ובכלל ע"י דרכי שלום משיגים הרבה יותר מאשר ע"י דרכים אחרות, ובפרט על-פי פתגם רבנו הזקן שואהבת לרעך כמוך הוא כלי למצוות הגדולות ביותר.

והשם יתברך יעזור, שלקראת השנה החדשה, ועוד קודם לזה, יהי הרבה יותר שלום, והקירוב בין כל אנשי כפר חב"ד, כאו"א עם הזולת וכולם יחד, יביאו כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ה'תשל

(כרך טו עמוד תד)

ב"ה, י"ג אלול, תשי"ז
ברוקלין.

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה מיום ג' עם הבשורה הטובה שמרגישה יותר טוב למרות שאין זו רפואה שלימה, והשם יתברך יעזור שעם תחילת הבשורות הטובות תמשיך שבריאותה משתפרת ומשתפרת.

מה שכותבת אודות אוושה וכ"י עלי' לשאול רופא האם מתאים עבורה Nicotinic Acid או תערובת של זה.

אבל העיקר הוא, שעלי' להיות חזקה בבטחון בהשם יתברך רופא כל בשר ומפליא לעשות, וככל שהבטחון יהי' חזק יותר, כך רואים מהר יותר את הברכות מהשם יתברך במה שנחוץ.

בברכת כתיבה וחתימה טובה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ה'תשמה

(כרך טו עמוד תכ)

ב"ה, י"ז אלול, ה'תשי"ז
ברוקלין.

אגודת נשי ובנות חב"ד סניף:
ה' עליהן תחיינה

ברכה ושלוש!

שמחתי לקבל, לפחות, סקירה קצרה אודות עבודתן בעבר, והנני מקוה שיותר ממה שנכתב נעשה, והעיקר שבעתיד ירחיבו את העבודה בכל האופנים האפשריים.

ה'תשמה

טניף: נשלחה לכל הסניפים. טופס אחד, שנשלח בכ"ז אלול, נדפס בלקוטי שיחות כרך כד עמוד 444.

הנני מקווה גם, אף שאינן מזכירות על כך, שבין העניינים הנלמדים, ישנו גם לימוד חוקי ודיני טהרת המשפחה, עם הנשים הנשואות או כלות העומדות להתחתן, וגם הדינים הקשורים בכשרות האכילה, שאת האחרונים ניתן ללמוד גם עם בנות [קטנות]. ועד כמה שאני זוכר, דינים אלו נמצאים כליקוט בסידור קרבן מנחה, בתקוה שלמי מהנשים יש סידור כזה, ובאם לאו ישלחו להן אותו.

וכיון שאנו נמצאים עתה בחודש אלול, שלפי המבואר מכ"ק מו"ח אדמו"ר באריכות, זהו החודש של חשבון הנפש של השנה החולפת, וגם הכנה טובה לשנה הבאה, שתהיי שנה טובה ומתוקה, הן בגשמיות והן ברוחניות.

החשבון וההכנה צריכים להכיל בתוכם גם את ההשתתפות של כל חברה בנשי ובנות חב"ד של כל סניף וגם את ההחלטה הטובה והתוקף לעשות עוד יותר בימים, שבועות וחודשים הבאים.

והשם יתברך יעזור שמתוך בריאות ומצב-רוח טוב יקיימו את כל ההחלטות הטובות במלוא המידה וגם עם הוספה.

בברכה לבשורות טובות בהאמור לעיל ולכתיבה וחתימה טובה לכל אחת מהחבירות עם בני ביתן שיחיו.

ה'תשמז

(כרך טו עמוד תכב)

ב"ה, טו"ב אלול, ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

לכבוד עסקני הציבור, חובבי תורה ונדיבי עם ה'
ה' עליהם יחיו

שלום רב וברכה!

השנה, ביום השמונה-עשר (ח"י) באלול, ימלאו ששים שנה מאז נוסדה הישיבה "תומכי תמימים"-ליובאוויטש ע"י כ"ק אדמו"ר הרש"ב, אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר – זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע –

הישיבה נוסדה ביום הבהיר ח"י אלול, יום ההולדת של שני

ה'תשמז

נרפסה בלקוטי שיחות כרך כד עמוד 484.

המאורות הגדולים, הבעל שם טוב ואדמו"ר הזקן, בעל התניא והשולחן ערוך. בכך מצטיין גם הייחוד של הישיבות תומכי תמימים: להפיץ תורה תמימה, נגלה ופנימיות, חדורים ביראת השם ואהבת השם, מסירות-נפש ואהבת ישראל, עם רגש אחריות פנימי לכלל ולפרט.

גולה אחר גולה, גלות אחת אחרי השני, עברו ישיבות תומכי תמימים, במקומות רבים ברוסיי עצמה, ארץ ישראל ת"ו, פולין, ליטא, עד שההשגחה העליונה נטעה את הישיבה המרכזית באמריקה לפני שבע-עשרה שנה.

אבל – שם ביתו. בכל מקום העמידו את הד' אמות של תורה וד' אמות של תפילה המיוחדות לתומכי-תמימים. בכל מקום שמרה הישיבה על ייחודה ומילאה את מטרתה ושליחותה במסירות-נפש.

השרשים העמוקים שהיא נטעה הביאו פירות ופירי-פירות והחזיקו את היהדות היכן שרק היו, ברוסיי הסובייטית כמו בחלקים אחרים בעולם. והתלמידים של ישיבות ליובאוויטש, ה"תמימים", נמנים כיום על הכוחות היצירתיים הגדולים ביותר בתחום החזקת התורה וקיום המצוות בכלל, ובחינוך הכשר בפרט: באמריקה, ארץ ישראל, קנדה, אירופה, מרוקו, אוסטרליי ועוד.

למרבה הצער ולגודל הכאב המשך ההתפתחות וההתפשטות של ישיבות ליובאוויטש ועבודתן החיונית נתונה בקשיים גדולים של חובות וגרעונות. ולכן הנהלת "תומכי תמימים" פונה בקריאת-עזרה לאחינו בני ישראל ומבקשת את תמיכתם הדחופה, ובטח ייענה הציבור היהודי האמריקאי בלבביות לקריאת העזרה, במיוחד בימי הרחמים האלו, ויעזור לא רק לכסות את הגרעונות הישנים, אלא גם ליצור בסיס פיננסי לעבודתה המתפתחת בעתיד.

וגדולה היא הזכות ליטול חלק ולהשתתף בהחזקת והרחבת "תומכי תמימים", כדי לקבל את הברכות מהקב"ה בכל המצטרך, בגשמיות וברוחניות.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה,

מ. שניאורסאהן

ה'תשנ

(כרך טו עמוד תכה)

ב"ה, י"ט אלול, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, בו כותב, אשר ספק אצלו אם ההוראה שלי
שייכת לשאלה שלו.

הנה לאחרי בקשת סליחתו, מוכרח אני להשתמש באותו סגנון של
מכתבו: ספק האם יש לזה קשר לשאלתו.

לא מדובר אודות אם אפשר לדעת את התורה שבכתב – בעל פה,
שזה בא על ידי לימוד פעמים רבות בספר.

שאלתו היתה, מדוע לא ינהיגו ללמוד בעל פה תורה שבכתב (לאו
דוקא מספר), ועל כך הורו לו שזהו **פסק דין**, לא לעשות כן. והראו לו גם
את המקור הראשון, אבל זהו דין בשולחן ערוך (או"ח סמ"ט).

כל הדוגמאות שמביא, שתנאים ואמוראים ידעו פסוקים מהתנ"ך
בעל פה, באמת חבל על הטרחה בזה, כי בכל בית הכנסת ימצא יהודים
שיודעים אשרי בעל-פה, שלא לדבר על קריאת שמע, אף שכולם יודעים
שזוהי תורה שבכתב, אלא שכאמור לדעת בעל פה זהו דבר אחד, אבל
קביעות לימוד בעל פה היא בעיקר בתורה שבעל פה **ולא** בתורה שבכתב.

ביותר תמ"י ופלא, לפי כתבו שעובר על התנ"ך כל חודשיים, כיצד
זה בא לפרוך מענה לפני התבוננות בדבר.

בברכת כתיבה וחתימה טובה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר

ה'תשנא

(כרך טו עמוד תכו)

ב"ה, י"ט אלול, תשי"ז
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ וכו' מו"ה אברהם שי הכהן

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מאור ליום ו', בו כותב אודות סדר הבקר באגודתם, לימוד לפני התפילה, ואח"כ הכנות ובכללן טבילה במקוה של רוב החברים וכו' שמובן שמפני זה מתחילים את התפילה מאוחר. ועתה עלתה סברא שיתחילו את התפילה בבוקר שעתיים מוקדם יותר, וכתוצאה מכך כבר לא יהיו כל הענינים שהיו עד עתה לפני התפילה. וטעם השינוי הוא, כדי שהתפילה תהי' בזמן קריאת שמע.

מובן, שאין לותר בשום אופן על מנהג זקנים חסידים וחסידים ואנשי מעשה, על ההכנות שקודם התפילה, ובפרט שגם אצלם נוהגים כן זמן רב, ורבים הם הנוהגים, מקבל הדבר קדושה וחומר של מנהג רבים.

אך באמת אין כלל צורך להגיע לזה, כשלוקחים בחשבון את ענין הכון לקראת אלקיד, כמבואר באריכות בספרי מוסר חסידות וקבלה, ופשוט.

ואודות השאלה של זמן קריאת שמע, הרי בטח אומר כל אחד ק"ש קטנה בזמנה, למרות שכל אחד אומר זאת ביחידות, אבל ח"ו לבטל את הענין של תלמוד תורה דעת רצון, הכנה לתפילה באור בקר, שאז אידלי יומא אידלי קצירא, קצירי ומריעי רבנן, שעל כל יהודי אומר שלמה המלך ובשם עצמו, חולת אהבה אני להקב"ה לתורתו ולמצוותיו, וכמאמר רז"ל הידוע שאפילו אני ישנה בגלותא, ולבי ער להקב"ה לתורתו ולמצוותיו.

והשי"ת יעזור שהתפילה תהי' עם ההכנה האפשרית ביותר, להביט על זה כפי שרז"ל אומרים, תפילה במקום תמיד, שהוא קרבן עולה, כולה לה', וכפי שידוע הבדיקה והזהירות שצריכה להיות בקרבן, ובפרט שרז"ל הרי אומרים שתמיד של שחר מכפר על עבירות הלילה ותמיד של בין הערבים על עבירות היום, ויהי רצון שיקוים בזה כפי שהפסוק

ה'תשנא

מו"ה אברהם: בלסובסקי, ניו-יורק.

אומר, עולה אשה ריח ניחוח לה'.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לו ולכל חבריו לכל אשר יראוך
ולשומרי פקודיך.

ה'תשנ"ד

(כרך טו עמוד תכט)

ב"ה, י"ט אלול, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשרים קבלת מכתבו מטי"ו אלול, בו כותב קטע של חשבון-נפש,
ובסגנון שלו ירשימת מלאי, וכפי שדובר גם בהתוועדות ח"י אלול,
מיוסד על דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר, שמח"י אלול מתחילים ימי
החשבון, יום לחודש, על חודשי השנה שעברו.

אולם ידוע היסוד של תורת החסידות שהוא גם דין בתורה,
שעבודה צריכה להיות בשמחה ובטוב לבב, וחשבון נפש הרי גם הוא
מדרכי עבודת השם, במילא צריך גם זה להיות בשמחה וטוב לבב,
והעיקר כפי שכ"ק מו"ח אדמו"ר אומר בשם אביו כ"ק אדמו"ר שישנה
בחינה לדעת מאיזה צד הענין בא, כנדפס בהיום יום כ"ג סיון.

בפרטיות אודות כמה רעיונות במכתבו, מצו"ב הקובץ ליובאוויטש,
וברבים מהמילי מעלייתא ימצא מענה על זה, ובעיקר ולכל לראש כנ"ל,
שכל דבר ומח' שמפריעים למעשה בפועל, אין זה מצד הטוב וכו'.

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה,
הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

ובברכה להרחבה אמיתית ולהצלחה בענייניו.

ה'תשנ"ז

(כרך טו עמוד תלב)

ב"ה, כ' אלול, תשי"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

מאשרים את קבלת מכתבו מטי"ט אלול, ובעת רצון אזכירו על הציון
הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע למנוחת הנפש ומוח

שליט על הלב וכו', וכפי שרבנו הזקן כותב, שמוח שליט על הלב זהו בטבעו ותולדתו, ובפרט כפי שאמרתי לו, כאשר נפגשנו, שלגמרי אין לו מה לדאוג, כי את העולם מנהיג הקב"ה, שהוא עצם הטוב, והוא משגיח על כל אחד בהשגחה פרטית לטוב לפניו, ולכן חבל על הזמן להתווכח בזה, האם כן הוא, כי זו אמת ברורה ומוחלטה, וגם מבואר בתורתנו תורת חיים בכלל, וביתר הדגשה בתורת החסידות של הבעש"ט רבנו הזקן ותלמידיהם ותלמידי תלמידיהם.

הי' עליו למצוא אפשרות ללמוד תורה ברבים, ובימים אלו חשוב גם ללמוד את דיני ימי תשרי הבע"ל וכיו"ב, ולהיות שש ושמת, כפי שאנו אומרים בתפילה כל יום, לפיכך אנחנו חיבים להודות וכו' אשרינו מה טוב חלקנו וכו' ובפרט שעוד זוכרים גם את עניני החסידות והאור שהרביים החדירו בזה, וכנ"ל אין כונתי שיתבונן בזה, שהרי זה דבר הפשוט בתכלית, אלא רק שעצם הזכרון על כך דיו שיפסיק לדאוג לחלוטין, ולהיות שמח ובטוח בבורא עולם ומנהיגו.

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה לבשו"ט.

ה'תשס"א

(כרך טו עמוד תלה)

ב"ה, כ"ד אלול, תשי"ז
ברוקלין.

[שלום וברכה!]

במענה על מכתבו . . . בו כותב אודות ענין תפלין דר"ת.

כמבואר במקומות רבים, תפילין בכלל הם מוחין, ותפלין דר"ת באותיות הקבלה, מוחין דאבא, וכמובן ממקומות אחרים, מוחין דאבא שייכים לפנימיות התורה. מזה מובן שהתיקון בהני"ל צריך להיות בשתיים.

ה'תשס"א

נדפסה בלקוטי שיחות כרך ט עמוד 259.

תפלין דר"ת: ראה גם אגרות-קודש כרך טו אגרת ה'תשט, ובנסמן בהערות שם.
כרך יג אגרת ד'תח.

א) לקבוע שיעור בהלכות תפלין שעל זה כתוב כל העוסק בתורת וכו'.

ב) לקבוע שיעור נוסף בלימוד תורת החסידות. והשי"ת יעזור ששני הענינים יהיו בהצלחה . . .

ה'תשעא

(כרך טו עמוד תמו)

ב"ה, ימי הסליחות, תשי"ז
ברוקלין

אל בני ובנות ישראל אשר בכל מקום ומקום
ה' עליהם יחיו

שלום רב וברכה!

בעמדנו על סף השנה החדשה, בימים של חשבון-נפש, של היחיד בתור יחיד ובתור חלק מן הכלל, יכולה ההתעמקות בעולם קטן זה אדם להאיר ביותר את מטרת האדם ותכליתו בעולם גדול;

בגוף האדם ישנן פעולות משותפות בהשתתפות הרבה אברים, ויש פעולות מיוחדות לכל אבר. למען תפקידו המיוחד של כל אבר דרושה כמוהן התאמצות מיוחדת, בזמן שהפעולות המשותפות נעשות בנקל בהרבה.

מה הי' קורה כאשר אבר מסויים חדל לתפקד כיחיד, אלא מפנה כל כוחו ומרצו לעבודה המשותפת עם יתר האברים?

במבט ראשון יכול להראות שתוכל לצמוח מכאן תועלת, הן לאותו האבר – חסכון עמל מיוחד, והן לכל הגוף בכללו – ע"י זה שהאבר יוכל להגביר חלקו בעבודה המשותפת מבלי להיות נבדל מכל שאר האיברים.

אולם מעשית, זה יהי' אסון לשניהם: האבר שחדל לפעול את פעולתו המיוחדת מאבד את כל מהותו הכרוכה דוקא בתפקידו המיוחד. יתרה

ה'תשעא

נרפסה בלקוטי שיחות כרך ט עמוד 419. התרגום חפשי על-פי (והמראי מקומות הועתקו מ')אגרות מלך' כרך א עמוד כג.

בימים של חשבון-נפש: ראה ספר המאמרים תרצ"ו ס"ע 141 ואילך. וש"נ.

עולם הקטן זה אדם: תנחומא פקודי ג. תקוני זהר תקון סט (ק, ב, קא, א).

בעולם הגדול: ראה מורה נבוכים כרך א פרק עב. וראה אבות דרבי נמן סוף פרק

לא. קהלת רבה פרק א, ד. ועוד.

מזו: הפסקת הפעולה הרגילה תחליש את האבר הזה עד שהוא נהי' חסר תועלת לא רק לפעולותיו, אלא אף להשתתפותו בעבודת הגוף בכלל. החסרון באבר המדובר בהכרח שיתן אותותיו ויזיק לגוף כולו, והתוצאות תוכלנה להיות רציניות ביותר באם האבר המדובר הוא חיוני.

האמור כאן אודות איברי הגוף, כוחו יפה גם בנוגע למצבו של כל יחיד בחוגו; חוג – באומה; לאומה בכלל המין האנושי. ודאי שכן הוא בנידון דידן בנוגע ליהודי, לקיבוץ יהודי ולכלל ישראל בין אומות העולם.

העם היהודי אשר צויין מאז ומקדם שהוא "המעט מכל העמים", מיעוט קטן בין העמים. היהודי, בתור יחיד, הוא מיעוט בסביבתו; ואף בקרב אחיו הוא – קורה לדאבונו שהיהודי החי כפי שיהודי חייב לחיות, היינו על פי התורה והמצוות, אף הוא לדאבונו ולצערנו אינו חלק מהרוב, כי הרוב עדיין לא הפנים את תפקידו האמיתי.

באופן טבעי קל יותר לקבוע את תפקידו המיוחד של אבר בתוך הגוף מאשר לקבוע את תפקיד עם בין העמים. אולם באשר לעמנו, אין הדבר קשה כלל, בהתחשב בכך שעם ישראל הוא האחד והיחיד בעולם בקורותיו השונים והמיוחדים ובדברי ימיו בני אלפי השנים. בסקירה פשוטה אפשר די בנקל למצוא את הצד השובה, את קו האופי שנמצא תמיד אצל יהודים בכל התקופות והמאורעות השונים, שבו קשור עצם מהותו וקיומו של עמנו.

מבט בלתי משוחד, בלי משפט קדום, על תולדות ישראל הארוכים, חייב להביא למסקנה שקיום עמנו בהחלט אינו תלוי בשפע חומרי או כוח גופני. גם בזמנים הטובים ביותר, בממלכה המאוחדת של שלמה המלך, העם והמלכות היהודיים היו – פוליטית וכלכלית – קטנים בהשוואה אל המעצמות באותה תקופה, מצרים אשור ובבל. גם ברור, כי לא המלוכה ולא השטח הגיאוגרפית הבטיחו את קיומנו, כי ההיסטוריה שלנו בתור עם עם מדינה משלו היא קצרה ביותר בהשוואה עם דברי ימי גלותנו, ללא מלוכה וללא ארץ. כן אין לראות בשפה יסוד חיוני בקיומנו כי עוד בימי קדם שמשה הארמית כשפת הדיבור של העם; חלקים שונים בתנ"ך, כמעט כל התלמוד הבבלי, הזוהר הקדוש וכו' נכתבו בשפה הארמית, בימי ר' סעדי' גאון והרמב"ם היתה הערבית שפתם של רוב המוני העם, ומאוחר יותר אידיש ושפות אחרות. גם אי אפשר לומר כי תרבות או מדע כלליים מסויימים הבטיחו את עמנו, כי זה השתנה תכלית שינוי מתקופה לתקופה.

נשאר רק דבר אחד שהוא הצד השווה לכל הזמנים, כל הארצות וכל התנאים שבדברי ימינו – התורה ומצוות שיהודים שמרו בחיי היום-יום במסירות נפש הגדולה ביותר.

אכן היו מזמן לזמן, יחידים או קבוצות, שסטו מדרך התורה והמצוה. בימי בית ראשון היו עובדי עבודה זרה של הבעל וכו'; בימי בית שני – המתיוונים (הלניסטיים); המתבוללים באלכסנדריה, הקראים וכיו"ב, אולם כל אלה נעלמו כליל מתוך חיי עם ישראל (לאחר שהסבו יסורים וצרות לא רק לעצמם, אלא גם לכלל ישראל). רק שלשלת הזהב של תורה ומצוות לא נותקה, וע"י תורה ומצוות שרד עמנו את הדרך הארוכה מהר סיני ועד ימינו. כל בעל שכל ישר, המודה על האמת, מוכרח להגיע למסקנה, שקיומו ועצם מהותו של עמנו קשור בחיי תורה ומצוות. כי הם חיינו ואורך ימינו.

ומכאן המסקנה ההגיונית:

שיטת "נהי' ככל הגויים" לא רק שאינה יכולה להבטיח את קיומנו, אלא היא מעמידה את קיומו של עם ישראל בסכנה ח"ו. ע"י חיקוי העולם הלא יהודי לא ירכשו את ידידותם, אדרבא, עוד יגדילו את שנאתם.

הוא הדין לאותם יהודים או חוגים יהודיים המבקשים לשאת חן בעיני החפשים ע"י פשרות* וויתורים בעניני תורה ומצוות – לא רק שהם מחלישים בזה את עמדותיהם הם ומגבירים בכך את כוחות החפשים, ומעמידים בסכנה ח"ו את קיומו של כלל ישראל, אלא שאף "ההישגים" המקוים אינם אלא דמיונות והזיות, כי במקום כבוד וקירוב מעוררת שיטה זו רק בזיון ולעג – ובצדק. שכן פשרה קטנה היום מביאה לידי פשרה גדולה יותר מחר, ופשרה היום במצוות שבין אדם למקום, גוררת פשרה מחר במצוות שבין אדם לחברו. התקיפות בהגנה על "אנכי ה' אלקיך" ו"זכור את יום השבת לקדשו" – מחזקת גם את שמירת ה"לא תרצח" ו"לא תגנוב".

בימי חשבון הנפש האלה, ודאי יתעמקו אחינו בני ישראל בכל

[פשרות: לשלימות הענין מועתק קטע מאגרת ו'תעב:

שאלתו בענין מלחמה נגד פשרות, בה בשעה – כפי שמתבטא – שתורה שבכתב ותורה שבעל פה מלאות בפשרות, כמו פרוזבול, מכירת חמץ וכו'. מובן מאליו, שפשרה כוונתה, כמו "קומפרומייז" באנגלית, כלומר לעשות פשרה עם התורה, אבל פרוזבול וכדומה הכתוב בתורה עצמה, תורה שבכתב ותורה שבעל פה, שכאמור לעיל הרי כל זה ניתן למשה מסיני, הרי זה חלק מהתורה כמו עשרת הדברות וכו'.

מקום שהם, ה' עליהם יחיו, הן יחידים, הן קיבוצים ותנועות (וככל שהקבוץ גדול יותר כן תגדלנה האפשרויות ועמהן האחריות) – כולם בדבר וימסרו חשבון צדק לעצמם, תוך הודי' מלאה באמת לאמתה:

שקיום עמנו תלוי לגמרי, ורק, בקיום התורה והמצוות בחיי היום יום, של יחיד ושל ציבור.

סוד קיומנו כעם הוא "הן עם לבדד ישכון", שכל יחיד ויחיד, איש ואשה ותינוק – עובד רק את ה' אחד, עפ"י תורתנו – אחת, נצחית אשר לא יכולה להתחלף ח"ו. השונות שלנו היא לא חולשתנו, אלא כוחנו. רק בדרך התורה והמצוות יכולים אנו למלא את תפקידנו העיקרי והמהותי שהוא לפי ציוויו של יוצר העולם כולו – להיות "ממלכת כהנים וגוי קדוש" ועי"כ גם "סגולה" לכל האנושות.

בברכה לבבית לכתובה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות גם יחד.

מנחם שניאורסאהן

הן עם לבדד ישכון: בלק כג, ט.

לה' אחד: ואתחנן ו, ד.

ממלכת כהנים וגוי קדוש ... סגולה: יתרו יט, ו. שם, ה.

ספר זה הודפס להצלחת ישועת ובריאות

לישועת

חנה אניקלוד בת אודט
אודי'ה בת יפה
מתן בן רחל
אילנית בת בתי'ה
נחמה דינה בת רות
מאירה בת גלי'ה
משה גדלי'ה בן קלרה
חנה חי'ה בת רבקה
מיכל בת חנה חיה
אסתר הדסה בת חנה חי'ה
שמחה בת שושנה ומשפחתה
יונתן בן הדסה
יוסף בן שמחה פרוחה
יורם בן שמחה פרוחה ומשפחתו
תמר בת שמחה פרוחה ומשפחתה
יצחק בן שמחה פרוחה
שושנה בת שלמה שולמית ומשפחתה
אורי'ה בת שלמה שולמית ומשפחתה
חבצלת בת שלמה שולמית ומשפחתה
הדס בת שלמה שולמית ומשפחתה
בת שבע בת שלמה שולמית ומשפחתה
רונית בת שלמה שולמית ומשפחתה
אסתר בת שלמה שולמית ומשפחתה
רחל בת שלמה שולמית ומשפחתה
אלי'הו בן שושנה ומשפחתו

לעילוי נשמת

יהודה בן תותי
שמחה פרוחה בת שושנה
משה בן שמעה
חנה הודי'ה בת גילה
מרים בת בדור
יחיא בן חסן
סעיד בן יעקב
שמעה בת חיסין
אברהם בן יוסף
ליאון יהודה בן יקוט

דן אלצפן בן גילה

וזוגתו אורית בת שושנה
ובתם מורי'ה בת אורית
ובנם מנחם מענדל בן אורית

הוריהם

נחום בן שלמה שולמית
וזוגתו שושנה בת שמחה פרוחה
בתם נעמה בת שושנה
ובעלה ליאור בן תמר
ובנותיהם אפרת בת נעמה
נועה בת נעמה
בנם יאיר בן שושנה
וזוגתו חי'ה בת מרים
בנם מתנני'ה בן שושנה
בתם תהילה בת שושנה
בנם אלעזר בן שושנה
בנם איתמר בן שושנה
בנם שמואל דביר בן שושנה

הוריהם

עזרי בן שמעה
וזוגתו גילה בת רבקה
בנם שבתאי בן גילה
בנם מתתיהו בן גילה
וזוגתו שרה ברכה בת מאירה
ובנם מנחם מענדל בן שרה ברכה
בתם רות בת גילה
ובעלה יניב בן דלי'ה
ובתם חיה מושקא בת רות
בתם נחמה בת גילה
בתם חי'ה מושקא בת גילה

זקניהם

שלמה שולמית בת מרים
רבקה בת רדה
שלום בן גמילה
שלום בן לואיזה

ולגאולת עם ישראל - תיכף ומיד ממש

